

ANUL 1902

1902

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC“

Publicată sub îngrijirea comitetului de redacție

COMPUS DIN D-NII :

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

TOMUL XVI

Prețul abonamentului este de 12 lei pe an.

Pentru membrii societății și pentru școlari, prețul se reduce
la 10 lei pe an.

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu)

1902

101151 L F
SOCIETATEA „PROGRESUL SILVIC”
FONDATA ÎN 1886

Nr. cărți

Nr. de m. s.

Clasif. 29

31141 3 7 571 1970 1

REVISTA PĂDURILOR

9861

Publicată sub îngrijirea comitetului de redacție

COMPUS DIN D-NII :

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

TOMUL XVI. — ANUL 1902
SERIA II. — ANUL VI.

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI
(Biserica Kalinderu)

1902

101151 L F
#20
BIBLIOTECA

REVISTA PĂDURILOR

SERIA II. — ANUL VI.

TORENȚII IN ROMÂNIA

Cu prilejul conferinței ce am ținut în ziua de 11 Martie a. tr., la societatea «Progresul silvic» și a publicațiilor ce au avut loc în această Revistă, am dovedit cu țifre că regimul apelor lasă mult de dorit în această țară, că riurile noastre au un debit nespus de variabil, iar caracterul lor, absolut torențial, nu se poate contesta de nimeni.

Am afirmat, de asemenea, sprijinit pe fapte reale observate, că principala cauză a acestor fenomene naturale se datorește, în prima linie, tăerei nesocotite a pădurilor din regiunile acele mai cu osebire unde menținerea lor se impunea cu tot dinadinsul.

Am demonstrat, mai departe că, dacă inundațiunile la noi se repetă așa de des, în ultimul deceniu abia la 4—5 ani, dacă daunele pricinuite se cifrează cu zecile de milioane, cum s'a întâmplat în primăvara anului 1897 când, după datele publicate de Ministerul Domeniilor prin *Monitorul Oficial*, No. 171 din 31 Octombrie același an, s'a urcat la 39.721.206 lei și 102 victime omenești, nu trebuie căutat o altă explicație, de cât în împrejurarea că torenții, foarte numeroși, deja, în regiunea colinelor și a munților, transportă și depun în văi sau în cîmpie, precum și în albiile diferitelor cursuri de apă, cantități enorme de materii provenite din subsolul terenurilor pe cari le brăzdează sub forma râpelor adînci, provocînd neconținută schimbare a mătcilor celor mai multe din

rîurile noastre, înălțarea și lărgirea albielor lor primitive, din care cauză ușor rezultă revărsările apelor în timpul ploilor repezi și prelungite.

Exemplul cel mai isbitor în această privință îl oferă valea Buzăului, valea Prahovei, valea Topologului etc., ca să nu menționez de cît cite-va, unde torenții sînt așa de numeroși, în cît se găsesc unul lîngă altul.

În această din urmă localitate toate pămînturile agricole cultivabile, foarte friabile prin compozițiunea lor mineralogică, sînt amenințate a fi, în scurt timp, potmolite prin prundișurile inproductive, tîrîte de diferitele pîrae ce se varsă în apa Topologului, altă dată absolut inofensive, astăzi, însă, transformate în torenți pustii.

Cît privește pămînturile pierdute definitiv pentru agricultură, din pricina acestor torenți, am constatat în toamna anului 1898 că întinderea lor trece peste 2400 hectare.

Locuitorii din comunele rurale Bălcești și Stoiceni, sînt cei mai bîntuiți de acest flagel înfricoșat.

Aceasta este așa de adevărat, în cît în anul 1893, din suma de 13.000 lei dată județului Argeș din fondul pentru inundați, 6000 lei s'au distribuit numai sătenilor din Stoiceni, ale căror recolte fusese complet distruse de înecăciuni, iar proprietarul moșiei Bălcești, d-l N. Mandrea, președinte de secțiune la Inalta Curte de casație, văzînd proporțiunea ce amenința să ia rîul, a fost acela care a cerut Ministerului de Domenii întocmirea unei comisiuni de specialiști, cari, mergînd pe teren, să studieze cauzele formațiunii torenților și să propună măsurile convenite de îndreptare.

Studiul s'a făcut, măsuri corespunzătoare s'au recomandat, rămîne numai a se pune în practică cît de curînd, căci timp de pierdut nu mai este.

Spre a se putea însă păși în aplicațiune, este absolută nevoie de votarea unei legi, avînd de scop corecțiunea torenților și împădurirea bazinului lor de recepțiune.

Asemenea legi există deja în Franța încă de la 28 Iulie 1860, în Austria de la 30 Iunie 1884, în Italia de la 1 Martie 1888, în Elveția de la 21 Iulie 1871, pînă și în Croația de la 30 Octombrie 1895.

Necesitatea și utilitatea lucrărilor de asemenea natură s'a dovedit încă de mult.

În Austria, de pildă, în urma celei mai mari cantități de ploaie căzută în timpul veacului trecut, care a avut loc în Septembrie 1899, s'a constatat pînă la evidență că toate lucrările executate în localitățile cele mai atinse de aceste creșteri extraordinare de ape, cum aũ fost împrejurimile stațiunilor balneare și climaterice ca Ischl, Ansee și Gmunden, aũ rezistat furiei apelor, înlăturînd primejdia unei adevărate calamități publice.

Așa fiind, actualmente toată lumea este de acord, guvern și Camere legiuitoare, de a se da unor atari lucrări tehnice, pe viitor cea mai mare extensiune.

În același timp, s'a mai făcut o experiență de o mare însemnătate practică, pe care este bine să o cunoaștem și anume că canalizările de râuri făcute, sau proiectate a se efectua, fie pentru a servi ca mijloc de transport, fie pentru irigațiuni etc., nu pot produce un efect, în adevăr util, de cît după ce s'a corectat, mai întîi, torenții aflători în bazinul lor hidrologic.

Alt fel procedînd, prin înființări de diguri avînd de scop rectificarea și strîmtorarea albiei acelor cursuri de apă, în cari continuă a se depune materiile tîrîte de pîraele torențiale, afluenți ai lor, — după cum s'a propus și la noi de cîțiva ingineri, — pericolul inundațiunilor devine și mai iminent și așa fiind, ar fi cea mai mare greșeală de a întreprinde atari lucrări hydrotehnice, pînă ce nu am isbutit să vindecăm răul încă de la origina lui.

Am arătat mai sus că, una din cauzele principale ale formațiunii torenților, la noi, este despăduririle practicate fără spirit de discernămint.

În această privință, în Muntenia s'a mers mult mai departe ca în Moldova.

În adevăr, suind piscurile munților înalți din județele Mehedinți, Gorj, Vîlcea, Argeș, Dîmbovița, Prahova, Buzău etc. de unde poți avea o întinsă privire în orizontul depărtat, nu-ți va fi greu de a te încredința că în locul masivelor de reșinoase de odinioară, nu se mai zăresc de cît ne-nărginite goluri, din mijlocul cărora pornesc, de ordinar, o mulțime de torenți.

Pădurile, cu prea puține excepțiuni, sunt localizate actualmente în locurile aproape inaccesibile, prăpăstioase,

unde puținii brazii și molizii, cari aū mai rămas, sînt căutați neîncetat de securea distrugătoare, spre a fi transformați în șită (draniță, șindrilă) mai cu osebite, singurul soiū de material ce poate fi, de și cu multe greutateți, cărat de oameni în sarcini din adîncimele văilor și povîrnișul coastelor pînă la coamele munților, iar de aci, pe cărări înguste și întorto-chiate, pe spinarea cailor lor mici, dar robuști, pînă la depărtatele sate și centre de consumațiune de la poalele Carpaților.

Străbătînd aceste păduri, vei observa, afară de aceasta numeroși arbori prezintînd crestături adînci în lemn, cioplituri cari, de obicei, provoacă mai cîrînd sau mai tîrziu, în mod fatal uscarea lor, făcute de cumpărători spre a se încredința dacă molizii și brazii în chestiune se pot despica ușor, de oare-ce pentru dinșii numai arborii cari posed această din urmă calitate tehnică, aū oare-care valoare.

Te convingi, asemenea, cu înlesnire, că multe păduri ale locuitorilor moșneni s'aū distrus cu desăvîrșire, sau sînt pe cale de a fi nimicite, prin faptul tăerei crăcilor și vîrfurilor arborilor, spre a se da iarna frunzar caprelor, mai cu osebite.

Și dacă vrei să stabilești o plină de învățăminte comparațiune, nu ai de cît să urci crestele și plaiurile munților din preajma văii *Cerna*, ce formează pe oare-care lungime hotarul țării între județul Mehedinți și Austro-Ungaria, de exemplu.

Ce trist spectacol 'ți oferă mai toate pădurile aflate pe teritoriul comunelor Isverna, Cloșani etc. dincolo de Baia de Aramă!

Pe ici și colea abia mai zărești cîte un ciolpan, cîte un trunchiū de arbore, stingher, luptînd cu vijeliile în mijlocul unui cîmp arid de sterilitate, în care baza mineralogică, sub forma unor stînci albe, calcaroase și numeroase crăpături, apar, pe alocurea, la suprafață. În multe părți, din cauza disparițiunii totală a pămîntului vegetal, instalațiunea vegetațiunii a devenit, aici, aproape o imposibilitate reală.

Și cu toate acestea, de la înălțimea la care te afli tu, observator imparțial, dacă arunci o privire dincolo de hotarul țării, peste riul *Cerna*, din fundul văii cu acelaș nume, vei putea constata, cu inima strînsă de durere, cum vecinii noștri

de sub administrațiunea maghiară, știu să prețuiască cum se cuvine tezaurele neperitoare ce zac în masivele forestiere, sistematice exploatate.

Cît sîntem de stricătorî, de necunoscătorî de interesele noastre cele mai vitale; cît de puțin știm noi să prețuim bunurile cu care natura ne-a înzestrat cu atîta profuziune!

O altă cauză principală a distrucțiunii pădurilor și a formațiunii torenților, este reaua aplicare a legii rurale de la 1864.

În loc a se da noilor împrumutări pămînturi bune de cultură, în loc de a se exclude din calculul suprafeței moșiilor unde urma a se face delimitarea locuitorilor, după cum a fost textul precis al legii, și intențiunea nemuritorului Kogălniceanu, toate tufărișurile, toate porțiunile de pădure brăcuite din imediata apropiere a satelor, din regiunea munților și a colinelor, aflate adese-orî pe coaste repezi, s'aũ cuprins în pogoanele legiuite ale sătenilor, materialul lemnos, cuvenindu-se proprietarilor.

Prin extracțiunea din pămînt a tulpinelor, spre a se transforma în terenuri agricole cultivabile, prin introducerea la pășune de prea multe vite la unitatea de suprafață, terenurile în chestiune și-aũ pierdut repede fertilitatea lor inițială, datorită vegetațiunii forestiere și consistenței lor naturale, astfel că prin acțiunea mecanică a apelor din ploa, sau din alte precipitațiuni atmosferice, aũ fost supuse surpărilor, prăbușirilor, alunecărilor de straturi superficiale, orî subterane, aũ fost brăzdate de ogase, la început, cari cu încetul s'aũ prefăcut în rîpe adînci, în torenți impetuoși.

Nu este datoria noastră, în împrejurările despre care vorbim, să reparăm greșelele trecute făcute poate inconștient?

Nu este oare timpul venit ca prin măsuri urgente și judițios luate să combatem relele semnalate și să prevenim, pe viitor, repetirea procedărilor cari aũ dat naștere torenților, una din cele mai însemnate cauze a inundațiunilor periodice, cari pricinuesc pagube considerabile economiei generale a țării?

Răspunsul nu poate fi, în tot cazul, de cît afirmativ.

Petre Antonescu.

PĂDURILE STATULUI DE LA CHEIA, MUNȚII BABEȘUL, BALABAN ȘI ROȘUL DIN JUDEȚUL PRAHOVA

I.

Clima și solul.

Clima. — Pădurile de la Cheia sînt situate în clima aspră caracteristică regiunii muntoase. Aci verile sînt mai scurte, însă destul de călduroase; iar iernile lungi și geroase. Zăpezile cad iarna în straturi foarte groase, de obicei prin Octombrie și nu se topesc de cît pe la finele lui Aprilie.

Vinturile însă sînt puțin violente, din cauză că aceste masive sînt adăpostite aproape de toate părțile de culmele munților înconjurători, afară de partea de Nord și Nord-Vest, unde vinturile nu întîlnesc în calea lor serioase obstacole.

În această regiune cultura porumbului, secării, grîului, orzului, ovăzului, a pomilor roditori și a viței de vie, dispăre și nu crește de cît cartoful și varza, din cauză că aceste plante au un sezon de vegetație scurt; celelalte plante agricole de și cresc, însă n'au timpul și căldura necesară spre a se coace.

La Cheia, ne găsim în regiunea fagului, bradului și a molidului, așa că aceste specii silvice vegetează destul de bine și ajung dimensiunile și longivitatea de care ele sînt susceptibile.

Solul. — Solul pe care sînt instalate pădurile de pe munții Babeș și Roșu aparține grupei secundare și terțiare.

Grupa secundară este reprezentată prin sistemul jurasic și cretos.

Sistemul jurasic este compus din calcare albicioase, aproape compacte, iar cel cretos format mai ales din marne și argiluri de diferite culori, din gresii și argile, conglomerate, toate aceste roci ușor desagregabile.

Grupa terțiară reprezentată prin miocen, care este compus din terenuri provenite din desagregarea rocilor ca: argila plastică, argiluri nisipoase, a micașistului, etc.

Toate aceste roce, în decursul vremurilor și sub influența acțiunii continue a aerului, a variațiunilor de temperatură și alteranțelor succesive de uscăciune și umiditate, s'au alterat puțin cîte puțin, de la suprafață către interior, s'au desagregat și au căzut în sfărămături și pulbere, dînd ast-fel naștere unui teren fertil destul

de profund, capabil prin urmare, a putea servi ca suport pentru plante și în acelaș timp a putea nutri în belșug cu elementele ce conține speciile silvice ce s'a putut instala.

Această îngroșare continuă a păturei vegetale se datorește acțiunii încete dar perpetuă a acestor agenți atmosferici, precum și resturilor vegetale ce cad în fie-care an din arbori: ca frunze, ramuri, fructe, etc. cari în aparență, par'că nu aū nici o înriurire, dar cari în realitate și cu timpul aū produs modificări însemnate.

În rezumat, pămîntul pe care sînt instalate masivele în cestiune este mai mult nisip-argilos fresc și fertil. Pe unele locuri, mai ales pe valea Cheiei precum și pe valea Berei, unde pantele sînt excesiv de repezi, rocele apar la suprafața și solul este superficial.

În cele-l-alte părți însă, în general solul este destul de profund.

II.

Starea actuală a arboretelor.

La Cheia, Statul posedă întinse masive compuse în cea mai mare parte din fag curat în amestec cu foarte puțin brad și molid și cite va specii: ca paltin de munte, ulmi de munte, etc. Aceste masive sînt instalate pe munții Babeș, Balaban, Roșu, Bratocea și Gropșoarele.

Descripțiunea ce va urma se referă numai la masivele de pe munții Babeș, Balaban și Roșul.

Muntele Babeș, cu o altitudine maximă de 1700^{m.} d'asupra nivelului Mării Negre, are forma unei potcoave, și este despărțit de muntele Balaban prin pârîul Teleajăn, iar de muntele Bratocea prin pârîul Babeș.

Vegetațiunea silvică se ridică pe acest munte pînă la altitudinea de 1500^{m.}; iar de aci în sus se întinde golul Babeșului, acoperit cu o vegetație arbustivă, compusă din Ienuper, Rododendron *Vaccinum myrtilis*, *Vaccinum Vitis idaensese* și alte erbacee compuse în mare parte din plante aparținînd familiilor graminee și papilionacee, cari formează admirabilele pășuni, nutrind numeroasele turme de oi ce transformă produsele vegetale în lapte, brîndă etc.

Muntele Balaban, cu o altitudine absolută maximă de 1400^{m.}. Acest munte este complet acoperit de pădure.

Muntele Balaban face parte din muntele Roșu.

Muntele Roșiu este despărțit de Babeș, Bratocea și Tigăile,

prin pârîul Teleajănul, care mai spre obârșie poartă numele de valea Berei; iar de munții Gropșoarele și Zăganul prin pârîul Timpa.

Vegetațiunea silvică se ridică pe muntele Roșu pînă la altitudinea de 1750^m. Golul acestui munte este de asemenea acoperit cu aceiași vegetație arbustivă și erbacee.

Un fapt caracteristic ce se observă în acești munți și de sigur poate chiar în toți munții noștri, este că vegetațiunea silvică se ridică la altitudinî cu mult mai mari la expoziția de Nord, a aceluiași munte ca la cea de Sud, unde această vegetație se scoboară mult mai jos.

Lucrul acesta s'ar explica cam în modul următor:

La expoziția de Sud, lumina și căldura este cu mult mai întinsă, prin urmare vegetațiunea erboasă mult mai bogată și timpurie, de calitate superioară foarte căutată, de vite din cauza gustului ei plăcut. Ciobanii, înainte de votarea legii silvice și opririi pășunatului în pădurile Statului, au dat foc pădurilor, începînd de la gol în jos de pe această expoziție, cu scopul de a lărgi locul de pășunat. La expoziția de Nord am zis că vegetațiunea păduroasă se găsește cu mult mai sus, lucrul se explică prin aceea, că aci lumina, cade în mai mică cantitate, așa că ajunge la suprafața sub forma de lumină difusă; atmosfera e mai umedă și mai răcoroasă ca la expoziția precedentă, vegetația erbacee e decî mai tîrzie, mai puțin bogată și de calitate mai inferioară, prin urmare mai puțin căutată de vite.

Toate acestea justifică pentru ce ciobanii n'au căutat a lărgi locurile de pășunat și pe expozițiile de Nord, și pentru ce pădurile se urcă aici la altitudinî mai mari.

Repartiția speciilor pe muntele Babeș. — Fiind influențate de felul expozițiilor acestui munte, de natura solului, precum și de altitudine, speciile ce populează acest munte sînt ast-fel repartizate:

Plecînd din valea Teleajănului, alt. 1000—1100 m, către golul Babeșului și la expozițiile de Nord, Nord-Est și Vest, unde terenul este fresc și fertil, orî-care va fi natura sa mineralogică, întîlnim bradul destul de numeros însă în amestec cu fagul. Această zonă se întinde pe o lățime aproximativ de 200 metri. Mergînd de jos în sus, bradul este destul de numeros, începe însă diu ce în ce să se împuțineze pînă ce dispare aproape cu devăvirșire, fiind înlocuit cu molidul; însă acesta numai pe versantul Nord Nord-Estic al văii Teleajănului. Pe cele alte versante ale muntelui Babeș molidul lipsește

aproape cu desăvîrșire și masivele sînt formate exclusiv numai din fag curat, care merge pînă la limita vegetațiunii forestiere în această localitate.

De asemenea se mai găsește bradul respindit printre fag pe culmea ce pornește din vîrfurile Babeșului către fabrica de pastă de hîrtie ce se găsește instalată în valea Teleajănilor ocupînd, de preferință, expoziția de Nord, Nord-Est — precum și cea de Nord-Vest.

Starea de dezvoltare. — În general vorbind, masivul ce populează muntele Babeș, se găsește în stare de codru bătrîn neregulat. În adevăr, majoritatea arborilor masivului, au trecut deja peste vîrsta cînd ei ar fi dat maximum de material lemnos și cel mai util în genere; ei au depășit așa numita maturitate economică, fapt ce se constată prin etatea lor, care deja trece peste 150 ani, ajungînd unii pînă la 250—300 ani. Așa fiind, la mulți arbori lemnul lor a intrat în descompunere.

Un alt fapt, care arată, după părerea mea, că au trecut de vîrsta cînd ei ar fi dat maximum de producțiune utilă, este că cu tot temperamentul delicat al fagului, arborii au început deja a se rări ici-colea și sub masiv aproape în toate părțile, se găsește deja instalat un semînțis, în unele părți destul de complet.

Arboretul se găsește în o stare bună de vegetație, ceea ce probează înălțimea ce o prezintă arborii (majoritatea 20—30 metri). Cu toate acestea, există o zonă superioară, către limita vegetațiunii forestiere, unde arboretul se găsește în o stare de vegetație puțin activă, din cauza asprimei climei. Aci arborii au fusurile scurte noduroase și strimbe.

În ceea ce privește vîrstele, ele se găsesc peste tot amestecate. În unele părți însă majoritatea dimensiunilor mari predominînd, înfăcișează aspectul quasi codrurilor regulate.

Sub arboretul de brad pe unde se găsește instalat, prezintă starea de deșis și mai ales pe cea de prăjiniș, care de alt-fel acopere întinderi destul de mari în formă de buchete, avînd în genere o vegetație puțin satisfăcătoare din cauza acțiunii coplesitoare a acoperișului abundent de fag.

Aproape întreg sub-arboretul de fag, brad și mai ales cel de molid, reclamă de urgent tăeri de degajare, spre a profita de influența bine-făcătoare a luminei, atît de folositoare dezvoltării lor organice.

De cînd aparțin Statului, în aceste păduri nu s'a făcut aproape nici o exploatare regulată. Acum 8 ani, s'au extras încă de către

un anteprenor, după versantul Nord Nord-Est și Estic al Babeșului, mai mulți brazi vînduți, cari trecuse termenul lor de exploatabilitate, foarte groși dar în același timp scorburoși, plini de viciu și defecte și cari nu numai nu puteau servi la regenerațiunea naturală, din cauză că la o vîrstă prea bătrînă mai toată semința lor este infertilă, dar prin acoperișul lor împiedicau creșterea pușilor de brazi deja instalați.

În general putem zice că, în ce privește pădurea de pe muntele Babeș, se găsește în stare aproape vergină, ea este populată în mare majoritate numai cu fag, specie de puțină valoare în această localitate, unde căile de comunicație lipsesc aproape cu desăvîrșire, iar locurile de desfacere sînt puțin numeroase în raport cu marea cantitate de material lemnos existent.

Rezultă de aci că se impune de urgență transformarea acestor păduri fără valoare în masive, cari prin compoziția lor să aducă cele mai mari foloase bănești proprietarului respectiv.

Deja din descripția solului, climatei, regiunii, precum și a speciilor existente ce acoper muntele Babeș, se potae prevedea felul speciilor ce sînt chemate a constitui masivele ce dorim a instala.

Pădurile de pe muntele Roșu. — Am spus deja că muntele Roșu se desparte de Babeș și Bratocea prin pîriul Teleajăn (cătrec obirșie numit vaea Berei), iar de Groșoarele și Zăganul prin pîriul Timpa.

Muntele Roșu prezintă în general trei expoziții: 1-a Nord Nord-Vestică către vaea Berei. A 2-a către Vest și Sud-Vest spre vaea Teleajănuului în dreptul porțiunii ce poartă numele de Cheia, și a 3 a expoziție către Sud, Sud-Est spre cătunul Cheia.

Repartiția speciilor. — Speciile ce formează masivele de pe munții Roșu și Balaban sînt fagul, cari formează masive curate bradul e puțin reprezentat, molidul de asemenea, exceptînd însă o mică porțiune pe versantul Nord Nord-Vestic al muntelui Roșu, unde molidul formează masiv curat.

Aproape pe tot versantul Vestic și Sud-Vestic al muntelui Balaban, speciile sînt repartizate ast-fel :

Găsim jos către Teleajăn, brad și puțin molid amestecat cu fag, cel d'intîi relativ în proporție destul de mare, ocupînd pozițiunile unde terenul este fresc, mai sus găsim molidul în mică proporție, ocupînd coastele cele mai prăpăstioase pînă pe la mijlocul versantului muntelui Balaban, unde începe să dispară și el rămî-

nind un masiv curat de fag. Cu toate acestea, fagul îl găsim chiar către Teleajăn în amestec intim cu aceste specii, însă în mai mică proporție.

Versantul Sud Sud-Estic ocupă cea mai mare întindere a muntelui Roșu. Pe acest versant se găsesc culmi principale ce pornesc din vârful muntelui și merg pînă către satul Cheia; din aceste culmi principale, pornesc alte culmi secundare perpendiculare pe cele d'întîi. În general vorbind, acest versant este populat aproape numai cu fag curat, cu toate acestea, pe coastele Nord-Vestice ale, culmilor principale precum și pe cele Nordice ale culmilor secundare, găsim bradul instalat, însă tot în amestec cu fagul. Se observă cu toate acestea, că în aceste părți bradul are tendințe de a se instala cu ușurință. În adevăr, sub masivul de fag găsim numeroși pueți de brad, proveniți din sămînța a citor-va seminceri împrăștiați ce spintecă cu virfurile lor desul masiv de fag, căutînd a proba că el mai tîrziu, dacă mina omului de meserie va interveni, poate ajunge să stăpînească aceste locuri.

Versantul Nord Nord-Vest.—Pornind cine-va pe piriul valea Berei în spre obirșia sa și privind spre dreapta lui, ochiul întilnește la început un masiv curat de fag; cu cit înaintează însă, fagul începe să dispară pe nesimțite și privirea întilnește un amestec de fag și molid, iar de la atitudinea de 1400 metri, găsim un masiv curat de molid, care se ridică pînă la limita vegetațiunii silvice — 1750 metri, adică pînă în creasta muntelui Roșu; iar de aci în spre expoziția de Sud se întinde golul acestui munte.

Din cele expuse pînă aci, rezultă că aproape toți munții de la Cheia sînt acoperiți aproape exclusiv numai cu masive de fag curat.

Starea de dezvoltare.— În ceea-ce privește starea de dezvoltare a arboretelor ce populează muntele Roșu, pot zice că ele prezintă aproape aceleași dimensiuni ca și masivele de pe muntele Babeș.

De notat este că pe valea Berei, 11 ani în urmă, s'a uexploatat cîte-va parchete, extrăgîndu-se un număr oare-care de arbori, în locul cărora terenul s'a însămînțat complect, însă aproape numai cu pueți de fag.

Mai există vre-o cîte-va parchete tăiate de curînd, ce aū un cap așezat pe culmea ce pleacă din muntele Roșu, continuîndu-se spre Balaban.

Aceste parchete s'a udestinat exploatării, fiind situate în locurile unde materialul s'a putut scoate mai cu înlesnire.

Ne practicându-se nici o îngrijire culturală, după exploatare, s'a instalat un sub-arboret, de lag curat, care prin creșterea lui repede, mai ales în tinerețe, precum și prin acoperișul lui des a înăbușit cu o desăvîrșire puțină pueți de brad și molid ce se instalase la început.

III.

Căi de comunicație și locuri de desfacere.

Importanța căilor de comunicație — Căile de comunicație într'o localitate oare-care joacă un rol foarte important din punct de vedere al înlesnirii desfacerei și a transportului produselor materialului lemnos. S'a zis cu drept cuvint că *«drumurile sînt arterele unui Stat, adecă numai prin ele oamenii și produsele se pot duce de la o localitate la alta, numai prin ele mișcarea și viața se transmit din năuntru unei țări la periferia ei»*.

Popoarele inteligente au înțeles repede importanța ce pot avea drumurile, în dezvoltarea diverselor isvoare de bogăție și pentru prosperitatea lor economică. Pentru acest cuvint rețelele căilor de comunicație, s'au sporit tot-d'a-una proporțional cu progresele civilizațiunii la toate popoarele înaintate în cultură.

Dacă ne referim la drumurile forestiere, vom observa că înființarea lor în diferite State se datorește progresului, ce a făcut silvicultura și dezvoltarea economiei forestiere. Silvicultura fiind o știință modernă, înființarea drumurilor forestiere este de o dată relativ recentă.

Cei vechi tăiau pădurile fără nici o regulă și n'aveau metode de tratament bine chibzuite, în raport cu necesitățile pădurei. Ei extrăgeau materialul pe unde puteau și cum puteau și cerințele lor fiind relativ puțin însemnate, consumațiunea lemnului nu era așa de considerabilă ca astăzi. De aceia timpurilor vechi corespund perioada pădurilor virgine seculare. Pe măsură însă ce omenirea a înaintat în cultură și în civilizațiune, condițiunile de trai s'au ameliorat și cu ele consumațiunea lemnului s'a sporit.

Pentru satisfacerea acestui spor de consumațiune, a trebuit ca să se realizeze progrese în exploatare și să se stabilească reguli precise de tratament, potrivite cu cerințele culturale ale pădurilor, cu un cuvint să se pună bazele unei adevărate științe pădurești, cari constituie azi silvicultura.

Lipsa aproape completă a drumurilor în regiunea păduroasă de munte a țării noastre, a avut de efect ca exploatarea să fie foarte restrinse și să aibă loc numai în locurile de unde se putea extrage materialul cu înlesnire cu ajutorul căilor naturale, astfel că aceste păduri se găsesc astăzi aproape în stare virgină. Statul a pierdut și va pierde venituri considerabile din cauza imposibilității de exploatat. Masivele se găsesc în stare naturală, ele pierd chiar din valoarea lor prin faptul că neexploatându-le științificește, speciile năpăditoare, fără valoare, tind a-și mări proporția în raport cu speciile prețioase.

Așa că din cauza lipsei căilor de comunicație, Statul păgubește, masivele pierd din calitatea lor.

Avem exemple destule în Statele înaintate în silvicultură, cum e Germania de ex., care apreciind avantajele reale ce derivă din stabilirea unor rețele de căi forestiere, a construit drumuri numeroase, care deserveșc mai toate părțile pădurei, așa că s'a putut recunoaște ce mare influență au mijloacele de transport asupra înlesnirii desfacerei produselor lemnoase. Cu acest prilej s'a constatat că cheltuețele cnstruirii drumurilor, se amortizează în foarte scurt timp, grație sporirii ce rezultă din ridicarea prețului lemnului.

Nuamăi cu chipul acesta construcția drumurilor forestiere a luat o desvoltare din ce în ce mai mare.

Așa fiind, să arătăm acum cari sînt drumurile aflătoare astăzi în ființă la Cheia.

În această localitate o șosea ce leagă Ploeștii cu Cheia și cu frontiera, trecînd prin Valeni-de-Munte, Isoarele, Măneciș-Pămînteni Măneciș-Ungureni, Monăstirea Susana și alte comune așezate pe valea Teleajănușului.

De la Ploești la Monăstirea Susana șoseaua se găsește în bună stare, iar de aci la frontieră, este mai mult o cale naturală, căruia totuși i se dă oare-care îngrijire. Cu toate acestea din sus de Valea Berei spre frontieră pe o distanță de peste 3 kilometri, acest drum este transformat, în o șosea care este foarte practicabilă. Plecînd de la cătunul Cheia, în spre Valea Berei există de asemenea o bucată din acest drum transformat în șosea, care urcă pe muntele Balaban.

În general vorbind, această cale de comunicație înlesnește foarte mult transportul materialului lemnos de la Cheia spre centrele de consumație. Un alt drum în această localitate nu există.

Locuri de desfaceri sînt satele : Măneciș-Ungureni, Pămînteni,

Valea Largă, la distanță aproximativ de 20 kilometri, satul Isoarele la distanța de 27 kilometri, Vălenii-de-Munte, Gara Poiana la distanța de 45 kilometri, orașul Ploești la distanța de 70 kilometri și în fine cite-va sate între Isoarele și Vălenii-de-Munte.

Cum vedem, debușeurii pentru desfacerea materialului există și sint sigur, că aceste centre de consumațiune sint destul de suficiente pentru desfacerea materialului, ce ar rezulta din exploatarea sistematică a pădurilor Statului de la Cheia.

IV.

Propunerile de ameliorare a masivelor actuale.

Pentru a putea ajunge mai cu înlesnire și mai în scurt timp la ameliorarea masivelor, propun ca pădurile de la Cheia să se împartă în 2 serii de exploatare. — Prima serie, să o formeze muntele Babeș, iar a doua, muntele Roșu.

Ținind seamă că solul pe care sint instalate pădurile în cestiune, este de calitate destul de bună, că în cea mai mare parte, avem expoziții foarte favorabile creșterii speciilor reșinoase, apoi că aceste specii se găsesc în cea mai mare parte în regiunea lor naturală, că vînturile violente și periculoase în această localitate nu sint de temut, — cel mai periculos e vîntul de Nord-Vest însă acesta numai în părțile superioare, ale coastelor — crivățul suflă aci foarte rar și e de puțină intensitate, — că în cea mai mare parte masivele sint adăpostite de munți înconjurători, Zăganul la Est, Tigăile mari și mici la Nord Nord-Est, la Nord-Vest de munții Bratocea, la Vest munții Bobu mare și mic și culmea Babeșului.

Avînd în vedere, că în cea mai mare parte a anului ploile cad destul de abundant, prin urmare atmosfera este destul de umedă, deci proprie creșterii speciilor reșinoase;

Considerînd că fagul în această localitate, din cauza abundenței lui și din cauza greutateilor și cheltuelilor considerabile de transport, are o valoare foarte mică, apoi că la Cheia se găsește deja instalată o fabrică a D-lui Penchas pentru pastă de lemne, necesară la fabricațiunea hirtiei și care, conform legii încurajării industriei naționale, mai dispune de un termen de 75 ani, această fabrică și procură astăzi lemnul de molid necesar din Ungaria cu mari greutate, din cauză că nu se găsește în localitate;

Considerind că dacă ar dispune de material suficient, trebuincios acestei industrii, fabrica în chestiune s'ar menține mult timp, ea ar cousuma cantități destul de mari, și atit Statul cit și fabricantul ar fi mai profitați ca astă-zî.

În vedere că actualmente și chiar în viitor, acest lel de masive (aproape numai lag curat) sint aproape fără valoare, propunem că este necesar, atit din punctul de vedere cultural, cit mai aels din cel economic, a le transforma în masive amestecate, compuse de brad, de molid și de lag, aceasta într'o proporțiune secundară. Pentru ajungerea acestui scop, negreșit, Statul trebuie să facă oarecari sacrificii bănești și să dispună de un număr suficient de agenți, bine instruiți și pricepuți în această meserie, posedind deja practica atit de necesară în aceste operațiuni delicate.

Iată care sint părerile mele pentru realizarea scopului propus :

Să se aplice ambelor serii regimul codrului cu tratamentul codru regulat, ca fiind cel mai favorabil tratament pentru transformarea actualelor masive în păduri cu viitor. Se va exclude, bine înțeleș, porțiunile acele cari fiind în situațiuni dificile, reclamă codrul grădinărit. Să se precedeze de urgență și treptat, la extracțiunea lagului bun de lucru. Acestei extracțiuni să i se dea caracterul unei tăeri secundare. În locurile rămase deschise prin extracțiunea lagului și unde pueții de lag lipsesc să se introducă prin semănare directă și plantațiuni în grupuri însă molidul și bradul. Pueții de lag în stare lincezindă, ce se vor găsi în locurile deschise prin extracțiunea lagului, să se recepeze și în locul lor să se introducă tot în grupuri speciile reșinoase menționate, însă aci numai prin plantațiuni.

La introducerea acestor specii să se aibă în vedere mai ales cerințele lor culturale. După una sau mai multe tăeri secundare se va face tăerea definitivă, fără a ține seamă dacă s'a instalat ori nu însămențișuri pe cale naturală, de oare-ce toate locurile goale se vor repopula artificial.

Pentru înlesnirea transportului materialului din pădure, spre cătunul Cheia, să se construiască următoarele șosele forestiere:

1. O șosea pornind din valea Berei, din șoseaua Cheia-Fronțieră și să se continue pe valea Teleajănuului în sus, până la masivul de molid ;

2. O altă șosea de la cătunul Cheia pe valea Timpei, în sus pînă aproape de obirșie ;

3. Să se construiască o altă șosea pe piriul Babeș în sus, pînă la Frontieră;

4. Să se înființeze un fereastră în valea Berei pe apa Teleajănuș, altul la Cheia, lângă fabrica de pastă de lemn și un al treilea fereastră pe valea Timpei.

Atît înființarea șoselelor, cît și a ferestrelor menționate, sînt de mare utilitate și costul construcției lor e puțin costisitor și se poate amortiza în scurt timp.

În adevăr, șoseaua pe valea Teleajănuș și a Timpei, se va construi cu multă înlesnire, căci pantele sînt mici, utilizîndu-se drumurile naturale, ce există deja și pe unde se face transportul astăzi cu căruțele chiar, ast-fel că nu se dă naștere la mari săpături, iar materialul necesar la construcția șoselelor se găsește în mare abundență.

Șoseaua pe valea piriului Babeș la frontieră, reclamă ce e drept, cheltueli mai mari, căci aci dificultățile de construcțiune sînt mai serioase, în schimb însă existența ei este foarte importantă.

Șoseaua de pe valea Timpei, va deservi cea mai mare parte din pădurile muntelui Roșu, cea de pe valea Berei va înlesni transportul materialului după versantul Nord Nord-Est al muntelui Roșu precum și toate pădurile de pe munții Bratocea și Tigăile, — iar șoseaua pe valea Babeșului la Frontieră va servi la transportul materialului lemnos de pe versantul Nordic al Babeșului, precum și o parte din masivele muntelui Bratocea.

După cum vedem — prin construcția acestor 3 șosele se fac accesibile, chiar și masivele cele mai depărtate din munții în cestiune — așa că construcția lor oferă serioase avantaje și înființarea lor este destul de justificată.

Înființarea ferestrelor în locurile indicate, oferă avantajele de a debita pe loc materialul, ast-fel că el se transportă mai cu înlesnire și mai economic spre centrele de consumațiune.

Mai propun ca să se instaleze un jilip din valea Berei pe valea Teleajănuș pînă la Cheia, pe unde să se scurgă materialul debitat de fereastră din valea Berei la cătunul Cheia.

Toate aceste instalațiuni propuse, executîndu-se, necesitează negreșit cheltueli simțitoare, însă ele s'ar amortiza în timp destul de scurt, căci ar face să se exploateze și scoată cantități enorme de material ce posedă aceste masive. Statul ar profita mult și în același timp masivele s'ar putea ameliora mai cu înlesnire.

V.

O privire asupra pădurilor particulare de la Cheia.

Pădurile particulare din această localitate se găsesc în o stare cu totul ruinată, din cauza lăcomiei oamenilor și lipsei lor de prevedere pentru viitor.

Ele sînt compuse aproape exclusiv numai din fag în stare de codru bătrîn. Încă din timpurile depărtate, ei au extras fără nici o regulă din pădurile lor, arborii necesari trebuințelor lor casnice, adică pentru facerea caselor, și a altor dependențe, pentru facerea șindrilei de acoperiș, etc.

Aceste extracțiuni le făceau din locurile cele mai accesibile. Astăzi cînd trebuințele lor au devenit mai numeroase, cînd lemnul a căpătat o valoare industrială mai mare, au înființat ferestre, utilizînd ca forță motrice apa Teleajănuului. Ei s'au năpustit cu furie asupra pădurilor, extrăgînd fără nici o regulă, tot materialul bun de scînduri, uluci, etc., pe care le desface cu înlesnire la satul Isoarele, Vălenii-de-Munte etc.

Cum am zis, ei încep tăerea ast-fel: extrag tot materialul bun de lucru, îl retează în trunchiuri a căror lungime variază, cu materialul ce voiește a obține prin debit. Virfurile, crăcile și chiar trunchiurile, ce se constată că nu sînt bune de debitat le lasă pe loc.

În urma acestor extracțiuni, în pădure nu mai rămîn de cit ciți-va arbori bătrîni scorburoși și inapți pentru a putea produce sămînță bună și sănătoasă, și ciți-va arbori tineri, cari sînt foarte rari și ici colea cite un mic grup de sub-arboret brăcut din cauza pășunatului abuziv. Pășunatul e liber în orî și ce timp, chiar în porțiunile de curînd exploatate.

Un alt motiv, între altele, care a contribuit în mod simțitor la ruinarea și defrișarea pădurilor particulare în această regiune muntoasă, este faptul că populațiunea rurală, neavînd altă ocupațiune de cit pădurea și creșterea vitelor, negreșit că a căutat ca prin aceste ocupațiuni să'si agonisească tot ce este trebuincios existenței sale.

La noi din nefericire mai mult ca orî unde se distruge tot, în timp scurt, fără a se gîndi cine-va ce va rezulta din aceste exploataări anti-sciințifice și rutinare.

Va veni timpul, de sigur, cînd proprietarii particulari vor vedea și aprecia răul, atunci va fi însă prea tîrziu.

Ast-fel fiind lucrurile, negreșit regenerarea naturală a unor asemenea păduri este cu totul compromisă. Pădurile particulare din această regiune vor dispărea sigur, într'un viitor apropiat, generațiunile viitoare vor fi lipsite de materialul ce zilnic le este trebuincios.

Dar nu acesta va fi răul cel mai mare, altul va fi cel mai important și anume:

În urma despăduririi munților, apele căzînd pe suprafața terenului nu întîmpină un obstacol, pantele fiind mari, terenul fiind ușor măcinabil, apele vor face eroziuni.

În adevăr fiind despădurite, și aceste coaste mai ales fiind formate din nisipuri argiloase, amestecate cu blocuri de gresie, șisturi, fiind cu alte vorbe niște pămînturi friabile, ce lunecă cu înlesnire, apoi apele meteorice sînt mai abundente și pantele mult mai repezi de cît la podgorie, în consecință cantitatea de apă este mai mare și forța ei de eroziune mai intensă, prin urmare formațiunea torenților și consecințele lor distructoare sînt inevitabile.

Dacă exploatarea acestora irațională, mai ales în aceste regiuni muntoase se vor continua fără a se lua vre-o măsură pentru îndreptarea răului, să fim siguri, că aceste păduri particulare vor dispărea, după cum pădurile particulare de la cîmpie au dispărut în cea mai mare parte, iar consecințele răului se vor resîringe tot asupra proprietarilor ce le posed.

Răul fiind deja cunoscut, ar trebui luate serioase măsuri pentru a-l combate. Deja prin legea silvică din 1881 s'a hotărît, între altele, ca toate pădurile situate pe virfurile și coastele munților și mai ales acele de fruntarie sînt supuse regimului silvic și prin urmare, ele nu numai că nu se pot defrișa, dar nici nu se pot exploata de cît după un amenajament întocmit de specialiști, care să garanteze regenerarea lor naturală și să asigure prin urmare existența lor continue în aceste situațiuni.

Legiuitorul recunoscînd influența bine-făcătoare, ce exercită pădurile în economia generală a țării, a votat legea sus-menționată.

De și spiritul ei a fost cel expus, însă această lege n'a putut fi aplicată riguros și pretutîndenî din cauza lipsei de persoane, ast-fel că consecințele se resimt, de oare-ce în cea mai mare parte din regiunea muntoasă a țării, pădurile particulare sînt aproape cu desăvîrșire distruse.

M. G. Ionescu.

Silvicultor cl. II.

JURISPRUDENȚA SILVICĂ

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PRAHOVA, SECȚIUNEA II

Sentința corecțională No. 1356.

Audiența din 29 Noembrie 1901

- D-l Al. Al. Dumitrescu, președinte,
» Ar. Alexandrescu, membru de ședință,
» N. Iconomu, procuror.

Astăzi s'au prezentat inculpații : Stefan D. Greceanu, Gg. Toma Voinea, Nicolae N. Radu, Ioniță și Vasile Petre Diboș, asistați de D-l avocat C. Broșteanu ; partea reclamantă, D-l avocat al Statului, și martorii citați, anume : Stan Georgescu, N. Dobrescu, Radu Meșterică, Niță Bolan și Ion Mureșiu.

Procedura indeplinită.

După citirea actelor din dosar, s'au ascultat martorii, sub prestare de jurămint, conform art. 153 pr. pen., ale căror depuneri s'au consemnat separat, după care :

D-l avocat al Statului a expus faptul, susținind că, în luna Decembrie 1900, s'au găsit locuitorii Gg. Toma Voinea, Nicolae N. Radu, Ioniță și Vasile Petre Diboș, de către agentul Statului, tirind cu tanjelele trase de boi, mai multe lemne tăiate din pădurea Statului, Isoarele, la punctul numit Virful tăeturei, cărora făcându-li-se întrebare, au răspuns că ei au fost trimiși de D-l St. Greceanu, și că alți oameni le-au tăiat ; după care, făcându-se cercetări, s'au dresat actele aflate la dosar, mărturisind chiar D-l Greceanu faptul, apoi prezentind mai multe acte, adaogă că, din hotărnicia de la 11 Iulie 1754, reese că munții și pădurile au rămas a se stăpini de-a valma, și numai livezile de fin s'au împărțit, după cererea chiar a moșnenilor Isvorani, cari în urmă, o parte dintr'inșii, fac danie schitului Crasna, care s'a fondat în anul 1828, mai mulți stinjenii din moșia Isoarele, și în urmă, secularizindu-se, s'au luat de Stat în stăpînire ; la anul 1875, moșnenii Isvorani dau petiție să le hotărniciească și împartă moșia Isoarele, la care chiamă și pe Stefan Greceanu, ca cumpărător în Isoare, și în care se spune că Statul e codevălmaș cu partea din Isoare a schitului Crasna, că D-l

Greceanu n'are să taie lemne pentru trebuințele casei, în baza art. 85 din regulamentul Codului silvic, căci acest articol nu vorbește de cit de pădurile ce se stăpinesc separat, iar nu în indiviziune, și invocând alin. 3, art. 3, 11 și 14 Codul silvic, a cerut a se condamna inculpații la amenda și despăgubirile civile prevăzute în actul de estimare aflat la dosar.

D-l procuror a cerut aplicarea art. 19 Codul silvic.

D-l avocat Broșteanu a făcut apărarea, susținând că, în art. 35 din regulamentul Codului silvic, se prevede că, până se vor putea amenaja pădurile particulare supuse regimului silvic, proprietarii pot lua lemne pentru trebuințele casei, și că chiar acest Tribunal, secția I, a achitat pe C. Homoriceanu de un delict silvic, după cum e în specie, iar Statul a uzat atit de apel cit și de recurs, și Inalta Curte de casație, secția II, prin decizia No. 324 din 1897, a respins recursul pentru motivele citate în acea decisiune, pe care o prezintă în copie legalizată; că D-l avocat al Statului nu a dovedit starea de indiviziune cu actele de care se servă, căci hotărnicia invocată nu e făcută de D-l Greceanu, ci numai 'l-a pus și pe dinsul acolo alți moșneni, prin urmare, nu se poate imputa D-lui Greceanu că a comis un delict ordinar, și dacă a dat ordin să se taie lemne din pădurea sa, aceasta a fost pentru trebuințele sale casnice, făcând și clădire; cere dar achitarea, atit a D-lui Greceanu, cit și a celorlalți inculpați.

Tribunalul,

Avind în vedere că Stefan D. Greceanu, Gg. Toma Voinea, Nicolae N. Radu, Ioniță și Vasile Petre Diboș, sint dați judecății pentru faptul prevăzut și penat de art. 19 Codul silvic;

Ascultind pe părți și pe D-l procuror în concluziunile puse;

Avind în vedere că, din procesele-verbale aflate la dosar, se constată că agenții Statului, în ziua de 17 Decembre 1900, mergind în inspecția pădurei Isovoarele, la punctul numit Virful tăeturei, au găsit pe inculpații Gg. Toma Voinea, Nicolae N. Radu, Ioniță și Vasile Petre Diboș, tiriod cu boi un număr de patru brazi; că acei arbori fuseseră tăiați din ordinul D-lui Stefan Greceanu, și că dinșiți numai îi cărau la domiciliul acestuia; că, prin aceiași pădure, s'au mai găsit arbori tăiați, în număr de 200, a căroră grosime și circumferință se descrie anume în actul de estimare aflat la dosar;

Avind în vedere că la înfățișarea din 19 Aprilie 1901, Tribunalul a admis ca partea reclamantă să dovedească că pădurea Isovoarele, de unde s'a tăiat și ridicat lemnele, se stăpânește de Stat în indiviziune cu inculpatul Greceanu, iar la înfățișarea de la 27 Septembrie 1901, Tribunalul a admis proba cu martori, cerută de inculpatul Greceanu, a dovedi că lemnele ce a tăiat erau pentru trebuințele casnice, iar nu pentru vinzare;

Avind în vedere că, în ce privește starea de indiviziune, ea nu se stabilește în mod suficient cu privire chiar la punctul de unde s'a tăiat arborii arătați;

Avind în vedere pe de altă parte că din depunerile martorilor audiați astă-zî de Tribunal, se constată că lemnele ce s'a tăiat, au fost pentru trebuințele casnice ale piritului Greceanu;

Văzind și dispozițiunile art. 35 din regulamentul pentru punerea în aplicare a Codului silvic.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Alexandrescu,

In virtutea legii, hotărăște :

Achită pe Stefan D. Greceanu, major, proprietar din comuna București, Gg. Toma Voinea, Nicolae N. Radu Ioniță, ambii din comuna; Isovoarele și Vasile Petre Diboș din comuna Maneciū, pământeni, de orî-ce penalitate și despăgubiri civile în acest proces.

Sentința este supusă apelului.

Dată și citită în ședință publică, astă-zî la 29 Noembrie 1901, în Ploești.

(s.) *Al. Al. Dumitrescu*

(s.) *Ar. Alexandrescu.*

(s) p. Grefier, *Al. Ciocanu.*

Cestiunea de drept la care s'a redus desbaterile înaintea Tribunalului Prahova, secția II, era de a ști : *dacă art. 14 C. silvic se aplică proprietarului unei păduri supuse regimului silvic, care ar fi tăiat lemne pentru trebuințele casnice din acea pădure, mai înainte de a fi cerut și obținut amenajamentul.* Credem că, Tribunalul adoptînd concluziunile noastre, conforme de alt-mintrelea cu jurisprudența stabilită de instanțele noastre judecătorești și hotărînd că, în conformitate cu art. 35 din regulamentul pentru punerea în aplicare a Codului silvic, proprietarii cari se găsesc în aceste cazuri nu sînt pasibili de pedepsele edictate de art. 4 din Codul

silvic a făcut o justă aplicare a principiilor de drept în această materie.

Față de textul categoric al art. 35 din regulamentul de punere în aplicare al C. silvic, credem că nici o discuție serioasă nu poate fi; de aceea ar fi bine ca orî de cite orî un proprietar al unei păduri supuse regimului silvic și neamenajate ar putea dovedi că a luat lemne numai pentru trebuințele casnice iar nu pentru speculă, agenții silvici să se abțin de a mai dresa acte de constatare de delict silvice în contra lor. Trebuie să nu se uite că principiul admis de C. silvic actual este că pădurile particulare nu se găsesc sub controlul agenților silvici ai Statului de cît în limitele prevăzute de C. silvic, în afară de aceste limite și cazurî anume indicate, libertate absolută pentru proprietarii particulari de a conserva sau distruge pădurile lor. Altă cestiune este de a se ști dacă Codicele silvic este sau nu perfect, dacă principiul admis de dînsul este sau nu criticabil, din punct de vedere al interesului general, dacă prevede anume toate cazurile ce ar fi trebuit reglementate, sau dacă din contră nu se constată lacune regretabile; toate acestea pot face obiectul unor studii legislative, fac obiectul unor memorii foarte utile pentru a fi consultate cu ocaziunea modificării Codului silvic actual, nu vor putea însă nici-odată să motiveze dresarea unor procese-verbale de delict silvice în contra unor persoane pentru cazurî neprevăzute de lege, în afară chiar din lege.

Să nu uităm că, în materie de legi ce edictă penalități și știrbirî de drepturî, nu se pot întinde textele pe cale de analogie. De aceea în loc de încercări inutile de a schimba o stare de lucrurî pe căi greșite, este mai bine ca orî de cite orî s'ar constata fapte sau procedurî carî, după părerea unora s'ar părea greșite, să se aducă fără întirziere la cunoștința celor în drept, pentru ca, după studii amănunțite, să se poată lua măsurî grabnice și legale de îndreptare. Procedîndu-se ast-fel, s'ar pune bazele unor lucrări pregătitoare legislative de mare valoare, care lucrurî, ar contribui în mare parte să nu mai avem la noi în țară exemplul unor legî traduse în mod greșit, din legî străine rău înțelese și admise la noi fără mult rost.

C. B. U.

COMERCIUL LEMNELOR

Revista externă pe 6 luni 1901 *).

Suedia. — Focul a distrus pe la finele lunii Iulie suprafețe întinse din pădurile Suediei, cauzând pagube considerabile proprietărilor mari și mici. În districtul *Gefle*, în apropierea *Gorndaleei*, a fost incendiată într-o singură zi o suprafață păduroasă de 190 km. pătrați. În provincia *Jemtland* pădurile ardeau săptămîni întregi; pentru localizarea focului se aducea și armata, însă în zadar. Incendiile care au domnit aproape vara întreagă în pădurile din Suedia, au preparat solul pentru viitoare calamități și mai mari, și au micșorat mijloacele de transport pe apă, din care cauză e și foarte ridicat prețul transportului pe apă. Actuala situație a pieței de export este, dacă se poate spune, chiar fără nici o șansă. Cererile sînt reduse la minimum posibil, ofertele multe și piețele posedă mari depozite de materiale vechi.

Anii cei cinci din urmă (1896—1900) au fost în deosebi în favoarea comerțului lemnos suedez, ast-lel că mari întreprinderi erau angajate, cari și bazuă operațiile numai pe credit; însă criza financiară de care nu a scăpat nici Suedia, vine și pune în consternație pe noii întreprinzători, cererile încetaseră deja și prețurile cari arătau o scădere încă din iarna anului 1900, sînt reduse în 1901 la 40 % sub prețurile corespunzătoare din anii trecuți. Pentru a se menține însă și acest preț ridicol, marile fabrici au fost nevoite să micșoreze producțiunea cu 50 %.

Germania. — Desele corespondențe din diferitele părți ale Germaniei semnaleză o stagnare aproape generală a comerțului lemnos. Importul e foarte mic, comparativ cu anii trecuți și nimic nu vine să confirme șanse de urcarea importului. Exploatatorii ruși și galițieni sînt nevoiți să micșoreze simțitor prețurile și cu riscuri mari și muncă multă abia reușesc să-și desfacă în Germania produsele lemnoase.

În Germania de Nord prețurile sînt coborîte cu 14 % sub cele din anii trecuți, de și în timpul din urmă cheltuielile de transport pe apă sînt mai mici în urma curățirii canalului *Bromberg*. O urcare a prețurilor e foarte puțin probabilă, pentru timp apropiat mai ales. Oare-cari cereri ale unor noi întreprinzători sînt prezentate vînzătorilor, însă în condiții aproape neacceptabile pentru

*) No. 35. *Lesopr. Vestnik*.

cei din urmă. În provincia Reinului piețele pentru comerțul lemnos sînt de neînviat. Ultimile falimente ale marilor bănci din Germania au adus dezastru și multor construcții și lucrări începute. Din Aechafenburg se vestește o liniște complectă, cererile sînt nule, în Bavaria nici o acțiune. Criza a adus căderea multor firme mari de cherestea, cari aveau în depozite cantități enorme de lemnărie luată pe prețurile mari din trecut. În primele trei luni ale anului 1901, Germania a importat material 17.658.798 m. kv. în sumă de 81.000.000 de mărci.

Austria. — Cifrele oficiale arată comerțul Austro-Ungariei pe semestrul I al anului 1901, în modul următor, în comparație cu anul 1900.

	1900		1901		
	m. kv.	coroane	m. kv.	coroane	
Lemn brut.	389.823	682.385	331.578	665.708	} Import
> construcții	551.203	2.040.003	971.642	2.731.596	
> deb. ferestr.	256.566	1.132.939	293.723	1.066.541	
	1900		1901		
	m. kv.	coroane	m. kv.	coroane	
Lemn brut.	953.554	2.627.627	1.016.618	2.636.686	} Export
> construcții	10.773.104	53.236.761	11.025.853	52.948.972	
> deb. ferestr.	7.171.858	55.809.562	6.602.918	48.551.986	

În luna Iunie 1901 exportul lemnului de construcție s'a mărit cu 4338 vagoane iar al lemnului debitat în ferestre s'a micșorat cu 3474 vagoane.

Cifra totală a exportului, în semestrul I al anului 1901, este mai mică cu 3654 vagoane pe suma de 8.460.194 coroane, comparativ cu anul 1900. O ameliorare a situației nu e de prevăzut. Ziarul «Continental Holz Zeitung» recomandă industriașilor forestieri mai puțin optimism în prevederi și mai multă seriozitate în socoteli.

Franța. Comisionerii pentru lemn debitat stau fără de lucru. Prețurile pentru export sînt foarte scăzute. În interiorul țării însă comerțul lemnului e afară de orî-ce influență a crizei și și urmează cursul aproape chiar satisfăcător, afară de Sud-Vestul Franței, unde suferă fluctuațiuni, Bordeaux, Bayonne vînd cu prețurile vechi cu mici variațiuni. Unele oferte sînt chiar neindestulătoare (ex. cu stîlpîi de telegraf). Construcțiile de brad se vînd 20×20 cm., 5 m. lungime, cu 30—32 fr., 6 m. lungime 35—36 fr., scindurile 2.33 lungime zise de Bayona, groase de 3 c.m., late 25 c.m., și cari se exportă exclusiv în Ispania, se vînd calit. I 70 fr. 100 de bucăți și brak. 40 fr.

Anglia. Comerțul lemnos în stare cronică de stagnare. Prețurile pentru vînzările interne sînt de asemenea puțin satisfăcătoare. Prețul scindurilor de molid în urma importului moderat din ultimul

timp, se menține Dăcurile Londrei mereu se încarcă cu materiale lemnoase de și cererile sînt aproape normale; în cele-lalte părți ale Britaniei e însă o neacțiune completă pentru industria lemnului.

Gh. D. Belinschi

Silvicultor ajut. Dom. Coroanei Bicz.

* * *

La 19 Decembrie s'a ținut la direcția C. F. R. licitație pentru aprovizionarea cu 200.000 steri lemne de foc.

Ofertele primite sînt:

NUMELE	Cantitatea	Prețul	Stația de predare
Creditul Rural	24,000	4.—	Ștefan-Vodă
M. Danaricu	12,000	4.—	Tg.-Jiu
Nine Faler	10,000	4.70	Faraoni
I. Lahovari.	5,000	4.—	R.-Vilcea
S. Rosenberg.	12,000	4.20	Moinești
Thoma Costescu	4,000	3.70	Barbatești
H. Hacken	3,000	4.80	Gugești
I. Mihailidi	10,000	3.50	Lotru
Carl Schlesinger	5,000	4.40	Strehaia
»	2,000	4.50	Burdujeni
Spineanu	1,000	4.40	Prunișor
Th. Cincu	7,000	5.—	Odobești
Giurescu.	3,000	4.—	Basarabi
Iosef Males.	4,000	4.65	Ruginoasa
Th. Marcu	2,000	4.—	Copăcioasa
L. Nadler și Driner	10,000	4.90	Bucegea
B. Schlaer	2,300	4.25	Vaculești
Al. Giurgea.	10,000	4.60	Radiana
»	5,000	5.—	Berheci
E. Ornstein.	5,000	4.60	Buhuși
G. Nanu.	3,000	4.40	Sch.-Golești
P. Selter.	3,000	3.50	Ciineni
C. Dumitrescu	3,000	4.20	Bibești
I. Schileru	5,000	4.20	Cărbunești
Hernst Kunst.	3,000	3.30	Tg.-Jiu
Frații Iancu.	5,600	4.50	Liteni
S. Grunfeld	2,500	4.70	Bilca, Pufești
M. Haimovici.	1,000	4.60	Pașcani
I. Catz.	5,500	4.32	Onești
Buchman.	3,000	4.30	Podu-Iloaii
D. Simian	5,000	3.95	Lotru
Horovitz Spigel	6,000	4.50	Dolhasca
B. Behler	6,000	4.30	Moinești
S. Sarfinester.	3,000	4.60	Pașcani
»	4,000	4.50	Heci-Lespezi
Sigler și Vexler.	4,000	4.50	Adjud
»	2,000	4.10	Liteni

* * *

La 9 Ianuarie s'a ținut la Direcția poștelor licitație pentru aprovizionarea cu: 1728 stâlpi à 7 m. lungime; 1377 à 8 m.; 1087 à 9 m.; 310 à 10 m.; 272 à 12 m. și 44 à 14 m. Ofertele primite sint :

Melinte Dracinescu, 1500 à 7 m. cu 3 fr. 25 bucata, la Băbeni; *Gh. Nanu*, 100 à 7 m. cu 3 fr. 15, 500 à 8 m. cu 3 fr. 75, 100 à 9 m. cu 6 fr. 40, 35 à 10 m. cu 10 fr. 50, 30 à 12 m. cu 17 fr. și 20 à 14 m. cu 25 fr. la Schitu Golești; *Ion Socec*, 1000 à 7 m. cu 3 fr. la Pufești, 600 à 7 m. cu 2 fr. 75 la Căiuți, 400 à 8 m. cu 3 fr. 50 și 400 à 9 m. cu 4 fr. 50 la Căiuți; *Vasile Ștefănescu*, 181 à 7 m. cu 4 fr. 50 la Calafat; 150 à 8 m. cu 5 fr. 20 la Ostrov, 704 à 7 m. cu 5 fr. la Brăila, 400 à 8 m. cu 6 fr. la Brăila, 150 à 9 m. cu 7 fr. 40 la Brăila și 30 à 7 m. cu 5 fr. 40 la Galați; *Gh. Anghelescu*, 1500 à 7 m. cu 3 fr. 35 la Găești și 228 à 7 m. cu 3 fr. 70 la Titu; *N. N. Ghiză*, 1728 à 7 m. cu 3 fr. 35 la Nucet, 1000 à 8 m. cu 3 fr. 80 la Conțești, 500 à 9 m. cu 7 fr. la Ciocănești, 200 à 10 m. cu 9 fr., 50 à 12 m. cu 12 fr., 44 à 14 m. cu 16 fr. la Ciocănești; *V. Rusănescu* 1728 à 7 m. cu 3 fr. 95, 1377 à 8 m. cu 4 fr. 95, 500 à 9 m. cu 6 fr. la Titu.

D-1 *Arnold Spychiger* din Elveția a oferit stâlpi telegrafici injectați cu sulfat de cupru cum se întrebuintează în Franța și în alte țări. Oferta nu a fost primită pe de o parte din cauza prețului prea ridicat, pe de altă parte din cauză că cerea ca recepția să se facă în Elveția.

* * *

La 21 Ianuarie s'a ținut la direcția C. F. R. licitație pentru furnizarea de traverse speciale și anume 242 m. c. pentru divizia I, și 290 m. c. pentru divizia III. Ofertele primite sint :

B. I. Treifeld cu 45 fr. 50 bani m. c. pentru divizia I și 48 fr. pentru divizia III, Huși; *C. N. Vasiliu* cu 50 fr. m. c. pentru ambele divizii la Roman, Cărbunești și Filiași, cu un rabat de 10% dacă i se acordă întreaga furnitură; *I. Dumitrescu* cu 50 fr. m. c. pentru ambele diviziuni la Strehaia și Filiași, însă n'a depus garanția; *Er. Kuntze* cu 54 fr. 45 ambele diviziuni la Tg.-Jiu; *Carl Schlesinger* pentru divizia III 50 m. c. cu 50 fr. și 240 m. c. cu 68 fr. la Roșiori, pentru div. I, pozițiunile 9—14 cu 48 fr. și restul cu 68 fr. la Arcești; *B. Moscovici*, divizia III 54 fr. la Todireni; frații *Iancu* și *Similovic* divizia III cu 52 fr. 95 la Ruginoasa și Hălăucești; *D. Stamatopol* ambele diviziuni cu 53 fr. la Romula Vlădueni, Balș și Filiași; *Anton Zenide*, divizia III cu 54 fr. la

Mătăsaru; *I. Sigler* și *Max Vecsler*, ambele diviziuni cu 49 fr. la Liteni și Botoșani; *Stelian Stoescu* pentru o parte din furnitură cu 50 fr. 50 la Brazi și Ploești.

INFORMAȚIUNI

Anul acesta se vor ține trei conferințe, după următorul program :

În ziua de 9 Martie a. c., D-l *A. Lazurian*, inginer silvic, va trata următorul subiect: **Nici o cultură fără pădure, nici o pădure fără cultură.**

În ziua de 16 Martie a. c., D-l *P. Grunau*, silvicultorșef, va vorbi despre: **Necesitatea modificării dispozițiilor penale ale codului silvic.**

În ziua de 23 Martie a. c., D-l *Ilie Păunescu-Circea*, profesor, va vorbi **Despre diferitele metode întrebuintate pentru conservarea lemnelor, în special metodele chimice.**

Conferințele se vor ține în zilele indicate, la orele 9 seara, la sediul Societății (localul Ad-ției Domeniului Co-roanei, str. Știrbei-Vodă No. 3).

* * *

Vinzări de păduri spre exploatare. — Până la 1 Ianuarie s'au ținut de serviciul silvic 4 licitațiuni, al căror rezultat a fost :

Data licitației	No. pădurilor		Suma totală de vânzare		Suma de încasat 1901—1902	
	licitate	vândute	LcI	B.	LcI	B.
<i>Seria I</i>						
Iunie—Iulie . .	218	21	340.427	44	94.155	19
<i>Seria II</i>						
Septembrie . .	293*	76	1.479.106	55	496.814	82
<i>Seria III</i>						
Noembrie . .	293*	99	1.530.432	81	430.496	22
<i>Seria IV</i>						
Decembrie . . .	192	12	243.540	49	62.646	47
<i>Total</i>		208	3.593.507	29	1.084.112	70
Tarcău	1	1	1.055.711	87	82.785	60
<i>Total</i>		209	5.249.219	16	1.666.898	30

* din cari 96 puse din nou în vânzare.

* id. 76.

* Suma de încasat anual este a 20-a parte din suma totală de vânzare, care însă poate varia.

Adecă s'au vîndut 209 păduri din 391 cîte au fost scoase în vînzare, așa că au rămas nevîndute încă 182 păduri.

* * *

Prin tabloul de mai jos se pôte vedea sumele acordate de Stat ca avantaje, fabricelor de cherestea ce se bucură de avantajele legei industriale, în comparație cu sumele totale acordate pentru toate fabricele.

AVANTAJELE ACORDATE ANUAL

Scutiri de impozite		reduceri C. F. R.		Scutiri de taxe vamale		Prime de încurajare		Total		Avantaje acordate odată pentru tot-d'a-una	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.

TOATE FABRICELE

1.637.849|94| 772.537|07| 5.791.899|75| 2.906.737|68|11.109.024|44| 1.755.697|20

CHERESTEA

268.136|38| 37.725|85| 349.181|—| — |—| 655.093|23| 69.310|—

* * *

Licitații de păduri. — Un număr de 236 păduri ale Statului formînd seria V, se vor licita precum urmează :

1. La 12 Februarie, 47 păduri la Slatina, Bacău, Constanța.
2. > 14 > 60 > > Pitești și Birlad.
3. > 16 > 89 > > Buzău Craiova și Iași.
4. > 17 > 40 > > București.

* * *

Licitații pentru aprovizionări de lemne pe anul 1902—1903 :

1. La 18 Februarie la Comandamentul corp. II (București) pentru 6.786.000 kgr. lemne de foc.
2. La 20 Februarie la Comandamentul corp. III (Galați) pentru 15.247.131 kgr. lemne de foc.
3. La 20 Februarie la Comandamentul corp. I (Craiova) pentru 9.351.400 kgr. lemne de foc.

* * *

La 22 Februarie se vor ține licitații pentru arendarea moșiilor Statului pe un period de 10 ani, începător de la 23 Aprilie 1903.

* * *

D-l *Ilie Păunescu*, profesor definitiv la școala specială de silvicultură de la Brănești a fost numit membru în comisia

permanentă a școalelor pendinte de Min. Domeniilor, în locul D-lui *P. Antonescu*, demisionat.

D-l *Al. Mărculescu*, fost inspector silvic cl. II, a fost numit șef de birou cl. I în administrația centrală, direcția agriculturii.

La sfârșitul lui Februarie va apare «*Călăuza silvicultorului*», un volum de aproape 400 pagini. Prețul 3 lei.

Proiect de buget pentru 1902—1903

Serviciul pădurilor

§ 1. Personal

No persoanelor	NUMIREA FUNCȚIUNILOR	RETRIBUȚIUNI						
		MENSUALE				ANUALE		
		Leî	Gradații	Diurne	Spese			
So propune		Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
3	Inspector cl. I ¹⁾	476			159		22.860	
6	» » II	375			126		36.072	
7	Silvicultori șefi cl. I	351					29.484	
9	» » » II	312					33.696	
18	» » » III	272					58.752	
46	» cl. I	227					125.304	
61	» » II	183					133.956	
4	» asistenți	141					6.768	
1	Archivar.	272					3.264	
1	Impiegat cl. II	183					2.196	
6	Impiegați » IV	114					8.208	
6	Copiști.	95					6.840	
1	Desemnator (impiegat cl. IV)	114					1.368	
12	Brigadieri cl. I	77		15			13.248	
22	» » II	62		15			20.328	
100	» » III	48					57.600	
10	Cameriști la regiuni.			30			3.600	
200	Pădurari șefi			30			72.000	
100	» cl. I p. paza pădur.			25			30.000	
200	» » II			20			48.000	
100	» » III la reșed. oc.			15			18.000	
900	» » III p. paza pădur.			15			162.000	
500	Confiniști			833			50.000	
	Spese de transport pentru 29 silvicultori-șefi atașați la regiuni.					141	49.068	
	Idem pentru 100 șefi de ocoale					85	102.000	
	Totalul pers. serv.						1.094.612	

¹⁾ Unul dintre inspectorii cl. I sau II va fi însărcinat, prin delegație dată de ministru, cu conducerea serviciului.

§ 2. Material

Natura Serviciilor și a Cheltuelilor

	CREDITE			
	Cerute pe 1902-1903		Acordate pe 1901-1902	
	Lei	B.	Lei	B.
Spese de cancelarie, registre, imprimate, material pentru desemn, cheltueli mărunte, etc.	8.000	—	—	—
Furnituri de cancelarie și diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile celor 10 regiuni silvice.	2.500	—	—	—
Mobilier de cancelarie și repararea celui existent pentru cele 10 regiuni silvice	2.500	—	16000	—
Luminatul și încălzitul cancelariilor celor 10 regiuni silvice.	1.500	—	—	—
Plata chiriilor cancelariilor celor 10 regiuni silvice	12.000	—	—	—
Furnituri de cancelarie și diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile celor 100 ocoale silvice.	2.500	—	2.500	—
Luminatul și încălzitul cancelariilor ocoalelor silvice	1.500	—	—	—
Mobilier de cancelarie și repararea celui existent pentru serviciul central	700	—	—	—
Cheltueli de telegraf, telefon, postă și instalațiunile necesare	1.600	—	—	—
Chiria cancelariilor a 23 ocoale silvice, cari n'au case pentru cancelarie construite de Stat	5.000	—	5.000	—
Cumpărare de instrumente topografice și silvice pentru serviciul central și exterior, cum: instrumente topografice, ciocane silvice, table pentru oprirea vînatului, pusei, cartușe, sigilii, insigne, compase forestiere, etc. și repararea celor existente.	3.000	—	2.000	—
Cumpărare de luntiri pentru paza ostroavelor și zăvoaielor și repararea celor existente.	500	—	500	—
Repararea și întreținerea caselor forestiere, construite pentru șefii de ocoale, brigadierii și pădurarii; construire de atenanse la casele existente, construcțiuni de noi case forestiere și împrejmuirea celor construite	10.000	—	—	—
Muzăul silvic	1.000	—	500	—
Indemnizații, cheltueli de transport și deplasare pentru agenții silvici mutați în interes de serviciu, spese și cheltueli de transport pentru inspecțiuni și delegațiuni în serviciul pădurilor	8.000	—	—	—
Plata permiselor permanente și certificatelor de călătorie pe C. F. K. pentru personalul silvic	15.000	—	—	—
Inființarea unei stațiuni de experimentație forestieră, cumpărarea instrumentelor și furniturilor necesare pentru funcționarea ei.	2.000	—	—	—
Subvenția societății «Progresul silvic», pentru studiile, publicațiunile și lucrările ce face în interesul economiei forestiere.	500	—	—	—
Premii pentru distrugerea insectelor și fiarelor vătămătoare, material și unelte pentru distrugere, faceri de vînători oficiale, etc.	1.000	—	—	—
Totalul materialului	78.800	—	26.500	—

Următoarele avansări, numiri și mutări s'au făcut în corpul silvic până la 1 Februarie a. c. :

Prin decizia de la 22 Decembrie 1901. D-nu *Th. Trifănescu, David Petrescu și Petre Grigoriu* au fost primiți în serviciul silvic cu gradul de silvicultori asistenți, pe ziua de 1 Ianuarie și numiți ca șefi ai ocoalelor silvice Tarcău, Ciucurova și Constanța.

D-l silv. șef cl. III *D. Ionescu Zane*, atașat la regiunea VII (Pitești) a fost mutat la regiunea VIII (Slatina), în locul D-lui silv. șef cl. II *Gh. Popescu*, care a fost mutat la regiunea VII.

D-l silvicultor cl. I *Th. Spirescu*, a fost înaintat pe ziua de 20 Ianuarie a. c. la gradul de silvicultor șef cl. III în locul D-lui *Er. Gheorghiu* trecut în serviciul Eforiei așezămintelor Brîncovenesti;

D-l silvicultor cl. II *D. Dedu*, a fost înaintat silvicultor cl. I.

D-l *P. Dancov*, fost silvicultor cl. II, a fost reprimat cu acelaș grad în locul vacant.

* * *

Pînă la 1 Februarie a. c., au plătit cotizațiile și abonamentele pe anul 1901, următoarele persoane :

Membrii : *Adolph Chr., Angelin Al., Antipa Gr., Antoniu Gh., Broșteanu C., Brote V., Busuioc V., Candale Al., Cartianu Th., Chihaiia I. P., Dobrescu D., Galleriu Th., Georgescu N. (Sinaia), Gheorghiu Ernest, Manolescu C. R., Moldoveanu I., Munteanu V., Orescu C. Al., Patrulius D., Popovici N. G., Rozescu I., Saegiu N., Virnav V., Grumăzescu H., Neagoe B. D., Belinschi Gh. D., Candiani I. A., Armășescu C., Precup A., Popescu I., Codrescu C. Gh., Marinescu N.*; adică în total 63 din 195.

Abonați : *General Gh. Manu, Săvuicu Gh., Sturza D., general Warfiadi*; adică 13 din 66.

ERATA

În No. din Decembrie pag. 366, în loc de «Sapient» să se citească „*Sapientia*”.

CLIMA ANULUI 1901 st. n. la București-Filaret

Anul 1901 la București Filaret a fost aproape tot atât de călduros ca și un an normal. El a fost caracterizat printr'o căldură simțitoare a lunilor Martie și Decembrie, a căror temperaturi mijlocii au întrecut normalele respective cu două și cinci grade și printr'o temperatură mai rece a lunilor Ianuarie, Iulie și August.

Acest an a început din prima sa zi cu un frig simțitor și zăpadă multă și viscole care au înzăpădit liniile ferate și cele-l'alte căi de comunicațiune. Perioda cea mai friguroasă a avut loc de la 1 la 18 Ianuarie, în ziua de 4 termometru coborîndu-se — 24°.0, care este cea mai coborîtă temperatură din cursul acestui an. În anul 1888 frigul ajunsese la — 30°.5. Zile cu îngheț au fost 91 dintre care 29 de iarnă, de obicei avem 108

zile cu îngheț dintre care 37 de iarnă. În Februarie a fost ger simțitor la mijlocul decadei a doua și către finele său; iar Martie timp admirabil de frumos; Aprilie și Iunie ceva mai călduroase, Maiu obicinuît de călduros, Iulie și August ceva mai reci. Septemvrie și Octomvrie normale iar Decemvrie foarte frumos și călduros. Cea mai înaltă temperatură absolută 35°.0 a fost la 31 Iulie. În 1896 am avut 40°.8 în August. Perioada cea mai călduroasă a fost de la 24 Iulie la 2 August. Zile de vară au fost 109 ca și într'un an normal; cea din urmă și de vară a fost la 7 Octomvrie și la 2 Noemvrie prima zi de îngheț.

Precipitațiunile atmosferice din cursul acestui an au fost mai abondante ca de obicei; cantitatea totală 682 mm. fiind cu aproape 100 mm. mai mare ca normala. Februarie, August și Octomvrie au fost excesiv de ploioase, Aprilie, Maiu și Iulie secetoase, iar în restul lunilor s'a adunat cantități de ploae cari diferă prea puțin de valorile normale. În August cantitatea de apă adunată întrece pe toate cîte s'au obținut în această lună de la 1864 pînă acum. Am avut în total 138 zile de precipitațiuni atmosferice, dintre acestea în 21 a nins. Grosimea totală a stratului de zăpadă ce a căzut la București a fost 138 cm., ea a acoperit solul în 58 zile. Ceața a fost foarte frecventă în Ianuarie, prima decadă din Februarie și mai ales în Decemvrie, cînd într'unele zile ea a fost excesiv de deasă. În total au fost 69 zile cu ceața ca și 'n anul trecut; într'un an normal nu sînt de cît 40.

Soarele a strălucit în total 2250 ore; cu 28 ore mai mult ca într'un an normal. În luna lui Septemvrie el a strălucit mult mai puțin ca de obicei, pe cînd în Noemvrie el a strălucit mai mult ca în toți anii de cînd se fac observațiuni heliografice la București; tocmai contrariu de ce a avut loc anul trecut. În cursul anului am avut 95 zile senine, 138 noroase și 132 acoperite.

Între fenomenele mai rari ce s'au observat în cursul acestui an putem cita: ploaia cu pămînt nisipos din ziua de 21 Martie, halo solar din dimineața de 8 Maiu, ploile de gîndaci din lunile Iulie și August și eclipsa solară din dimineața de 11 Noemvrie.

În cursul anului acesta s'au simțit la București patru cutremure de pămînt: la 31 Martie 9°. 12^{m.} a. m. a avut loc un cutremur de o intensitate destul de mare dar mai ales lung, avînd durata de 59^{s.} în aceeași zi la 1°. 30^{m.} p. m. s'a simțit un al doilea cutremur foarte slab și de scurtă durată, la 2 Aprilie 6°. 58^{m.} p. m. și la 28 Septemvrie 8°. 11^{m.} p. m. au avut loc cutremure de pămînt de asemenea foarte slabe.

Producțiunea cerealelor în anul acesta a fost satisfăcătoare, cu deosebire în privința cantității, calitatea și culoarea fiind puțin alterată, din cauza deselor ploii ce au avut loc în epoca lor de maturitate. Fructele au fost în general puține, din cauza brumei ce a căzut în Aprilie pe timpul înfloririi precum și din cauza prea multor omizi ce s'au semnalat în cursul acestei primăveri. Viile au produs excesiv de puțin și de calitate proastă, din cauză că au fost atacate de mană. Fînețele au produs foarte mult, ele au fost cosite de două și chiar de trei ori.

Institutul Meteorologic.

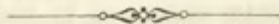
CONFERINȚELE SILVICE¹⁾

Domnilor și scumpi colegi,

Intruniți astăzi la cea d'întîi din conferințele noastre din anul curent, ți-u a ve mulțumi înaintea de toate pentru graba cu care ați venit, și în deosebi colegilor conferențiarî, Domniî Lazurian, Grunau și Păunescu, pentru bunăvoința și munca ce aî pus pentru a ne întreține.

Subiectele ce vor trata fiind din cele mai interesante și mai actuale, acum cînd toți aî ochii îndreptați asupra silviculturii și agriculturii țării noastre, nu me îndoesc că vor avea toată atențiunea D-v. și că conferința de astăseară va fi un îndemn mai mult pentru a ne aduna și la cele-l-alte două în număr mult mai mare.

Amintind încă, că sînt 9 ani de cînd ținem conferințe, în care timp am avut satisfacțiunea a vedea societatea noastră apropiindu-se tot mai mult de țintă: exploatarea rațională a pădurilor și îmbrățișată tot cu mai multă căldură de cei dornici pentru binele scumpei noastre patrii, dau cuvîntul colegului D-l. Lazurian.

1) Această cuvîntare a fost rostită la societatea noastră, în ziua de 9 Martie a. c. de D-l I. Kalînderu, Președintele societății, cu ocazia deschiderii conferințelor din acest an.

„NICI O CULTURA FARA PADURE, NICI O PADURE FARA CULTURA“

Pentru a pune mai mult în evidență rolul important pe care pădurile 'l-au în rostul naturii și în economia națională a popoarelor, am ales ca subiect pentru actuala conferință deviza pusă pe emblema calendarului forestier a lui *Fromme* din Viena :

«Nici o cultură fără pădure, nici o pădure fără cultură».

La prima vedere, această deviză s'ar părea paradoxală și imposibilă, dacă considerăm că pădurile sînt un product spontan eu al naturii sau, după cum zice Românul, că pădurile le-a făcut D-zeu, și că tocmai progresul și cultura sînt inimiții cei mai mari ai pădurilor ; fiind-că, după cum zice Buffon, cu cît o țară este locuită de timp mai îndelungat, cu atîta e mai săracă în păduri și apă... Dar aprofundînd mai mult chestiunea, pe care ne-am propus a o trata, ne vom convinge că o cultură rațională și durabilă nu poate exista fără concursul bine-făcător al pădurilor, precum nici pădurile nu mai pot prospera și cerespunde scopului pentru care se susțin fără o cultură sistematică.

Să analizăm dar prima parte a acestei devize : *«Nici o cultură fără pădure».*

Este fapt incontestabil că o localitate ca să poată fi populată și accesibilă unei culturii mai intensive, trebuie înainte de toate să aibă o climă suportabilă și un pămînt fructifer ; prin urmare clima și solul sînt factorii principali de la cari depinde stabilirea și dezvoltarea unei culturii durabile.

Sub numirea de climă înțelegem starea mediă a atmosferei la un punct oare-care al globului, sub influența fenomenelor meteorologice.

Clima este litorală, continentală și locală. Primele fiind în genere mai constante, vom avea în vedere mai mult clima locală, care adese-orî se estinde asupra unor întregi ținuturi sau țărișoare.

Unii autori ca Presser, Liebich, Blanqui etc., susțin că pădurile au o deosebită influență asupra cliimei și se silesc

a demonstra această aserțiune cu diferite exemple istorice și de actualitate.

Alții însă ca Sargent, Brandis, Geyer, Engler, Lorenz de Liburnau etc., contestă pădurilor ori-ce influență saă, în cazul cel mai favorabil, o reduce la un minimum foarte modest. În special Engler afirmă că clima e un factor de la care depinde vegetația arborilor și a pădurilor și care le imprimă nuanțele cele mai fine. Prin urmare, cine susține că pădurea are vre-o influență deosebită asupra climei unui ținut, acela ia efectul drept cauză.

Dacă luăm însă în considerare că, cu cât fenomenele meteorologice se succed într'un mod mai puțin brusc și fără de a atinge extremele, cu atîta și clima este mai dulce și mai favorabilă sănătății și progresului economic al unei regiuni, o însemnătate climaterică nu se poate contesta pădurilor; căci ele calmează extremele de temperatură. Într'o localitate păduroasă ierlenele sînt mai dulci și verile mai răcoroase. Ele măresc gradul de umiditate al aerului și al pămîntului și procură adăpost contra vînturilor rele și vehemente, slăbindu-le în mod mecanic.

Intru cît privește influența pădurilor asupra căderilor meteorice, de la cari depinde în mare parte fertilitatea unui ținut, chestiunea e foarte controversată și pînă acuma nu s'a putut lămuri în mod definitiv nici din scrierile geografilor, a naturaliștilor saă din datele obținute pînă 'n prezent la diferite stațiuni forestiere meteorologice.

Cauza poate să fie și modul de instalațiune al stațiunilor.

Mai toate fiind așezate în interiorul masivelor saă într'o apropiere relativă de ele, staă mai mult saă mai puțin sub influența atmosferică a pădurilor, de aceea deosebirile nu s'aă putut remarca în mod complet. S'a constatat însă că există o diferență între temperatura din pădure și cea de cîmp, care în timpul verei se poate urca pînă la 8°; de asemenea că se urmează o continuă mișcare în virtutea legii de difuziune a straturilor de aer din pădure, săturate de vapori de apă foarte fini, în straturile de aer din cîmp.

Această tendință de echilibrare a aerului provoacă curenții ce sînt cu atîta mai pronunțați cu cît e mai mare

diferența între temperatura aerului din pădure și aceluși de câmp.

Dacă vom admite cu Ebermayer, că o pădure de fag la etatea de 115 ani secretează pe fie-care hectar zilnic câte 26.000 litri de apă în vapori foarte fini, trebuie să recunoaștem în mod logic că procesul de difuziune al aerului de pădure mai umed în cel de câmp mai uscat, nu poate rămâne fără efect salutar asupra frecvenței și asupra cantității căderilor meteorice. În consecință, acest efect va fi cu atât mai favorabil cu cât e mai mare întinderea pădurilor și mai rațională repartiția lor pe suprafața pământului.

Cel puțin nu se poate nega și o tristă experiență ne demonstrează, că prin devastarea pădurilor se provoacă înrăutățirea climei, uscarea pământului și sterilitatea lui, plus că ținuturi întregi sunt expuse inundărei și pustiirei.

Istoria antichității ne reamintește de luncile mănoase ale Eufratului și ale Tigrului, unde azi abia se mai găsește o vegetație de stepă. Asia mică și Grecia, odinioară așa de avute în păduri și isvoare, azi sunt seci și pline de praf. Livezile grase ale Palestinei, unde păștea renumiții tauri ai lui Basan, au dispărut odată cu distrugerea pădurilor de stejari ce popula munții de cari amintește Isaia; iar în locul lor azi un teren sărăcăcios abia mai astîmpără foamea caprelor, unicul animal domestic al economiei proletare.

Sicilia, grînarul Romei, azi e sterilă. Blanqui scrie în «Journal des Economistes» că, grație despăduririlor, în curînd se va întrepune un deșert între Piemont și Provence.

În Campagna di Roma, au dispărut orașe, vile și grădini împreună cu pădurile.

De altă parte, în delta Nilului, înainte de împăduririle făcute de Mehmed Ali și de Ibrahim Pașa, abia dacă erau câte 5 zile ploaie pe an; acum, după executarea acelor plantațiuni, revin în termen mediu câte 50 zile de ploaie pe fie-care an.

Dar întru cât privește influența despăduririlor asupra căderilor meteorice, Quito și Peru ne prezintă un contrast remarcabil. Pe coasta vestică a Perului, ce e despădurită, vegetația e săracă și puținele ploii cad numai iarna, pe cînd în munții din Quito fiind bine populați, adese-ori vara cerul e înourat și plouă abundent.

În tot cazul, este un trist adevăr istoric că, de cîte ori mina omului a atins în mod neîndemînatec imperiul pădurilor, aû urmat goluri și deșerturi inconsolabile!

O influență incontestabilă exercită pădurile asupra regimului apelor, prin facultatea de absorbțiune și retențiune a căderilor meteorice, prin împiedicarea mecanică a scurgerei lor și prin diminuarea spălării și a transportului de prund, pietriș, pămînt etc.

S'a observat că cantitatea de apă a rîurilor și a fluviilor a scăzut și scade în continuu prin devastarea pădurilor și multe fabrici, avizate la forța motrice a apelor, cum sînt ferăstraele etc., trebuie să înceteze saû, în cel mai favorabil caz, să'și reducă debitul, fiind-că apele seacă în mare parte a anului.

Se poate susține cu drept cuvînt că toate țările cari n'aû știut proteja pădurile, sufer de această calamitate într'un grad mai mare saû mai mic.

Pentru ca să ne explicăm acest fenomen destul de dăunător pentru avuția națională a unei țări, vom arunca o scurtă privire asupra formațiunii și disparițiunii izvoarelor.

Izvoarele se produc de apele meteorice cari, pătrunzînd în pămînt, dau de un strat impermeabil, pe lîngă care se scurg pînă ce iarăși es la suprafață, bine înțeles, în punctele ce sînt mai aproape de acest strat, distanța calculată în direcțiune verticală.

Intru cît privește formarea izvoarelor și abundența lor, aceasta depinde de compoziția solului, adică de permeabilitatea straturilor, de configurația lui și de poziția geografică. Dar cu cît pierderea la suprafață este mai mică, bună oară ca în păduri, cu atîta izvoarele se alimentează mai regulat și mai abundent. Prin urmare și în acest caz pădurea are rolul ei destul de important și de multe ori aproape decisiv, cu deosebire în pozițiile mai joase ce sînt pînă la o înălțime absolută de 800 m.; căci de la această înălțime în sus, căderile meteorice fiind destul de dese, evaporația mică și timpul de vegetație redus, influența vegetațiunii ce acoperă solul, se manifestă mai mult asupra pozițiilor stîncose și asupra inclinațiunilor mai mari. Aci pădurile opresc în mod mecanic scurgerea repede a ploilor și a zăpezilor și le rețin pentru alimentarea treptată a izvoarelor.

În păduri, omăturile se topesc mai încet și ploia ce cade, parte se evaporază prin frunze și parte se absoarbe cu încetul de foi și de mușchiu, înlăturându-se cu acest mod inundațiile spontanee; iar prisosul apei se conduce în pământ, care este humos și mobil, pentru a servi la întreținerea vegetației și la alimentarea pîraelor, pe cînd după coastele golașe apa se scurge repede în vale, formînd miș de scursuri ce se măresc din an în an. Cu cît muntele este mai repede cu atîta și scurgerea se accelerează și spală totul în calea sa. Pîraele și rîurile se umflă, ies din albia lor și inundă agrii după șes, umplîndu-i cu nisip și pietriș și lăsînd mizeria și peirea în urma lor.

După cum vedem, pădurile sunt un rezervoriu pentru isvoare, pîrae, rîuri etc., ele favorizează scurgerea lină și regulată a apelor, garantează rîurilor un debit egal și apără contra inundațiilor; ceea-ce are o mare influență asupra dezvoltării industriei, a economiei agricole, a comerțului prin înlesnirea navigației și, în fine, asupra faptului ca un ținut se poată fi locuit și se poată atinge un grad mai mare de prosperitate economică. Într'un cuvînt, putem zice că pădurile sînt isvoarele de bogăție directe și indirecte ale popoarelor.

Dacă luăm în considerație posibilitatea ca un ținut să fie locuit și se desvolte un progres economic, trebuie să recunoaștem că adese-orî regiunile cele mai fertile sînt mai mult amenințate de inundațiuni și potmoliri, cînd pădurile se devastează la sorgintea lor. În asemenea cazuri nenorocite, aceste ținuturi trebuie să lupte cu mari sacrificii, pentru a-și asigura existența; trebuie să construiască diguri înalte și puternice, pentru a opri valurile turbate ale apelor. Dar și aceste apărătoare destul de scumpe abia dacă pot dura cîțiva ani, căci torenții cară în continuu prund și nisip și-și ridică albia. Ca contrast, rîurile ce curg dintr'o regiune împădurită nici-odată nu vin cu o vehemență așa periculoasă, nici aduc cu sine atîta pietriș și nisip ca cele ce-și iau originea din localități despădurite.

După cum am indicat deja mai sus, cînd am tratat de influența pădurilor asupra regimului apelor, protecțiunea pădurilor se bazează în prima linie pe facultatea de absorbțiune și retențiune a căderilor meteorice. O parte din ploaia

și zăpada ce cade în decursul anului, nu ajunge la pământ și, după Ebermayer, în termen mediu, cam 20% se reține și evaporază de coroana arborilor. Din cele 80% care ajung la pământ, parte se reține de pătura de foi sau de mușchiu ce acoperă solul, parte iarăși se evaporază sau se scurge; însă evaporarea în pădure este cu 64% mai mică ca în locurile libere, fiind-că pământul din pădure e mai rece și curenții de aer mai slabi.

Evaporația în interiorul pădurii se evaluează în termen mediu cu 10%; dar totalul evaporațiilor se poate taxa cu 30%.

După Ebermayer, pădurea consumă cam 55% din căderile meteorice, din care scăzînd cele 30% pierdute prin evaporație, mai rămîn aproximativ vr'o 25% pentru trebuințele vegetației. Restul de 45% se conduce în interiorul pământului și formează rezervoriul pentru vegetație și pentru alimentarea izvoarelor.

În linia a doua, pădurile împiedică în mod mecanic scurgerea repede a apelor prin nenumăratele obstacole pe care natura le-a așternut în calea lor, cum sînt foile, mușchiul, surcelele, crăcile, arborii căzuți etc., iar prin consistența pronunțată a solului, străbătut de milioane de rădăcini, 'l apără contra spălării și minării cauzate de ploii mari; de aceea în pădure eroziunile nici-odată nu pot lua formele și întinderile prăpăstioase ca în cîmpul deschis, nici se formează atîtea scursuri sau se transportă la vale subsolul de pietriș, pentru a umple și îneca câmpiile.

Dintre toți acești factori, rolul cel mai important și adese-orî decisiv 'l are acoperămîntul vegetal al solului și în special mușchiul din pădurile reșinoase.

Din cercetările lui Gervig asupra facultății mușchiului de a reține apa, rezultă că mușchiul uscat poate absorbi într'o minută de 6 orî atîta apă cît e greutatea sa. Cantitatea de apă a unei păture de mușchiu corespunde unui strat de apă înalt de 4½ milimetri și în pădure, unde acești mușchi se desvoltă în mod abundent, stratul de apă se poate calcula la un centimetru înălțime. Însă, pe lîngă facultatea de absorbțiune a tigelor de mușchiu, trebuie să mai luăm în considerație capilaritatea lor precum și proprietatea pământului vegetal de a suga apa în continuu. Cu acest mod, solul

împădurit și bine acoperit poate absorbi un strat de apă de 2—3 centimetri, iar o milă pătrată de pădure poate reține 1—1½ milion de m. cubi de apă.

În fine, se p^ote conchide la următoarele: În unele cazuri o diferență de 20—30 m. cubi de apă pe secundă, pe o suprafață de o milă pătrată, decide dacă o ploaie mare poate fi sau nu dezastruoasă. O suprafață nudă va produce cu 55.000 secunde, adică cu 15 ore, mai curînd acele 20—30 m. cubi de apă, de cît una împădurită. Și, dacă considerăm că mai adese-orî apele cele mari sunt de scurtă durată, trebuie să se recunoască în mod incontestabil, că la munte pădurile exercită o acțiune salutară. Drept ilustrațiune, vom aminti că, înainte de devastarea pădurilor, valea Saonei din Franța abia după o ploaie de 9 zile se umfla și devenia amenințătoare, pe cînd în presente, după 9 ore de ploaie, apa se revarsă și inundează culturile d'împrejur.

Dar, pentru ca să putem aprecia într'un mod mai complet aceste calități inerente pădurilor, grație cărora se întreține alimentarea regulată a izvoarelor și repartiția apelor și cari atenuiază și abat pericolele provocate de ploii mari, de lavine etc.; vom enumera aci cîte-va date de descrierea călătoriilor făcute de Francisc Miler, fost inginer al Căilor ferate bavareze.

În aceste descrieri numitul autor depinge cu culorile cele mai posomorîte nenorocirile produse prin devastările pădurilor și arată cum văile fertile ca Lechs, Iller, a Rhonului superior, Isar, Inn, ale Dunărei superioare etc. sînt într'un așa de mare grad amenințate de torenții de munte, ce dau în ele, în cît existența lor e într'un continuu pericol. Albiile naturale ale acestor torenți sînt părăsite în mare parte, croindu-se mereu noui scurgeri, pe unde mai 'nainte erau livezi și agri. Noile albiu iarăși se umplu cu prund și nisip și se ridică adese-orî mai sus de cît țărnișii, pentru a se revărsa apoi pe livezi și semănături, căutîndu-și alte scurgeri. În valea Fresina, Tolf etc. din Tirol, țărnișii torenților sînt cu 6—10 metri mai 'nalți de cît localitățile d'împrejur. Se susține că în Tirol aproape 1/3 parte din terenul propriu culturai agricole, s'a nimicit în decursul secolului trecut și a devenit infertil din cauza torenților de munte. Cine va urmări acești torenți pînă la sorginta lor și va observa cu atențiune de-

vastările ce s'a urmat în ultimele decenii și cine va cunoaște împrejurările sub cari s'a'au comis, acela se va convinge că aceste văi odinioară fructifere, se vor transforma nu peste mult timp în niște mări de nisip și pietriș; iar locuitorii vor fi siliți să le părăsească. În special muntenii vor ajunge, prin devastarea pădurilor, la rolul de simpli proletari și, fără pădure sau alte mijloace de câștig, vor cădea fatalmente în sarcina Statului.

Ca specimen caracteristic, trebuie să mai amintesc că, în multe planuri și acte de delimitare, am observat pîrae cu o lățime de 5—10 metri, cari n'a'au fost scăzute din suprafața delimitată. Astăzi aceste pîrae, în urma distrugerii pădurilor și surpării terenurilor, au o albie de 40—80 metri, plină de prund și nisip, în care o mică scursură de apă se pierde printre pietre.

O altă calamitate, provenită în mare parte tot din devastarea pădurilor, dar nu mai puțin dezastruoasă pentru progresul economic și cultural, sînt nisipurile sburătoare. Depozitele de nisip d'împrejurul râurilor mai mari, cu deosebire cele de lângă țarmurile mărilor, liniștite în decursul timpului sub influența bine-făcătoare a naturei, s'a'au pus din nou în mișcare, grație ignoranței și lăcomiei oamenilor. Pădurile ce fixau aceste nisipuri, s'a'au tăiat fără socoteală, iar terenul s'a arat și s'a deschis pășunării. Consecința fatală nu putea să întîrzie. Stratul vegetal, format în decursul secolilor prin vegetația stabilită, a fost consumat în scurt timp, rămîind la suprafață nisipul cel fin, pe care vînturile l' spulberă fără îndurare, acoperind cîmpiile și satele d'împrejur. Sute de mii de hectare în părțile maritime ale Franței de Vest N.-V. și S.-V. și în părțile nordice ale Germaniei, fără a mai aminti de alte țări, au fost astupate de nisip și oamenii au trebuit să și părăsească vechile locuințe, pentru a se retrage mai în interiorul țării. Dar nu mai departe, chiar la noi în țară n'am fost scutiți de această tristă experiență. În Romănați, Dolj și Severin, nisipurile se întind mereu în paguba terenului agricol și amenință populația mărginașă, dacă nu se vor lua grabnice măsuri, pentru a le fixa din nou.

Pentru complectarea importanței pădurilor în rostul naturei, nu putem trece cu vederea acțiunea lor higienică asupra ținuturilor și asupra organismului omenesc.

În genere se știe că aerul de pădure, saturat de oxigen și liber de acid carbonic, e balsamic, profumat și exercită o acțiune bine-făcătoare și întremantă asupra organismelor. Oare, cine nu se simte impresionat în mod special văzînd arborii seculari cu diferitele nuanțe de colorii, cu variațiunile de umbră și lumină, și cîtă liniște nu varsă ei în sufletul suferînd! . . .

Se zice că pădurile sînt o fabrică de oxigen.

Aerul de pădure e curat, adică nu conține microbi și în această privință se apropie de aerul de munte și de cel maritim. Din observările lui Miguel, făcute între anii 1881 și 1885, rezultă că aerul din centrul Parisului conține pe metru pătrat în termen mediu, cam 3910 bacterii, cel din parcul Montsouris însă numai 455. Prin urmare, dacă aerul într'un parc al Parisului poate fi așa de curat și lipsit de bacterii, cu cît mai curat și mai igienic trebuie să fie el în pădure?

Însă, pentru a judeca gradul igienic al aerului, al apei și al pămîntului, pe lîngă microbii inofensivi, trebuie să se considere cantitatea celor patogeni. Lipsa acestora și în vederea curenților de aer ce continuu vin din pădure, stațiunile de cură se așează cu predilecție în apropierea pădurilor, pe coastele sudice și sud-vestice ce sînt mai ridicate și mai adăpostite.

Din cercetările făcute, rezultă că și natura solului joacă un rol destul de însemnat în înmulțirea și răspîndirea bacteriilor patologice; căci microbii boalelor, răspîndiți prin circulația oamenilor, se dezvoltă în mare cantitate, dacă se găsesse în condițiuni de teren și de climă favorabile. În urmă, uscîndu-se coaja pămîntului, acești microbi se respîndesc în aer prin ajutorul vînturilor și sînt introduși în organismul omenesc prin respirație. Pămînturile improprii pentru dezvoltarea microbilor rămîn imunde.

Pentru ca bacteriile ce sînt niște ciuperci, să se poată dezvolta, le trebuie un pămînt vegetal și gras, cum este pămîntul agricol, grădinele și cu deosebire pămîntul satelor și al orașelor, plin de gunoî, de fecale și de urină; pe cînd cel de pădure fiind mai steril și acru, nu prezintă condițiuni favorabile pentru dezvoltarea acestor ciuperci. Pe lîngă aceasta, bacteriile patologice mai aû lipsă de o continuă

umiditate a solului, care trebuie să conțină apă în stare fluidă în spațiile sale capilare, ceea-ce nici în pădure nici pe stepe nu se găsește de cît numai în pămînturile indicate mai sus.

De aceia pînă acum în pădure nu s'a găsit bacterii patologice; prin urmare, din punctul de vedere igienic, se poate afirma că pămîntul de pădure e curat. Unde pămîntul e curat, este și aer curat și apă curată.

Așa se explică și importanța plantațiilor de arbori în orașe. Ea nu coasistă numai în purificarea aerului, prin absorbirea diferitelor gaze, ci mai mult în purificarea terenului și imundarea lui; căci arborii prin rădăcinele lor adînci, pe de o parte drenează terenul, iar pe de altă parte absorb materiile animale și vegetale, intrate în stare de descompunere, pentru a se nutri. Cu acest mod terenul se curăță și, prin formarea unei pajști sau a unei pături de foi, se oprește uscarea și pulverizarea stratului superior, care ar conține bacterii și răspîndirea lor în aer.

S'a observat că și față de holeră pădurile sînt un mijloc de apărare eficace. De asemenea se compoartă pădurile față de frigurile galbene. În Virginia și Carolina s'a constatat că pînă ce locurile băltoase sînt populate cu păduri, nu prezintă pericole pentru europeni; dar îndată ce pădurile se taie, acele locuri devin nesănătoase.

În mlaștinele toscane s'aă plantat, din ordinul autorităților, cîte 3—4 rînduri de plopî, pentru a opri curente de aer din ținuturile malarice, și aă dat bune rezultate.

Se poate și afirma cu drept cuvînt că multe localități nesănătoase, s'aă îndreptat prin plantațiuni și aă devenit mai accesibile culturei.

Și acum, dacă vom privi în jurul nostru, ori unde și în ori-ce condițiune socială ne-am găsi, vedem că aproape toate obiectele indispensabile existenței și culturei sînt făcute din lemn sau cel puțin în combinație cu lemnul. De la construcțiunile cele mai mari pînă la lucrurile cele mai fine, lemnul e nelipsit. Ca combustibil, alină cerința cea mai elementară și, în acelaș timp, concură la progresul general prin puterea calorică ce dezvoltă; iar ca lemn de lucru, de construcție etc. satisface trebuințele casnice, economice, publice etc. și alimentează industria și comerțul, mărind avuția națională.

De și geniul uman tinde neîncetat a înlocui materialul

lemnos cu diferite metale, minerale etc., putem afirma cu conștiința liniștită că cu cât va progresa mai mult cultura cu atât și trebuințele lemnoase vor crește, fiind că există un raport direct între cultură și pădure.

Din cele descrise mai sus, cu privire la influența pădurilor asupra climei, asupra căderilor meteorice și asupra apelor etc., rezultă în mod natural că pădurile mai exercită și o altă influență indirectă asupra productivității economiei agricole, menite de asemenea a satisface cele mai importante necesități ale omului.

Ele ridică cantitatea și calitatea recoltelor și, după cercetările făcute de Beguerel, le apără contra grindinei. Pe baza datelor statistice ale societăților de asigurare, acest autor a compus o hartă a zonelor bătute mai des de grindină și a constatat că pădurile, apără localitățile d'împrejurul lor contra grindinei. Acțiunea se explică că pădurile produc în atmosferă o mișcare de vârtej, prin care norii se împrăștie înainte de a se descărca.

Incontestabil însă că cultura pământului este inamicul cel mai declarat al pădurilor. Pădurile trebuie să se retragă cu cât populația se înmulțește și cu cât crește buna starea ei prin industrii etc.; de și tocmai acestea măresc în continuu pretențiunile asupra pădurilor.

Presser zice că ar fi o muncă de prisos de a calcula, câtă suprafață trebuie să fie populată cu pădure și câtă se aparțină agriculturii. În tot cazul însă, cele mai favorabile împrejurări pentru cultura pământului se găsesc acolo unde există un raport just între arătură, livadă și pădure și unde munții nici-odată nu se desgolesc.

Cînd raportul dintre silvicultură și agricultură este, distrus, agricultura suferă în prima linie. În munți ea scade repede, pe cînd în văi desființarea ei e o chestie de cîte-va decenii.

Prin urmare, ca pretențiune absolut necesară în economia naturii, pentru ca pământul să fie mai fertil și mai accesibil oamenilor, se impune păstrarea pădurilor, cu deosebire la munte, pe coastele repezi și pe nisipurile sburătoare și repartizarea lor în mod proporțional.

Acum să trecem la partea doua a temeii propuse :

«*Nici o pădure fără cultură*».

Sub influența bine-făcătoare și liniștită a naturii și în decursul secolilor, vegetația arborescentă s'a dezvoltat în mod natural și abundent, întinzându-se aproape pe toată suprafața globului.

Dar, treptat cu înmulțirea populației și a progresului, pădurile s'a rărit și, în fine, au trebuit să cedeze locul agriculturii și să se retragă în pozițiile mai rele și mai puțin accesibile. Astăzi, în țările mai culte, din falnicele complexe seculare, ce odinioară populaș șesurile și colinele, abia mai sînt ici coala cîte-va rămășițe mai mult sau mai puțin defectuoase sau niște exemplare izolate, cari ca adevărați martori ai veacurilor, atestă splendoarea trecută.

Doar în munții îndepărtați și sălbatici a mai scăpat această măreață operă a naturii, dar și aici numai pentru scurt timp; căci lipsa și lăcomia omului o urmărește neîncetat și, pe zi ce trece, inventează la mijloace, pentru a o distruge.

Față cu înmulțirea continuă a populațiilor și cu pretențiunile crescînde asupra solului, nici că e mirare, dacă pădurile ca mai puțin rentabile, nu pot susține concurența și fatalmente, trebuie să dispară înaintea plugului și a sapei.

Cum însă lemnul constituie un obiect indispensabil pentru societate și pentru progresul ei, iar pădurile sînt un regulator al circumstanțelor climaterice etc., prin urmare de asemenea influențează în mod indirect asupra bunei stări și a progresului economic al populațiilor, s'a căutat a se împăca aceste două antiteze prin concursul culturii și dintr'o practică destul de empirică, s'a dezvoltat silvicultura, bazată pe cercetări și analize științifice și practice.

La începutul constituirii statelor actuale și pînă tîrziu în evul mediu, populațiunea fiind rară și pădurile abundente, ele erau privite ca un lucru comun, fie-care era liber să și taie lemnele de lipsă, să scoată și să transforme pădurea în loc de cultură. Această practică s'a urmat cu prea puține restricțiuni și după constituirea societății actuale.

Populația rurală avea dreptul să și ia lemnele necesare pentru trebuințele casei din pădurea seniorilor, precum și să și pască vitele în pădure. D'aci originea servituților.

Toceai mai tîrziu, în evul nou, cînd pădurile în urma

răsboaielor, a incendiilor și altor calamități elementare, au început să se rărească, apar în Franța și în Germania primele măsuri, luate de guverne pentru conservarea lor. Dar și aceste măsuri privesc mai mult modul de exploatare.

Abia pe la finele secolului al XVIII-lea și la începutul secolului trecut, se simte lipsa unei exploatări și culturii mai raționale a pădurilor. Cu deosebire în urma devastărilor enorme provocate în Franța prin decretul revoluțiunii de la 29 Septembrie 1791, care stabilește libertatea absolută în ce privește dispunerea de bunuri. Grație acestui decret, s'aă devastat în decurs de 12 ani, mai bine de jumătate din pădurile franceze.

În Germania, specialiști distinși ca Heyer, Cotta, Burckhardt, Gayer, Pressler, etc. au pus bazele silviculturii moderne și au îndrumat-o pe calea progresului.

Lemnele cîștigînd din zi în zi un preț tot mai mare, prin perfecționarea și înmulțirea progresivă a mijloacelor de transport pe uscat și pe apă, precum și prin nenumăratele trebuințe create de societatea modernă, se înțelege de sine că cultura lemnului a devenit mai rentabilă și în consecință mai perfectă. Și apoi, față cu cultura intensivă a cerealelor și cu scumpătatea terenurilor, numai inaugurarea unei culturi raționale și perfecționate mai poate salva pădurile existente și satisface trebuințele societății.

În înțelesul propriu zis, silvicultura se ocupă cu înființarea, creșterea și îngrijirea arborilor și a masivelor; dar, în termeni generali, ea tinde să producă cea mai mare cantitate și cea mai superioară calitate de lemn posibilă, pe o unitate de suprafață la o etate oare-care a pădurei. Ea pretinde în mod necondiționat un masiv complet și o îngrijire rațională, făcută în vederea scopului și a naturii speciilor ce se cultivă. În consecință pădurile noastre ce sînt în mare parte rărîte, prin delictе anterioare, prin nenumărate extracțiuni pentru trebuințele private și publice, prin incedii și pășunării necontrolate, presărate cu poenî și goluri, trebuie înaintea de toate închise pășunării, care nu poate de cît strica; iar golurile și poenile completate prin plantațiuni, pentru ca pe viitor producțiunea lemnoasă a solului să fie completă.

Da, starea actuală a pădurilor noastre, moștenită din timpuri de restriște și de ignoranță, trebuie transformată conform

regulilor silviculturii, pentru ca pădurile ca orî și ce bun material, să poată corespunde scopului economic și financiar.

Dar, pentru ca să se poată favoriza creșterea cantitativă și calitativă a arborilor, trebuie să se studieze facultatea de dezvoltare inerentă speciilor ce se cultivă precum și mediul său condiționile de vegetație în care se găsesc aceste specii.

O deosebită atențiune se va consacra stațiunii, adică împrejurărilor de fertilitate ale stațiunilor, cum sînt natura subsolului, compoziția și calitățile fizice ale solului, poziția și expoziția terenului etc., toate în raport cu speciile fixate în ele, sau în vederea celor ce sînt a se cultiva.

De asemenea se va avea în vedere spațiul ce trebuie să ocupe fie-care arbore față de altul, adică posibilitatea relativă de a se dezvolta conform naturii sale și a scopului economic sau tehnic, pentru care se cultivă. Ea trebuie ajutată prin distribuțiunea luminei în mod suficient, treptat și la timp. Aceasta se execută prin tăierile de curățire și lămurire, menite în acelaș timp a recolta o masă lemnoasă ce se pierde.

În ce atinge exploatarea materialului lemnos și regenerarea pădurilor, o silvicultură rațională va aplica sistemele de exploatare și tratamentele cele mai convenabile pentru împrejurările economice și financiare în care se găsesc; iar prin regularea exploatării, adică prin amenajament, va tinde să stabilească o stare normală, cu o serie de etăți alternative normale, prin urmare cu o creștere normală, a cărei scop principal culminează într'o producțiune strictă și succesivă anuală ce corespunde creșterii anuale a pădurei, asigurînd în acelaș timp regenerarea naturală sau artificială, după cum vor cere împrejurările locale și cele financiare ale proprietarului.

După cum vedem, silvicultura modernă, bazată pe experiențe practice și cercetări științifice, prevede toate măsurile necesari pentru înființarea, regenerarea, creșterea și exploatarea arborilor singurateci și în asociațiune, cu un cuvînt pentru perpetuarea pădurilor în conformitate cu interesele economice și financiare ale omeniului. Ea asigură rentabilitatea solului, în special al celui impropriu agriculturii, cum sînt o mulțime de rîpe, de locuri sterile și părăsite din cauza unei culturii excesive, a nisipurilor aride și sburătoare, a coastelor repeđi și pietroase, a munților sălbatici etc. cari,

private de scutul bine-făcător al pădurilor și lăsate în voia naturei, ușor se vor transforma în niște cuiburi de calamitate și mizerie pentru omenire, pe cînd, dacă s'ar popula, pot să devină izvoare de bogăție și de fericire.

În fine, numai cultura rațională și sistematică a pădurilor poate îndrepta defectul inerent lemnului de a se recolta la perioade adese-orî seculare, pe cînd cele-l'alte produse ale solului, se recoltează mai în fie-care an.

Numai ea le poate asigura existența și prosperitatea în viitor, apărîndu-le contra incuriei și lăcomiei omenești. De aceea trebuie să ne pătrundem de aceste adevăruri și să îndrumăm pădurile noastre spre o cultură sistematică și rațională.

Acum, după ce am studiat rolul important pe care pădurile l-au pentru cultură și vice-versa, cred că ar fi momentul să aruncăm o scurtă privire asupra stărei pădurilor noastre, în special a celor de la munte, apoi să tragem concluzii pentru viitor.

Poate că nici o țară, sau mai adevărat nici un popor nu poate fi mai interesant și mai obligat la păstrarea și cultura pădurilor, precum este poporul român; fiind-că în codrii falnici ai Carpaților a scăpat și s'a reconstituit nația romînească. Aci legionarul roman, obosit de luptă contra barbarilor ce veniau ca și locuste pe agrii semănați, a găsit repaos și scut natural. Secolî de-arîndul Carpații au adăpostit și închiegat rămășițele colonilor lui Traian contra invasiunilor cotropitoare, pentru ca la urmă să le reverse ca pe niște unde cristaline pe cîmpiile mînoase ale Daciei. Aci s'a format acea admirabilă unitate de limbă, credință și obiceiuri cari caracterizează poporul român mai pre sus ca toate. În fine, putem să zicem că existăm grație acestor fortărețe naturale și că pînă astă-zî populația din munți constituie fondul de rezervă al elementului român.

Nu mai puțin însă din punct de vedere economic, România ca țară agricolă prin excelență, are cel mai mare interes pentru conservarea și cultura pădurilor sale.

După datele statistice publicate de Ministerul Domeniilor la 1900, sub numirea de «*Notices sur les forêts de Royaume de Roumaine*», 21% din suprafața totală a țării este populată cu păduri, adică cam 2,777,048 hectare, în cari intră pădurile

particulare cu o întindere de 1,492,841 hectare, restul aparține Statului și instituțiilor de bine-facere.

Tot prin această publicațiune se mai arată că din pădurile particulare cam 80% sînt concentrate în briul munților Carpați, începînd de la Mehedinți și pînă la Suceava, adică în cele 12 județe de munte, cari păduri în majoritatea lor absolută sînt ale moșnenilor sau răzeșilor.

Cred că e lucru de prisos, să mai amintesc de gospodăria silvică, pe care o practică Statul și Instituțiunile de bine-facere în pozițiile muntoase și care gospodărie lasă foarte mult de dorit, poate din lipsa mijloacelor și a personalului; dar această economie asigură cel puțin perpetuarea vegetației forestiere, de și mai inferioară celei precedente.

Nu pot însă trece cu vederea devastările ne mai pomenite ce se urmează în pădurile moștenilor pe o scară foarte întinsă, fără întrerupere și fără nici o grijă și cari amenință cu peire văile și șesurile.

După ce acești nenorociți 'și-au distrus pădurile de brad ce erau mai accesibile, prin o rapacitate fără margini; iar pe cele situate în poziții mai neaccesibile prin foc, pentru a le transforma în munți de pășune; au început să estirpe și pădurile de fag ce sînt înfundate în pozițiile cele mai rele și mai sălbatice.

Procedura lor e simplă, dar e sistematică. Toamna și iarna căprarii, adică păstoriți caprelor, culcă la pămînt întinse suprafețe de păduri de fag, pentru a nutri caprele cu muguri arborilor; vara pasc lăstarele, în timp ce lemnele tăiate se usucă, iar toamna incendiază lemnele uscate. Cu acest mod se distrug mii de hectare de pădure, fără ca cine-va să 'i oprească în această operațiune vandalică.

Ce e drept, codicele silvic prin art. 3, 4, 7, 11, 12 și 13 pune stavilă despăduririi munților și a colinelor, dar mai mult în *mod ideal*, de ochii lumii; pentru că lipsește personalul necesar să le supravegheze și mijloacele eficace să execute dispozițiunile acestor articoli.

Personalul silvic al Statului, deja insuficient pentru trebuințele lui și rău retribuit, nu dispune nici de timp nici de mijloace pecuniare, pentru ca să supravegheze aceste păduri în mod regulat.

În Carpați, sunt zone întregi unde Statul n'are nici un

petec de pădure, prin urmare silvicultorul n'are nici un interes să le viziteze, ba ar trebui să cheltuiască din pungă sa destul de modestă și de redusă, pentru ca să le inspecteze de formă; căci de fapt, după plecarea lui, moștenii fac ceea ce voesc și pădurile rămân tot la discrețiunea lor absolută.

Urmările funeste ale acestor devastări nu vor întârzia.

Deja se aud din partea agricultorilor plingeri despre înrăutățirea climei, despre secete și inundațiuni neașteptate etc. Dacă însă cine-va călătorește cu trenul pe sub coama munților, de la Mehedinți la Suceava, poate admira dealurile golașe și aride precum și albiile râurilor cu lățimi de sute de metri, pline de prund și nisip, avînd tendința de a se lăți tot mai mult în paguba terenului de cultură.

Dar numai cînd va intra în lăuntru acestor munți, își va putea da seama de enormele stricăciuni și devastări ce se urmează în sînul lor de zeci de ani neîntrerupt.

Acum de curînd a apărut o altă plagă nu mai puțin periculoasă și care de asemenea amenință cu peire resturile de păduri de brad, cari au scăpat de lăcomia și rapacitatea moștenilor. Sînt marii speculanți cari, după ce au distrus pădurile Germaniei, ale Austro-Ungariei etc. au sosit la noi. Prima lor năzuință este să unească într'o singură mînă zeci de mii de hectare, pentru a le tăia fără scrupul și a le pune valoare. Pe cînd proprietarul tot se mai gîndește la viitor, speculantul trăiește numai pentru prezent, pentru cîștigul momentan și idealul lui este iuțeala cu care poate distruge.

Cu cuvinte frumoșele, cu bănișori sunători și cu fel de fel de ademeniri, acești speculanți cumpără pădurile moștenilor, cu concursul samsarilor, pentru a le tăia în scurt timp, lăsînd dealurile goale și triste.

N'aveți de cît să treceți în munții Buzăului său a Gorjului etc., pentru a vedea soarta ce se prepară acestei țări.

Dar, pînă mai e timp, să se ia măsuri serioase, pentru a se pune o *stabilă reală* acestor devastări barbare.

Sentințele romane *rem suam cuique negliere licet și qui jure suo utitur, neminem laedit*, de presinte nu mai pot avea nici-o valoare, cu atîta mai puțin la păduri; căci la păduri cîștigul momentan trebuie subordonat interesului public

pentru a nu se cauza rău altor mii de oameni. Ş'apoi cînd odată s'a risipit moştenirea strămoşească, cu greu se mai pune la loc, dacă se mai pune. Exemplu avem Francia.

Statul, ca reprezentant al intereselor generale, trebuie în prima linie, să ia măsuri eficace pentru ocrotirea pădurilor, să nu se mărginească la ceea ce a făcut pînă acuma mai mult de ochii lumii.

Trebuesc măsuri preventive şi represive.

Dar, înainte de toate ar fi necesar, să se facă cît mai curînd o anchetă serioasă asupra stărei actuale a pădurilor ce populează munţii şi colinele, pentru ca să ne putem da seama de mărimea răului, iar în urmă să se reguleze folosinţa acestor fel de păduri de către moşteni şi proprietarii particulari, atît în ce priveşte exploatarea lor cît şi păşunea, sub îngrijirea şi supravegherea personalului silvic al Statului. Pentru acest scop trebuie neapărat, să se înfiinţeze un deosebit *corp de poliţie silvică*, însărcinat a controla exacta aplicare a art. 3, 4, 7, 11, 12 şi 13 din codicele silvic, precum şi a altor măsuri ce se vor găsi că sunt necesare, după cum am scris deja în No. 4 al Revistei silvice din anul 1888.

Din nenorocire, de cîte ori corpul silvic a cerut cîte ceva în interesul pădurilor, sau că se prezintă vr'o ocazie de discuţie despre trebuinţele pădurilor, se aude fraza stereotipă: «Ei, asta-î! aū mai rămas pădurile, par'că n'am avea alte trebuinţe mai urgente!»

De sigur că pînă vor domni asemenea idei economice, cu greu se poate spera ceva de la oamenii noştri.

Cu toate acestea e timpul suprem, să rupem odată cu vechiul obicei de a considera pădurile ca o vacă grasă şi lăptoasă pe care fie-cine se simte dator numai s'o mulgă, fără a se mai gîndi că, fără îngrijirea cuvenită, mîine poi-mîine poate să întarce sau să'şi dea ortul popii.

Cum că şi cu mijloace restrînse se poate face ceva cînd este bună-voinţă, voiū aduce ca exemplu Eforia Spitalelor Civile din Bucureşti, al cărei funcţionar am deosebita onoare să fiū.

După o suprafaţă păduroasă cam de 44,000 hectare, răspîndită în 17 judeţe, cu deosebire în munţi, Eforia are din exploatarea lemnului un venit anual mediū de 300,000

lei. Din acest venit se cheltuiesc pentru cultură, adică afară de administrație și de pază, cam 10%. Se întrețin: 10 pepiniere silvice stabilite pentru cultura diferitelor specii de arbori, cu deosebire rășinoase, în întindere de la $\frac{1}{2}$ pînă la $2\frac{1}{2}$ hectare; la Brebu o grădină drept școală pentru creșterea pomilor fructiferi și a altor specii mai nobile și la Tekerghiol un parc.

De vre-o 8 ani încoace saū executat vre-o 20 plantațiuni mai mari pe moșiile de cîmp lipsite de păduri și pe coastele munților expuse surpărilor, cari se întrețin și se completează în fie-care an.

Intr'acestea putem cita înființarea unei păduri de salcâm în întindere de vre-o 500 hectare, pe moșia Bordeiul Verde, alta de vre-o 125 hectare pe moșia Perișoru, ambele pe Bărgan în jud. Brăila; alta de 75 hectare pe moșia Ziliștea Zorească de lîngă Buzău; mai departe complectarea gurilor și a poenilor din păduri și replantarea cu reșinoase a 150 hectare pădure de fag, ce s'a exploatat pe muntele Furnica din Prahova, în mod ras. Plus că aproape pe toate moșiile Eforiei, s'aū plantat câte 5—10 hectare nucii și duzii. Dar și aci s'ar putea face mai mult.

Și acum, dacă rezumăm faptele și concluziunile ce am dezvoltat mai sus, vedem că pădurile reprezintă un fond de existență și de prosperitate națională, și ca atare, trebuie considerate de oamenii noștri, pe cari meritul și o soartă mai norocoasă 'i-a pus în fruntea acestui Stat, pentru ca să'l conducă pe calea gloriei morale și a prosperității materiale.

Mi se va răspunde însă și nu fără oare-care aparență de dreptate, că lipsa și criza cea mare de bani, nu permite să se mai facă cheltueli pentru păduri. Ei bine, atunci dar să se știe că economiile pe cari le realizăm prin abandonarea pădurilor, se vor răsbuna amar. Ele se pot compara numai cu împrumuturile momentane ale minorilor risipitori. Ca și ei scomptăm și compromitem viitorul țarei de sute de milioane pentru un mizerabil câștig de câte-va zeci de mii de lei anual.

În special pentru țara noastră conservarea și cultura pădurilor, nu e numai o chestiune economică, ci o chestiune de viață deja foarte acută, care merită să'i consacram toată

solicitudinea; de aceea ca român și ca silviculor, 'mă țin de cea mai sacră datorie, să atrag atențiunea celor competenți și a marelui public interesat, asupra pericolului ce ne amenință și cu riscul de a rămîne ca și Casandra, să strig după datina străbună: *Videant Consules și Hannibal ante portas.*

Alexandru S. Lazurian

Inginer silvic și hotarnic.

CE INSEMNEAZĂ «STATORNICIREA HOTARELOR» ?

Citirea articolului „*Statornicirea hotarelor*“, publicat de D-l P. Antonescu în numărul pe Octombrie al acestei Reviste, m'a determinat să rezumez cite-va observațiuni critice, apărute în numărul pe Noembrie, prin care 'mă propuneam a dovedi :

I.— Nepotrivirea ce există între subiectul tratat de D-l Antonescu și titlul ales ;

II.— Greșita sa părere asupra consecințelor cadastrului în privința transmiterii dreptului de proprietate ;

III.— Necesitatea păstrării hotarelor după vechia stăpînire și după arătarea martorilor ;

IV.— Inconvenientele propunerii de a se hotărînici moșiile și pădurile Statului prin agenții serviciului silvic.

În răspunsul pe care mi'l dă, apărut în numărul pe Decembrie, D-l Antonescu se îndoește dacă am isbutit să demonstrez propozițiunile mele și me trimite în judecata cititorului imparțial.

În general, sentința acestui judecător este foarte greu de cunoscut, iar dacă ar fi să me iaă după numeroasele apreciațiuni bine-voitoare ce am primit, atît în scris cît și verbal, aș putea zice că această sentință 'mă este foarte favorabilă. Primesc dar cu încredere această judecată.

În prealabil, constat cu regret că cu toată sincera declarațiune ce am făcut în precedentul meu articol, că voiă întreprinde o discuțiune cu totul obiectivă și „fără nici o intențiune rău-voitoare“, D-l Antonescu găsește o aluziune transparentă în ultima frază a articolului meu, care se referă la a IV-a propozițiune ce 'mă-am propus să dovedesc și care nu e pusă *la linie*, după cum o repro-

duce D-sa. Se vede că este tot adevărată „istoria țiganului cu musca pe căciulă”, din poveste.

Răspunsul D-lui Antonescu la observațiunile mele critice începe printr'o introducere în materie, asupra căreia trebuie să me opresc.

D-l Antonescu zice:

„Cine a citit cu atențiune articolul meu, s'a putut convinge, cu înlesnire, că prin statornicirea hotarelor nu am înțeles numai faptul hotărnicirei proprietăților Statului; căci pentru ca limitele lor să nu mai poată fi, pe viitor, supuse schimbărilor eventuale, ca să nu mai fie cu puțință ori-ce contestațiuni ulterioare în această privință, ca ele să fie stabile în mod permanent, cu o singură vorbă „statornicite”, se cere mai întâiu ca hotărnicia în cesiune să fie confirmată de Tribunal, să rămână definitivă, operațiune care durează une-ori 30, 40 și 50 ani, . . . , când numai se poate procede la punerea sa și așezarea semnelor definitive de hotar, și numai după sfârșirea acestei din urmă lucrări, poate fi vorba despre o statornicire a hotarelor”.

Foarte clară explicațiune! Vă rog citiți cu atențiune! Mai citiți încă o dată! de și D-l Antonescu spune că se poate pricepe cu înlesnire această kilometrică frază! Dar să citim și împreună, să vedem dacă reușim să înțelegem ce este „statornicirea hotarelor”?

Cînd spui că prin statornicirea hotarelor nu înțelegi numai faptul hotărnicirei proprietăților Statului, ne lași să credem că mai înțelegi încă și alt-ceva. Și pe acest alt-ceva nu ni'l spui.

Ne mai spui apoi, cum și este, că se cere mai întâiu ca hotărnicia să fie confirmată de instanțele judecătorești (de Tribunal, Curtea de Apel și Curtea de Casație, iar nu numai de Tribunal), să rămână definitivă și numai după aceasta se poate procede la punerea sa și așezarea semnelor definitive de hotar. De acord! dar concluziunea „și numai după sfârșirea acestei din urmă lucrări, poate fi vorba despre o statornicire a hotarelor”, ce rost are? Cum? După ce hotărnicia a fost confirmată și executată, mai poate fi vorba de o altă operațiune numită „statornicirea hotarelor”? Nu mai înțeleg nimic și aveam foarte multă dreptate să susțin că acest neologism provoacă dezordine, incertitudine și perturbațiune chiar în spiritul autorului.

Cît pentru inconvenientul că unele procese de hotărnicie durează de 30, 40 sau 50 ani, nu trebuie să uite D-l Antonescu că ele sînt începute sub imperiul Regulamentului organic sau Codului

lui Caragea, iar nu potrivit dispozițiilor actualului Regulament de hotărnicie. Și chiar așa de ar fi, apoi numai procesele de hotărnicie așteaptă atîți amari de ani pentru rezolvarea lor ?

D-I Antonescu ne dă o idee mai clară despre ce a înțeles prin neologismul *statornicirea hotarelor*, în următoarele rînduri :

„*Alle-ori, ca să ajungem la acelaș rezultat, nici că e nevoie de vre-o hotărnicie ; închîpuiți-ve 2 proprietăți ale Statului vecine, cari se arendează separat. In cazul acesta pentru „statornicirea“ limitelor și despre urgența acestei operațiuni nimeni nu se îndoiește, n'avem de cât să procedăm la fixarea lor, în mod durabil, prin semne distinctive de hotar.*”

Prin urmare prin „*statornicirea*“ limitelor înțelege D-I Antonescu „*fixarea lor, în mod durabil, prin semne distinctive de hotar*“. Tot acest lucru l'am înțeles și eu cînd am zis că me așteptam să citesc, sub acest titlu, descrierea diferitelor sisteme de hotare, dispozitive și construcțiuni, cari de cari mai ingenioase, întrebuințate pentru fixarea pe fața pămîntului a semnelor despărțitoare între proprietăți, iar nu despre importanța hotărniciei. Am spus și repet că, cu acest înțeles, „*statornicirea hotarelor*“ este un neologism în materie de hotărnicie, căci această operațiune este definită de titlul VI al Regulamentului de hotărnicie, unde poartă numele de „*punerea saū așezarea semnelor și hotarelor definitive*“ și că nu este permis nimănu, nici chiar unui scriitor popular — cum pretinde a fi D-I Antonescu — de a schimba cuvintele *consacrate de lege*.

Procesul de intenții ce mi se face că eu „*am vrut să înțeleg*“ prin „*statornicirea hotarelor*“ numai utilitatea facerei hotărniciei la moșiile Statului, nu este la locul lui într'o asemenea desbatere, mai ales după declarațiunea mea că voiîntreprinde această discuțiune fără nici o intențiune rău-voitoare. Eu am făcut toate ipotezele posibile asupra înțelesului acestui nenorocit neologism și nu e vina mea dacă nu î pot găsi nici o semnificare.

Am combătut și voiîntreprinde propunerea D-lui Antonescu d'a se înscrie în noul budget o sumă oare-care, fie cit de modestă, pentru hotărnicia moșiilor și pădurilor Statului, pentru că este tendențioasă. În adevăr, această propunere, unită cu aceia ca operațiunile de hotărnicie ale proprietăților Statului să se facă de agenții silvici, reclamă îndubitabil ca suma alocată să fie pusă la dispoziția secției silvice, ast-fel că corpul Inginerilor hotarnici ai Ministerului n'ar mai avea nici o rațiune de a fi, s'ar putea suprima, saū cel mai puțin ar trebui atașat la secția silvică. Contra acestei propuneri m'am ridicat

și am conchis că este mai preferabil, pentru interesul general, ca fie-care să-și vadă bine de treaba cu care este deprins și în care se pricepe. Am mai zis că în strimtorarea financiară în care ne găsim nu este oportun a solicita înscrieri de noi cheltueli în budgetul Statului și chiar preopinentul meu găsește argumentul decisiv, dar adaogă :

„Este de notorietate publică că cheltuelile, așa zise productive, când sînt întrebuițate cu spirit de discernămint, aū tocmai darul de a face să dispară asemenea fenomene trecătoare prin îmbunătățirea condițiunilor economice, prin spōrirea forțelor de producțiune ale țarei, prin mărirea veniturilor Statului“.

Adică cum, onorabile? Cheltuelile necesare pentru hotărnicia unei moșii sau păduri, sînt productive? Crezi poate că o proprietate hotărnicită este la adăpost de orî-ce încălcări și pretențiunii din partea vecinilor și că cheltuiala devine productivă prin faptul că dispensează de procesele inerente hotarelor incerte? Te înșeli! Cine poate opri pe vecinii unei proprietăți hotărnicite de a face noi încălcări sau de a își exercita alte pretențiunii înaintea instanțelor judecătorești, mai ales cînd acești vecini sînt rău nărăviți? O hotărnicie nu scutește tot-d'a-una de procese cu vecinii asupra hotarelor.

În tot cazul este temerariu a susține că hotărniciiile sporesc forțele de producțiune ale țarei sau măresc veniturile Statului.

Utilitatea hotărniciiilor este de ordine *morală*, iar nu *materiale*, căci este întemeiată pe noțiunea de *dreptate*. Nu trebuie să stăpînească fie-care de cît dreptul său și nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia. Importanța hotărniciiilor este, prin urmare, incontestabilă, dar nu găsesc nici de cum oportun a se înscrie acum în budgetul Statului o sumă, fie cît de modestă, care să fie pusă la dispoziția secției silvice pentru asemenea operațiuni. Combat tendința, iar nu propunerea însăși, cu atit mai mult că în timpuri prospere, ca conducător al serviciului de hotărnicii, cu ocaziunea întocmirii budgetelor, am solicitat și obținut a se menține sumele înscrise în budgetele anterioare pentru hotărnicii. De alt-minteri, tot-d'a-una budgetele Ministerului, pină la începutul actualei crize, aū prevăzut cheltueli pentru hotărnicii și este de mirat cum D-I Antonescu ignorează acest lucru, cînd în primul său articol zice:

„Printre diferitele capitole (de sigur vrea să zică articole) ale budgetului Ministerului de Domenii, nu 'mă aduc aminte să fi văzut înscrisă cînd-va vre-o sumă avînd ca destinațiune specială statornicirea limitelor, fixarea lor în mod durabil prin

„semne distinctive de hotar, punerea cu un cuvînt a proprietăților Statului în afară de încălcările periodice ale vecinilor, cu tendințe rău-făcătoare“.

Animat de cele mai bune intențiuni, am lăsat nerelevantă, în precedentul meu articol, această eclipsă totală în memoria D-ului Antonescu, care uită, căci nu se poate să nu cunoască nici chiar budgetul Ministerului în care funcționează de peste 20 ani. Dacă D-l Antonescu s'ar fi scoborit la diviziunea comptabilității și ar fi consultat colecțiunea budgetelor, ar fi fost dispensat de această penibilă mărturisire a slăbiciunii memoriei sale. Este drept că în nici unul din budgete nu va găsi D-l Antonescu alocată vre-o sumă pentru „statornicirea hotarelor“, dar va găsi în toate sume destinate pentru hotărnicii.

Ajungem acum la punctele în discuțiune :

I. Am zis că prin „statornicire“ de hotare, nu se poate înțelege alt-ceva de cît operațiunea care are drept scop de a îngropa hotarele în pămînt în mod statornic sau fix, adică lucrarea constructivă care trebuie executată pentru ca aceste hotare să fie ast-fel așezate, în cît să nu se mai poată strămuta“.

D-l Antonescu este nedumerit, și încă în mod superlativ, fiind-că am spus că se îngroapă în pămînt „hotarele“, în loc să zică „semnele de hotare“ și crede că fac o „regretabilă confuziune“ între un hotar și un semn de hotar, ceea-ce — zice D-lui — nu e acelaș lucru.

Tocmai aci se înșală. Semn de hotar, punct de hotar, sau, pe scurt, hotar, sunt expresiuni absolut sinonime, cari aū aceiași semnificațiune și chiar legea (R. H.) le întrebuițează indiferent una pentru alta. În adevăr, ultimul aliniat al art. 30 din Regulamentul hotărnicilor, care se ocupă cu executarea, zice categoric:

„Din momentul acestei adevăriri, carlea de hotărnicie rămîne investită cu tăria unui act public autentic și semnele de hotare așezate se vor socoti semne de hotare definitive avînd toate consecințele hotarelor de asemenea natură“.

Mai departe în R. H. găsim că art. 31 și 32 încep ast-fel:

„Art. 31. — Cînd vor mijloci neînțelegeri între toți vecinii, atunci punerea hotarelor definitive . . . etc.“.

„Art. 32. — Chemarea părților pentru așezarea hotarelor definitive . . . etc.“.

Prin urmare, după lege, hotar și semn de hotar este acelaș

lucru și un principiu elementar de drept ne învață că *acolo unde legea nu distinge, noi nu putem distinge*. Nu poate exista confuziune între două expresiuni sinonime. Legea ne spune că aceste hotare *se pun, se așează*.

Dar să vedem cine din noi confundă ?

D-l Antonescu se hazardează a da definițiunea unui *hotar* și zice :

„*Dar, după cum știe toată lumea (cu desăvirșire profană în ale hotărnicilor, a daog eū), printr'un hotar nu se înțelege alt-ceva de cît o linie geometrică, despărțitoare între două proprietăți vecine, el nu reprezintă, cu alle vorbe, ceva material și așa fiind, nu se poate îngropa în pămînt*“.

Și ca să dea mai multă aparență de exactitate definițiunii sale, ne pune această întrebare :

„*Cui 'i-ar pulea trece, în adevăr, prin minte ca să îngroape în pămînt un pîriū, o creastă de deal, o culme, un fund de vale, un drum public sau privat, o linie deschisă printre 2 păduri vecine, etc., cari, fie-care din ele, servesc, de obiceiū, ca hotare între proprietăți ?*“

Din două lucruri unul : Orî hotarul este o *linie geometrică*, despărțitoare între două proprietăți vecine și ca atare nu reprezintă *ceva material*, orî pîriul, creasta de deal, culmea, fundul de vale, drumul și linia deschisă între două păduri vecine, sînt lucruri *ne-materiale, ideale* ? Din această dilemă nu se poate eși. Las la o parte că *linia geometrică* n'are de cît o singură dimensiune, pe cînd un pîriū, un drum, o linie între păduri, aū cel puțin două dimensiuni. Apoi dacă D-l Antonescu, mai riguros de cît legea, nu permite a se confunda *hotarul* cu *semnul de hotar*, de ce confundă *hotarul* cu *linia de hotar* sau cu *linia despărțitoare*, cum o numește destul de explicit Regulamentul de hotărnicii ? (A se vedea art. 16, 30, etc.). Repet încă odată principiul elementar de drept, că atunci cînd legea consacră o expresiune, sîntem datorî s'o întrebuițăm și nicăeri Regulamentul hotărnicilor nu înțelege prin *hotar* o *linie despărțitoare*.

Pentru mai multă claritate, iacă definițiunea tehnică a hotarului :

Hotarul este un semn, natural sau artificial, aflat sau așezat pe o linie despărțitoare dintre două proprietăți vecine, dar mai adesea la extremitățile ei.

Hotarele naturale se mai numesc „*firești*“, se întilnesc mai

rar și sînt constituite din bouri său copaci însemnați, măguri, etc. pe cînd cele artificiale, mult mai numeroase, sînt formate din pietre îngropate în pămînt, moviți, moșoroaie, stîlpi de lemn său de fer, etc.

Hotarul este dar un *punct material*, cu anumite dimensiuni, iar nu un punct geometric fără nici o dimensiune, și *linia despărțitoare* este linia *concretă* (dreaptă, frîntă, sinuoasă său curbă) care unește două asemenea hotare. Piraietele, crestele de deal, thalwegurile, drumurile etc., pot fi *linii despărțitoare* dar nici-odată *hotare* său *semne de hotare*. După cum în Geometrie nu se poate confunda un punct cu o linie, tot ast-fel și în hotărnicie, hotarul și linia despărțitoare sînt două noțiuni cu totul diferite.

Dar, D-l Antonescu nu se mulțumește a da hotarului o definițiune de fantasmă, ci critică chiar Regulamentul de hotărnicie pentru că „*nu s'a avut grija a se da cuvintelor adevărata lor semnificație*“. Se revoltă mai ales asupra Titlului VI care se ocupă cu „*punerea său așezarea semnelor și hotarelor definitive*“, cînd strigă sus și tare :

„*Semnele da, dar hotarele nici nu se pun, nici nu se așează, ci se stabilesc, se fixează, se statornicesc*“.

Pacat că acest sentențios strigăt este lipsit de orî-ce autoritate! Căci ce autoritate poate avea D-sa în materie de hotărnicie, cînd nici hotărnic nu e? Și pentru că îi place, pentru trebuința cauzei, să ordone, neîntemeiat pe nimic, că hotarele „*se stabilesc, se fixează, se statornicesc*“, conchide numai de cit :

„*Iată dar că acest din urmă cuvînt, vechi în limba romînească, nu numai că nu este un „neologism“, dar exprimă și mai bine ideia conținută în menționatul Regulament*“.

După noțiunile cele mai elementare de filozofie, *concluziunea* este o propozițiune consequentă altor propozițiuni, enunciate mai înainte, numite „*premise*“, din cari ea se deduce printr'un simplu raționament.

Premisele concluziunii D-lui Antonescu nu pot fi de cit că eă confund hotarul cu semnul de hotar și că în Regulamentul de hotărnicie nu s'a avut grija a se da cuvintelor adevărata lor semnificare. Și pe aceste singure premise se întemeiază onorabilul meău preopinient pentru a conchide că „*statornicirea hotarelor*“ nu este un neologism. Vede orî-cine că nu există nici o legătură între premise și concluziune și că, în asemenea condițiuni, discuțiunea dintre noi este o zadarnică pierdere de timp.

Eū am susținut că, de oare-ce Regulamentul hotărnicilor nu întrebuițează nicăeri cuvîntul „*statornicire*“ de hotare, această expresiune este un „*neologism*“, căci într'o cestiune care derivă de la lege nu ne este permis a întrebuița alte cuvinte de cît acelea, pe cari legea le consacră. Și fiind-că D-I Antonescu nu poate dărîma acest raționament riguros, crede că evită dificultatea cînd zice:

„*Dar chiar dacă (statornicirea hotarelor) ar fi un neologism în materie de hotărnicie — o simplă presupunere — întreb: de cînd acest exclusivism? Cine me poate împiedica pe mine, scriitor, a 'mă exprima cugetarea, ast-șel după cum 'mă vine la socoteală, să întrebuițez, nu cuvinte străine, radicalisme, ci vorbe curat romînești, într'o cestiune care interesează nu numai pe cărturarî, pe proprietarul cu o cultură aleasă, dar și pe săleanul de rînd și într'o Revistă care nu intră numai în mîinele Inginerilor hotarnici, ale avocașilor, orî a celor cari sînt în curent cu toți termenii tehnici de care se servește Regulamentul de hotărnicie?*“

La această întrebare am de răspuns următoarele:

Mai întîi nu poate fi o simplă presupunere că statornicirea hotarelor este un neologism în materie de hotărnicie, cînd am dovedit-o printr'un raționament riguros și cînd în combatere nu există nici o legătură între premise și concluziune.

Apoi prohibițiunea neologismului nu este exclusivism. Fie-care specialitate are termenii ei proprii cari nu se pot schimba după bunul nostru plac, fără a da loc la dezordine, confuziune sau perturbațiune. Nu pot zice, de pildă, *Pădurărie* în loc de *Silvicultură*, și de și primul cuvînt este mai vechiū în limba romînească de cît cel d'al doilea, totuși ar fi un curat neologism, căci nimeni n'ar înțelege că vreaū să vorbesc de *Silvicultură*, după cum prin „*Statornicirea hotarelor*“ nimeni, nici chiar D-I Antonescu, nu înțelege dacă este vorba de „*hotărnicie*“ sau de „*punerea saū așezarea hotarelor*“. Iar dacă aș vorbi de un fapt prevăzut în Codul silvic, 'mî-ar fi riguros interzis să întrebuițez alte cuvinte, fie chiar mai romînești, de cît acelea prevăzute în acest Cod.

Dacă continuăm a răspunde mai departe întrebării pusă de D-I Antonescu, 'l putem asigura că nici un scriitor nu poate fi împiedicat de a'și exprima cugetarea cum 'i vine la socoteală și cum se pricepe, însă în cazul cînd această socoteală nu însemnează claritate, ci obscuritate și confuziune, orî-cine este îndreptățit a cere socoteală scriitorului. Negreșit, cuvîntul „*statornicire*“ nu este nici radicalism, nici franțuzism, de și *bulgarism* saū *slavonism*, cu radical

latin, intrat foarte de demult în limba noastră, dar cu toate acestea „*statornicirea hotarelor*“ este și rămîne, în materie de hotărnicie, un neologism fără nici un înțeles.

Mărturisesc apoi că eu am mai multă stimă pentru „*Revista Pădurilor*“ și o consider ca singurul organ tehnic în care se tratează cestiunile științifice de silvicultură saŭ carî aŭ un raport oare-care cu interesele pădurilor, iar nu ca o Revistă populară destinată să intre chiar în miinile țaranului celui mai incult. Dar chiar așa de ar fi, meritul scriitorului popular este de a face să înțeleagă toată lumea termenii tehnici întrebuițați în specialitatea din care face parte subiectul tratat, fără a schimonisi saŭ înlocui acești termeni cu alții necunoscuți în știință.

D-l Antonescu mai adaogă: „*Aș pricepe întru cît-va o atare „prelențiune* (de a întrebuița numai termenii tehnici prevăzuți în „Regulamentul de hotărnicie), *când aș fi fost însărcinat cu alcătuirea unui act cu caracter juridic, destinat a fi prezentat înaintea unei instanțe judecătorești. În cazul nostru de față n'a fost vorba de loc de așa ceva, după cît știu*“.

Auziți, după cît știu?! Știm foarte bine cu toții că n'a fost de loc vorba de așa ceva, căci nu puteam presupune nici odată că D-ta ai putea fi însărcinat cu întocmirea unui act de hotărnicie saŭ executare de hotărnicie, cind nici hotarnic nu ești.

Și adică cum? La redactarea unor asemenea acte sintem ținuți să întrebuițăm termenii tehnici consacrați, iar cind scriem articole în Reviste, fie chiar populare, putem schimonisi saŭ înlocui acești termeni cu alții? D-zeu să înțeleagă! Aceasta este pentru mine iarăși o dilemă.

În fine, D-l Antonescu ne explică că a întrebuițat de preferință cuvîntul de „*împetruire*“ în loc de „*împetrire*“ fiind-că „*i s'a părut că cel dintîiu corespunde mai bine noțiunii de a se fixa lîmilele prin pietre de hotar, puse, negreșit, din distanță în distanță, de cît cel d'al doilea, care se întrebuițează mai mult la împietrirea unei șosele, unei strade, etc. de cît cînd se tratează despre un hotar*“.

Nu putem judeca cu „*mi se pare*“! Este tot *împietrire* și una și alta, după cum este tot *plantație*, aceia care se face într'o poiană, într'un loc despădurit, etc., saŭ pe marginile unei șosele. Nu putem numi pe una *plantație* și pe cea-l-altă „*plăntuire*“ saŭ alt-lel.

D-l Antonescu slirșește prin a declara că, dacã s'a înșelat, „*face amendă onorabilă*“, dar adaogă totuși : „*că o asemenea gîlceavă*

„de cuvinte ar fi mai bine la locul său, între 2 reputați etimologiști, între 2 filologi consumați sau 2 profesori de literatură română, de cât între un silvicullor și un inginer de mine și hotarnic“.

Ori te-ai înșelat, ori nu te-ai înșelat? Ori faci amendă onorabilă, ori nu faci? Este însă cert că corecțiunea vorbirei nu este numai apanagiul etimologiștilor, filologilor sau profesorilor de literatură română, ci ori-ce om care se pretinde cu oare-care cultură, este dator ca mai înainte de toate să cunoască bine limba ce vorbește și scrie.

II. — D-I Antonescu începe primul său articol asupra „statornicirei hotarelor“, ast-fel :

„Faptul caracteristic ce face atât de bună impresiune, de all-minleri, ori-căru a avut privilegiul să viziteze una din țările cu adevărat civilizate (ca cum ar fi și țări cu neadevărat civilizate) este însemnătatea ce se dă pretutindeni stabilirei, în mod permanent, a limitelor proprietăților particulare, ale Statului, ale diferitelor diviziuni teritoriale, precum și celor de frontieră ale țarei“.

„Fie-care și cunoaște în mod precis, acolo de unde se începe și unde se sfârșește domeniul său“.

„Și întocmirea cadastrului, în cele mai multe din aceste țări, privilegiate sub acest raport, a pus bazele unei siguranțe absolute, în ce privește dreptul de proprietate al locuitorilor respectivi“.

„Transmiterea acestor drepturi de la o persoană la alta se poate face cu cea mai mare ușurință; fără a fi nevoie de complexitatea de formalități, pentru a căror îndeplinire se simte neapărat trebuința de intervenirea omului de legi în țara românească“.

Eū am susținut și susțin că această credință este cu desăvîrșire neîntemeiată, căci, în timpurile moderne, cadastrul a fost înființat pentru prima oară în Franța, prin legea din 31 Iulie 1821 și că, după această lege, „cadastrul este un registru public, în care se înscrie detaliat cantitatea, calitatea și valoarea proprietăților imobiliare aflate pe o întindere oare-care a teritoriului“. Cadastrul se întocmește în scopul de a determina, deslușit și precis, venitul impozabil al tutulor bunurilor fonciare, pentru ca fie-care contribuabil să și poată face socoteala și să nu fie impus la o cotă contributivă superioară venitului său real.

După ce am arătat cele trei serii de operațiuni necesare la

intocmirea cadastrului și am reamintit că în toate legislațiunile moderne există „acțiunea posesorie” și „acțiunea în revendicare”, independente de prezența sau absența cadastrului, am conchis că chiar în țările cadastrate dreptul de proprietate nu este așezat pe o bază mai sigură ca în cele fără cadastru și că transmiterea acestui drept se face, acolo ca și la noi, cu aceleași formalități, fiind neapărată nevoie de intervenția omului de legi care să examineze dacă actele de proprietate sînt bune, dacă nu sînt minore în cauză, dacă imobilul nu este dotat și așa mai departe. Avantagiul incontestabil al cadastrului am zis că este de a permite o aplicare mai justă a impozitului fonciar, iar nici de cum de a așeza dreptul de proprietate pe o bază mai sigură sau de a simplifica formalitățile pentru transmiterea acestui drept.

La toate acestea D-l Antonescu găsește de cuviință să-mi răspundă că din definițiunea *ce dau* cadastrului, din expunerea seriilor de operațiuni necesare la întocmirea lui, rezultă în mod neîndoelnic, că *nu sînt în curent* cu această cestiune, căci nu aș fi dat de exemplu Franța, care se găsește și astăzi sub regimul cadastrului fiscal, în puterea legii din 15 Septembre 1807, iar nu de la 31 Iulie 1821, cum am spus eu.

D-l Antonescu mă scrie:

„Cu începere de la 2 Iulie 1858, cadastrul are și alle scopuri de cât repartizarea în mod echitabil a impozitului fonciar și așa fiind, el servește ca un instrument excelent de proprietate și credit”.

„Dacă ar fi citit on. meu amic și coleg, importante lucrări, tratând despre acest subiect, ale D-lui General C. I. Brătianu, directorul institutului geografic al armatei, de sigur că s'ar fi ferit a pune discuțiunea pe acest teren și a fi așa de categoric în afirmările sale”.

După ce ne spune că inspirat de aceste lucrări, a scris asupra cadastrului un articol și în jurnalul „Adevărul”, adaogă:

„Nu mă insist, așa dar, asupra acestui punct, fiind îndreptat că d-l Saegiu și va recunoaște greșala în care se află”.

„Cu toate acestea, din spirit de imitație, voi da, ca și D-sa definițiunea cuvîntului „cadastru” în înțelesul, însă, modern al cuvîntului” :

„Totalitatea acelor operațiuni cari au de scop a asigura așezarea cu equitate a impozitului fonciar, precum și legitimarea juridică, tot-de-odată, a proprietății imobiliare, constitue în

„sine regimul cadastral fonciar, spre deosebire de regimul anterior cunoscut sub numele de regimul cadastral fiscal“.

Chiar cu riscul de a fi cam lung, am reprodus textual atât cuvintele mele, cât și ale preopinentalului meu, ca să se poată lesne controla cum denaturează D-l Antonescu spusele mele, procedînd mai mult ca un avocat fără nici un fel de scrupule, de cit ca un om de știință, tot-d'a-una de bună credință.

Definițiunea cadastrului, din articolul meu, nu este a mea proprie, ci este dată de legea franceză din 31 Iulie 1821, adică este *definițiunea legală* a cuvîntului, de oare-ce am spus lămurit că „după această lege“ cadastrul este... etc. (Vezi mai sus).

Apoi zici că din „*spirit de imitație, veți da ca și mine definițiunea cadastrului, însă în înțelesul modern al cuvîntului*“ și reproducî definițiunea „*regimului cadastral*“ dată de D-l General Brătianu, ca și cum ar fi formulată de D-ta. Ciudat procedeu.

Nu eū *am dat* definițiunea *cadastrului*, de care m'am servit, *ci legea din 31 Iulie 1821*; nu D-ta *da* definițiunea *regimului cadastral*, ci D-l General Brătianu.

Să vedem acum cine este mai în curent din noi amîndoi, cu această cestiune?

Este o nuanță de diferență între *cadastru* și *regim cadastral*, pe care a sesizat-o D-l General Brătianu, dar pe care D-l Antonescu n'o pricepe, căci confundă aceste două noțiuni. D-l General Brătianu nu putea schimba definițiunea *cadastrului* admisă de toți autorii și legislatorii.

În adevăr, iacă ce înțeleg prin *cadastru* diferiții autori:

„*Cadastre. — Autrefois, registre qui servait à l'assiette des tailles réelles. Aujourd'hui, registre public dans lequel sont relatées la quantité et la valeur de biens-fonds. L'arpentage et l'évaluation des propriétés imposables*“¹⁾.

„*Cadastre. — Registre public contenant la quantité, la qualité et l'estimation des terres de chaque commune, d'une province, d'un État*“²⁾.

„*Cadastre. — (Du bas latin capitastrum, contenance). ensemble des opérations par lesquelles on recherche la contenance des biens-fonds d'un pays et les revenus qu'ils produisent, dans le but d'établir l'impôt foncier et de le répartir convenablement*“³⁾.

1) Littré, D-re de la langue française, t. I, pag. 449.

2) Laveaux, Nouveau D-re de la langue française, t. I, pag. 283.

3) Bouillet, D-re universel des sciences, des lettres et des arts, pag. 230.

„*Cadastre.* — Le cadastre est un registre public dans lequel la quantité, la qualité et la valeur des biens-fonds compris dans une certaine étendue du territoire sont marquées en détail. Ce nom se donne encore à la série d'opérations qui ont pour objet l'établissement de ce registre“.

.....

„Enfin, les plaintes et les difficultés devinrent telles que, en 1807, le gouvernement se vit obligé de considérer tout ce qui avait été fait comme non avenu. On sacrifia 15.000 plans de masses, 5 ans de travaux et plus de 20 millions de dépenses pour revenir au système du cadastre parcellaire, adopté par l'assemblée nationale, qui consiste à lever le plan de chaque parcelle de terre, et à lui donner une estimation d'après le prix moyen des autres propriétés de même nature situées dans le même pays. La confection du cadastre marcha d'abord avec lenteur, et c'est seulement à *partir de la loi du 31 Juillet 1821* qu'elle fut poussée avec une activité égale à son importance.....

„Maintenant, il nous paraît utile de dire quelques mots de la manière dont il est procédé à la confection du cadastre, afin de faire mieux comprendre son utilité pour la répartition de la contribution foncière. Ce grand travail se partage naturellement *en trois séries d'opérations* :

„1. La première consiste uniquement en travaux d'art, qui sont exécutés par des géomètres. On commence par *délimiter* le territoire communal, puis on le divise par *sections*, et l'on procède à la *triangulation* des terrains compris dans les limites de la commune. Enfin l'on termine par *l'arpentage* et *le levé du plan* de chaque *parcelle*, c'est-à-dire de toute portion de terre distincte des terres voisines, soit par la différence des propriétaires, soit par la différence des cultures....

„2. Lorsqu'on a ainsi établi la configuration et la contenance de toutes les parcelles comprises dans une commune, il s'agit d'arriver à *l'évaluation du revenu net* de chacune d'elles. On désigne sous le nom *d'expertise* l'ensemble des opérations exécutées à cet effet, et qui sont la *classification* des terres, leur *évaluation* et la *répartition individuelle*....

„3. Mais tous les travaux accomplis pour la confection du cadastre deviendraient inutiles au bout d'un petit nombre d'années, si l'on n'avait soin de le maintenir sans cesse au courant des mutations dans la propriété des parcelles, des changements des cul-

„ture, et des diverses modifications qu'éprouvent les objets impossibles, lorsqu'elles sont de nature à motiver une réduction permanente ou temporaire dans le chiffre assigné pour base à la répartition....“¹⁾.

Me opresc aci cu aceste citațiuni care dovedesc pînă la evidență că definițiunea cadastrului reprodusă în articolul meu, este recunoscută de toată lumea științifică. Tot asemenea cele trei serii de operațiuni necesare la întocmirea cadastrului, nu sînt de cît acelea pe care le-am arătat eu. Dacă sînt înșelat sau dacă me aflu în greșală în această privință, — cum zice D-l Antonescu—apoi me găesc ast-fel în numeroasă și distinsă companie.

Cunosc scrierea D-lui General Brătianu asupra cadastrului, și încă cu mult mai înainte de a o cunoaște D-l Antonescu. Este, incontestabil, o lucrare meritorie, care prezintă însă inconvenientul de a fi neaplicabilă în țara noastră, căci necesitează o schimbare radicală a Codului nostru civil și a Constituțiunii. Apoi, după cum am spus, definițiunea pe care o reproduce D-l Antonescu este a *regimului cadastral* iar nu a *cadastrului*, și chiar dacă D-l General Brătianu ar fi schimbat definițiunea cadastrului, n'aș fi fost de loc obligat să adopt definițiunea sa, cînd savanți cu mai multă autoritate admit o altă definițiune.

Dacă a fi în curent cu cestiunea însemnează a te ține numai la o lucrare izolată, în care concepțiunea cadastrului este înfățișată sub o formă cu totul particulară, *sui generis* și a nesocoti părerile savanților ca Littré, Laveaux, Bouillet, Camille Flammarion, etc. apoi, de sigur, D-l Antonescu este mai în curent de cît mine.

Am dat ca exemplu Franța fiind-că cu această țară avem comunitate de rasă, de cultură și de obiceiuri și fiind-că mai ales legislațiunea noastră civilă este copiată după cea franceză. Este de mintea omului că nu puteam lua ca exemplu țările teutonice, anglo-saxone sau slave, nici Patagonia sau China.

Pentru a dovedi greșita sa părere asupra consecințelor cadastrului, în ce privește transmiterea dreptului de proprietate, am zis că, de oare-ce în toate legislațiunile moderne există *acțiunea posesorie* și *acțiunea în revendicare*, pe cari prezența sau absența cadastrului nu le suprimă, chiar în țările cadastrate pot avea loc procese de hotare între proprietăți vecine, că transmiterea dreptului de proprietate prin vînzare se face cu aceleași formalități ca la noi

1) Camille Flammarion, D-re Encyclopédique universel, t. 2, pg. 14 și 15.

și că chiar acolo este neapărată nevoie de intervenția omului de legi care să examineze dacă actele de proprietate sunt bune, dacă nu sunt minore în cauză, dacă imobilul nu este dotat, etc.

Fiind-că nu poate răspunde nimic la această serioasă obiecțiune, D-l Antonescu recurge la invectiva că nu aș fi în curent cu cestiunea cadastrului. Procedul poate fi comod dar scoboară discuțiunea pe un termen prea înjositor.

Maî spune D-l Antonescu că „*cu începere de la 2 Iulie 1858, „cadastrul are și alte scopuri de cît repartizarea în mod equitabil „a impositului fonciar și așa fiind el servește ca un instrument „excelent de proprietate și credit“.*

Nu pot ști ce însemnează această dată de 2 Iulie 1858, căci D-l Antonescu nu ne spune nimic asupra ei, și este foarte posibil să însemneze ceva în vre-o țară care n'are nici în clin nici în minică cu țara românească. Este însă imposibil să poată fi cadastrul *un instrument excelent de proprietate și credit*. Auđiți *instrument de proprietate*?! Nici chiar la figurat nu se poate întrebuița o asemenea metaforă.

III. *Necesitatea păstrării hotarelor după vechia stăpînire și după arătarea martorilor.*

În articolul meu am arătat că alegerea hotarelor după arătarea martorilor bătrîni și după vechia stăpînire, *derivă de la lege* și nu ne pune în condițiune de inferioritate față de țările cu cadastru său cu civilizațiune mai veche.

Ca să demonstrez acest lucru, am reamintit că în Codul nostru civil, copiat după cel francez, există dobîndirea proprietății prin prescripțiunea de 30 ani, iar că art. 9 al. *c* și *d* din Regulamentul hotărnicicilor ne impune explicit obligațiunea d'a ține tot-d'a-una seama de posesiunea urmată neîntrerupt un timp de 30 ani, că în fine, *în lipsă de acte sau documente*, art. 9 al. *h* din acelaș Regulament ne obligă a primi ori-ce mijloace se vor produce de părți și proba testimonială face parte din aceste mijloace admise de lege.

Această stare de lucruri, bună sau rea, nu discutăm, este întemeiată pe Codul nostru civil, copiat după cel francez și fiind-că dobîndirea proprietății poate rezulta din posesiunea neîntreruptă de 30 ani, dovedită prin martori, ca și la Francezi, nu se poate susține că procedarea este *primitivă* și de natură să *pună într'o lumină mai puțin favorabilă starea noastră generală de propășire*, cum afirmă D-l Antonescu în primul său articol. Ne găsim, sub acest raport, în aceiași situațiune ca și Franța, a cărei civilizațiune este

cea mai înaintată și ca mai toate Statele Europei a căror legislațiune civilă este bazată pe principiile dreptului roman.

Iacă cum răspunde D-l Antonescu :

„D-l Saegiu, se vede, este satisfăcut de actuala stare de lucruri, negăsind nici de cum rău, cînd, în marea majoritate a cazurilor, nu avem, cu ocaziunea alegerii hotarelor, alte elemente de convingere, alte mijloace de investigațiune, de cît arătarea martorilor bătrîni“.

Regret, mai întîi, că trebuie să protestez contra acestei concluziuni pe care D-l Antonescu 'mî-o aruncă în spinare. Am reprodus înadins spusele mele pentru ca să se vadă lămurit cum denaturează preopinentul meu sensul lor și de ce spirit este animat în discuțiune. Dar să admitem că din tot ce am spus se poate trage această falsă concluziune. Uită, de sigur, D-l Antonescu că în fața celor ce legea ordonă n'avem cuvînt a fi sau nu satisfăcuți, sau a găsi rele dispozițiunile ei, căci *dura lex sed lex*. Pe lingă aceasta nu este nici de cum exact că cu ocaziunea alegerii hotarelor, în marea majoritate a cazurilor, sintem nevoiți să ne conducem numai după arătarea martorilor, căci, din contra, asemenea cazuri sint foarte rare și cele de mai multe ori găsim tot-d'a-una acte, plane sau documente vechi din cari ne putem face convingerea. Cînd nu ești hotarnic, cînd n'ai asistat nici-odată la facerea unei hotărnicii și afirmi în mod așa de categoric că în majoritatea cazurilor alegerea hotarelor se întemeiază numai pe arătarea martorilor, este, de sigur, a face o afirmațiune cu totul gratuită și ne conformă cu realitatea. Acum care din noi amîndoi se amestecă într'un menagiū străin? Voiu mai reveni asupra acestei îndrăsnețe întrebări a preopinentului, meu care merge și mai departe, căci zice :

„Eū merg chiar și mai departe, făcînd aici declarațiune formală că ași privi ca un act de cea mai mare însemnătate socială pentru țara noastră, faptul de a scăpa, printr'un mijloc sau altul, proprietatea imobiliară rurală din starea actuală de absolută nesiguranță, de pulința ca hotarele să fie expuse, necurmat, încalcărilor din partea vecinilor rău nărăviți și de eventualitatea nesfirșitelor acțiuni posesorii și de revendicare datorile, cea mai mare parte, arătărilor acelor martori bătrîni, interesați și de rea credință“.

Apoi adaogă :

„Este adevărat că o posesiune neîntreruptă de 30 ani conduce la cîștigarea dreptului de proprietate. Dar tocmai

„această probă este greu de făcut, știut fiind cu câtă înlesnire se pot găsi martori de porunceală în țara românească“.

Adică cum? Proba posesiunii neîntreruptă de 30 ani este greu de făcut, fiind-că se pot găsi cu mare înlesnire martori de porunceală în țara românească? Apoi tocmai contrariul rezultă. Acel care invoacă această posesiune este ținut s'o dovedească prin martori, iar dacă aceștia se pot găsi foarte lesne de porunceală, este evident că probarea nu poate întâmpina nici o dificultate. Dar D-l Antonescu scrie una și gîndește alta. De sigur că nu se aștepta la această riguroasă interpretare, de oare-ce în intențiunea sa a fost să ne spuie că pentru dovedirea unei asemenea posesiuni se admite, de regulă, martori propuși de ambele părți împricinate și că una din părți poate recurge la martori mincinoși sau cumpărați. Legea penală prevede însă pedepse destul de aspre pentru martorii mincinoși și pentru persoanele cari vor îndemna pe alții la mărturiile mincinoase, ast-fel că asemenea martori nu se pot găsi cu înlesnirea pe care 'și-o imaginează D-l Antonescu. Depunerile tuturilor martorilor sînt apoi examinate și analizate de justiție și ar fi să ne facem o idee prea urită de magistratura noastră, dacă am admite că nu poate distinge între depunerile martorilor de bună și de rea credință.

D-l Antonescu ar privi ca un act de cea mai mare însemnătate socială pentru țara noastră, faptul de a scăpa *printr'un mijloc sau altul*, proprietatea imobiliară rurală de încălcări din partea vecinilor *rău nărăviți* și de eventualitatea nesfirșitelor acțiuni posesorii și de revendicare, datorite arătărilor martorilor bătrîni *interesafți și de rea credință*.

Dar care să fie *acest mijloc sau altul*? Să schimbăm Codul nostru civil? Să avem cadastru? Ar fi fost interesant să cunoaștem mijlocul preconizat de D-l Antonescu, dar probabil că n'are nici unul căci l'ar fi precizat.

Pentru a împiedica dobîndirea proprietății prin prescripțiunea de 30 ani, sprijinită pe proba testimonială, ar trebui o schimbare radicală a legislațiunii noastre civile și de sigur nu la acest mijloc s'a gîndit D-l Antonescu pentru realizarea idealului său, căci trebuie să 'și dea seama că o asemenea schimbare este imposibilă, de oare-ce prescripțiunea tridecienală, întemeiată pe „*usucapiunea*“ Romanilor și admisă în toate legislațiunile moderne, cu toate că în unele cazuri rare poate favoriza jaful și reaua credință, este totuși singurul

mijloc d'a așeza proprietatea pe baze inatacabile, punind capăt unor discuțiuni cari, fără dinsa, n'ar mai avea slirșit.

Nici cadastrul, în înțelesul propriu al cuvîntului, nu este mijlocul d'a feri hotarele proprietăților imobiliare rurale de încălcări din partea vecinilor *rău nărăviți* și de eventualitatea acțiunilor posesorii sau de revendicare datorite, cum zice D-l Antonescu, arătărilor martorilor bătrîni *interesati și de rea credință*, fiind-că chiar hotarele unei moșii hotărnicite sau cadastrate pot fi încălcate de vecinii *rău nărăviți*.

Tôte aceste încălcări și străgăniurile în justiție asupra hotarelor, s'ar împutîna foarte mult dacâ oamenii ar fi mai conscienți de drepturile și datoriile lor, dacâ n'ar mai fi așa de *rău nărăviți și de rea credință*. Mijlocul pentru realizarea idealului D-lui Antonescu nu 'l putem găsi dar de cit în lupta ce cu toții sintem datorî să întreprindem pentru ameliorarea moralității poporului acestei țări. Da! Sint foarte mulți *rău nărăviți* sau *de rea credință* și dacâ faptul este în cit-va scuzabil pentru populațiunea incultă, este cu desăvirșire reprobabil pentru clasa pretinsă cultă și conducătoare a maselor. Cînd n'ar mai exista în societatea noastră oameni care să 'și vindă conștiința, vorba și condeiu, cînd toți am lucra după *dreapta judecată*, fără pasiune, respectînd legile în ființă și drepturile fie-căruia, fără să ținem seamă de alte considerațiuni meschine, și cînd am avea toți curagiul de a stigmatiza pe orî-cine s'ar abate din această cale, de sigur că s'ar îcputîna foarte mult oamenii *rău nărăviți și de rea credință*, iar hotarele proprietăților n'ar mai fi expuse la așa dese încălcări din partea vecinilor deveniți mai conștienți de drepturile lor și ale altora.

Nu fac de cit să menționez despre această soluțiune pe care o las în reflecțiunea preopinentului meu.

În fine, fiind-că D-l Antonescu, în primul seü articol, susținea că alegerea hotarelor după vechea stăpînire și după arătarea martorilor este un procedeu *primitiv, care nu pune într'o lumină favorabilă starea noastră generală de propășire*, am formulat această simplă întrebare :

„De oare-ce la întocmirea cadastrului se respectă vechia „stăpînire de 30 anî și fiind-că proba cu martori este admisă „de dreptul civil, în ce starea noastră generală de propășire se „află așezată într'o lumină mai pușin favorabilă ca în alle țări ?“

Este fôrte clar că dobîndirea proprietății prin posesiunea continuă de 30 de anî, dovedită prin martori, fiind admisă de legea noastră, după cum este și în țările cu civilizațiune mai înaintată—

și aceasta o recunoaște chiar D-l Antonescu — nu se poate susține că procedul este primitiv sau că sintem, în această privință, mai înapoiați ca alte popoare.

Eram incredințat că la această întrebare nu se poate răspunde, dar se vede că m'am înșelat, căci D-l Antonescu zice :

„Ba bine că nu ! Și încă foarte ușor“.

«Se ține compt, ce'i drept, cu acest prilej, de vechia „stăpînire, însă delimitarea legală a proprietăților, în virtutea unei legi cadastrale speciale (ca cum ar putea exista și lege „cadastrală nespecială), se poate face mai repede de către comisiuni, sindicate sau delegați din partea proprietarilor, cu puteri nelimitate, sau avînd un rol de conciliațiune al intereselor în joc, de a cerceta prealabil la fața locului, posesiunea și actele de proprietate, sindical presidat de un magistrat, delegat al jurisdicțiunii respective, asistat de primarul local, sau de un delegat al acestuia și ajutat de un inginer însărcinat cu partea tehnică a operațiunilor de delimitare, — judecătorul de ocol respectiv avînd a face descinderile locale în caz de trebuință, în locul membrilor tribunalului ca astăzi, și a statua, în consecință, de prioritate și de urgență, după cum propune autorul «Cadastrului Romîniei», ... etc.“.

Această frasă kilometrică și cu totul lipsită de stil, nu este un răspuns la întrebarea mea. Nu găsesc într'însa nici un argument în sprijinul afirmațiunii că noi ne-am găsi într'o situațiune inferioară fiind-că procedăm la alegerea hotarelor după vechia stăpînire și după arătarea martorilor.

IV. *Facerea hotărniciei la moșiile și pădurile Statului de către agenții silvici, prezintă mai multe inconveniente și nici un avantaj.*

Me întrebă D-l Antonescu de ce zic *mai multe inconveniente* în loc de *numai inconveniente*. Întrebarea este, de sigur, rău venită din partea unui scriitor cu specialitatea frazelor kilometrice și lipsite de stil. Dar să admitem că ar fi îndreptățit să o facă. Este oare vre-o greșală de construcție gramaticală ? De sigur că nu. Din contră, fraza are un stil mai colorat. Și cu toate acestea D-l Antonescu nu se sfiște să repete întrebarea, D-lui care scrie :

„Utilitatea hotărniciei proprietăților Statului, de nimeni nu e contestată, aceasta este un fapt pe deplin stabilit. Dacă este așa, cine oare urmează a fi însărcinați cu facerea lor ?“.

Pronumele *lor* la plural, întrebunțat în locul *hotărniciei* la singular-

În lumea asta sînt oameni cari ved patele neexistente din ochii altora și nu ved birnele reale din ochii lor.

Fiind-că am arătat că toți silvicultorii se plîng, cu drept cuvînt, că sînt peste măsură împovărați și distrași de la lucrările specialității lor, de afaceri domeniiale, cari le răpesc un timp prețios, ast-fel că n'ar mai fi nemerit a'i însărcina și cu facerea hotărnicilor la moșiile și pădurilor Statului, D-l Antonescu me întrebă de ce me amestec într'un menagiū străin?

Este cunoscut că de organizarea serviciilor publice are dreptul a se ocupa orî-ce cetățean contribuabil. Lăsînd dar la o parte calitatea mea de profesor la școala de silvicultură și de fost mult timp funcționar tehnic al Ministerului, în care situațiune am avut ocazie să cunosc de aproape doleanțele silviculturilor ca și slabul ajutor ce pot da serviciului de hotărnicii, tocmai din cauza multiplelor însărcinări ce aū, 'mî fac o datorie de simplu cetățean cînd critic o propunere de supra-împovărare a agenților silvici și departe de a me amesteca într'un menagiū străin, nu me ocup de cît de un menagiū comun, căci menagiul Statului este al nostru tutului.

Intr'un menagiū străin se amestecă, de sigur, D-l Antonescu, care fără să fie hotarnic saū să fi asistat vre-odată la facerea unei hotărnicii, critică Regulamentul hotărnicilor pe care n'a putut avea ocaziune nici-odată să 'l aplice și creează încă, în materie de hotărnicie, neologisme fără nici un înțeles ca „*statornicirea hotarelor*“.

Dintre multele inconveniente ce prezintă propunerea D-lui Antonescu de a se hotărnicii proprietățile Statului de către agenții silvici, am menționat pe cele două mai principale: *Supra-împovă-rarea agenților și lipsa de timp suficient*.

Asupra celui d'întîiū D-l Antonescu adaogă că: „*nimeni nu susține, că în schimb, în cas de trebuință, să fie scutiți (silvicultorii) de o parte măcar, dacă nu se poate de toate afacerile domeniiale*“.

Rezultă dar că și sub acest raport propunerea D-lui Antonescu este tendențioasă, căci reclamă pentru silvicultori lucrările de hotărnicii ca să aibă prilejul de a se debarasa, *în schimb*, de alte afaceri domeniiale, dacă nu chiar de toate.

Asupra lipsei de timp a agentului ordinar nu ne spune nimic și modifică propunerea anterioară cu o abilitate cusută cu ață albă, căci zice:

„*Care ar fi răul, ca în materie de păduri, de pildă, între cei 3 agenți silvici necesari, după lege, pentru alcătuirea unei*

„comisiunii de amenajament, unul să fie și hotarnic, care pe lângă „o parte din îndatoririle sale de specialitate să aibă și sarcina „d'a îndeplini formalitățile referitoare la hotărnicie? Cîci dacă „aceasta din urmă necesită o desvotare neîntreruptă de activitate „de mai multe săptămîni și chiar luni, când se tratează de „întinderi mari, pentru amenajarea unui complex păduros se „cere, de ordinar, o campanie întreagă de lucru a unui an și „chiar a mai multor ani consecutivi“.

Va să zică D-l Antonescu 'și modifică acum propunerea, căci susține că nu agentul ordinar ci unul din cei 3 agenți ai comisiunilor de amenajament să fie însărcinat cu hotărnicia. Apoi aceasta este propunerea D-tale din primul articol? Dacă inconvenientul lipsei de timp a agentului ordinar nu este un inconvenient, de ce-ți modifici propunerea? Și mai vrei altă dovadă? Dar chiar propunerea ast-fel modificată este inadmisibilă, căci este contrarie Codului silvic care, prin art. 4, cere explicit ca amenajamentul să fie întocmit *de cel puțin* 3 agenți. În spiritul și litera legii este lămurit că toți 3 acești agenți urmează să se ocupe *numai* de amenajament, nu și de alt-ceva, dar se vede că și D-l Antonescu face parte din aceia cari cred că legile se alcătuiesc în țara romînească pentru ca să fie călcate.

Fără să 'și dea seama de incurcătura în care 'l-a pus mai sus menționatele două principale inconveniente ale facerei hotărniciiilor de către agenții silvici, forțindu-l chiar a 'și modifica propunerea sa primitivă, D-l Antonescu dorește a vedea specificate, „*spre a le „cunoaște și a le examina rînd pe rînd, fie-care din inconve- „nientele,— dacă sunt —, facerei hotărniciiilor de către agenții „serviciului silvic*“ (de ce nu de către unul din agenții comisiunilor de amenajament?).

Find-că țiiu să satisfac dorința preopinentului meu, pe lângă principalele două inconveniente sus menționate, mai semnalez că această propunere este contrarie principiului economic al diviziunii muncii pe care este bazată toată propășirea societăților moderne, că agenții silvici, chiar hotarnici, vor fi lipsiți de experiența necesară, datorită îndreptării activității individuale în aceeași constantă direcțiune și că propunerea n'are nici un sens pe cită vreme în Ministerul Domeniilor există un serviciu special de hotărnicii. Dacă personalul acestui din urmă serviciu este prea restrîns, n'are Ministerul de cât să 'l sporească, dar este inadmisibil ca două servicii să aibă a face aceleași lucrări.

În ce privește hipotesea că aş preconiza facerea hotărniciiilor

prin inginerii contractanți, serviciul proprietății fonciare, actualii inginerii-hotarnici ai Statului și foarte mulți silvicultori, cunosc în de-ajuns campania ce am întreprins în contra acelor care nu 'și-a' executat lucrările în mod conștiincios.

Cu toate acestea, sistemul efectuării lucrărilor de hotărnicii prin inginerii contractanți este cel mai bun, cu condițiune însă ca verifcatorii să aibă conștiință de datoria lor. Cadastrul francez a fost săvârșit numai prin inginerii contractanți și a costat, împreună cu lucrările fiscale necesare, suma de 160 milioane pentru suprafața totală a Franței de 51.577.720 hectare, adică aproximativ 30 franci de hectar, pe cînd planul orașului București, efectuat de Statul-Major, fără să fie cadastral, a costat aproape 800.000 lei pentru o suprafață de 5.600 hectare, adică peste 140 lei de hectar. Aceste cifre a' destulă elocință și orî-ce alt comentar devine inutil.

Cred a fi dovedit cu prisosință propozițiunile mele, deja suficient dovedite în primul meu articol. Pentru D-l Antonescu este însă posibil să nu fie nici chiar acum dovedite căci, „il n'y a pire sourd que celui qui ne veut pas entendre“. Discuțiunea nu merită a fi mai mult prelungită. Orî-ce va replica D-l Antonescu, e' nu voi' mai răspunde.

N. Saegiu.

INSTITUTUL GEOGRAFIC AL ARMATEI

I.

Observatorul astronomic din București.

Intre diferitele instituțiuni publice care s'a'u distins pînă acum, pe calea faptelor pozitive și producătoare de utilități, trebuie să punem, în primul rang, institutul geografic al armatei, condus cu atîta competență și devotament, aproape de la data înființării sale, de D-l general C. I. Brătianu, directorul său și în acelaș timp sub-șeful Marelui Stat-Major și membru corespondent al Academiei romîne.

Insoțit de stagiarii silviciei ai școalei de silvicultură din București, precum și de mai mulți tineri silvicultori absolvenți

ai acestei școli, conform programului stabilit de către D-I General — care cu multă tragere de inimă a răspuns afirmativ la intervenirea făcută — am vizitat în zilele de 10 și 11 Decembrie a. tr., toate lucrările executate de acest institut, lucrări de o netăgăduită valoare.

Nu voiți vorbi în cele ce urmează, de cât despre cele observate în prima zi, rezervându-mi dreptul de a reveni, în continuare, într'un număr viitor.

Potrivit înțelegerii avute, la ora 8 $\frac{1}{2}$ a. m., ne-am aflat cu toții, la Observatorul astronomic, situat în «Dealul Piscului», de unde se desfășoară o măreață priveliște asupra Capitalei și unde eram adăstați de D-I Maior Th. Rîmniceanu, șeful serviciului de astronomie, și de D-I Căpitan Verbiceanu, șeful biuroului nivelmentului de precizie, însărcinați a ne da explicațiunile necesare.

Observatorul în chestiune a fost înființat în anul 1895, în scopul de a se determina, în mod precis, pozițiunile geografice ale diverselor stațiuni geodesice, aparținînd triangulațiunii efectuate cu prilejul întocmirii chartei țării, de a controla longitudinea inițială a Bucureștilor, și în noua desfășurare adoptată, să se poată lua ca origină, meridianul trecînd prin acest observator.

Incredințîndu-se institutului geografic lucrarea geometrică a planului Bucureștilor, în urma cărei împrejurări s'a putut dispune de mai multe mijloace, a luat ființă Observatorul astronomic din Dealul Piscului, de a cărui existență, din nefericire, puținii aū cunoștință, atît de mare este indiferentismul nostru, cînd este vorba de lucruri bune și folositoare. Și de și relativ într'un scurt interval, s'a înregistrat, totuși, la activul său, operațiuni de multă însemnătate științifică.

Făcîndu-se întrebuițare de cele mai riguroase metode, s'a putut, în adevăr, efectua determinări directe de latitudinî și de azimuturi, s'a procedat asemenea la stabilirea diferenței de longitudine între Observatorul din București și extremitatea de Est, a «bazei centrale» în lungime totală de 9420^m.06 care a servit ca «lature de plecare» pentru triangulațiunea punctelor de 1-iul ordin, etc.

Iar cu concursul distinșilor profesori Helmert, Dr. Albrecht și Dr. Borass, din serviciul geodesic german, s'a putut lega astronomicește Capitala Romîniei cu Potsdam, care

formează, după cum se știe, centrul joncțiunilor geografice ale lumii.

Cu acest prilej, spre a se putea verifica și stabili o dreaptă comparațiune între calculele făcute și rezultatele obținute, s'a convenit de către acești învățați, precum și de D-nii Maior Rîmniceanu și Căpitan Torocanu, distinși ofițeri, cari s'au specializat în chestiuni de Astronomie la Observatorul astronomic din Paris și în serviciul geografic al armatei franceze, a se proceda după metode, cu instrumente și pe căi cu totul diferite. Rezultatele dobândite la București și la Potsdam de către personalul ambelor observatoare, în care funcționa câte o secțiune de 2 operatorii germani și 2 romîni, n'au diferit între ele, cu toata acestea, de cît cu 0,006 dintr'o secundă.

Pavilionul construit anume în scopul observațiunei astrelor în timpul nopței, a costat peste 45,000 lei; iar valoarea instrumentelor întrebuintate, cele mai perfecționate cunoscute pînă astăzi, trec peste 30,000 lei.

Observațiunile astronomice se fac cu ajutorul unui cerc meridian din fabrica Gauttier (Paris), care, spre o dășăvîrșită stabilitate, s'a așezat pe un pilastru de basalt artificial, avînd o înălțime totală de 2 metri, din cari 1^m 20 este introdus în pămînt. Partea esențială a acestui cerc este eclimetrul care permite citirea directă a distanțelor zenitale pînă la 1" și prin apreciere pînă la 0",1. În scopul acesta el este înzestrat cu 4 microscopice distanțate de 90° și prevăzute fie-care cu cîte un «tambur».

Pentru determinarea latitudinei locale, este nevoie a se face o mulțime de vize asupra astrelor cu o mărime aparținînd categoriilor de la 0—6 și a căror distanță zenitală să nu depășească peste 30°, spre a se evita cu chipul acesta, pe cît se poate, diferențele de refracțiune datorite impurității atmosferei etc.

Pe lîngă cercul meridian în chestiune, am mai observat 3 «cronometre», dintre care 2 din fabrica Dent (Paris), unul arătînd orele siderale, cel-l'alt orele mijlocii, iar cel d'al treilea cronometru din fabrica Leroy, tot sideral, însă cu un întrerupător electric, permițînd ast-fel imprimarea secundelor pe banda de hîrtie a unui «receptor Morse» modificat, după cum se urmează și cu ajutorul unei «taster» (top), cînd steaua

observată trece la meridian, succesiv, în dreptul celor 14 fire verticale ale lunetei «cudate», cu care este prevăzut cercul.

Spre a se fixa pe teren, în mod definitiv, meridianul locului și pentru a se putea așeza cu precizie instrumentul în prima sa poziție, în cazul unei eventuale deplasări, s'a construit în direcția meridianului 2 pilastrii la depărtare unul de altul de 60 metri. Pe cel mai departe se pune o miră formată dintr'o placă de metal, prevăzută cu un mic orificiū și în dosul căruia se așează o lampă cu petrol, iar pe cel mai apropiat o lentilă numită «colimator» cu o distanță focală de 60 metri, destinată a trimite la infinit lumina receptată prin deschizătura plăcei.

Pentru determinarea azimutelor, institutul geografic se servește de teodolitul universal din fabrica Starke și Kammerer, prevăzut cu cîte două microscopae pentru citirea pe cercul orizontal și pe cel vertical. Gradul de aproximație este acelaș ca al cercului meridian. El a costat 8.000 lei. Pentru triangularea punctelor de 1-iul ordin, stabilite în vederea chartei țarei, s'a întrebuințat 2 cercuri azimutale din fabrica Bruner, dînd o aproximație de 1 secundă centesimală. Pentru cel de al 2-lea și al 3-lea ordin servesc teodolite mai simple, fie-care înzestrate cu cîte 2 microscopae.

Tot în acest observator se află mai multe nivele sistem Berthélemy cari permit, prin 2 dispozitive ingenioase, imaginate de Klein și de Lallemand, a se cunoaște cînd bula vine precis între reperele sale, fără cea mai mică deranjare a observatorului. Cu ajutorul stadiilor, sistemul colonelului Goulier, se pot face citiri de mai puțin de 1 milimetru și a se ține seama și de coeficientul de dilatațiune al materialului din care sînt confecționate, sub influența variațiunilor temperaturii, grație «aparaturii Borda» adaptat la extremitatea superioară a mirelor.

Timpul fiind priincios, D-1 Verbiceanu a putut însoți explicările sale cu cîte-va demonstrațiuni pe teren, atît cu aceste nivele perfecționate, cît și cu teodolitele mai sus semnalate.

D-1 General Brătianu, pe la orele 10. a. m., a sosit în localitate împreună cu D-1 Colonel Iannescu.

D-lor ne-aū dat, necurmat, cele mai vădite probe de interesul ce poartă așezămintelor noastre culturale, pentru

care fapt țin de datoria mea a le aduce publice mulțumiri și, în acelaș timp, nu me pot reține de a recunoaște că ofițerii noștri ai dovedit, și de astă dată, că sînt în măsură de a rezolva probleme de cea mai înaltă știință pură, împrejurare care are de efect a ne ridica mult în ochii lumii civilizate.

Petre Antonescu

Silvicultor-șef și profesor.

SERBAREA POMILOR SAŢI SERBARE ŞCOLARĂ

Cultul arborilor cucerește pe zi ce merge mai mulți adoratori. Toată lumea începe să înțeleagă că arborele este și trebuie să rămână un tovarăș de vecie pentru om, de aceea în toate părțile se predică cultul și conservarea pomilor de ori-ce fel. O revistă străină ne povestește cum s'a inaugurat prima sărbătoare a pomilor, într'un sat, de către preotul, învățătorul și proprietarul satului :

În una din zilele lui Octombrie, elevii școlii primare din satul N., în număr de 165, în frunte cu învățătorul, preotul și proprietarul, au serbat așa zisa «ziua plantării pomilor». Toți elevii au fost adunați la locul destinat a fi plantat, care era deja pregătit. Serbarea începe prin sfințirea apei de preot, care stropește cu apa sfințită puții de plantat, apoi adresează mulțimei și în special elevilor următoarea cuvîntare: Iubiți copii! Știți bine pentru ce ne-am adunat aci, să facem plantații, o lucrare plăcută lui D-zeu. De accia am și început cu ruga către El, să ne ajute în această lucrare. Știți din primele pagini ale istoriei sacre, că D-zeu făcînd pe om, l'a așezat în raiu, în acea minunată grădină și l'a poruncit s'o îngrijească; decî a planta copăcei e voia lui D-zeu, să ne facem dar și noi raiu pe pămînt. Drept să ve spun, de mult timp am părăsit voia stăpînului nostru, căci nu numai că n'am îngrijit de grădina ce ne-a încredințat'o, dar cu o furie mare am nimicit pădurile, grădinile și livezile pustiite, cimitirele goale și drumurile fără pic de umbră pentru călătorul ostenit. Din un rău instinct, mai mult de distrugere de cît de trebuință, frumoasele păduri de carl abia povestile ne spun c'au fost, numai sînt și ca pentru ori-ce faptă rea, neplăcută stăpînului nostru, ne primim deja pedeapsa. Simțim neindestularea lemnului, secetele mari, dără-

mărite dealurilor. Lemnul se scumpește, nu ne mai putem face case mari, grajduri și toate cele ale gospodăriei de cit cu greu. Ce este de făcut? Unde vom ajunge urmind tot așa? Trebuie să părăsim, dragi copii, barbarul obicei d'a rupe, tăia, fura ori unde intilnim un copac tinăr, bătrîn, de pădure sau grădină. Să ve învățați a îngriji de arbori și a 'i feri de aceia cari le fac rău. Pentru a ve pregăti pe voi toți spre acest lucru frumos, se fac aceste serbări în toată țara; să vedeți fie-care cit de frumos exemplu este să plantați cite un copăcel (puet) cu miinele voastre, să'l îngrijiți mai tirziu și cit de bine o să ve pară cînd il veți vedea că trăește, il veți iubi sciind că voi 'i-ați dat viața. Acuma veți face această lucrare sub conducerea dascălilor voștri, și miine, cînd veți fi mari, faceți aceasta la casele voastre, în grădinile, livezile și țarinile ce aveți.

După preot, învățătorul explică copiilor mersul operațiunei, spunînd: Să ne apucăm de lucru copii; și cu Doamne ajută, să plantăm toți acești copăcei. Gropile pregătite deja, așteaptă să luăm planta frumos, să o punem în groapă și s'o acoperim cu pămîntul moșoroi alături; vedeți, nu e lucru greu, însă și aci e un meșteșug, să puî planta ast-fel ca ea să trăiască, să crească, iar nu să moară, să se usuce. De aceia ve spun în vorbe puține cum trăește planta, ce-i priește și de ce se teme. Vedeți acest copăcel, are o rădăcină prin care trăește, ea îi dă hrană din pămînt, decî planta trebuie pusă în pămînt cu băgare de seamă, rădăcinile să nu fie uscate, tăiate, jupuite. Vedem ca să le ferim de uscăciune, le-am pus în o lădiță cu pămînt, cele-l'alte sint acoperite cu mușchiu umed. Nu grămădiți radicelele cînd puneți planta în groapă, umblați bine cu ele, îndată se îmbolnăvesc; cînd puneți pămîntul, apăsați-l puțin pe radicele ca să adereze, căci de pămînt tocmai au nevoie ca să le dea apoi hrana pentru a crește. Frunzele sint tot atit de folositoare pentru plantă ca și rădăcina. Prin frunze respiră aerul care îi trebuie; să păziți a nu jupui nici coaja arborelui, de oare-ce și ea 'și are partea folositoare pentru nutrițiunea plantei. Primul an, arborii vor avea nevoie de a fi udați, mai ales dacă toamna și vara vor fi secetoase. Cînd veți veni la udat, să mărunțiți pămîntul din jurul plantei. E bine să gunoim pămîntul, fiind-că gunoiul conține elemente mai hrănitoare și păstrează umiditate. Dragi copii, să nu credeți pe unii răutăcioși, cari ve spun că la ce bun să plantați voi arbori, cînd nici nu veți trăi atit să-i vedeți mari. Știți ce a zis Mintuitorul nostru Christos: Să ve trudiți nu numai pentru voi ci și pentru ai voștri. Plantațiile

ce veți face pe țarinele voastre, vor rămâne rudelor și copiilor voștri. Anul viitor vom planta cimitirul satului, aducându-ne ast-fel încă odată aminte de morții noștri.

Proprietarul, bunul părinte al satului, îndeamnă pe copii la muncă prin următoarele vorbe: Copii, învățați să iubiți frumosul, să iubiți natura, pădurile visătoare, dumbrăvile șoptitoare, livezile verzi, cu toate animalele ce le locuiesc, căci pe lângă frumosul din ele, avem folos, folos mare și mult.

Iubiți pădurea, că ea ne dă lemnul, ne dă viață. În leagăn de lemn v'a cîntat mamele voastre cîntece să ve adoarmă, în căsuța de lemn v'ați născut, el ve încălzește, cu căruța de lemn ve transportați de la un loc la altul, în sicriu de lemn părăsim pămîntul. Și noi ne purtăm atît de rău cu pădurea! Tăiem copacii cînd nu trebuie și cit nu ne trebuie, sintem viteji cu un neputincios. Și cit e de bun acest martir, căci și atunci cînd te duci să-î ei viața, el îți dă umbră răcoritoare.

Obicnuiți-ve, dragi copii, să iubiți natura cu toate ce o împodobesc, între care e și lemnul. Apoi proprietarul Y, mai recitează cite-va versuri improvizate: «Tovarășului omului». Copiii recitează: «Pădurea», «Tăierea pădurii» și «Bradul» etc., și îndată s'a procedat la plantatul à 400 de puștii de brad și molid, de cite 3—4 ani. Copiii au lucrat foarte insuflețiți.

La finele lucrării, s'a servit copiilor masă, oferită de proprietarul Y.

Anul acesta vom avea plăcerea să asistăm la atari serbări și în țară la noi, cînd, cred, se va începe cel puțin a se inblinzi acei răi lăcători inconștienți, cari 'și fac o sălbatică plăcere din a rupe, tăia, smulge plantațiile, pe cari Statul le face cu destule sacrificii, pe marginile șoselelor.

Un exemplu este pe șoseaua Piatra-N.—Prisăcani, aproape de Vaduri; o mină criminală a tăiat la rînd zeci de brazi plantați în toamnă. O să învățăm să prețuim toate acestea, numai să nu fie prea tirziți.

Gh. D. Belinschi.

Silvicultor aj. Dom. Coroanei Bicz.

DECIZIUNEA

MINISTERULUI CULTELOR ȘI INSTRUCȚIUNEI PUBLICE

CU PRIVIRE LA

SĂDIREA POMILOR

Art. 1. Spre a dezvolta și stimula în generațiile tinere gustul și dragostea pentru sădirea pomilor, se institue pentru școalele rurale serbarea «Sădirea Pomilor».

Art. 2. Elevii școalelor rurale, sub conducerea învățătorului vor serba în fie-care an «Sădirea Pomilor» într-una din cele trei Joi, înainte de Florii, tot-d'a-una în luna Martie. La serbare vor fi invitați și sătenii.

Art. 3. Serbarea va consta în a se sădi atâți pomi, câte grupe de câte 8 școlari se vor forma cu elevii din ultimele 2 clase. Dacă numărul elevilor din ambele aceste clase va fi mai mic de cit 8, se va sădi numai un singur pom.

Art. 4. Sădirea se va face pe locurile libere, proprietatea comunei, pe șoselele și pe locurile aparținând școlii și bisericii.

Art. 5. Pomi destinați sădirii vor fi în vîrstă de 4—5 ani, și vor avea trunchiul înalt de 2—3 m., măsurat de la rădăcină și pînă unde începe coroana.

Art. 6. În afară de pomi fructiferi altoți, se vor preferi, pentru sădit, tei, aguzi (duzi), castani selbatici și plopi piramidali. Pe drumuri ori șosele pomi se vor planta la oare-care depărtare, de liniile telegrafice sau telefonice, ca să nu fie nevoie a fi tăiați când se vor dezvolta.

Art. 7. În dimineața zilei destinată pentru serbarea «Sădirea Pomilor», elevii școlii, înșirați câte 2, pe clasă, pleacă cîntînd spre locul ales pentru sădire. Elevii celor din urmă două clase duc cu ei pomi, instrumente pentru săparea groapelor și facerea sădirii și parii necesari sprijinirii pomilor de sădit. Elevii celor-lalte clase duc fie-care câte ceva: gunoiu descompus (băligar putred) și necesariile la împrejmuirea pomilor după sădire.

Art. 8. La locul de sădire, învățătorul stringe pe elevi în cerc și ține un cuvînt de modul rațional cum trebuie sădit ori-ce pom și de îngrijirile ce trebuie să i se dea pentru ca munca anului să nu fie zadarnică.

Art. 9. După un repaus de un sfert de oră acordat elevilor, învățătorul măsoară și hotărește, prin țaruși, locul unde au să se facă gropile. Depărtarea între gropi va fi de cel puțin 6 m., socotindu-se pentru aceasta și mărimea lor care ajung pomi de sădit.

Art. 10. Elevii din ultimele 2 clase, împărțiți pe grupe de câte 8 inși, încep facerea gropilor.

Fie-care groapă va fi pătrată și va avea 80 cm., în lărgime și tot atîta adîncime.

Pământul scos din groapă se amestecă bine cu gunoiul adus, așa ca să vină cel puțin o parte gunoii la trei părți pământ.

Art. 11. În mijlocul fie-cărei groape se înfige cite un par, căutându-se, pe cit posibil, ca parii din mai multe groape să vină în linie dreaptă. În groapă se trage atita pământ, ca pomul așezat în ea să stea cu vre-o 10 cm. mai sus de cum a fost mai înainte în pământ.

Pomul așezat în groapă și lângă par e ținut de un elev al grupului din clasa cea mai superioară, iar cel-l'altii din grup trag pământ peste rădăcină, pînă se umple groapa, stringîndu-l d'asupra în formă de căldare. În urmă se face pomului o împrejmuire.

Elevii celor-l'alte clase, împărțiți tot pe grupe, cari au privit la săparea gropilor, cîntă tot timpul cit ține sădirea pomului.

Art. 12. După 3—4 săptămîni de la sădire, într'o Joi după prînz, învățătorul va merge împreună cu elevii să lege cu teiu pomii de parii lângă cari au fost sădiți.

Art. 13. Fie-care învățător va ținea socoteală de felul și numărul pomilor sădiți pe fie-care an, cum și de grupele elevilor în seama cărora s'a dat spre îngrijire fie-care pom după sădire.

Art. 14. Grupele de elevii din clasele inferioare primesc, spre îngrijire, cite unul din pomii sădiți în ziua serbărei. Elevii claselor cari au făcut sădirea nu sunt scutiți de îngrijirea pomilor. Îngrijirea constă ca timp de 4 ani, în lunile Aprilie pînă la Septembrie inclusiv, să plivească buruenile și să sape pământul în jurul pomului, odată pe fie-care lună, să 'l ude în timp de secetă și să întrețină împrejmuirea în bună stare.

Neglijarea acestor lucrări atrage după sine scăderea notei la purtare la elevii din întregul grup sau la acei cari s'ar sustrage de la o asemenea îndatorire.

Art. 15. Pînă la al 5-lea an de la punerea în aplicare a acestei decisiuni, pomii pentru sădire se vor primi ca dar din partea oricărei persoane bine-voitoare, iar de aci înainte se vor lua din pepiniera de pomi care se va înființa pe lângă ori-ce școală ce are pământ pentru grădină și care se va întreține cu elevii din toate clasele.

Art. 16. La 1 Septembrie al fie-cărui an se vor înainta Ministerului, prin revisoratele școlare, tablouri în cari să se arate în mod detaliat numărul pomilor sădiți la fie-care școală, felul lor, locurile unde au fost sădiți și numărul pomilor prinși aflați în ființa, după sădirile din fie-care an.

Art. 17. Se institue cinci premii bănesci a 50 lei, ce se vor da anual acelor diriginți de școli cari se vor dovedi că au sădit numărul cel mai mare de pomi și că la școală au pepiniera cea mai mare, mai bine îngrijită și mai bogată în pomi fructiferi altoiți.

Premiul se va da din al IV-lea an de la punerea în aplicare a acestei decisiuni și numai în urma unei constatări din partea serviciului de inspectorat.

Art. 18. Administrațiunile comunale sunt datoare a lua măsuri ca să nu se facă de oameni sau animale stricăciuni pomilor sădiți și a proceda, conform legei poliției rurale, pentru delictе de asemenea natură.

INDUSTRIA NOASTRA FORESTIERĂ

I.

Dacă avem dreptul și datoria de a continua, în limite rezonabile, bine înțeles, sacrificiile ce 'și-a impus țara, în ultimul timp, pentru dezvoltarea industriei noastre începătoare, în care direcțiune pînă și Ungaria vecină ne-a întrecut deja de mult, cu atît mai mare, mai indiscutabilă, mai imperioasă este necesitatea de a face totul ce ne stă în putință spre a asigura viitorul acelor ramuri de industrii pentru cari dispunem cu prisosință de materia primă trebuitoare.

În această ordine de idei, industriile cari pot să se alimenteze din producțiunea solului nostru agricol și forestier, trebuie să li se dea, negreșit, în primul rînd, o deosebită precădere.

Asupra acestui fapt nu poate să existe nici o îndoială, nici o divergență de păreri.

În adevăr, numai atunci agricultura poate să procure maximum de beneficii, cînd este înzestrată cu așa uumitele industrii anexe, cînd produsele sale prin fabricațiune, printr'o serie de manipulațiuni succesive primesc o formă mai avantajoasă, mai în raport cu variatele cerințe ale consumațiunii.

Acelaș lucru se poate spune, și încă cu mai mult temei chiar, despre producțiunea forestieră.

Lemnul este o marfă grea și ca atare cheltucile transportului absorb o mare parte, iar une-orî covîrșesc valoarea sa intrinsecă; pe de altă parte spre a satisface diferitele necesități curente, el urmează a fi transformat în piese fasonate, căci numai cu chipul acesta poate să 'și găsească din ce în ce mai multe deuseuri, să ajungă pînă în cele mai îndepărtate centre de consumațiune.

Sub puternica inriurire a legei pentru incurajarea industriei noastre naționale s'a înființat, ce 'i drept, o mulțime de usine, avînd de scop debitarea lemnului. Aceste așezăminte industriale se aprovizionează cu produsele pădurilor țarei și așa fiind, contribuie a le spori valoarea, decî avuția publică nu poate de cit să crească în proporțiune directă.

Afară de aceasta, prin existența lor se înlesnește mijloacele de trai a o mulțime de lucrători români, fără ca să fim nevoiți ca altă dată, a fi tributari streinătății cu însemnate sume de bani, după cum ne dovedesc cifrele extrase din «Statistica comerțului exterior al României».

Dar asupra acestor adevăruri economice 'mă rezerv dreptul de a reveni cu alt prilej.

De data asta, însă, mă mărginesc a vorbi numai despre cele 2 principale fabrici pentru debitarea lemnului și anume: «fabrica Lessel» din strada Plevnei și cea de sub firma «Bucher și Durrer» din soseaua Basarab No. 27—30, ambele cu reședința în capitală, pe care le-am vizitat în anul acesta însoțit de elevii stagiarilor din promoțiunea V-a.

Fabrica Lessel, care face obiectul acestui articol, datează încă din anul 1874, fiind înființată de către D-l Emil Lessel, care dispune actualmente de o întindere de teren de 3 hectare.

Pe această suprafață se află instalațiunea mașinilor, magaziiile pentru păstrat lemnele, clădirile pentru uscatul lor în mod artificial, depozitele de lemne care pot rămânea și în aer liber fără prea mare inconvenient din punctul de vedere al conservării lor, precum și locuința proprietarului și actualului director al exploatăreii, D-l L. Lessel, inginer mecanic, fiul D-lui E. Lessel.

Casa cu acelaș nume a fost una din cele d'întîiu care a răspuns la apelul ministerului de domenii cu ocaziunea expozițiunii universale din Paris.

Obiectele care au atras în deosebire atențiunea publicului vizitator a fost, între altele, și prea frumosul cadru în care sînt reprezentate în secțiune tangențială lemnul principalelor noastre specii, precum și două prea frumoase coloane verticale compuse dintr'o succesiune de rondule aparținînd, așijderea, diferitelor esențe forestiere, crescute la noi în țară, într'o formă oval răsucită, unice în felul lor, reamintindu-ne, pînă la oare-care punct, dificultățile de construcțiune al cupolelor M-rei Curtea de Argeș, al căror stil arhitectonic a fost adoptat, după cum știm, și pentru pavilionul nostru de la expozițiunea universală din Paris.

Această lucrare de artă, precum și diferitele soiuri de parchete executate în mozaic din lemn de stejar, de nuc și de frasin, se pot și astăzi observa în magazinul din Calea Victoriei No. 101.

Materialul lemnos propriu pentru lucru și construcțiunii și-l procură fabrica Lessel, cea mai mare parte, din pădurile Statului în

carî se mai găsesc încă, de și nu într'o catătime nesfirșită, după cum și inchiuie mulți profanî în asemenea materie, dimensiuni mari excepționale.

Din cei peste 3000 arbori groși (copaci) cumpărați în anii trecuți din pădurea Rădești, județul Mușcel, am putut admira trunchiuri de gorun cu o regularitate și o omogenitate de creștere, ce poate susține ori-care comparațiune, obținindu-se prin debit blănî lungi de 8 metri, late de 50—60 cm. și cu o grosime de aproape 0^m,08, material care, din cauza rarității sale, se plătește chiar la noi în țară cu peste 120 lei metrul cub.

Așa fiind, înțelegem bine ce tezaur de neprețuite bogății reprezintă pădurile țării și în special cele de stejar ale Statului, în suprafață de 362,000 hectare ¹⁾, carî fiind cultivate după principiile moderne ale științei silvice și în vederea producțiunei lemnului de dimensiuni mari, pot să ne dea, la vîrsta de 150 ani, o cantitate anuală de cel puțin 1—1 1/2 m. c. la unitatea de suprafață, lemn propriu pentru lucru și construcțiunii, sau 0,5—0,75 m. c., dacă socotim o reducțiune datorită debitului, de maximum 50%. Cite-va runde din trunchiurile mai sus menționate a făcut o excelentă impresiune streinilor despre calitățile tehnice ale lemnului cunoscutelor noastre specii de stejar.

Recompensele obținute în 1900 de firma Lessel, la expoziția din Paris, a fost 2 medalii de aur și anume una pentru articole de lemn figurind în grupa 9, clasa 50, relative la produsul exploatărei și industriilor forestiere și alta pentru obiecte carî au făcut parte din grupa XII, clasa 66, referitoare la decorațiunii fixe a edificiilor etc.

Între nenumăratele mașini și ferăstraie mecanice alternative, circulare etc. ținute toate în cea mai perfectă stare de curățenie și bună funcționare, observate în instalațiunea D-lui Lessel, mă-a atras, în deosebi, atențiunea ingenioasa construcțiune a unei mașini pentru fabricațiunea dopurilor comprimate pentru buți și butoaie, confecționate din teiu și plop, adusă tocmai din Buffalo (America) care lucrează cu o iuțea uimitoare, mașinele servind pentru făcut imbinările în coadă de rindunică ce se întrebunțează la alcătuirea cutiilor de lemn, precum și cele pentru bătut cuie de sîrmă, pentru fasonarea spițelor de roată de frasin, stejar etc.

Această casă dispune de importante depozite de cherestea de stejar, de molid, de brad, ba chiar și de melez, specie rară în

1) Importanța economică a pădurilor de stejar, 1902, de Petre Antonescu.

România, care se mai găsește încă în dimensiuni utilizabile în Muntenia, în județul Vilcea și Gorj, dar mai cu seamă în munții din preajma obrișiei *Lotriței*.

Cu lemn de foc, de girniță și cer, tăiat și dus la domiciliu, face prea frumoase afaceri în București, vinzind peste 17 milioane kg. pe fie-care an, în termen mediu.

În atelierile sale se fabrică, între alte variate articole, slăvine (canale) de lemn de prun, imitând pe cel de tisa, butoiașe pentru bere din lemn de stejar precum și butoiașe din lemn de fag pentru conservatul uleiurilor minerale, pe care 'l cumpără din pădurile de pe valea Prabovei, consumând, în tot anul, un volum de pină la 2000 m. c.

Ceea ce este însă mai înbucurător pentru țara noastră este încercările serioase ce fac reprezentanții autorizați ai acestei firme de a deschide în curând produselor noastre noi debuseuri în străinătate.

Țările unde, după toată probabilitatea, le vor putea exporta în avantajoase condițiuni de desfacere, cu toată existența unei serioase concurențe, cu care cu greu luptă, chiar la noi în țară, industria noastră forestieră, sînt în prima linie Turcia, după care urmează Grecia, Serbia, Bulgaria, precum și întreg litoralul mediteranean al Africii de Nord.

Într'un număr viitor voiți vorbi și despre fabrica Bucher & Durrer, care funcționează în România de peste 17 ani, foarte interesantă din punctul de vedere ce ne preocupă.

Petre Antonescu

Silvicultor-șef și profesor.

II.

Industria lemnăriei în România

Această industrie a luat de cît-va timp o dezvoltare însemnată în România, datorită inițiativei private și mai cu seamă exploatărilor sistematice întreprinse de administrațiunea Domeniului Coroanei.

În urma anchetei economice, făcută în anul 1900 de Ministerul domeniilor, s'a constatat că fabricile și herăstraele mecanice care funcționează în țara noastră și se bucură de foloasele legii industriale, sînt în număr de 36 și anume:

- 1) B. Courant & C-ie (Cosmești);
- 2) Maxim Tomovici et

Fritz (Mónastirea Neamțului); 3) Aceiași (Sihăstria Secului); 4) G. Ionescu (Mesteacăn, Neamț); 5) Dornescu și Dinerman (Taslău); 6) Emil Costinescu (Sinaia); 7) P. și C. Götetz (Galați); 8) Aceiași (Comănești, Bacău); 9) Herman Theiler (Lucăcești, Bacău); 10) A. Törock et C-ie (Prisecani, Neamț); 11) Același (Ața și Bour, Neamț); 12) Același (Piatra-Neamț); 13) A. Lipa Juster (Negulești, Neamț); 14) Fabrica «Moldova» (Piatra-Neamț); 15) Locatelli și Simon (Agăș, Bacău); 16) Bistrița (A. A. Bădărău, Neamț); 17) Ch. Ephraim Rosen (Dărmănești, Bacău); 18) Guttman (R.-Vilcea); 19) Același (Brezoiu, Vilcea); 20) Caliopei-Zarvatescu (Brăila); 21) A. Focșaner (Bacău); 22) D. Nicolaș (Giurgiu); 23) L. Predingher (Brăila); 24) Th. Raux (Slatina); 25) G. Eichler (Găinești, Suceava); 26) Același (Suha-Mare, Suceava); 27) P. Warlam și Lamarche (Dorohoiu); 28) Emanuel și A. Bibescu (Corcova, Mehedinți); 29) Marcu Fischer (Runcu, Dimbovița); 30) Aron Juster și Agastein (Neamț); 31) Iosif Bunescu (Moroeni, Dimbovița); 32) Marcel Bernheim (Robești, Vilcea); 33) Berliner Holtz-Comptoir (Ceacu, Gorj); 34) U. I. Negroponte (Grozești, Bacău); 35) A. Maxim și D. Gheorghiu (Plătun, Suceava); 36) D. Costandache (Mireni, Tutova).

Pe lângă acestea, mai există și un mare număr de fabrici și herăstrae mecanice sistematice, care nu se bucură de avantajele legii industriale.

Cele 36 fabrici enumerate mai sus, aveau angajat în anul 1900 un capital de 13,896,190 lei, din care 6,472,816 lei capital fix în terenuri, construcțiuni și mașini și 7,422,374 lei, în capitalulant.

Personalul tehnic și administrativ al acestor fabrici se compunea din 580 persoane, în majoritate romini; iar numărul lucrătorilor ocupați a fost de 4,804. Salariile plătite în acelaș an, s'a urcat la suma de 2,367,417 lei. Producțiunea acestor fabrici a fost de 10,645,221 lei, iar forța motrice întrebuințată a fost de 3,216 cai-vapori și 285 cai hidraulici.

În aceste fabrici s'a întrebuințat materii prime de proveniență indigenă (lemn de brad, molift, stejar, fag, tei și mesteacăn) reprezentând o valoare de 4,840,431 lei, iar materii prime de proveniență străină (lemn brut de brad și molift importat din Bucovina, cu condițiune de a fi reexportat în proporție de 80%), în valoare de 1,675,612 lei.

Avantajele acordate de Stat acestor fabrici, după legea de încurajare industrială, reprezintă suma de 1,026,879 lei pe an, din

care 468,618 lei scutiri de vamă, 202,618 lei scutiri de impozite și 355,642 lei reduceri de transport, pe căile ferate romine.

Valoarea materialelor cumpărate de aceste fabrici, la instalarea lor, din țară, se urcă la suma de 3,149,470 lei, iar din străinătate la 3,145,316 lei. În total 6,294,839 lei.

Cantitățile de lemn brut întrebuințat de herăstraele mecanice și acelea ale lemnului lucrat în ultimii trei ani, sînt acestea :

	Lemn brut	Lemn lucrat
1898	511,705 m. c.	285,177 m. c.
1899	609,527 > >	350,387 > >
1900	752,890 > >	439,382 > >

Din aceste cifre, rezultă că cota procentuală a materialului lucrat, reprezintă 60 % din cantitatea lemnului brut întrebuințat.

Este de notat că lemnul de rezonanță pentru instrumente muzicale, funduri de pian, etc., se produce la Prisăcani și la Bicz, fasonîndu-se în herăstraele D-lui A. Törock & C-ie, la Găinești pe Domeniul Coroanei și la Plotun, în herăstraele D-lui A. Maxim. Acest lemn, cel mai solid, se vinde cu 42 lei m. c. brut în pădure. Lemnul pentru funduri de pian se exportează la Gara-Reus (Saxe-Altenbourg) cu prețul de 3.320 pînă la 6.500 lei vagonul, cel de prima calitate lucrat și înlelit; ceea ce dovedește că lemnul de molift din România nu este de o calitate inferioară celui din Bucovina, dnpă cum s'a pretins acum cîți-va ani de unii din agenții noștri silvici.

(Curierul Financiar).

PERIMETRAREA CU ȘANȚ LA PĂDURILE STATULUI

Ca și un om, personalul unui serviciu, după epocile prin care a trecut, — mai mult sau mai puțin critice — și-a format și modul de a vedea. Tot asemenea și cu corpul silvic, — dacă am arunca o ochire retrospectivă asupra publicațiilor, cu privire la păduri, — nu se vede decît pesimism aproape, în orî-ce cestiune abordată în diferite ocaziuni.

Lucrul de alt-fel espicabil, ca corp tinăr, în dorința de a face un pas repede spre progres, în orî-ce cestiuni s'a arătat tot ce ar fi trebuit de făcut, fără ca mijloacele de care dispunem să fie suficiente, a se executa; iar pădurile primite după secularizare, fără

nici-o lucrare de îndrumare spre o cultură mai raționată, a fost o piedică și mai mare, căci ori-când a trebuit să se facă ceva, necesitând fonduri prea mari, s'a preferat a se amina, spre a nu se face în definitiv nimic. De aci descurajare în ori-ce pas spre progres și desiluzie în toate.

Totuși, dacă am judeca, după împrejurările prin care a trecut țara, mai ales în timpii din urmă, cu criza agricolă, care a sdruncinat întreg edificiul nostru economic, în ce privește starea pădurilor, putem fi mai optimiști, și a zice că pe calea perimetrărilor cu șanț s'a făcut ceva, foarte puțin în raport cu ce trebuie, — dar tot e ceva — mai ales la cimpie, unde unele trupuri mici s'a închis, iar altele sint pe cale.

Dacă aceste perimetrări s'a făcut într'un mod lent și tacit, fără nici-o formă care să stabilească în mod legal hotarele, după cum cu drept cuvânt arată D-l Antonescu, în cestiunea statorniciei hotarelor, — este că s'a mărginit a se face, numai în părțile unde hotarele sint necontestate, cele mai multe spre delimitări, și prea puține, cred, spre particulari, unde nu s'a ridicat nici-o obiecțiune.

Cu timpul se va întâmpla însă ca perimetrările, în modul cum ele au mers pînă acum, să întîmpine dificultăți care se impună, dacă nu încetarea, dar cel puțin restringerea lucrărilor, căci după ce se va determina hotarele fără piedici, rămîn încălcările și hotarele contestate.

Ast-fel că ar fi mai prudent, cred, ca cu o oră mai înainte fixarea limitelor pe calea hotărniciiilor, să se înceapă.

Azi cînd proprietatea a devenit atît de importantă, drepturile ce isvorăsc dintr'insa sint multiple și ca consecința piedicile ce vom întîmpina în viitor, dacă nu se stabilește o normă, vor fi și mai mari, căci, în afară de cazurile expuse, se pot naște incidente, care numai pe cale de judecată se pot tranșa.

O cestiune isvorită din perimetrări, care ar merita discuția, este următoarea: Voind a face șanț de perimetru la o pădure a statului, spre un hotar particular, prin movile necontestate, proprietarul vecin a oprit facerea șanțului, pe motivul că, dacă voi așeza marginea exterioară a șanțului, pe linia de hotar, cu timpul șanțul dărămîndu-se, în mod indirect, se va schimba linia de hotar, și ca consecință i se atacă dreptul de proprietate, — cerînd pe acest motiv a se lăsa o zonă de limită care să mențină în veci neatînsă linia ideală a hotarului despărțitor, reprezentată prin mijlocul măgurilor.

Am căutat, cum cred că fie-care din noi, s'a ocupat înainte

de a așeza un șanț spre proprietățile particulare, — se văd care ar fi limita legală de așezarea unui șanț între proprietăți și n'am găsit în nici o lege, distanța la care trebuie așezat spre linia de hotar.

În Codul civil se prevede (art. ...) că șanțul între două proprietăți se așează ast-fel ca pământul și tăetura, să fie pe proprietatea celui care îl construiește, ceea-ce corespunde cu practica lucrului de pină azi.

E de necontestat însă faptul, că linia hotarului fixată prin marginea exterioară a șanțului, este supusă schimbărei, — și în baza dreptului de proprietate, vecinul nu'ți dă voie a stabili o servitute, — prin ori-ce mod în proprietatea sa, expunindu-te la prejudiciu.

Care ar fi dar soluțiunea întru cât, prin nici o lege nu este sancționat dreptul de ați stabili servitutea hotarului prin șanț, spre vecini, conform legei rurale?

Dacă imi permit a releva această chestiune, sper că, dînd naștere unei discuțiuni, din partea unor colegi mai experimentați se va putea aduce lumină, care pentru viitor, va avea o importanță vădită pentru Stat în practica perimetrării pădurilor cu șanț.

R. Plăpceanu

Silvicultor.

COMERȚUL LEMNELOR

La 19 Februarie a. c., a avut loc la direcția C. F. R., o licitație pentru furnitura a 110.000 steri lemne de foc. Ofertele făcute sînt:

NUMELE	Cantitatea	Prețul	Locul de predare
V. G. Miron.	2,000	4.—	Moinești
Adolf Lak.	1,000	4.30	Ștefan-Vodă
I. Rosenberg	4,500	4.40	» »
Nine Taler	15,000	4.80	Faraoni
Mihail Sosu	6,000	4.70	Azuga
M. Grunberg.	6,000	4.50	Moinești
Frații Iancu	5,000	4.48	Liteni
» »	9,000	4.50	Dolhasca
Emil Hornstein	7,000	4.60	Buhuși
» »	6,000	4.70	Galben
N. Cojescu	6,000	4.90	Comarnic
M. Fischer	12,000	4.30	Dorohoi
» »	12,000	4.50	Carasa

NUMELE	Cantitatea	Prețul	Locul de predare
Lupu Jognis	1,000	4.75	Bacău
» »	1,000	3.90	Moinești
Angel Lipovici	2,000	4.50	Văculești
M. A. Sigal	4,000	4.50	Bucegea
Carl Schlesinger	2,000	4.20	Strehaia
I. P. Comăneanu	9,000	4.25	C.-Argeș
L. Nadler	10,000	4.50	Bucegea
Adina Costinescu	2,000	4.60	P.-Neamț
Fr. Fischer	8,000	4.20	Dorohoiu
Iosef Marcovici	800	4.15	Văculești
Catz et Marcus	2,000	4.65	Fălticeni
I. Socec	500	4.70	Pulești
L. Stern	600	4.10	Onești
M. Haimovici	1,000	4.40	Pășcani
S. Sarfinester	5,000	4.30	Heci-Lespezi
A. Haimovici	4,000	4.40	Pășcani
D. V. Busdugan	5,000	4.40	Răcăciuni
G. Grunfeld	8,000	4.45	Balca, Adjud
M. I. Danarie	5,000	4.—	T.-Jiu
Iacob Spanier	1,900	4.50	Liteni
Al. Giurgca	5,000	5.—	Berheci
» »	5,000	4.60	Radiana
I. Donici	2,400	4.60	Caiuț
N. G. Demetrescu	3,500	5.30	Leordeni
I. Males	6,000	4.50	Ruginoasa
N. Dumitrescu	5,000	5.—	Severin

Adică s'a oferit 191,200 steri, prețul variind între lei 3 bani 90 și lei 5. —

INFORMAȚIUNI

Conferințele silvice anunțate s'aŭ ținut la societatea «*Progresul silvic*» în zilele de 9, 16 și 23 Martie a. c., conform programului stabilit și sub presidenția D-lui *I. Kalinderu*

Dintre persoanele, ce aŭ asistat la aceste conferințe cităm pe D-l *B. M. Missir*, Ministrul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, D-l *C. Băicoianu*, secretarul general al acestui Minister, D-nii general Gh. Manu, Al. Cozmescu, N. Cezianu, C. Alimănișteanu, comitetul de administrație al societății, elevii școlii de silvicultură de la Brănești și ai

școalei de agricultură de la Herăstrău, mai mulți silvicultori precum și alte persoane din capitală și provincie.

* * *

Suma incasată pînă la 31 Ianuarie a. c. din vînzarea, pădurilor Statului, în comptul exercițiului 1901—1902 este de lei 4.679.946 bani 94 prevederile budgetare fiind de lei 4.000.000.

* * *

Cătăuza silvicultorului apărînd de sub tipar, se va distribui în curînd persoanelor ce aũ înapoiat listele de subscripție.

D-nii agenți cari nu aũ înapoiat încă aceste liste, sînt rugați să bine-voiască a le înapoia cel mai tîrziu pînă la 10 Aprilie a. c., spre a li se trimete numărul de exemplare ce vor cere. După această dată nu se vor mai putea satisface cererile, de oare-ce nu mai sînt disponibile de cît prea puține exemplare.

* * *

D-l *P. Dancov*, silvicultor cl. II din Ad-ția centrală, a demisionat din corpul silvic pe ziua de 1 Aprilie a. c.

* * *

Următoarele avansări, primiri în corp, numiri și mutări s'aũ făcut în corpul silvic pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Avansări: D-l Petre Antonescu, silvicultor-șef cl. I; d-nii Daniil Klein și P. Grunau, silvicultori-șefi cl. II; d-nii Aron Cărpenișianu, Vasile Vlasie și C. Manoliu, silvicultori-șefi cl. III; d-nii Gr. Pîrvulescu, Ion Christescu, Virgiliu Beraru, Gh. Antoniu și C. R. Rădulescu, silvicultori cl. I; C. Bosoancă, Gh. Ștefănescu, Nicolae Mateescu, N. Jianu silvicultori cl. II.

Primiri în corp: D-nii N. B. Popescu, Ion Haleriu și N. I. Rădulescu, silvicultori cl. II; Th. Trifănescu, David Petrescu, Teodor Grigoraș și Vasile Mirică, silvicultori asistenți.

Numiri și mutări.— D. inspector silvic cl. II, Dem. Papinian, șeful regiunii VI-a silvice București, se deteșează ca membru permanent la consiliul tehnic al pădurilor.

D. inspector silvic cl. II-a C. I Ionescu, șeful regiunii IX-a silvică Craiova, ca șef al regiunii VI-a silvice București.

D. silvicultor-șef cl. I-a P. Antonescu, din administrația centrală a pădurilor, ca șef al regiunii IX-a silvice Craiova.

D. silvicultor-șef cl. III-a, Dem. Ionescu-Zane, agent de control

la regiunea VIII-a Slatina, ca șef al biuroului personalului din administrația centrală a pădurilor.

D. silvicultor-șef cl. III-a C. Manoliu, șeful ocolului Dolhasca (Suceava), ca agent de control la regiunea II-a Bacău.

D. silvicultor-șef cl. III-a A. Cârpenișeanu, șeful ocolului Malovăț (Mehedinți), ca agent de control la regiunea IX-a Craiova.

D. silvicultor-șef cl. III-a V. Vlasie, șeful ocolului Constanța, ca agent de control la regiunea a X-a Constanța.

D. silvicultor cl. I-a D. Iosof, șeful ocol. Cotmeana (Argeș), ca agent de control la regiunea VII-a Pitești.

D. silvicultor cl. I-a I. Stoian, șeful ocolului Lucieni (Dimbovița), ca agent de control la regiunea VIII-a Slatina.

D. silvicultor cl. I-a G. Montanu, șeful ocolului Balotești (Putna), ca agent de control la regiunea IV-a Buzău.

D. silvicultor cl. I-a Al. Bulgăreanu, șeful ocolului Nucet (Dimbovița), ca agent de control la regiunea X-a Constanța.

D. silvicultor cl. I-a Gr. N. Pîrvulescu, șeful ocolului Gruiu (Ilfov), ca secretar al școlii de silvicultură de la Brănești.

D. silvicultor cl. I-a Al. Luchian, șeful ocolului Ghermănești (Fălciu), ca șef al ocolului Malovăț (Mehedinți).

D. silvicultor cl. I-a N. C. Bossic, de la ocolul Ghimpați (Vlașca), la ocolul Nucet (Dimbovița).

D. silvicultor cl. I-a N. Velescu, de la ocolul Ostrov (Constanța), la ocolul Țugurești (Dolj).

D. silvicultor cl. I-a V. Busuioc, de la ocolul Satul-Noș (Tulcea), la ocolul Ghermănești (Fălciu).

D. silvicultor cl. II-a Th. Teodorescu, de la ocolul Răchitoasa (Tecuci), la ocolul Coșula (Botoșani).

D. silvicultor cl. II-a H. Grumăzescu, de la ocolul Coșula (Botoșani), la ocolul Dolhasca (Suceava).

D. silvicultor cl. II-a M. Păcescu, de la ocolul Băbeni (Vilcea), la ocolul Răchitoasa (Tecuci).

D. silvicultor cl. II-a I. Droc, de la ocolul Gogoșu (Dolj), la ocolul Ghimpați (Vlașca).

D. silvicultor cl. II-a Ch. Cioroianu, de la ocolul T-Măgurele la ocolul Gogoșu (Dolj).

D. silvicultor cl. II-a I. G. Popescu, de la ocolul Pucioasa, la ocolul Lucieni (Dimbovița).

D. silvicultor cl. II-a T. Tămășanu, de la ocolul Țugurești (Dolj) la ocolul Haimanalele (Prahova).

D. silvicultor cl. II-a D. Danielopol, de la ocolul Haimanalele (Prahova), la ocolul Constanța.

D. silvicultor cl. II-a M. Bădescu, de la ocolul Florești (Tutova), la ocolul Cerna (Tulcea).

D. silvicultor cl. II-a I. E. Balaban, de la ocolul Casimcea (Tulcea), la ocolul Gruiu (Ilfov).

D. silvicultor cl. II-a Th. Sărățeanu, de la ocolul Cerna (Tulcea), la ocolul Balotești (Putna).

D. silvicultor cl. II-a I. Pop Harșan, de la ocolul Seaca-Optășani (Olt), la ocolul Tarcău (Neamțu).

D. silvicultor cl. II-a C. T. Rădulescu, de la ocolul Hîrșova (Constanța), la ocolul Seaca-Optășani (Olt).

D. silvicultor cl. II. D. Nestor, de la ocolul Babadag (Tulcea), la ocolul Băbeni (Fălciu).

D. silvicultor cl. H. N. Jianu, din administrația centrală a pădurilor, la ocolul Ostrov (Constanța).

Au fost numiți din nou d-nii silvicultori cl. II-a: Ion Haleriu, la ocolul Cotmeana (Argeș); N. B. Popescu la ocolul T.-Măgurele și N. I. Rădulescu la ocolul Pucioasa (Dîmbovița), precum și d-nii silvicultori asistenți: Th. Trifănescu la ocolul Florești (Tutova); Th. Grigoraș și V. Merica în administrația centrală; L. Risdörfer la ocolul Babadag; C. Negrescu la ocolul Hîrșova; P. Grigoriu la ocolul Casimcea și M. Christescu la ocolul Satul Nou (Tulcea).

D-nii silvicultori cl. II-a C. N. Bosoancă și G. Ștefănescu-Gună din administrația centrală a pădurilor, sînt însărcinați cu triangularea, ridicarea în plan și amenajarea pădurilor din ocolul silvic model Mihăești, Muscel, afectat școlii speciale de silvicultură de la Brănești.

CLIMA LUNEI IANUARIE 1902 st. n

București-Filaret.

Ianuarie 1902, a doua lună din iarnă, a fost caracterizată printr'un timp foarte călduros și foarte puțin bogat în precipitațiuni atmosferice, ast-fel că cu toate că am trecut de mijlocul acestui ano-timp zile de iarnă aproape nu am avut. Mijlocia temperaturii acestor două luni egală cu două grade de și este foarte ridicată, cu toate acestea am mai avut ani în cari această mijlocie a fost egală sau chiar mai mare ca acce de acum, așa în 1887 ea a fost tot de două grade iar în 1873 de două grade și jumătate. Temperatura lunii Ianuarie egală cu un grad, întrece normala cu aproape cinci grade. De și diferența este cam mare, cu toate acestea nu este excepțională, temperatura acestei luni ajungînd în 1863, 1873 și 1895 pînă la două grade, temperatura lunii Ianuarie a fost mai coborîtă ca a lunii Decembrie cu două grade; de ordinar diferența este de trei grade. Căldura ce a avut loc în ultimele zile din Decembrie a continuat în prima decadă din Ianuarie și încă cîte-va zile din a doua; de la 14 încoace începînd zilele de 26 și 27, a fost mai rece. Au fost numai două zile de iarnă pe cînd în mod normal sunt 15. Cea mai ridicată temperatură 13°0 a avut loc la 26, iar cea mai coborîtă —8°5 la 16. În 1877, 1881, 1887, 1897 și 1898 temperaturile maxime din această lună au fost chiar mai ridicată ca acum, fiind coprinse între 13°5 și 14°5. Cantitatea totală de apă 6.5 mm. este cu aproape 30 mm. mai mică ca normala. Au fost 6 zile în cari au căzut cantități apreciabile de apă, în 3 ca a provenit

din ninsoare; la 16 a fost puțin viscol. Solul a fost acoperit în 5 zile cu un strat foarte subțire de zăpadă; în mod normal el este acoperit în 21. Vântul dominant a fost austrul. Presiunea atmosferică mijlocie 757.3 mm. este aproape egală cu normala. Atmosfera a fost cu 15% mai uscată ca de obicei. Cerul a fost mai puțin înorat; am avut 9 zile senine, 10 noroase și 12 acoperite. Soarele a strălucit mult mai mult ca de obicei, 115 ore în 25 zile, pe când normal el se arată 78 ore în 18 zile; în cei din urmă 16 ani numai în 1899 el a strălucit cu 30 ore mai mult ca acum. Brumă s'a observat în 28 zile, rouă în 7 și ceață în 10. Vegetațiunea a continuat a se desvolta în tot cursul decadei întâia, rămânând în cele-l'alte două staționară. La finele acestei luni ea era puțin mai avansată ca la finele lui Decembrie.

Clima lunii Februarie.

Februarie 1902, cea din urmă lună a ernei, a fost la București-Filaret ca și cele două ce au precedat-o de asemenea călduroasă. Precipitațiunile atmosferice au fost în mică cantitate.

Temperatura acestei luni egală cu un grad întrece normala cu două grade și jumătate. În foarte mulți ani Februarie a fost mai călduros ca acum, așa în 1859, 1861, 1863, 1864, 1868, 1870 și 1879 temperatura sa a fost coprinsă între trei și zece grade. Cu toate acestea ano-timpul ce se termină cu Februarie a fost foarte călduros căci numai într'un singur an, 1863, iarna a fost mai călduroasă ca acum. Temperatura acestei luni este aproape egală cu a lui Ianuarie; de ordinar diferența între temperaturile lor este de trei grade. Perioada cea mai călduroasă a avut loc între 9 și 16, la 14 fiind ziua cea mai caldă, când termometrul a atins valoarea maximă lunară 14°; de la 20 la 24 a fost perioada cea mai friguroasă, minimul având valoarea -9° în ziua de 22, care a fost cea mai rece. Au fost 17 zile de îngheț, dintre cari 3 de iarnă; în mod normal sunt 23 de îngheț și 8 de iarnă. Cantitatea totală de apă ce s'a recoltat în Februarie este pe jumătate cât normala. De la 1864 încoace au fost 11 ani în cari s'a strins și mai puțină apă ca acum. Au fost 11 zile în cari au căzut cantități apreciabile de apă, în 4 ea a provenit din ninsoare; la 2 și 6 a fost puțin viscol iar la 18 lapoviță. Se poate zice că zăpadă mai că nu am avut, de oare-ce solul a fost acoperit numai în 2 zile cu un strat foarte subțire de zăpadă; în mod normal el este acoperit în 16. Vântul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică mijlocie 758 mm. este aproape cu 1 mm. mai ridicată ca normala. Atmosfera a fost cu 10% mai uscată ca de obicei. Cerul mai înorat ca 'n mod normal; au fost 4 zile senine, 9 noroase și 15 acoperite. Soarele a strălucit mai puțin ca de obicei, 80 ore în 15 zile în loc de 95 ore în 17 zile. Bruma s'a observat în 8 zile, rouă în 6, ceață în 8 și chiciură într'una. Vegetațiunea a continuat a se desvolta încet în tot cursul acestei luni, afară de scurtul timp cât a ținut perioada geroasă. Arborii și arbuștii au mugurii foarte desvoltați, unii sînt aproape chiar a se deschide. Grîul este frumos. Rapița de și 'i-a degerat frunzele din cauza gerului

cu toate acestea rădăcinile nefiind atinse sub influența căldurii din ultimele zile a început a 'i da alte frunze. O constatare ce s'a făcut asupra stărei înaintate în care se găsea vegetațiunea la 9 Februarie 1902, a fost publicată în Buletinul observațiilor Meteorologice din România pe Decemvrie 1901.

Clima lunii Martie.

Prima lună a Primăverii, Martie, a fost caracterizată printr'un timp ceva mai călduros și cu precipitațiuni atmosferice în cantitate mai mică ca de obicei.

Temperatura acestei luni egală cu cinci grade întrece normal cu aproape un grad; în alți ani a fost mult mai ridicată ca acum, ajungând pînă la 12° în 1863. Perioada cea mai friguroasă a lunii a avut loc între 10 și 17, la 14 fiind ziua cea mai răcoroasă; minima temperaturii din această lună avînd loc la 15, cînd termometrul s'a coborît pînă la -10°, la 14 ajungînd numai la -9°. Trebuie să menționăm că aceste valori ale temperaturii sînt mai coborîte ca acelea ce au fost atinse în cursul unei ce am trecut, în care minima de abia a ajuns la 9°. Perioadele cele mai călduroase ale lunii au fost de la 1 la 3 și de la 22 la 28; ziua cea mai caldă a fost cea de la 21^m avînd loc la 2. Nici temperatura maximă nici cea minimă din cursul lunii Martie de care ne ocupăm nu au fost excepționale, maxima fiind cuprinsă în această lună în mai mulți ani între 23 și 28 grade; iar minima între -13 și -19 grade.

Cantitatea de apă adunată este mai mică cu 13 mm. ca valoarea normală. În 16 ani s'a strîns mai puțină apă ca acum. Au fost 14 zile în cari au căzut cantități apreciabile de apă; în 4 ea a provenit din ninsoare; într'o singură zi, la 6, solul a fost acoperit cu un strat foarte subțire de zăpadă.

Vîntul dominant a fost Australul. Presiunea atmosferică mijlocie 753° mm. este cu aproape un milimetru mai mică ca normala. Atmosfera a fost cu 12% mai uscată ca de obicei. Cerul tot atît de înorat ca obicinuit; au fost 9 zile senine, 10 noroase și 12 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca de obicei 168 ore în 26 zile în loc de 141 ore în 23 zile. Brumă s'a observat în 8 zile, rouă în 9, ceață în 7, tunete și fulgere într'o zi, la 24, halo solar în 4, cel de la 30 foarte pronunțat. În ziua de 11 la 10^h - 14^m. seara a avut loc un slab cutremur de pămînt. La 24 Martie s'a văzut fluturi roșii. Vegetațiunea s'a dezvoltat mult în cursul acestei luni. Cîmpiile au înverzit, iar unii arbori fructiferi sunt aproape înfloriți. Grînele și rapița sunt frumoase.

NECESITATEA MODIFICĂRII DISPOZIȚIUNILOR PENALE ALE CODULUI SILVIC ¹⁾

Anul 1881 marchează o epocă în istoria Silviculturii Române. În adevăr, d'atuncea datează Codul silvic Român care stabilește un regim excepțional pentru o parte din proprietatea funciară forestieră, un regim excepțional din punctul de vedere administrativ, polițienesc, penal, precum și din punctul de vedere al procedurii.

Este în afară de oricare îndoială că acest regim a exercitat o influență salutară asupra proprietății forestiere, dar tot așa de indubitabil este că Codul nostru silvic lasă foarte mult de dorit ca fond și ca formă, că presintă o mulțime de lacune, și—cine ar crede-o—că păcătuiește p'alocuirea prin abundență.

Dați-mi voie a demonstra afirmațiunile mele prin câte-va exemple. Mai întâi, pentru a da o pildă de lipsă de formă să vedem ce zice articolul 3, al. 3:

«Sînt supuse regimului silvic pădurile Statului și ale celor-l'alte persoane juridice cari sînt în coproprietate cu particularii și numai pe cît timp se află în indiviziune». Aceasta de sigur nu poate însemna alt-ceva de cît că, după eșirea din indiviziune, acele păduri ale Statului și ale persoanelor juridice să fie scoase de sub regimul silvic.

Dar aceasta a vrut să spue legiuitorul? Nu, tocmai, contrariul; a vrut să spue, că pădurile particularilor cari sînt în coproprietate cu pădurile Statului și ale celor-l'alte persoane juridice sînt și ele—în mod excepțional—supuse regimului silvic, însă numai pe cît timp se află în indiviziune.

Am zis mai departe că Codul silvic presintă părți slabe ca fond.

Vreți un exemplu? Să citim articolul 5 care are pretenția de a fi un articol program în privința modului cum trebuiesc amenajate pădurile supuse regimului silvic. Iată cum sună acest articol:

«Amenajamentele vor avea în totdeauna în vedere conservarea pădurilor și se vor face conform științei, în vederea circumstanțelor locale».

1) Conferință ținută în ziua de 16 Martie.

Citind acest articol m'am întrebat în totdeauna, dacă există vr'un amenagement în lume — amenagement în adevăratul sens al cuvîntului — care să nu urmărească conservarea pădurilor, care să se facă contrar regulilor științei și cari să nu ție compt de circumstanțele economice locale.

Eū unul nu cunosc saū nu atribui unei asemenea lucrări numirea de amenagement și de aceea găsesc că articolul 5, în fond, nu ne spune nimic și este, așa cum e redactat, absolut de prisos.

Nu insist asupra lacunelor Codului nostru silvic, Domnia-voastră toți sînteți convinși de justeța afirmărei mele și de alt-fel îmi rezerv a reveni asupra acestui punct mai la vale cînd voiū aborda obiectul ce 'mă-am propus a trata.

Sînt dator însă, a întări printr'un exemplu ceea-ce am spus în privința prisosinței și inutilității unor dispozițiuni.

Aci me refer la articolul 18 care garantează plantațiilor și semănăturilor de păduri scutire de imposit în curgere de trei-zeci de ani de la data începerei operațiunilor de împădurire.

Legiitorul, de sigur, stipulînd ast-fel, era pătruns de liberalitatea sa și convins că va da printr'aceasta un impuls puternic reîmpăduririlor. Cu toate astea, acest articol este de prisos și absolut inutil, căci avem articolul 5 din legea asupra impositului funciar mult mai liberal, căci iată ce stabilește:

«Pădurile în deobște nu sînt supuse impositului funciar pe cit timp nu sînt puse în exploatare».

«Sînt asemenea scutite și locurile unde se va sădi pădure cu toate sădirile, pînă vor începe a fi exploatate».

Domnilor, cum vedeți din aceste exemple, defectele Codului silvic ce am relevat mai sus nu sînt închipuite, ci sînt reale. Exemple de felul celor de mai sus s'ar putea aduce o mulțime. Așa se explică că imediat după aplicarea legiurei noui silvice se ivesc și criticile și, dacă răsfoim volumele revistei noastre, găsim o mulțime de articole cari caută a pune în evidență defectuozitatea cutărui saū cutărui articol și a da la lumină lacunele multiple.

E de mirare că de la o vreme încoace această mișcare reformatoare a încetat. Oare s'a convins lumea forestieră că pe nedrept a criticat Codul silvic, că așa cum este corespunde complet necesităților ?

A fost satisfăcută oare prin modificările articolelor 19 și 6 cari au intervenit în anii 1892 și 1896 și crede că acum avem o operă perfectă ?

Nu cred, Domnilor ; cred că această încetare de luptă se explică prin un fel de descurajare a corpului silvic, prin capitularea lui față de indiferentismul opiniunii publice și, văzînd această toropeală care ne-a cuprins, m'am întrebat, dacă n'ar fi util a da un nou impuls cestiunei modificării Codului silvic, și faptul că onor. nostru Președinte împreună cu comitetul de administrație a găsit cu cale a me înscrie între conferențiarii anului acestuia, lucru pentru care le exprim aci gratitudinea mea, me îndreptățește a crede că această părere a mea nu este izolată, ci este împărtășită și de alții.

Domnilor, știți că nu voi îmbrățișa cestiunea în totalitatea ei și că me voi mărgini a ve întreține numai despre necesitatea modificării dispozițiilor penale ale Codului silvic.

Mi-am impus această restricțiune nu pentru cuvîntul, că așa crede că dispozițiunile administrative, cele polițienești și în fine cele de procedură ar fi la adăpostul orî-cărei critici, ci pentru simplul motiv că obiectul meu ar fi fost prea vast, dacă așa fi abordat cestiunea modificării Codului în întregimea ei.

Pentru a fi mai bine înțeles în cele ce urmează, să 'mî dați mai întîi voe a spune ce vroi să înțeleg prin dispozițiuni penale.

Vroi să înțeleg prin aceste cuvinte toate acele dispozițiuni cari stabilesc pedepse pentru înstrăinarea (directă sau indirectă) de produse forestiere, sau pentru deteriorarea lor, ceea ce adese-orî echivalează cu înstreinare, vrea să zică în general toate acele dispozițiuni ce sînt coprinse în secția I-a, titlul III al Codului silvic, secțiune intitulată «Delicte silvice».

Cele-l'alte dispozițiuni cari restrîng libertatea individuală în interesul societăței le numesc dispozițiuni administrative, rezervînd în fine numele de dispozițiuni polițienești tuturor acelora, cari tind a garanta pădurile în contra vătămărilor și dezordinelor de orî-ce fel, datorite fie naturei exterioare, fie neglijenței orî relei voinți a oamenilor și cari au un caracter esențial preventiv.

Voi supune mai întîi unui examen critic dispozițiunile

actuale ale acestuî titlu și numai în urmă și în baza observațiilor făcute voiū căuta a desfășura un program de modificarea acestei părți a Codului.

Mai întâi ne isbește și aci lipsa de precizie din punctul de vedere formal.

Secțiunea I este intitulată : «Delicte silvice», și cu toate acestea ni se vorbește în articolul 30, care face parte din această secțiune, de instituirea unui consiliū tehnic, de compoziția lui și de atribuțiunile lui.

Ce are a face toate acestea cu delicte silvice !?

Tot așa găsesc absolut deplasat în această secțiune și, ași zice mai mult, chiar în Codul silvic, articolul 21 care stabilește pedepse speciale pentru antreprenorul unei păduri, supusă regimului silvic, cari va tăia arbori de rezervă sau care va coji arbori din picioare.

Domnilor, raporturile între antreprenorul care a luat o pădure spre tăere și între proprietarul acelei păduri, fie acest proprietar chiar Statul, sînt de natură absolut private, iar nici de cum publice.

Ele prin urmare trebuiesc regulate pe calea convențională, iar nu pe cale legală.

Mi se va răspunde poate că prin acest articol legiuitorul a vrut să ea garanții pentru aplicarea amenagiamentelor.

În acest caz, cred, că a greșit adresa.

Trebuia să facă răspunzător pe proprietar de numărul rezervelor și să lase acestuia toată libertatea să stipuleze cu antreprenorul seū așa cum va crede că este în interesul lui.

În orî-ce caz, mi se pare, nu trebuia să se asimileze cu o infracțiune de caracter penal faptul tăerei unei rezerve de către un antreprenor datorit poate inexperienței sau neglijenței a unui lucrător al său.

Precum un inginer care a luat în întreprindere construcția unui terasament pentru calea ferată, de soliditatea căruî depinde siguranța a miî de oameni și a căruî efectuare conștiincioasă interesează prin urmare mai mult societatea de cît existența sau neexistența unor rezerve, zic precum un inginer, dacă nu îndeplinește condițiunile contractului, este ținut pur și simplu a reface lucrarea saū a

o vedea refăcută în comptul său, fără să 'i se dea titlu puțin onorific de delicuent — tehnic — să zicem, tot așa cred și noi silvicultorii n'ar trebui să gratificăm cu titlu de delicuent silvic pe un antreprenor de pădure care a tăiat o rezervă și să'l punem pe același picior ca pe un hoț ordinar de lemne.

Dar, lăsînd chiar la o parte această distincțiune principială, art. 21 se poate incrimina și dintr'un alt punct de vedere.

În adevăr, care va fi amenda antreprenorului contravenient? Valoarea împătrită a arborilor tăiați! Care valoare? Aceea care se poate stabili din contractul de cumpărare încheiat între proprietar și antreprenor?

Dar adese-orî aceasta va fi imposibil!

Aceea care va evalua proprietarul său agentul seǔ? Posibil că va reclama antreprenorul! Aceea care recunoaște antreprenorul? Probabil nu o va accepta proprietarul!

Vedeți Domnilor, o sorgintă de nemulțumiri, de reclamațiuni, de procese, lucru ce se putea evita dacă nu s'ar fi căutat a legifera acolo unde nu era necesitate. Așa se explică că Statul, cînd vinde pădurile sale, prin condițiunile generale de vînzare, pe de o parte nici nu se referă la art. 21 din Cod, pe de altă parte, vîzînd insuficiența acestui articol, fixează valoarea arborilor tăiați pe nedrept printr'un tarif care nu este întocmit după norma stabilită de art. 19 al Codului silvic.

Trec la un alt punct.

În secțiunea care ne preocupă legiuitorul a grămădit talmeș-balmeș infracțiunii ce diferă absolut unele de altele prin natura lor.

Avem în această secțiune art. 19 care pedepsește tăierea și ridicarea pe nedrept a lemnelor, adică un fapt care nu e nimic mai mult și nimic mai puțin de cît un furt, și avem tot în această secțiune art. 25 care oprește aprinderea focului în pădure nici în jurul ei la o distanță de 100 metri, vrea să zică un fapt care constituie o simplă contravențiune de caracter polițienesc și anume o contravențiune care în cele mai multe cazuri nu produce nici cel mai mic prejudiciu pentru pădure.

Amîndouă aceste fapte sînt calificate de Codul nostru

ca delictе silvice și anume pentru considerațiune că sînt comise în pădure sau în apropierea ei.

Pentru același cuvînt am putea să creăm delictul urban și să zicem delicuent urban, fără nici o deosebire, atît proprietarului de trăsură cari merge în goana mare a cailor pe stradă, nesocotind ordonanțele polițienești și amenințînd prin aceasta viața și siguranța cetățenilor, cît și pungașului care revizuește buzunarele trecătorilor, sau, nemulțumit cu aceasta, intră în casa oamenilor, punîndu-se în conflict cu art. 310 din Codul penal.

Domnilor, cred că la o eventuală revizuire a Codului nostru silvic ar trebui să căutăm a ne apropia de clasificarea infracțiunilor penale așa cum e creiată prin Codul penal și, în orî-ce caz, să diferențiam acele infracțiuni ce constituie o abatere de caracter polițienesc de cele-l'alte cari întrunesc în ele toate elementele infracțiunii calificate de Codul penal ca furt.

În ce privește cele dintîi, fie zis în treacăt, Codul nostru actual este absolut sobru, căci, afară de art. 25 și 26 nu găsim nici o altă dispozițiune de felul acesta și cu toate astea prin asemenea măsuri de caracter preventiv s'ar putea face mult bine pădurilor și mai cu seamă s'ar consolida sentimentul proprietății forestiere prea puțin dezvoltat în actuala noastră societate.

Domnilor, secțiunea I-a, titlul III-lea, este atacabilă și dintr'un alt punct de vedere, și anume îi se poate reproșa că spune lucruri de prisos.

La ce bun în adevăr articolul 28 care ne spune că: «Amenzile se vor aplica fără prejudiciul pretențiunilor de despăgubire ale părții vătămate», la ce bun, cînd există principiul general că fie-care infracțiune de drept penal dă celui vătămat dreptul de a intenta, pe lîngă acțiunea publică care este a societății, și o acțiune civilă, care să 'i asigure despăgubirea completă.

Și, par'că n'ar fi fost destul cu art. 28, legiuitorul, cînd a modificat art. 19 în anul 1896, ne mai spune încă odată acelaș lucru, anume că amenda va fi calculată fără prejudiciul restituțiunii lemnelor și al despăgubirilor civile.

Domnilor, dacă poate să pară straniu pînă la un punct oare-care că Codul nostru silvic, așa de rudimentar, să conție

și lucruri de prisos, lucru care am menționat deja în partea introductivă și pentru care aş putea să mai aduc și alte dovezi, din contră, laconismul Codului nostru, sobrietatea lui în multe privințe, este cunoscută de toți.

Trec momentan asupra acestui punct și voi reveni în partea din urmă, când voi încerca a dezvolta un program de modificarea acestei părți a legiuirii noastre silvice.

Abordez acuma, Domnilor, o altă cestiune, mult mai importantă din punctul de vedere practic de cât toate celelalte discutate pînă acuma, anume acea a sistemului de pedeapsă adoptat de legiuitorul nostru. D-voastră știți că, în principiu, pedeapsa prevăzută pentru delict silvice este amenda, și știți mai departe că, în cazul de este vorba de un delict consistînd în tăerea și ridicarea lemnelor pe nedrept și de dimensiuni mai mari de 2 d. m. în circumferență, această amendă se calculează după un tarif anexat Codului silvic. Dacă examinăm acest tarif, vedem mai întîi că amenda este mai mare pentru lemnele mai prețioase și mai mică pentru cele mai puțin valoroase, și al doilea se observă că ea este progresivă pentru unitate de decimetru și anume în acest sens că amenda pentru un decimetru este mai mare pentru arborii cei groși și mai mică pentru cei cu dimensiuni mai mici.

De aci rezultă în mod clar că legiuitorul a voit să stabilească un raport între amenda și valoarea lemnului.

Însă, acest principiu ce găsim de alt-fel și în alte legislațiuni nu l'a dezvoltat în mod armonic și anume pentru cuvîntul că s'a mulțumit a considera ca elemente constitutive ale valorii unei piese de lemn numai specia și grosimea fără a ține compt și de ceil'alți factori importanți precum de exemplu de calitatea tehnică, de starea sanitară și în fine de situațiunea locului unde se găsește lemnul.

Ast-fel fiind, nu ne poate surprinde, dacă sistemul nostru de pedepse nu corespunde de loc intențiunei legiuitorului și dacă, adesea-orî, vom vedea călcat principiul de a grada amenda după valoarea arborelui tăiat.

Să luăm un exemplu: S'a tăiat două arbori în delict; un brad putrigăios în creierul munților și un nuc excelent de lucru la porțile unui centru de desfacere. Amîndouă arborii au o grosime de 30 d. m. în circumferență. Delicuenții se vor pedepsi fără deosebire cu 114 lei amendă și, în cas de au

dispărut lemnele, vor plăti fără distincțiune lei 38 drept valoarea lemnului.

Dacă admitem principiul de mai sus, cum că legiuitorul a voit să stabilească o legătură între amendă și valoare și o repet, aceasta rezultă clar din economia legii, atunci ce nedreptate se face față de cel dintîi delicuent, căci acel brad nu valora poate nici un franc, și ce favoare se acordă celui de al doilea, căci acel nuc poate să prezinte o valoare înzecită. S'ar putea chiar recomanda amatorilor să taie cît mai mulți nuci în delict, căci, de sigur, 'i vor obține mult mai puțin plătind amenda, plus valoarea calculată după Cod, de cît cînd vor căuta să și-i procure în mod cinstit.

Un alt exemplu: Un delicuent taie dintr'o plantațiune efectuată cu mari dificultăți vr'o sută de stejari în vîrstă de 15 ani, avînd o circumferență de vr'un decimetru și jumătate, și să presupunem că materialul tăiat în delict încape în două căruțe trasă fie-care de cîte o vită. Amenda va fi 30 lei. Restituirea valorii va fi calculată la a 3-a parte.

Un alt delicuent taie un arbore uscat, aproape fără valoare, dar avînd o circumferență de 25 decimetri. Va trebui să plătească 82 lei 50 b. plus a 3-a parte a acestei sume, pentru restituirea valorii în caz de nu se găsește lemnul.

Cît de departe sîntem de aplicarea principiului de mai sus!

Domnilor, mi se va obiecta poate că judecătorul dispune de un corectif pentru a proporționa pedepsele cu valoarea materialului tăiat în delict, anume de art. 60 din Codul penal, de care în adevăr tribunalele noastre fac adesea orî uz și—ași zice mai mult—abuz. Și iată de ce. Reducerea pedepsei tarifare din Cod, în raport cu valoarea efectivă a lemnului, presupune ca judecătorul să aibă o cunoștință exactă a valorii lemnului, lucru ce, chiar de s'ar prezenta corpul delictului înaintea instanței, și chiar de ar avea judecătorul destulă pricepere pentru a aprecia calitățile tehnice unui lemn, totuși ar fi o imposibilitate, dată fiind împrejurarea că valoarea lemnului în mare parte este determinată prin situațiunea locului unde se află.

Pentru acest cuvînt, și ținînd seamă totdeauna de faptul că intenția legiuitorului a fost de a grada amenda după valoarea lemnului, reducerea amenzilor pronunțată de

judecătorii va fi în totdeauna mai mult ori mai puțin arbitrară.

Domnilor, ași merge mai departe, și cred că s'ar putea susține că aplicarea articolului 60 din Codul penal este contrar principiilor stabilite prin Codul silvic.

În adevăr, din momentul ce legiuitorul a admis în materie penală forestieră un sistem tarifar de pedepse, un sistem ce ia drept bază pentru calculul amendei valoarea lemnului furat, un sistem absolut rigid, din momentul ce n'a recurs la sistemul uzitat în dreptul comun care, în privința pedepsei, în genere lasă o latitudine oare-care judecătorului, permițându-i a o alege înăuntrul unor limite minimale și maxime, stabilite de legiuitor, zic din momentul ce legiuitorul prin felul alegerei sistemului penal a sustras fixarea amenzii aprecierii judecătorului, pare natural a conchide mai departe că n'a înțeles ca prin aplicarea articolului 60 să fie anihilat sistemul cărui 'i-a dat preferință.

Domnilor, pentru a învedera faptul că principiul gradării pedepsei după valoarea lemnului nu s'a aplicat în mod echitabil tuturor delicuenților, am dat mai sus un al doilea exemplu și me aștept și aci la o obiecțiune, me aștept să mi se spue că, pentru a pedepsi pe delicuentul care a distrus munca noastră culturală, repetată poate mai mulți ani de-a-rîndul, avem articolul 22 care stabilește o pedeapsă excepțională și anume variabilă după împrejurări pentru delict comise în plantațiunii.

Da, Domnilor, așa este, nu mai am regretul de a constata și aci un lapsus linguae al legiuitorului, căci ne spune că va fi pedepsit *nu* acela care va tăia arborii dintr'o plantațiune, ci acela care va *smulge* plantațiunii, și sînt convins că nici un tribunal nu va aplica art. 22 în cazul care l'am presupus mai sus.

Din faptul că amenda este o funcțiune a valorii rezultă că tot noi silvicultorii avem dreptate cînd susținem acum 20 ani și pînă în anul 1896 că țifrele trecute în coloana din urmă a tarifului anexat Codului silvic reprezintă valoarea lemnului și trebuie întreită pentru a avea amenda.

În adevăr, nu e probabil ca legiuitorul să fi stabilit mai întîi valoarea pentru ca prin înmulțire să găsească amenda și pe urmă să spue agentului silvic să refacă ope-

rațiunea în sens invers pentru a regăsi valoarea, în cazul când lemnele tăiate ar fi dispărut.

Nu e posibil și pentru cuvîntul că amenda, după redactarea vechiului articol 19, era saŭ valoarea întreită, saŭ valoarea îndoită, saŭ, dacă ținem compt și de art. 21, chiar valoarea împătrită a arborilor tăiați în delict și prin urmare nu prea se vede de ce ar fi făcut legiuitorul calculul de amendă numai pentru un caz și nu pentru toate.

Domnilor, nu pot termina această critică a dispozițiilor penale actuale, fără a releva încă cîte-va exemple de ceea ce am numit un lapsus linguae al legiuitorului. Voiŭ să vorbesc de articolul 23 prin care se tinde a opri pășunatul în pădure.

În loc de a ne spune că proprietarul vitelor ce se vor găsi pășunînd în pădure se va pedepsi cu amenda care variază după felul vitelor, ni se vorbește de introducerea vitelor în pădure, lucru ce, știți D-voastră, a avut de consecință a scăpa mulți delicuenți de pedeapsă și a deturna prin urmare intențiunea legiuitorului.

Știți de sigur că ultima jurisprudență a Curții de casație restoarnă pe cele anterioare și stabilește că legiuitorul, întrebunțînd cuvîntul «introduce», n'a înțeles ca numai acel care cu voință bagă vite în pădure să fie pasibil de dispozițiunile articolului 23, însă cred că n'ar trebui să ne mulțumim cu această nouă concepție a cuvîntului introduce și, pentru a înlătura orî-ce controversă pe viitor, ar trebui să schimbăm redacțiunea defectuoasă a articolului în cestiune.

Acelaș lucru se impune în ce privește art. 29 care dă o definițiune absolut greșită de recidivă și care merge pînă acolo de a susține că *este* recidivă cînd tăierea lemnelor se face cu fereștrăul și cînd tăierea are loc între apusul și răsăritul soarelui.

Putea zice legiuitorul că aceste 2 fapte constitue circumstanțe agravante și anume circumstanțe cari le consideră tot așa de grave ca faptul recidivei, cred chiar că aceasta era intențiunea lui, însă nu trebuia să dea o definițiune așa monstruoasă a recidivei cum a făcut-o.

Domnilor, am analizat rînd pe rînd toate acele părți ale actualei legislațiuni forestiere penale care mi se par

criticabile și, în fața celor expuse, cred că sîntem îndreptățiți a considera ca o absolută necesitate schimbarea actualelor dispozițiuni de caracter penal.

(Va urma).

P. A. Grunau.

STATORNICIREA HOTARELOR

(RĂSPUNS)

După două luni de adăstare D-l Saegiu se hotărește, în fine, de a publica reflecțiunile sale asupra articolului meu, apărut în numărul de pe luna Decembre a. tr.

De astă-dată însă vehemența limbajului se iese din cadrul obicînit al unei discuțiuni științifice liniștite, rece și senină, după cum trebuie să fie, de alt-fel, între două membrii ai aceluiași învățămînt și de la același așezămînt cultural.

Această întîrziere în a'mî răspunde provine, 'mî place a crede, și din faptul că conștiința sa de om cinstit, 'i-a spus, de sigur, că totuși nu este tocmai bun exemplul ce-'l dă tinerei generațiuni, la a cărei instrucțiune ca profesor și astă-zî contribuie cu atita sirguintă, de a nu păstra oare-care măsură, oare-care cumpătare în vorbă, cînd 'și-a propus a dovedi, de exemplu, că colegul se, ca și el profesor la aceiaș școală, nu se găsește poate, după părerea sa, în mijlocul adevărului.

Cu toate acestea încurajat, se vede, de numeroasele apreciațiuni bine-voitoare ce a primit cu prilejul primului răspuns, după cum ne spune, atît în scris cit și verbal — și de ce nu l'ași crede? — a găsit cu cale să'și coloreze stilul cu expresiuni de felul acestora: «această eclipsă totală în memoria D-lui Antonescu», «această penibilă mărturisire a slăbiciunii memoriei sale», «considerațiuni meschine», «istoria țiganului cu musca pe căciulă», «procedînd, D-l Antonescu, ca un avocat fără nici un fel de scrupule» și alte multe mărgăritare de felul acestora, de o frumusețe literară uimitoare!

În cit mă privește, declar de la început că pe acest teren nu'l voi urma pentru următoarele temeinice cuvinte:

1. Este de notorietate publică că orî-cine întrebunțează violențe de orî-ce natură, în fapte, în scris, orî în grai, o face aceasta pentru că 'i lipsesc mijloacele de convingere;

2. Pentru că porî mai multă considerațiune, de cit spune D-sa

pentru «Revista Pădurilor», întreținută cu din economiile strinse, D-zeu știe cu câte greutate, ale silvicultorilor țarei, cari au tot dreptul a pretinde ca, în schimbul banilor ce plătesc, să găsească în coloanele sale cunoștințe în adevăr folositoare, iar nu defaimări de natură a compromite bunul renume al acestei reviste.

După acest mic preambul introductiv, să intrăm în miezul chestiunii, căutind pe cit voiă putea, să fiu mai scurt.

D-l Saegiu, după ce pe pag. 54 reproduce cuvintele mele din cari rezultă, în mod clar, că prin statornicirea limitelor nu se înțelege numai hotărnicia, ci și operațiunea punerii și așezării semnelor definitive de hotar, căci «numai după sfirșirea acestei din urmă lucrări» putem zice că am statornicit hotarele, adagă:

«Cind spuî că prin statornicirea hotarelor nu înțelegî numai «faptul hotărniciei proprietăților Statului, ne lași să credem că «mai înțelegî încă și alt-ceva. Și pe acest alt-ceva nu ni-'l spuî».

Este de mirat ca cineva să-ți reproducă o frază întreagă în care se spune deslușit un lucru, să declare că nu înțelege și să nu se mulțumească cu atât, dar să ție deșteaptă atențiunea cititorului cu exclamațiunii ca :

«Vă rog citiți cu atențiune! Mai citiți încă o-dată!»

Mai mult chiar, se alege de partea ultimă a frazei în chestiune «și numai după sfirșirea acestei din urmă lucrări» — așezarea semnelor de hotar definitive — «poate fi vorba despre statornicirea hotarelor», adică putem zice că am statornicit hotarele, și se întrebă: «dar această concluziune, ce rost are? Cum? După ce «hotărnicia a fost confirmată și executată, mai poate fi vorba de «o altă operațiune numită *statornicirea hotarelor*? Nu mai înțeleg «nimic...». Ba ai înțeles D-le Saegiu, după cum a înțeles toată lumea, dar vorba D-tale de la finele articolului „*il n'y a pire sourd que celui qui ne veut pas entendre*“.

A discuta ast-fel cum faci D-ta, ai fi putut scrie nu 11 foi întregi din prea ospitaliera noastră «Revista pădurilor» ci de 10 ori atitea.

La pag. 55 după ce reproduce, de asemenea, cite-va rînduri ale mele în care se arată că sint cazuri, cum de ex. se întâmplă cînd se găsesc 2 moșii de ale Statului limitrofe, cu care ocaziune, spre a avea dreptul de a zice că am statornicit hotarele, n'avem de cit să procedăm la fixarea limitelor prin semne distinctive de hotar, fără a mai fi nevoie de o hotărnicie prealabilă, D-lui explică: «Prin urmare, prin *statornicirea* limitelor înțelege D-l Antonescu *fixarea*

lor, în mod durabil, prin semne distinctive de hotar. Tot acest lucru l'am înțeles și eu».

După cum vedeți odată înțelege că pentru statornicirea hotarelor trebuiesc 3 operațiuni distincte: hotărnicia, punerea semnelor de hotar și în fine, cea din urmă, statornicirea propriu zisă, iar altădată numai o singură lucrare: fixarea limitelor prin semne de hotar.

D-sa nu face, prin urmare, alt-ceva de cit un simplu exercițiu de stilistică, în care practică este foarte tare, nu-î vorbă; nu ne amintește mai tirziu despre frazele sale cu un stil mai colorat?

Cine, dar, se poate măsura cu D-sa în această privință? Eu cel puțin, nu. Departe de mine o atare îndrăzneală.

Dar a cui este specialitatea frazelor kilometrice și cu totul lipsite de stil, dacă nu a mea?

Și cind te gindești că-mi propusesem să concurez, la o viitoare sesiune, spre a obține un premiu la Academie și tocmai pentru merite stilistice!

O, ce crudă decepțiune!

În tot cazul mulțumesc cu recunoștință D-lui Saegiu că m'a adus la sentimentul realității, că m'a convins nu într-una, dar în 11 foi întregi, bob numărat, din nevinovata noastră «Revista pădurilor», despre deșertăciunea aspirațiilor mele.

Dar să spicuim mai departe:

«Am combătut propunerea D-lui Antonescu d'a se înscrie în noul «budget o sumă oare-care fie cit de modestă, pentru hotărnicia «moșiilor și pădurilor Statului, pentru că este tendențioasă»; iar la pagina următoare 56: «Combat tendința, iar nu propunerea însăși».

Și tendința, după D-sa, știți care este? Dacă s'ar aproba această propunere suma alocată «indubitabil» (de ce nu fără indoială?) va «fi pusă la dispoziția secției silvice, ast-fel că corpul inginerilor hotarnici ai ministerului n'ar mai avea nici o rațiune de a fi».

D-lui nu numai că vrea să se certe cu orî-ce preț cu mine, dar să me învrăjbească și cu personalul inginerilor hotarnici din ministerul domeniilor. Mai tirziu veți vedea că nu se mulțumește numai cu atîta, dar vrea chiar să mă ia de păr și cu magistratura țarei.

Dar puținică răbdare, onorabililor! vorba lui Caragiale și a D-lui Saegiu. Nu pierdeți nimic așteptînd.

Dacă cine-va citește primul meu articol de pe luna Octombrie a. tr., observă că eu am scris:

«Pe lângă inginerii hotarnici propriu ziși de pe lângă ministerul «domeniilor, serviciul silvic numără o mulțime de agenți silvici pose-

«dind deja titlul de inginer hotarnic, cari ar putea foarte bine și fără
«a mai face apel la alte forțe străine, să ducă la bun sfârșit între-
«prinderea despre care vorbim».

Rezultă deci că eu n'am cerut desființarea acestui serviciu, sau atașarea lui la secția silvică, ci pur și simplu că fiind dată experiența trecutului, să nu mai recurgem, după cum vrea D-I Saegiu prin ultimul său articol, la așa numiții ingineri hotarnici contractanți, cei mai mulți fără pregătirea necesară.

Unde vede D-sa blestemata aceea de tendință ?

Dar tocmai această tendință imaginară a fost, pare-mi-se, pricina istoriei cu neologismele cari au amestecat capul bieților cititori.

Auzi D-ta, cheltuielile făcute în scopul asigurării integrității unei proprietăți, spune D-I Antonescu, că sînt din cele productive!

«Adică cum, onorabile ? . . . Crezi poate că o proprietate hotărnicită este la adăpost de ori-ce încălcări și pretențiuni din partea vecinilor. Te înșeli! Cine poate opri pe vecinii unei proprietăți hotărnicite de a face noi încălcări . . . mai ales cînd acești vecini sunt rău nărdaviți?».

Atunci dacă este așa după cum spuie D-ta, ce atita vorbă multă, sărăcia omului: hotărnicile nu fac două parale! Și așa fiind de ce să cheltuim noi bani cu lucrări cari nu pot opri pe vecini de a face noi încălcări și de a-și exercita alte pretențiuni înaintea instanțelor judecătorești?

Iată eu, cu toate că nu sînt inginer hotarnic, cum o declară D-ta *ubi et orbi*, am mai bună idee despre hotărnicii, căci dacă acestea sînt confirmate de Tribunal (nu zic și de Curtea de Apel și de Casație, pentru că dacă nu este contestată adevăritatea, rămîne definitivă) și dacă este executată pe fața pămîntului, făcîndu-se limitele vizibile prin semne de hotar, nu vom avea să ne temem, de cît în cazuri cu totul excepționale, de încălcări și revendicări din partea vecinilor
Și aceasta e mare lucru.

Cînd proprietarul, ori-care ar fi el, săteanul de pildă, va fi sigur de limitele proprietății sale, el o va îngriji mai bine, o va cultiva, îi va aduce ameliorațiunile necesare, pentru că știe că lucrează pentru bunul său, pentru sporirea avutului său, fără să-i fie teamă că vr'un vecin d'alături, într'o bună dimineață, o să-i cotopească moșioara lui.

Iată dar cum se explică că toate acele cheltuieli cari au drept efect asigurarea proprietăților contra cotopirilor de ori-ce fel, intră în categoria celor productive.

Principiile elementare ale Economiei politice ne învață aceasta și așa fiind n'ai dreptul să afirmi :

«In tot cazul este temerar a susține că hotărnicile sporesc forțele de producțiune ale țării».

Dar să venim la chestiunea cea mare, aceea cu «eclipsa totală în memoria D-lui Antonescu», cu «penibila mărturisire a slăbiciunii memoriei sale».

Aici e lată de tot!

Cum, D-le Antonescu, D-ta care funcționezi de 20 de ani (pardon, 22 ani), în serviciul ministerului de domenii, nu știi măcar ce conțin diferitele articole ale budgetului ?

In adevăr, ce'i mai cunoscut ca budgetul în țara rominească ? pînă și ușierii și cei mai mici slujbași, ba chiar și bursierii de pe la licee, etc., toată suflarea omenească în fine din blagoslovita noastră țară, 'i știe întreg rostul lui și eă în loc de *articole* budgetare, am făcut neiertata greșală să le botez *capitole* !

Da, D-le Saegiu, ca ființă budgetivoră ca și D-ta, 'l cunosc prea bine.

Dovadă că'l cunosc, este că în articolul meu (nu articol budgetar) din numărul de pe luna Decembre, am reprodus pe pag. 365 vorbele D-lui general Brătianu, pe cari, cu voia D-tale, le citez din nou :

«Și asemenea știut este de toți, că deși de la organizarea «ministerului de domenii s'aă cheltuit peste 5 milioane lei . . . numai «cu lucrări de figurarea și hotărnicirea proprietăților Statului . . . «și totuși administrațiunea domeniilor nu are, pentru nici una din «proprietăți, o lucrare în condițiuni îndestulătoare ca . . . hotărnicie «de posesiune».

De unde dar era să se cheltuiască cele 5 milioane, dacă nu din bine-cuvintatele articole (eram să zic capitole) budgetare ?

Ceea ce am susținut eă însă și stăruesc a susține și astăzi, pentru că așa este, orî-ce ai zice D-ta, nici o sumă nu a fost vr'o dată înscrisă în budget, avînd ca *destinațiune specială*, fixarea limitelor în mod durabil și pentru întregul complex al unei proprietăți oare-care a Statului, prin semne distinctive de hotar.

Aceasta este cu totul alt-ceva.

Sumele din budget, în timpul din urmă mai cu seamă, d'abia că erau de ajuns pentru întîmpinarea cheltuelilor cu prilejul proceselor de hotare cu vecinii, doritori a-și apropria averea Statului cu ajutorul martorilor bătrîni.

Nu te mai alega așa dar de cuvinte isolate, de slirșituri de

fraze, căci nu toți cititorii acestei reviste suferă ca mine de o eclipsă totală de memorie și așa fiind 'și-aduc aminte de vorbele fie-căruia dintre noi, trecute în precedentele numere ale Revistei.

Să venim acum la hotare și la definițiunea D-tale, căci a mea, de ce să mai vorbesc? nu plătește nici două cepe degerate.

«Hotarul este dar un *punct material*, cu anumite dimensiuni».

Am dori să știm și noi acele anumite dimensiuni.

Nu 'i vrea oare să ne spuie că un cogi-gogeamite copacul care une-orî servește ca semn de hotar, este un punct material!

Și acum nu trebuie să zici vr'o dată că moșia D-tale se hotărăște la Miază-noapte cu pământul de cultură al lui Stan Păpușă, ci cu punctele materiale cu anumite dimensiuni de pe moșia lui Stan Păpușă.

De asemenea să nu care cum-va să îndrăsnești a descrie limitele proprietății tale ast-fel:

Hotarul despre Răsărit 'l formează piriul «*Neaga-rea*», de oare-ce D-l Saegiu, cu un strigăt sentențios — ca să me servesc și eu de vorbele sale — ne face cunoscut că «piraele, crestele de deal, thalvegurile, drumurile etc., pot fi *linii despărțitoare*, dar nici-odată *hotare*, sau semne de hotare».

Ce ziceți, să mai deschid iarăși discuțiunea asupra art. 31 și 32 din regulamentul hotărnicilor? Dar legea, adică regulamentul, regulament și lege oare nu e tot una?

Pare că ve aud: nu măi pierde vremea de geaba, căci «legea (R. H.)» impacă pe toată lumea, hotar, semn de hotar, punct material este tot una, ele se pot așeza, se pun, se pot fixa, stabili, ba chiar *îngropa în pământ*.

Și să nu cricniți ceva, să tăceți chitic, căci principiul elementar de drept 'ți ordonă «că *acolo unde legea nu distinge, noi nu putem distinge*».

Aveți dreptate, eu totuși ași vrea măi bine, de cit un nevinovat de hotar, să îngrop în pământ un *neologism* măcar, cel puțin o *metaforă*, dacă nu se poate să le stîrlesc pe toate de pe fața pământului, căci ele sint de vină în această arzătoare chestiune a statorniciei hotarelor.

Dar cum rămîne cu premizele, me veți întreba? Iacă le-a venit și lor rindul.

«Premizele concluziunii D-lui Antonescu, nu pot fi de cit că eu confund hotarul cu semnul de hotar, și că în Regulamentul de hotărnicii nu s'a avut grija a se da cuvintelor adevărata lor semnificare».

De acord! Nimic n'am de obiectat. Nu s'a isprăvit însă:

«Și pe aceste singure premize (dar cite vrei onorabile, adaog eū) «se întemeiază onorabilul meu preopinent, pentru a conchide «că *statornicirea hotarelor* nu este un neologism. Vede orî-cine «(*da de unde vede?*) că nu există nici o legătură între premize și «concluziuni, și că în asemenea condițiuni, discuțiunea dintre noi «este o zadarnică pierdere de timp».

De ce nu spuneai aceasta de la început? și eū am spus același lucru, așa că toată pologhiia D-tale, ca și a mea nu este de cit o zadarnică pierdere de timp.

După această sinceră declarațiune, credeți că s'a sîrșit totul? Da, de unde! Cum dai peste pagina 60, începe din nou seria de neologisme și raționamente riguroase, cari se țin lanț pină ajunge treaba la profesiuni de credință, la stima ce o poartă «Revistei Pădurilor» pe care o consideră «ca singurul organ tehnic în care «se tratează cestiunile științifice de silvicultură, sau cari aū un «raport oare-care cu interesele pădurilor, iar nu ca o Revistă «populară destinată să intre chiar în miinile țaranului celui mai «incult».

Bietul țaran numaī el nu scăpase pină acum teafăr, ne amestecat în potopul de neologisme și de dileme, de metafore și de raționamente riguroase! Se alese și el cu un calificativ frumos!

Oare «Albina» onorabile, «Steaua» aū pierdut din stima oamenilor serioși, nepretențioși, dar cinstiți pentru faptul că aū putut pătrunde în stratele cele mai profunde ale poporului?

De ce atita desconsiderare pentru bietul țaran de rind, cum am spus eū, iar nu cel mai incult după cum exagerezî D-ta? Nu aveam dreptul să te întreb, odinioară, ce te amesteci într'un menaj strein? D-ta nu simțesti ca noi,ăștia oameni de pădure. Noi silvicultorii fără deosebire și mai cu seamă cei cari sintem grupați împrejurul acestei Reviste, ne facem o laudă de a isbuti ca ea să intre în mîinele celui mai mare număr, al țaranilor de rind, mulți din ei proprietari de păduri supuse, la munte, regimului silvic, pe cari se reazimă în definitiv țaria Statului.

În numărul de pe Noembre anul trecut, D-sa se mira de ce m'am servit de termenul *împetruirea* în loc de *împetrirea* hotarelor.

Răspunzînd în Decembre, am lăsat să se înțeleagă că dacă ține mult de tot, fac amendă onorabilă, căci de, om sint, poate să fi greșit și eū și nu vreaū să trec ca D-sa, cu orî-ce preț, de fără nici o prihană. Credeți că asupra acestui punct cel puțin am fost

lăsat în pace? Ași, de unde! În numărul din Martie mă ia din nou la refec, nici de astă-dată nu este mulțumit.

«În fine, D-l Antonescu ne explică că a întrebuițat de preferință «cuvîntul de „împetruire“ în loc de „împetrire“; și mai departe: «Este tot împetrire și una și alta, după cum este tot *plantație* «aceia care se face într'o poiană, într'un loc despădurit etc. sau pe «marginile unei șosele. Nu putem numi pe una *plantație* și pe «cea-l'altă „plăntuire“ sau alt-fel.

D-șeă să înțeleagă! Acésta este pentru mine iarăși o dilemă, ca să întrebuițez și eă același gen literar, aceleași fraze de specialitate și de bun gust, al cărui secret numai D-sa 'l posedă.

Și ca să nu pierdem vremea d'a surdă, că de anul trecut nu facem de cit treaba aceasta, să vedem ce'i și cu cadastrul *ăla* ca să vorbesc pe șleaă, căci nu de *florile mărului* spun oamenii că me pretind drept *scriilor popular!*

Definițiunea cadastrului o găsiți în dicționarele D-lui Saegiu iar nu «în *lucrarea meritorie* a D-lui general Brătianu, care presintă «însă inconvenientul de a fi neaplicabilă în țara noastră, căci «necesitează o schimbare radicală a codului nostru civil și a «Constituțiunei».

Lucrare meritorie și presintă inconvenientul de a provoca schimbarea Constituțiunei, la coș cu ea.

Nu me pot împiedica însă, de a releva acest admirabil exemplu de logică, de legătură între premise și concluziune conforme, de alt-fel, cu «noțiunile cele mai elementare de filozofie».

Și ca să ve probez că tot D-lui are dreptate, citiți definițiunile de pe pag. 64 și 65 ale lui Littré, Laveaux, Bouillet și dacă tot nu ve ajunge, ve voiă aduce în sprijin încă un dicționar enciclopedic universal și anume pe al lui *Camille Flammarion*.

Dar de astă-dată ve rog citiți cu atențiune! Mai citiți încă o dată!

Nu este așa că se potrivește ca două picături de apă ceea ce ne-a spus D-l Saegiu în numărul de pe Noembre a. tr. și anume la pag. 324 a «Revistei Pădurilor» cu ceea ce ne arată Flammarion în pasagiul citat tot de D-sa pe Februarie și Martie a. c.?

Dar mulți poate din D-voastră nu vreți să ve mai bateți capul cu deslegări de enigme. Ca să ve scutesc, prin urmare, de orî-ce osteneală, ve presint de-a-gata piesele justificative:

«În timpurile moderne cadastrul a fost înființat pentru *prima oară* în Franța prin legea din 31 Iulie 1821».

Acestea sînt propriile cuvinte ale D-lui Saegiu din anul trecut.

«La confection du cadastre marcha d'abord avec lenteur, et c'est seulement à *partir de la loi du 31 Juillet 1821* qu'elle fut poussée avec une activité égale a son importance».

Aşa-i că sînt de acord aceşti 2 autori?

Unul, şi cel mai demn de crezămînt, ne spune în mod precis că lucrarea cadastrului s'a început în Franţa pentru *prima oară* prin legea din 31 Iulie 1821, iar cel d'al doilea, Flammarion, care habar n'are ce spune, că pînă la această dată lucrarea în chestiune mergea încet — prin urmare era începută mai dinainte — şi numai în urmă se continuă cu o activitate egală cu importanţa sa.

Dar nu trebuie să părăsim aşa de repede această comoară, acest izvor fecund de originalitate în materie de cadastru ce ni l'a presintat D-l Saegiu, nesilit de nimeni, prin citaţiile făcute din Flammarion.

«Definiţiunea cadastrului din articolul meu, se exprimă D-sa, nu este a mea proprie ci este dată de legea franceză din 31 Iulie 1821... de oare-ce am spus lămurit că, după această lege, cadastrul este».

Şi dacă nu spuneai «după această lege» noi tot ştiam, D-le Saegiu, că definiţiunea era luată dintr'altă parte, de oare-ce în tot-d'a-una cuvintele cuprinse între ghilemele represint o citaţiune, o reproducţiune din scrierea, din vorbirea altuia.

Apoi continuă în modul următor :

«Apoi zici că din *spirit de imitaţie* vei da ca şi mine *definiţiunea cadastrului*, însă în înţelesul modern al cuvîntului şi reproducî definiţiunea «*regimului cadastral*» dată de D-l General Brătianu, ca şi cum ar fi formulată de D-ta. Ciudat procedeu».

D-voastre cititori, cari nu suferiţi ca mine de eclipsă totală de memorie, ve aduceţi aminte că în articolul meu din Decembre a. tr. dînd definiţiunea cadastrului, fraza întregă am cuprins-o între ghilemele, că cu cîte-va rînduri mai sus m'am referit la lucrarea D-lui general Brătianu, că am declarat că nu eū ci D-l general este autorul operei «Cadastrul Romîniei», că de la acest tratat m'am inspirat cînd am scris în ziarul «Adevărul» un articol asupra cadastrului şi prin urmare toate citaţiile făcute şi cuprinse între ghilemele sînt cuvintele D-sale, după cum arăt de alt-minteri pe aceiaşi pagină No. 359, precum şi pe cele următoare.

Unde dar vede D-sa intenţiunea de a'mi apropria munca altuia? Să ve aduc eū, însă, probe convingătoare că foarte mare dreptate are cînd zice :

«In lumea asta sînt cameni cari vād paiele neexistente din ochii altora și nu vād birnele reale din ochii lor».

Definițiunea cadastrului după legea din 31 Iulie 1821, precum și toate citațiile reproduse din cele 4 dicționare, sînt cuprinse între ghilemele, prin urmare cuvintele în chestiune nu sînt ale D-sale, iar ceea ce nu este cuprins între ghilemele reprezintă lucrarea D-sale originală.

Aceasta este foarte clar și nici nu se poate mai logic.

Dacă este așa, să vedem ce ne spune D-l Saegiu despre operațiunile cadastrului în No. de pe Noembre a. tr.

D-l *Saegiu fără ghilemele*: «Intocmirea cadastrului reclamă trei serii de operațiuni».

Flammarion: «Ce grand travail se partage naturellement en trois séries d'opérations».

Acest din urmă, ca să fie și mai original ca D-l Saegiu, a adăogat pe *naturellement*.

D-l *Saegiu fără ghilemele*: «I. Lucrările de artă executate de geometrii (ingineri hotarnici)».

Flammarion: «La première consiste uniquement en travaux d'art qui sont exécutés par des géomètres».

D-l *Saegiu tot fără ghilemele*: «Se face mai întii triangulația teritoriului unei comune, apoi se ridică în plan cu toate detaliile și se calculează suprafața fie-cărei «*parcelle*» sau porțiunii de teren, deosebită una de alta, fie prin diferența proprietarilor, fie prin natura culturilor».

Flammarion: «On commence par *délimiter*, le territoire communal, puis on le devise par *sections*, et l'on procède à la *triangulation* des terrains compris dans les limites de la commune. Enfin l'on termine par *Varpentage* et le *levé du plan* de chaque *parcelle* c'est-à-dire de toute portion de terre distincte des terres voisines, soit par la différence des propriétaires, soit par la différence des cultures».

Și așa mai departe.

Mai înainte de a trece la alt subiect interesant, ve rog, citiți cu atențiune! Mai citiți încă odată! Citiți bine!

Nu este așa că onorabilul Flammarion vrea să treacă mai priceput ca noi cești-l'alți din țara românească, cari sîntem mai la curent cu chestiunea cadastrului? El ne spune, într'adevăr, că mai întii se începe prin a delimita terenul comunal, după aceea se împărțește în mai multe secțiuni și numai după aceea se procede la

triangulațiune, la ridicarea în plan, etc., pe cită vreme adversarul meu de controversă, că prima operațiune cu care se începe lucrarea este triangulațiunea.

Așa-î că am și eu dreptul de a striga ca și D-lui: «Ciudat procedeu».

Am reprodus frazele de mai sus întregi, spre a nu mai auzi vorbindu-se despre denaturări de înțelesuri, de subtilități, de proceduri ca ale «unuî avocat fără nici un fel de scrupule».

D-l Saegiu se revoltă la ideea că în materie de cadastru s'ar putea lua drept model și alte țări, nu numai Franța.

Și în această legitimă indignațiune a D-sale, zice:

«Am dat ca exemplu Franța, fiind-că cu această țară avem «comunitate de rasă, de cultură și de obiceiuri, și fiind-că mai ales «legislațiunea noastră civilă este copiată după cea franceză. Este «de mintea omului că nu puteam lua ca exemplu țările teutonice, «anglo-saxone sau slave, nici Patagonia sau China».

Iată ce va să zică a discuta științificește! Tot ce ne vine de la Franța, sora noastră mai mare, tot ce găsim scris în cărțile franceze este bun și folositor. Numai frații noștri latini, cu cari avem comunitate de rasă, de cultură și de obiceiuri, au monopolul ideilor bune. Numai ei știu ce însemnează știința și cadastrul în special.

Și de ce onorabile n'ai fi putut lua ca exemplu țările teutonice, anglo-saxone sau slave? Care ar fi fost oare inconvenientul real?

Și eu ca și D-ta 'mî am făcut studiile de specialitate în Franța și nutresc pentru această țară cele mai generoase sentimente.

Asta, însă, nu me împiedică să merg cu exclusivismul așa de departe, în cit să susțin că nu putem lua ca pildă țările teutonice, anglo-saxone sau slave în multe ramuri de activitate umană, tot așa după cum nu putem lua Patagonia sau China.

Dar ce apropiere, ce potrivire, ce împărechiere există între cele d'întîi cu aceste din urmă țări?

Dacă în articolul vizat de D-l Saegiu am afirmat că în materie de cadastru nu trebuie să imităm Franța, aveam cuvintele mele.

Și aceste cuvinte pe lingă cele deja enumerate sînt următoarele:

Cadastrul făcut în această țară, numai în scop fiscal, este foarte defectos.

Iată declarațiunile oficiale din anul 1844 ale Curței de Casație din Franța, după cum rezultă din pasagiul reprodus de D-l general Brătianu, din «Documents relatifs au régime hypothécaire, publiés par ordre du Ministre de la justice», t. II, pag. 475, Paris:

«Les procédés au moyens desquels le cadastre de la France «a été construit ne permettent pas qu'il lui soit accordé l'autorité «d'un registre matricule des droits de propriété et d'hypothèque; il «faudrait *le refaire et le refaire* d'une manière *juridique*; en l'état «le cadastre est une œuvre purement administrative; ses rédac- «teurs n'ont égard qu'à la possession, à la possession apparente, «fondée sur la commune renommée.

«Les anciens titres ne leur sont pas produits; ils n'ont pas «qualité pour en réquerir l'exhibition, aucune enquête légale ne «précède leur travail; dans le cas douteux l'autorité supérieure «administrative n'est même pas consultée; l'attribution des propriétés «a donc été fautive; tout a été fait sur des simple renseignements «verbaux recueillis par les ingénieurs, par les géomètres-arpen- «teurs ou leur commis; on comprend que cela soit suffisant pour la «formation des rôles des contributions, sauf les réclamations de «contribuables; cela ne saurait l'être pour constituer le *Grand livre* «des propriétés immobilières».

Uite cum judecă lucrarea cadastrului francez, nu un simplu autor, nu un dicționar enciclopedic, ci cea mai înaltă autoritate judiciară din Franța.

Și noi vrem să luăm de model acest cadastru! Un ast-fel de cadastru a făcut pe D-l Saegiu să zică la pag. 63: «am conchis că «chiar în țările cadastrate, dreptul de proprietate nu este așezat pe «o bază mai sigură ca în cele fără cadastru».

Da, așa este, dacă ieși ca normă pe cel francez, însă astăzi toată lumea pretinde un alt soi de cadastru, și anume după sistemul australian cunoscut sub numirea inițiatorului său anume sir **Robert Torrens**, inaugurat pentru prima oară în Australia de Sud la 2 Iulie 1858, după cum ne spune D-l general Brătianu și ale cărui dispozițiuni s'a introdus în cea mai mare parte în noul regim cadastral adoptat de Anglia, Olanda, Germania,—în Alsacia și Lorena (1889),—Italia, Elveția, Belgia și Austro-Ungaria și pe cale a se introduce și în Franța, dovadă legea din 17 Martie 1898 pentru revisuirea cadastrului francez, despre care de sigur nu pomenește nimic cele 4 dicționare ale D-lui Saegiu, fiind mai vechi după toată probabilitatea.

Iată cum se exprima în această privință fostul președinte al consiliului de miniștri în Franța, *Charles Dupuis*:

«Les avantages qu'offre le système Torrens au point de vue «de la rapidité et de la *securité des transactions* et par suite, au «point de vue de l'abaissements du loyer des capitaux prêtés à la

«terre expliquent et justifient les succès obtenus par la réforme australienne».

Și mai departe:

«Bien qu'il paraissent fréquemment contredire les règles admises par le code civil français, il n'est pas difficile de trouver, dans notre législation même, des précédents de nature à en justifier la complète adoption»¹⁾.

Iar comisiunea extra-parlamentară însărcinată cu cercetarea regimului cadastral în Franța în procesele sale verbale s'a rostit în modul următor:

«Le cadastre nouveau ne doit pas être seulement fiscale administrative, juridique, géographique, technique; il doit être tout cela en même temps: il doit prêter son appui à l'impôt à la propriété, à la description du sol, à la *définition de son relief*, à toutes les autres applications que découvrira la pratique, quand elle disposera d'un tel *instrument*»²⁾.

Ai auzit D-le Saegiu că cadastrul este un *instrument* nu numai de proprietate, ci un instrument fiscal, juridic, geografic, tehnic.

D-l general C. I. Brătianu care n'are specialitatea frazelor chilometrice și cu totul lipsite de stil ca mine, care pe lângă alte titluri posedă și pe acela de membru corespondent al Academiei Române, în lucrarea sa recentă: «Insemnătatea chărței țării, pentru stabilirea regimului cadastral în România», se exprimă ast-fel:

«Cadastrul trebuie să fie pentru proprietatea imobiliară nu numai un instrument fiscal, ci încă și un instrument de **proprietate** și de **credit** și de sigur ca și titlurile comerciale pentru proprietatea mobilă»³⁾

Cum rămâne dar cu exclamațiunile și metaforele D-tale?

«Este însă imposibil să poată fi cadastrul un *instrument excelent de proprietate* și credit. Auziți *instrument* de proprietate?! «Nicî chiar la figurat nu se poate întrebuița o asemenea metaforă».

N'aveam dreptul să afirm că nu ești în curent cu chestiunea cadastrului? Este aceasta o invectivă după cum susțini D-ta? Stimez mai mult «Revista Pădurilor», organul societății «Progresul silvic», din care faci și D-ta parte, pentru a întrebuița cuvinte injurioase, improprii pentru o discuțiune științifică, și între oameni cu o oare-care cultură.

1) C. I. Brătianu: «Cadastrul României», 1900, pag. 130.

2) C. I. Brătianu: «Cadastrul României», 1900, pag. 38.

3) Estras din analele Academiei Române, broșură 1901, pag. 5.

Socoteam că te vei mărgini a declara: ei bine, n'am avut tocmai dreptate în această parte a discuțiunei. Și aceasta nu ar fi fost de loc o scădere a demnității D-tale. Din contră. Cuî nu i se întâmplă a comite erori în viața lui? Putem noi avea pretențiunea de a ști tot, în mod absolut, în chiar specialitatea noastră, ca să te jenezi D-ta, orî eû, dacă s'ar fi strecurat o afirmațiune greșită într'o chestiune ca a cadastrului, străină și de silvicultură și de ingineria de mine?

Dar vorba aduce vorbă și eû nu băgasem de seamă că am ajuns la punctul No. III «*Despre necesitatea păstrării hotarelor după vechia stăpînire și după arătarea martorilor*».

După niște premise greșite trebuie să rezulte negreșit și concluziuni eronate. Dacă D-l Saegiu ia de bază cadastral ast-fel după cum s'a făcut în Franța, adică care n'are nici un caracter juridic și prin urmare pentru asigurarea integrității proprietăților imobiliare rurale sîntem siliți să recurgem tot la dispozițiunile codicelui civil; dacă D-sa nu cunoaște saû găsește că rău a făcut Corpurile legiuitoare ca să doteze Franța cu legea din 1898 deja menționată, destinată a pune pe baze cu totul moderne așezămintul cadastrului, atunci bine înțeles pentru alegerea și statornicirea hotarelor, cînd nu posedăm vr'un plan, saû alt document și sînt foarte numeroase aceste cazuri, orî-ce ar zice D-sa, vom recurge fără îndoială la arătarea martorilor.

Dar D-luî protestează căî am denaturat sensul spuselor sale cînd am arătat că «D-l Saegiu negăsind nici de cum rău cînd în «majoritatea cazurilor nu avem cu ocaziunea alegerei hotarelor «alte elemente de convingere, alte mijloace de investigațiune de cît «arătarea martorilor bătrîni».

Apoi bine D-le preopinent, (*acesta este cuvîntul D-tale nu vreaû să fiû taxat de plagiator*), dacă 'ți dai atita osteneală să dovedești că alegerea hotarelor după arătarea martorilor «nu ne pune în condițiuni de inferioritate față cu țările cu cadastru, saû cu civilizațiune mai veche» bunul simț ne spune că găsești bună această procedare.

Argumentul D-tale este de alt-fel dintre cele decisive, cari nu se pot combate ușor, căci e sprijinit pe codul nostru civil, copiat după cel francez și pe adevărurile incontestabile că «față cu cele ce ordonă legea n'avem cuvînt a fi orî nu satisfăcuți, saû a găsi rele dispozițiunile ei, căci «*dura lex, sed lex*» orî pe «principiul

elementar de drept că «*acolo unde legea nu distinge, noi nu putem distinge*».

Așa fiind, pentru ce atîta nemulțumire în contra propriilor D-tale păreri ?

Cît pentru mine primind o așa de aspră lecțiune voiû ține minte multă vreme să mai me aleg vr'odată de legi și de regulamente.

Mai mult de cît atît, voiû deschide o campanie înverșunată în contra mandatarilor națiunei cari, în fie-care sesiune legislativă, găsesc cu cale a schimba mereu legile existente sub pretext că vreaû să le îmbunătățească, să le pună la curent cu noile nevoi ale cerințelor noastre sociale.

Dar ce drept am eû să discut în materie de hotărnicii, cînd inginer hotarnic nu sint pe cînd, excepțiune de oamenii cu cultură mai întinsă, o mulțime de foști picheri, cu 4 clase primare, de pomojnici și alte bresle alese și-aû căpătat așa de ușor, pînă la ultimul regulament de hotărnicii, acest titlu prețios de inginer hotarnic ?

Ia auzi mutră să staî de vorbă cu un fost șef al serviciului hotărniciiilor din ministerul domeniilor, eû un biet absolvent al școlii naționale superioare de silvicultură de la Nancy!

Și dacă în această școală se predă 2 ani întregi întinse cunoștințe asupra codicelui civil, procedurii civile, codului penal, codului forestier cu aplicațiune în special asupra hotărniciiilor (delimitation) și punerea semnelor de hotar (bornage), de oare-ce agentul silvic în Franța în materie de hotărnicii, în conformitate cu art. 58 din ordonanța regulamentară, figurează de drept ca expert cînd se tratează de delimitări generale, iar în cele parțiale el întrunește calitatea de expert și de geometru,— însemnează aceasta că numai de cît trebuie să me și pricep în chestiuni de hotărnicii, cînd D-l Saegiu ne-a spus că codul nostru civil este copiat după cel francez ?

Dar nu știți D-voastre că silvicultorii sint și la noi în țară aceia cari pregătesc de fapt lucrările pentru dovedirea drepturilor Statului, fie cu ajutorul martorilor, fie cu al actelor; nu primesc ei ordin de la minister ca să asiste și să ajute pe inginerii hotarnici în lucrări, cu ocaziunea descinderilor pe teren, ast-fel că sarcina atît a acestor ingineri cît și a advocaților publici devine foarte ușoară, grație concursului lor prețios ?

Și dacă este așa, în lunga mea carieră de șef de ocol, de șef de circumscripție silvică, avut-am vr'o dată măcar ocaziunea să asist la facerea unei hotărnicii ?

Aș! eă nîcî cã am funcționat în țara romînească, ci am voiajat timp de 22 anî de zile prin Patagonia și China. Număi așa se poate explica acea eclipsă totală de memorie, acea necunoștință completă asupra diferitelor articole budgetare!

Așa fiind, eă mē amestec într'un menaj străin, iar nu D-I Saegiu care ascultă doleanțele silvicultorilor, care le voiesce binele și'l doare inima cînd vede ieșînd la iveală propunerî de a 'î însărcina cu lucrări de hotărnicii cu privire la păduri, ca avînd toată pregătirea necesară, și a fi dispensați în parte de cele domeniiale despre carî nu se poate spune același lucru.

Și la urma urmei, a trebuit să me învețe D-sa *printr'o riguroasă interpretare*, ce am vrut să înțeleg prin: «este adevărat că o «posesiune neîntreruptă de 30 anî, conduce la cîștigarea dreptului «de proprietate. Dar tocmai această probă este greu de făcut, știut «fiind cu cită înlesnire se pot găsi martorî de porunceală în țara «romînească».

Eă nîcî atît nu știam că cel care invoacă această posesiune, este ținut s'o dovedească prin martorî, iar nu partea adversă.

Și ce tot susțin eă că în țara romînească se pot găsi ușor martorî de ocaziune? Ce, trăim în Patagonia sau China? Nu știe tótă lumea că «legea penală prevede pedepse destul de aspre pentru martorî «mincinoși, și că asemenea martorî nu se pot găsi cu înlesnirea «pe care «și-o imaginează D-I Antonescu» . . . . «și ar fi să «ne facem o idee prea urită de magistratura noastră, dacă am «admitte că nu poate distinge între depunerile martorilor de bună «și rea credință».

Iată-me pus în conflict și cu magistratura țarei, nu ve spuneam eă încă de la început?

Dar bine, omule, orî cită bună-voință ar avea magistrații noștri, pentru carî port o nețărmită stimă, dacă martorul minte, cînd afirmă un lucru, după ce a depus jurămîntul, pină la proba contrară judecătorul este ținut să 'l creadă pe cuvînt, legea o spune aceasta și vorba D-tale de adineaorea cu principiul elementar de drept «cînd legea nu poate distinge nîcî noi nu putem distinge».

Magistrații reușesc de multe orî a descoperi pe sperjuri, dar sînt foarte numeroase și cazurile acelea cînd nu pot face aceasta și știî pentru ce?

Pentru că se găsesc din păcate la noi mulți indivizi rău nă-răviți și de rea credință neconștienți de drepturile lor și ale altora, atît de bine stigmatizați de D-ta la pag. 70.

Dar cu toate că iscălesc cu amindouă miinele cele ce ai spus D-ta, totuși te gădesc și de astă-dată necomplect, căci ai mai fi putut adăoga că sint în țara rominească mulți oameni făcînd parte din clasa pretinsă cultă și conducătoare a maselor cari una fac și alta vorbesc, cari vor să treacă și chiar trec ca cele mai imaculate persoane, dar în realitate cînd 'i cunoști mai bine, ce desamăgire!, cari țin la ocaziuni discursuri strălucite, perorează adevărurile cele mai morale, ridică steagul celor mai frumoase precepte, cînd ei înșiși sint departe de a le practica.

După mine în contra acestora trebuie să luptăm cu toții fiind mai periculoși de cit chiar cei menționați de D-ta ca fiind *rău năvăliți* și de *rea credință* pentru că aceștia din urmă se mărginesc a ne călca hotarele, pe cînd cei d'intîiu ne fac să ne perdem încrederea în tot ce ne am obicinuit a socoti ca *bun, nerăutăcios, cinstit, fără pasiune și cu dreaptă judecată* în țara rominească. Supun acestea reflecțiunei preopinentului meu.

Ași mai avea multe de adăogat asupra punctului No. III, căci D-sa cari, între altele, este așa de tare și în proverbe, cum de pildă: *„istoria țiganului cu musca pe căciulă“*, știe bine că rominul este mult pînă ce începe vorba și de aci să te ții că nu mai isprăvește, dar me grăbesc a ajunge la No. IV, căci după cum vedeți am procedat cu tot rostul cuvenit, am împărțit discuțiunea în capitole și paragrafe, eram să zic în articole ca în prea cinstita și mult cunoscuta noastră lege bugetară.

IV. *Facerea hotărnicilor la moșiile și pădurile Statului de către agenții silvici, presintă mai multe inconveniente și nici un avantaj.*

Me întrebă D-l Antonescu — și-a zis D-l Saegiu — pentru ce cînd spun că propunerea de a se hotărnicii moșiile și pădurile Statului nu presintă nici un avantaj, adaog *„această propunere prezintă mai multe inconveniente în loc de numai inconveniente“* cînd, după părerea D-sale, în cazul din urmă ar fi fost o legătură mai logică între premise și concluziuni.

Răspund pentru că am ținut ca frazele mele să aibă *„un stil mai colorat“*.

Și cine să caute pete în soare, greșeli de construcție gramaticală, cel cu frazele d'un cot de lungi *„și lipsite de stil“*, cel care întrebuițează, pronumele *lor* la plural în locul *hotărniciei* la singular?

Poate să susțină D-lui mult și bine că aceasta este o scăpare

de vedere la corectură, dar cine-l crede? L'am prins așa de bine în căpcană în cit toate *dilemele* și *metaforele* din lume nu'l mai poate scăpa.

Cum, D-le Antonescu, vrei să te strecoară printre degete? Afară de aceasta o dată 'mă spui că ar fi bine ca hotărniciele să se facă de către agentul silvic ordinar iar altă dată că nu ar fi nici un rău ca cel puțin atunci când se amenajează o pădure de a Statului, unul din cei 3 agenți necesari pentru alcătuirea unei comisiuni de amenajament să fie și hotarnic, care, pe lângă lucrări de specialitate, să aibă și sarcina d'a îndeplini formalitățile referitoare la hotărnicie.

De ce 'ți tot modifici propunerile?

«Dar chiar propunerea ast fel modificată este inadmisibilă, «căci este contrarie codului silvic care, prin art. 4, cere explicit ca «amenajamentul să fie întocmit *de cel puțin* 3 agenți. În spiritul «și litera legii este lămurit că toți 3 acești agenți urmează să se «ocupe *numai* de amenajament nu și de alt-ceva»...

Vedeți că D-l profesor de amenajament, care ne-a spus mai sus că a învățat mai multe cunoștințe de drept de cit 'i trebuie poate, nu-și dă seama nici măcar de spiritul și litera legii și în special de art. ce 'l privește în mod direct.

Nu înțelegeți D-voastre că dacă s'ar permite celor 3 agenți să mai facă și *alt-ceva* în timpul cit durează operațiunile de amenajament, acest *alt-ceva* ce vor face în pădure, sau *d'alungul hotarelor*, de pildă, n'are nici o bază legală?

Ei n'aū dreptul nici măcar să proiecteze, să traseze, să înceapă construcțiunea unui drum forestier, vr'unei poteci pentru a face pădurea mai accesibilă etc. etc. pentru că legea ordonă în mod explicit să nu facă de cit numai și numai amenajament și iarăși amenajament, și *ceea-ce legea nu distinge*... dar las'o încurcată.

Că D-voastră silvicultorii ați fost obligați, încă din vara anului trecut, să vă dați părerea cam ce fel de modificări ar trebui aduse codicelui nostru silvic, considerat ca plin de lacune *de cei necunoscătorii*, cari păreri le-ați adus, la cunoștința ministerului tocmai în vederea alcătuirei unui alt cod silvic, asta nu me privește pe mine și nici n'aveți dreptul să le prezentați pe calea publicității pină ce nu-mi veți cere voie mai întâiu.

Și ce tot vorbește D-l Antonescu de lucrările Institutului geografic al Armatei, căci nu prea sint pricipsite. «*În adevăr cadastrul francez a costat aproximativ 30 lei de hectar, pe cînd planul orașului București efectuat de statul major fără să fie cadastral*

«a costat aproape 800 mii lei, adică peste 140 lei hectarul. Aceste cifre au destulă elocință și ori-ce alt comentariu devine inutil».

Apoi bine, D-le Saegiu, judicioasă este comparațiunea ce faci din punctul de privire al cheltuielilor, între o lucrare referitoare la o țară întreagă în care se coprind proprietăți imobiliare rurale de întinderi mari, relativ ușor de măsurat, și între planul unui oraș mare ca București, făcut de sigur în vederea canalizării, nivelării stradelor etc. etc.?

Nu pun la îndoială exactitatea sumei de 800 mii lei, cit spui că a costat planul Capitalei, căci așa trebuie să fie, presupun cel puțin; dar dacă luăm de bază datele ce ni le dă D-l general Brătianu în *lucrarea sa meritorie*, după cum și D-ta o recunoști, la pag. 135, atunci raportul între cheltuiala făcută în Franța de 30 lei la hectar față cu 140 lei cit a costat hectarul în București, această din urmă cifră nu este exagerată¹⁾.

În adevăr la § 41, în care D-l general ne spune cât va costa aproximativ lucrarea cadastrului lunciar, odată ce posedăm o mare parte din harta țării, se evaluează cu 50 lei hectarul pentru operațiunile cadastrale propriu zise la orașe, pe cînd la munte numai cu 2 lei, la cîmpie cu 1 leu etc.

Vezi dar ce enormă disproporțiune!

Dar ajunge atita pologhiie, căci am obosit ca și D-voastră iubiți și nevinovați cititori.

Singura mea mîngiere, ca și a D-voastre de sigur, sunt ultimele cuvinte cu care 'și incheie D-l Saegiu kilometricul său articol din ultimul număr al Revistei, la care am fost nevoit să răspund tot așa de kilometricește după cum 'mă sînt și frazele, de alt-fel:

„Discuțiunea nu merită a fi mai mult prelungită ori-ce va replica D-l Antonescu, eu nu voi mai răspunde“.

Era și timpul.

1) Luînd informațiunî, în ultimul moment, la Institutul geografic al Armatei, D-l Colonel Iannescu 'mî a declarat că planul propriu zis al orașului București n'a costat de cit vr'o 600 mii lei. Este adevărat însă că comuna a mai cheltuit o sumă însemnată cu prilejul unui proces neprevăzut cu moștenitorii proprietarului locului unde s'a construit «Observatorul astronomic din dealul Piscului», dar această cheltuială pe nedrept se pune în sarcina planului. Așa fiind hectarul costă numai 110 lei, iar nu 140 și aceasta din cauză că lucrarea în chestiune fiind cea d'întîi ce se executa la noi în țară ca ori și care început s'a plătit mai scump. Institutul geografic luînd actualmente în întreprindere planul orașului Ploiești, acesta va costa numai 80 lei hectarul.

În cît me privește, nu pot mai bine slirși discuțiunea cu D-l Saegiu, de cît cu ultimele cuvinte ale eruditului D-n general C. I. Brătianu, din «Cadastrul României» pag. 219:

«Și dacă contra așteptăreii mele, în această arătare a lucrurilor ar găsi ceva care să nu-i placă, 'l rog să creadă că nimic nu este făcut cu rea intențiune».

Petre Antonescu.

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Către Domniile membrii ai Societății.

În urma deciziunii Consiliului central de administrație, din ședința de la 1 Aprilie a. c., și conform statutelor Societății, D-nii membrii ai Societății au fost convocați în adunarea generală, în zilele de 7, 8 și 9 Maiu a. c., orele 8 seara, în localul Administrației Domeniului Coroanei, unde este sediul Societății.

Ordinea zilei va fi următoarea:

1. Raportul de expunerea activității și situațiunii financiare a societății;
2. Prezentarea bugetului pentru anul viitor 1902—1903;
3. Alegerea comisiei de verificarea compturilor pe anul 1901—1902;
4. Desbaterea următoarelor chestiuni:
  - a) Față cu lipsa completă de păduri în unele regiuni ale țării, unde Statul nu este proprietar, în ce mod s'ar putea crea masive păduroase (*luarea unei soluțiuni*);
  - b) Cum s'ar putea realiza mai bine propunerea înființării unei case de ajutor mutual pentru membrii Societății (*amînată*) referend D-l M. Tănăsescu;
  - c) Indicațiuni și expuneri asupra localităților, pe unde s'au format eroziuni cu caracter torențial, cauzele și mijloacele de remediare pentru cele formate și de prevenire pentru cele în formațiune (referend D-l Marin Petrescu);
  - d) Produsele forestiere față cu viitoarele convențiuni comerciale (referend D-l Petre Antonescu);
  - e) Disparițiunea stejarului din pădurile țării și măsurile ce trebuiesc luate pentru cruțarea lui (referend D-l N. G. Popovici);
5. Vizitarea Institutului Botanic (Cotroceni) și a fabricii Bucher și Durer.

6. Aprobarea raportului Comisiunii de verificare a situației financiare pe anul 1901—1902; și

7. Alegerea Comitetului central de Administrație.

Cu această ocazie pentru D-nii membrii din districte, Onor. Direcțiune a C. F. R. a acordat o reducere de 50°/₁₀ la taxele de voiaj; iar pentru Domnii membrii silvicultorilor ai Statului, Onor. Minister al Domeniilor a acordat un concediu de 6 zile, de la 6 la 11 Maiu inclusiv.

INFORMAȚIUNI

În ziua de 27 Aprilie ora 10 dim., M. S. Regele a vizitat localul Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, cu care ocazie s'a aranjat în sala din stînga de la intrare o expoziție de produse agricole și industriale.

Academia Romîna a premiat lucrarea «*Vînătoarea în România*» a D-lor Dr. S. C. Gheorghiu și Ernest Gheorghiu, lucrare publicată de societatea «*Progresul silvic*».

«*Călăuza Silvicultorului*» apărînd, a fost distribuită la toate persoanele, cari au bine-voit a înapoia listele. Rugăm din nou pe acei ce nu au înapoiat încă listele a le înapoia, iar persoanele cari au primit deja cărțile să bine-voiască a înainta costul lor.

D-1 *I Solacolu*, silvicultor cl. I din Ad-ția centrală, a demisionat din Corpul silvic, fiind numit silvicultor la Eforia Spitalelor Civile.

Pînă la 1 Maiu a. c., au plătit cotizațiile și abonamentele pe anul 1901, următoarele persoane :

Membrii: Antonescu P., Dancov P., Demetrescu Gh., Duma I. Th., Eeletterescu I. C., Georgescu C., Georgescu Cesar, Horjeu N. N., Moroiu Al., Păunescu Ilie Cîrcea, Robescu C. F., Săltoiu Gh., Sculy X. K., Sterian P., M. Tănăsescu, Gh. Vlădescu, adică în total 79 din 195.

Abonați: Alimănișteanu C., Clubul Tinerimea, Constantin Gh., D. Deică, Gr. Manu, Gr. Micșunescu, Th. Rășcanu, Oscar Catargi, Ghica Gr. Deleni, Ad-ția moșiei Larga, Eforia Spitalelor civile, Gh. Ion, I. Râmiceanu, Sc. de Agricultură de la Herăstrău, Societatea anonimă fostă Goetz, adică 28 din 66.

CLIMA LUNEI APRILIE 1902 st. n. la București-Filaret

Luna Aprilie 1902 a avut un timp ceva mai rece ca valoarea normală și cu precipitațiuni atmosferice în cantitate obișnuită.

Temperatura mijlocie a acestei luni, egală cu zece grade, este mai mică ca normala cu un grad; de la 1857 încoace în ciți-va ani ea a fost mai puțin caldă ca acum așa că la 1875 și 1893 ea se coborîse la 7°. Perioadele cele mai călduroase ale lunei au avut loc de la 2 la 8 și de la 25 la 28; ziua cea mai caldă a fost aceea de la 6, cînd termometrul a atins valoarea maximă din cursul lunei 23°. Perioada cea mai friguroasă o formează ultimele trei zile ale lunei; ziua de 29 fiind cea mai răcoroasă, cu toate acestea temperatura minimă a avut loc la 24, cînd termometrul s'a coborît la -0,7. Temperaturile înscrise în cursul acestei luni sunt corespunzătoare în limite normale: temperatura maximă s'a ridicat în alți ani pînă la 33°.0, în 1899 iar minimum s'a coborît la -6°.0, în 1882. Au fost 4 zile cu îngheț, de obicei sunt 3; zile de vară nici una, pe cînd obișnuit sunt 2.

Cantitatea de apă ce s'a adunat, 57 mm., este egală cu valoarea normală. Din 37 de ani de observațiuni udometrice numai în 12 precipitațiunile atmosferice au fost în această lună mai multe ca acum, ajungînd în 1888 la 133 mm.; în cei-l'alți ani ele au fost în mai mică cantitate ca acum și une-ori chiar foarte puține, ast-fel în 1865 și în 1894 nu s'a adunat în Aprilie de cît 2 milimetri de apă. La 22, la 6 ore p. m. ploaia a fost însoțită în oraș cu puțină grindină de mărimea bobului de mazăre, care a durat foarte puțin timp. La 29, în Lunea paștilor, ploaia a fost amestecată cu zăpadă; a nins binișor, așa că se formase pe alocuri un strat de aproape un centimetru, care s'a topit imediat.

Vîntul dominant a fost crivățul. Presiuncea atmosferică mijlocie, 755.0 este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 4° mai uscată și cerul puțin mai înourat ca de obicei; au fost 7 zile senine, 12 noroase și 11 acoperite. Soarele a strălucit ceva mai mult ca în anii normali, 209 ore în 24 de zile, pe cînd în asemenea ani el se arată 184 ore în 26 zile. Rouă s'a observat în 14 zile, brumă în 10, tunete și fulgere în 2, halo-solar în 10. La 3, între 7^{h.} și 8^{h.} dimineața, s'a observat două Sorî falși, la 20 s'a auzit privighetoarea cîntînd. Eclipsa totală lunară de la 22 nu s'a putut observa de cît spre sfîrșitul său, cerul fiind noros. Vegetațiunea a continuat a se desvolta în cursul acestei luni, de și în multe părți se simțea trebuința de ploaie care n'a venit de cît spre sfîrșitul său. Arborii au înflorit și mare parte au și legat; liliacul stă să înflorească. Arăturile de primăvară s'au terminat în condițiuni favorabile.

Institutul Meteorologic.

RESUMATUL

Ședințelor adunării generale a societății „Progresul silvic“, în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1902

Ședința de la 7 Maiu.

Ședința se deschide la ora 9 seara, sub presidenția D-lui *Ion Kalinderu*.

Se face apelul nominal, la care răspund 87 membrii și conform art. 28 din statute, fiind prezenți mai mulți ca 25 membrii, D-l *Președinte* declară adunarea constituită, după care ținu următoarea cuvîntare:

Domnilor și scumpi Colegi,

Deși copleșit încă de o mare durere, aceea a pierderii unui frate mult iubil, am ținut a presida și în acest an adunarea generală, amintindu-mi simțimintele, ce ați bine-voit a'mi arăta neîntrerupt și dorul de care e călăuzit fie-care din noi, de a vedea societatea noastră prosperînd fără încetare.

Sînt fericit a vedea că urmînd acelei dorinți ne-am întrunit într'un număr atît de mare și cred că sînt interpretul tuturor, adăogînd că satisfacția aceasta, împărtășită de fie-care din noi, e cu atît mai viû simțită, cu cît sîntem în apropierea zilei de 10 Maiu, care amintește în acest an, un pătrar de veac de la proclamarea independenței, dată de cînd începe reînvierea țării noastre ca Stat în concertul european. La 10 Maiu 1877 s'aû implinit aspirațiunile unui lung șir de generațiuni patriotice și s'a deschis celor cu iubire de țară și neam adevăratul cîmp de activitate roditoare pentru ridicarea patriei la loc de frunte. Grație înțelepteî cîrmuirî a M. S. Regelui și străduinților neîncetate și înfocate ale unei pleiade de bărbați setoși de prosperarea

țării în toate direcțiunile, ne aflăm azi departe pe drumul „viitorului de aur“, proorocit de Bolintineanu. Inimile ne tresaltă de bucurie, și, mindrii că putem privi cu toată încrederea în viitor, trebuie să ne arătăm și mai vrednici de trecut și să muncim cu mai multă stăruință la întărirea și consolidarea României. Trebuie să căutăm a ne distinge pe terenul nostru care face parte însemnată din economia națională și să nu uităm că munca e elementul de căpetenie al orî-cărei dezvoltări fie individuale, fie naționale.

Domnilor și scumpi Colegi,

Trecînd acum la alte cestiuni, cari privesc mai de aproape societatea noastră, am plăcerea a ve comunica că Academia română, dorind a încuraja stăruințele ce punem cu loșii pentru dezvoltarea silviculturii cu anexele sale, recunoscînd ast-fel într'un mod măgulitor activitatea noastră de pînă acuma, și apreciînd meritele colegului nostru D-l Ernest C. Gheorghiu și a D-lui Dr. S. C. Gheorghiu, a acordat o parte din premiul Adamachi lucrării «**Vînătoarea în România**», publicată cu cheltuiala și sub auspiciile societății noastre.

Aducîndu-ve la cunoștința această dinstincțiune din partea Academiei, nu me îndoesc că veți privi în ea, ca și mine, un îndemn la muncă pe terenul publicațiilor și că fie-care din D-v. să ve siliți după puteri a scrie asupra silviculturii și a contribui ast-fel la răspîndirea cunoștințelor alit de folositoare pentru menținerea și dezvoltarea unei producțiuni din cele mai de seamă.

Societatea noastră a făcut tot ce a putut și nu va înceta nici în viitor a da sprijinul necesar lucrărilor

merilorii ce i se vor presenta. Pentru a putea face însă aceasta cu toată isbînda, e neapărat nevoie, ca și D-v. cu toții, să-i dați tot concursul intelectual și mai ales material, ceea ce regret că trebuie să amintesc, plătind regulat cotizațiile și abonamentul. Din expunerea ce o va celi D-l Secretar, veți vedea că și în acest an, ați rămas mulți în urmă cu plata, cu toate că ne-am dat toate silințele pentru a le încasa și n'am fost lipsiți de ajutorul multora din colegi cum e D-l Popovici, șeful serviciului silvic de la Ministerul Domeniilor. Datoriile rămase a se încasa se ridică la Lei 5878.50 de la membrii și Lei 457 de la abonați. Dacă credeți cum-va că colizația actuală e prea mare, n'avem decît să convenim a o reduce, însă să fie bine înțeles că totul va trebui achitat cu cea mai mare exactitate. Nu e numai chestia de bani, ci și de timp. Scutiți de dificultățile de pînă acum, de dese scrisori, circulări și interveniri ce am trebuit să facem, vom consacra acest timp altor interese ale societății.

Fac dar un nou și călduros apel către toți cei rămași în urmă cu datoriile lor, ca să se grăbească să le achite, nescăpînd din vedere, că societatea a făcut cheltueli și are angajamente bănești de ținut. În anul acesta a lipărit o nouă scriere «Călăuza Silvicultorului», pe care o cunoașteți și care e menită a aduce reale foloase, celor cari se ocupă cu silvicultura. Lucrarea, cu toate ostenețele noastre și a muncii, mai ales a colegului Neagoe, poate să aibă vre-un defect, inerent de alt-fel ori-cărui început; acesta se va îndrepta însă la edițiunile din anii viitori.

În ce privește acum, Domnilor și scumpi colegi, activitatea comitetului și a mea, am făcut tot ce am putut, pentru a aduce la îndeplinire hotăririle luate în adunarea precedentă. Și dacă am fost lipsiți poate

de plăcerea sufletească de a corespunde tuturor așteptărilor și dorințelor, lucrul se explică pe de o parte prin vîrsla mea înaintată, iar pe de alta prin numeroasele ocupațiuni și durerea de care sint încercat de mai bine de 7 luni. Acestea pot să fie scuze pentru mine, însă nu e mai puțin adevărat, că primind să fiu în capul acestei societăți, m'am sprijinit în mare parte și pe încredințarea și asigurarea ce 'mă-ați dat de a me susține și a-mi înlesni chemarea. Amintesc aceasta pentru a ve atrage atențiunea, că mai mulți dintre D-v. au dat uitărei societatea. Abia dacă 'și-au plătit cotizațiile și abonamentul, ne cum să se mai gîndească a lucra și în altă direcțiune. E dureroasă această constatare și o fac cu ferma speranță că va încela, spre binele societății, al țării.

De regretat sînt și discuțiunile urmate în timpul din urmă în Revista noastră, cărora a lipsit obiectivitatea și cordialitatea ce trebuie să existe în orice discuțiune științifică. Pentru a înlătura asemenea neînțelegeri, am luat măsuri ca să nu se mai publice nimic în revistă fără avisul comitetului.

Ve spun toate acestea, Domnilor și scumpi colegi, pentru că înlăturarea lor e în interesul societății. care nu poate prospera dacă nu e unire, armonie.

Înainte de a încheia, știu să ve mai aduc la cunoștință că o nobilă persoană, D-na Turnescu, care ne-a dat un însemnat ajutor bănesc anual, e suferindă de o boală grea de mai bine de doi ani. Exprimind aci urări pentru grabnica-î însănătoșire în numele D-v. al tuturor și al meu, adaug că cotizația dinsei de 300 lei pe 1900/1901 și 1901/1902, se va achita în curînd de generosul fiu al donatoarei, care ne-a declarat aceasta printr'o scrisoare, ce se află la arhivă.

De asemenea D-l Ministru al Domeniilor, care me

onorează cu amicitia sa, a bine-voit a înscrie în bugetul aceluï departament o subvenție de 500 lei, fapt care trebuie să ne bucure și să ne îndemne la muncă și mai stăruitoare.

Exprimînd toată recunoștința noastră D-lui Ministru pentru această bună-voință, încheiî rugîndu-ve a uni glasul D-v. cu al meu și a striga din toată inima:

Să trăiască România!

Să trăiască M. S. Regele și M. S. Regina!

Să trăiască A.A. L.L. Regale și augusta lor Familie!

D-l N. G. Popovici, luînd cuvîntul, în numele membrilor adunați în Congres, roagă pe D-l Președinte să primească condoleanțele lor, pentru durerea ce'l copleșește prin pierderea prea iubitului său frate, savantul Dr. Nicolae Kandleru.

La acestea D-l Președinte mulțumește pentru sentimentele adunării, cari știindu-le sincere, îi aduc puțină alinare, de care are atîta trebuință.

Apoi D-l N. C. Nădejde, delegatul Comitetului de administrație, citește raportul de expunerea activității și situației financiare a societății pe anul expirat 1901—1902 și a proiectului de buget pe anul viitor 1902—1903, în următorul cuprins:

Domnilor Membri,

Autorizat de Comitetul central de administrație, întruniți în a XVI adunare generală, am onoarea a ve expune situația financiară și activitatea societății noastre pe anul expirat 1901—1902.

În întîiul loc țin a reaminti, cu părere de rău, că în cursul anului trecut, societatea noastră a pierdut dintre Președinții de onoare pe Anastase Stolojeanu, fost în mai multe rînduri Ministru la Domenii și unul din bărbații noștri politici de frunte; iar dintre membrii activi pe C. A. Diaconescu, silviculor cl. I, din serviciul Statului, un vechi elev al școlii de la Herăstrău.

Domnilor Membrii,

În cele ce urmează, voi arăta care este *situația financiară* a societății noastre la 1 Maiu a. c.

Venituri: La începutul anului 1901—1902, societatea avea un fond în efecte publice de lei 13.500 și în numerar lei 713 bani 25, adică în total un capital de lei 14.213 bani 25.

În cursul anului s'au încasat următoarele sume:

1. Din taxe de înscrieri	Lei 180.—
2. Din vânzarea Revistei (1 volum)	» 6.—
3. Din vânzarea a 99 Ex. » <i>Vânătoarea în R.</i> »	442.—
4. » » 193 Ex. » <i>Călăuza silvicult.</i> »	579.—
5. Din cotizațiuni	» 1485.—
6. Din abonamente	» 1949.—
7. Cupoanele efectelor	» 660.—
8. Donațiunea D-nei Elena Dr. Turnescu	» 300.—
9. Subvenția Ministerului de Domenii	» 500.—
Total	» 6101.—

La începutul anului, societatea avea de încasat lei 9962, din cari 9050 lei de la membrii și 912 lei de la abonați. Din această sumă s'a încasat lei 3434, așa că pînă la 1 Maiu 1902, mai avem de încasat lei 6335 bani 50, pe trecut, de oare-ce lei 192 bani 50 se datorează de persoane ce au murit în cursul anului.

Fac dar aceeași constatare ca și în anul trecut, că nici anul acesta nu s'a încasat cel puțin suma prevăzută în budget, așa că datoria membrilor și abonaților către societate a crescut, în loc să scadă.

Numărul membrilor a fost de 195, iar de la 1 Ianuarie este de 200. Din numărul total de membrii au plătit complet cotizația și abonamentul 79, au plătit parte din datorii 63, iar restul de 53 nu au plătit nimic.

Cheltueli. În cursul anului expirat s'au făcut următoarele cheltueli:

1. Imprimarea Revistei (eventual supliment)	Lei 1260.—
2. Diferite imprimate	» 150.25
3. Pentru expediarea Revistei (mărci, serviciu etc.) »	133.25
4. Abonamente la diferite Reviste	» 23.70
5. Remise încasatorului	» 258.55
6. Indemnizarea secretarului-casier	» 960.—
7. Cheltueli extra-ordinare și furnituri	» 288.15
8. Pentru tipărirea <i>Călăuza Silvicultorului</i>	» 2359.70
9. Tipărirea cărții <i>Vânătoarea în România</i>	» 664.60
10. Pentru tipărirea <i>Vocabularului Silvic</i>	» 681.—
Total	» 6779.20

Adică în total s'a cheltuit **Lei 6779 bani 20.**

Din suma încasată în cursul anului 1901—1902 și excedentul din anul 1900—1901 de . . . . . Lei 6814.55

Scăzîndu-se cheltuelile de . . . . . » 6779.20

Rămîne un excedent în numerar de . . . . . » 35.35

iar capitalul în efecte publice este de lei 13.500, deci, fondul disponibil al societății în acest moment este de lei 13.535 bani 35, în numerar și efecte publice.

Cheltuelile și în anul acesta au fost mari, din cauză că din fondul societății s'au plătit lei 3705 bani 30 pentru tipărirea diferitelor lucrări publicate sau ce sunt a se publica sub auspiciile societății.

În acești din urmă 2 ani suma angajată de societate în acest scop este de lei 7253 bani 60, din care s'au plătit lei 5205 bani 30, așa că mai este de plată lei 2048 bani 30.

Aceste cheltueli pe care Comitetul central de administrație le-a găsit în regulă, le-a aprobat și ne-a delegat a le expune D-voastre, împreună cu proiectul de buget întocmit pentru anul viitor 1902—1903, cu rugămintă, pe de-o parte a le aproba și D-voastre, iar pe de altă parte a-mi da cuvenita descărcare de gestiunea financiară a expiratului an 1901—1902.

Comitetul în dorința ce are ca treptat și pe măsură ce mijloacele bănești îi permit, să realizeze toate cele prevăzute în statute cu privire la scopul societății, în bugetul propus pentru anul 1902—1903, a prevăzut suma de 300 lei pentru premii, ce se vor acorda aceluia ce se vor distinge cu colaborarea lor la Revista și 700 pentru excursiuni și misiuni științifice în țară și străinătate.

Domnilor Membri,

Venind la a 2-a parte a expunerii de față, adică la relevarea în trăsuri generale a activității noastre, cu toate silințele Comitetului și în special a neobositului nostru Președinte D-l Ion Kalinderu, constat și de astă-dată o oare-care indiferență în ceea ce privește colaborarea la *Revista pădurilor*.

În cursul anului expirat, Comitetul s'a întrunit în mai multe rânduri pentru rezolvarea afacerilor curente, ocupându-se în special de lucrările destinate a se tipări sub auspiciile Societății. Dintre acestea *Vocabularul silvic* din care urma să se tipărească o broșură (primele litere), s'a amânat publicarea lui, de oare-ce după avizul întregului Comitet, lucrarea mai trebuie revăzută și în multe părți refăcută și prin aceasta nu înțelegem a contesta meritele autorului acestei lucrări, colegul nostru D-l Er. Gheorghiu. Dacă această lucrare de mare importanță pentru silvicultori nu 'și-a luat încă ființa, o alta nu de mai puțină importanță, după multe greutăți a apărut și azi se află în mâinile fiecăruia din D-voastre. Aceasta este *Călăuza silvicultorului*, prelucrată de D-l silvicultor B. Neagoe, care s'a trudit mult cu această lucrare, iar respectatul nostru Președinte, făcând observațiile sale și arătând unele părți cari urmau a fi completate, a pus toată buna-voința ca lucrarea să apară cât se poate mai curînd.

Cele 3 conferințe obișnuite, s'au ținut și anul acesta, tratîndu-se subiecte originare și importante.

«Revista pădurilor» a apărut regulat sub conducerea Comitetului de redacție, publicînd diferite articole și dări de seamă cu privire la

silvicultură. Revista s'a trimes gratuit la mai multe persoane marcante din țară și străinătate, unor administrațiuni publice și organe de publicitate, precum și elevilor de la școalele de agricultură și silvicultură din țară. Asemenea Revista se trimite gratuit la mai multe societăți ale fraților de peste hotare.

Domnilor Membrii,

Înainte de a sfârși, în numele Comitetului central de administrație țin a ve reaminti că societatea intră în al 17-lea an al existenței sale și că în tot acest timp a avut sprijinul bine-voitor a multora din omenii noștri marcanți, între cari actualul Min. al Domeniilor, D-l B. M. Missir, membru de onoare al societății, care atît în anul trecut, cît și anul acesta, a bine-voit a lua parte la conferințele noastre. Mai mult chiar, D-sa în budgetul ex. în curs, pentru a da o probă că se ocupă de mersul societății, a prevăzut suma de lei 500, pentru care Comitetul 'i-a adresat o scrisoare de mulțumire.

De asemenea cu multă plăcere ve aduc la cunoștință că D-l N. Turnescu, fiul D-nei Elena Dr. Turnescu, a cărei generozitate ve este cunoscută, prin o scrisoare de la 15 Aprilie a. c. comunică D-lui Președinte că va respecta voința mamei D-sale și va continua a contribui cu suma de 300 de lei pe an, la societatea «Progresul Silvic». Cred a fi interpretul D-v. al tularor aducînd cu această ocazie, mulțumirile noastre D-lui Turnescu.

Terminînd această scurtă dare de seamă, în numele Comitetului central de administrație, dorese societății noastre viitorul cel mai frumos, pentru ajungerea scopului ce cu toții urmărim.

PROIECT DE BUDGET

PE

ANUL 1902—1903

VENITURÎ :

	Lei
1. Venitul cupoanelor de la 13.500	660.—
2. Din taxe de înscrieri	100.—
3. Din vînzarea cărților	2500.—
4. Din cotizațiuni	1240.—
5. Din abonamente	2600.—
6. Donațiunea D-nei Elena Dr. Turnescu	300.—
Total	<u>7400.—</u>

CHELTUELI:

	Lei
1. Imprimarea Revistei (eventual supliment)	1400.—
2. Diferite imprimate	200.—
3. Expedierea Revistei (mărci, serviciu, etc.)	200.—
4. Abonamente la Reviste și cumpărări de cărți	200.—
5. Remize încasatorului	300.—
6. Indemnizarea secretarului	960.—
7. Cheltueli extra-ordinare și furnituri	300.—
8. D-lui B. Neagoe, ca indemnisație pentru <i>Călăuza Silvicultorului</i>	200.—
9. 4 premii pentru acei ce se vor distinge mai mult la colaborarea Revistei (2 de câte 100 lei și 2 câte 50 lei) . . .	300.—
10. Ajutor pentru excursiuni și misiuni științifice în țară și străinătate	700.—
11. Datoriile la tipografiile J. Göbl și Minerva pentru tipărirea <i>Vinătoarei</i> și <i>Călăuza</i>	2018.30
Total . . .	<u>6808.30</u>

RECAPITULAȚIE:

	Lei
Incasări	7400.—
Cheltueli	6808.30
Excedent probabil	591.70 care
adaus la capitalul existent de	<u>13535.35</u> avem
	14127.05 care

va fi capitalul probabil al societății la sfârșitul anului 1902—1903.

Președinte,
I. Kalinderu.

Secretar-casier,
N. C. Nădejde.

Văzut, verificat și admis de comisia de verificare astăzi 8 Mai, 1902.
Dem. Ionescu-Zane, C. J. Ionescu și D. Boiarolu.

După care se alege comisiunea pentru verificarea gestiunii financiare a societății, care se compune din D-nii:
C. Ionescu, D. Boiarolu și Dem. Ionescu-Zane.

(Va urma)

NECESITATEA MODIFICĂRII DISPOZIȚIUNILOR PENALE

ALE CODULUI SILVIC ¹⁾

(Urmare)

Să'mi dați voe acum a ve desvolta programul după care—socot— ar trebui regulată o eventuală modificare a acestor dispozițiuni.

Pentru a da discuțiunei noastre o basă temeinică, cred că trebuie mai întâiu să ne dăm seama, pentru ce oare s'a legiferat în materia penală forestieră, pentru ce s'a creat un delict silvic special, și trebuie să ne lămurim asupra cestiunei, dacă legiuitorul a vrut ca delictul comis în pădurile supuse regimului silvic să fie considerat ca o infracțiune mai gravă de cât delictul ordinar, sau, din contră, dacă a înțeles să'l sustragă jurisdicțiunei prea severe și prea greoaie a dreptului cōmun.

Dacă Domnilor, pentru a ne lumina asupra acestui punct, examinăm expunerea de motive cari însoțea acu 21 de ani proiectul Codului silvic și vedem din acea lucrare că scopul legii este garantarea mai eficace a conservărei și pazei pădurilor, atunci am putea crede că, conservarea și paza pădurilor fiind socotite ca insuficient garantate prin legile existente și simțindu-se nevoie de o altă lege mai eficace, e natural a conchide că legea cea nouă, pentru a 'și ajunge scopul, de sigur că nu putea să fie mai blindă de cât cea veche, recunoscută insuficientă.

Domnilor, o asemenea concluzie ar fi prea pripită. In adevăr, dacă citim mai departe acea expunere de motive, găsim următorul pasagiū :

«Acele reguli de procedură simplă și expeditivă sînt menite a garanta nu numai paza și conservarea pădurilor de devastațiunile de tot soiul la cari sînt expuse astă-zī, dar de a veni chiar în apărarea celor căzuți în vină, pentru a nu fi expuși să 'și facă două soiuri de pedepse».

Legiuitorul vrea să înțeleagă prin aceste din urmă

1) Conferință ținută în ziua de 16 Martie.

Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Aprilie.

cuvinte cum se exprimă singur, trăgănirea neevitabilă ce se aduce în judecarea delicuenților, timpul pierdut, cheltueli cu drumuri și cu avocați, cari — citez textual — întrec cu mult pedeapsa ce merită faptul lor.

Vrea să zică, Domnilor, legiuitorul silvic a fost condus de ideea că paza și conservarea pădurilor avea nevoie, pentru a fi eficace, de o procedură mai simplă și mai expeditivă, mai apropiată mediului în care se comit delictetele silvice și deci acesta a fost motivul specialisărei legislațiunei, iar nici de cum blindețea dispozițiunilor penale ale dreptului comun.

La cestiunea pe care am pus-o mai 'nainte, dacă delictul silvic trebuie considerat mai grav de cât delictul ordinar, nu găsim un răspuns direct în expunerea de motive, însă cuvintele citate mai sus, cum că pedeapsa agravată prin trăgănire, pierdere de timp etc., întrece cu mult pedeapsa ce merită faptul delicuenților silvici, denotă — pentru mine cel puțin — o blindețe oare care în aprecierea gravității delictelor silvice.

Domnilor, dacă ținem compt de acest adevăr că legile nu se octroyează opiniunei publice, ci, din contră, o consacră, dacă este incontestabil că opiniunea publică taxează infracțiunile la legile penale ce au de obiect proprietatea forestieră mult mai puțin sever de cât altele prezentînd același caracter penal, și aceasta pentru cuvîntul că nu este pe deplin pătrunsă de dreptul de proprietate particulară asupra pădurilor, ci le consideră mai mult ca o proprietate comună a tuturor, D-lor, dacă ne prezentăm bine aceste adevăruri, atunci bănuiala care poate s'a născut și în D-voastră ascultînd citațiunea de mai sus, cum că legiuitorul apreciază mai blind delictul silvic, de cât acel ordinar, devine aproape o certitudine. Și dacă, pentru a ne convinge și mai bine, comparăm dispozițiunile dreptului comun cu acele ale Codului silvic, atunci o îndoială nu mai poate exista asupra intențiunei legiuitorului. În adevăr, art. 309 al. 2 al Codului penal prevede închisoare de la 3 luni pînă la 2 ani și o amendă de la 50—500 lei pentru acela care va fi furat sau va fi cercat să fure lemne tăiate sau nu, din pădure, iar sancțiunea articolului 19 al Codului silvic consistă numai în amendă, adică în pedeapsa cea mai puțin gravă, în orî-ce caz cea mai puțin infamantă din cele

trei care se practică în dreptul comun pentru pedepsirea infracțiunilor de ori-ce fel.

Un delincvent care a tăiat un stejar de 10 decimetri în circumferință, admitînd cazul cel mai favorabil, și făcînd abstracție de circumstanțe atenuante, va fi pedepsit după art. 309 din Codul penal cu 3 luni închisoare și cu 50 lei amendă, iar după Codul silvic își va ispăși păcatele printr'o amendă de 18 lei.

Domnilor, am vrut să stabilesc și cred că am stabilit: 1) Că dispozițiunile penale ale Codului silvic își datoresc existența convingerei că procedura ordinară nu este potrivită pentru constatarea și urmărirea furtului de produse forestiere, și 2) Că asemenea furturi sunt mai blînd apreciate de legiuitor, de cît furtul ordinar.

Din aceste 2 premise, putem să tragem mai multe concluziuni ce ne vor călăuzi în alcătuirea dispozițiunilor penale relative la furt de produse forestiere.

Vom conchide întiiu că regulile de procedură simplă și expeditivă și totalitatea dispozițiunilor speciale penale trebuie aplicate tuturor pădurilor în genere, iar nici de cum unor anumite masive, celor supuse regimului silvic.

În adevăr, constatarea și urmărirea furtului de produse forestiere nu este de acea mai grea sau mai ușoară că pădurea este supusă sau nu regimului silvic, ci pentru faptul că se comite în pădure, în mijlocul codrilor, departe de centrele populate, în împrejurări în care procedura ordinară este prea lentă.

Mi s'ar putea obiecta că fie-care proprietar are posibilitatea de a se bucura de dispozițiunile excepționale ale Codului silvic, de oare-ce n'are de cît să ceară, conform art. 17, supunerea sub regimul silvic a pădurei sale.

Domnilor, răspund că aceasta este o slabă mîngiere, căci, pentru a avea avantajul a putea constata mai cu înlesnire un furt de lemne, îmi vinde libertatea, trebuie să fac cheltueli pentru amenajarea pădurei și, în fine, trebuie să tai pădurea ast-fel cum poate nu este conform cu interesele mele. De aceea, nu știu, dacă mulți proprietari au profitat pînă acuma de acest articol 17, pentru a pune pădurile lor la adăpostul delictelor silvice.

Conchid mai departe că pedeapsa pentru furtul de

lemnul trebuie să fie uniformă, indiferent dacă pădurea este supusă regimului silvic sau nu. Am văzut mai sus că furtul de lemne este apreciat mai blând de opinia publică, fiind-că are drept obiect arbori crescuți în pădure, o proprietate cu caracter de comunitate după concepția curentă a cuvântului.

De ce atunci să pedepsim pe delicuentul de mai sus care este prins într'o pădure nesupusă regimului silvic cu închisoare și cu amendă, și pe acelaș delicuent, dacă a fost destul de dibaci să intra într'o pădure a Statului, numai cu 18 lei?!

Aș fi înțeles să fim mai severi cu acei delicuenți cari atacă averea statului, dar n'are nici un înțeles să pedepsim mai grav delictul în contra proprietății particulare și mai puțin grav acel în contra proprietății statului sau a altor persoane juridice.

În fine, Domnilor, de oare-ce am explicat aprecierea mai blândă a furtului de lemne prin împrejurarea că masele mari consideră pădurea mai mult ca un bun comun, ajungem la o a treia concluziune, foarte logică, anume că furtul de lemne tăiate și fasonate trebuie mai sever pedepsit de cât furtul de lemne în picioare sau de lemne doborâte sau rupte de vânt.

În adevăr, în cazul unui furt de lemne tăiate și fasonate nu mai putem să invocăm, pentru a motiva blândețea aprecierii delictului silvic, concepțiunea eronată a publicului asupra dreptului de proprietate forestieră. Aci se schimbă lucrurile.

Proprietarul, care taie și fasonază lemnele, adică muncește pentru a și le însuși, capătă, printr'aceasta, chiar în mintea cea mai confuză, un titlu definitiv de proprietate, titlu care i se discută pînă atuncia, căci mulțimea este, în mod inconștient, partizană a acelei teorii care bazează dreptul de proprietate pe muncă, pe sfortare fizică sau intelectuală.

Domnilor, avem deci trei puncte stabilite.

1. Procedura excepțională trebuie să se aplice pentru constatarea și urmărirea a orî-cărui furt de produse forestiere, indiferent de natura proprietarului;

2. Sistemul de pedeapsă trebuie să fie acelaș pentru

toate infracțiunile ce au drept obiect înstrăinarea de produse forestiere;

3. Furtul de produse forestiere recoltate și fasonate trebuie considerat ca furt ordinar și pedepsit după dreptul comun.

Din discuțiunea urmată pînă acuma mai rezultă însă alte două puncte, și anume întîiu că numai acele fapte vor trebui să cadă sub previziunile dispozițiilor excepționale cari se petrec în pădure și al doilea acele cari au drept obiect înstrăinare de produse forestiere.

Această concluziune e așa de naturală că poate ve veți mira că mă opresc asupra ei. Trebuie să o fac, fiind-că Codul silvic în actuala sa formă nu o respectă și stipulează în art. 22 și asupra faptului delictos consistînd în smulgerea plantațiilor de pe marginea unei șosele, sau dintr'o pepinieră.

Trec acuma, Domnilor, la sistemul de pedepse cari, după expunerile mele anterioare, prezintă părți slabe și trebuie modificat.

Cred că D-voastre sînteți de acord cu mine că, în sine, principiul de a aplica în cazurile de furt de produse forestiere amenda drept pedeapsă este bun și aceasta pentru cuvîntul că o astfel de pedeapsă este mai dureros simțită de acei ce de regulă comit delictes silvice, de cît cîte-va zile de închisoare polițienească sau corecțională.

Tot așa o să conveniți că ideia de a grada amenda după valoarea obiectului furat este justă. Pentru a nu cădea însă în aceiași eroare ca legiuitorul din 1881, trebuie să renunțăm cu desăvîrșire la întocmirea unui tarif general de amendă, la alcătuirea căruia natural că nu se poate ține compt de varietatea de factori ce determină valoarea unei piese de lemne, ci — întocmai cum s'a procedat și în alte țări — trebuie să ne mulțumim a stabili prin lege că amenda va fi un multiplu variabil al valorii efectivă a lemnului tăiat în delict.

Și să nu credeți că un asemenea sistem ar deschide calea procedurilor arbitrare, căci, negreșit, determinarea valorii în fie-care caz în parte n'o să lăsăm la bunul plac al agentului silvic, ci valoarea se va determina bazat pe nisele tarife de valori regionale — și nu întrebuițez acest cuvînt în sensul regiunilor administrative — tarife ce s'ar întocmi

în acest scop și s'ar revizui periodic pentru a corespunde stărei efectivă a lucrărilor.

Vrea să zică, în loc de un tarif general, vre-o zece, două-zeci, sau trei-zeci de tarife parțiale ?!

Par'că ve aud întrebându-me cu mirare, dacă aceasta este reforma pe care ve-o propui ?

Da, Domnilor, aceasta, și iată cum o susțin.

Un tarif uniform, de rigiditatea aceluia anexat actualului Cod, un tarif general pentru întreaga țară Românească este un non-sens, ceva închipuit, un tarif regional din contră care prin felul întocmirii lui ține și va putea ține compt de toate împrejurările de care depinde valoarea unui lemn un asemenea tarif singur ar fi rațional și în acelaș timp real.

Nu putem zice că în țara Românească un stejar de anumite dimensiuni are cutare valoare, dar putem foarte bine zice că în centrul Mărgineni, de exemplu, și în altele asemenea un stejar de cutare dimensiuni și bun de lucru, un stejar sănătos, situat într'o anumită pozițiune, are o valoare determinată.

Negreșit, prin adoptarea unui asemenea sistem nu vom avea valoarea absolut exactă a arborilor, dar de sigur nu vom ajunge la absurdități de felul acelora semnalate mai sus, adică nu vom calcula drept valoare a unei namilă de brad putrigăios, situat într'o fundătură de pîrîu, în creerul munților, lei 38 și tot aceiași sumă pentru un nuc, bun pentru placage, situat în marginea unei sosele.

Domnilor, menționez numai în treacăt că existența unor asemenea tarife regionale ar înlesni foarte mult și ar pune pe o bază mai solidă evaluarea pădurilor scoase în vânzare și ar simplifica mai cu seamă mecanismul destul de greoiu al vânzării produselor accesorii.

În fine, Domnilor, prin faptul că adoptăm drept amendă nu un multiplu determinat al valorii efectivă, ci un multiplu variabil în oare-care limite, prin faptul că luăm amendei caracterul de rigiditate pe care îl are astă-zî, vom pune pe judecător în poziție a aprecia împrejurările particulare ale fie-cărui delict, a judeca în adevăratul sens al cuvîntului, și a varia pedeapsa conform cu circumstanțele în care s'a comis delictul.

Însă, pentru ca să păstrăm întreagă eficacitatea dispo-

zițiunei penale preconizată, trebuie să luăm garanții prin lege chiar, ca nu cum-va, prin interpretări, să se denatureze intenția legiuitorului și să se dicteze, prin aplicarea art. 60 al Codului penal, în locul amendei, reprezentînd un multiplu al valorii, una care n'ar fi de cît un sub-multiplu al acelei valori și încă un sub-multiplu minim.

Pentru acest cuvînt propui — lucru la care de sigur v'ați așteptat — ca art. 60 din Codul penal să fie declarat inaplicabil în materie de furt de produse forestiere.

Acesta este sistemul de pedeapsă ce 'mă pare mai potrivit pentru furtul de lemne, vrea să zică pentru furtul produsului principal al pădurilor.

În ce privește produsele accesorii, aplicarea aceleiași sistem ar fi nepractică sau chiar imposibilă, căci ar da naștere la multiplicarea pînă la infinit a tarifelor de valori preconizate.

De aceea, în ce privește aceste produse, și ca atare ași înclina a considera chiar lemne mărunte și uscate căzute pe jos, ași fi de părere a adopta și pe viitor aceleași pedepse care sînt prevăzute actualmente de Cod prin art. 23, 24 și 27, dacă nu cum-va, în vederea valorii mici ce prezintă în general, ar părea justificat a face o distincțiune principală între faptul înstreinării lemnului și cel al înstreinării produselor accesorii și a considera pe acesta din urmă mai mult ca o contravențiune în contra buneii reguli și ordine, de cît ca un furt.

De fapt, nu știu, dacă conștient sau inconștient, legiuitorul din 1881 face această distincțiune, căci în art. 24 și 27 vorbește de contravenienți și de contravenitori, iar nici de cum de delicuenți.

Domnilor, ar putea să mi se reproșeze că prin propunerii de asemenea natură slăbesc respectul proprietății, ar putea să creadă cine-va că găsesc bine fondate ideile celor care contestă pînă la un punct oare-care dreptul de proprietate exclusivă deținătorilor de fonduri forestiere, și me grăbesc a protesta cu toată energia în contra unei asemenea tîlmăcirii a cuvintelor mele.

Ceea-ce am constatat adineaurea este un fapt regretabil, dar un fapt cu care trebuie să comptăm.

Este foarte adevărat că interesul consolidării proprietă-

ței forestiere cere ca să înceteze diferențierea între dreptul de proprietar funciar rural sau urban și acel al proprietarului funciar forestier, dar cred că, spre acest sfârșit, mai important este a se aplica în mod consecuent, rapid și fără șovăire dispozițiunii chiar relativ blinde, de cât a decreta sancțiuni excesive prin legea specială cari rămân literă moartă tocmai din cauza severității lor.

Așa, de exemplu, ași fi absolut de părere, a dresa procese-verbale de contravențiune tuturor aceluia cari, cu scop speculativ, ar intra, fără autorizație, în pădurea altuia, pentru a strînge fragi, mure, ciuperci sau alte produse de asemenea natură, și sînt convinși că o amendă, chiar minimă, aplicată consecuent, va contribui mult mai mult a deștepta respectul proprietății forestiere în masele mari, de cât calificarea acestui fapt ca delict.

În această ordine de idei, dacă am ajunge la o nouă redactare a Codului silvic, cred că ar fi bine a se desființa articolul 44 actual, care admite transacțiunii chiar asupra amendei de care s'a făcut cine-va pasibil prin comiterea unui delict silvic.

Dacă nu me înșel, motivul cel mai puternic ce se aduce în sprijinul acestei idei este faptul că, grație posibilității unei transacțiuni asupra pedepsei chiar, administrația nu se expune șanselor incerte unei judecări și încasează, dacă nu suma întreagă, cel puțin jumătatea sau mai bine a amendei meritate. Dacă considerațiunii de felul acesta sînt perfect logice, nu e mai puțin adevărat că nu sînt moralizatoare. Posibilitatea de a transige asupra faptului penal — lucru ne admis în dreptul comun — încuragiază pînă la un punct oare-care la comiterea delictelor.

Mai ușor îmi vine a cădea la învoeală cu cel vătămat, de cât a apare înaintea barei justiției, a me expune la ri-goarea legii.

În loc de a deștepta respectul proprietății, dreptul de a transige asupra delictelor silvice slăbește acest sentiment și, ast-fel fiind, dacă am menține acest articol 44, nu numai că nu am contribui la stîrpirea delictelor silvice, ci din contră — după simțul meu — am da prilej la sporirea numărului lor.

Domnilor, transacțiunea, ca să zic așa, este un fel de

comutare de pedeapsă, de care profită cei cu dare de mină, cei cari preferă plata benevolă și imediată a amenzii redusă incertitudinii unui proces penal, care, orî-ce s'ar zice, nu contribue la ridicarea prestigiului celui acuzat.

Dar mai avem o altă comutare de pedeapsă, care nu este rezultatul unei tocmeli între delicuentul chiabur și între agentul silvic — căci, la urma urmei, ce este transacțiunea de cît aceasta — ci care se impune delicuentului mai sărac, delicuentului insolubil.

Și în privința articolului 40 care tratează cazul insolvabilității aș fi de părere a se modifica actuala redactare a Codului. În adevăr, găsesc că ar fi bine a se stabili prin lege chiar echivalentul unei zi de închisoare corecțională sau polițienească în caz de insolvabilitate.

Și aci legiuitorul nostru n'a fost consecinte de loc. Pe de o parte sustrage aprecierii judecătorului în mod absolut fixarea amenzii bănești și îl constrînge la aplicarea pedepsei tarifare, iar pe de altă parte îi lasă latitudinea cea mai largă cînd este vorba de a se transforma amenda în închisoare.

Și fiind-că, dacă nu me înșel, ceea-ce caracterizează pe judecătorii noștri este blindețea prea mare în aprecierea gravității furtului de produse forestiere, aș crede că stabilirea unui raport între amendă și închisoare ar fi mijlocul cel mai nemerit pentru a preveni o indulgență prea creștinească, o prea mare compătîmire pentru aproapele său.

Dar, Domnilor, transformarea trebuie să aibă loc neapărat în amenda bănească? N'am putea să utilizăm pe delicuenții insolubili mai bine impunîndu-le zile de lucru în interesul culturii și îngrijirii pădurilor?

Știu prea bine că calitatea muncii silită lasă de dorit, însă, în vederea lipsei de brațe și de mijloace de care se resimtă întreaga noastră gospodărie silvică, cred că propunerea de a transforma amenda bănească în zile de lucru merită a fi luată în considerație.

D-lor, în expunerile mele de pînă aci am avut în vedere delictul comis în circumstanțe astfel în cît la aprecierea lui puteam să admitem concepțiunea curentă a gravității faptului, puteam să fim mai indulgenți la fixarea pedepsei, mărghinindu-ne a dicta pur și simplu amende bă-

nești, cari, poate, vor ustura pe condamnat și cari, în orî-ce caz, 'l vor lumina mai bine de cît orî-ce altă pedeapsă asupra dreptului de proprietate forestieră, dar cari nu aū caracterul infamant al închisorii corecționale.

Sînt însă cazuri, cînd circumstanțele în cari s'a comis delictul înlătură orî-ce scuză, cînd aprecierea mai blîndă n'ar fi motivată prin nici un considerent, cînd împrejurările speciale ale faptului penal sînt grave, și în toate aceste cazuri aș propune, pe lîngă dublarea amenzei maxime, și aplicarea pedepsei de închisoare corecțională, determinînd, prin lege chiar, limita minimală și maximală.

D-lor, un deliċuent care intră în pădurea altuia, pentru a tăia lemne, și care ia toate măsurile de precauțiune pentru a dejuca descoperirea și urmărirea faptei sale, acest deliċuent dă proba cea mai evidentă că este absolut pătruns de ilegalitatea ce comite, și, în asemenea caz, la aprecierea faptului și la fixarea pedepsei nu mai poate fi vorba de circumstanțele atenuante despre care v'am vorbit mai sus și cari justifică pînă la un punct oere-care blîndețea din partea legiutorului, ci trebuie aplicate măsuri riguroase, potrivite cu perversitatea făptuitorului.

Așa socot că toți aceia ce intră deghizați în pădure, saū cari refuză a'și declara numele și domiciliul, cînd sînt prinși asupra faptului, saū cari dau un nume fals, saū acei cari comit delictul în timpul nopței, saū sărbătoarea cînd presupun că nu vor fi derangiați, saū cari comit delictul cu ferăstrăul care nu răsună așa de departe ca loviturile toporului, să fie pasibili de pedepse mai aspre.

Tot aceleași pedepse ași aplica aceluia cari, cu ocaziunea săvîrșirei faptului, ar amenința viața agentului de pază saū al căror delict constituie o pagubă excepțional de gravă pentru pădure, precum de exemplu tăeri saū ciopîrțiri făcute prin plantațiuni, saū în fine aceluia cari comit delictul, nu pentru ași procura lemne pentru trebuințele lor proprii, ci în scop de lucru și cîștig.

În fine, D-lor, cazul de recidivă va constitui o ultimă circumstanță agravantă întocmai ca în actuala lege, cu deosebire numai că aș face o diferență între recidiva întia și cele următoare, admițînd pentru acestea din urmă — întocmai ca în unele legiuri germane — maximul de închisoare

corecțională dictată pentru cazul de circumstanțe agravante.

În adevăr, trebuie să facem o distincțiune între acei pe cari o primă pedeapsă nu îi corectează și acei cari sînt absolut incorigibili, cari sînt pungași de meserie.

Cu această cestiune am atins și cea-l-altă despre cari îmi mai rămîne a vorbi, anume cestiunea lacunelor ce se găsesc pretutindeni în Codul silvic și cu deosebire în partea consacrată dispozițiilor penale.

În adevăr, dacă examinăm dispozițiunile art. 29 ale Codului actual care tratează despre circumstanțele agravante, atunci ne surprinde sobrietatea legiuitorului.

S'a mulțumit a considera ca asemenea circumstanțe faptul recidivei, acela al comiterii delictului în timpul nopții sau cu ajutorul ferăstrăului și a trecut cu vederea întreaga serie de fapte, poate incompletă încă, ce am extras din diversele legiuri străine și cari de sigur trebuie să îngreuneze situațiunea delicentului.

Dar, D-lor, sînt cestiuni cari le lasă legiuitorul cu totul nerezolvate, împregiurare care are drept consecință că unele fapte penale rămîn absolut nepedepsite.

Așa, de exemplu, nu stipulează nimic în privința prescripțiunei infrațiunilor forestiere și a pedepselor aplicate.

Codul silvic nu conține nici o dispozițiune relativă la provocare, la tentativă, la complicitate și la participare. Tăinuitorii și delicenții minori pot lucra în toată liniștea, căci nici un articol din lege nu 'i amenință pentru faptele lor.

Me aștept la o obiecțiune. Mi se va spune că pentru toate aceste cazuri și altele de asemenea natură avem art. 46, care prevede aplicarea dispozițiilor dreptului comun în cazurile neprevăzute de lege.

D-lor, această trimitere la dreptul comun, o fi fost comodă pentru legiuitor, dar practică, așa zice mai mult, rațională n'a fost.

În «Curierul judiciar» am avut ocazie a demonstra că, grație acestui articol, două delictе silvice, care prezintă de alt-fel absolut același caracter de penalitate, se vor prescrie prin termene diferite și — lucru ce este contrar tutulor principiilor — că un delict mai grav se va prescrie eventual printr'un termen mai scurt, de cît un delict mai puțin grav.

Ve voiŭ cita acum un alt exemplu care dovedește că art. 46 este absolut inaplicabil — în unele cazuri — în materie de delict silvic.

Art. 48 al Codului penal spune că complicele se va pedepsi cu un grad mai jos de cit autorul principal. Me întreb, D-lor, care va fi pedeapsa unui individ, complice cu un delicuent silvic, căruia s'a aplicat o amendă de 25 lei ?

Merg mai departe. Art. 54 prevede că tăinuitorii se vor pedepsi cu închisoare corecțională pînă la 2 ani. Inchipuiți-ve acuma un deliquent silvic care a tăiat vre-o 10 stejari de 3 decimetri în circumferință și 'i-a vîndut unui alt individ care cunoștea proveniența aceluï material.

Delicuentul însuși se va alege cu o amendă de 33 lei ; tăinuitorul se expune la o pedeapsă pînă la 2 ani închisoare corecțională.

Mi se pare nedrept aceasta.

Ve mai dau încă un exemplu, pentru a ve convinge și mai bine de insuficiența art. 46 al Codului silvic.

Să presupunem doi indivizi cari au plecat în pădure pentru a tăia fie-care, în comptul său, cîte un arbore. Unul a și săvîrșit fapta ; cel-l-alt este surprins de guardian în momentul cînd ridică toporul pentru a doborî copacul.

Cel dintîiŭ va fi dat judecăței și pedepsit, cel de al doilea scapă fără cea mai mică pedeapsă, căci art. 39 al Codului penal spune că tentativa de delict se va pedepsi numai la întîmplările prevăzute prin vre-o dispozițiune specială a legii.

Ce reflexiune își vor face unul și altul din acești delicuenți asupra rostului dreptăței în țara Românească ?

Pentru aceste cuvinte cred că la o eventuală modificare a Codului este necesar a legifera și asupra cazurilor ce am enumărat mai sus.

E necesar aceasta pentru cuvîntul că sistemul de pedepse nu este același în legiuirea specială și în cea comună ceea-ce face inaplicabile dispozițiunile dreptului comun, cel puțin în unele din cazurile menționate, și este necesar pentru motivul că împregiurările excepționale care favorizează pregătirea și comiterea, iar îngreunează descoperirea delictelor silvice, reclamă dispozițiuni tot excepționale față de faptele semnalate.

D-lor, am ajuns la sfârșit.

Sper că am reușit a ve convinge de ceea-ce am susținut la început, anume că Codul nostru silvic este plin de defecte, are foarte multe părți slabe și trebuie neapărat modificat. Nu știu, dacă soluțiunile căroră am dat preferință ve satisfac și nu am pretențiunea a crede că programul ce v'am desfășurat să reprezinte ultimul cuvînt în cestiune.

N'am urmărit nimic alt-ceva, de cit a da un nou impuls cestiunei modificărei Codului și ași fi prea mulțumit, dacă 'mî-ași fi ajuns scopul.

P. A. Grunau.

INSTITUTUL GEOGRAFIC AL ARMATEI

II.

Cadastrul țarei.

Cu căldura ce dă convingerea unei acțiuni de mare însemnătate pentru binele țarei sale, D-l *general C. I. Brătianu*, directorul Institutului Geografic al Armatei, în cele 3 edițiuni din lucrarea sa asupra *Cadastrului României*, cea din urmă purtînd data de 1900.— precum și în conferința sa ținută în anul trecut la Academia Romînă,— al căruî membru corespondent este,— asupra *însemnătăței chartei țarei pentru stabilirea regimului cadastral în România*, pledează în favorul ideei de a se înzestra, fără întîrziere, țara noastră cu o atare instituțiune menită să producă efectele cele mai utile în viețuirea noastră modernă.

Nimeni, ca D-sa, n'a știut să scoată mai bine în relief, să pună în evidență relele consecințe ale stărei de absolută nesiguranță în care se află astă-z', la noi, proprietatea imobiliară rurală din punctul de vedere al unei liniștite posesiuni legale.

Iar întru cit mă privește într'un recent articol publicat în *Revista Pădurilor* din luna Octombrie, vorbind despre foloasele întocmirii cadastrului țarei, spuneam că prin înființarea sa transmiterea dreptului de proprietate sub diferitele ei forme, se va putea face cu cea mai mare înlesnire, fără a mai fi nevoie de complexitatea de formalități pentru a căror îndeplinire se simte neapărată trebuință de intervenirea omului de legi în țara romînească.

Noțiunea însă de cadastru a variat în cursul timpurilor.

Ast-fel în stabilirea regimului cadastral în Franța, în baza legii de la 15 Septembrie 1807, el nu avea alt scop de cît a se constata în mod precis, întinderea diferitelor proprietăți imobiliare și valoarea lor în raport cu ceea-ce produc. As e procura, cu alte vorbe, comisiunilor însărcinate cu operațiunile de recensămînt pentru impozitul fonciar, mijloace de investigațiune mai eficace ca în trecut, o bază reală și în afară de arbitrariul simplei aprecieri personale.

În acest sens considerat cadastrul, el nu are alt rol de cît ca cu prilejul stabilirii impozitului fonciar, să se țină seamă de o justă repartizare a sarcinilor publice asupra diverșilor contribuabili, de unde și numirea admisă *de regim cadastral fiscal*.

În timpul din urmă, însă, și anume cu începere de la 2 Iulie 1858, cînd, în urma inițiativei lui Sir Robert Torrens, a luat naștere în Australia de Sud în baza legii «*Real Property act*» așa numitul *Act torrens*, care nu este alt-ceva de cît un adevărat *Warrant imobiliar*, prin ajutorul căruia putem cunoaște, în tot momentul, situațiunea materială și juridică a orî-cărui imobil, cuvîntul a luat o altă semnificare, de unde și numirea de *regim cadastral fonciar*.

El servește la «*legitimarea proprietății imobiliare, adică la stabilirea stărei civile a acestor proprietăți în caracterul posesiunii, în natura transmițerii și în felul sarcinilor sale*».

Cînd calitatea juridică a proprietăților va fi cîștigată, cînd integritatea lor va fi bine asigurată, cînd vom fi în măsură de a putea pune bazele adevăratului credit fonciar, înțelegem bine că vor lua sfîrșit toate acele interminabile procese de revendicare cari aū darul de a absorbi cel mai prețios timp al instanțelor noastre judecătorești, va dispărea una din cauzele principale de ură, de desbinare, de permanentă neînțelegere între micii și marii proprietari, producătoare, une-orî, de adevărate frămîntări sociale; fie-care atunci, consultînd registrele cadastrale, va ști cu siguranță ce vinde și ce cumpără, transacțiunile, ipotecile și în fine orî-ce acte referitoare la mobilizarea proprietății fonciare, se vor putea face cu ușurință, fără a mai fi nevoie, ca astă-zî, de lungi cercetări prealabile, de cheltueli exorbitante, etc.

Cele mai multe țări, ca Anglia, Germania, Elveția, Italia, Austro-Ungaria, în timpul din urmă cu Bosnia și Herzegovina, Belgia și Olanda, ca să nu vorbim de cît de cele din Europa, incredințîndu-se de avantajele mai sus specificate, s'aū grăbit a adopta regimul cadastral australian, cu ajutorul căruia titlurile fonciare poț servi ca un excelent instrument de proprietate și de credit pentru cei în drept.

Este așa dar de neapărată trebuință ca să imităm și noi un asemenea bun exemplu, cu atit mai mult cu cit despre alcătuirea cadastrului în țara românească a mai fost și alta dată vorba, și anume, sint acum mai bine de o jumătate de veac, în cunoscutul *Regulament organic* și într'un *ofis* din 1835 al lui Vodă-Ghica.

Acest vechiū desiderat se poate aduce azi la îndeplinire, cind dispunem, pentru o mare întindere a teritoriului nostru, de harta țarei redactată de Institutul Geografic al Armatei, care hartă înfățișează un prețios isvor de cunoștințe și de elemente pentru țelul ce voim să urmărim, avîndu-se grija, printr'o înțeleaptă prevedere a primilor colaboratori, de a se figura, încă de la început, pe lângă relieful terenului, pus în evidență prin curbe de nivel, și limitele posesiunii actuale ale diferitelor soiuri de proprietari.

Așa fiind, pentru legitimarea acestei posesiuni și determinarea valorii proprietăților în cestiune, nu mai rămîne de cit instituirea de comisiuni de expertiză, în care pe lângă delegați ai proprietății rurale, ai autorității comunale, sau județene respective, să ia parte și cite un judecător și un inginer.

Cu chipul acesta se vor putea stabili, în mod legal, cei trei factori ai regimului cadastral în accepțiunea modernă a cuvîntului, și anume *planul*, *titlul* și *rolul cadastral*, acesta din urmă servind la clasificarea fiscală și la cunoașterea valorii solului național.

Ast-fel procedînd, vom fi în măsură de a săvîrși, într'un timp foarte scurt, dacă nu o operă perfectă, dar îndestulătoare pentru trebuințele momentane cele mai urgente.

Și numai mai tîrziu, potrivit cu mijloacele materiale de care vom dispune, cu incasarea veniturilor create prin însăși funcționarea regimului cadastral și alimentate cu din sumele ce diversele ministere cheltuesc actualmente, cum de exemplu cu operațiunii de recensămînt la fie-care 4 ani, cu hotărnicirea proprietăților Statului, cu personalul necesar pentru susținerea proceselor în diferendele avute cu proprietarii vecini etc., se va putea începe și la așezarea definitivă pe teren a cadastrului țarei.

Operațiunile tehnice referitoare se vor executa negreșit, de către personalul administrației militare, care a întocmit și charta țarei.

Cu acest din urmă prilej, ca și acum, mulți, și chiar dintre cei cu mai multă greutate, bărbați de Stat ai țarei, ridicău obiecțiuni, și exprimaū îndoiala lor dacă am fi în stare de a duce la bun sfîrșit o atare întreprindere de mare însemnătate pentru economia națională.

Și acum, ca și atunci, mulți de și par pătrunși de utilitatea cadastrului țării din punct de vedere al progresului agricol, al apărării naționale, al sporirii valorii proprietății imobiliare, astăzi depreciați din cauza nesiguranței în transacțiuni, totuși invoacă neapărată necesitate a unor cheltuieli considerabile pe cari, în situațiunea financiară actuală, nu le putem satisface.

Din cele ce precede rezultă însă că această teamă este din cale afară exagerată, că, din potrivă, cu mijloacele de care dispunem, se poate inaugura începutul lucrării despre care vorbim și aceasta cu atât mai mult, cu cât astăzi sume însemnate sînt utilizate în operațiuni ce decurg din faptul neexistenței unei posesiuni legale în ce privește marea majoritate a proprietăților noastre rurale și urbane.

Dacă începutul despre care facem mențiune va lua ființă, meritul va fi al D-lui general C. I. Brătianu, care, prin graiuri și prin scris nu încetează, un singur moment, a-și da silința de a convinge pe cei mai recalcitranți, pe cei mai puțin încrezători în forțele vii ale acestei țări, pe acei cari, în totdeauna cînd se tratează de o măreață operă ca în cazul de față, se ridică, chiar cînd sînt absolut neștiutori în cauză, cu o critică violentă și nedreaptă în contra inițiatorilor, adese-ori numai din pricina unui egoism rău povățuitor, numai din cauză că nu ei au fost primii promotori ai ideii.

Petre Antonescu

VIZITA M. S. REGELUI CAROL

LA

MINISTERUL AGRICULTUREI, INDUSTRIEI, COMERCIULUI ȘI DOMENIILOR

Simbătă, 27 Aprilie, la orele 10^{1/2}, M. S. Regele, însoțit de D-l locotenent-colonel *Georgescu*, adjutant regal, a vizitat pentru întia oară Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

La sosire, M. S. a fost întâmpinat de D-l ministru *B. M. Missir*, de D-l secretar general *C. Băicoianu*, de cei trei directori D-nii *C. Alimănișleanu*, *V. Istrati*, *Gh. Nicoleanu*, de D-l Dr. *Gr. Antipa*, inspector general al serviciului pescăriilor, precum și de toți șefii de serviciu.

Domnul ministru, a prezentat personalul superior, apoi Suve-

ranul, urmat de persoanele de mai sus, a urcat scara principală și, după un moment de repaus în cabinetul D-lui ministru, a început vizitarea diferitelor servicii.

Cu această ocazie, la picioarele scării de onoare s'aș fixat 2 plăci, una purtând inscripția: „*Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, 'și-a clădit acest palat sub domnia M. S. Regelui Carol I, 30 Septembrie 1894—30 Aprilie 1897*“; iar cealaltă: „*M. S. Regele Carol I, a bine-voit a vizita Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, la 27 Aprilie 1902*“.

Timp de 3 ore M. S. a vizitat cu de-amănuntul întreg Ministerul, începînd cu serviciul pădurilor.

Acest serviciu, ocupă partea din stînga a etajului întîiu, unde sînt instalate biourourile și 2 săli mari la etajul al doilea, unde este consiliul tehnic și sala desinatorilor. Incepînd cu cabinetul D-lui inspector *N. G. Popovici*, șeful serviciului, a vizitat și celelalte biourouri, interesîndu-se de lucrările fie-căruia, precum și de diferitele colecțiuni, fotografii, hărți, eșantilioane de lemne, expuse prin biourouri și caridoare, asupra cărora i s'a dat explicațiuni de D-l șef al serviciului. Apoi s'a urcat la etajul al doilea, vizitînd cele două săli, iar D-l silvicultor-șef *P. Antonescu*, șeful biouroului de studii, a dat Suveranului explicațiuni amănunțite asupra torenților din valea Topologului și a diferitelor diagrame, făcute spre a pune în evidență mersul comerțului lemnului de la 1850 pînă la 1900 la export și import. M. S. a dat o deosebită atențiune explicațiunilor ce i s'a dat, interesîndu-se și de venitul pădurilor.

Apoi a trecut la direcția industriei, comerțului și minelor, unde a vizitat cabinetul D-lui inginer *C. Alimănișleanu*, directorul celor 3 servicii, care a dat explicațiuni asupra modului funcționării lor. S'a interesat de aproape de produsele diferitelor industrii, ce erau așezate în sălile acestei direcțiuni. Fabrica *Bucher* și *Durrer* expuseseră diferite produse ale industriei lemnoase, foarte importante, apoi diferite obiecte din fabricele *Assan* (uleiuri și făine), *Dobriceanu* (ciocolată, cofetărie), *Lelea* și *Schiel* (hirtie), *Weller-Azuga* (pește sărat), *Steaua-Romîna* (derivate din petrol), *Chitila și Mărășești* (zahăr), cleiuri, fosfate, țesături, driluri etc.

La serviciul minelor, s'a interesat de harta geologică a țării și la laboratorul de geologie s'a arătat Suveranului, frumoasele colecțiuni mineralogice, geologice, paleontologice și petrografice, dîndu-i-se explicațiuni amănunțite asupra exploatărilor de petrol.

Asemenea, la serviciul industriei s'a dat diferite instrucțiuni

asupra fabricelor cari se bucură de avantajele legei pentru încurajarea industriei naționale, prezentându-se un tablou de numărul acestor fabrici, de capitalurile întrebuințate și de scutirile ce li s'a acordat; iar la serviciul comerțului, s'a dat explicațiuni asupra diverselor chestiuni privitoare la viața economică a țării.

De aci Suveranul a trecut la serviciul pescăriilor, unde D-l Dr. *Gr. Antipa* a dat explicațiuni asupra venitului pescăriilor, a exportului de pește, precum și a diferitelor lucrări, ce urmează a se executa, de către serviciu, în delta Dunărei.

Trecind în aripa stângă a acestui etaj, la direcția agriculturii, M. S. a cercetat diferite obiecte expuse, precum pluguri, grape etc. și i s'a prezentat dări de seamă asupra fermelor model ale Statului, a școalelor de agricultură, diferite date statistice.

La serviciul zootehnic se preparase o expoziție de stupi, unelte de apicultură etc., apoi i s'a dat explicațiuni asupra depozitului de armăsari și a oeriei de la Constanța, asupra creșterii viermilor de mătase și i s'a prezentat gogoși și mătase.

Scoborindu-se la etajul întâiu, a vizitat cabinetul D-lui inginer *V. Istrati*, directorul domeniilor, apoi serviciul arendărilor și al proprietății fonciare, interesându-se de parcelări și în special de pământurile din Dobrogea.

Terminind cu vizitarea tuturor serviciilor, Suveranul s'a scoborit în laboratorul de chimie, atașat la direcția industriei, unde i s'a prezentat: tablourile diferitelor analize de petrol din fie-care regiune petroliferă; tablouri de diferite benzine, precum și de alte derivate industriale, ce se obțin prin destilare. În special, M. S. a dat o deosebită atențiune derivatelor cari se pot întrebuința la colorarea diferitelor țesături și a celor întrebuințate ca baze pentru preparări de explosive, asistind chiar la experiențe făcute cu aceste din urmă.

Vizita M. S. s'a terminat la muzău, unde a vizitat cu de-amănuntul probele de produse agricole, miniere, și ale diferitelor fabrici din țară de țesături, metalurgie, conserve, vinurile Statului, hărți speciale etc.

În tot timpul vizitei M. S. n'a lipsit de a întreba pe fie-care funcționar, care l'a aștepta la locul său, de studiile ce are, de vechimea în serviciu și de atribuțiuni.

Sintem convingși că această Augustă vizită va avea ca efect să stimuleze și mai mult pe funcționarii acestui Minister la o muncă rodnică, mai cu seamă în aceste timpuri cind toate avuțiile țării,

administrare de Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, trebuiesc puse în valoare.

La plecare, a avut înalta bună-voință de a permite să fie fotografiat la intrarea Ministerului, în mijlocul funcționarilor așezați în ordinea ierarhică și fericiți că vor avea ast-fel o dovadă materială de înalta bună-voință și satisfacție a M. S., dovadă care va fi păstrată cu cea mai mindră amintire în familiile lor, spre știința neamurilor viitoare.

Apoi la orele 1 $\frac{1}{4}$, după ce 'ș'a exprimat înalta Sa mulțumire, și 'și-a luat rămas bun de la D-l Ministru și personalul superior, s'a întors la palat.

INFORMAȚIUNI

În bugetul pentru exercițiul 1902/1903 al Ministerului de Domenii, prevăzându-se suma de lei 500 ca subvenție Societății *Progresul silvic*, publicăm adresa No. 25.543 de la 1 Aprilie a. c., către D-l Președinte, precum și răspunsul de mulțumire adresat onor. Minister:

Domnule Președinte,

Rolul însemnat ce în ultimele vremuri a jucat în progresul silviculturii române societatea *Progresul Silvic*, care are onoare a vă avea ca Președinte, și înrîurirea puternică ce constatăm cu plăcere că are *Revista Pădurilor*, jurnalul societății, cit și conferințele și congresele anuale ale membrilor ei, asupra dezvoltării economiei forestiere în România, sînt acum în deobște cunoscute.

Și în dorința de a ne manifesta și noi, cit de mult apreciem roadele activității acelei societăți, am profitat de prilejul întocmirii bugetului Ministerului pe exercițiul 1902/1903 și am înscris în el, la art. 129, o sumă de lei 500, ca subvenție acelei societăți pentru studiile, publicațiunile și lucrările ce face în interesul economiei forestiere,— fiind convinși că ast-fel, dacă nu sîntem în măsură a-i da un prea apreciabil ajutor material, cel puțin îi dăm un sprijin moral.

Făcîndu-ne o datorie și o onoare de a vă aduce acestea la cunoștință, ve rugăm D-le Președinte, a primi aci alăturat și ordonanța cu No. 13/902, pentru plata sumei de lei 500.

Primiți, ve rugăm D-le Președinte, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru, **C. Băicoianu.**

Șeful serviciului
Inspector silvic, *N. G. Popovici.*

Domnule Ministru,

În bugetul pe anul 1902/1903, ați bine-voit a prevedea suma de lei 500 (cinci sute), ca subvenție societății *Progresul Silvic*, pentru că societatea de la înființarea ei a luptat și luptă pentru propășirea silviculturii în România.

Acest ajutor, fiind acordat grație D.-Voastre, pentru prima oară acestei Societăți, sub-semnatul ca Președinte de la înființarea ei, în numele Comitetului de Administrație, ve exprim înalta mea grațitudine.

Bine-voiți, ve rog Domnule Ministru, a primi asigurarea respectuoasei mele considerațiuni.

Președinte, **Ion Kalinderu.**

Secretar, *N. C. Nădejde.*

* * *

Comitetul central de Administrație al Societății, întrunindu-se în ziua de 17 Maiu a. c., conform art. 16, 'și-a constituit biuroul ast-fel:

D-1 **Ion Kalinderu**, președinte,

» *C. F. Robescu*, vice-președinte,

» *N. C. Nădejde*, secretar-casier.

D-nii Dr. *Gr. Antipa*, *P. Antonescu*, *C. Broșleanu* și *N. G. Popovič*, vor forma comitetul de redacțiune al Revistei

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1901/1902, pînă la 31 Martie a. c., a fost de lei 5.370.284 bani 86, prevederile bugetare fiind de 400.000, față de lei 6.729.118 bani 21 încasați în exercițiul trecut, tot pînă la această dată.

* * *

La licitațiile de la 9, 12 și 15 Maiu, s'a adjudecat 8 păduri din 170.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Iunie, se vor ține licitații pentru vînzarea a 158 păduri.

* * *

La 15 Iunie, se va ține licitație la Prefectura Buzău, pentru vînzarea din pădurile Statului *Mușă-Mică* a unei porțiuni de 1.919 h. a. 5.350 m. p.

Plata se va face în 3 rate, iar exploatarea în 16 ani.

* * *

La 12 Iulie se va ține licitație la prefectura Buzău, pentru vânzarea a 25.684 arbori rășinoși și 22.187 fagi din pădurea Tazlău.

* * *

D-l *D. Nestor*, silvicultor cl. II-a a demisionat din corpul silvic al Statului.

* * *

Următoarele avansări, primiri în corp, numiri și mutări, s'au făcut în corpul silvic pînă la 1 Iunie :

D-l *Ilie Apostolescu*, fost sub-inspector silvic, se primește în corpul silvic al Statului, cu gradul de silv. cl. I, pe ziua depunerii jurămîntului, în locul D-lui *I. Solacolu* demisionat pe ziua de 1 Aprilie 1092 și trecut în serviciul silvic al Eforiei spitalelor civile ;

D-nii silvicultori cl. II-a *I. Balaban* și *N. Elefterescu*, au fost avansați silvicultori cl. I, în locul d-lui *I. Apostolescu*, demisionat și *B. D. Neagoe*, decedat ;

D-nii silvicultori asistenți *Vasile Mirică*, *I. Simionescu* și *Th. Grigoraș*, au fost numiți silvicultori cl. a II-a ;

D-nii *C. Negrescu*, *Emanoil Negoescu* și *Florea Voicu*, au fost numiți silvicultori asistenți ;

D-l silvicultor cl. II-a *N. Pușcariu*, șeful ocolului Niculițel (Tulcea), a fost mutat la ocolul Tg.-Neamț ;

D-l silvicultor cl. II-a *D. Georgescu*, șeful ocolului Tg.-Neamț, a fost mutat la ocolul Seaca-Optășani (Olt) ;

D-l silvicultor asistent *Em. Negoescu*, a fost numit șef al ocolului Nicolîțel.

D-l silvicultor cl. II-a *P. Simionescu*, a fost numit în administrația centrală.

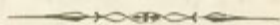
* * *

Următorii D-ni silvicultori-șefi, vor fi trimiși în misie în țară și streinătate, și anume :

D-l silvicultor-șef *D. Klein*, va merge în Slavonia, pentru a vizita mai multe exploatări mari de păduri ;

D-l silvicultor-șef *J. Moldoveanu*, va merge în Tirol, pentru a studia uscătorile de seminți, și

D-l silvicultor-șef *Th. Spirescu*, va vizita plantațiile din țară.

Barbu D. Neagoe, silvicultor cl. I, sub-șef de birou în Administrația centrală, a încetat din viață la 23 Maiu a. c., după o scurtă suferință.

Născut la 16 Februarie 1868, în satul Scrada (Gorj), după ce a terminat cursul primar, a făcut școala practică de Agricultură de la Strihareț. Distingându-se în această școală, a fost primit ca bursier la școala specială de Agricultură și Silvicultură de la Herăstrău, pe care a absolvit-o în anul 1888, clasificat fiind între cei dintâi. — În acel an, înființându-se pe lângă școala de la Herăstrău, cursul de aplicație silvică, *Barbu D. Neagoe*, este din prima promoțiune, făcând practica meseriei, căreia se destinase pe lângă ocoalele Brănești și Sinaia.

La absolvirea anului de practică, în Decembrie 1889, a fost primit în corpul silvic cu gradul de gard ajutor, și la 16 Februarie 1891 a fost numit gard general cl. II, iar la 22 Octombrie 1899 gard general cl. I; iar funcțiunile ce a ocupat potrivit gradelor din corp, sînt: șef de ocol, aproape tot timpul în Dobrogea, șef de cancelarie la foasta reg. III silvică și apoi atașat cu serviciul în Ad-ția centrală. În 1898 a obținut titlul de inginer hotarnic.

Barbu D. Neagoe a fost un elev silitor și prin sine însuși și-a format cariera; ca agent a fost neîntrecut de harnic, dînd probe de o putere de muncă, cum rar se vede.

Ca răsplată a activității sale de agent al Statului, în urma recomandății șefilor săi, cari erau în măsură de a-l cunoaște, în anul 1893 *Barbu D. Neagoe* a făcut parte dintre agenții trimiși în Bucovina, pentru a vizita pădurile, cu care ocazie a făcut o dare de seamă; iar în primăvara anului 1895, a fost trimis în misiune pentru 1 an în Austria, spre a studia corecțiunea torenților.

Ca membru al societății «*Progresul silvic*» și colaborator al Revistei, *Barbu D. Neagoe* încă s'a distins, tratînd diferite chestiuni și ocupîndu-se în special de jurisprudența silvică.

În ultimii timp, după o muncă destul de grea, și-a văzut luînd ființă unul din idealurile sale, «*Călăușa silvicultorului*», opera sa de mai mulți ani, a apărut sub auspiciile Societății «*Progresul silvic*» și va rămîne posterității ca o bună pildă a hărniciei sale.

Înmormîntarea acestui regretat coleg și colaborator, s'a făcut în ziua de 25 Maiu a. c., asistînd la înmormîntare D-l ministru al domeniilor *B. M. Missir*, D-l secretar-general *C. I. Băicoianu*, D-l *N. G. Popovici*, șeful serviciului pădurilor, depunînd fie-care cite o coroană, apoi toți silvicultorii și funcționarii de la serviciul pădurilor.

D-l *Ion Kalinderu*, președintele Societății «*Progresul silvic*», cu multă părere de rău, fiind în doliu și în acea zi reținut tot de doliu, a rugat pe D-l *C. F. Robescu*, vice-președintele Societății, de a reprezenta Societatea, depunînd o coroană din partea ei.

La domiciliul defunctului a ținut o cuvîntare D-l *C. F. Robescu* din partea Societății «*Progresul silvic*», iar la cimitir au vorbit d-nii *N. G. Popovici* în numele silvicultorilor și *V. Stoicescu*.

CLIMA LUNEI MAIŪ 1902 st. n.

la București-Filaret

Luna MaiŪ 1902 a avut un timp extra-ordinar de rece și cu precipitațiuni atmosferice destul de abondente.

Temperatura lunară egală cu 14 grade, este mai mică ca normala cu ceva mai mult ca două grade. În nici într'un an, de la 1857 încoace, această lună nu a fost așa de rece; totuși în trei ani, la 1874, 1880 și 1883, ea a fost apropiată de aceea de acum. Zilele cele mai călduroase au fost la 5, 6, 14, 15, 18 și 19; restul relativ reci, cu deosebire cele de la 1 la 4 și de la 22 la 29. Ziua cea mai rece, a fost la 1; minimum 3°.0 înscriindu-se la 3, cea mai caldă a fost la 19, când termometrul s'a ridicat pînă la 26°.8, care este temperatura maximă înregistrată în această lună. În ce privește temperaturile extreme, ele sînt coprinse în limite normale maximum în alți ani atingînd valoarea de 35°.0 în 1872 iar minimum coborîndu-se la -1°.0 în 1886. Zile de vară am avut numai 2; în general sunt 11.

Precipitațiunile atmosferice adunate 78 mm., deși întrece normala cu 12 mm., ele nu au fost excesiv de multe, căci de la 1865 încoace, în 11 ani s'au strîns în MaiŪ cantități de apă cu mult mai mari, ajungînd la 173 mm. în 1881. Ceea-ce însă merită a fi remarcat, este marele număr de zile cu ploaie, 20, pe cînd de ordinar sunt 11; numai într'un singur an, la 1874, s'a mai repetat acest lucru. Ploi torențiale nu au fost; cea mai abondentă este aceea de la 28, cînd s'a adunat peste noapte 13 mm. de apă.

Vinturile dominante, crivățul și austrul, au bătut aproape în proporțiuni egale. Presiunea atmosferică mijlocie 751.9 mm. este cu 0.7 mm. mai mică ca normala. Atmosfera a fost cu aproape 4% mai umedă și cerul mult mai înnourat ca de obicei. Au fost 7 zile senine, 14 noroase și 10 acoperite. Soarele a strălucit mai puțin ca în anii normali: 228 ore în 29 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată în timp de 248 ore, în 29 zile. Rouă s'a observat în 19 zile, brumă într'una, curcubeu în 4, halo-solar în 5, tunete și fulgere în 12 aproape toate de intensitate slabă. Deși timpul a fost răcoros, cu toate acestea, mulțumită ploilor destul de abondente, vegetațiunea s'a dezvoltat foarte mult în cursul acestei luni; către sfîrșitul său, fîcetele începuseră a fi cosite. Rapița este aproape a se coace, are însă nevoie de puțină căldură; grîul a dat spic și este aproape a înflori; toate celelalte cereale sînt frumoase și bine dezvoltate. Vița de vie a înfrunzit; fructele sînt abondente.

Institutul Meteorologic.

CONSERVAREA LEMNELOR ¹⁾

*Domnule Ministru,
Domnule Președinte,
Domnilor,*

Observația și experiența zilnică ne arată și demonstrează în mod evident că lemnele odată tăiate din pădure — și me voiu referi în special la lemnele destinate pentru lucru și construcțiuni — sînt supuse la diferite cauze de distrugere. Ast-fel, cu toții am putut observa cum lemnele, fie cu coaje sau debitate, cînd sînt lăsate expuse aerului, umezelei și variațiilor de temperatură, se *crapă*, se *îndoesc*, se *strîmbă* și *putrezesc*, mai ales cînd sînt îngropate în pămînt sau scufundate sub apă. De asemenea lemnele sînt atacate de insecte și o serie întregă de larve ale lor; așa, ca exemplu, voiu cita *Teredo* și scoica *Pholas*, care găuresc și mănîncă lemnele întrebunțate pentru nave sau construcții de porturi și diguri. Tot ast-fel în clădiri, lemnul este atacat cu deosebire de *ciuperci*, dintre care cea mai temută este *Merulius destruens* (numită ciuperca de casă) și care distruge cu desăvîrșire lemnele, mai ales în cazul cînd sînt întrebunțate ude; la început se formează puncte mici albe, care cu timpul se transformă într'un strat mucilaginos sau formează un țesut de vase fine, care anunță începerea distrugerii. Aceste fire se întind apoi, devin din ce în ce mai mari, pătrund chiar prin pereți și nimicesc ast-fel tot ce e lemn într'o clădire, separînd în același timp și un lîcid cu miros neplăcut și caracteristic prezenței sale, și făcînd ast-fel clădirea improprie de locuit, mai ales din punctul de vedere al solidității.

Mari și numeroase îngrijiri necesită arborii, cînd sînt în viață, pentru a-i face proprii pentru lemn de lucru și construcțiuni; dar nu mai puțin interesante și numeroase sînt îngrijirile ce trebuie să dăm arborilor, o dată ce sînt tăiați, pentru a-i conserva și a prelungi prin urmare cît se poate mai mult durata lor.

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic» în ziua de 23 Martie 1902.

Cestiunea conservării lemnului, care trebuie să fie privită ca *una dintre cestiunile cele mai importante de economie publică*, n'a primit încă o soluție completă. Această problemă, capitală pentru un mare număr de industrii, rezolvată altă dată în mod incomplet prin simpla uscarea a lemnului, a dat naștere la o mulțime de lucrări, având toate de bază impregnarea lemnului de conservat cu lichide antiseptice.

Domnilor,

Conduc de însemnata importanță a acestei cestiuni și oferindu-mi-se ocazia a răspunde invitației D-lui Administrator al Domeniului Coroanei, Ion Kalinderu, mult stimatul și iubitul nostru Președinte, de a ține o conferință în anul acesta, pentru care me simt dator a-i aduce aci omagiile mele, am onoarea a ve întreține asupra subiectului următor :

Diferitele metode întrebuintate pentru conservarea lemnului.

Domnilor,

Înainte de a arăta prin ce mijloace se pot conserva lemnele, voi expune în câte-va cuvinte cari sînt *cauzele alterației lemnului*, cunoscînd prin aceasta ce urmează să se combată prin întrebuintarea diferitelor procedee de conservare.

Dacă ne raportăm la compoziția sa, lemnul poate fi considerat ca format din *celulosă*, substanța predominantă care constituie scheletul vegetalului, din materia organică *încrustantă*, (vasculosă, cutosă, etc.), abundentă în inima lemnului, căreia îi mărește densitatea și duritatea, ambele constituind *partea lemnoasă* propriu zisă, și din *substanțe azotate* în mai mică cantitate, care se găsesc dizolvate în *sevă* împreună cu alte substanțe, diferite după natura vegetalului, ca : reșine, gome, materii zaharose, coloranți, tanin, etc., și împreună cu o mică cantitate — relativ — de materii saline. Aproape toate aceste substanțe, afară de minima cantitate de săruri, sunt substanțe fermentescibile, care intră în acțiune îndată ce se găsesc în condiții favorabile : în contact cu *aerul* (prin urmare cu *oxigenul*) și *umezeala*.

Ast-fel în prezența *materiei azotate* și sub influența *aerului* și a *umezelei atmosferice* ia naștere *fermenți*, care dezvoltându-se pe cheltuiala materiei azotate (ceștiuni rezolvate azi definitiv în urma studiilor lui Pasteur) atacă celuloza, producându-se ast-fel *arderea sa lentă*, cu degajare de apă, acid carbonic și în același timp produse amoniacale, ardere favorizată prin stările alternative de uscăciune și umezeală în care se găsesc lemnele, când se produc și crăpături în masa lor pe unde intră aerul și germenii din aer.

Această transformare a părților constituante ale lemnului se poate produce sub diferite aspecte foarte bine caracterisate.

Așa, fie că acidul carbonic ce ia naștere și produs în abundență favorisează dezvoltarea a numeroase *specii de ciuperci* care se nutresc chiar cu elementele lemnului și produc ruina sa completă; sau, fermentația dezvoltată în canalele interne ale lemnului și favorizată prin umezeală distruge fibrele și cauzează stricăciuni cu atât mai de temut cu cât sînt ascunse și neprevăzute.

Afară de aceasta, prezența materiei azotate în celulele țesutului vegetal, mai constituie o cauză de distrugere a lemnului, prin faptul că atrage o mulțime de *insecte xylofage* cărora le servește de nutriment și care căutînd-o în cavitățile lemnului, 'l perforază în toate sensurile și-l distrug adesea cu o iuțea de necrezut.

Prin urmare cauzele cele mai principale ale alterației sau distrugerii lemnului, sînt: *putreziciunea* și *acțiunea insectelor*.

Prezența și fermentația materiei azotate fiind ast-fel cauza principală a ruinei lemnului, pentru a-l conserva și a-î prelungi durata trebuie, *sau* să căutăm a scoate din lemn această materie azotată sau cel puțin a îndepărta toate împrejurările fără de care nu se poate petrece fermentațiunea, *sau* a lucra, în fine, în mod direct asupra materiei azotate, pentru a o face să intre în *combinațiuni fixe* și ca atare nesusceptibile de a fermenta.

Putem ajunge la realizarea, în total sau în parte, a acestor două desiderate, întrebuițînd separat sau combinate

unul din cele două serii de procedee de conservare: *fizice* și *chimice*¹⁾.

Procedeele fizice întrebuintate sînt:

1. *Uscarea* naturală sau în aer liber și *artificială*;
2. *Carbonizația superficială*; și
3. *Imersiunea* sau *cufundarea lemnului în apă*.

Prin aceste procedee realizăm punctul de a îndepărta o parte din sevă și în același timp acțiunea aerului și a apei, sub a căror influență se produce fermentațiunea.

Se știe că, dacă lemnul întrebuintat pentru fabricarea diferitelor obiecte în arte și construcțiuni n'a fost perfect uscat, și se usucă după întrebuintare, atunci — înainte de a fi descompus, — el este supus la diferite schimbări de formă. Ast-fel, prin micșorarea de volum, se scurtează și îngustează, iar urmarea acestui fenomen este că obiectele se desbină. Exemplu cunoscut de toți: ușile și ferestrele nu se închid, plăcile de mese plesnesc, dușumelele și grinzile se crapă etc.

Procedeul de *a usca* lemnele, oferă cel mai bun preservativ pentru obiectele destinate a fi păstrate în loc uscat, ca mobilier, parchet etc. și mai ales cînd suprafața lor se acopere cu vopsea, lac sau alt mediu care evită contactul direct cu aerul.

Prin uscare se îmbunătățesce decî mult starea lemnului pentru întrebuintarea sa în arte și construcțiuni.

Uscarea lemnului mai poate fi considerată și din punctul de vedere al întrebuintărei sale ca combustibil. În adevăr, sub aceiași greutate, lemnul uscat dă o cantitate de căldură mult mai mare de cît lemnul umed, în care o parte din căldura dezvoltată, mai ales față cu căldura specifică mare a apei, este întrebuintată a evapora umezeala din lemn.

Un punct însemnat de observat este că lemnul uscat la aer, apoi expus din nou umezelei și chiar băgat în apă, nu mai recapătă întocmai proprietățile lemnului verde. De sigur că, prin uscare, s'a petrecut oare-care reacțiuni chimice

1) În general, toate procedeele de conservare pot fi considerate ca *acțiuni fizice*; însă, cum prin injecțiunea a diferite substanțe antiseptice, aceste acțiuni sînt însoțite și de reacțiuni chimice, am grupat procedeele bazate pe injecțiunea în masa lemnului a diferite substanțe antiseptice, fie prin *infiltrație naturală*, prin *presiune* la aer liber sau prin *presiune în vas închis*, sub numele de procedee chimice.

imperfect definite, care au insolubilizat o parte din principiile dizolvate în sevă.

Așa se poate explica efectele bune obținute de ex. prin încălzirea lemnelor verzi cu coaje, după care, fiind descojite capătă o calitate și duritate particulară; de asemenea prin pîrlirea la foc a furcilor și a altor utensile ca juguri, lopeți etc. (mijloc de uscare întrebuintat mult și de țărani), unde în aceste cazuri, afară de uscare, mai avem și impregnarea lemnului cu oare-care principii creozotate.

Uscarea lemnului se poate face pe cale *naturală* sau *artificială*.

Pe cale *naturală*, lemnele se lasă mai mulți ani la aer și anume: în primul an la aer liber, expuse vîntului și așezate în grămezi, așa ca aerul să poată străbate ușor; în acest timp ploaia și zăpada care cade extrage o mare parte din sucurile lemnului. În anul al doilea, lemnele se pun într'un șopron pentru a le feri de ploaie și zăpadă, fără a împiedica circulația aerului și în anul al treilea se țin într'o magazie ușor încălzită, pentru a termina uscarea. Acest procedeu, de și din cauza pierderei de timp este foarte costisitor, însă este cel mai sigur.

Lemnele pentru scopuri anumite ca: plăci de rezonanță, pentru pian, tuburi de orgă, etc. se mai supun la o uscare ulterioară, *artificială*, într'un spațiu încălzit prin vaporii sau alte mijloace. Așa în fabrica de pian Pleyel și Wolff, lemnele care au fost supuse la uscare naturală mai mulți ani, sînt ținute încă în uscătoare, în care se introduce aer cald la temperatura de 25°—30° C. în timp de trei pînă la șase luni.

Uscarea lemnului verde, tăiat de curînd, la o temperatură rădăcată, este foarte defectuoasă, prin faptul că stratele exterioare se usucă mai repede și și micșorează volumul, iar stratele interne neputîndu-se usca așa repede, se produce o micșorare de volum inegală și, prin diferențele de tensiune în interior, lemnele se strîmbă și crapă.

Uscarea artificială a fost întrebuintată în Anglia și America încă de pe la începutul secolului al XVIII-lea, pentru construcții maritime, dar n'a dat rezultate bune. Acest procedeu usucă, fără îndoială, lemnul în cite-va ore mai mult de cît dacă s'ar usca în aer liber mai multe luni, dar adese-

ori 'i alterează calitatea ; în ori-ce caz 'l face foarte higrosopic și foarte susceptibil de a se umfla și crăpa la frig.

Se evită însă acestea, întrebuițind *carbonizația superficială*, care pentru anumite scopuri constituie un bun procedeu de conservare și este întrebuițat din timpurile cele mai depărtate.

În general, acest procedeu constă în a *pîrli* suprafața lemnului supus la operațiune.

Eficacitatea acestui metod consistă în faptul că suprafețele ast-fel încălzite sînt uscate repede și devin mai compacte și mai puțin permeabile ; germenii organizați și plantele criptogamice, care pot fi depuse în stratul superficial al lemnului, sînt omoriți, și ast-fel se împiedică la suprafață ori-ce vitalitate și ori-ce tendință de fermentațiune. Mai mult, la această temperatură rădăcată, țesutul lemnos pînă la adîncimea de 2—3 mm. este în parte destilat, degajînd materii gudronoase cu proprietăți antiseptice, care impregnează lemnul.

Acest sistem de conservare, care mult timp a făcut mari servicii, este departe de a fi perfect ; ba chiar aplicat spre exemplu la traversele de drum de fer este foarte defectuos. În adevăr, traversele supuse la carbonizație superficială se despică cîte-odată pînă în inima lemnului, din cauza inegalității de temperatură ; aceste despicături permit ast-fel aerului și umezelei a pătrunde în partea internă a lemnului, care nu e carbonizată, și prin urmare a-l distruge.

Citez tot aci și procedeu prin *imersiune* sau *cufundarea lemnului în apă dulce sau de mare*.

Eficacitatea acestui procedeu — întrebuițat în Anglia încă de pe la începutul secolului al XVII-lea — ar consta în faptul că apa dizolvă cea mai mare parte din sevă, care se găsește ast-fel înlocuită prin apă curată care nu e fermentescibilă și se evaporază mai ușor ca apa sevei care conține diferite substanțe higroscopice ; așa că acest procedeu permite de a usca lemnele mai ușor. Experiența a arătat că lemnul de stejar destinat pentru parchet s. ex., care ar trebui uscat în aer liber două ani, poate fi uscat numai în patru luni, dacă a fost mai întiiu supus la operația imersiunii.

Disoluția sevei se face mai ușor în apă dulce, de cît în apă sărată ; în schimb însă apa dulce pare a slăbi lemnul

după un timp oare-care, pe cînd din contră apa sărată oprește chiar dezvoltarea putrezirei uscată, dacă aceasta începuse.

Să trecem acum la *procedeele chimice* de conservare.

Mijloacele chimice întrebuintate pentru conservarea lemnului constau esențial în a *introduce* în lemn diferite substanțe chimice cu proprietăți antiseptice. Scopul introducerii acestor substanțe este, să a *elimina* pe cît se poate mai complet seva, cauza principală a alterației lemnului, și luîndu-i locul a *preserva* lemnele de orî-ce descompunere; să a *alunga* din lemn numai *partea apoasă* a sevei și combinîndu-se apoi cu materia azotată ast-fel concentrată, a forma cu aceasta compuși fixi și insolubili, în care stare, sucurile vegetale nu mai pot fi atacate de umiditate și prin urmare nu mai pot da loc la fermentațiune, prima și cea mai esențială cauză a putreziciunei.

Domnilor

Dacă facem o privire retrospectivă, găsim, din timpuri foarte depărtate, prescrise diferite mijloace pentru conservarea lemnului. Așa, din timpurile cele mai depărtate, oamenii au întrebuintat în acest scop *spoeli* cu smoală și gudron. Autorii vechi citează obiceiul de a se păstra obiectele de valoare făcute din lemn, aplicîndu-le pe suprafață diferite uleiuri de măsline, cedru, meleze etc.

Cine nu știe perfecția la care ajunseseră Egiptenii în prepararea momiilor lor?

Din timpurile mai recente, prima idee de a văpsi și impregna lemnele cu diferite ingrediente și uleiuri coapte, se atribue lui Giovanni da Verona, contemporan cu Raphael.

Prin acest procedeu însă de a spoi lemnele nu se preservă de cît în mod imperfect lemnele, căci cel mai mic accident, care va rădica înveluitoarea protectoare, va lăsa să pătrundă în interior inamicul (umezeala) și de atunci răul va fi și mai grav, pentru că va fi invizibil.

De aci se deduce în mod evident că numai *impregnînd înse-și fibrele lemnoase* cu o substanță capabilă a le sustrage principalelor cauze de alterațiune care le amenință, se poate ajunge în mod sigur și eficace a conserva lemnele. Acest

fapt, azi incontestabil, a fost recunoscut încă din secolul al XVIII-lea, căci Reed la 1740 și Hales la 1760, propuseră a prelungi durata lemnului prin imersiunea lor într'o soluție de gudron.

Deja de la 1719 Pallas propusese în acest scop a se *mineraliza* lemnele, tratându-le cu o soluție de sulfat de fer, apoi băgându-le în apă de var, pentru a precipita sarea și a forma un sulfat de calciū insolubil.

Mai tirziū Carny, observînd în minele de sare de la Dieuze că scîndurile de brad impregnate cu sare, rămăsese în perfectă stare după 25 ani, conchise la posibilitatea de a se conserva lemnele injectîndu-le cu mäterii saline.

Champy conservă lemne verzi, introducîndu-le într'o baie de *seă* la temperatura de 130°; prin această operație se introducea în toate canalele fibrelor lemnoase, în locul apei, care era vaporisată prin căldură.

În 1830 Kian propuse injecția lemnului cu sublimat corosiv, agent antiseptic care omoară toate insectele preexistente în lemn și împiedică orî-ce atac ulterior.

După cum vedem dar, Domnilor, problema conservării lemnului cere soluția a două dificultăți principale: de a găsi o substanță chimică cu proprietăți antiseptice eficace, apoi de a găsi un mijloc practic și sigur, pentru a introduce aceste substanțe în lemnul supus conservării.

Numărul substanțelor antiseptice întrebuintate este foarte mare; s'a întrebuintat pe rînd diferite săruri metalice, apoi uleiuri vegetale și minerale, dintre care voiū cita, ca mai importante:

Biclorura de Mercur sau sublimatul corosiv;

Clorura de zinc;

Sulfatii de Cupru, Fer, Zinc, Calciū, Magnesiū, Bariū, Aluminiū;

Borax și săruri de sodiū; și

Gudroanele.

Dintre acestea cele mai întrebuintate pînă azi și care au dat rezultate remarcabile sînt: Sublimatul corosiv, clorura de zinc, sulfatul de cupru și gudroanele cu derivații lor.

Iar, în ce privește mijloacele de a introduce aceste substanțe în lemn, acestea — după cum vom vedea — se pot grupa în jurul următoarelor:

a) prin *infiltrație naturală* sau prin *deplasare*, întrebuințate mai ales pentru lemnele încă în picioare, sau de curînd tăiate ; și

b) prin *presiune în aer liber* sau prin *presiune în vas închis*, ce se aplică cu deosebire lemnelor uscate.

Afară de acestea, de cîțiva ani, se experimentează în Franța cu mult succes metoda lui A. Nodon și A. Bretonneau de a întrebuința *electricitatea* ca forță fizică pentru a introduce în lemn o soluție salină: *senilizafia lemnelor prin electricitate*, metod brevetat în anul 1896, și asupra căruia voi reveni mai amănunțit.

Înainte de a arăta și analiza rezultatele căpătate prin întrebuințarea diferitelor metode și a diferitelor substanțe antiseptice, me voi opri asupra cîtor-va dintre metodele și substanțele citate — după importanța ce prezintă — fie din punct de vedere științific, fie din punctul de vedere practic și al întrebuințării și eficacității lor.

Asupra impregnării cu sulfat de cupru. — Sulfatul de cupru s'a preferat și se preferă chiar azi multor altor substanțe, din cauza eficacității sale relative și a costului său puțin ridicat. Vederile asupra acțiunii conservatoare a Sulfatului de cupru în lemn sînt încă foarte divergente.

Așa, după König, celuloza n'ar reține nici urmă de cupru, și că eficacitatea acțiunii acestei sări constă în aceea că *dizolvă albumina* și o face ast-fel mai puțin aptă pentru putrezire.

După Welz, conservarea lemnului prin sulfat de cupru se datorește faptului că o parte din sarea de cupru se reduce în cupru metalic, care închide, așa zicînd, ermetic porii fibrelor lemnoase, producîndu-se și o carbonizare parțială a lemnului prin acidul sulfuric pus în libertate. Acest autor a constatat de alt-fel acest lucru, găsind cu ocazia deschiderei unei mine de cupru veche romană, lemne conservate foarte bine, în timp de peste 1800 ani.

După Boucherie, în această tratare, contrar părerei lui König, celuloza se combină cu o parte din cupru, formînd o combinație insolubilă, și după dînsul acestui fapt se datorește eficacitatea sulfatului de cupru în conservarea lemnului.

Condițiile unei impregnări eficiente cu această substanță, sînt: înlocuirea sucului din lemn printr'o soluție de sulfat

de cupru, care să nu conţină mai mult de 5% sulfat de fer, care distruge lemnul, afară de stejar, în care, din contră, găsim acidul tanic, formează tanaţi de fer, substanţe preservatoare; lemnul odată impregnat, trebuieşte *perfect uscat* înainte de întrebuinţare, înlesnind prin aceasta fixarea sărei de cupru. Fără această condiţie, impregnarea n'are adesea nici un efect. Ast-fel, dacă se întrebuinţează traverse injectate cu sulfat de cupru, dar neuscate, atunci prin contactul cu ferul, sulfatul de cupru e descompus, dând cupru metalic şi sulfat de fer, care la fie-care presiune esercitată asupra traversei 'l împinge mai adînc în lemn, provocînd ast-fel distrugerea lui.

(Va urma).

Ilie Păunescu-Cîrcea.

INSTITUTUL GEOGRAFIC AL ARMATEI

III.

Charta ţărei.

Într'unul din numerele precedente, am făcut o scurtă expunere asupra vizitei ce a avut loc în ziua de 10 Decembre 1901, la observatorul astronomic din Bucureşti. El a fost înfiinţat, după cum am arătat, în scopul de a se da operaţiunilor tehnice privitoare la determinarea poziţiunii geografice ale staţiunilor geodesice de I-ul ordin, constituind canevasul fundamental al ţărei, o mai mare precizie.

Acest canevas, pe care se reazimă întreaga triangulaţiune, a servit la alcătuirea chartei României lucrată de statul-major român.

Şi deşi această operă de mare însemnătate economică, ştiinţifică şi militară nu este încă terminată, prin faptul însă că s'a dat precădere metoadelor celor mai perfecte de execuţiune, Institutul Geografic al Armatei, reprezentat printr'o pleiadă de ofiţeri distinşi, printre cari putem cita, pe lângă cei deja menţionaţi, pe d-nii locotenent-colonel I. Cantea, şeful serviciului geodesic, care a lucrat mai mult timp în Institutul Geografic militar din Viena, d-l maior G. Simionescu, şeful serviciului de topografie; căpitan Coandă, şeful biuroului geodesic, căpitan Roman, şeful serviciului de chartografie etc., a dobîndit din

partea juriului internațional, cu ocaziunea expozițiunii universale din Paris (1900), cele mai înalte distincțiuni.

În adevăr, pe lângă un mare premiu dat numai României, Franței și Rusiei, s'a mai obținut trei medalii de aur și una de argint, iar directorului Institutului, d-lui general C. I. Brătianu, atât de bine secondat de numeroșii săi colaboratori, i s'a decernat Legiunea de onoare în gradul de Comandor.

Și nici că se putea alt-fel.

Cine a vizitat, după cum am făcut noi în ziua de 11 Ianuarie a. curent, însoțit de absolvenții școlii de silvicultură din Brănești, atelierele unde se lucrează charta țării, aflătoare în localul Comandamentului Corp. II de Armată din str. Știrbey-Vodă, în care domnește pretutindeni o ordine exemplară, nu poate de cît să simtă o adevărată mândrie patriotică și să felicite din toată inima pe promotorii cari au luat inițiativa întemeierii unei instituțiuni așa de rodnice, în fecunde rezultate.

Din nefericire, vizitatorii sînt așa de rari, în cît, după cum ni s'a spus, pentru prima oară s'a întimplat, de cînd există Institutul Geografic, că un așezămînt de cultură, în care geodesia și topografia ocupă un loc principal în învățămînt, să se fi gîndit că elevii n'au de cît se ciștîge luînd cunoștința *de visu* despre lucrările ce se execută de atîta timp în centrul Capitalei, în aceste soiuri de specialități.

Faptul acesta, ori-ce s'ar zice, este destul de semnificativ.

Înainte de a intra în mai multe amănunte, în ce privește starea de lucruri actuală, este bine a arăta că Moldova a fost ridicată în plan în anul 1769 și anume, în timpul războiului ruso-turc, de către statul-major general rusesc, pus sub direcțiunea mareșalului general de Bauer. Technica acestei operațiuni a lăsat însă foarte mult de dorit.

În 1855—56, de către statul-major austriac condus de mareșalul Fligely, s'a făcut descrițiunea geometrică a Dobrogei și a României de dincoace de Milcov, în urma unei convențiuni cu guvernul prințului Știrbey, care dăduse voie numitului mareșal să intre în țară prin 4 lanțuri de triunghiuri, pe bazinul Dunării, al Oltului, al Ialomiței și al Buzeului, spre a stabili, printr'un nivelment geodesic, diferența de nivel existentă între marea Neagră și Adriatică.

Triangulațiunea nefiind făcută în mod complet, opera cartografică executată cu acest prilej, deși relativ cu destulă îngrijire, nu mai putea fi, totuși, la înălțimea trebuințelor actuale și, așa fiind,

s'a simțit neapărată nevoie de a se proceda la întocmirea chartei țării, cu preciziunea metoadelor moderne.

Primele lucrări geodesice fu începute în primă-vara anului 1872, în Moldova, de către regretatul colonel Capitanovic, încetat din viață în 1893, al cărui bust de marmură, datorit spontaneității camarazilor săi de arme, ornamentează unul din saloanele Institutului despre care vorbim, lucrări întrerupte pe timpul războiului romîno-ruso-turc, continuate în Dobrogea în 1880—1883, reîncepute în Moldova și urmîndu-se, succesiv, pînă aproape de valea Oltului unde actualmente s'a ajuns cu rețeaua trigonometrică.

În ce privește însă ridicările topografice executate pe teren pe scara 1/10000 metri pentru Dobrogea și pe scara 1/20000 m. pentru restul țării, sînt deja terminate pe o suprafață de 90,297 km. p., ne mai rămîind, pînă la complectarea definitivă, de cît o întindere de 42.730 km. p.

În stațiunile geodesice de I-ul ordin utilizîndu-se, pe cît aceasta în fost cu putință, cele cari servi deja și statului-major austriac în 1855—1856, se obicinuește actualmente a se așeza într'o sticlă ce se îngroapă în pămînt cu virful în jos cite un pergament purtînd următoarea inscripțiune :

SUB DOMNIA M. S. REGELUI

CAROL I

s'a pus

ACEST SEMNAL GEODESIC DE I-ul ORDIN

Inălțimea . . . Situațiunea . . .

Anul . . . luna . . . Operatorul . . .

Pentru ca operațiunile în chestiune, față cu mijloacele materiale cu totul modeste, disponibile, să nu întîrzie prea mult, s'a admis de la început a se proceda în modul următor:

«1. Triangularea geodesică a țării să se rezime, pentru moment, «pe datele tehnice de plecare ale triangulărilor anterioare executate «în țară și în Statele limitrofe, de geografi streini.

«2. Ridicările topografice să aibă de bază această triangulare.

«3. Configurațiunile terenului să se rezime pe nivelul geodesic.

«4. Iar pentru desfășurarea chartei, s'a adoptat: Proiecțiunea «lui Flamsteedt modificată de Bonne, luîndu-se elementele elipsoidului

«Iul Bessel și ca meridian de origine acela de 25° la Est de Paris, iar ca paralel, baza desfășurării, acela de $46^{\circ}30'$.

«5. Și în fine numai cînd charta Regatului va fi ast-fel com-plectată, să se procedeze la determinări de încheiere, în scopul de «a rezema triangulările precedente pe baze mai sigure.

«După aceste principii urmîndu-se, s'a ridicat separat Moldova, Dobrogea și o parte din Muntenia, plecînd de la o bază măsurată de ruși, în 1844 în Basarabia, de la una de lingă Brașov în Transilvania, determinată de austriaci și una în Dobrogea, cunoscută sub numele de *Defcea-Săpata*. a cărei lungime a fost fixată de austriaci în 1856, întrebuintîndu-se și de ruși în 1877, s'a putut procede în conformitate cu stipulațiunile celui de al 5-lea desiderat, și anume:

«1. S'a măsurat în țară trei baze;

«2. S'a luat baza centrală ca lature inițială pentru triangularea țării;

«3. S'a luat ca arc al desfășurării, paralela de 50 grade și ca meridian de origine acela al Observatorului astronomic din București;

«4. S'a adoptat elementele elipsoidului lui Clarke;

«5. S'a trecut la diviziunea centesimală a cercului;

«6. S'a introdus în compensațiunea poligoanelor metoda micilor patrute;

«7. S'a determinat nivelul mijlociū al mării Negre la Constanța și s'a început nivelmentul geometric menit a înlocui nivelmentul geografic, ce actualmente servă de bază pentru figuratul topografic».

Stabilindu-se cele trei rețele de puncte geodesice de 1-iul, al 2-lea și de al 3-lea ordin, suprafața de ridicat în plan topograficește după ce s'a împărțit în planșete de lucru de cite 100 km. p., s'a așezat cu cea mai mare esactitate, pe scara adoptată, punctele de triangulație ce aū căzut în porțiunea destinată a fi descrisă geome-tricește. Fie-care din aceste planșete s'a încredințat la cite un ofițer topograf.

Hirtia fiind o substanță higrometrică, dimensiunile sale sint expuse la variațiuni Spre a se evita, pe cît posibil, atari schimbări în timpul și după sfîrșitul operațiunilor pe teren, se lipește foaia de desen pe o plăcă de zinc, care se adaptează la planșetă, după cari se pot detașa cu înlesnire, spre a se păstra *minutele* topografice originale în arhiva Institutului.

Nu credem util de a intra în mai multe amănunte, de oare-ce ar trebui să mărim prea mult cadrul acestui articol.

Spre a se putea recruta personalul trebuitor, s'a înființat pe

lingă Institutul Geografic și o școală de desenatori și gravori, pusă sub direcțiunea d-lui căpitan Minovic, unde, pe lingă cunoștințe teoretice de fizică, chimie, geografie, geometrie și descriptivă, ce li se predă în cei doi ani cât durează studiile, în după amiaza fie-cărei zile ale săptămînei elevii sînt ocupați exclusiv cu diferite lucrări grafice. Am admirat o prea frumoasă exhibițiune de scrieri și deseneuri ale sîrguitorilor elevi, care 'și pregătesc ast-fel o carieră lucrativă și independentă în același timp.

În atelierelor de cartografie tot personalul, în cea mai mare parte strein la început, a fost înlocuit prin absolvenții ai școlii în chestiune, așa că astăzi nu se mai găsește în funcțiune de cît d-nii Duffrenoy, șeful biuroului de cartografie; Herbert, șeful atelierului de gravori și A. Rentz, cartograf; acești doi din urmă sunt aduși de la Institutul Geografic militar din Viena. Cu toții niște adevărați artiști, în accepțiunea proprie a cuvîntului.

Am azistat, din întîmplare, la o reproducere fotografică a unei planșe, după charta țării, lucrată pe scara de 1/20000 metri, după ordinele d-lui general Brătianu, care și-a propus a desvolta, în curînd, la Academia Romîna, o conferință asupra luptelor de la Călugăreni.

Fotografalul, un tînăr practicant, format în atelierelor despre care am vorbit, execută cele mai grele lucrări, cu o acurateță și o des-toinicie fără seamăn.

Înființarea Institutului Geografic al Armatei, sub înaltele auspicii ale M. S. Regelui, răspunde așa dar la o necesitate reală în țara noastră.

Grație activității directorului său, care, drept amintire de vizita făcută de absolvenții școlii speciale de silvicultură, cu o deosebită gentileță a dăruit bibliotecii școlii și fie-căruia dintre noi cîte un exemplar din opera sa: «*Cadastrul țării*» și din alte scrieri ale d-sale recente, charta Romîniei pe scara de 1/600000, o planșe cu împrejurimile Brăneștilor; mulțumită, în fine, silințelor valoroșilor săi colaboratori, în frunte cu d-l colonel Iannescu, lt.-colonel I. Cantea, maiorii G. Simionescu, T. Rîmniceanu, căpitan Verbiceanu etc. cari, cu o deosebită bună-voință au consacrat 2 zile consecutive pentru a ne da explicările convenite, pentru care fapt le exprim la toți viile mele mulțumiri, am putut să înregistrăm atîtea progrese la activul acestei instituții.

Institutul Geografic, care a început în condițiunile cele mai modeste, are deschis înainte-i un frumos viitor.

Succesele morale raportate deja, foloasele aduse Statului, județelor, comunelor și particularilor, sub diferite forme, deși luptînd adese-

orî cu o critică nedreaptă, care descurajează, nu vor întîrzia a fi recunoscute de toată lumea și atunci se va adeveri încă o dată axioma că mult pot face puținii împreună, cînd se consacră unei singure idei, cînd nu au altă țintă de cît propășirea țării, binele general.

Cine semnează aceste rînduri cunoaște, din experiența făcută în 4 campanii de lucru în regiunea munților din județul Prahova și Muscel, consistînd din triangulațiunile forestiere, ridicările topografice de nivelment și amenajarea pădurilor Statului, cite privațiunii au trebuit să suporte, cu cite intemperii atmosferice au avut să lupte cei 250 ofițeri, cari au luat parte în interval de 30 ani, de cînd s'a început alcătuirea chartei României, la această monumentală lucrare, ce cu drept cuvînt face fală țării noastre și în care timp nu mai puțin de 18 ofițeri au căzut victima datoriei lor, pentru un țel final, de alt-fel, așa de mare, așa de înălțător.

Petre Antonescu.

RESUMATUL

Ședințelor adunării generale a societății „Progresul silvic”, în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1902

Ședința de la 7 Maiu.

— Urmare ¹⁾ —

D-l *D. Ionescu-Zane*, cerînd cuvîntul, spune că dacă mulți nu au achitat datoriile, cauzele sînt multiple, între cari, că în Revistă s'au strecurat oare-cari lucruri nu tocmai obiective. Nu este bine ca chestiunile personale să se vîdeze prin o Revistă științifică.

Un fapt înbucurător petrecut în cursul anului acesta a fost vizita M. S. Regelui la Ministerul Domeniilor. A fost un eveniment pentru noi, căci M. S. Regele, după 25 de ani își îndreptează privirea spre chestiile economice. Era vădit mulțumit. Asupra acestei vizite nu s'a făcut însă o dare de seamă în Revistă.

D-l *Ion Kalinderu* răspunde că dacă acei ce au organizat primirea M. S. Regelui, își aduceau aminte că fac parte din

1) Vezi Revista pe luna Maiu a. c.

societatea «Progresul silvic» și că această societate are un organ, de sigur că ar fi invitat pe reprezentantul acestui organ, care este și Președintele societății și ast-fel am fi fost în stare ca, înainte de a se tipări Revista pe Aprilie, să facem o dare de seamă exactă de cele ce s'au petrecut, fiind reprezentantul acestei Reviste prezent. De altmintreli relațiunile între Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor și Administrația Domeniului Coroanei, fiind foarte dese, Administratorul acestui domeniu, poate că ar fi avut dreptul să ceară de la colegii săi și în special de la D-l șef al serviciului pădurilor, de a fi prevenit de această vizită și a putea ast-fel să se bucure de frumoasele rezultate obținute de Ministerul Domeniilor. Așa dar, acuzațiunea este nedreaptă și nefundată.

În ceea-ce privește însă datoriile membrilor către societate, răspunde că aceste datorii sînt mult mai vechi ca publicarea în Revistă a unor articole cu caracter personal și se miră că se consideră acest incident ca o cauză a neplății datoriilor.

D-l N. Macovei. Cuvîntarea pîrintească ținută de D-l președinte se explică prin înalta sa educație. Lucrurile au fost oare cum așa cum le-a spus D-l Zane. Avem și noi parte în amărăciuni, căci de multe ori nu toate se știu de cei ce trebuie să le știe. Așa e și nu am primit mai mult timp Revista și nu am reclamat.

D-l D. Klein. În legătură cu cuvîntarea de deschidere am a face o rugăciune. În Congresele noastre, ca oameni practici propunem rezoluțiuni cari se aduc la cunoștința celor în drept. Am voi și noi să știm rezultatul; așa în 1899 s'a propus o soluțiune relativ la plantarea nucilor. După 3 ani Ministerul Cultelor și Instrucției publice înființează *serbarea pomilor* și în decursul acestor ani nu a pornit nimic de la Ministerul Domeniilor. Dacă am făcut legătură între Ministere, cauza este că cu toții trebuie să se ajute. Amintește aceasta, de oare-ce la ordinea zilei sînt chestiuni importante, asupra cărora se vor lua rezoluțiuni și cari nu trebuie să rămîie numai pe hîrtie.

D-l V. Stoicescu spune că este rău că nu s'a făcut o dare de seamă asupra vizitei M. S. Regelui și să se facă aceasta în numărul pe Maiu.

D-l *Ion Kalinderu* se miră că se mai revine asupra unei chestiuni, la care a răspuns, iar la cele spuse de D-l Klein răspunde că dezideratele societății au fost înaintate Ministerului, atunci când adunarea hotărî ast-fel; dar era mai simplu și mai practic ca înalții impiegați ai Ministerului, fiind și membrii ai societății și chiar propunătorii unora din aceste chestiuni, să ia în băgare de seamă acele deziderate.

În ceea ce privește cele spuse de D-l Macovei, relativ la neprimirea Revistei, nu merită a se mai vorbi, și acei ce nu primesc Revista fac rău că nu reclamă Președintelui, care 'i va satisface. Ce interes poate avea Comitetul de a nu trimite Revista abonaților și ce poate face dinsul dacă împărțitorul nu duce Revista și destinatarul nu reclamă.

D-l *N. G. Popovici*, luînd cuvîntul, spune că este o datorie să răspundă D-lui Președinte la chestiunea că Administrația silvică a Statului nu ar face aceea ce i se recomandă de societate. Nu a primit nimic în un an de cînd este la Minister. În ceea ce-l privește, va căuta a aduce la îndeplinire toate moțiunile societății, căci este unul din inițiatorii societății și nu va înceta nici un moment de a lucra pentru ea. Îscălitura D-lui Președinte este pentru D-sa o decizie.

În ceea-ce privește întrebarea D-lui Klein cu nuci, nu cunoaște moțiunea, dar a luat dispoziții ca la fie-care casă să se facă plantații. Relativ la serbarea pomilor nu s'a putut amesteca, de oare-ce Ministerul Instrucției și al Cultelor nu a intervenit la Ministerul Domeniilor. Roagă pe D-l Klein să fie convins de dragostea ce are pentru societate.

D-l *Ion Kalinderu* spune că recunoscător că Ministerul Domeniilor se ocupă de societate, și ca probă este subvenția de 500 lei acordată în a. c., ceea-ce înseamnă că societatea este recunoscută și de guvern. Voiu interveni pentru recunoașterea societății ca persoană morală, și dacă pînă în prezent nu am făcut această formă, cauza este că am voit ca societatea să se desvolte și pe terenul științific se merite această recunoaștere; iar nu să fie obținută prin hatîr și rugăciuni.

Ședința se ridică la ora 12 noaptea.

Ședința de la 8 Mai

A doua ședință a avut loc în ziua de 8 Mai și s'a deschis la ora 9^{1/2} seara, sub prezidenția D-lui *Ion Kalinderu*, răspunzând la apelul nominal 97 din D-nii membrii.

La această ședință au asistat mai multe persoane marcante, între cari D-nii B. M. Missir și C. Baicoianu, Ministrul și Secretarul general al Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, D-l C. Alimănișteanu, inginer de mine, I. Rozescu, prim-efor al Seminarului Nifon, etc.

D-l *Președinte* declară discuția deschisă asupra chestiunii următoare, pusă la ordinea zilei: *Indicațiuni și expunerii asupra localităților, pe unde s'au format eroziuni cu caracter torențial, cauzele și mijloacele de remediere pentru cele formate și de prevenire pentru cele în formațiune, dînd cuvîntul D-lui Marin Petrescu.*

D-l *Marin Petrescu*: Enunțîndu-se în programul lucrărilor de astăzi chestiunea eroziunilor cu caracter torențial, comitetul a voit să atragă atenția D-v. și mai mult, asupra unei chestiuni atît de vitală pentru economia generală a țării; a voit să stimuleze și mai mult spiritul D-v. de observație, ca în lungile și desele D-v. parcursurii să notați amănunțit ori-unde întîlniți eroziuni formate, sau în formație, cu caracter torențial, ast-fel că la anul viitor să avem expunerii și cunoștințe sigure de intensitatea răului care ne amenință.

Cestiunea aceasta a torenților s'a deșteptat în mine, mai cu putere, după ce acum de curînd, am citit raportul său studiul făcut de D-l *Antonescu* asupra Văii Topologului și după ce și eu am vizitat această vale. D-sa, prin talentul său de a expune, și prin spiritul său larg de observație, ne dovedește cît s'a devotat acestei chestiuni, pentru care îi cer voie să-î aduc laudele mele.

Nu cunosc, dar cred că afară de Valea Topologului — care chiar dacă ar fi singura în categoria descrisă și tot trebuie să ne îngrijească — dar trebuie să fie și alte văi în această categorie — și în acest caz îngrijirea noastră a tuturilor, a țării, a guvernului, a parlamentului, trebuie să constituie o îngrijire care să primeze ori-cărei grijii, căci nu trebuie să se lase ca lucrul să se agraveze, pentru care astăzi s'ar cere numai cîte-va sute de mii de lei, pentru a limita răul, mîine să necesite milioane pentru a-l remedia. Exemplul acesta ni-l dă Franța, țara clasică a torenților, cari abia la anul 1861 s'a deșteptat, pentru a face o lege asupra împăduririi coastelor golașe și a împiedica eroziunile și alta la 1864 asupra gazonării sau înerbării acelorași coaste.

Nu intru în amănunte pe care D-v. le cunoașteți asupra acestei chestiuni, mai ales că n'aș avea nimic de adăugat, pe lângă cele scrise

de D-l Antonescu, dar țin să ve amintesc că la începutul aplicațiunii acestor două legi în Franța, care este cea dintâi țară care a luat inițiativa, a avut loc primele experiențe și încercări. Metodele de stingerea torenților nu erau fixate; succesul nu era asigurat. Astăzi au eșit cu toții din perioada încercărilor; azi toți merg cu siguranța și celeritatea pe care o impune grandioarea scopului pe care îl urmăresc. Astăzi s'a admis de toți, că ori-ce sistem de stingere a torenților consistă în reimpădurirea și, în unele cazuri, în înerbarea bazinelor de recepție al apelor.

Noi, mai cu seamă, nu trebuie să lăsăm ca răul să se agraveze, precum au făcut alte țări, cari cheltuiesc astăzi zeci de milioane pentru a drege ceea-ce au devastat alte generațiuni, și ca ilustrație, vom aminti că numai pînă la 1879 în Franța se perimetraseră 214,000 h. reimpăduriri și gazonări cu un deviz de 148 milioane, executabil în 20—60 ani.

Enormitatea cifrelor cari reclamă niște asemenea lucrări, trebuie să ne atragă atenția asupra țării noastre și mai mult, ca să nu lăsăm și noi ca lucrul să se agraveze.

Să sperăm că în urma lucrărilor prezentată de D-l Antonescu Ministrului său, se va lua inițiativa unor astfel de lucrări pe Valea Topologului. Pînă atunci să veghem, să deșteptăm opinia publică asupra răului care ne amenință și să ne adunăm materialul necesar din observațiile ce veți face și comunicările ce veți adresa comitetului D-voastre.

D-l Petre Antonescu: Țin, D-lor, să exprim gratitudinea mea pentru elogioasele cuvinte și aprecierile bine-voitoare ale D-lui Marin Petrescu referitoare la lucrarea: «Torenții din Valea Topologului». Socotesc însă că D-sa a exagerat meritele mele, ceea-ce nu'și poate avea explicațiune decît în statornica noastră relațiune de amicitie ce ne unește de atîta timp.

Vizitînd de curînd Valea Topologului, nu putea să pledeze decît cu căldură, cum a și făcut înaintea D-voastre, în favoarea cauzei corecțiunii torenților din această regiune, pentru că impresiunea sa a fost, de sigur adîncă, puternică, observînd daunele imense pricinuite din cauza lor diverșilor proprietari mari și mici.

Ninic, în adevăr, mai întristător decît dîndu-ne seama de nepăsarea culpabilă de care ne-am făcut vinovați față cu intensitatea răului ce ne bîntuie, față de pierderile necalculabile ce se pricinuește țării din cauza eroziunilor și potmolirilor celor mai fertile suprafețe cultivabile ale solului național.

Mai înainte de a ne gîndi la canalizări de râuri, după cum în mod periodic această idee se ventilează de către unii D-ni ingineri hydro-tehnici, mai înainte de a proceda la lucrări de irigațiune, de cari au atîta nevoie holdele noastre arse de arșițele îndelungate ale anilor secetoși, trebuie să asigurăm bunul regim al apelor prin corecțiunea și stingerea torenților, prin consolidarea coastelor desgolite de vegetațiunea forestieră, prin oprirea în chiar locul de pornire a însemnatelor cantități de materiale tîrîte de furia apelor torențiale și așternute cele de mai multe ori, peste mînoasele noastre lunci, sub forma cunoscutelor de D-voastre conuri zise de dejecțiuni, transformîndu-le cu chipul acesta în prundișuri absolut sterile și improductive.

Mie, să ve spun drept, această indiferență generală îmi face efectul unui popor care ar aștepta cu brațele încrucișate ca inamicul să treacă frontiera țării sale, să se instaleze ca la el acasă, să ocupe cea mai bogată parte a teritoriului invadat, fără să fie supărat de nimeni, fără să aibă nevoie nici măcar de o singură descărcătură de pușcă!

Dacă în Valea Topologului s'a constatat o întindere de peste 2000 hectare cotropite de prundișurile potmolitoare, ori transformate în terenuri nestabile, povîrnite, brăzdate de surpături și ripe adînci, se poate ușor înțelege la ce suprafață considerabilă trebuie să se urce această cifră pentru întreaga țară.

O anchetă amănunțită în asemenea privință se impune așa dar, după cum am susținut de altminteri și în partea ultimă asupra torenților din Valea Topologului, vorbind despre funestele lor consecințe.

Odată răul bine constatat, pentru a cunoaște în mod precis valoarea pagubelor, cel puțin locale, cauzate bogăției publice de către apele torențiale, urmează negreșit ca să se procedeze la studiul amănunțit al tutulor torenților, după normele ce am recomandat, la determinarea fiecărui perimetru, la stabilirea prețului convenit pentru construirea de baraje, avînd de scop transformarea porțiunii dintr'un torent cunoscută sub numirea de canal de scurgere într'o succesiune de trepte și ca consecință provocarea înălțării albiei prin depunerea materialelor oprite la spatele fie-cărui stăvilar și așezate după panta de compensațiune corespunzătoare stărei de torențialitate existente, susținerea malurilor prin atîtea puncte de sprijinire, micșorarea forței de tîrîre a apelor în secțiunile transversale lărgite și nimicirea forței lor vii prin căderea lor pe radierile construite la picioarele unor asemenea baraje.

Operațiunile de soiul acesta, precedă, de obicei, lucrările propriu zise pe teren și ne procură elementele trebuitoare pentru întocmirea devizelor referitoare.

După cum vedem, prin asemenea construcțiuni precum și prin drenajuri efectuate în terenurile străbătute de izvoare ascunse, avem nevoie să asigurăm stabilitatea malurilor, consolidarea lor, căci numai în acest din urmă caz, precum și cînd coastele împrejmuitoare vor dobîndi înclinațiunea corespunzătoare talazului lor natural, vom putea fi în măsură a procedea la plantațiuni, numai atunci rolul bine-făcător al masivelor forestiere reconstituite, va fi manifest.

Cît pentru cauzele cari dau naștere formațiunii torenților, o știți cu toții că ele sînt: natura terenului susceptibil de a fi supus eroziunilor, acțiunilor climaterice, caracterizate prin căderi de ploî repezî și abundente, în schimb la lungi intervale, distrugerea pădurilor din locurile unde existența lor se impunea cu tot dinadinsul, precum și abuzului pășunatului.

Nu este necesitate însă de a intra în discuțiunea lor amănunțită.

La noi însă, pe lîngă cauzele mai sus enumerate, a contribuit mult și reaua împroprietărire de la 1864, despre care pe larg se vorbește în studiul mai sus citat, cu care prilej li s'a dat sătenilor drept pogoane legiuite terenurile așezate pe coaste repezî etc.

Pădurile ce le acopereau, defrișîndu-se, de oare-ce materialul

lemnos se cuvenea vechilor proprietari, prin cultivarea unor astfel de terenuri mult înclinate și puțin rezistente și-au pierdut în câți-va ani stabilitatea lor primitivă, astfel că cele mai neînsemnate depresiuni, pârâiași sau scursori de ape, s'au transformat astăzi în râpe prăpăstioase și în surpături considerabile.

Același fenomen petrecându-se în toată țara, torenții cu întregul lor cortaj de nefaste consecințe, au apărut mai pretutindeni în regiunea dealurilor și a munților.

În ceea ce privește mijloacele necesare de îndreptare, pe acestea le-am indicat deja în scrierea menționată și așa fiind, spre a nu abuza de răbdarea D-voastre renunț de a mai intra în examinarea lor.

Mai înainte însă de a termina, mulțumesc D-lui Petrescu Marin, care a fost inițiatorul propunerii de a se discuta și în anul acesta chestiunea torenților din țara noastră, avînd, din nenorocire, un mare interes de actualitate, și în același timp, dau expresiune speranței că nu va trece, de astăzi, mult timp pînă ce vom inaugura începutul marilor opere de adevărată reconstrucțiune, de vindecarea ranelor de care suferă, această bine-cuvîntată țară.

D-l *C. Ionescu*: Cele spuse de D-l P. Antonescu sînt juste și le știm cu toții. Ceea ce însă cred eu că trebuie să facem azi este, să atragem atențiunea celor în drept că lucrările în chestiune trebuiesc neapărat începute. Trebuie să arătăm cu cifre ce este de făcut și anume:

1. Care sînt suprafețele ce se deteriorează;
2. Cam în ce chip s'ar stingea torenții, și
3. Cît vor costa aproximativ lucrările.

Acestea sînt chestiunile cari trebuiesc discutate, și azi, prin o moțiune ce se va vota, să se expună Ministerului chestiunea, iar Ministerul, va numi o comisiune, care de-o-cam-dată să studieze și să fixeze perimetrele pe Valea Topologului și apoi se vor lua măsurile corespunzătoare.

D-l *N. G. Popovič*, zice că a ascultat cele spuse de D-l P. Antonescu despre Valea Topologului și recunoaște că în adevăr la aceleași cauze, corespund aceleași efecte. Între cauze s'a spus că este dispădurirea terenurilor în pantă, apoi distrugerea păturei erbacee. La noi, în special reaua împrietărire de la 1864, a fost una din cauze, căci dîndu-se la locuitori terenuri în pante acoperite cu pădure, cu timpul pădurea s'a defrișat, transformîndu-se în terenuri arabile sau pășune și ca consecință avem azi torenții. Mai pe toate văile avem scursori, cu caracter torențial.

D-l Antonescu spune că trebuie să intervenim cu lu-

crări de artă, însă nu este așa. Prima lucrare ce trebuie să facem este să dispară cauza și o dată cauza dispărută, vom face lucrări de artă.

Pe Valea Topologului, de care ne ocupăm în special, țăranul vede că se surpă terenul și cu toate acestea mereu se toacă pădurea și se pășunează. Deci cauzele nu dispar, ci devin intensive. Este dar necesitate inperioasă ca înainte de a începe alte lucrări, să luăm măsuri pentru împiedicarea distrugerii pădurilor și a desființării pășunatului. Azi, după legea în vigoare, putem declara aceste terenuri ca supuse regimului silvic, dar este oare această formalitate de ajuns?

Se unește cu părerea D-lui Marin Petrescu, dar chestia tot nu este rezolvată. Fiind că dezastrele cele mai mari sînt pe proprietățile particulare, întrebarea ce trebuie să ni-o punem este: care ar fi acțiunea autorității publice? Este posibilitatea de a se face ceva pe proprietățile particulare? Mijloacele și modul de execuțiune sînd secundare, trebuie să putem lucr. . . Deci soluțiunea acestei chestiuni se reduce de a găsi mijlocul să putem corecta torenții pe proprietățile particulare.

D-l *D. Klein*: Chestiunea este: indicațiuni și expunerii asupra localităților pe unde s'aŭ format eroziuni cu caracter torențial, cauzele și mijloacele de remediare pentru cele formate și de prevenire pentru acele în formațiune.

Ca agent silvic de la Bacău, îmi fac o datorie de a indica localitățile unde am constatat torenți: Valea Domoșiței, de la Ajud în sus, spre Anghelești (Putna); comuna Dealu-Noŭ (Bacău), unde sînt clăcași și razeși, s'aŭ despădurit pantele repezi și azi dealurile se prăbușesc, iar cu ocazia unei cercetări relative la o contestație la regimul silvic, a citit legea la locuitorii, le-a arătat că în loc de păduri și pășune, azi nu mai este nimic, dar n'aŭ voit să înțeleagă; comuna Luizi-Călugăra, unde a fost pentru acelaș scop, torenții apar și azi pe aceste terenuri, nici vitele nu mai găsesc ceva, apoi podețele și diferitele apărători, cari costă sume enorme, dispar; comuna Brătıla, unde s'a dat pădure pentru pășune, și azi sînt ponoare; pe șoseaua județeană, spre comuna Grigorenii, terenul se prăbuște. Pe Valea Trotușului, pe malul stîng, către Jăurenii, se prăbușesc dealurile și tere-

nurile din șes, bune pentru agricultură, se acoper de materiale aduse de ape.

Terminînd, D-sa spune că a comunicat aceste cîte-va localități, de oare-ce ast-fel a înțeles D-sa chestiunea și pe viitor ar fi de dorit ca propunătorii chestiunilor de discutat la congres, să indice și punctele principale, ca cu toții să știe din ce punct de vedere are să se discute chestiunea.

D-l C. Macovei : In această țară distingem 3 regiuni : munte, coline și cîmpie. Ele s'aũ format în urma cataclismelor, apoi în urma diferitelor acțiuni, s'aũ stabilit pantele. Azi se știe că este o stabilitate după gradul de înclinație, terenurile înerbîndu-se, s'a stabilit și un echilibru. Omul însă nu a respectat aceste legi ale naturei, și, în nesocotința lui, a stricat echilibrul.

După un principiu mecanic, un volum de apă produce un efect de putere (turbine, mori, etc.), după același principiu acțiunea apelor roade terenurile fragile și din locuri productive se transformă în locuri neproductive, producînd torenții. Citează Valea Prahovei și a Slănicului ca văi torențiale, apoi Vrancea, care o dată era cîntată pentru frumusețile ei, mai tîrziu s'a pășunat, apoi s'a arat și azi e un deșert.

Trebue a se face o statistică, cînd se va vedea că proporția ce ia despăduririle este îngrijitoare. Ar trebui să se institue o tutelă asupra pădurilor, cari să nu se exploateze de cit conform științei.

Cînd vom avea munții acoperiți cu păduri, colinele cu pomi și cîmpul arat, nu poate fi țară mai bogată.

D-l Petre Antonescu : Este necesitate de a spune cari sînt părțile unui torent, de oare-ce i se pare că nu a fost înțeles. N'am susținut că în tot-d'a-una lucrările de construcția barajelor se fac jos, ci de ordinar asemenea lucrări se fac tocmai în părțile superioare de unde pornesc materialele, adică în basinul de recepție al torenților, apoi definește diferitele părți ale torenților.

Este adevărat că pădurile împiedică formația torenților, chiar Surell a recunoscut că acolo unde este pădure nu sînt torenți.

O altă cauză a formațiunei torenților este și abuzul de pășunat la munte. In adevăr, mai în toți munții noștri despre

Transilvania pășunează zeci de miș de oi în un singur județ, venite de peste frontieră. Ar trebui făcută o statistică în această privință. Aceasta îmi reamintește starea lucrurilor din Franța, unde pe fie-care an sume considerabile de oi flămînde sosesc din Italia și au fost cauza principală a formării torenților. Din fericire, în această țară din vreme s'au luat precauțiuni.

La noi pădurile se distrug, cu toată existența actualului Cod silvic. La munte fie-care își exersează dreptul său cum îi vine mai bine. Decî modificarea Codului silvic se impune.

Chestiunea stingerei torenților este la ordinea zilei și în alte țări, așa consiliul federal din Elveția a prevăzut ca să ajute pe proprietarii particulari cu 70% din cheltueli, apoi a luat și alte măsuri.

În Ungaria la 1900 s'a dat premii 52.000 coroane și în schimbul acestei sume s'au împădurit 4.000 h. a.

Se suspendă ședința pentru 15 minute.

D-l *Aurel Eliescu*: De cîta-va vreme Societatea «*Progresul silvic*» este preocupată de chestia torenților. Este naturală această preocupare a societății și 2 sunt cauzele: mai întîiu silvicultorul trăiește în mijlocul naturei, merge peste dealuri și văi, ast-fel că de vizu își dă seamă de acești torenți; apoi are o cultură specială și poate vedea relele ce decurg și așa este natural ca el să fie mai preocupat.

Chestiunea cum este pusă, indică directiva practică a discuției (citește chestiunea) și prin urmare pe de o parte trebuie o statistică descriptivă a stărei lucrurilor, ceea ce sîntem obligați a o face, apoi în ceea ce privește mijloacele, nu încapă discuție academică. Demontzey spunea că corecțiunea torenților este și o știință, decî trebuia practică și teorie. Ideile generale sînt de prisos, căci fie-care torent este a parte.

Această chestie nu este lipsită de interes și cauza principală este cultura intenzivă. Oamenii avînd trebuință de terenuri de cultură din ce în ce mai întinse, au distrus pădurile încet, încet și ast-fel s'au produs torenții. Să gonești pe acești oameni de pe locurile lor este greu, decî ce este de făcut pentru stingerea torenților? Ce pot face silvicultorii? Rolul lor se reduce în studiarea cauzelor, iar în ceea-ce

privește stingerea torenților trebuie să se intervie cu măsurii ce nu se pot lua de cît prin intervenirea legiuitorului. Or, cum legiuitorul este puțin pregătit, trebuie ca silvicultorul să supleaze. El trebuie să arate: cîți torenți sînt, ce suprafață ocupă, ce suprafețe fac ei inproductive. Trebuie găsit elementul convingător, căci sacrificiile, ce se vor face vor fi pe deplin compensate. Cînd legiuitorul va vedea efectele dezaastroase ale torenților, va fi silit a lua măsurii sdrastice.

Deci răspunsul practic este :

1. Facerea unei statistici descriptive ;
2. Sumele necesare ;
3. Suprafețele redade culturii, și
4. Dacă nu se vor face lucrările, cari ar fi consecințele.

Cînd se va face această lucrare, va fi o lucrare utilă, de care țara va fi recunoscătoare.

D-l *Ion Kalinderu* : Crede că s'a discutat destul pentru a se da o soluțiune saũ a se amîna. Chestiunea aceasta este foarte importantă și deci trebuie să se facă o anchetă în toată țara, de răul ce există, anume pe ce văi, pe ce distanțe chilometrice etc. Ceea-ce s'a vorbit nu este de ajuns și dacă chestiunea va veni înaintea Camerilor trebuie motivată de societate. Știm că la Ministerul Domeniilor este un serviciu special, care se ocupă de această chestiune, dar cred că cu toții pot ajuta Ministerul a face un proiect serios. Nu este destul să constatăm că este un pericol, ci trebuie să se arate întinderea răului ; ce s'ar întîmpla dacă nu se vor lua măsurii ; cu cît se poate estima paguba și dacă nu este inferioară sacrificiilor ce se vor face, ci dacă răul este mic nu trebuie a se lua măsurii radicale.

În urma discuțiunilor urmate, chestia tot nu este destul de clară și în interesul demnității și seriozității societății, roagă pe fie-care ca s'o studieze fără a avea ordin, căci fie-care este autoritate și trebuie cunoscută întreaga situație a țării.

În acest scop propun : ca comitetul să fie autorizat de adunare a face un chestionar, avînd facultatea de a consulta, de va fi trebuință și alte persoane. Acest chestionar să fie apoi trimis la fie-care membru al societății.

Adunarea aprobă această propunere, după care ședința se ridică la ora 12^{1/2} noaptea.

(Va urma).

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Bogăția pădurilor din Finlanda ¹⁾. — Pădurile principatului Finlandes ocupă o suprafață de 17 milioane hectare, deci 57% din suprafața totală a țării este populată de masive păduroase. Dacă se ține seamă și de suprafața ocupată de riuri, lacuri etc. cari acoper de asemenea 17% din suprafața totală a Finlandiei, se poate zice cu drept cuvint că pădurile ocupă cea mai mare parte din întindere. Ele formează un puternic isvor de bogăție pentru locuitorii, cari în timpii din urmă mai ales au fost surprinși de marile prețuri ce au obținut pe păduri, și pentru Stat una din resursele economice de primul ordin. Acest principat, brăzdat în diferite direcții de cursuri de apă ce pot fi ușor navigabile și presărate cu lacuri, procură cele mai eficace mijloace pentru transportul materialelor lemnoase din cele mai depărtate locuri, le grămădește cu prețuri excepțional de favorabile pe piețele mari de desfacere, putind ast-fel cu micile cheltueli de exploatare ce necesită și prin excelența calității să facă concurența produselor lemnoase din împrejurimile Imperiului. La aceste inlesniri de transport dacă se mai adaugă și desele căderi de ape ce întilnește exploatatorul dibaciū, cari utilizate ca forță motrice au favorizat instalarea multor stabilimente de debitarea lemnului după trebuințele cerute de comerciū. Explotarea se face în condiții bune favorizate de ernile lungi, lucrătorii muncesc cu folos pentru ei și patron.

Administrația pune mult interes pentru a facilita progresarea industriei forestiere, prin acordarea de concesiuni etc., guvernul are grija deosebită pentru viitorul pădurilor, reglementind cultura lor în mod sistematic.

Pe lângă importanța economică, pădurile mari au un rol decisiv pentru viitorul Finlandiei și din punct de vedere climateric. Fără puternica perdea contra vinturilor polare, formată din pădurile seculare, restul Finlandiei ar fi fost impropriū pentru orī-ce fel de cultură, din punct de vedere igienic pădurile de asemenea au un rol asanator pentru băltoasa țară a Finlandiei. Singura bogăție fiind pădurile, ele oferă Statului și venituri însemnate pe lângă cele-lalte avantagi de protecție contra veniturilor și pentru salubritatea climatului. În timpul de la 70 ani încoace, exploatarea făcindu-se mai intensiv, populația se îmbogățește repede, cererile sint mereū crescīnde, numărul fabricelor se înmulțește și prețurile oferite de societățile angajate surprind pe proprietarii de fonduri, păduroase, necrezind că vor obține vrodată valori atit de mari pentru păduri, unde n'au pus nici o muncă ei. Olanda se aprovizionează cu lemn de aci, Anglia importă mase considerabile de lemn fasonat.

1) No. 45. *Lesopr Vest.*

Prin industria lemnului pare a fi reinviat totul.

Proprietarii de păduri, bogați, lucrătorii au ciștiguri frumoase și starea materială a țării în general înfloritoare.

Gh. D. Belinschi

Silvicultor aj. Dem. Coroșnet Bicaz.

* * *

Condițiuni de admitere în școala de silvicultură dela Brănești.

a) Secția agenților.

Se aduce la cunoștința celor interesați că, în ziua de 1 Septembrie și următoarele, se va ține concurs pentru admiterea a 14 elevi în școala de silvicultură.

Dintre cei admiși, cei 8 primii clasificați vor fi bursieri ai Statului, iar restul solvenți.

Spre a fi admiși la concurs, candidații trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a) Să fie romini sau naturalizați romini;

b) Să aibă vîrsta de cel puțin 17 ani și cel mult 22 ani, ceea-ce va proba cu actul de naștere;

c) Să fie sănătoși, să aibă o constituție robustă, precum și să fie vaccinați. Medicul școlaei are să se pronunțe asupra acestor cestiuni după examinarea ce va face candidaților;

d) Să fi absolvit cursul liceal, prezentînd în acest scop certificatul școlaei respective.

Uniforma, îmbrăcămîntea, încălțămîntea, trusoul, cărți, hîrtie și ori-ce alte necesarii instrucțiunei, se vor procura elevilor bursieri de către direcția școlaei, în schimbul sumei de 200 lei în anul d'intîi și cite 200 lei în anii următori, plătibili în 4 rate trimestriale; iar solvenții afară de această sumă vor mai plăti și taxa de solvență pentru întreținere (hrană, luminat, încălzit, etc.) și instrucție, care va fi de 700 lei anual, plătibilă de asemenea în 4 rate trimestriale. Prima rată în ambele casuri se va achita la direcțiunea școlaei înainte de începerea cursurilor.

Candidații, pentru a fi admiși la examen, vor depune odată cu cererea de înscriere și o declarație legalisată și semnată de ei dacă sînt majori, de părinții sau tutorii lor dacă sînt minori, prin care și ia obligatiunea în privința plăților de mai sus, iar bursierii de a servi Statului cel puțin 6 ani; căci în cas contrariu vor restitui Statului sumele cheltuite.

Absolvenții a unul sau mai mulți ani ai facultăței de științe (matematică, naturale, fisico-chimice), vor avea dispensa vîrstei și vor fi admiși ca bursieri fără examen dacă, numărul lor nu va trece acela de 8; în cas contrar, ei vor fi supuși la concurs.

Uniforma și instrucția militară sînt obligatorii în școală.

Durata cursurilor școlaei este de 4 ani, din cari: primul preparatoriu și de practică, al 2-lea și al 3-lea de studiu și al 4-lea

de stagiū și aplicațiunii. În acest ultim an, elevii bursierii vor primi o indemnisație de 80 lei lunar pentru întreținerea lor la ocoalele unde și vor face stagiū.

Cererile de înscriere se vor adresa direcției școlii la Brănești, județul Ilfov, cel mult pină la 25 August 1902; ele vor fi semnate de candidați dacă sint majori, de părinți sau tutori dacă sint minori.

Materiele asupra căror se va ține concurs în scris și oral, sint publicate în *Monitorul Oficial* No. 56 de la 14 Iunie.

b) Secția brigadierilor

Se aduce la cunoștința celor interesați că, în ziua de 1 Septembrie și următoarele, se va ține concurs pentru admiterea a 20 elevi în școala de brigadierii.

Dintre cei admiși cei întâiu 10 la clasificație, vor fi bursierii, iar restul solventii.

Spre a fi admiși la concurs, candidații trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a) Să fie romini sau naturalizați romini;

b) Să aibă vârsta de cel puțin 23 ani și cel mult 35 ani, ceea ce va proba prin actul de naștere;

c) Să fie sănătoși, să aibă o constituție robustă, precum și să fie vaccinați.

Medicul școlii are să se pronunțe asupra acestor cestiuni, după examinarea ce va face candidaților;

d) Să fi absolvit cursurile unei școlii primare urbane sau rurale, probându-se aceasta prin certificatul școlii respective;

e) Să fi făcut armata;

f) Să se bucure de o bună conduită, ceea ce va proba prin certificat dela autoritatea localității unde domiciliază.

Brigadierii și pădurarii acum în serviciū silvic al Statului, avind cel puțin 3 ani de serviciū, vor fi admiși în școală fără concurs, dacă vor îndeplini toate cele-l-alte condițiuni, ceea ce se va proba prin certificatul șefului ocolului silvic respectiv.

Acești din urmă admiși, vor fi de drept bursierii, dacă numărul lor nu va trece acela de 10, în cas contrariū și ei vor fi supuși la concurs.

Uniforma (imbrăcăminte, încălțăminte) trusoul, cărțile de studiū, etc., de care aū trebuintă în școală, se vor procura elevilor bursierii în schimbul sumei de lei 160 de către direcțiunea școlii, care sumă se va plăti în 4 rate trimestriale de cite 40 lei; iar solventii afară de această sumă vor mai plăti și 200 lei anual, pentru întreținerea lor (hrana, luminat, etc.), care se va achita în 4 rate trimestriale de cite 50 lei direcției școlii.

Pentru îndeplinirea acestei obligațiuni, candidații vor anexa la cererea de înscriere o declarație (legalisată) în acest scop.

Durata cursurilor școlii este de un an.

Cererile de înscriere se vor adresa direcției școlii de la Brănești, județul Ilfov, cel mult pînă la 25 August 1902.

Materiile asupra cărora se va ține examen înscris și oral, pentru admiterea în școală sunt următoarele :

a) Citirea. — Se va da candidatului a ceti o bucată oare-care și se va cere ca citirea să fie curentă, corectă și expresivă.

b) Scrierea după dictare, se va cere să fie ortografică și caligrafică ;

c) Matematici. — Operațiunile cu numerile întregi. Frațiuni decimale și ordinare. Transformarea fracțiunilor decimale în ordinare și vice-versa. Măsurile noi (sistemul metric) și vechi. Transformarea măsurilor vechi în noi și vice-versa.

Definiția și descrierea figurilor geometrice. Triunghiuri patrulater, poligoane regulate, cercul. Măsura suprafețelor ;

d) Gramatică. Etimologia ;

e) Geografia României.

Uniforma și instrucția militară sunt obligatorii în școală.

COMERCIUL LEMNELOR

Report asupra exportului lemnului din Odessa în 1898.—

Lemne de construcție s'a exportat în străinătate (afară de tranzit) 2.226.000 puduri, evaluate la suma de 1.135.000 ruble, ceea ce constituie o urcare a exportului în comparație cu anul precedent.

De asemenea a crescut în mod considerabil și exportul din întregul imperiū.

Din Odessa s'a exportat cu preferință grinzi 1.141.000 puduri și anume în Marea Britanie: 1.057.000 puduri. Restul s'a dus în Belgia și în Franța. Afară de grinzi, s'a mai exportat scinduri (afară de tranzit) în cantitate de 973.000 puduri, din care :

In Franța	307.000	puduri
> Turcia	278.000	>
> Egipt	104.000	>
> Marea Britanie	53.000	>
> Belgia	53.000	>

Birne de stejar s'a exportat 143.000 puduri, din cari 130.000 puduri în Marea Britanie, iar restul în Franța, unde s'a mai exportat birne de alte soiuri, în cantitate de 9.000 puduri.

După lună, exportul lemnului s'a repartizat în modul următor:

	1898	1897
In Ianuarie	74.000 puduri	21.000 puduri
> Februarie	116.000 >	105.000 >
> Martie	200.000 >	85.000 >
> Aprilie	248.000 >	645.000 >
> Mai	40.000 >	210.000 >

	1898	1897
In Iunie	303,000 puduri	87,000 puduri
> Iulie	350,000 >	231,000 >
> August	305,000 >	71,000 >
> Septembrie	80,000 >	28,000 >
> Octombrie	1,000 >	88,000 >
> Noiembrie	35,000 >	32,000 >
> Decembrie	33,000 >	56,000 >

Însă trebuie observat, că aci e vorba numai de lemnele de construcție expediate din Odessa, adică fără tranzit, ceea ce reprezintă cea mai mică parte din exportul general al lemnului în străinătate.

Lemne pentru lucru (doage) s'au exportat în anul 1898 în cantitate de 440.000 puduri, în valoare de 517.000 ruble. Cea mai mare parte din acest lemn s'a exportat ca de obicei în Franța: 393.000 puduri și 42.000 puduri în Anglia.

Însă acest export este cu totul neînsemnat în comparație cu exportul doagelor din Austro-Ungaria (Bosnia), care a ajuns la niște proporțiuni colosale.

În total, lemne fără tranzit s'au exportat peste 2.700.000 puduri. Dar mai mult a trecut prin Odessa tranzit: 6.782.000 puduri.

Căile ferate sud-vestice au exportat în comptul diferiților exportatori din Odessa	6,768,000 puduri
Firma Trabotti a exportat	571,000 >
Banca rusă pentru comerțul exterior	438,000 >
Chevalier	388,000 >
Tiparchis	189,000 >
Buvier	141,000 >
Blank & C-ie	111,000 >

Au trecut lemne (tranzit) scinduri, brad din Austria în străinătate pentru Franța, Olanda și Germania, în cantitate de 6.782.000 puduri. Deosebit de aceasta, 1.120.000 puduri la Batum, care nu intră în numărul mărfurilor exportate. Bine înțeles că lemne fără tranzit s'au trimis la Batum, precum și la Novorosik și în alte porturi ale Mării Negre și Mării de Azov.

Mai multe lemne s'au exportat din Odessa și prin cabotagiū: 1.275.000 puduri. Se aduc lemne la Odessa fără tranzit de la Nipru și parte din porturile Mării Negre.

Prețul lemnului în Odessa a fost foarte urcat, din cauza numeroaselor construcțiuni ce se fac neconținut în acest oraș și din cauza nămolirei Niprului de sus, de unde se aduc lemne:

Afară de lemnele de construcțiune și lucru, se mai aduc în Odessa, prin cabotagiū, lemne pentru încălzit: prin cabotagiū 350.000

poduri, pe căile ferate pînă la 3.000.000 puduri. Prețul lemnului de ars din cauza ernei scurte și blinde din anul 1898, a fost moderat: 40—45 ruble stînjenu de lemn de stejar.

Valoarea întregului export din Odessa (afară de tranzit) s'a fixat la 81.000.000 ruble, cu tranzit 88.000.000 ruble.

Exportul din întregul Imperiū prin granița apuseană, se fixează la 709.000.000 ruble, din care Odessa a exportat $12 \frac{1}{3}\%$.

Consul General,
Mavrojeny

«Extras din *Buletinul Min. de Domenii*
No. 3 din 1900.

INFORMAȚIUNI

După situația tesaurului de la 30 Aprilie, încasările făcute pînă la această dată din vânzări de lemn în comptul ex. 1901—1902 sînt de *Lei 5.463.476 bani 98* față de prevederile bugetare, fiind de 4.000.000, față de lei 6.931.284 bani 20, încasați pînă la aceeași dată în exercițiul 1900—1901.

La 9, 12 și 15 August se vor ține licitații la Craiova, București, Iași, Ploești, Bacău, Pitești, Birlad și Buzău, pentru vânzare à 45 pături. Condițiunile de vânzare sînt publicate în «Monit. Oficial» No. 77 de la Iulie a. c.

Următorii 6 elevi au absolvit școala specială de silvicultură de la Brănești: Stănculescu Christea, Pleșoianu Anastase, Coșoi Ion, Drăgan Mihaï, Dimoftachi Iilie și Costescu Ștefan.

D-l *Th. Cioroianu*, silvicultor cl. II a fost avansat silvicultor cl. I în locul d-lui *C. Vasiliu*, iar d-l *Constantin Negrescu*, silvicultor asistent, a fost avansat silvicultor cl. II.

Pe ziua de 10 Maiu a. c., s'au făcut următoarele decorații în corpul silvic:

Ordinul «Coroana României».

In gradul de ofițer:

D-l Popovicî N. G., inspector silvic.

In gradul de Cavaler :

- D-I Chirițoiu-Stefănescu I., inspector silvic,
 » Ionescu C., inspector silvic,
 » Grunau P., silviculor șef,
 » Moldoveanu Iuliu, silviculor șef.

D-I silviculor cl. II *C. Rădulescu*, a fost mutat de la ocolul Seaca-Optășani la ocolul Bălienii.

CLIMA LUNEI IUNIE 1902 st. n.

la București-Filaret.

Luna Iunie 1902 a avut un timp normal de călduros și cu o cantitate de apă mult mai mică ca de obicei, deși ploile au fost destul de numeroase. In multe localități din țară ele au fost însă mult mai frecvente și mai abondente, ceea ce a făcut mult rău atât dezvoltării cerealelor cât și lucrărilor agricole, ca secerișul rapiței și prășitul porumbului.

Temperatura lunară 20 grade este egală cu normala; limitele între cari dinsa a variat de la 1857 încoace, sunt 23 grade în 1860 și 18 grade în 1890. Perioada cea mai călduroasă a lunii este coprinsă între 5 și 17, iar cea mai răcoroasă între 18 și 28, ultimile două zile ale lunii fiind iarăși călduroase. Ziua cea mai caldă este aceea de la 30, când termometrul s'a ridicat la 33 grade; cea mai răcoroasă la 18, deși temperatura minimă 11 grade s'a înscris la 16. Maximum în alți ani a ajuns în Iunie pînă la 38 grade iar minimum s'a observat pînă la 6 grade. Zile de vară am avut 20; în general sînt 21.

Totalul precipitațiilor atmosferice 58 mm. este cu 40% mai mic ca cel normal. Numărul zilelor cu ploae 14, întrece însă pe cel obișnuit cu 2. De la 1865, în 18 ani, a plouat în această lună mult mai puțin ca acum; în 1895 nu s'a strîns de cît 6 mm. de apă. La 12 Iunie (Joia moșilor) după o căldură năbușitoare a urmat către seară o ploae repede cu vijelie și grindină parțială de mărimea alunelor. Ploaia din noaptea de 16 spre 17 a fost torențială.

Vîntul dominant a fost austrul. Presiunea atmosferică mijocie 752 mm. este normală. Atmosfera a fost umedă ca de obicei. Am avut 10 zile senine, 13 noroase și 7 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali; 301 ore în 30 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 267 ore în 29 zile. Rouă s'a observat în 21 zile, curcubeuri duble în 2 zile, halo solar în 4, tunete și fulgere în 10, cele de la 16 și 17 avînd o intensitate destul de mare. Timpul favorabil din cursul acestei luni a făcut ca vegetațunea să se dezvolte în mod normal. Grîul și orzul au înflorit încă din prima decadă cînd s'a făcut și prima prășila a porumbului; în către jumătatea lunii s'a secerat rapița. La sfîrșitul său grîul și orzul era aproape de maturitate, porumbul s'a prășit a doua oară și este gata a'i da spicul. Vița de vie a înflorit la sfîrșitul decadei a doua. Lucerna a înflorit și a început a se cosi a doua oară. Cireșile și căpșunile s'au copt încă din prima decadă, iar în a treia agrișile, dudulele, coacăzele și la finele lunii vișinele.

Institutul Metereologic.

FONDURILE REGIONALE SILVICE

Sint aproape șapte ani de cînd s'a înființat regiunile silvice la stat, cu menirea descentralizării serviciilor de la centru, așa ca economia forestieră să meargă cu pași giganticî către progres, și mai ales — ca bun gospodar statul — pe de o parte să'și desfacă produsele la timp pentru a realiza veniturile ce capabil este să dea enormul fond păduros ce are, — iar pe de alta să asigure fondului capitalul capabil a da și pe viitor cam aceleași venituri.

Dacă s'a început — mergînd prea încet însă — a se lucra în prima direcțiune, adică de a se realiza veniturile posibile a da fondul păduros, — și aceasta se simte de cîți-va ani numai, — totu-și multe venituri zac și se putrezesc în pădurile seculare, mai ales în munte. Decî chestiunea aceasta, după cum se vede, are multă nevoie de liniște, bună-voință, tactică, studii și perpetuă meditare asupra progresului realizării veniturilor, ce statul 'și a propus. Apoi felul întrebuițării acelor venituri încă are nevoie de aceleași demersuri ca și al realizării lor.

Cea mai detestabilă tactică în o gospodărie este cînd o mîină străină vine de 'i aranjează modul de traiu, felul cum se gospodărească și cînd acea mîină nu are nici o legătură, nici o durere, nici o tragere de inimă pentru binele gospodăriei.

Nu se vād destule exemple? . . . Indiferența personalului mediator, aduce totul la stagnațiune, dacă nu la ruină complectă, fondul ce gospodăresc.

Contrarul se vede la gospodăriile acelea unde: bună-voința, tactica, meditațiunea perpetuă spre progres, este veșnic în mintea și inima personalului dirijor. Acolo personalul mediator lucrează cu multă ardoare, caută spre progres, născocește, luptă cu toate elementele, și cu toții merg spre bine. Fondul cîștigă, populația cîștigă, personalul profită, patronul îndoit cîștigă, atît moralicește cît și materialicește.

Acest exemplu 'l avem la administrația Domeniilor Coroanei, care condusă de o persoană cu multă bună-voință,

lucrînd cu multă tactică, ardent către progres, nu neglijează nimic pentru stimularea personalului ce'l secondează în atingerea scopului, de care este călăuzit, anume: acela de a ridica valoarea fondurilor ce administrează; a realiza veniturile capabile a da acele fonduri în raport cu forțele de producțiune ale lor; a moraliza populațiunea ce locuiește pe acele fonduri, îndrumînd'o către un traiu mai bun o viață mai economică și o stimulațiune către munca onestă. Și, pentru atingerea acestui scop, a întrebuintat și întrebuintează tot ce a putut să deștepte mai bine atențiunea atît a personalului de care se ajută cît și a populațiunii, pentru progresul căreia lucrează.

Așa, personalului de care se ajută, pentru a aduce la bune rezultate intențiunile bine-voitoare ale dirijorului lor, nimic nu'î lipsește ca: inteligență, regulatul și plăcutul traiu în raport înzecit cu localitățile în care se găsesc, remunerațiune bine chibzuită și suficientă, repartiția muncii după gradul și menirea fie-căruia, încurajarea în raport cu meritele fie-căruia; nimeni nefiind privat și nimeni în putință a se plînge de neconsiderarea meritului său.

Apoi populațiunea este deșteptată prin: exemple, sfaturi părintești date în adunări publice populare, de care neobositul conducător al Domeniilor Coroanei știe să se împresoare cu multă demnitate, orî de cîte orî vine pe un domeniū, prin teatre populare, săli de lectură științifice, bîlciuri sau expozițiuni de vite, biserică, școală, etc. Un suvenir neuitat 'mî va fi, impozanta adunare ce urma pe neîntrecutul gospodar, d-l Ion Kalinderu, administratorul Domeniilor Coroanei, ieșind Dumineca de 4 August a. c. de la Biserica din Bicz, îndreptîndu-se către reședința regiei domeniului Bicz. Acea lume de tineri, majori și bătrîni de ambe sexe, sătenii de prin toate cătunile acestui domeniū, înconjura cu veselie pe d-l Administrator, căroră D-sa le împărtășea cu multă bună-voință numai povește bune.... era tot ce poate fi mai impunător. Tot atît de impozantă a fost și adunarea de la orele 3 aceiași zi, cînd prin un teatru popular la Societatea Culturală «Ion Kalinderu» din satul *Ciungi* de pe Domeniul Bicz, sătenii ca și publicul cel-lalt cult ce a asistat în număr foarte mare, aū fost foarte mulțumiți de pildele ce se dădea prin acele spectacole de pe

scena teatrală, unde actorii erau copii de ai sătenilor de pe acel Domeniū, cari — o minune — fără jenă 'și îndeplineau fie-care binișor rolurile ce aveau.

Acestea în treacăt, dacă le-am atins, am voit să se vadă cam ce menire ar avea un șef de Regiune silvică din serviciul Statului, și, cită diferență este de la unul la altul?!... Cită diferență este între sub-alternii șefului de Regiune silvică de la Stat și subalternii d-lui Administrator al Domeniului Coroanei?!... Cită diferență în chiar personalul inferior.

În afară de inteligența, singură care nu diferă de la personalul Statului la acel al Domeniilor Coroanei, încolo nimic nu este asemănător, și, fără a discuta neasemănările cele-l-alte, îmi permit a analiza numai diferența între modul de a se prezenta publicului o autoritate oficială silvică a Domeniului Coroanei și acea a Statului.

Administrația Domeniilor Coroanei, stă în București în un palat cu două etaje. La intrare — de o dată rămii impresionat de o bogăție de colecțiuni fie de domeniul zoologic, botanic, mineralogic de pe domeniile ce are Coroana, fie de domeniul tehnic a personalului de care dispune, unde ingineria și arhitectura se întrec care de care prin tot soiul de planuri aranjate artistic pe pereți, etc. — un minunat muzău. Un mobilier admirabil asortat, deșteaptă atențiunea și impune vederea. Totul este aranjat pentru a deștepta gustul și plăcerea pentru muncă. Personal ajutor nicăiri nu lipsește, bine instruit, corespunzător menirei ce are fie-care.

O regiune silvică a Statului — din care, unele aū de administrat o sup rafață cu mult mai mare de cum sînt întregi Domeniile Coroanei, cum se prezintă publicului?... Aranjată în un oraș de provincie, stă în o casă de multe ori prea sărăcăcioasă, înfundată în o stradă laterală, din cauză că i se fixează prin budgetul general o chirie prea mică în raport cu chiriile ce se plătesc în acel oraș pe case, ce ar putea corespunde cu importanța acestui serviciu. De intri înăuntru, de cite-va luni se impun tăblițele ce sînt d'asupra ușilor cu inscripția «Șeful Regiunei», «silvicultori șefi», «Muzău», dar de intri în aceste săli ce vești?.. În cabinetul șefului de Regiune: un mic biuroū, o măsuță, o mică bibliotecă, o mică etajeră, o hartă mare, două tablouri ale

Majestăților Lor, două sau trei scaune ; așa că dacă vine 4 sau 5 persoane care să aibă daraveri cu șeful Regiunii și voește să-i poftască să stea pe scaune, acesta trebuie să alerge la concursul silvicultorilor-șefi, să-i dea scaunele, pentru ca aceștia din urmă să rămână în picioare la lucru. Totul sărăcăcios și cu sărăcie prezentat. Și din ce cauză ? Pentru că nu se dau fondurile necesarii,—se dă prea puțin—și, din puținul ce se dă, ce se poate lua când trebuiesc atâtea luate?... de cât tot mic, efin și sărăcăcios.

În cabinetul silvicultorilor-șefi de multe ori, în o odăiță mică, găsești atâtea mescioare cîți silvicultori-șefi sînt atașați la Regiune și tot atâtea scaune, încolo nimic.

În muzău, nimic.

Și nu-î oare rezonul că dacă în mic și sărăcăcios ne prezentăm, rău să ne taxeze și publicul ; noi, care avem ocaziunea și menirea chiar de a ne prezenta cu mult mai multă demnitate de cât ori-care altă autoritate din țară ?

Apoi la șefii de ocoale ? !

Ce mai diferență ? !

La Domeniul Coroanei, ceea-ce este în palatul administrației Domeniilor Coroanei din București, este la fie-care șef de ocol, însă în mai mic. O casă minunată, cu toate dependențele necesarii ; o cancelarie cu mobilierul necesar, unde nimic nu lipsește ; o odaie oficială de primire bine și complet aranjată cu mobilier necesar ; Muzău completat cu tot soiul de produse ale Domeniului fie în natură, miniatură, planuri, etc. Tot soiul de desemnuri pentru încurajarea și creșterea vitelor, pasărilor, cultura albinelor. O bibliotecă înbogațită cu scrieri de ale diferiților autori și mai ales cu broșuri de tot soiul de instrucțiuni folositoare industriei casnice de tot soiul, culturii agricole, silvice, zootehnice, piscicultură, apicultură, a vermilor de mătasă, etc., emise de d-l Administrator al Domeniilor Coroanei. În nemijlocita apropiere a șefului de ocol se găsesc tot soiul de ateliere ca : lemnărie, caretașerie, rotărie, fierărie, fringherie, panere, teracoterie, lăptărie, etc. Apoi pe lângă toate acestea care se dau în păstrarea și dirijarea șefului de ocol, 'î se mai pune la dispoziție și : cai, trăsură, vacă de lapte, grădină frumoasă de legume și fructiferă, servitori, etc. — toate din fondul Domeniului ; — și, ca încoronare a

tuturilor, e bine plătit și scutit de legile ce impun taxe asupra lefeii.

In ce condițiunii găsim pe un șef de ocol la Stat?

In afară de casă — pentru unele ocoale nici aceasta — alt-ceva nimic nu este pe care Statul se poate pretinde proprietar. Cu mult necaz și mari rizicuri din partea șefilor de ocoale, cu tragere de inimă, s'a'au făcut ceva atenuanșe, dar și acelea în multe cazuri incomplete și în dimensiuni mici, variind de la ocol la ocol, după puterile financiare particulare ce avea șeful de ocol, căci banii de ai Statului nu i s'a dat la dispoziție, de cît mulți ani după efectuarea lucrării, și aceasta în multe cazuri prin stăruințe private. Cît privește ca mobilier de cancelarie... nimic. Și, dacă șeful de ocol n'ar pune la dispoziție mobilierul său, un inspector venind în inspecție, ar trebui să 'și facă din dosare scaun, iar din Monitoare masă de scris. S'a'au luat acum dispozițiunii ca șeful de ocol pentru cancelarie să facă mobilier din banii proprii, în schimbul avantajilor ce i se dă — 5 hectare loc de cultură. — Nu intru în critica acestei dispozițiunii — care este dată cu bune intențiuni, și las ca timpul să decidă asupra roadelor ei; — destul că, dacă comparăm pozițiunea unui șef de ocol la Stat cu cel de la Domeniile Coroanei, apoi acest avantaj de 5 hectare loc — care la munte mai ales este prea mic, — nu înseamnă de cît nimic aproape și nu ridică întru nimic starea financiară — destul de precară — a unui șef de ocol, pentru ca să 'și permită luxul cheltuelilor ce reclamă mobilarea unei cancelarii publice, de soiul serviciului silvic.

Mai departe, pentru material de cancelarie se dă 25 lei anual, o sumă prea infimă față cu enormele cheltueli ce reclamă o cancelarie de șef de ocol silvic, care în același timp este și un biurou tehnic de inginerie și arhitectură silvică, unde se fac planuri cu anumite scări, forme, pe anumită hîrtie, din cadrul căror dispozițiunii nu se poate ieși, și care reclamă banii, de 4 ori mai mult de cum se dă anual. Se mai dă 15 lei pentru iluminat și încălzit, grija odăei oficiale și cancelariei, sumă cu care în multe cazuri nici un stinjen de lemne nu se poate aduce, de cum să se poată cumpăra și gaz care se consumă un litru pentru 3 zile cel puțin, ceea ce ar necesita 120 litruri à 0,20 = 24 lei pe an;

plus ceea ce s'ar consuma în odaia oficială, ceea ce s'ar consuma de omul de serviciu, stînd în o odaie de la atenuan-sele caselor, atît ca iluminat cît și ca lemne de încălzit și făcut bucate pentru el și familia lui. Pentru toate aceste cheltueli, ce înseamnă 15 lei anual?....

La ocoalele unde este o casă a Statului, s'a dispus ca o odaie să rămînă la dispoziția personalului de control, nu-mindu-se «odaia oficială». Ce este în această odaie proprietate a Statului?... nimic, pereți goi!... Unde șeful de ocol este familist, odaia oficială este mobilată cu mobile de ale sale — dacă are de prisos, — unde nu,... personalul de control, dacă vine și înnoptează la ocol, n'are de cît să doarmă pe podele, și din geamantan, dacă și l'a adus, să 'și facă căpățiiu.

Cît privește despre muzău, nici nu este vorbă. Cine și cînd are a se ocupa de el? și unde să 'l aranjeze? de și material mai bogat se găsește pentru el, căci în orî-ce caz, cercul de activitate al unui șef de ocol la Stat, se întinde pe o rază cu mult mai mare ca a unui egal de la Domeniile Coroanei.

Vai de majoritatea șefilor de ocoale, în ce condițiuni își fac transporturile, de la pădure la pădure. Mulți fiind înfilniți pe drum, se pot compara cu ovreii care merg să cumpere ouă și puî pe la sate. În aceleași condițiuni se poate pune și personalul superior de control, care dacă găsesc birje la ducere spre o pădure, la întoarcere sînt nevoiți să se suie în hodoroaga lui nenea Mafteiū, dusă de una sau două mîrșoage de cal cu coastele vîrgate de coada biciului.

Apoi cînd avem în țară două administrațiuni similare, și cînd una se prezintă cu atîta demnitate, iar alta cu atîta simplitate publicului, și cînd în acele administrațiuni se găsesc membrii cu același grad de cultură, același dor de lucru, unul vîzînd că cel-l-alt reușește în toate planurile de progres ce are, și devine ilustru față cu dirijorii săi, și cu vază în public, vază pe care dirijorii săi nu hezită un moment a i-o oțeli și mări din ce în ce; iar cel alt de la Stat, rămîne înapoi, în obscuritate, cu nimic făcut spre progres, tot ce propune rămîne nul, ce face 'i se ascunde, trăiește rău, fără considerație în public, rău plătit, nu este logic ca să admitem, și cu noi toată lumea imparțială care vede cum staū lucrurile, că unde este material pentru lumină, — dacă

nu este chibritul la timp care să 'l aprindă, lumină nu va fi, căci și materia de la o vreme 'și pierde facultatea de a arde? Nu este justificat impasul în care domină serviciul nostru silvic, și indiferența ce domină în majoritatea agenților silvici? Ba da!... și cu prisosință?!...

Dar oare tot așa vor merge, cum s'a succedat și pînă acum lucrurile la Stat?!

Imi vine a crede că a sunat ora de schimbare, de progres. Exemple ne dă Domeniile Coroanei cu prisosință.

Exemple începe a ne da și proprietarii particulari, care ne-a prins mirarea de faima ce 'și răspîndesc în public că d. e.: Un X, proprietar din Bacău în anul acesta a plantat 100.000 pueți de brad; — lucru mare!... povestit cu mult entusiasm și osanale de persoane destul de culte dar nespecialiste, în gara Bacău. Și cînd colo, ce grozăvenie este în 100.000 pueți de brad?... Dacă lucrarea va fi fost făcută în bune condițiuni și cu scopul de a nu mai reveni prin replantări, ca să se completeze masivul și ca consecință să nu devie prea scumpă plantația, nu este nici mai mult nici mai puțin ca 10 hectare de loc plantat; — pe cînd Statul la Tarcău, cu începere din anul 1896 a plantat în toți anii pînă acum între 50 și 100 hectare anual, iar pe viitor cu începere din 1904 va planta între 400 și 500 hectare anual, și tot nu face atîta gălăgie.

Cu ce mijloace am ajunge să imităm și noi pe Domeniile Coroanei și pe mulți alți mari proprietari?

Se știe că calea bugetară, cel puțin pînă acum ne a fost închisă, căci nu se admiteau fondurile ce se cereau. Se obiecta că țara avea de împlinit alte goluri larg deschise în alte direcțiuni, în cît nici se gîndea la golul ce se deschide în partea economică a țării și mai ales la păduri. Cunosc, și ca mine mulți cunosc — cum unele venituri pădurărești se pierd din cauza formelor ce urmează să se îndeplinească pentru punerea lor în vînzare. Dacă ne-am lipsi de formele ce se cer, am putea realiza un venit mare și acel venit ar umplea golul ce bugetul general al țării îl lasă deschis la păduri și cu menire a se tot lărghi.

Și iată cum:

Bugetul general al țării să nu înceteze a pune, ca și pînă acum equivalentul cheltuelilor pentru regiuni și ocoale

silvice, iar pe lângă acele cheltueli să se pună la dispozițiunea regiunilor silvice ca venit, banii ce s'ar încasa din vânzarea unor produse secundare din care 90 % pînă acum, au rămas pierdute din cauza formelor. Acest venit va forma fondul regional silvic, ce se va vărsa pe numele regiunii silvice respective de către fie-care șef de ocol, așa că fie-care regiune să 'și aibă budgetul ei aparte, de a cărui mers la venituri și cheltueli să dea socoteală șeful regiunii la finitul fie-cărui an financiar.

Acest fond regional silvic se va întrebuința :

a) Pentru mobilier la cancelariile regiunilor și ocoalelor silvice ;

b) Pentru mobilier în odăile oficiale de la șefii de ocoale ;

c) Pentru cumpărare de trăsură, cai și angajare a vizitiilor ;

d) Pentru furnituri de cancelarie, iluminat și încălzit ;

e) Pentru plata surplusului de chiriă la localurile regiunilor, a ocoalelor silvice și brigadieră, acolo unde nu sînt case de ale Statului și cînd personalul trebuie să fie la dispoziție în anume loc ;

f) Pentru reparațiunile caselor, atenanselor, cantoanelor de pădurări, construire de atenanse la acele clădiri unde lipsesc cu totul ;

g) În fine cînd totul — treptat după mărimea fondului — din cele ce sînt indispensabile pentru bunul și plăcutul traiu al silvicultorului se va fi făcut, — acest fond — pe lângă întreținere, se va întrebuința la construcțiuni de drumuri prin păduri sau pînă la păduri, pentru punerea lor în valoare.

Însă, pentru ca acest fond să 'și verse roadele, urmează ca :

Nimeni să nu dispună de el de cît șeful regiunii respective ;

Prisosul din un an să 'l facă venit pe anul următor ;

Nici un ban să nu se întrebuințeze de cît în urma unui vot unanim dat de silvicultorii-șefi, sub președenția șefului regiunii respective.

Primele resurse ce ar putea constitui acest fond regional silvic sînt următoarele :

1. Veniturile din delictе de tot soiul, fie prin tăiere de arbori, fie prin pășunare, fie prin incendii, etc. Statul să se

mulțumească să'și incaseze valoarea locală a materialului constatat în delict; iar prisosul să se incaseze pe seama regiunii silvice respective; căci se știe că Codul silvic ca despăgubiri impune cu mult mai mult delinquentului de cât valoarea locală a delictului;

2. Prin vânzarea produselor principale la art. 28 din condițiunile generale, se prevede o clauză că la recepționarea parchetului, pentru orî-ce arbore tăiat de antreprenor — în cursul exploatărei parchetelor — dacă trunchiul se găsește în pădure, atunci antreprenorul va plăti drept despăgubire valoarea acelor arbori după estimațiunea silvicului; iar dacă trunchiul nu se va găsi la tulpină, va plăti valoarea calculată după tariful de la condițiuni. Apoi, pentru arborii zdrobiți prin exploatare, cînd trupurile se găsesc în pădure, despăgubirea să se calculeze conform prețurilor locale, iar cînd trupurile nu se găsesc în pădure, să se calculeze ca despăgubiri, îndoitul valorii locale a arborilor.

Prin art. 7 din condițiunile vânzării produselor accesorii, se prevede același lucru.

Se știe că recepționarea parchetelor are loc după $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ ani de la începerea tăierei, iar a parcelelor vindute cu produse accesorii se face după 1—10 luni, adică cînd s'a terminat definitiv exploatarea parchetului sau parcelei ce considerăm, de oare-ce mai sînt și cazuri de prelungire de termin. Decî și constatarea prejudiciilor prin tăere și zdrobire se face atunci odată cu recepționarea parchetelor, cînd se și estimează; — iar antreprenorul plătește fără șovăire, conform estimațiunei făcută de silviculor, afară de cazul cînd estimarea este prea umflată.

În munte, mai ales, pentru a se putea exploata un parchet, reclamă instalațiuni speciale de uluce sau jilipuri, drumuri americane sau drumuri de fier, poduri, opusturi, parcanii, canalisări de pîraie, etc., fără de care în 70% cazuri nu se poate scoate un lemn din parchet; și orî-cît de eftin se vor oferi arborii, cînd exploatarea lor este condiționată acestor instalațiuni, orî-cine rămîne impasibil.

Dacă pentru un parchet întreg, de mai multe mii arbori cu dimensiuni mari, se pot face atare instalațiuni, — nu se pot face pentru 3 sau 4 sute de arbori și de dimensiuni mici; — iar dacă se face odată o instalațiune pentru o sumă

oare-care de arbori, tot acea instalațiune poate servi în același timp la estragerea și unui alt număr de arbori vînduți în timpul extracțiunei în același parchet sau alături. Mai departe, pentru orî-ce antreprenor poate conveni ca plătind odată un prejudiciu, spre a nu rămîne în pierdere completă și poate expus a plăti mai mult ca prejudiciu în urmă, fără voia lui și nici să fie vinovat, cu condiție ca să exploateze odată cu parchetul și materialul prejudiciat, mai plătind încă odată valoarea lui locală. Contrar, la finitul exploatărei parchetului nu'î convine a mai exploata prejudiciile, căci 'î lipsesc instalațiunile, iar antreprenorul totdeauna este silit se plătească de 2 și 3 ori de cît face prejudiciile cauzate de el. Căci ce se întîmplă ?

Prejudiciu cu ocazia exploatărei pădurei se săvîrșesc, căci a admite contrarul, este a ascunde adevărul, afară de cazul exploatărei unor arbori doborîți deja de vînt în niște pozițiuni bune, sau de arbori deja tăiați. Apoi, dacă se taie un arbore nemarcat, aceasta se întîmplă în 95 % cazuri din cauze de forță majoră, fie prin aninare la doborîre a arborelui la care avea drept antreprenorul, în unul nemarcat, și pentru a nu periclita viața lucrătorilor prin căderea pe neașteptate a arborelui aninat, se taie arborele nemarcat, pe care stă cel marcat; — și se mai taie arbori nemarcați și în cazul cînd ei cu butucii ce vin din deal, formează șneamăte de nu se mai poate trece peste ele. Arborii tăiați nemarcați — ca prejudiciu — în felul sus descris, se lasă de antreprenor pe loc, dar mulți în cele mai multe cazuri nu se mai găsesc la tulpină, căci la darea drumului butucilor spre a veni la bufantăie, butucul întîlnind în cale un arbore tăiat sau zdrobit, 'l lovește, tîrăște, sfărîmă și duce adesea la distanțe prea mari, de multe ori 'l sdrobește atît de rău și încurcă cu alt material sau resturi de exploatare, de nu se mai cunoaște proveniența dacă arborele a fost tăiat ori zdrobit, ori este un vîrf a arborilor în drept a'î tăia antreprenorul. Și în atare cazuri, antreprenorul plătește îndoitul valorii locale pentru arborii zdrobiți și după tariful de la condițiuni pentru arborii tăiați, de și antreprenorul nu a beneficiat de o țandară din acei arbori, de care însă s'ar fi profitat cînd înainte de a începe corhănirea butucilor ar fi avut dreptul se plătească și se exploateze și arborii pre-

judeciați pe timpul doborîreii; n'ar mai fi lăsat arborii pre-judeciați prada butucilor pentru a'î zdrobi prin lovitură la lunecare în vale, 'î-ar fi fasonat, curățit de coajă și dat o direcție ce nu'l expune furiei butucilor. De și acest lucru se știe bine de mare parte a șefilor de ocoale, totuși înregistreză lucrurile cum se găsesc ca lipsuri, și totuși rămîne conștient de lucrare, căci 'î este imposibil a constata existența trupului arborului pentru o cioată prejudicială sau tăiată.

Să vedem ce se face cu arborii judeciați prin tăiere sau zdrobire constatată la recepție?

Conform dispozițiilor ministeriale, se scot în vânzare prin licitație publică, după ce antreprenorul a plătit valoarea lor ca prejudiciu. Fiind-că după recepție parchetul rămîne lipsit completamente de drumuri de extracțiune, jilipuri ori uluce, drumuri americane, dacă se întrebuintează, etc., extracțiunea a orî-ce soiū de arbori e imposibilă în cele mai multe cazuri, — atunci încercarea de vânzare prin licitațiune publică sau bună învoială a acestor produse secundare este ilusorie, și rămîn nevîndute 95 % din atare constatări de vânzări; — și cu atît mai mult cu cît la recepție majoritatea materialului este deja atacat de putregaiū. S'aū licitat anî întregi, zadarnic atare produse — și la urmă s'aū scos din vânzare, fără să se fi interesat cel puțin odată cineva de ele.

Dacă antreprenorul 'î convine se exploateze asemeni arbori judeciați, plătind îndoit valoarea lor locală — condițional ca să i se dea pe timpul exploatăreii parchetului sau parcelei ce i s'a vîndut, atunci formalitățile de vânzare — pe cît de simplu posibil — s'ar putea îndeplini pe timpul exploatăreii, — și atunci Statul ar fi în profit, — căci vânzarea n'ar rămîne pe după exploatarea parchetului, cînd nimeni nu mai cercetează atare produse. Însă a face constatarea prejudiciilor pe timpul exploatăreii parchetelor, este tot ce poate fi mai penibil pentru un silvicultor. — Pe lîngă că întrebuintează timp împătrit, apoi — pe coaste de munte re-peși, a fi silit să sai peste mii de butuci mîzgoși, cu diametre care de care mai mari, trecînd peste 60 centimetri, este a munci atît cît să se echivaleze fără exagerare 1 zi la munte cu 10 la cîmp sau la un cabinet de 14 ore concepere — atît rămîne de zdrobit un silvicultor după o muncă de o zi la

munte; — și această gimnastică — tortură pentru a putea fi suportată, este condițională unei constituții robuste și bine formată a silvicultorului.

Insă dacă un silvicultor — la munte — face aceste sacrificii... care să 'i fie răsplata? Leafa?... E prea mică, și o poate primi fără să se expună cu viața, după cum primesc și silvicultorii din regiunea de câmp, cari se duc în trăsuri pînă la punctul unde aș a lucra și de multe ori și de la punct la punct merg tot în trăsuri, și nici a douădecea parte din munca obositoare a silvicultorilor de la munte nu cunosc, de și fac același serviciu, șef de ocol sau agent de control. Singura mulțumire ar avea cînd Statul 'i-ar înlesni un traiu mai confortabil, o prezență înaintea publicului mai impunătoare, decî și plătit mai bine trebuie.

De aceea, pentru a ajunge la scopul propus, adică crearea fondului regional silvic, care să aibă menire în prima linie a înlesni traiul silvicultorilor, propun ca: a doua valoare, ce Statul urmărește să ia din vînzarea arborilor prejudiciați, să alcătuiască fondul regional silvic, pe lîngă altele ce se vor mai găsi mai tîrziu. — Statul să se mulțumească cu ceea-ce antreprenorul plătește, fiind obligat prin condițiuni, adică cu odată valoarea locală a arborilor prejudiciați.

Iar pentru a ajunge ca fondul regional silvic să fie realizabil, constatarea prejudiciilor să se facă pe timpul exploatarei imediat după doborîrea arborilor vînduți, marcîndu-se arborii, numai cu ciocanul-revolver, cu un număr diferit de acel al arborilor vînduți, — d. e. să se aranjeze ciocanul cu toate zerurile înaintea numărului unu, după care se vor schimba succesiv cînd vor veni la rînd: zecile sutile și miile. Evaluarea se face în vederea prețurilor locale pe metru cub, avîndu-se de normă prețul vînzării parchetului sau parcelei.

Recepționarea definitivă se va face la finitul exploatarei parchetului sau parcelei, cînd se va ține compt și de constatările anterioare.

La prima recepționare provizorie care se va face în vederea eliberării materialului prejudiciat spre exploatare, antreprenorul va plăti valoarea de vînzare a arborilor exploatabili, care valoare se va incasa de Regiune în scopul

constituirei fondului ei; iar la recepționarea definitivă se va compta antreprenorului valoarea ca prejudiciu pentru toți arborii prejudețiați și a acelor ce nu pot fi exploatabili, și care valoare se va încasa de Stat, conform condițiilor vințării.

Acestea am avut de propus, pentru a fi discutată de toți silvicultorii, rămîind ca cei în drept să bine-voiască a medita asupra ei și dispune cele ce vor crede nemerit pentru înlăturarea lipsurilor, stagnațiunii și indiferentismului în care stăm, față cu enormul progres ce face Domeniile Coroanei.

August 1902, Tarcău

Mihaï Anania.

Silvicultor-șef.

OBSERVAȚIUNI ASUPRA CODICELUI SILVIC

În lumea noastră forestieră se află astăzi la ordinea zilei adunarea materialului pregătitor pentru revizuirea Codicelui silvic.

Spre a se lua cunoștință despre toate părerile existente asupra insuficienței acestei legi și ameliorațiilor ce ea comportă, ast-fel după cum o lungă experiență a dovedit, Ministerul Domeniilor, prin serviciul pădurilor, a luat buna dispozițiune de a cere tuturor silvicultorilor și advocaților Statului, cari, în exercitarea funcțiunii ce îndeplinesc, au avut și au încă prilejul de a constata toate lipsurile sale, să înainteze în mod individual cite un memoriu referitor.

Cei mai mulți, conformindu-se acestei invitațiuni, și-au expus vederile, iar manuscriptele primite s'au colecționat într'un voluminos dosar. Pentru a se provoca o discuțiune cit se poate mai întinsă asupra acestei chestiuni, ar fi bine, mi-am zis eu, a se da publicității, diversele păreri emise; aceasta cu atît mai mult temei, cu cit există o mulțime de persoane, aparținînd altor administrațiuni forestiere din țară, precum și un număr însemnat de proprietari particulari și antreprenori de păduri, cari înzestrați cu o sumă de cunoștințe practice utile, pot aduce, prin mijlocul ce'l preconizez, necalculabile servicii în chestiunea ce agită actualmente corpul silvic.

În acest scop, deschidem în această Revistă o rubrică, purtînd titlul de mai sus, în care se va înregistra toate articolele privitoare la modificările de care are nevoie Codul nostru silvic.

Primul articol îl începem noi, continuarea însă este rezervată

tuturor aceloră cari vor avea bună-voință a-și spune cuvintul, a aduce contingentul lor de lumină, aceloră cari port un interes direct ori indirect pădurilor țarei, aceloră cari doresc, în fine, ca profitând de experiența trecutului, să putem prepara pentru viitor o așezare stabilă în materie de legislație forestieră.

Codicele silvic trebuie neapărat a fi refăcut spre a fi pus, în afară de alte neajunsuri ale sale, în concordanță cu noile fapte politice și administrative cari au avut loc în urma promulgării sale din anul 1881.

Din examinarea și discuțiunea ce m'am propus a face conținutului diverselor sale articole, în ordinea lor cronologică, se va putea trage prețioase concluziuni referitoare la modificările și îmbunătățirile de care are nevoie, fără a avea pretențiunea, bine înțeles, de a fi pus în relief toate defectele ce el coprinde.

Art. 1. — Acest articol dă în atribuțiunea fostei Administrațiuni a Domeniilor și pădurilor Statului aducerea la îndeplinire a tuturor dispozițiilor Codicelui silvic.

Această Administrațiune, cu prilejul creării actualului Minister al agriculturii, domeniilor, etc., fiind desființată, ar fi bine să se facă ca, cu o oră mai curînd, să dispară din legislația noastră forestieră, cuvintul de «Administrația Domeniilor», după cum s'a făcut de alt-fel cu prilejul modificării art. 6.

Art. 2. — După ce acest articol, la alineatul I, prevede că dispozițiunile art. 12 și art. 13 din legea Administrațiunii Domeniilor și pădurilor Statului, relativ la condițiunile de admisibilitate și numirea în funcțiune a agenților însărcinați cu administrația și paza pădurilor, sînt aplicabile pentru toate pădurile supuse regimului silvic, cînd este vorba de plata lor se vorbește numai de pădurile Statului, comunelor și stabilimentelor publice; or, noi știm că mare parte din pădurile de la munte, supuse regimului silvic în conformitate cu art. 11, aparțin particularilor.

Art. 3. — În enumerarea pădurilor, supuse regimului silvic, trebuie să se adauge atît cele prevăzute prin art. 11 și 13 precum și cele aflătoare pe Domeniile Coroanei.

Afară de aceasta, se spune că sînt supuse regimului silvic pădurile Statului și ale celor-l-alte persoane juridice cari sînt în coproprietate cu particularii și numai pe cît timp se află în indiviziune. Pentru ce această restricțiune? Cred că asemenea păduri, cari mai înainte s'au bucurat de prerogativele legii în chestiune, este bine să rămînă supuse regimului silvic și după eșirea lor din devălmășie.

Art. 4. — Nu este bine, după părerea mea, să se fixeze prin lege numărul minim al agenților cari pot alcătui o comisiune de amenajament. Aceasta ar trebui rezervat, cel mult, regulamentului de aplicațiune al legii.

Și pentru ce numai de cît cel puțin 3 agenți silvici direcți ai Statului să poată compune o comisiune de amenajament? Oare n'ar fi de ajuns în anumite împrejurări două, sau chiar numai un singur agent?

Și dacă prin art. 1 am crezut că este oportun să pretindem agenților din serviciul comunelor și stabilimentelor publice, aceleași condițiuni de admisibilitate în funcțiune, care ar fi răul de a le da și lor dreptul de a constitui comisiunile de amenajament prevăzute de art. 4, mai cu seamă atunci cînd Statul va fi luat măsuri pentru exercitarea cuvenitului control?

Nu este oare atributul Consiliului tehnic, despre care se vorbește la art. 30 ca să constate dacă amenajamentele făcute de atari agenți silvici sînt, ori nu, bine făcute?

Art. 5. — Existența acestui articol mi se pare superfluă și așa fiind, desființarea lui se impune. Fără a ni se spune prin lege, amenajamentele să știe că trebuiesc făcute conform științei și că scopul lor în tot-d'a-una este conservarea pădurilor. Aceasta este singura lor rațiune de a fi.

Obligațiunea de la același articol ca terenurile despădurite să se repopuleze în cel mai scurt timp, nu este absolut necesară. Intră în atribuțiunea amenajistului fixarea acestui termen și arătarea cum se poate ajunge la țelul dorit.

Art. 6. — Acest articol este în general bine alcătuit, găsesc cu toate acestea util ca să se prevadă printr'un alineat că studiile sumare pentru anume porțiuni destinate exploatarei, aparținînd proprietarilor particulari, mai înainte de a se înainta Ministerului spre a fi examinate de Consiliul tehnic, să facă obiectul unei constatări pe teren de către un agent silvic de control atașat pe lângă regiunea respectivă. Mi s'a întîmplat, în adevăr, să văd silvicultorii recunoscuți, din fericire nu din serviciul Statului, cari știind prin urmare că responsabilitatea lor nu este angajată, nu s'au sfîit a se servi de premize false, de a face descrieri de masive necorespunzătoare cu starea reală a lucrurilor și aceasta numai spre a justifica tratamentul preconizat, sau mai bine zis în scopul numai de a se conforma dorinței proprietarilor respectivi, de cari fusese plătiți.

Consiliul tehnic în asemenea împrejurări bazându-se pe atâră studii, pôte fi lesne indus în eróre.

Spre a nu se mai putea da loc la atâră manopere dăunátore viitorului pădurilor țárei, ar trebui să se prevadá sancțiunea consistind în faptul ca în cazul constatárei unor asemenea procedári, acei silvicultori vinovați să fie pedepsiți cu pierderea dreptului de a mai face vr'o datá amenajamente privitoare la păduri particulare.

Al 4-lea aliniat trebuie să urmeze imediat după cel al 2-lea care-l completează.

Al 3-lea al. vorbește în mod numai incidental că silvicultorii recunoscuți pot face amenajamente, fără a da însă nici o deslușire asupra alcátuirii comisiunilor de amenajament, asupra numărului lor minimum etc.

SECȚIUNEA A III-a.

Defrișarea pădurilor.

Art. 7. — Este necesar să se precizeze ce trebuie să se înțeleagă prin cuvântul de defrișare, știut fiind că la ruina, la disparițiunea pădurei, putem ajunge nu numai prin scoaterea buturugilor rămase în urma exploatárei, semnificare ce actualmente se dá cuvântului de defrișare.

Pe de altá parte există împrejurári, cum de pildá o bună perimetrare a pădurei, stabilirea unui loc servind ca depozit pentru lemne, deschideri de drumuri, construirei de case de locuință pentru personalul de pazá, cind defrișarea propriu zisá este justificatá.

În asemenea cazuri, în baza prescripțiunei amenajamentului referitor, să se poată face aceasta pentru suprafețe mai mari chiar de 25 H. a., de oare-ce asemenea lucrári trebuiesc încuviințate în tot cazul de Consiliul de miniștri și aprobat prin decret regesc.

SECȚIUNEA IV-a.

Exploatarea pădurilor.

Art. 8. — În loc de vânzarea parchetelor este mai bine a se zice vânzarea porțiunilor de pădure.

Art. 9. — Bun.

Art. 10. — Bun, însă se va înlocui, bine înțeles, cuvântul de Administrație prin Ministerul Domeniilor. Cind se întocmește tabloul

statistic, nu cred că este absolut trebuincios ca să conțină și numele pădurilor neamenajate pe lângă cele nepuse în exploatare. Cel mult să se indice numărul lor spre a se cunoaște proporția acestora din urmă.

Art. 11. — Redacția lui lasă de dorit. Mai nemerit ar fi ca pădurile particulare supuse regimului silvic, după cum am spus și cu altă ocaziune, să nu mai fie supuse obligațiunei facerei amenajamentului ci ca proprietarii respectivi să fie îndatorați ca exploatarea lor să fie ast-fel făcută, în cit după 5 ani de la tăere, suprafețele exploatare să fie complet regenerate, fie pe cale naturală, ori artificială.

Se va indica însă ce se înțelege prin regenerare completă, precum și după câți ani se poate admite pășunatul.

Art. 12. — Amenajamentul să poată fixa suprafața ce poate fi defrișată fără inconvenient pentru bunul viitor al pădurei.

Art. 13. — Sint de părere ca pădurile situate pe coaste foarte repezi, unde, din cauza constituțiunei lor geologice, sint supuse surpăturilor, alunecărilor, ori s'ar putea da naștere la rostogoliri de stinci, sau bolovanii de peatră, amenințind siguranța personală pe căile de comunicație, căi ferate etc., precum și cele aflătoare în bazinele de recepțiune ale torenților, să fie declarate ca păduri de protecție, în cari tăerea să nu se poată face decit în baza unui regulament de exploatare, anume alcătuit ¹⁾.

Art. 14. — Nu se face mențiune de penalitățile ce așteaptă pe acei cari nu s'ar conforma dispozițiunilor amenajamentului odată întocmit. Cifra de 500 lei, amendă maximă, mi se pare pentru țara noastră exorbitantă.

Art. 15. — Chestiunile de cari Consiliul tehnic are să se ocupe este mai bine să se rezerve regulamentului de aplicațiune a le specifica. Regiunile respective vor întocmi tabloul de pădurile ce urmează a fi supuse regimului silvic.

Consiliul tehnic își va da părerea și Ministerul va lua măsuri pentru publicarea lor prin *Monitorul Oficial*.

Art. 16. — Este drept ca proprietarii pădurilor particulare ce se vor supune de aci înainte regimului silvic, să fie încunoștiințați formal, după ultima jurisprudență a Curței de casație. Așa fiind, termenul de 6 luni pentru contestație va curge de la data încunoștiințării despre publicarea în *Monitorul Oficial*.

1) Propunere făcută încă din 1898, în studiul «Torenții din valea Topologului».

Art. 17. — Proprietarilor particulari cari vor ca pădurile lor să fie supuse regimului silvic, să nu li se ceară ca să prezinte pe lângă cuvenita declarație și planul însoțit de hotărnicia pădurei. Vor fi obligați însă a prezenta un act autentic, că limitele pădurei trecute în proiectul de amenajament, după arătările sale, sint cele adevărate, declarându-se în același timp ca singurul responsabil în caz de se va dovedi contrariul.

Art. 18. — Bun.

TITLUL III.

SECȚIUNEA I-a.

Art. 19. — Bun, însă la punctul 2 al. II se va specifica că Ministerul public va lua concluziuni în caz de delict, ori contravențiunii și pentru cele comise în pădurile particulare, cum face pentru cele ale Statului etc. De asemenea procesele-verbale de constatare se vor trimite prin șeful de ocol respectiv autorității judecătorești locale, unde acest agent sau avocatul Statului va susține cauza acestor soiuri de proprietari. Aceasta ca o încurajare și ca un stimulent, ca ei să se grăbească a se pune sub ocrotirea legii silvice.

Art. 20. — Bun.

Art. 21. — Valoarea arborilor de rezervă tăiați în delict de antreprenori, se va socoti după tariful anexat în actuala lege, împătrindu-se.

O aceeași pedeapsă pentru antreprenorul său cumpărătorul care va coji arborii din picioare pe care ar avea dreptul să-i taie, mi se pare prea aspră.

Art. 22. — Să se precizeze că plantațiunile făcute pe toate șoselele publice intră sub previziunile acestui articol, căci judecând după titlul din care face parte acest articol, s'ar putea da naștere la controverse și anume că numai șoselele făcute în pădurile supuse regimului silvic sint cele vizate printr'insul. În loc de «oricine va smulge plantațiunile» să se treacă «oricine va distruge plantațiunile».

Art. 23. — Se va explica că a introduce vite în pădure nu însemnează numai atunci cînd se face aceasta cu intențiune de proprietarii lor, fiind greu în practică a se face în tot-d'a-una probă materială în această privință, ci simplul fapt al găsirei lor în asemenea locuri va atrage după sine penalitățile prevăzute de acest articol.

Este bine asemenea a nu se lăsa să se înțeleagă că pășunatul

vitelor în pădurile particulare ar fi oprit de lege, de oare-ce ar fi și nepractică și prea draconiană o asemenea dispozițiune.

Art. 24. — Acest articol trebuie întregit ast-fel în cât nu numai faptul de a sustrage diferite produse minerale, cum s'ar putea înțelege din litera legii, poate să atragă după sine amenda de 20, de 5 lei, etc., ci și simpla săpare, sau degradare a suprafeței solului, plus prejudiciul cauzat arborilor, de pildă.

Art. 25. — Aliniatul prim privitor la depărtarea de pădure la care nu se poate aprinde focul, este în unele împrejurări neaplicabil, de oare-ce se găsesc multe locuințe de săteni, construite deja de mult timp, la o mai mică distanță de 100 metri. Cum am putea într'un asemenea caz da judecăței pe proprietar, dacă ar fi făcut focul în curtea sau ograda sa îngrădită? Nu trebuie lăsat joc liber apreciațiunii personale în ce privește interpretarea textului legii, ci bine precizat lucrul, după cum s'a făcut în Codul forestier francez, după care s'a copiat, fie zis în treacăt, în mod trunchiat articole izolate din diferitele titluri și secțiuni.

Restul e bun.

Art. 26. — Se va înlocui cuvântul de Administrație prin Minister. Ar fi fost bine să se precizeze că desființarea construcțiilor, despre care tratează acest articol, sînt cele făcute în urma promulgării Cod. silvic, căci s'ar putea înțelege că și cele vechi; precum de asemenea a se specifica prin ce mod de procedare se poate ajunge la desființarea lor?

Art. 27 și 28. — Bune.

Art. 29. — Să se explice că recidiva este atunci cînd în intervalul de 3 luni de la data sentinței definitive de condamnare a delinqentului, i se va dresa un nou proces-verbal doveditor înaintea justiției despre vina inculpatului.

De asemenea cred că ar fi bine ca atunci cînd tăcerea lemnelor se va face cu ferestreul și între apusul și răsăritul soarelui, 2 circumstanțe agravante, care fie-care dintre ele aduce după sine în actuala lege declarațiunea de recidivă, să se pedepsească cu închisoare nu de la 3 zile pînă la 3 luni, ci de la 2—3 luni.

Art. 30. — Consiliul tehnic ar trebui să fie constituit numai din trei membri.

În schimb însă ei trebuie să lucreze în mod permanent, de oare-ce afacerile de resortul competenței lor se prezintă în mod continuu la Minister. În cazul acesta ei, dispunînd de mai mult timp, vor fi pași în măsură de a da de fapt cea mai bună directivă che-

stiunilor de tehnică silvică, vor putea formula cele mai studiate propuneri în acest sens etc., etc.

Pe lângă chestiunile prevăzute la No. 1, 2, 3 și 4, Consiliul tehnic se va mai ocupa cu întocmiri de proiecte pentru organizarea și bunul mers al serviciului, cu întocmirea de regulamente de aplicațiune, cu alcătuirea programului relativ la experimentațiunii forestiere, la îmbunătățirea învățămîntului nostru profesional silvic, etc.

SECȚIUNEA A II-a.

Art. 31. — Acest articol combinat cu No. 4 ar face să se creadă că brigadierii și pădurarii Statului, fiind și ei agenți silvici, pot face parte sau complecta numărul membrilor cari, după lege, pot alcătui o comisiune de amenajament. Orî, cu toată siguranța, nu aceasta a fost intențiunea legiuitorului din 1881.

Să se facă dar distincțiune între agenții silvici superiori și inferiori.

Ar fi bine asemenea ca avansarea agenților silvici din serviciul celorlalte ad-țiuni publice, să se facă după aceleași norme ca și ai Statului, condițiunile de admisibilitate fiind identice.

Se poate pune obligațiune proprietarilor particulari ca pentru administrarea pădurilor lor, aplicarea amenajamentelor și o bună cultură, să angajeze silvicultori romini, absolvenți ai unei școale forestiere din țară sau streinătate, cari să fie puși sub controlul Statului în ce privește partea tehnică și să nu fie plătiți mai puțin ca cei din serviciul acestui din urmă proprietar.

Ei vor fi considerați ca agenți detașați, cu dreptul la avansare ca și cei ai Statului.

Dacă un proprietar posedă o porțiune de pădure mai mică de cît aceea ce se va fixa pentru a fi girată de un singur silvicultor, se va asocia cu un altul său cu mai mulți, orî, dacă îi vine mai bine la socoteală, poate face declarațiune că primește a fi administrată de serviciul silvic al Statului, contribuind numai la plata silvicultorului respectiv, proporțional cu salariul ce primește acesta și cu întinderea pădurei sale.

Art. 32, 33, 34 și 35 bune.

Art. 36. — Să se adauge că vitele și carele cari au servit la comiterea delictului, nu se vor restitui delinquentilor, de cit după prezentarea cu cerere formală la autoritatea care a operat sequestrarea, și numai după încheierea proceselor-verbale de constatare. Aceasta

pentru că adese-orî se întîmplă ca acești proprietari, rudeniî cu primariî, sau în convență cu ei, după ce 'și primesc vitele, provoacă întîrzierea actelor de constatare.

Este bine a se adăoga un aliniat, sau chiar un articol nou, care să pedepsească cu amendă, — el este prevăzut atit în Codul silvic francez cit și cel austriac, — pe acei cari se vor găsi cu instrumente, putînd servi la comiterea delictelor, pe alte drumuri de cit pe cele recunoscute, ce traversează pădurile supuse regimului silvic.

Art. 37. — Dacă pădurarul nu știe carte, va putea afirma constatarea sa și inainta orî-cărui agent silvic, de un grad superior ca al său, știutor de carte.

Art. 38. — Vitele și carele sechestrate le va putea restitui și primarului unde s'aũ dresat actele de constatare. Restul bun.

Art. 39. — Se va pune în concordanță cu noua lege a organizărei judecătoriailor de ocoale.

Art. 40. — Bun.

Art. 41. — Perchizițiunile în case să se poată face și de către agenți silvici, însă numai în asistența primarului sau ajutorului său.

Art. 42, Art. 43. — Idem ca la No. 39. La *art. 44*, a se înlocui Administrația prin Ministerul Domeniilor. Valorile în bani, ce vor forma obiectul transacțiunilor, să poată fi transformate pe viitor în zile de muncă.

Art. 45. — O parte din amendă să se dea ca recompensă agenților cari aũ dresat procesele-verbale de delictes silvice, după cum se face în serviciul vămilor.

Art. 46. — Bun.

Desiderate.

1. Să se prevadă în lege un serviciu special avînd însărcinarea de a controla dacă pădurile stabilimentelor publice și ale particularilor se exploatează conform amenajamentelor, dacă acestea se vor menține, pentru pădurile particulare, contrar propunerii ce am făcut mai sus, orî studiilor făcute și aprobate de consiliul tehnic, sau cu cele-lalte prescripțiuni ale legei.

2. Să se reguleze transportul lemnelor pe apă și trecerea lor prin proprietăți străine.

3. Să se oblige proprietarii respectivî ca în timp de cel mult 10 ani să împădurească nisipurile sburătoare de pe malurile Dunărei, cari amenință terenurile agricole împrejmuitoare; dacă nu, să se poată face aceasta de Stat, căruia rambursîndu-i-se banii cheltuiți,

cu procentele lor, din rezultatul vânzării pădurilor în chestiune ajunse la termenul exploatării, să restituie terenurile împădurite proprietarilor respectivi.

4. Să se autorizeze Ministerul Domeniilor de a înscrie în bugetul său, în fie-care an, sumele trebuitoare pentru a despăgubi pe sătenii împroprietăriți în interiorul perimetrului pădurilor, ori cei cari au vii cu embatic, sau cu otașniță în acest perimetru, precum și a da în schimb, dacă proprietarii respectivi preferă aceasta, alte pământuri cultivabile, ori proprii pentru cultura viei pe proprietățile Statului, în afară de coprinsul pădurei.

5. Să se lase la facultatea Ministerului de a-și spori fondul său forestier, cînd va crede timpul oportun și în măsura mijloacelor de care va dispune, prin cumpărarea de păduri particulare situate în regiunea muntoasă sau de podgorie, unde, fiind dată origina geologică și compozițiunea mineralogică a solului, printr'o rea exploatare a pădurilor ar fi expus la surpături, la alunecări de straturi, ori a da naștere la multiplicarea torenților și la compromiterea bunului regim al apelor. Același lucru să poată face Statul și în regiunea de cîmpie unde pădurile s'au nimicit cu desăvîrșire, și unde relele efecte ale distrugerii echilibrului natural, prin faptul disparițiunii lor, se restrînge în mod direct asupra agriculturii țării.

6. Să se ia măsuri pentru o mai bună distribuțiune a materiei ca cea existentă actualmente în C. S. unde, unele articole, sint trecute sub titluri cari nu le privesc.

7. Să se consulte legislațiunea forestieră și pe cit posibil cu jurisprudența admisă a diferitelor țări străine, spre a se observa cari anume dispozițiuni s'ar potrivi cu deprinderile și circumstanțele noastre economice, politice și sociale și cari prin urmare s'ar putea și la noi adopta fără inconvenient.

Petre Antonescu.

STUDIU

ASUPRA

PUNEREI ÎN VALOARE A NISIPURILOR DIN ROMÂNIA

ȘI CÎTE-VA CUVINTE DESPRE PLANTAȚIUNI ÎN GENERE

Fără indoială, chestiunea punerii în valoare a nisipurilor sbu-
rătoare cit și a celor fixe, printr'o vegetație ierboasă, slabă și piper-
nică, prezintă pentru Stat în deosebire, care este proprietarul su-

prafeței celei mai mari de nisipuri, un interes capital, atit sub raportul economiei naționale, cit și din punct de vedere bănesc și chiar climateric.

Prezența nisipurilor, și mai ales a celor sburătoare, produce o intreită daună pentru țara unde se găsec, in special pentru proprietarii lor și cei vecini cu acele nisipuri, și anume:

1. Ele însăși nu procură nici un venit; calculind că Statul de exemplu, care mai posedă încă ca 10.000 hectare nisipuri sburătoare, pierde anual minimum 10 lei la hectar, încearcă o pagubă de cel puțin 100.000 lei, și vom vedea mai la vale cum se justifică aceasta.

2. Nisipurile mișcătoare, năvălesc neincetat, sub acțiunea vintului, asupra pământurilor fertile, cultivabile din vecinătatea lor, mai cu seamă asupra celor ce sînt situate pe direcțiunea lui de inaintare, care la noi este linia ce merge de la Vest spre Est, și ast-fel acoperindu-le cu un strat de nisip, le sterilizează.

3. Localitățile din întreaga regiune unde se găsec nisipurile sburătoare, au o climă cu totul neprielnică agriculturii; vara secete mari, începind de timpuriu, iarna geruri puternice, inghețuri primăvăratice tîrzi și tomatice timpurii, care vatămă așa de mult agriculturii și pădurilor.

Nisipurile din România sînt de origină diluviană și destul de fertile, pentru a satisface cele mai pretențioase vegetale de pădure.

Prin împădurirea lor, în termenul cel mai scurt posibil, s'ar crea un venit considerabil Statului și celor-l'alți proprietari, pe cind astăzi, nu numai că de pe asemenea soluri nu se încasează nimic, dar ele formează o adevărată primejdie pentru pământurile fertile din jurul lor, pe care năvălindu-le, le stirpesc; pe de altă parte, regiuni întregi sînt expuse la secete îndelungate, la vinturi sbuciumătoare, și la lipsa de lemn, care este un element principal în orî-ce gospodărie, atit pentru foc, cit și pentru construcții sau lucruri.

Țările cari n'au păduri, sînt sărace și puțin locuite, iar regiunea apelor este aproape nulă, din care pricină, nici agricultura nici industriile nu pot progresa.

În România, după studiul colegului nostru Zane, avem ca 28.000 hectare nisipuri sburătoare și anume: ca 25.500 în Muntenia (jud. Romanați, Dolj și Severin) iar ca 2.500 în delta Dunărei lingă Sulina și pe malul Mării Negre, la sf. Gheorghe.

O parte din aceste nisipuri, au fost plantate cu salcîm, avind o reușită minunată, pe suprafață cam 8—10.000 hectare; unele plantațiuni, cum sînt cele de pe domeniile prințului Al. Stirbei (Pătu-

tele și Dancea), *Maglavitu* a Epitropiei Madona Dudu din Craiova, *Piscu-Tunari și Ciupercenti*, ale Statului, și pe domeniile Coroanei Sadova, au devenit exploatabile deja la etate de 10—15 ani, reprezentind o valoare de 4—600 lei pe hectar, și cu care s'a cheltuit de la înființare abia 40—50 lei, rezultind un profit considerabil pentru proprietarii lor, ceea ce trebuie să încurajeze pe toți cei ce posed asemenea soluri, pe care agricultura nu poate reuși, să le împădurească neîntârziat, sau să le planteze cu vii, după cum s'au făcut în cite-va localități (Dabuleni, Călărăși, Ianca, etc. din jud. Romanați) unde locuitorii în anii mediocri chiar, obțin pe hectar 150—250 lei venit net.

Orî-ce întirziere de punere în valoare, a nisipurilor sburătoare este legată cu mari pagubi, de oare-ce ele se lătesc îngrozitor, puștiind cîmpiile fertile din drumul lor; ast-fel se constată că, nisipurile sburătoare de la Deveselu (Severin), care pe la 1870 aveau ca 60 hectare, astăzi au peste 2.500; tot ast-fel și cu cele-l'alte.

Cum au luat naștere nisipurile sburătoare.

Deosebim mai întâi *Nisipurile sburătoare maritime sau litorale* al 2-lea *Nisipurile fluviale* și al 3-lea, *Nisipurile continentale interioare*, cum sînt cele ce formează Stepele Rusiei. Despre aceste din urmă nu voiŭ vorbi, fiind puțin studiate.

Nisipurile maritime sînt cele mai întinse, ele se găsesc pe țărmurile țărilor, de pe lingă Mări și Oceane, în partea despre care suflă vîntul de la larg și unde malurile sînt joase, (plage), valurile pe timpul furtunilor, depun neîncetat depozite de nisip mărunț, care uscîndu-se repede, e spulberat de vînturi și dus în interior, de multe ori la distanțe mari, formînd șiruri lungi de dealuri, ce port numire de *dune*; cînd suprafețele acestor dune sînt colosale, conținînd și bălți sau mlaștini numeroase, provenite prin astuparea unor cursuri de apă, cit și cîmpii nisipoase, pe care crește puțină iarbă sălbatecă, iaŭ numire de *Lande*; aceste lande sînt pustiuri triste și tăcute, unde călătorul se îngrozește și rare-ori se poate zări vre-o vietate. Asemene nisipuri se găsesc și în Nordul Germaniei, Belgiei, Olandei, Danemarcei, dar mai ales, în Sud-Vestul Franciei, unde formează vestitele *lande franceze*, din bazinul Gasconiei, împădurite astăzi în mare parte, cu pin maritim și stejar, dîndu-se naștere unui însemnat izvor de bogăție, care aduce cite-va milioane venit anual, și unde altă-dată se găsea acolo un pustiu îngro-

zitor, astăzi ne putem umbri la adăpostul unor imense păduri de pin, admirând avuțiile ce se extrag, mișcarea și animația ce ne înconjoară, cit și numeroasele fabrici ce funcționează, producând în adincul codrilor, un murmur incântător.

Nisipurile fluviatile sînt mai puțin răspindite, și se găsesc în lungul marilor fluviu, mai ales în bazinul Dunărei, care probabil în epoca preistorică, pe la începutul perioadei actuale, avea un debit incomparabil superior; retrăgîndu-se însă apele cu timpul, băncile de nisipuri formate în decursul veacurilor, prin depozite succesive, s'au găsit desgolite, și treptat, fiind lăsate în liniște sub acțiunea naturei, sau înerbat și împădurit, după cum o dovedesc prea bine, rămășițele unor arbori ce se găsesc îngropate în acele soluri.

Nisipurile fluviatile sînt cu mult mai bogate în principii alimentare ca cele maritime, și de aceea punerea lor în valoare prin împădurire sau plantațiunii de vii, este foarte rentabilă, după cum vom vedea mai jos.

În adevăr, după cum rezultă din lucrările mari de împădurire, făcute pe suprafețe de mii de hectare, atît la Stat (Ciuperceii și Piscul Tunari) cît și la particulari, pe domeniile Patulele, Dancea, Maglavitu, Dăbuleni și altele, sădirea unui hectar nisip sburător cu salcim, (care este specia ce reușește aci mai bine), costă între 25—40 lei—în care cifră, intră cheltuețele de producțiune a puștilor în pepinieră, cheltueli de întreținere și de pază.

Un hectar salcim la etatea de 15 ani, poate reprezenta o valoare de 400 lei — din care scăzînd 25% beneficiul antreprenorului, rămîne net 350 lei, și dacă scădem cheltuiala de producțiune a pădurei în medie 30 lei hectarul, rămîne netto 320 lei, ceea ce formează un venit colosal, pentru un pămînt, care nu producea nici un ban, din contră aducea pagube mari, pustiind și stirpind cimpile vecine cultivate.

Punerea în valoare decît a nisipurilor, fie ele sburătoare sau fixe, printr'o vegetație ierboasă slabă, se impune, și pe lingă foloasele mari bănești ce putem trage, avem încă două principale și anume: *Oprirea năvălirei nisipului pe pămînturile vecine fertile pe care le stirpește, și influența asupra cliimei acelei regiuni*, care se resfringe bine-făcător asupra agriculturii și igienei localității unde sînt situate.

Ideea mea este, ca Statul care posedă cea mai mare suprafață cu nisipuri, să-și aștească privirile de-o-cam-dată mai mult

acolo, unde solul nu aduce nici un venit, și depunându-se toată energia, să se creeze în cel mai scurt timp păduri și plantații de vii, cedând terenul locuitorilor, în schimbul unei plăți convenabile, sau să sădească însăși podgorii, de oare-ce pe nisipuri ele nu sînt atacate de filoxeră; în așa mod, s'ar putea în scurt timp, realiza un venit considerabil.

Nu trebuie însă, a se părăsi și cele-l'alte lucrări de plantații necesare pentru întregirea domeniului silvic, de care văd cu plăcere, că se ocupă atît de mult energicul șef al pădurilor D-l N. Popovici, de cînd e în capul acelei direcțiuni; dar să'mi fie permis a mărturisi că, cu modul cum s'a procedat în trecut, greu va isbuti să dobîndească un folos real, de oare-ce plantațiunile fiind lucrări speciale, bazate pe experiențe îndelungate, reclamă un personal special, care să se ocupe continuu de ele și să aibă răspunderea lor, în caz de nereușită.

Experiența trecutului, de care ar fi mult de vorbit, față cu rezultatele neînsemnate, și une-orî chiar nule, ce s'a obținut, dovedesc în de-ajuns, că s'a procedat nu tocmai bine; să ne învățăm din acele încercări ce trebuie să facem, pentru a nu cheltui zadarnic și bani și timp.

Să'mi fie îngăduit a'mi rezuma în cite-va cuvinte vederile mele:

1. Să nu se facă plantații prea mari de-odată, mai ales pe soluri sălbatece, cum sînt cele din Dobrogea și din Bărăgan, preferînd a avea puțin și bun, decît mult și rău.

2. Înainte, și după plantațiune, să menținem solul în stare de cultură cu plante prăsitore, cîtî-va ani, pentru a nu se înțeleni, aceasta este cea mai importantă condițiune și secretul mare al plantațiilor.

3. Să avem fonduri la dispoziție pentru toată lucrarea, de la început și pînă la sfîrșit, care să se emită cu mai puține forme și la timpul oportun.

4. Nici o plantație să nu se facă fără un plan general al tuturor lucrărilor, întocmit de o comisie de specialiști.

5. Pentru culturile mai mari (impăduriri) să nu se întrebuițeze decît la plantat brațe de om, incolo, mobilizarea solului, să se facă cu plugul, sub orî-ce formă de plată (în regie, sau plătînd țăranilor).

6. Orî-unde se va hotări facerea unei plantații mai importante, să se creeze pepiniere fără mari cheltueli, și nici într'un caz să nu aducem pueți de la distanțe mari și din regiuni cu altă climă, cum s'a procedat în multe cazuri.

7. Să alegem mai bine esențele ce convin localităților, conducându-ne după rezultatele obținute și după experiențele făcute; sint de idee, după observațiunile mele personale, că *salcîmul* nu este esența cea mai convenabilă pentru Bărăgan și Dobrogea — fiind o specie care cere un pământ ușor, prin urmare a'l planta pe suprafețe mari, în pământuri grele, sălbatică, aproape virgine, încheștate de pir, unde anevoe se poate lucra solul și unde vinturile fac stricăciuni enorme, el fiind foarte fragil, este o greșeală, dovedită prin numeroasele încercări nereușite și va trebui exclus definitiv numai atunci, cînd experiența bazată pe o practică serioasă, va impune aceasta.

8. Plantațiunile de foioase să se facă de preferință toamna sau primăvara foarte timpuriu, în Februarie chiar, cînd timpul o permite, aceasta pentru motivul că secetele încep de vreme la noi primăvara și expun plantațiile a se usca, — iar toamna lucrul costă mult mai puțin și e mai lesnicios.

9. Plantațiunile să se facă mai dese, 1—2^m. între puieții cel mult și 2—3^m. între rînduri, pentru a se putea lucra pământul fie cultivîndu-l, fie arîndu-l numai; cînd puieții sint deși, au de unde pieri, nu cum s'a întimplat la multe plantațiuni, unde plantîndu-se la 4^m. depărtare între rînduri și puieții, astăzi a rămas de tot rar, sau nici-de-cum.

10. La puieții destinați pentru plantațiunea nisipurilor, să nu se recepeze mult pivotul, fiind necesar să poată suge apa din adîncime pe vreme de secetă.

11. Pe nisipuri, să se înainteze cu plantațiunea, începînd din partea de unde suflă vîntul dominant, și continuînd după direcția lui, iar gropile să se facă în momentul plantării, pentru a avea umezeală de ajuns, rădăcinile puieților.

12. Terenele expuse la inundațiuni să se planteze numai cu specii ce rezistă la apă și merg bine, cum e plopul (mai ales), aninul și salcia — pe locuri mai ridicate, ulmul și frasinul, unde nu stagnează mult apele.

Într'un număr următor, voiți mai vorbi de chestiunea plantațiunilor, despre care imi rezerv dreptul a o discuta pe larg în conferința viitoare.

Er. C. Gheorghiu

Inspector silvic și Domenial al Epitropiei
Așezămintelor Frâncovenegii.

CONSERVAREA LEMNELOR ¹⁾

(URMARE ²⁾)

Conservabilitatea lemnului mai depinde și de locul unde se întrebuințează. Boucherie găsește că în locurile calcaroase, în tunele s. ex. lemnele impregnate cu sulfat de cupru sunt puțin durabile. Așa într'un tunel calcaros, s'a găsit că după 12 ani un lemn impregnat cu sulfat de cupru nu mai conținea nici urmă de cupru, și că toată sarea de cupru era înlocuită prin carbonat din calciu și oxid hidrat de fer, iar restul lemnului se distrusese; reacțiunii datorite probabil carbonatului de calciu și acidului carbonic din apă.

Prezența ferului, a sărurilor ca: clorura de calciu, carbonați de potasiu, sodiu și a acidului carbonic, vatamă și scoate sarea de cupru din lemn, cea-ce face ca lemnele injectate cu sulfat de cupru să nu poată fi întrebuințate în construcțiile maritime.

Asupra modului de injecțiune, Boucherie a fost între cei d'întîi care au întrebuințat un mod rațional în acest scop.

Înainte însă, de a descrie acest procedeu, dați-mi voie, vă rog, să arăt pe scurt diferitele faze ale acestui procedeu, a cărui descoperire a produs mare entusiasm în Franța, așa că la 1856, printr'o lege specială s'a prorogat brevetul Boucherie, cu titlu de recompensă națională.

La început Boucherie s'a servit de *mişcarea naturală* a sevei (de forța sa ascensională) pentru a face ca lichidul întrebuințat, care era pirolignit de fer (acetat feric) să pătrundă în lemn.

Pentru a practica acest sistem de injecțiune, se scufundă arborele tăiat, căruia i s'a mai lăsat încă câte-va crăci, într'un rezervoriu plin cu soluția antiseptică ce voim să introducem. Circulația sevei continuînd timp de 15 zile după tăiere, atrăgea substanța preservatoare în toate părțile lemnului. S'a recunoscut apoi că arborele putea fi chiar *cioplît*

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic» în ziua de 23 Martie 1902.

2) Vezi «Revista Pădurilor» pe luna Iunie c.

înainte de aplicația procedeuului, ceea-ce micșora cantitatea de ligid absorbit.

O altă modificare bazată pe același principiu, constă în a face cu sfredelul găurii la baza arborelui de injectat, cînd se găsește plantat încă în pămînt; ligidul preservator se introduce în aceste găurii și ascensiunea sa se face în acest caz repede și în mod complet.

Pentru această operație se poate suprima toate ramurile și foile laterale ale arborelui, lăsîndu-î numai la vîrf o tufă de foii care determină ascensiunea.

După cît-va timp, în 1841, Boucherie propuse un alt mod de injecțiune bazat pe deplasarea și expulzarea sevei cu ajutorul presiunii hidraulice și al filtrării ligidului de injectat.

Pentru acest scop, ligidul de impregnat (pentru sulfat de cupru se întrebunțează concentrația 1%) se pune în două bazine așezate la 8—10 metri înălțime, din care prin 2 tuburi laterale și din acestea cu alte tubulețe se introduce în lemnele asupra căror se experimentează. Lemnele sunt așezate puțin înclinat, și prevăzute la capăt cu un dispozitiv special, avînd un cerc de cauciuc sau de frînghie peste care se așează și se prinde cu scoabe o scîndură rezistentă în care se introduce tubul cu ligid. Aceasta pentru lemnele scurte, iar cele lungi aũ un asemenea dispozitiv special la mijlocul piesei.

Ast-fel greutatea ligidului care cade din rezervoriũ împinge înaintea sa apa de vegetație și principiile azotate ce conține (seva), care se scurge prin urmare prin cea-l-altă extremitate și este înlocuită cu ligidul preservator. Operația se socotește terminată cînd din trunchiũ, în locul sevei, nu iese de cît soluția salină injectată.

Deplasarea sevei prin acest procedeu se face foarte repede. Așa s'a constatat într'o pădure la Compiègne (Franța) că, dintr'un fag care cuba 2,94 m. c. s'a deplasat în 24 ore 3060 litri sevă curată, care a fost înlocuită cu 3210 litri pirolignit de fer.

Această experiență ne permite a stabili raportul dintre partea solidă a lemnului și fluidele care circulă în canalele servoase.

Pătrunderea ligidului în lemn, variază după esența

lemnului. Ast-fel: *plopul* și *fagul* se injectează perfect; lemnele de *pin* sînt pătrunse mai greu și numai *albul* se injectează complet și capătă duritatea lemnului perfect; *stejarul* este cu totul *rebel*, numai *albul* se injectează; dar cum prin aceasta rezistența sa nu este mărită, nu se poate admite cu folos în construcții. Așa că acest procedeu nu este aplicabil lemnelor de stejar și pin întrebuintate în construcții maritime, dar se poate aplica cu succes *fagului*, care atunci ar putea înlocui stejarul în multe aplicații, lăsându-l pe acesta pentru alte destinații mai importante.

Domnilor,

Acest procedeu de conservare este supus fie în amănuntele operației, fie din cauza dispoziției mai mult sau mai puțin favorabilă a stărei moleculare a lemnului, la variațiuni care pot face preparațiile incomplete și asf-fel pot da loc la nemulțumiri.

Așa, prezintă avantajul de a se putea aplica ușor în orî-ce atelier, fără aparate complicate, însă are desavantajul că lemnul trebuie să fie necioplît, decî aschiile absoarbe o cantitate de cupru care se perde.

Afară de aceasta, sarea de cupru este mai scumpă ca clorura de zinc și care produce același efect.

Acest pocedeu de injecții mai prezintă un mare inconvenient care constă în *micșorarea rezistenței și elasticității* ce produce în lemn. În adevăr, prin alungarea sevei, porii lemnului sînt supuși la o dilatație forțată, care distruge coesiunea naturală a fibrelor și micșorează ast-fel rezistența și elasticitatea lor. Acest efect este cu atît mai simțitor, cu cît lemnele preparate sînt mai ușoare. Mai mult, după contractarea care urmează acestei umflări, rămîn goluri pe unde se pot introduce cu ușurință agenții atmosferei care pot altera compoziția lemnului, fapt care explică de ce lemnele incomplet preparate prin acest procedeu se deteriorează repede.

O modificare mai importantă a acestui procedeu și dintre cele mai întrebuintate, este procedeul *Légé și Fleury-Pironnet*.

Acest procedeu este mai expeditiv și mai complet ca procedeul Boucherie, dar necesită și aparate mai scumpe.

Aici lemnele se pun într'un recipient metalic și se supune la acțiunea vapoarei de apă, care *dilată* și înmoaie porii lemnului; apoi se face vidul în recipient pentru a scoate cea mai mare parte de aer și gazele conținute în porii, după care se aduce soluția de sulfat de cupru caldă și sub presiune de 12 kgr. Operația terminată, lemnele se scot și se usucă în aer liber. Durata operației diferă după dimensiunile lemnelor și după esențe; așa, pentru lemnele de dimensiuni mijlocii și din esențe ca: ulm, fag, mesteacăn, etc. este de 60 - 80 ore, admițându-se în general că durata preparației variază în raport invers cu patratul lungimilor și în raport direct cu diametru.

După Vesigné, întrebuițind acest procedeu, albul tulpilor lemnelor se injectează în mod complet. Iar dintre diferitele esențe: *Stejarul* e aproape rebel, afară de alb; *Ulmul* se impregnează mai bine ca stejarul, dar într'un mod incomplet;

Fagul se impregnează bine în toate părțile sale;

Pinul rezistă în mod absolut, afară de alb;

Plopul este lemnul care absoarbe cel mai mult licid.

Comparat cu procedeul Brocherie, acest procedeu prezintă asupra celui d'întîi mai multe avantaje, așa:

Timpul între tăierea lemnului și injectarea sa nu exercită o influență simțitoare asupra pătrunderii licidului antiseptic; și

Lemnele cioplite se prepară tot așa de bine ca și cele cu coaje.

Impregnarea cu sublimat corosiv sau Kyanisarea lemnului.

Bazat pe proprietatea antiseptică foarte puternică a sublimatului corosiv, *Kyan* a propus în anul 1832 această substanță pentru impregnarea lemnelor și a fost mult timp întrebuițată în Anglia, și se întrebuițează încă și azi în Institutul de impregnare din Baden.

În acest procedeu, lemnele destinate pentru impregnare, trebuie preparate definitiv, pentru ca după impregnare să nu mai fie atinse cu instrumente de fer, de oare-ce metalele reduc sublimatul.

Procedeeul acesta nu reușește de cît cu soluții de o anumită concentrație (după Mayer 6—7 kgr. sublimat la 1000 litruri), care conținut trebuie menținut în tot decursul impregnării; iar aparatele întrebuintate sînt foarte simple și toate construite din lemn. Asupra cantității de sublimat resorbită în lemn, nu se poate fixa precis ca pentru cele-l'alte săruri; în Institutul de impregnare din Baden se calculează la 1^{m.c.} lemn 1 kgr. sublimat.

Ca antiseptic, această substanță prezintă avantajii foarte mari în conservare, dar costă scump, este periculoasă de manipulat (după Mayer se poate manipula cu ușurință dacă se ia precauțiunile necesare, rămînînd ca inconvenient mai grav că atacă și clatină dinții lucrătorilor); și fiind solubilă, dispare repede din lemnele scufundate în apă.

Impregnarea cu clorură de zinc sau Burnetizarea lemnelor.

(*Procedeeul Burnett*).

Clorura de zinc a fost întrebuintată mult în Anglia, încă de la anul 1853, la Woolwich; este mai efină și mai puțin periculoasă de întrebuintat ca sublimatul corosiv, însă prezintă din nenorocire un inconvenient serios, fiind foarte higroscopică.

În privința pătrunderii acestei substanțe în lemne de diferite esențe (după studii făcute în Germania și publicate de A. Schneidt), examinîndu-se traverse îmbibate cu această substanță, după puțin timp de la îmbibarea lor, s'a observat că numai traversele de *fag* erau îmbibate în toate părțile, pe cînd la traversele de *stejar*, îmbibarea nu pătrundea mai adînc ca 2^{c.m.} și la traversele de *pin* care au două treimi de inimă de lemn, numai albumul e bine îmbibat, pe cînd în inima lemnului se găsește foarte puțină clorură de zinc sau de loc.

Lemnele (în special traverse, asupra cărora s'a experimentat) perd cu ușurință apa ce au absorbit în timpul impregnării. Așa după experiențele făcute, traverse în greutate de 89,₀₀ kgr. înainte și 133,₇₀ după îmbibare, cu 44,₇₀ kgr. clorură de zinc absorbită, au pierdut după 3 luni, expuse în loc uscat și la aer liber, 33,₇ kgr. din greutatea lor.

Maî mult, prin evaporarea unei așa mari cantități de apă, se formează în interiorul lemnului traverselor așternute pe calea ferată găuri numeroase care absorb din noû umezeala pe timpurî umede.

De altă parte clorura de zinc fiind o substanță foarte solubilă în apă și cum nu formează cu substanța lemnului o combinație insolubilă, apa prin evaporare ia cu sine și o parte din clorura de zinc, care se perde încetul cu încetul și în același timp cu dînsa și puterea de înlăturare a putrezirei lemnului. De alt-fel tot prin experiență s'a constatat că clorura de zinc absorbită de inima lemnului, este maî puțin spălată de cît cea care se află în alburn.

Dintre diferitele esențe, traversele de *pin* par a rezista maî mult la spălarea clorurei de zinc; aceasta poate din cauză că reșina ce conțin aceste lemne opune o rezistență maî mare intrării și eșirei apei, pe cînd traversele de fag injectate cu clorur de zinc încep a putrezi chiar după 7 sau 8 ani.

După Grittner din Buda-Pesta, distrugerea lemnelor îmbibate cu clorură de zinc s'ar datori formărei acidului clorhidric în prezența ferului; după părerea sa lemnul îmbibat cu clorură de zinc nu trebuie să vie în contact cu ferul, propunînd pentru aceasta să se ungă suprafața lor cu păcură și să se întrebuinteze numai crampoane zincate.

Să trecem acum, Domnilor, la una dintre metodele cele maî întrebuintate astă-zî și care a dat rezultatele cele maî eficace:

Impregnarea cu gudroane sau creozotarea lemnului.

De foarte mult timp, gudroanele de lemn aû fost întrebuintate pentru conservarea lemnelor, vâpsindu-se cu ele s. ex. grilaje, lemne întrebuintate în construcția vaselor maritime etc.; așa că încă de la 1756 se făcuse încercări în Anglia și America, în scopul de a injecta sau impregna lemnele cu gudroane vegetale sau uleiurî extrase din aceste gudroane.

Cu introducerea iluminatului cu gaz aerian, preparat prin distilațiunea cărbunilor de pămînt, se obține ca pro-

duct secundar de destilațiune un *gudron*, care întrunește toate proprietățile gudronului de lemn. Iar, în urma numeroaselor studii, descoperindu-se în acest gudron de hule existența fenolului său acidului carbolic, substanță de o mare putere desinfectantă analoagă creozotului din lemn și care mult timp a fost chiar luată drept creozot, s'a dat numirea de lemn creozotat lemnului tratat prin produsele extrase din gudronul de hule.

În industria conservării lemnului, se înțelege de obicei sub numele de *creozot*, *uleiurile grele* ce se obțin prin destilațiunea gudroanelor, și care constituiesc un product complex ce cuprinde numeroase substanțe cu proprietăți fizice și chimice foarte diferite, și care se pot separa prin destilațiune în ordinea volatilității lor și prin urmare a densității lor ¹⁾.

În primele aplicațiuni de injecțiune, s'a întrebuintat creozotul brut, așa cum se obținea prin simpla destilațiune a gudroanelor. Mai târziu însă, pe bază că corpurile cele mai antiseptice se găsesc în porțiunile cele mai fluide și ușoare, se consumă în comerț creozot fluid și ușor, format din produse ce destilă între 183 și 254 grade, fiind și mai ușor de injectat, și lăsând lemnul după operație mai curat, mai alb și mai puțin îmbâcsit, mai ales în timpul iernei, așa că în acele timpuri toată eficacitatea conservării prin împregnarea lemnului cu gudron se atribuia fenolului său acidului fenic.

Experiențe ulterioare făcute asupra unei bucăți de lemn injectate : 1) cu creozot brut, 2) cu creozot căruia s'a adăugat fenol, 3) cu creozot căruia s'a adăugat o proporție oare-care de uleiuri grele ce destilă peste 330° și 4) cu trei porțiuni obținute prin destilația fie-căruia creozot; apoi lemnele astfel impregnate au fost introduse și lăsate într'un putrezitor special, s'a constatat că toate rezultatele fără excepție au

1) Dintre aceste numeroase substanțe ce se găsesc în creozot, fenolul și crezolul sînt corpurile cele mai volatile și în același timp cele mai solubile în apă la temperatura ordinară; după aceea vine naftalenul insolubil în apă rece, căruia i se recunoaște proprietăți antiseptice mai puțin pronunțate ca ale fenolului, dar mai durabile, fiind mai puțin solubilă. După naftalen distilă alcaloizii din grupele quinoleinei, apoi antracenul, acridina care este un antiseptic și un germicid energie și la urmă fenantren, carbozol, etc. Toate aceste corpuri volatilizîndu-se la temperaturi rîdicate pot avea mare valoare în conservarea lemnului.

fost în favoarea uleiurilor grele și defavorabile fenolului său acidului fenic.

Această anomalie aparentă se explică prin faptul că fenolul, agentul antiseptic cel mai eficace, fiind un corp volatil și solubil în apă, devine, pentru a zice ast-fel, absolut ineficace când se găsește în prezența apei sau a căldurii care îl volatilizează și prin urmare nu poate fi întrebuințat ca agent folositor în conservarea lemnului expuse acestor cauze de alterațiune, umezeală și variațiune de temperatură: cazul traverselor de drum de fier.

În traverse preparate cu creozot și examinate după mult timp, nu s'a găsit fenol, dar, din contră naftalena există în mare cantitate.

Aceste fapte au dus la concluzia că, din punctul de vedere al conservării lemnului, acțiunea preservatoare trebuie atribuită mult mai mult bazelor și alcaloidilor de cât acidului fenic.

Prin urmare, eficacitatea în conservarea lemnului impregnate cu creozot se datorește nu unui singur corp, c tocmai proprietăților complexului de produse ușoare și grele ce se găsesc în creozot, care pe lângă principiile fenolice antiseptice solubile, conținând și corpuri mai fixe și dense acestea fiind injectate în masa lemnului, astupă toți porii săi și împiedică ast-fel accesul lichidelor disolvante și al gazelor destructoare.

Melsens, care de la 1845 s'a ocupat foarte mult de problema conservării lemnului, întrebuințând substanțe organice ca: gudroane, ceruri, uleiuri fine, etc. a făcut foarte interesante observații *asupra drumului* ce urmează gudronul când pătrunde în lemn prin injecțiune. Ast-fel făcând experiențe asupra blocuri mici de 0^m.25 lungime și 5^{cm}. grosime și din diferite esențe ca: plop, fag, brad, ulm etc., și după preparație despiciindu-le, a constatat în cele pătrunse complet că gudronul care pătrunde masa lemnului urmează perfect contururile și sinuositățile fibrelor longitudinale pe care le umple aproape complet, pe când în altele care au fost pătrunse incomplet, gudronul se găsește acumulat la toate secțiunile, astupînd ast-fel toate golurile prin care poate pătrunde aerul. Așa că, atunci când injecțiunea nu este de cît parțială, ea se face tot-d'a-una în același sens, adică urmează

același drum ca și deteriorarea, și când deteriorarea va începe, va trebui prin urmare să treacă mai întâiu pe d'asupra porțiunilor injectate și conservate, înainte de a ajunge la lemnul deteriorat.

În privința aparatelor și modului de injecțiune, prima întrebuințare practică a gudronului a fost realizată prin aparatul Bethel, pentru care scop lemnele erau mai întâiu uscate prin foc de cărbuni și apoi introduse imediat într'un cazan plin cu gudron, unde rămânea atîta timp pînă ce 1^{mc.} a absorbit 160 kgr. gudron.

Pentru a obține o impregnare mai completă, s'a modificat acest procedeu, aplicîndu-se același mijloc ca în aparatul Legé și ca la burnetisare, adică scoțînd mai întâiu aerul din porii lemnului, — cu deosebire însă, că aci încălzirea lemnului se face în mod uscat cu ajutorul unor serpentine așezate pe pereții recipientului, și aceasta din cauză că creozotul conținînd materii uleioase insolubile în apă, dacă s'ar pune în contact cu vaporii de apă, aceste substanțe n'ar mai pătrunde așa de bine în lemn — ; după aceea se face vid cu o pompă, apoi se injectează creozotul subțiat prin căldură și sub o presiune de 10 atmosfere.

Asupra modului de procedare, cum și din punct de vedere tehnic, s'a propus o mulțime de modificări. Între altele, citez sistemul Blyte-thermo-carbolizațiune, prin care se injectează creozotul reîncălzit diseminat prin vaporii de apă supra-încălziți. Prin acest mijloc, Blyte a ajuns să impregneze în mod complet, chiar cu uleiuri grele și dense inimile lemnului tari ca stejar, pin de Landes, fag roșu etc.

Întrebuințîndu-se acest procedeu de impregnare cu creozot și experimentîndu-se indiferent cu blocuri de lemn în coaje, cojite, verzii, uscate și chiar pe cale de deteriorare, s'a constatat că impregnarea nu reușește în acelaș mod pentru toate esențele. Ast-fel :

Alunul, mesteacănul, ulmul, fagul, salcia se impregnează cu ușurință și în mod perfect ;

Bradul rezistă la o impregnare completă, stratele centrale rămînd încă albe ;

Stejarul rezistă foarte mult impregnării; albul se impregnează complet, iar în inimă d'abia pătrunde cîți-va milimetri.

Cu toate acestea blocurile de stejar parțial injectate, capătă proprietăți importante și 'și prelungesc foarte mult durata.

În privința cantității de gudron ce pot absorbi lemnele, s'a constatat că variază după esențe și după perfecțiunea rezultatului; lemnele impregnate complet și perfect au absorbit 30—50% din greutatea lor (gudronul socotit uscat în vid la 140 °/o).

În practică, în general, nu e nevoie să se atingă aceste proporții, de oare-ce experiențele făcute asupra lemnului de diferite esențe (stejar, brad, fag, ulm, plop) au arătat că injecțiile puțin profunde, *dar făcute la cald*, au dat rezultate bune.

Un fapt foarte important de observat este că, dacă în acest procedeu de impregnare se întrebunțează cantitatea de ulei ce poate intra exact în combinație în lemn, atunci nu se schimbă nici culoarea, nici aspectul lemnului; numai lemnul devine mai dens, porii sînt mai strînși; este mai gras la tăiat și se lustruește mai ușor. Așa că prelungind operațiile de impregnare, se poate da lemnului culori închise și uniforme, putînd a-l înfrumuseța pentru unele aplicațiuni.

Întrebunțarea acestui procedeu de impregnare prezintă importante avantaje.

Ast-fel între altele:

Calitățile lemnului, forța fibrelor, rezistența la tracțiune sînt *mărite*. Este foarte probabil că, după operația injecției se stabilește în lemn o contracțiune moleculară; dar după cîte-va săptămîni lemnele ast-fel preparate nu mai sufer influența temperaturii, se întăresc la aer și devin inatacabile de umezeală. Fibrele devin mai rezistente la torsiune și se observă chiar o creștere simțitoare în rezistență.

Prin experiență s'a constatat că lemnul care a absorbit o cantitate suficientă de creozot (300 kgr. la m. cub) este *inatacabil*, pe cînd lemnele injectate s. ex. cu sulfat de cupru și puse în aceleași condițiuni, au fost devorate în puțin timp.

Afară de acestea, operația impregnării se face mai repede de cît în orî-care alt procedeu, putîndu-se face imediat asupra lemnelor de curînd tăiate.

Lemnele de *fag* și *stejar* pot, după ce au fost convenabil colorate prin impregnare și după ce mirosul preparației a dispărut, să servească chiar pentru fabricarea mobilelor.

Și pe lîngă acestea, lemnele ast-fel impregnate scoase din uz cum sînt traversele de drum de fer, pot fi întrebunțate ca lemne de foc, ceea ce nu se poate face cu cele impregnate cu substanțe minerale.

Afară de metodele citate, s'a propus o mulțime de alte metode de impregnare. Așa, Vohl propune, pentru conservarea lemnelor întrebunțate în mine, a se *văpsi* cu o soluție apoasă de *creozot natron* de greutate specifică 1,05 care se obține ca product secundar în fabricația parafinei.

Krug s'a servit de aceeași substanță însă ferbînd lemnele în această soluție.

Lemnele ast-fel preparate și puse în mine s'au găsit după 5 ani intacte, pe cînd alte lemne neimpregnate erau distruse deja după 9 luni, cel mult 1 an.

O altă metodă se bazează pe înfundarea porilor lemnului prin deposit de săruri, adică a se face o *metalizare* sau *silicatară* a lemnului. Aceasta constă în a impregna lemnul cu diferite soluții care să urmeze una după alta așa în cît să dea naștere la săruri insolubile în celule, cum e s. ex. apa de var, apoi sulfat de fer, sau soluție de săpun și clorură de calciū etc. Această metodă însă nu se poate aplica în practică, de oare-ce tocmai formarea acestor precipitate nu permite ca lichidele necesare pentru formarea lor să pătrundă în interiorul lemnului.

În acest sens s'a propus o mulțime de substanțe și o mulțime de procedee pe care locul și împrejurările nu-mi permit a le expune.

Pe lîngă toate acestea, țin a cita încă un metod, propus de Karitscheff, de a se injecta traversele de drum de fer și lemnele de construcție cu antiseptice obținute cu rezidurile alcaline din uzinele de petrol.

După autorul propunerii acestei metode și în urma studiului și experiențelor a o mulțime de chimiști din Rusia

(Bakou), toți acizii organici conținuți în țiteiū (formați prin oxidarea hidrocarburilor) și în rezidurile sale sînt reuniți în depozitul alcalin obținut în timpul rectificărei petrolului prin soda caustică, după tratarea cu acid sulfuric, considerînd acest depozit ca un amestec de săruri de sodiū ale acizilor de țiteiū sau acizi naftenici, ca corespunzînd hidrocarburilor din seria naftalenului.

(Va urma)

Ilie Păunescu-Cîrcea.

RESUMATUL

Ședințelor adunării generale a societății „Progresul silvic” în zilele de 7, 8 și 9 Maiū 1902

Ședința de la 9 Maiū.

— Urmare ¹⁾ —

D-l *Ion Kalinderu*, luînd cuvîntul, rezumează discuțiunile din ședința precedentă asupra chestiuneii a III, iar în ceea ce privește chestiunea II pusă la ordinea zilei, spune că D-l M. Tănăsescu, delegatul comisiei de 4, aleasă anul trecut, a redactat un proiect de statute, pe care îl va citi azi, Discuția nu va începe azi, ci statutele se vor publica în Revistă, așa că fie-care le va observa și analiza, iar la anul viitor, se vor discuta și, în urma hotărîreii, ce va lua adunarea generală va lua ființă *Societatea de ajutor*. Terminînd, D-sa mai spune că Comitetul a hotărît ca cotizația să se reducă de la 12 lei la 6 lei anual, de oare-ce societatea are mijloace suficiente pentru a suporta cheltuelile și chiar a mai capitaliza o parte din venit.

Adunarea aprobă propunerea D-lui Președinte, așa că cu începere din a. c., cotizația membrilor va fi de 6 lei.

D-l M. Tănăsescu, avînd cuvîntul, citește :

Expunere de motive.

Nu mă îndoesc că fie-care din D-voastră în aceste vremuri grele, veți aprecia cu atît mai mult importanța creerei unei Case de ajutor și împrumut între silviculțorî.

1) Vezi Revista pe luna Iunie a. c.

Ei, Domnilor, ca propunător al creerii acestei Case, încurajat foarte mult de prea iubitul nostru Președinte, cari în multa-i sollicitudine nu dorește decât propășirea acestei societăți, și care are și meritul acesta de a menține armonia între membrii societății, ceea ce cu toții trebuie să dorim, nu am destule cuvinte pentru a susține mai cu ardoare această idee, atât de importantă o văd și atât de necesară o găsesc.

Silviculteriorii francezi încă de la începutul secolului trecut (1806) s'au gândit la crearea unei asemenea Case, și au obținut chiar un vot favorabil din partea Consiliului de Stat; în 1867 s'a fondat Casa lor de ajutor și împrumut, iar la 1872 această societate, care astăzi este foarte prosperă, a fost recunoscută ca un stabiliment de utilitate publică.

Trebuie dar, să imităm și noi pe cei-l'alți frați în silviculteră din alte țări, să stringem rîndurile în mod sincer, să ne organizăm, căci destul 40 trecuți de ani, s'a strecurat de la formarea Corpului silvic. Am speranța că nu mă voi înșela în aspirațiunile mele.

Statutele ce am alcătuit, D-lor, și pe cari le aduc înaintea Domniilor Voastre, nu sînt o operă a mea, v'o declar d'înainte, ceea ce revendic pentru mine este ideea, aceste statute sînt o compilare din alte statute similare și adoptate pentru starea serviciului nostru; dar cred că Domnia-Voastră nu voiți numai statutele, Domnia-Voastră voiți să aveți o societate de ajutor și împrumut, cari să miște, care să lucreze, care să ajute. Ei, Domnilor, dar societate de ajutor fără sacrificiū din partea membrilor nu se poate crea, de aceea se impune și vă rog pe toți să nu puneți nici o dificultate, ca din salariul Domniilor Voastre, să defalcați un 3%, după cum am prevăzut în art. 14 din statute, din cari 1% să treacă în Casa de ajutor a societății, iar 2% să formeze capitalul personal al fie-cărui asociat; deci vedeți că nu vă cerem decât un sacrificiū foarte minim de 2, 3, 4, 5 și 6 lei pe lună, după retribuțiunea fie-cărui funcționar.

Pentru ca această Casă să poată funcționa chiar din anul viitor, societatea noastră **Progresul Silvic** va vărsa odată pentru tot-d'a-una suma de 5,000 lei (cinci mii lei) din capitalul său, sumă care va fi inalienabilă și care nu va servi decât să alimenteze fondul de împrumut. Rămîne, Domnilor, numai un lucru, ca fie-care să ne obișnuim a ne achita mai bine de datoriile noastre, că dacă luăm un angajament trebuie să-l ținem în mod demn, căci alt-fel societate de ajutor nu putem avea.

Cum însă nu este timpul a se discuta și vedea în această seară aceste statute, pentru motivul că a discuta nu înseamnă numai a vorbi ci a studia mai întîiu în liniște și în delecte o chestiune. a o aprofunda, și apoi în cunoștință de cauză a vorbi, zic, sînt de părere ca aceste statute să fie publicate în «Revista Pădurilor»; toți să luăm cunoștință de ele și în Congresul din anul viitor să le discutăm și votăm.

Îmi exprim chiar dorința ca în anul viitor să vedem societatea «Progresul silvic» să fie recunoscută ca persoană morală; căci cred că are destulă vechime pentru a aspira la această cinste.

Statutele Casei de ajutor și împrumut a silviculturilor.

CAP. I.

Scopul, durata și organizația asociațiunii.

Art. 1. — Se institue o asociațiune sub denumirea de casă de ajutor și împrumut a silviculturilor, ca anexă la societatea «Progresul Silvic».

Scopul ei unic este de a veni în ajutorul membrilor societății, văduvelor și copiilor lor, fie prin împrumuturi, fie prin ajutoare.

Art. 2. — Durata acestei asociațiuni este nedeterminată.

Art. 3. — Membrii ai acestei asociațiuni pot să fie ori-ce agenți silvici pînă la gradul de silvicultori asistenți, cum și elevii școlii de silvicultură de la Brănești. Membrii sînt fondatorii, activi și onorifici.

Membrii fondatori, sînt acei cari au votat statutele acum la fondarea casei de ajutoare și împrumut.

Membrii activi, sînt acei cari se vor înscrie în urmă, iar membrii onorifici sînt acei cari deși nu sînt silvicultori, dar vor fi adus foloase reale Casei de ajutor, fie morale fie materiale.

Ori-ce membru al societății se poate retrage ori-cînd va voi, adresînd numai o simplă declarație în acest sens Președintelui Consiliului de Administrație.

CAP. II.

Administrația.

Art. 4. — Casa de ajutor și împrumut se administreză de un consiliu de administrație cu sediul în București și compus din nouă membrii, din cari cel puțin doi vor fi din serviciul exterior al Statului.

Acest consiliu se compune din :

- 1 Președinte,
- 1 Vice-președinte,
- 2 Censori,
- 1 Casier,
- 1 Secretar-Comptabil și
- 3 Consilierî-Suplianți.

Acest Consiliu, afară de President, va fi ales din membrii asociațiunii, cu vot secret, nominal și cu majoritate de voturi, la adunarea generală a asociațiilor, ce va avea loc în fie-care an, în luna Maiu.

Președintele acestui consiliu va fi de drept Președintele societății «Progresul Silvic».

Art. 5. — Consiliul de administrație este ales numai pe trei ani, iar premenirea membrilor se va face cu o treime în fie-care an și la vechime.

Cele d'întăiu două serii ale membrilor ce vor trebui a fi înlocuite, se vor trage la sorți.

Un membru care a fost în Consiliul de administrație, nu poate fi

reales de cît după un termen de cel puțin trei ani. Casierul și Secretarul-Comptabil însă pot fi realeși totdeauna.

Art. 6. — Acest consiliu se va întruni ori de cîte ori va fi convocat de Președinte, și de cel puțin șase ori pe an.

El se va socoti ca valabil constituit în atît timp cît numărul membrilor nu este redus la mai puțin de șase.

CAP. III.

Atribuțiunile Consiliului de administrație.

Art. 7. — Consiliul de administrație dispune de fondurile Casei de ajutor și împrumut.

El dă ajutoarele și face împrumuturile, regulează și expediază afacerile asociațiunii, și mai ales ia măsurile necesare pentru creșterea și conservarea veniturilor.

El supraveghează pe Casier, verificînd situațiunile prezentate de acesta, precum și gestiunea bănească, dă compt adunării generale, prezintă bilanțul împreună cu comptul de profite și pierderi și rămîne responsabil pînă la descărcarea ce 'i se va da de adunarea generală, de toate actele și operațiunile săvîrșite de dînsul.

Priveghează pe Secretarul-Comptabil și pe Censori în îndeplinirea însărcinărilor lor, conform statutelor.

Convoacă adunarea generală la timp și 'i supune cestiunile înscrise la ordinea zilei.

Ține prin Secretar un registru de procese-verbale pentru toate decisiunile ce se ia în ședință.

Art. 8. — Consiliul de administrație, admite ajutoarele sau împrumuturile cu majoritate de voturi, votul fiind secret, iar pentru ca un vot să fie valid, trebuie să participe la el cel puțin cinci membrii. In caz de paritate, votul Președintelui este preponderant. Procesele-verbale ale ședinței trebuie să fie semnate de consilierii participanți.

Art. 9. — Casierul încasează personal, sau prin mandatar, toate sumele cuvenite societății, efectuează operațiunile bănești și îndeplinește toate însărcinările prevăzute de statut, el răspunde pentru corectitudinea tutulor operațiunilor sale.

Prezintă Consiliului de administrație la finele fie-cărei două luni, o situațiune de operațiunile bănești și de sumele aflate disponibile în Casa societății. La fie-care 2 luni prezintă situația de toți asociații cari nu 'și-au achitat cotizațiile pe lunile precedente.

El dă compt Consiliului de administrație de gestiunea sa la finele exercițiului și nu poate să asiste la delibărările luate asupra acestui obiect.

Art. 10. — Secretarul-Comptabil, îndeplinește lucrările de biurou ale Consiliului de administrație, redactează și contra-semnează Procesele-verbale ale ședinței Consiliului și cea-laltă corespondență.

Execută lucrările de comptabilitate ce 'l privesc, ține registrul prevăzut de art. 13 și răspunde de corectitudinea lui.

Art. 11. — Censorii sînt obligați să inspecteze, în fie-care lună

cel puțin odată, registrele de contabilitate și de operațiuni bănești efectuate. Rezultatul 'l supun Consiliului de administrație. La finele anului controlează gestiunea bănească a întregului an și calculează, împreună cu Casierul și Secretarul-Comptabil, repartitia profitului realizat de asociație în cursul anului.

Art. 12. — În caz de neregularitate constatată, demisiune, concediu sau boală a Casierului ori a Secretarului-Comptabil, Consiliul delegă provizoriu pe unul din membrii săi cu îndeplinirea acestor funcțiuni.

În primele două cazuri, Președintele convoacă Consiliul de Administrație în termen de 20 zile pentru a procedea la alegerea unui nou Casier sau Secretar-Comptabil.

Art. 13. — Contabilitatea societății se mărginește la ținerea următoarelor registre :

a) Un registru de partizi pentru toți membrii societății, în care se va trece la partida fie-cărui, cotizațiunile și depunerile voluntare pentru formarea capitalului, cum și profitul ce i se capitalizează la finele fie-cărui an, după repartizarea dividendelor ; sumele retrase în cursul anului, împrumuturile ce contractează, scadența ratelor, cum și liquidarea lor.

b) Registru jurnal de Casă, în care se vor trece zilnic toate operațiunile, precum încasări din cotisații și alte venituri, sumele împrumutate societăților, cheltuielile făcute cu aprobarea Consiliului de administrație, cumpărările de efecte, etc.

c) Un registru cu matcă, din cari se vor libera chitanțe pentru toate sumele intrate în Casa Societății, cu specificațiune pe fonduri.

d) Un registru cu matcă pentru avansurile făcute asociațiilor, pentru scontări și ori-ce alte încasări extra-ordinare, în care se vor prevedea și procentele sau beneficiile.

e) Ori-ce alte registre, pe care experiența le ar dovedi necesare.

Registrele de la lit. *b* și *d* se vor ține de Secretarul-Comptabil, iar cele-lalte de Casier.

CAP. IV.

Fondurile Casei de ajutor și împrumut și fructificarea lor.

Art. 14. — Fondurile asociațiunii se compun :

a) Acum la început de un capital de . . . mii lei pe care 'l varsă o dată pentru tot-d'a-una Societatea «Progresul Silvic», și cari nu vor servi de cît pentru fondul de împrumuturi ;

b) Cotisația obligatorie lunară de 3 % din salariul real ce primește asociatul ;

c) Depunerii facultative ;

d) Taxe de înscriere și

e) Donațiuni și ofrande ;

f) Venituri diverse.

Cotizațiile obligatorii și depunerile voluntare constituiesc fondul de economie al asociațiilor, iar cele-lalte constituiesc fondul de ajutoare și capitalul asociațiunii.

Art. 15. — Taxa de înscriere pentru membrii fondatori se fixează la 3 lei, iar pentru membrii activi va fi de 5 lei.

Art. 16. — Fructificarea fondurilor asociației se face :

- a) Prin împrumuturi acordate membrilor săi ;
- b) Prin împrumuturi pe depozit de efecte publice, cari se vor primi în garanție pe cursul zilei mai puțin 10 % ;
- c) Prin cumpărare de efecte publice de ale Statului său garantate de Stat, cînd sumele disponibile nu se pot da cu împrumut ;
- d) Prin scontare de ordonanțe de plată ale silviculturilor sau particularilor, cînd fondurile ar permite ast-fel de operațiuni.

Art. 17. — Împrumutul societărilor se face maximum și numai în caz de strămuntare pînă la concurența lefeii ce primește pe o lună, în toate celelalte cazuri îi va fi egală cu maximum total al capitalului personal al fie-cărui membru și al garanțiilor săi.

Împrumuturile nu pot fi contractate pe o durată mai mare de un an.

Nici un nou împrumut nu se poate acorda pînă ce nu s'a achitat cel anterior făcut.

Cererile de împrumut se fac înscris către Consiliul de Administrație.

Art. 18. — Pentru depunerile voluntare care trec de 100 lei se va servi asociatului depunător procent care se va fixa în fie-care an de Adunarea generală, dar care nu va întrece nici-odată dividendul.

Interesele ce se vor plăti de asociat pe capital și avansuri asupra lefilor, se fixează la 10 % și se vor calcula pe luni întregi.

Pentru împrumuturile făcute pe depozite de efecte și pentru scontările de ordonanțe de plată ale neasociaților, interesul se fixează la 10 %.

Rambursurile sumelor luate cu împrumut de asociat se fac în una sau mai multe rate lunare, în nici un caz rata lunară nu va fi inferioară sumei de lei 20.

Art. 19. — Pentru orî-ce aprobări de încasări, Casierul este dator să dea chitanță dintr'un registru cu matcă.

Art. 20. — Sumele disponibile din Casa societății se vor întrebuița pentru a cumpăra efecte de ale Statului și garantate de Stat, în nici un caz nu se va putea ține în Casa societății timp mai mult de 30 zile o sumă mai mare de 1000 lei.

Casierul este răspunzător de procentele pierdute pentru ținerea în Casă a unei sume mai mari fără aprobarea Consiliului de administrație; în acest scop, el este ținut să aducă la cunoștința Consiliului de administrație orî de cîte orî ar avea în Casă o sumă disponibilă mai mare de 1000 lei, spre a aviza la cumpărarea de efecte.

Cumpărarea de efecte se va face de Casier, asistat de un delegat al Consiliului de administrație, în mod fixat de Consiliul de administrație.

Art. 21. — Cotizațiile și depunerile voluntare nu dau drept la profit în lunile în cari s'a'au depus și s'a'au retras.

Art. 22. — Rezultatul operațiunilor bănești ale asociației se vor repartiza la finele anului, în modul următor :

25 % pentru alimentarea fondului de ajutoare, — plus 1 % din cotizațiile prevăzute la alin. b art. 14 ;

70 % se va distribui societărilor proporțional cu capitalul depus de fie-care;

5 % pentru fonduri de rezervă.

Din cei 70 % cuveniți societărilor, Consiliul de administrație va acorda, cu aprobarea Adunării generale, o gratificație Casierului și Secretarului-Comptabil, proporțională cu operațiunile făcute și beneficiile realizate în cursul anului.

Art. 23. — Ajutoarele ce se dă societărilor sînt: În caz de deces al unui membru fondator său activ și numai în cazul cînd Consiliul de administrație a constatat că acel membru este lipsit de mijloace, va putea acorda, în raport cu fondul disponibil, pînă la suma de 300 lei.

În caz de pierdere de funcțiune prin suprimare sau deces, se va acorda suprimatului, văduvei sau copiilor minori, o subvenție pe timp de trei luni, dar care nu va trece de 100 lei lunar; această subvenție va fi în raport cu fondurile disponibile ale Societății.

În primii trei ani de la înființarea acestei asociații nu se va acorda nici un fel de ajutor, aceasta în scopul de a se putea crea fondul necesar de ajutor.

Art. 24. — În afară de ajutorul prevăzut mai sus, Consiliul de administrație și ori-care membru influent al societății, este dator să ajute pe societarii rămași fără funcțiune, spre a'și putea căpăta o altă ocupațiune, dacă purtarea lor în trecut a fost mulțumitoare și merită să fie sprijiniți.

Art. 25. — În caz cînd se va crede necesar, Adunarea generală va alcătui un regulament detaliat pentru administrarea interioară a Casei de ajutor.

CAP. V.

Dispozițiuni generale.

Art. 26. — Adunarea generală care este instanță supremă a societății și ale cărei dispozițiuni sînt obligatorii pentru toți membri se întrunesc regulat în luna Maiu ale fie-cărui an și o dată cu Adunarea generală a Societății «Progresul silvic».

Adunarea generală poate fi convocată și în mod extra-ordinar, cînd trebuința va fi; această convocare se va face de Consiliul de administrație.

Art. 27. — Deliberările adunării vor fi valabile, ori-care ar fi numărul membrilor prezenți.

Art. 28. — În caz de dizolvare a asociației, valorile de ori-ce natură rămîn disponibile și vor fi afectate la educațiunea agenților silvicilor fără mijloace; acest fond atunci va trece sub administrarea unei comisiuni, compusă din Ministerul Domeniilor, Directorii Ministerului.

Art. 29. — Prezentele statute nu se pot modifica de cît în o Adunare generală și cu 2/3 din numărul membrilor prezenți.

D-l *Președinte* întrebă dacă are cine-va de făcut vre o observație asupra statutelor citite.

D-l *D. Ionescu-Zane* spune că aceste statute să se publice în Revistă, fără nici o obligație pentru cine-va.

D-l *Președinte* citește chestiunea I, discutată în anul trecut și asupra căreia urmează a se lua o soluție.

D-l *I. P. Chihaiia* resumează cele spuse în anul trecut asupra acestei chestiuni, citind următoarea propunere :

Propunere.

Față cu lipsa completă de păduri în unele regiuni sau părți ale țării, unde Statul nu este proprietar, s'ar putea crea masive păduroase, cumpărându-se de Stat de la particulari moșii în scopul acesta și mai cu seamă terenuri mediocre, nisipoase din măturile riurilor și supuse inundațiilor.

Statul ar putea asemenea să reia de la locuitorii împroprietăriți, terenurile neproductive, ripoase, supuse surpăturilor etc., dându-li-se în schimb, unde posedă locuri mai bune, cu scopul de a împăduri pe cele d'întîi și a face ast-fel bine țarei și locuitorilor în acelaș timp.

Ioan P. Chihaiia.

D-sa adaogă că această propunere o avea redactată din anul trecut, fără a se gândi că în anul acesta o să se discute chestia torenților și crede că propunerea sa rezolvă și această mare chestiune a torenților.

După o discuțiune la care au luat parte D-nii *N. G. Popovici, C. Al. Orescu, C. Broșteanu, Marin Petrescu, Daniil Klein*, rezumînd fie-care cele spuse la Adunarea generală din anul trecut, D-l *I. P. Chihaiia* a retras propunerea sa și Adunarea a aprobat soluția propusă de D-l *N. G. Popovici*, autorizînd Comitetul a o supune ca desiderat onor. Minister al Domenilor.

D-l *N. G. Popovici* citește :

«Societatea «Progresul silvic», avînd în vedere că sînt unele regiuni ale țarei, unde Statul nu este proprietar de păduri și unde crearea de masive forestiere este de o ne-tăgăduită necesitate, fie pentru a pune în valoare prin împădurire terenurile neproductive, fie pentru a forma păduri acolo, unde lipsa lor are o influență păgubitoare asupra producțiunei țarei, membrii societăței sînt de părere ca printr'o lege să se dea Statului putința de a intra în posesiunea unor asemenea terenuri, ce ar trebui împădurite».

D-l *D. Klein*, cerînd cuvîntul, propune ca pe viitor che-

stiunile ce urmează a se discuta în Adunare generală să fie redactate mai detaliat, așa spre a se evita discuțiunile zadarnice.

D-l *Președinte* roagă Adunarea, că de oare-ce data Congresului este neschimbată, să nu se lase numai Comitetului sarcina de a hotărî chestiunile de discutat, ci propunerile să vină și de la alți membrii și Comitetul să le pue numai la ordinea zilei.

D-l *N. G. Popovici* este de aceeași părere cu D-l Klein și adaogă că propunătorul unei chestiuni ce urmează a se discuta, să comunice chiar de la început și soluția.

D-l *D. Ionescu-Zane*, dă citire raportului de verificarea gestiunii financiare a societății pe anul 1901—1902.

Domnule Președinte,

Domnilor Membri,

Conform votului Domniei-voastre, dat în ședința de la 7 Maiu a. c., sub-scrișii ne am întrunit în comisiune în ziua de 8 Maiu și am procedat la verificarea gestiunii financiare a societății pe exercițiul 1901—1902.

Din condicile de încasări și alte acte justificative ce ne-a prezentat D-l Secretar-Casier, am constatat:

A) Venituri.

1. Din taxele de înscriere și din vânzarea cărților: Lei B.
 «*Vinătorea în România*», și «*Călăuza Silvicultorului*», s'a 1207,—
 încasat . . . . .
 detașându-se din registrul vol. No. 1 recipisele cu No. 25—127
 inclusiv.

Am mai găsit detașate din registrul recipisele de la No. 128—145, inclusiv în valoare de lei 278, cari se află în portofoliul D-lui Secretar pentru încasare.

2. Din abonamente la revistă . . . . . 1949,—
 prin recipisele No. 45—233 inclusiv; iar recipisele No. 146, 156, 160, 166, 184, 188, 194, 195, 196 și 217, le-am găsit anulate. Pe cînd recipisele de la No. 234—244 inclusiv, le-am găsit detașate în portofoliul D-lui Secretar pentru încasare, în valoare de lei 186 bani 50.

3. Din cotizațiuni, s'a încasat cu recipisele No. 69—213 1485,—
 inclusiv . . . . .
 S'a găsit anulate recipisele No. 116, 119, 147, 149 152, 158, 202, 203, 205 și 207.

Iar recipisele de la No. 214—223 în valoare de lei 191, le-am găsit detașate și în portofoliul D-lui Secretar pentru încasare.

	Report . . .	Lei B.
		4641,—
4. Din venitul cupoanelor de la acțiuni, în valoare de lei 13,500, s'a încasat		660,—
5. S'a încasat donațiunea D-nei El. Turnescu		300,—
6. Idem a Ministerului de Domenii		500,—
7. Idem din excedentul anului 1900/901		713,55
S'a încasat prin urmare în Total . . .		6814,55

B) Cheltueli.

	Lei B.
1. Imprimarea <i>Revistei</i>	1260,—
2. Diferite imprimate	150,25
3. Pentru expedierea <i>Revistei</i>	133,25
4. Abonamente și cumpărări de cărți	23,70
5. Remisa incasatorului	258,55
6. Indemnizarea Secretarului	960,—
7. Cheltueli extraordinare și furnituri	288,15
8. Tipărire de cărți	3705,30
Adică s'a cheltuit în Total . . .	6779,20

Recapitulație.

	Lei B.
Incasări	6814,55
Cheltueli	6779,20
In casă venit neto în numerar	35,35
Efecte	13500,—
Capital disponibil	13535,35

Toate cheltuelile au fost făcute în prevederile budgetare, afară de tipărirea de cărți, pentru care se aprobase de D-voastre prin budgetul anului trecut suma de lei 3082 bani 60 și s'a cheltuit suma de 3705 lei bani 30, adică s'a cheltuit în plus lei 622 bani 70, cari s'a acoperit din excedentul ce existase din anul financiar 1900,901 de lei 713 bani 55

Accasta fiind situațiunea financiară a anului 1901/1902, în raport cu budgetul aceluiași an aprobat de D-voastre, vă rugăm să bine-voiți a da descărcarea D-lui Secretar-Casier N. C. Nădejde.

Budgetul anului 1902/1903.

Luind în examinare și proiectul de budget pe anul 1902/1903, elaborat de Comitetul nostru, am găsit înscrisă la venit suma totală de . . . . .

totală de	Lei B.	7400,—
Iar la cheltueli suma de :		6808,30
Excedent probabil deci, de		591,70

Care adaos la capitalul existent de	13535,35
Am avea la finele anului financiar 1902/1903	14127,05

ca capital probabil al societății.

Comisiunea D-voastre de verificare însă credem că trebuie să adauge la suma capitalului probabil al anului 1902/1903, de lei 14127 bani 05 și suma de lei 500, subvențiune, ce sperăm că ni se va acorda și în anul

acesta de D-l Ministru al Agriculturii, Industriei, Comericiului, și Domeniilor; așa că, putem conta ca la sfârșitul anului financiar 1902/1903, societatea noastră să dispue de un capital probabil, nu de 14127 lei 05 bani, cum se prevede în actualul proiect de budget,—ci de 14627 lei 05 bani.

În proiectul de budget pe anul 1902/903 se prevede la art. 8 din cap. cheltueli:

«D-lui B. Neagoe ca indemnizație pentru *Călăuza Silvicultorului*, suma de lei 200».

Noi, găsind că este impropriu întrebuițat termenul de «*indemnizație*», sintem de părere a se redacta ast-fel, acest articol:

«*D-lui B. Neagoe, cheltueli de transport, material de lucru și spese pentru transcrierea manuscriselor, lei 200.*»

Ast-fel modificat acest budget, îl găsim bine întocmit, și vă rugăm să bine-voiți a-l aproba.

Domnilor Membri,

Situațiunea financiară a societății fiind puțin mulțumitoare, din cauza întârzierilor în încesările abonamentelor la revistă și a cotizațiunilor, vă rugăm să bine-voiți a achita datoriile ce unii din noi mai avem a plăti societăței.

Domnilor, un fapt îmbucurător este pentru noi, sollicitudinea deosebită, ce în timpul de când se află în capul serviciului silvic D-l Inspector N. G. Popovici, ne-o poartă Domnul Ministru al Domeniilor; acest fapt este, Domnilor, subvențiunea de 500 lei, ce ni s'a acordat prin budgetul anului 1901—1902, de D-l B. Missir, Ministrul Agriculturii, Industriei Comericiului și Domeniilor.

Creдем, Domnilor colegi, că este de a noastră datorie a mulțumi cu recunoștință pentru această atențiune D-lui Ministru în general și în special D-lui Inspector N. G. Popovici, care a bine-voit în marea iubire ce poartă societăței noastre și silviculturii țării, să atragă atențiunea oamenilor noștri de Stat, asupra importanței ce trebuie să se dea societăței «*Progresul silvic*», pentru binele general al țării.

Domnilor Membri,

Nu trebuie să uităm însă pe autorul societăței noastre, pe sufletul acestei societăți, pe geniul nostru cel bun, pe iubitul și mult respectatul nostru Președinte. Lui, numai lui i se cuvine însă toată lauda; și toată mândria, trebuie să o aibă numai dînsul.

Toți cei-l'alți bine-voitori ai societăței rămîn în umbră cînd apare în gîndirea noastră figura măreață și blajină a scumpului nostru Președinte.

Lui, trebuie să-i mulțumim pentru buna și strălucita ființare a societăței noastre.

Dacă azi avem fericirea că din toate unghiurile țării să ne adunăm — să ne vorbim, să ne sfătuiim și să ne înfrățim, — numai iubitului și mult stimatului nostru Președinte datorim aceasta.

De 16 ani îi mulțumim și tot nu 'i-am mulțumit de ajuns; am dori

în nemărginita iubire ce-i păstrăm să ne dea D-zeu prilejul a-i mulțumi încă anii mulți de azi înainte, pentru toată râvna, dragostea și răbdarea perseverentă, cu care ne conduce pe greaua cale pe care sîntem îndrumați.

Să trăiască deci Președintele nostru iubit anii mulți și mulțumitorii; și să ne dea voie, ca în acest moment solemn, să ne facem părtași suferinței sale fără margini, suferinței ce l'a lovit în mod neîndurător și nereparabil, prin răpirea din lume a mult iubitului său frate, D-rul N. Kalinderu.

Nu putem termina acest raport, Domnilor Membri, fără a nu vă ruga ca cu toții, recunoscători, pentru înalta solicitare ce iubiții noștri Suverani poartă societății noastre, să zicem :

Trăiască MM. LL. Regele și Regina.

Trăiască AA. LL. Regale Principele Moștenitor Ferdinand și Prințesa Maria.

Trăiască AA. LL. Regale micul Principe Carol și Prințesele Elisabetha și Maria.

Membrii Comisiunii de verificare: { *C. I. Ionescu.*
D. Boiarol.
Dim. Ionescu-Zane.

D-l *Ion Kalinderu* mulțumește Comisiunii pentru laudele ce i se aduc și cari se resfrîng asupra celor-l'alți colegi din Comitet, față de care D-sa s'a distins prin forța voinței. Exprimă recunoștință întregii adunări și mulțumește în numele colegilor și al său. Condoleanțele prezentate de adunare îi va alina mult durerea, căci pierderea îndurată este mare, mai cu seamă că familia este restrînsă.

Dacă de la începutul discuțiunii a fost cam contrariat, cauza este că nu admite a se aduce Comitetului acuzațiuni pentru motive nefondate, căci acuzîndu-se secretarul, se acuză întregul Comitet, care nu se lasă de loc a fi condus de secretar. Am fost cu atît mai mirat, că chiar după explicațiile ce am dat, s'a mai ridicat un tînar, cerînd și alte explicații. Fie-care avem defecte, dar trebuie să fim toleranți pentru cei-l'alți și severi pentru noi, și este bine că se mai găsesc și oameni împăcîuitori. În loc să se impute secretarului că nu a publicat în Revistă darea de seamă, relativă la vizita ce M. S. Regele a făcut la Min. Domeniilor, cînd această dare de seamă, trebuia s'o facă o persoană mai în măsură de a cunoaște amănuntele acestei Auguste vizite, mai bine unii organizatori, cari sînt și membri ai societății, trebuiau să se gîndească că există o societate silvică și că

are un Președinte, care nu trebuia să lipsească de la această serbare. Mă adăstam să'mi faceți această onoare.

Trebue să știți, D-lor, că muncesc mereu pentru societate, și tot anul fac scrisori pentru a ni se da concursul să incasăm ceva din datori, dar în zadar; și cu toate acestea, tot se exprimă nemulțumiri.

Fac o declarațiune: nu mai pot face parte din Comitet, dacă nu se dă satisfacție actualului Comitet, de a fi reales.

D-l *Aurel Eliescu*, luînd cuvîntul, spune: sînt membru fondator al societății și poate de multe ori am necăjit pe acel ce ne prezidează, însă sper, că în urma celor ce voi, spune, se va da deplină satisfacție D-lui Președinte.

Ne-am născut greu, am trăit greu și unde am ajuns s'a ajuns greu. Zilele acestea s'a discutat o chestiune foarte importantă și societatea este chemată a face motivarea proiectului de lege contra torenților. Tocmai cînd se cere mai multă încordare, am sta la îndoială, să uităm trecutul, cînd știm că am avut un om, care ne-a condus cu multă înțelepciune și mîne să ne lipsim de un ast-fel de ajutor? Trebuie să înțelegem, că D-l Președinte nu ne cere votul ca o recompensă, ci ca o dovadă de cumințenie. Și dacă lucrurile stau așa, tocmai acum cînd societatea este în stare de prosperare, am putea să ne gîndim ca D-sa să nu ne mai dea concursul? Să lăsăm epoca copilăriei și preocupările de persoane să dispară.

N'am nici o legătură, cu toate acestea cred, că exprim sentimentul întregii adunări, ca înainte de toate să avem în vedere seriozitatea lucrărilor noastre, și să dăm satisfacție Președintelui nostru.

D-l *Ion Kalinderu*, repetă că nu impune rugăciunea sa, dar roagă să se facă aceasta. D-sa spune că societatea este bine închiegată și că merge înainte, fără a fi persoană morală. Dorința mea a fost să dăm dovezi de activitate și de producțiune spornică și apoi să cerem și această favoare, care s'a dat altor societăți mult inferioare nouă.

D-l *N. G. Popovic*. Dați-mi voie să mulțumesc membrilor societății, cari prin graiul Comisiunii a vorbit de mine, că prin mine s'a acordat societății subvenția de 500 lei, că în marea iubire ce port societății și silviculturii țării, am știut să atrag atențiunea oamenilor noștrii de

stat, asupra importanței, ce trebuie să se dea societății «Progresul Silvic», pentru binele general al țării.

Nu sînt de azi membru al societății și nu numai în calitate de șef de serviciu am manifestat dragoste pentru serviciu și societate. Această dragoste o am de mult și ori unde va fi luptă voiu lua parte. De cînd sînt în capul serviciului am avut intenția de a-i ridica prestigiul, a-i îmbunătăți starea și a contribui la prosperarea economiei silvice. Mai mult ca în toate ocaziunile am știut să-mi fac datoria.

Dorința mea a fost să existe un corp unit și indizolubil și nu cred să existe cine-va, care să zică că vre-o-dată am avut alte intențiuni.

Faptul că s'a înscris în budget 500 lei, dacă poate este sugerat de mine, nu mie trebuie mulțumit, ci meritul este al acelora, cari au tradus în fapt ideia.

Vă mărturisesc că inima-mi este plină de bucurie, că fiind în capul serviciului am putut face ca în anul trecut să vină toți agenții la Congres, pe cînd nu este mult, de cînd veneau numai cîte 2—3 pe regiune. Prin împrejurările grele, prin cari treceam în anul trecut, am știut să fac ca toți să vină la Congres fără cheltueli de transport și sînt cauze accidentale că nu s'a putut face și anul acesta.

Sînt obligat a face o profesie de credință. Raportul Comisiunii zice: că am știut să atrag atențiunea oamenilor noștrii de stat.... Nu numai ca șef de serviciu am lucrat ast-fel și nu am lipsit nici-o-dată de a lucra pentru societate. N'a fost nici o acțiune importantă ca să nu iaș și eu parte și atunci tot ceva inerent firei m'a îndemnat să lucrez așa. Nu urmăresc recompense, ci recompensa pentru mine este mulțumirea sufletească ce o simt.

Un lucru este de netăgăduit că eu și cu D-l Șerbănescu, fondatorii acestei societăți....

D-l *Președinte* întrerupe, spunînd că nu este exact, căci acel care a stăruit cu multă inimă pentru înființarea societății este regretatul Stătescu, care a venit la D-sa și împreună au înjghebat statutele și prin urmare societatea, și că regretă că D-l Popovici ridică asemenea chestiuni cari nu sînt cîtuși de puțin puse în discuție.

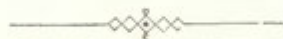
D-l *N. G. Popovici*, termină spunînd că dacă societatea a ajuns unde este, aceasta se datorează autorității, iubirei

nemărginite, prudenței D-lui *Ion Kalinderu* și ceea ce pot să vă rog este să realegeți Comitetul din anul trecut. Eă însă care nu am putut lua parte la toate întrunirile Comitetului, pe mine să mă dispensați de această cinste. N'o să pot să-mi fac datoria de cât ca simplu membru.

D-l *Ion Kalinderu* spune că D-l *Popovici* nu poate avea pretenția că este mai ocupat ca mine. Reînoesc rugămintea ca să realegeți vechiul Comitet, orî eă nu mai pot face parte din Comitet și a fi mereu agent de urmărire.

Adunarea aclamă vechiul Comitet și anume: *Ion Kalinderu*, *C. F. Robescu*, *Marin Petrescu*, *Dr. Gr. Antipa*, *C. Broșteanu*, *C. Al. Orescu*, *I. P. Chihaiia*, *N. G. Popovici*, *D. Papinian*, *Petre Antonescu* și *N. C. Nădejde*.

Ședința se ridică la ora 1 noaptea.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

U r m a r e ¹⁾

D. *Vice-președinte* : D. *Eliescu* are cuvîntul.

D. *Aurel Eliescu* : D-lor deputați, asistăm de cite-va zile la o discuțiune din cele mai importante ; probabil este cea mai importantă desbatere din cite s'aă urmat saă se va urma în cursul acestei sesiuni. Este vorba de Ministerul care este însărcinat cu punerea în valoare a forțelor productive ale țarei, este vorba de organizarea Ministerului economiei noastre naționale.

În această discuțiune s'aă pronunțat pină acum două discursuri: Unul foarte remarcabil, și ca fond și ca formă, acel al D-lui *Vlădescu*, altul paradoxal, acela al D-lui *Carp*.

D-l *Vlădescu* dupe o cercetare foarte amănunțită a nevoilor cari trebuiesc satisfăcute de Ministerul Agriculturii, Comerțului, Industriei și Domeniilor, ajunge la concluziunea că, cea mai bună organizare a acestui Minister este pe servicii separate și distincte dupe principalele necesități.

Dupe D-l *Vlădescu*, onor. D-l *Ministru* al Domeniilor, pentru a face cea mai perfectă organizare, ar fi trebuit să vină cu o lege care să alcătuiască în Minister servicii speciale cu organismul lor propriu,

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Decembrie 1901.

cu agenții de execuțiune specială; o asemenea lege care ar mai regula și condițiunile de stabilitate și răspunderea diverșilor funcționari ai Ministerului; iată concluziunea D-lui Vlădescu și la care subscriu cu amîndouă mîinile. Și subscriu la o asemenea lege cu atît mai multă încredere, cu cît am putut să constat foloasele ei din experiența făcută; am fost șapte ani slujbaş la acest Minister și am putut constata atunci foarte multe neajunsuri și pe care le-ar înlătura o lege ca aceea reclamată de D-l Vlădescu.

D-l Carp în scurta-l cuvîntare a fost paradoxal ca tot-d'a-una, căci ajunge la concluziuni din cele mai curioase.

Dupe D-sa nu este nevoie de nici o lege; diverșii miniștrii, căroro le sînt încredințate interesele Statului, ar trebui de la propria lor impulsione să constate necesitățile Statului și să aibă puterea să creeze organizme, cari să satisfacă nevoile constatate. Constatarea nevoilor de Stat, organizarea și funcționarea serviciilor cari să le satisfacă, trebuiesc lăsate, după D-l Carp, la bunul plac, la priceperea ministrului respectiv. O asemenea teorie curioasă în imensa majoritate a cazurilor, este bună cu două condițiuni, și anume: să aibă miniștrii providențiali și oameni cari să priceapă pe acești miniștrii.

Din unele rezultate căpătate la Ministerul Domeniilor, am putut vedea că am trecut peste un ministru providențial, D-l Carp și oameni speciali, D-nii Antipa, Nicoleanu, Alimăneșteanu. Și grație acestor două împrejurări, servicii speciale din Minister, au dat rezultate mulțumitoare și de care nu trebuie de cit să ne felicităm. Foarte bine, în unele direcțiuni.

Dar această a-tot-puternicie ministerială poate să dea rezultate foarte contestabile. Așa tot cu omul providențial am avut de constatat săpături la adîncimi de sute de metri, care au costat sute de mii de lei și făcute pentru a căuta apa necesară și care au dat rezultat... cunoașterea straturilor geologice.

Tot grație acestei a-tot-puternicii îmi a fost dat să văd pe ministrul providențial, sub cuvînt de organizare, dînd ordine la funcționari, ce aveau leafă de 150—200 lei lunar, să își facă uniforme scumpe, de cite 600—700 lei, și asemenea uniforme n'au slujit la alt-ceva de cît să primească pe ministru prin gări cu mîna la chipi; atît și nimic mai mult.

Ei bine, este timpul ca să scăpăm de asemenea neajunsuri, din cari unele se soldează în milioane cheltuite zădărnice din casa Statului; și este bine venită o lege de organizare, fiind-că pe de o parte să se înlătore relele cari decurg din a-tot-puternicia ministerială, iar pe de altă parte să se îplinească lipsurile oamenilor providențiali. Și atunci acest proiect de lege corespunde la aceste trebuințe, fiind-că în haosul în care era la Ministerul de Domenii introduce ordine, introduce o normă de conduită.

Totuși îmi permit să arăt că această lege, așa cum este alcătuită, are trebuință de multe amendamente și de sigur m'aș fi mulțumit să vin cu acestea la votarea articolelor, dacă această amendare nu ar fi avut un caracter mai general. Și anume, s'a stabilit

un principiu pe care D-l ministru, în expunerea de motive, îl arată că ar fi mulțumit să-l ducă pînă la ultima lui consecință și anume, să separe apărarea intereselor Statului român, ca Stat, de apărarea intereselor Statului, ca proprietar de bunuri particulare.

Acest principiu și pe care D-l ministru ar vrea să îl ducă pînă la ultima consecință, este un principiu esențial al acestei legi, și totuși această lege în detaliurile ei calcă acest principiu.

Iată o cestiune de detaliu: puneți irigațiile în administrațiunea bunurilor particulare; și nu este o cestiune care atinge domeniile particulare ale Statului, ci este o cestiune de interes cu totul general. De ce atunci n'o puneți la diviziunea care reprezintă interesele generale ale Statului, căci irigațiunile sînt de un interes general?

De ce ați făcut această deosebire în Minister și în administrațiunea centrală creînd diverse secțiuni și făcînd direcțiuni deosebite una de alta, cînd ordinele se dau către aceleași persoane? Atunci se va întîmpla ceea-ce mi s'a întîmplat mie ca silviculor: primeam ordine de la cîte două-trei secțiuni și fie care îmi da ordin să le fac în trei zile și eu nu făceam nimic, căci ordinele se contraziceau.

Dar mergeți mai departe cu acest principiu și D-v. creați, prin această lege, unele lucruri cari în adevăr sînt extra-ordinare Rog pe D-l ministru să bine-voiască a lua notă și să caute să complinescă.

Vorbiți în lege despre funcționarii pe cari apoi nu 'i puneți în tabloul funcționarilor cari depind de acest Minister. Imi închipui că D-l ministru 'și-a făcut o așa alcătuire în cît legea D-sale să o pună în aplicare cu funcționarii cari sînt prevăzuți în acest tablou. Și atunci citesc la art. 26, aliniatul 2: «șeful de ocol va fi secundat de brigadierii, pădurarii, supraveghetorii de exploatare miniere, balneare, etc».

Unde se găsește în tabloul D-sale, de la fine, supraveghetorii despre care vorbește, și pădurarii? Nicăieri. Ce fel de lege este aceea care coprinde organe ce nu sînt enumerate în tabloul de funcționari?

Rămîne dar, că o întregă categorie de funcționari, și afirm, pentru că cunosc materia, și cari încasează 800 000 lei anual, nu sînt nici prevăzuți în lege, nici se arată în ce condițiuni vor funcționa. De unde îi ei? Cum vor funcționa? Nu se spune absolut nimic.

Mai este și o altă lipsă foarte esențială în această lege, și despre care rog pe D-l ministru să bine-voiască a lua notă.

Se vorbește în trei articole deosebite despre șeful de ocol. În art. 26, 28 și 30, în cari se crează niște funcționari speciali, creațiune a acestei legi, pentru că pînă acum această clasă de funcționari nu exista în organizarea Ministerului Domeniilor. Acești funcționari, prin îndatoririle și competența ce li se dă, sînt obligați să urmărească și să constate delictele silvice. Orî există o lege specială care crează și dă această competență numai unei anumite categorii de funcționari agenților silvicilor. Prin prezenta lege se spune că acești șefi de ocol, pot să fie sau silviculor sau ingineri; dar inginerul nu are competență, și atunci cum își va îndeplini slujba?

După această lege șeful de ocol poate fi și inginer. Pe baza art. 30, alin. 2 poate să facă constatări, dar nu are competența, și când îl veți da ordin el va zice: nu am competență. Să creiază dar, o clasă de funcționari cu atribuțiunile pe care nu le pot îndeplini, fiind-că sînt legi organice care se opun la aceasta.

Merg mai departe.

Prin acest proiect de legi ați voit să faceți o descentralizare a serviciilor Ministerului, și agentul cel mai însemnat de descentralizare este administratorul.

Patru administratori. Orî citesc și eu :

«Administratorul domenal regional întocmește și ține sistematic inventarele descriptive și estimative, precum și planurile bunurilor Statului din regiunea sa; păstrează limitele și întreține acele bunuri; intentă, cu autorizația Ministerului, procesele relative la bunurile regiunii și îngrijește de contenciosul acestora; întocmește și supune aprobării Ministerului proiectele de exploatare ale bunurilor, de amenajare a pădurilor, împăduriri, disecațiuni de bălți, etc.; execută proiectele aprobate de Minister, ține licitațiile pentru vânzări, arendări sau execuțiuni de lucrări, potrivit ordinelor ministeriale.»

Și atunci să vedeți ce însemnează aceste cuvinte: *potrivit ordinilor ministerului*. Istoria nu este veche, și D-l Fleva o știe, căci este un fapt petrecut sub D-sa.

În organizarea Corpului silvic s'a căutat, pe cale de regulamentare, să se descentralizeze serviciul; s'a determinat atribuțiunile agenților silvici. Așa inspectorii aveau dreptul să numească și să destitue pe pădurari.

S'a întimplat, însă, ca o asemenea numire să se facă într'un mod care nu era tocmai curat, și atunci D-l ministru, în loc să ia măsuri contra celui care făcuse numirea, a luat măsură ca numirile să se facă numai de D-sa.

D-l *N. Fleva, ministru al Domeniilor*: Sînteți în eroare. Am zis că nici o distituire nu se va face de cit provizoriu, ca să știți și eu de ce s'a dat afară funcționarul învinuit.

D-l *Aurel Eliescu*: Și fiind-că unul a fost destituit poate pe nedrept, D-l ministru le-a dat ordin să nu mai destitue.

Dacă voiți ca omul acela să lucreze potrivit ordinilor Ministerului, nu însemnează că îl faceți un simplu biurou de înregistrare? Este bine să îi determinați competența în care să fie absolut stăpîn ce să facă. Natural se impune un corolar la această determinare de competență; trebuiește fixată și responsabilitatea.

Dar în această lege am văzut ceva curios, lipsă pe care a constatat-o și D-l Vlădescu. E un cadru perfect și admirabil: ministru, secretar general, șef de serviciu, șef de secție, însă în tot Ministerul un singur om are o obligație și acesta e ministru, o obligație pe care 'l-a pus-o comitetul delegaților. Să facă un raport general asupra situațiunii economice a țării; din cei-l'alți slujbași nici unul nu mai are nici o obligație.

Ar trebui ca legea să determine ce are să facă fie-care din

funcționarilor Ministerului; să determine raza sa de acțiune și în care el mișcându-se să fie la adăpost de bunul plac al superiorului într'un serviciu, unde se cere atita stabilitate, cum e la Ministerul de Domenii.

D-lor, uitam, și uitam fiind-că sint rău bolnav. In separațiunea pe care o face acest proiect de lege în domeniul public al Statului și domeniul particular, s'a format două secțiuni, una agricolă și alta direcția domeniilor.

În direcția agricolă să găsește secțiunea agronomică care are să se intereseze de cultura pădurilor, pe de altă parte în direcția domeniilor se creiază o secțiune a serviciului silvic, care are să se intereseze de exploatarea pădurilor.

Mi se pare că e o confuzie absolută.

Cultura se face prin exploatare, și exploatarea însemnează cultură, și atunci pentru ce aceste idei care sint două forme ale aceleiași principii, le puneți la două secțiuni deosebite? Nu e admisibil.

Eū voiū încheia aceste observări foarte scurte cu o rugăciune către D-l Ministru al Domeniilor, ca să țină seamă de o apărare pe care o fac colegilor mei de meșteșug, în contra unei invinuiri nedrepte.

D-nii Vlădescu și Carp v'a arătat că la Ministerul de Domenii se lucrează foarte mult în două secțiuni deosebite: secțiunea viticolă și la secțiunea pescăriilor. Constatarea D-lor dacă este adevărată nu este și completă. Fiind-că în Ministerul Domeniilor mai este o secțiune, și anume la secțiunea pădurilor unde se lucrează, relativ cu personalul, foarte mult, și de foarte mare folos.

O întreagă regiune a țării a Olteniei care era improductivă, astăzi să găsește populată, păduri întregi s'aū creiat pe nisipurile care amenințau pe locuitorii, aceasta grație corpului silvic. Și dacă Corpul silvic, ca toate Corpurile din acest Minister nu a lucrat îndestul, e că l'a lipsit condițiunile de funcționare. Arbitrariū administrației superioare nu a fost destul de îngrădit; stabilitatea nu a fost destul de garantată.

Și iată ce ași înțelege, ca pe cale de amendament, să se introducă în această lege: slujbașii care sint puși să satisfacă interese, a căror desfășurare cere zeci de ani, cum este cultura unei păduri, al cărei rezultat este foarte depărtat și aceasta e-te numai un exemplu care l' dau, dar și în cele-l-alte rezultatele sint tot așa de depărtate, acești slujbași care sint meniți să coopereze la o operă a cărei desvoltare cere atita timp, să li se asigure stabilitatea. Să se dea puțină slujbașului să știe că el poate lucra nesupărat în cercul lui de acțiune; și el va lucra cu toată inima cînd va ști că soarta lui este asigurată; cînd va ști că nimeni nu l' va putea atinge dacă își face datoria.

De aceea încheiū scurtele mele observațiuni. Sint pentru această lege de organizare, fiind-că sint, din principii, pentru o lege care să ne scoată din starea chaotică în care să găsește acum Ministerul de Domenii.

Însă cînd vom să luăm o măsură să o luăm completă; să

nu ne mulțumim să aspirăm după o situațiune mai bună și fără să căutăm a crea acea situațiune. De ce să credem că ar fi bine de făcut și să nu-l facem? De ce să ne grăbim?

Este bine o lege de organizare, dar o lege complectă care să determine trebuințele, funcționarii ce au să le satisfacă, drepturile și datoriile acelor funcționari.

Este bine ca prin legea de organizare să se asigure competența și responsabilitatea, să se pună stăvilă arbitrarului asigurându-se stabilitatea funcționarilor.

Nedeterminarea atribuțiilor, nestabilirea unui cerc de acțiune, în care slujbașul să se miște în mod independent, nedeterminarea responsabilităților și neasigurarea stabilității, iată lipsurile pe care le-am constatat în funcționarea Ministerului de Domenii și pe care corespunzându-le această lege, ar constitui un adevărat progres. Ar corespunde la o reală nevoie de Stat.

D. *Vice-președinte*: D-l Cucu are cuvântul.

D. N. Cucu St.: Onorabilă Cameră! Imprejurările au venit ca să cunosc actuala organizațiune a Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor. Cunosc de asemenea și proiectul de lege pe care D-l ministru al Domeniilor îl aduce înaintea D-voastre pentru organizarea Ministerului său. Armăt de aceste cunoștințe, și văzind că onor. preopinentii, în discuțiunea la care s'a supus acest proiect, au expus păreri cari au trebuință d'a fi elucidate, îmi iau libertatea d'a căuta să limpezesc pe cit voi putea cestiunea înaintea D-voastre.

Onor. D-l Vlădescu a spus mai întâiu că serviciile publice avind de obiect propășirea agriculturii, industriei și comerțului, nu dau, în țara românească, rezultatele ce sîntem în drept să le așteptăm de la ele. Ast-fel, raportindu-se la agricultură, a constatat D-sa că școlile noastre de agricultură nu corespund sacrificiilor ce se fac cu dinsele, căci tinerii cari ies din aceste școli nu au cunoștințele și mai cu seamă practica aceea care trebuie unui agricultor, fie chiar începător.

A mai constatat D-l Vlădescu că semințele cu cari ne servim pentru însemnarea țearinelor noastre nu sînt selecționate, așa cum ar trebui să fie într-o țară a cărei sorginte principală de producțiune este agricultura.

Constată, în fine, tot relativ la agricultură, că vitele, cari sînt unul din elementele agricole, și ca instrument agricol și ca produs agricol, era și sînt departe de a îndeplini condițiunile vitelor cari se pot vedea în țările ce își îngrijesc de agricultura și zootechnia lor.

În ceea-ce privește industria, D-l Vlădescu recunoaște oare-cari dezvoltări ce a luat la noi industria extractivă, oare-cari dezvoltări însemnate chiar, la cari au ajuns industriile agricole, cum, de pildă, industriile alcoolului și aceea a zahărului; tot aceea ce privește însă industria confecționată, aceasta la noi, o spune D-l Vlădescu, este o pseudo-industrie, din momentul ce ea nu constă de cit din tratamentul unor materii prime importate din străinătate, și transformate

mai adesea-orî la noi cu instrumente său lucrătorî importați d'asemenea din străinătate.

În ceea-ce se raportă la comerț, nu stăm mai bine de cît în cele-lalte două ramuri ale activității noastre naționale și aceasta după D-l Vlădescu, din mai multe cauze: nu avem statistice regulate care să formeze busola, după care comerciantul să vadă cantitatea de produse, de consumațiunî și de exportațiunî; nu avem indicațiunea debușeurilor unde mărfurile noastre ar putea fi exportate; nu avem cunoștința uzurilor comerciale din țările cari importă saū ar putea să importe produse industriale saū agricole de la noi, etc. etc.

Acestea ar rezuma situațiunea agriculturii, industriei și comerțului la noi.

Negreșit că tabloul făcut de D-l Vlădescu este destul de trist; el însă și după aprecierea mea, reprezintă aproape realitatea.

Ei bine, dacă situațiunea este ast fel, pentru ce aceste ramuri mari și unice ale activității noastre economice se lasă a da rezultate nule saū foarte slabe ?

Iată o întrebare pe care orî-cine trebuie a 'și o punc.

Îmi-am pus-o și eū, dar nu 'mî-o pot explica de cît în modul următor: Stăm economiceste rău, mai întîi pentru că fruntașii acestei națiunî, cei cari gîndesc pentru ea, pină acum nu s'aū prea ocupat în mod destul de metodic de interesele agricole, industriale și comerciale ale țării, din cauză că aū fost absorbiți de alte ocupațiunî de ordine superioară: marile cestiunî de organizare politică, de organizare administrativă a țării.

Înainte de a hotări cum să existăm — 'și aū zis ei — trebuie să existăm. Trebuie să ne asigurăm existența politică a Statunî, ocupațiune de căpetenie, din cauza căreia nu s'a înfipt nimeni pină acum, metodiceste, în cestiunile economice.

Mai este și o altă cauză căreia se datorește neglijierea cestiunilor economice; este că am avut mijlocul de a ne satisface momentan trebuințele; este *renta* !

Orî de cite orî o necesitate se simțea în țară, învîrteam manivela de la mașina de rentă și băncile din cutare saū cutare țară ne daū sumele de cari aveam trebuință mai repede și mai comod de cît le-am fi scos din agricultura noastră, din minele, pădurile saū peștele nostru.

Mai este și o a treia cauză cărcia se datorește slăbiciunea producțiunii economice a acestei țări: este *lipsa absolută de orî-ce organizare a serviciilor publice, cărora le este încredinșată îndrumarea pe calea progresului a agriculturii, industriei și comerțului țării noastre*.

Și veți justifica ușor această afirmațiune și mă veți autoriza să o fac, cînd veți afla, Domnilor deputați, că în Ministerul economiei naționale, în acest măreț palat, de pe bulevardul Carol I, care cuprinde sute de funcționari, nu este de cît un singur biuroū cu 5—6 persoane, care aū sarcina d'a dirige pe calea progresului agricultura, industria și comerțul nostru! (Aplauze). Din miile de agenți pe cari

Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, are răspunderea prin țară, nici unul nu are sarcina directă de a se ocupa de chestiunile generale de agricultură, industrie și comerț, toți sînt *agenții domeniilor*, și se ocupă de exploatarea, în scop fiscal, a moșiilor Statului, a pădurilor Statului, a bălților Statului, a minelor Statului, etc.

Cu o astfel de organizație, în care primul și cel mai de căpetenie atribuit al Ministerului — acela d'a fi dirigiatorul agriculturii, industriei și comerțului — este complet neglijat, veți înțelege ușor, Domnilor, pentru ce cele trei mari ramuri ale activității economice naționale, agricultura, industria și comerțul să găsească în starea ce o deplîngem cu toții.

Cu toate acestea lucrul nu poate fi lăsat astfel, și împrejurările sînt prielnice ca să-l îndreptăm.

Mulțumită Domnului, avem astăzi o situație politică așezată într'un mod temeinic. Pe lângă această situație, care ne dă răgaz ca să ne ocupăm și d'ale economiei naționale, mai e și împrejurarea, neplăcută d'altmîntea, dar favorabilă pentru scopul ce urmărim, că s'a stricat manivela de la mașina de rentă, așa că sîntem siliți ca imperios să îndrumăm agricultura, industria și comerțul nostru, pe calea d'a ne produce mai mult de cît pînă acum.

Această veneritate a văzut-o D-l ministru al Domeniilor și pentru acest cuvînt a venit cu proiectul de lege, ce se află înaintea D-voastre.

Cară au fost punctele cardinale, liniile de direcție pe care le-a luat D-l ministru, în întocmirea proiectului ce discutăm? Natural, a fost acelea pe care i le-a indicat inconvenientul ce am constatat și anume faptul că, într'un Minister de o importantă capitală în organizmul economic al Statului nostru, Minister compus din sute de funcționari și din mii de agenți exteriori, numai 5—6 funcționari se ocupă de chestiunile privitoare la economia națională, iar tot restul numai de îngrijirea exploatarei fiscale a Domeniilor Statului.

Trebuie să se facă o separație între cele două mari meniri pe care le are Ministerul, între atributul covârșitor de dirigiator al intereselor agricole, industriale și comerciale generale, și între atributul, secundar și temporal, de îngrijitor al bunurilor private ale Statului și să cumpănească numărul și capacitatea de lucru a funcționarilor și agenților Ministerului, proporțional cu importanța celor două scopuri ale lui. Zic atribut «secundar», pentru că exploatarea moșiilor și pădurilor Statului prezintă un interes mai mic, de cît sarcina de a da impulsunea generală agriculturii, industriei și comerțului țării, lucru ce este de căpetenie; am zis «temporal», pentru că se poate întîmpla ca Statul să se desfacă din vânzare de bunurile sale, cum să poate întîmpla ca administrațiunea acestor bunuri private ale Statului să se ia din sarcina Ministerului economiei naționale și să se dea în îngrijirea unei alte administrații, cum este de exemplu, Regia Monopolurilor Tutunurilor. Căci pentru ce, adică, sarea să se exploateze de către Regia Monopolurilor și pentru ce petrolul, care este alături de sare, să se supună altei administrații?

Mă întreb dacă nu ar fi mai bine ca tot ce este bun privat al Statului, tot ce este monopol al țării, să se dea în exploatarea unei mari administrații speciale, sustrasă prin legi organice de la influențele politice, care turbură așa de des administrațiile ministeriale la noi?

Dar pentru că nu se știe dacă este acum ocaziune propice pentru a se face o asemenea transformare radicală, proiectul ce discutăm a lăsat exploatarea bunurilor private ale Statului, domeniile Statului, tot sub îngrijirea Ministerului economiei naționale; a deosebit însă serviciile ce au de scop exploatarea fiscală a bunurilor Statului de acele servicii care au menirea de a călăuzi pe căile progresului agricultura, industria și comerțul național.

În astă ordine de idei, toate serviciile Ministerului au fost grupate în patru mari direcțiuni: două direcțiuni, cea a agriculturii și cea a industriei și comerțului, direcțiuni cuprinzând totalitatea serviciilor care au de obiect propășirea economiei naționale; o a treia direcțiune, cea a domeniilor având de atribut exploatarea proprietăților private ale Statului; o a patra direcțiune, în fine cea a secretariatului, cuprinzând serviciul de registratură, de contabilitate și de statistică, serviciul ce sînt comune tuturilor celorlalte direcțiuni. Negreșit că, în loc ca comerțul și industria să formeze o singură direcțiune, s'ar fi putut ca pentru fie-care din aceste două categorii de activități, să se creeze câte-va direcțiuni deosebite. Motive de ordin bugetar însă au împiedicat pe ministru d'a procedea astfel.

În ce mă privește, nu pot de cit să admit, D-lor, ca fiind logică, această separațiune între direcțiunile avînd de atribut interesele generale ale Statului, în rolul său de educator și director al economiei naționale, și între acelea ce se referă la interesele particulare ale Statului proprietar și producător.

Această separațiune admisă, să examinăm dacă proiectul prevede, pentru fie-care din direcțiunile în care se împarte Ministerul, toate serviciile, toate organele care să garanteze bunul mers al lucrurilor, atît în ce privește cestiunile de economie națională cit și acelea ce se referă la proprietățile Statului.

Cunosc Ministerul Domeniilor, pentru că am fost cit-va timp și de curînd într'însul și găsesc că proiectul ce se prezintă pentru reorganizarea lui îi convine perfect.

O voce: Este copilul D-tale.

D-l N. Cucu St.: Copil voinic, cu minte și frumos.

Proiectul prevede, la direcțiunea agriculturii, două servicii: serviciul agronomic și serviciul zootehnic.

În serviciul agronomic avem: școlile și cursurile de agricultură și silvicultură, muzee, expozițiuni, cursuri agricole, stațiuni meteorologice și agronomice, desecațiuni și irigațiuni, îmbunătățirea semințelor — a căror selecționare a găsit-o necesară și D-l Vlădescu — plante noi, — căci D-l ministru nu putea să nu cunoască că agricultura face evoluțiuni, cu care cultivatorii trebuiesc ținuti în curent — livezi artificiale, conservarea pădurilor și împăduririle, comiși, bănci

și credite agricole, tarife vamale și de transport, anchete, rapoarte și statistica agricolă.

Studiul tarifelor vamale și de transport de către un serviciu agronomic, este o inovațiune de care și D-l Vlădescu a vorbit în discursul său.

Ce caută la Ministerul Agriculturii facerea acestor tarife vamale și de transport ?

Răspunsul este ușor de dat: dacă voim să facem agricultură, trebuie să știm pe de o parte, cum să o protegiăm, iar pe de alta, unde să-i desfacem produsele și numai prin studiul unor atare tarife vom ști cum să ne dirigem.

Cum vedeți, D-lor, în ceea ce privește progresul agriculturii, în ceea ce privește înjgheburile ei în spre bine, totul este prevăzut în acest proiect de lege.

Agricultura nu poate exista fără vite de muncă; pe lângă dînsa prosperă tot-d'a-una creșterea vitelor și produsele derivate dintr'însele.

Logic era dar ca în direcțiunea agriculturii să funcționeze și un serviciu zootehnic și proiectul îl prevede cu toate atributele sale: școli și cursuri zootehnice, muzee, expozițiuni, concursuri: stîrpirea animalelor și insectelor vătămătoare, herghelii, văcării, oierii, porcării, piscicultura, avicultura, apicultura, sericicultura, anchete statistice, etc.

Pe lângă secțiunea agronomică și secțiunea zootehnică, proiectul alipește la direcțiunea agriculturii o serie de institute, avînd raport cu dînsa: pepinierele viticole, horticole, fermele-model, stațiunile agricole, zootehnice, meteorologice, etc., cum și ori-ce alt institut similar ce s'ar mai înființa.

A doua direcțiune prevăzută de proiectul de lege, este aceea a industriei și a comerțului, avînd de atribut, la serviciul industriei: școalele de arte și meserii, muzeele și expozițiunile industriale, comisia industrială, încurajarea industriei naționale, concesiunile miniere, consiliul de mine, brevetele de importățiune și invențiune, mijloacele pentru întemeierea industriei de iarnă la sătenii, supraveghierea industriilor avantajate sau concesionate și ținerea în evidență a situațiunii lor, protecțiunea lucrătorilor, creditele industriale, anchete, statistica, etc.

La al doilea serviciu dintr'această direcțiune, la serviciul comerțului, avem după proiectul de lege: școalele de comerț, muzeele și expozițiunile comerciale, întreprinderi și magazii generale, târguri și bîlciuri, comerț ambulanz, uzanțe de comerț, mărci de fabrică, camere de comerț, busee și cartiere oficiale, societăți și firme comerciale, societăți cooperative, societăți de asigurare, patente, accise, tarife de import și export, tarife de transport pe apă și uscat mercuriale, rapoarte consulare, anchete, statistica comerțului, legi și regulamente respective.

De această direcțiune atîrnă, ca instituțiunile exterioare: școalele de arte și meserii, școalele de comerț, bursele și camerele de comerț.

Toate domeniile Statului vor face, după proiectul de lege, obiectul a patru servicii interioare, din direcțiunea domeniilor și anume: serviciul funciar, ocupându-se cu desemnarea proprietăților fiscale ale Statului și mutuațiunile lor, serviciul exploatării moșiilor și ecaretelor, serviciul pădurilor și apelor și serviciul minelor.

Administrațiunea exterioară a bunurilor Statului este prevăzută a se face prin patru mari administrațiuni domeniiale regionale, cu reședința la Craiova, București, Galați și Iași, avind sub conducerea lor un număr de ocoale domeniiale, în cari sînt grupate toate proprietățile private ale Statului, de orî-ce categorie.

Mi se spune, D-le președinte, că Adunarea s'a descomplectat. Dacă constatați aceasta, vă rog să bine voiți a amîna discuțiunea proiectului pentru viitoarea ședință.

Voc: Sînt 6 ore; continuarea pe mîine.

— Ședința se ridică, anunțîndu-se cea următoare pe Marți, 22 Februarie.

Ședința de la 22 Februarie 1900

D. *Vice-președinte*: Acum la ordinea zilei avem continuarea discuțiunii asupra proiectului de lege relativ la organizarea Ministerului de Domenii.

D. Cucu are cuvîntul.

D. N. Cucu St: D-le președinte, D-lor deputați, în ședința precedentă am expus împrejurările care au motivat prezentarea unui proiect de lege pentru organizarea Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor; am arătat geneza acestui proiect, am indicat principiul fundamental pe care el se întemeiază, și anume principiul separațiunii atribuțiilor Ministerului ca conducător, ca dirigitor al economiei naționale mai întîi, și apoi ca îngrijitor, ca exploatare al proprietății private a Statului. Am mai arătat necesitatea ce a fost de a se grupa diversele servicii ale acestui Minister în patru diferite direcțiuni, și motivele pentru cari, în ce concerne exploatarea domeniilor Statului, administrațiunea acestora împărțită într'o administrațiune internă, și o administrațiune exterioară, aceasta din urmă compusă dintr'un număr oare-care de agenți regionali, dintr'un număr oare-care de capi de ocoale domeniiale.

Complexul organizării acestei legi a fost criticat înaintea acestei Camere de trei onorabili preopinenți.

Unul dintre acești preopinenți a găsit că legea este inutilă, că este inoportună, că nu are motive de a exista și că, chiar în cazul cînd s'ar admite, ea are defecte așa de capitale, încît legea este incorectibilă.

Un al doilea domn preopinent a primit legea, a primit principiile ei, însă a cerut modificări esențiale în textul ei.

Al treilea, în fine, a admis legea în complexul ei, dar a produs oare-cari critici de detaliu și a cerut modificări, pe care le apreciem de o importanță cu totul secundară.

Doresc să am permisiunea Camerei de a intra în discuțiunea criticilor aduse legii, și dacă 'mî veți da, D-lor, această permisiune, voi începe prin discuțiunea acelor critici cari sînt mai benigne, prin acele cari sînt de o ordine secundară și voi merge progresiv pînă la criticele capitale, pe temeiul cărora onor. D-l Carp voește să se capiteze legea chiar.

Cele mai benigne observări s'au făcut legii din partea D-lui Eliescu. D-sa ne-a arătat că a fost impiecat în serviciul domeniilor Statului, ca atare, a făcut conștiințioase observațiunile în acea parte a legii, care se referă la direcțiunea domeniilor.

Cea d'întîi din observările D-sale se referă la faptul că, pe cînd la direcțiunea domeniilor, la centru, proiectul de lege prevede o descentralizare pe servicii speciale, cînd este vorba de executare, aceasta este încredințată unui agent unic, capul de ocol, care acumulează atribuțiunile de deosebite specialități. Și se întrebă D-l Eliescu, dacă este bine ca un cap de ocol să fie sub ordinele a mai multor servicii de specialități deosebite; dacă acest cap de ocol va avea competența să îndeplinească însărcinări relative la mine, la păduri, la hotărnicii și la exploatarea de moșii; dacă se pot găsi oameni cu competență d'a aduce la îndeplinire toate aceste feluri de cesiuni.

Iacă o întrebare bine pusă.

Art. 27 al proiectului de lege răspunde însă satisfăcător cred. Capul de ocol, după acest articol, va trebui să fie său silvicultor, său inginer de mine, după natura și importanța mai mare a bunurilor din ocol. Și dacă în ocol, prin excepțiune, se va mai găsi și categorii de bunuri a căror exploatare va cere cunoștințe speciale ce ar lipsi silvicultorului său inginerului miner, el va fi secundat ne-o indică citatul articol, «și de personalul ce *aceste exploatari ar necesita*». Așa face și ori-ce proprietar privat. Căci să presupunem, D-lor, un mare domeniu pe care s'ar găsi exploatarea agricolă, păduri, bălți cu pește, cariere, etc., ce face proprietarul acestui domeniu, în cazul cînd n'ar putea să 'l îngrijească singur. Pune în capul lui un administrator cu specialitate în ramura de căpetenie a exploatarea din domeniu, și alipesce pe lîngă acest administrator, ceva tot sub ordinele lui, mai multe ajutoare cu cunoștințe în ramurile de exploatare ale domeniului pe cari nu le ar avea administratorul.

În loc de a se face cum dispune proiectul de lege, s'ar putea ca ocoalele domeniile să se formeze, nu pe principiul diviziunii teritoriale, ci pe principiul diviziunii pe specialități. Într'un atare caz însă, fiind dat că nu rentează de a avea un număr prea mare de agenți domeniile, acțiunea lor ar trebui să se împartă pe suprafețe prea mari și, veșnic în drum de la un punct la altul, 'l-ai întalni peste tot, fără ca ei să poată lucra în carieră. Acesta e cazul actual cu ocoalele speciale silvice, cari fiind prea întinse pentru puțința de lucru a unui silvicultor, pădurile Statului se găsesc așa de rău exploatare, în cît ele nu produc, după ultima statistică, de cît derizoriul venit de 1 leu și 15 bani pe pogon și pe an!

A doua observațiune a D-lui Eliescu se referă la administrațiunile regionale.

Vă reamintiți, D-lor, că, în sistemul proiectului de lege ce discutăm, toate ocoalele domeniiale din țară sînt grupate și puse sub autoritatea imediată a patru administrațiunii domeniiale regionale, avînd fie-care ca întindere circumscripțiunea unei Curți de apel: o administrație domeniială regională la Craiova, alta la București sau Ploești, a treia la Galați și a patra la Iași.

D-l Eliescu se teme că administrațiunile regionale să nu devină de cît niște biurouri de înregistrare și să nu facă de cît să întîrzieze lucrările, venind de la ocol pînă la Minister. Interpunerea acestor administratori între Minister și între ocoale nu va produce, după D-l Eliescu, de cît o întîrziere în lucrări și un spor de cheltueli.

* Mi se pare că această observațiune nu e fondată, căci dacă D-l Eliescu și-ar da osteneala să citească art. 28 al legii propuse, ar vedea că administratorii regionali au inițiativa și competența completă în mai multe categorii de acte de administrațiune. Negreșit că ei nu au o putere nemărginită, dar, grație competenței ce li se dă, toate cestiunile de mică importanță, cari sînt și cele mai numeroase, vor fi rezolvate de dinșii și mai repede și cu mai puține cheltueli de călătorie pentru interesați, de cît se poate face acum prin centralizațiunea tuturilor acestor cestiuni la București.

Ministerul apoi va avea între acești administratori regionali și în personalul special ce 'i ajută, niște organe de control imediat asupra lucrărilor din ocoalele domeniiale ale regiunii.

E greu de admis că s'ar putea concepe alt-fel o organizațiune serioasă, cînd este vorba de o administrație așa de întinsă ca aceea a Domeniilor Statului.

Inchipuiți-vă ce ar fi, D-lor — și aceasta este astăzi la Domenii — cînd, spre pildă, Ministerul de Interne ar comunica direct cu fie-care comună din țară, sau cînd Ministerul de Răsboi ar lucra de a dreptul cu fie-care comandant de companie. Trebuie niște organe intermediare cari să rezolve cestiunile de mică importanță și să nu refere la centru de cît cestiunile de o importanță mare.

De altmintrelea, și într'un organism administrativ ca și într'un organism mecanic oare-care, cînd avem să învîrtim simultan un număr mare de roate, le angrenăm ast-fel prin roate intermediare, în cît mecanicul să n'aibă a face să se acționeze de cît o roată centrală, pentru ca tot sistemul să fie pus în mișcare.

Sistemul administrațiilor regionale nu e nou la domenii; el însă e aplicat pînă acum numai la serviciul silvic și de curînd a fost introdus și la serviciul minelor.

Proiectul nu va face de cît a'1 generaliza și regula, așa cum experiența a dovedit-o că este bine.

A treia observațiune a D-lui Eliescu se raportează la o cestiune de competență, de mică importanță.

În legea proiectată se dispune că capul de ocol să fie sau inginer silvic, sau inginer de mine, după cum va avea importanța sil-

vică saū minieră. Se mai zice în lege că capul de ocol are îndatorirea de a susține înaintea judecătorilor de ocoale procesele pentru delictе silvice. Se întreabă D-l Eliescu, cum un inginer de mine o să pledeze, în cestiuni silvice? Natural că n'o să pledeze, pentru că ocolul său fiind principalment minier, în prea rarele ocaziuni când totuși ar avea un proces silvic, îl va încredința celui mai învecinat silvicului cap de ocol.

Sper că cele ce am avut onoare a arăta, cu privire la obiecțiunile ridicate de onor. D-l Eliescu, vor împrăștiia lucrurile la care acele obiecțiuni ar fi putut da naștere.

Acestea expuse, voiți pași la examenul criticelor făcute proiectului de onor. D-l Vlădescu. D-sa a studiat legea, și a studiat-o în detaliu, în biurourile Ministerului, din care a luat informațiuni, note, țifre și părerile acelor biurouri.

Aducînd însă acest studiu al D-sale înaintea Camerei, D-l Vlădescu n'a putut să nu-l expună și doleanțele acelor biurouri care, prin noua organizațiune proiectată, și-au văzut omnipotența lor micșorată, iar actele lor supuse la un control.

Ast-fel D-l Vlădescu, primind legea în complexul său, primind principiul ei de separațiune a atributelor Ministerului, de o parte ca dirigitor al economiei naționale, iar de alta ca explorator al bunurilor private ale Statului, primind, zic, acest principiu, D-sa nu voește totuși ca principiul acesta să fie aplicat și la serviciul minelor și la acela al pescăriilor.

Este o inconsecință, de sigur.

Dacă această inconsecință n'ar vătăma nimic, pentru a face plăcere, atit D-lui Vlădescu cit și serviciilor care sint interesate la această inconsecință, eu nu m'ași opri asupra-i.

Cum aceea din abaterea de la principiul, formînd baza proiectului, în special la serviciile minelor și pescăriilor, ar rezulta pentru administrațiune serioase inconveniente, îmi voiți permite să semnaliez D-voastre aceste inconveniente pentru ca să le apreciați.

Serviciul minelor din Ministerul Domeniilor are astăzi un îndouit caracter. Mai întîi, el este reprezentantul legii minelor, o lege de interes general care se aplică și la proprietățile private și la proprietățile Statului. Ca atare, serviciul minelor acordă concesiunile miniere pe terenle particularilor și pe proprietățile Statului; regulează și supraveghează ca concesionarul, o-dată avînd concesiunea sa, să execute lucrările așa ca acestea să nu pericliteze existența oamenilor și a lucrurilor, să nu incomodeze saū să prejudicieze drumurile publice, să nu contamineze cursurile de apă prin direcțiunile exploatărei, să țină un regim pentru lucrători în condițiunile anumite din lege, etc., etc.; este, cu alte cuvinte serviciul minelor, un organ al intereselor generale și aplică legea tutulora.

În întocmirea sa actuală, serviciul minelor mai cumulează și un alt atribut: el este exploatatorul minelor particulare ale Statului, mine care sint supuse și ele regimului general al legii minelor. Consecința acestel duble însușiri a serviciului minelor, însușire

de a fi în acelaș timp și judecător și partea interesată, este că el aplică legea în general și 'și-o aplică sie-și dacă vrea; supraveghează pe toată lumea și se supraveghează pe sine însuși dacă vrea.

Aceasta D-lor, prezinta inconveniente, și nu numai inconveniente teoretice, principale, dar inconveniente de fapt pe care le-am atins în ședința precedentă, și pe cari îmi voiți permite să vi le expun mai în detaliu acum.

Să presupunem că Statul vrea să facă pe o moșie a sa o exploatațiune minieră de petrol, de cărbuni, sau de un alt mineraliu oare-care. Neapărat că Statul trebuie să-și impună, prin organul său, adică prin serviciul de mine, pentru această exploatațiune, obligațiunile pe cari legea minelor le impune în general ori și cui, fie el chiar Statul. Aceste obligațiuni însă, reclamă pentru satisfacerea lor, o serie de restricțiuni în modul exploatărei, cum și o serie de cheltueli în comptul ei. Dar nimeni nu 'și impune de bună voe, în lucrul său, restricțiuni și cheltueli, așa că ar fi o iluziune dacă s'ar admite ca serviciul minelor, desbrăcându-se de firea sa omenească, s'ar face polițaiul proprielor sale acte. Consecința va fi ca exploatările Statului, neavînd, din punctul de vedere al prescripțiunii legii minelor, un alt control de cit pe cel ce le execută aceste lucrări, s'ar abate adesea de la prescripțiunile legii minelor, așa că ele se vor găsi departe de a fi modelul pe care D-l Vlădescu voia să 'l vadă în ori-ce exploatare a proprietăților Statului.

Dar din faptul că, serviciul minelor fiind și judecător și parte, exploatările Statului s'ar abate de la prescripțiunile legii minelor, nu rezultă numai inconvenientul că acele lucrări ar fi o pildă rea pentru exploataorii particulari; din acest fapt ar putea urma un rău și mai mare: Statul ar face o concurență neloială particularilor.

Ori-ce obligațiune impune o cheltuială oare-care și dacă serviciul minelor n'ar voi să 'și impue sie-și, într'o exploatare a Statului ce ar face el, îndatoririle ce legea minelor prescrie pentru toți, dar ar impune acele obligațiuni unui exploatare particular, este natural ca acel exploatare, dintr'această cauză, ar produce mai scump decît Statul, prin urmare, s'ar găsi concurat în mod neloial de către Stat chiar. Vedeti, D-lor, la ce inconveniente conduce cumularea asupra aceluiași serviciu a atributelor, și de reprezentat al legii și de exploatare pus sub cirmuirea acelei legi.

Pentru înlăturarea acestor inconveniente, proiectul de lege dispune, prin articolul său 13 că serviciul industriei, un serviciu de caracter general, pe lingă care funcționează consiliul de mine, să aibă sarcina d'a aplica dispozițiunile legii minelor, indistinct ori-cărei exploatațiuni miniere, fie ea a vre-unui particular, fie a Statului. Incît pentru minele Statului, acestea se vor exploata, ca ori și ce mină particulară, de către serviciul de mine prevăzut în direcțiunea domeniilor Statului de art. 23 al proiectului, sub controlul însă, în ce privește prescripțiunile legii minelor, a serviciului industriei și a consiliului de mine alipit acestui serviciu.

Printr'această separațiune logică de atribuție nu însemnează,

D-lor, că s'a desființat actualul serviciu al minelor, el însă a fost pus în condițiuni de funcționare care să garanteze și interesele generale ale industriei miniere, ca și pe acele ale Statului proprietar.

Dar dacă nu se desființează serviciul minelor, el totuși se dezorganizează — zisu-s'a — prin faptul că i se ia laboratorul.

Proiectul ce discutăm nu prevede, D-lor, că serviciul de mine va avea său nu va avea laborator. Dar, din proiectul de budget, se vede că D-l ministru are intențiunea a lua laboratorul de la serviciul de mine și a-l alipi pe lângă unul din marele laboratorii generale ale Statului. Negreșit că un laborator este în tot-d'a-una bine venit într'un serviciu de mine și D-l ministru știa foarte bine aceasta. Dacă D-sa are intențiunea de a separa serviciul minelor de laboratorul său, este pentru cauze cu totul speciale. Șeful serviciului minelor este un inginer distins, care are aspirațiunea legitimă de a-și face renumele, la care 'l poate ridica cunoștințele sale. În urmărirea acestui renume, natural că este repugnant pentru D-sa de a se ocupa cu acele lucrări de hamalic, care sint îndesabile într'un serviciu de mine. Din acest punct de vedere, D-sale nu 'i convine să facă cercetări prin diferite proprietăți ale Statului, spre a le determina geologicește și a descoperi că ici se găsește lignit, colo piatră de construcțiuni, mai departe petrolu etc., cu toate că tocmai de acest lucru are trebuință Ministerul, de acest inventariu geologic al proprietăților sale. Capul serviciului minier are aspirațiuni legitime d'a face lucrări trecind peste ordinar și, de mult, se ocupă de o cestiune gingașe, aceea de a determina niște proprietăți colorante în petroleurile noastre, proprietăți care nu s'ar fi găsit în petroleurile din alte țări. De aceea, de cit-va timp, o mare parte din activitatea serviciului de mine, e concentrată în a descoperi nu numai că petroleurile noastre au proprietăți tinctoriale, dar că atari proprietăți nu se găsesc în alte petroleuri. Or, ca să se ajungă la această demonstrațiune, este nevoie de a se face lucrări la laborator, de un caracter cu totul special și în ori-ce caz, incompatibile cu un serviciu de mine, proprietățile Statului.

Ministerul are interes ca serviciul său de mine să 'i inventarieze mai întâi geologicește și din punctul de vedere minier proprietățile sale. Pentru a concentra toată activitatea terenului de mine într'această direcțiune și a pune sub un control noul laboratoriu, Ministerul a crezut a alipi acest laboratoriu, la un mare laboratoriu de Stat, care ar face pentru serviciul minelor toate analizele de care acesta ar avea trebuință, în scopul studiului minier al proprietăților Statului, dar numai în acest scop.

Acesta este faimosul act de vandalism atribuit D-lui ministru al Domeniilor. Se vede bine dintr'însul cit de justificată este afirmațiunea, făcută într'această Cameră, că neputîndu-și găsi aiurea gloria, D-l Fleva a căutat, ca și Erostrat, să-și facă un renume dintr'un act de destrucțiune.

S'a mai zis, că prin noua lege se distruge și serviciul pescăriilor, un serviciu care ar fi dat importante roade.

Înainte de a examina ce face legea propusă cu serviciul pescăriilor, vă rog să 'mîi permiteți, D-lor, de a stabili importanța ce prezintă pescăriile pentru țara noastră. Această importanță este mare, mult mai mare decît aceea ce înfățișează, cel puțin pînă acum, petroleul care atrage în prezent toată atențiunea noastră.

Pentru dezvoltarea industriei petroleului s'a făcut de Stat sacrificii bănești cu explorările și exploatarea probatoriilor, iar capitaliștii, din țară și streinătate, au băgat într'această industrie un capital inițial evaluat ca la 100 de milioane lei. Rezultatul de pînă astăzi este că țara produce vre-o 26.000 vagoane de petroleu pe an, prețuind rotund și aproximativ 10 milioane lei.

Pentru industria pescuitului nu s'a făcut nimic, sau aproape nimic și nu știu dacă totalitatea capitalelor băgate într'această industrie atinge 5—6 milioane lei. Cu toate acestea pescuitul ne aduce, așa neglijat, așa uitat cum este, vre-o 50 milioane kilograme pește pe an, evaluate pe puțin la 15 milioane lei, adică odată și jumătate cît ne aduce pînă acum petroleul.

Puteți deduce din toată această comparațiune, D-lor, la ce dezvoltare ar ajunge industria pescăritului, cînd s'ar pune într'însa nu 100 milioane cît s'a pus în petroleu, ci a 10-a, a 20-a parte din acest capital, 5—6 milioane numai, pentru a se despotmoli canalele de alimentare și de evacuare ale bălților, pentru a se organiza operațiunea vinatului peșcelui după sisteme moderne, pentru ca sărătura pentru conservarea peșcelui nostru să se facă la noi, iar nu în Rusia ca acum, și pentru ca comerțul de exportățiune al peșcelui român, să se facă cel puțin cum se făcea în secolele trecute.

Căci D-voastre știți din cronice, D-lor, ce însemnat comerțiul făcea în vechime țările romîne cu peșcele, pentru că ați citit în descrițiunea Moldovei de Cantemir, cum venețianii veneau cu vasele lor la Dunăre să ne aducă sticlărie și oglinzi, în schimbul peșcelui de la noi; cum Florentinii ne dau stoffe de mătase pe pește, cum Regusani veneau să 'l cumpere pe banii de aur, și cum Polonii ne aduceau postavuri, săbi, plumb și altele în schimbul peșcelui ce luau de la noi. Pentru ca străbunii noștri să poată învîrti un așa mare comerțiu internațional cu peșcele, îngrijau de buna stare a bălților și făceau din această îngrijire, obiectul sollicitudinii Statului. D-l Hajdeu ne citează ast-fel o pravilă din secolul al XIV-lea, care dispunea ca fie-care locuitor mîrginaș de baltă să păstreze șapte zile de lucru pe an pentru buna oblăduire a bălței; istoricul Fotino ne arată că în suta a XV-a un mare stolnic avea în a sa administrațiune bălțile de pescuit, iar Mathei-Vodă-Basarab orînduise, prin pravilele sale stolnicerești cu însărcinări de a îngriji, ca bălțile să nu se potmolească și să nu li se pricinuiască betșuguri. Turcii chiar, în Dobrogea noastră de astăzi, aveau o dregătorie, în cap cu un agă și mai mulți bulibași în scop să îngrijească ca canalele, prin cari bălțile dobrogene comunica cu Dunărea și cu Marea, să nu se potmolească, așa ca peșcele migrator să poată intra în bălți pentru a'și depune icrele și a se reproduce.

Pravilele relative la pescuit din secolul al XIV-lea încă au căzut în desuetudine și, după plecarea turcilor din Dobrogea, n'a mai fost nimeni care să îngrijească de bălți, așa că canalele acestora potmolindu-se, pescuitul într'însele a devenit din an în an mai slab, iar arenda produsă Statului de bălți, din an în an mai mică.

Numai cînd a văzut că aceastăarendă a scăzut la o cifră ridicul de mică, numai atunci Ministerul Domeniilor s'a gîndit la bălți și a înființat un serviciu care să le exploateze în regie.

Rezultatul gestiunii bănești a acestei exploatarei, vă este bine cunoscut D-voastre, D-lor deputați, din cronicile judiciare; ceea-ce nu vă este poate cunoscut și 'mî propun a vă expune aci, este rezultatul intervențiunii Ministerului pentru îmbunătățirea pescuitului, adică pentru despotmolirea canalelor bălților, pentru cruțatul peșcelui și pentru facilitarea adusă conservării lui prin sărătură.

Pentru despotmolitul canalelor bălților nu numai că nu s'a făcut nimic, dar, grație acelei incompetențe inconsciente de care s'a vorbit într'această Cameră, s'a introdus în art. 12 al legii, ce s'a făcut acum cîțiva ani asupra pescuitului, o dispozițiune după care să fie liberă *îngrădirea* gîrlelor, adică canalelor, cari conduc din Dunăre în bălțile dobrogene. Ceea-ce pravilele vechi ce am citat nu o permitea, în scopul d'a nu se potmoli canalele bălților, ceea-ce însuși turcii opreau prin agalele și bulibașii lor, ca dăunător pescuitului. modernul și progresistul nostru Minister al Domeniilor a făcut-o nu știu acum cîțiva ani!

Dar dacă legea asupra pescuitului este atît de rea pentru buna stare a bălților, ea nu e mai fericită pentru cruțarea peșcelui, căci ea prescrie epoce de cruțare, Aprilie și Maiu, nepotrivit alese, după spusa specialiștilor pentru regiunea Dunărei de la Galați la Severin.

Peșcele de mare, în migrațiunea lui anadromă, căci știți, D-lor. că peștele face migrațiuni anadrome și cetodrome, în migrațiunea lui anadromă spre Severin, spre a'și depune icrele, nu trece pînă la finele lui Mai mai în sus de Calărași. Și cînd a trecut de Calărași, după finele lui Maiu, epoca de cruțare a încetat și peșcele este vînat înainte de a'și fi depus icrele, spre stîrpirea speței lui. Acesta este rezultatul, după oamenii de specialitate, la care conduce legea.

Privitor la facilitatea conservării peșcelui prin sărătură, Ministerul Domeniilor a lăsat ca, din cauza lipsei sărei de mare în Dobrogea, lipovenii să ia peșcele pe un preț de nimic din Dobrogea, să'l ducă, să'l sare în Basarabia și să'l introducă sărat apoi în țară, cu un preț însă de 4—5 ori mai mare de cît 'l-au cumpărat de la noi.

Pe cînd calomnia ataca de toate părțile pe D-l Fleva, D sa, în tăcerea cabinetului său, studia cu specialiști toate aceste cestiuni de amănunt. (Aplause). Din studiul lor, a eșit, în privința serviciului pescăriilor, dispozițiunile din legea de organizare ce discutăm.

Printr'această lege de organizare nu se suprimă serviciul D-lui Dr. Antipa. D-sa este un bărbat cult, meritoriu și competente în tot ce concerne partea didactică a pescăriei; D-sa va studia cestiunea în serviciul zootehnic, va edicta măsuri, va arăta calea pe care tre-

bue s'o urmeze nu numai pescăria după proprietățile Statului, dar pescăria în genere a țării.

Cum însă s'a întâmplat că Statul să fie și el proprietar de bălți de pește, când sint lucrări de despotmoliți de făcut la ele, când se dau în exploatațiune aceste bălți, cine să execute lucrările? D-l Dr. Antipa? Ar fi o imposibilitate. ori-cită activitate ar desfășura D-sa. De aceea, să lase aceste lucrări, aceste bălți în administrarea șefului ocolului domenal în care ar cădea balta.

Din cauză că s'a separat ast-fel serviciul de pescărie, într'o parte cu caracter diriguitor a intereselor generale și într'o parte de exploatare a bălților Statului, s'a zis că s'a distrus serviciul pescăriilor.

Las la aprecierea D-voastre, D-lor deputați, temeinicia afirmațiunei.

Tot așa de întemeiat cum s'a arătat că s'a distrus serviciul minelor și serviciul pescăriilor, s'a mai obiectat că, prin noul proiect de organizare, se desființează serviciul pepinierelor.

Nu știu de unde a venit ideea că se desființează pepinierele, căci aceste pepiniere, azi în număr de 7 sau 8 și cari există ca instituțiuni exterioare, se mențin tale-quala, căci la art. 11 al proiectului de lege se zice:

«Instituțiunile exterioare dependente de direcțiunea agriculturii, sint: școalele de agricultură, silvicultură, zootechnia, *pepinierile viticole, horticole...*».

Ceea-ce face proiectul de lege în privința pepinierelor, este că nu le mai lasă răslețe, de capul lor, ci le pune sub o direcțiune, sub direcțiunea agriculturii.

Din afirmațiunea că se desființează serviciile minelor, pescăriilor și viticol nu rămîne, cred, nimic în urma explicațiunilor date și dovedite cu articolele precise din proiectul de lege. Argumentul de căpetenie în contra proiectului ce discutăm, adus de onor. D-l Vlădescu și adoptat în urmă de onor. D-l Carp, mi se pare dar, D-lor deputați, că este de înlăturat. Pînă acum am discutat asupra anumitelor defecte ce se atribue proiectului și am demonstrat că aceste defecte nu există. Onor. D-l Carp, a expus'o, însă rezolutoriū, că nu este trebuință de lege organică la Ministerul Domeniilor, căci ministrul trebuie să aibă legea în cap; ni s'a spus adică, că ne trebuie un *ministru-lege*. Aceasta este un fel de «*L'état, c'est moi*».

D-l G. A. Școțescu: Său: «*la loi, c'est moi*».

D-l N. Cucu St.: Negreșit că *L'état c'est moi*, sau dacă vreți *la loi, c'est moi*, este un sistem și eū am admirațiune pentru încrederea în sine a persoanei care zice: «eū sint legea». Eū chiar ași urma o asemenea persoană, însă cu două condițiuni: mai întii să'și fi făcut probele sale și, al doilea, să 'mî dea garanție că va voi și va putea să stea ministru al Domeniilor, nu cit a stat Ludvic XIV rege, ci 15—20 ani cel puțin. Cum însă acest lucru este aproape imposibil în sistemul nostru constituțional electiv, cred că trebuie o lege organică pentru Ministerul economiei naționale și pentru că aceea pe care ne-a prezentat'o d-l Fleva, mi se pare că împlinește

condițiunile voite, vă rog, D-lor deputați, să votați această lege. (Aplauze).

D-l *Vice-președinte* : D-l Scorțescu are cuvîntul.

D-l G. A. Scorțescu : D-lor deputați, pînă acum ați luat parte la această discuțiune trei oratori, cari toți trei ați atacat legea.

Legea nu a fost apărută de cît de D-l Cucu, care cu o logică strînsă, a dărîmat toate acuzările aduse și a arătat că în adevăr legea ce se propune este prima lege de organizare a Ministerului Domeniilor; D-l Cucu a dovedit că în locul haosului ce a domnit pînă astăzi, pentru întia oară se propune o lege, care să aducă lumina, ordinea și o direcțiune sănătoasă și cugetată în acest serviciu atît de important al Statului român.

Nu voi vorbi lung, căci constat că Camera e obosită în urma unor discuțiuni aproape fără temeiu. Voi fi foarte scurt. Voi căuta să răspund în mod general la acuzările aduse, mai cu seamă de D-nii Vlădescu și Carp. D-l Vlădescu în cuvîntarea sa a primit principiul legii, a primit legea, însă D-sa, după ce a primit principiul și după ce a primit legea, a căutat în parte a reduce ceea-ce acordase, și a arătat că trebuiesc introduse atîtea amendamente, în cît legea, dacă am urma sfaturile și povețele D-lui Vlădescu, ar dispărea cu desăvîrșire.

D-l Carp a fost mai categoric. D-sa a zis; că legea e atît de defectuoasă în cît nici nu vrea s'o ia în considerație, nu 'i face nici onoarea de a o discuta.

De sigur, D-lor, acest răspuns e simplu, atît de simplist, în cît fie-care se întrebă cu mirare care sînt cauzele cari ați putut să conducă pe D-l Carp la o asemenea declarație.

Eu cred, D-lor, că explicațiunea e ușoară. D-l Carp are o reputație de specialist în chestiuni economice; avea un cerc de admiratori mutuali cari îl prezentați înaintea țarei, ca pe omul cel mai competent în ceea-ce privește organizarea Ministerului de Domenii, sub impulsivitatea D-lui Carp, afirmați acești amici, s'a făcut la acest Minister o serie de servicii viticol, miner, silvic, sericicol, etc., și fără a se căuta de public dacă aceste servicii inaugurate de D-l Carp, ați în adevăr răspuns la menirea lor, dacă aceste servicii aduseseră rezultatele cari se așteptați de la dînsule, fără a se vedea roadele care le produsese, a mers curentul creat de amici, stabilind ca adevăr necontestat și necontestabil, că marele reformator al Ministerului de Domenii este D-l Carp, și D-lor, pe baza acestui curent fie-care vedea în D-l Carp pe omul providențial, care trebuia să ridice starea economică a acestei țări.

D-lor, știți cît e de greu să mențiți aceste reputații clădite cu așa ușurință, căci vine un moment, cînd reputația cade înaintea faptelor; vine un moment în care fie-care se întrebă, care sînt faptele concrete care justifică reputațiunea creată.

Pentru a judeca pe un om de Stat, ai două măsuri, ai partea teoretică și partea de muncă practică.

Să luăm pe D-l Carp în ambele aceste privințe și să-l ana-

lizăm, și atunci vom vedea ce rămâne din curentul amicilor și din reputația stabilită prin reclamă; vom vedea mai cu seamă că situația, în care se găsea față de o lege de organizare a Ministerului considerat ca apanagiul său, era greu pentru D-l Carp și că nu putea D-sa să scape din această situație, de cit prin declarațiunile ușoare făcute deunăzi.

Intr'adevăr, D-lor. să vedem acum activitatea reală din trecut a D-lui Carp. În partea teoretică am căutat la Minister cu de amănuntul, am voit să gășesc o urmă despre această activitate, căci nu e de ajuns de a face cite-va crimpee de legi, de a complecta din bucăți ici, colea, diferite servicii, cari să răspundă la unele necesități ale momentului.

Atunci cînd te prezinți ca reformator, trebuie să arăți că a fost în capul tău o unitate de direcțiune, de gîndire, de creare care a condus toate operele tale. și să nu vii în urmă înaintea Camerei să zici: că norma acțiunii tale a fost *norocul ori fericita întîmplare, că ai găsit cutare sau cutare persoană de valoare*, căci atunci ajungi la această apreciere și concluziune, că dacă ar dispărea din această țară trei oameni pe cari 't-a citat D-sa, atunci ar dispărea și Ministerul Domeniilor, ar dispărea și întreaga activitatea noastră economică, ar dispărea ori-ce speranță de îmbunătățire în ramura agriculturii, comerțului și industriei.

De sigur că concursul unui om și alegerea lui este un fapt de apreciat; dar trebuie oare să fie atît de mare acest fapt, în cit să primeze ori-ce alte considerațiuni?

Este permis oare cui-va să afirme că alegerea unui om, căruia îi încredințezi un serviciu, este mai preponderentă de cit unitatea de direcțiune, cînd crezi o lege?

A fost o vreme acum cinci-zece de ani, cînd eram încă o țară în fașe, o țară primitivă și fără cultură, cînd asemenea teorii puteau fi primite de public, dar azi să ai pretenția de a fi un om de Stat, un om destinat a conduce destinele țării tale, și norma concepției tale politice să fie *norocul și întîmplarea*, este a nu separa nivelul intelectual al omului de Stat de acel al babelor din mahalale exotice care dau în bobî pentru a *ghici norocul*. Depling pe D-l Carp, dacă s'a redus singur la acest nivel!

D-l Carp nelăsînd nici o urmă în partea teoretică, cu care să-l putem chema la răspundere, să 'l poți întreba asupra concepțiilor sale, să vedem dacă a lăsat cel puțin ca ministru o serie de acte, cu care să se poată fâli, cu care să zică, dacă n'am avut timpul material să fac o lege unitară, cel puțin am dovedit că actele mele au fost acte bune în administrațiunea Ministerului Domeniilor?

În această privință cred, D-lor deputați, că astăzi atît Parlamentul cit și țara este edificată cu ocaziunea unei discuții a Adresei în Senat, am auzit relatîndu-se cu fapte netăgăduite, cu probe rămase fără răspuns, care a fost partea de fapte a D-lui Carp în această privință; s'a dovedit că toată administrațiunea D-sale de la domenii a fost o administrațiune de reclamă, o administrațiune *de bune în-*

tențiunii, dar care în fapte n'a lăsat nici o urmă serioasă. Am văzut puțuri făcute în Bărăgan, pentru care Statul a cheltuit sutimi de mii de lei, și s'aū părăsit fără nici un folos.

Este adevărat că D-l Carp a scuzat aceste puțuri, fiind că ne-a spus că cel puțin ele ne-aū arătat frintura geologică a țării.

Eū cred, D-lor, că D-l Carp a scăpat din gură fără voia sa aceste cuvinte, căci nu pot crede că un om de cultura D-lui Carp să vie să afirme că o experiență nenorocită ca aceea a puțurilor din Bărăgan are meritul că ne-a dat frintura geologică a țării, fiind-că este știut că cupa geologică nu poate să fie complectă decit atunci cind o serie de lucrări cum ar fi o serie de puțuri de la Carpați la Dunăre, care să arate nivelul și inclinațiunea sa, direcțiunei straturilor geologice. Un puț singur nu a putut să ne dea nici o indicațiune, decit cel mult al spațiului restrîns unde se găsește, după cum n'a putut să ne o dea nici pe aceea a apei potabile.

D-l Carp, D-lor, neputînd răspunde la menirea, la așteptarea ce fie-care o pune în D-sa, atunci cind era vorba de a discuta o lege de organizare a Ministerului Domeniilor, a găsit soluțiunea de a se retrage sub cort, așa că n'a indicat nici o soluțiune personală a cestiunei în discuție, după cum se aștepta toți de la D-sa, care a trecut ca marele reformator în special al Ministerului Domeniilor. Aștepta publicul și Parlamentul ca să audă de la D-sa care combătea proiectul de lege, să audă propunînd ceva mai bun, care să înlocuiască proiectul de lege, prezentat de D-l Fleva.

Aceasta n'a făcut-o pentru că trecutul D-sale ne dovedi incompetența sa reală în materie, atunci cind nu mai este vorba de reclamă, ci de fapte. Vom privi retragerea D-sale sub cort ca o retragere silită, ca o dezertare de la postul său.

D-lor, revin la discuțiune și voiū răspunde punct cu punct, la argumentele D-lui Vlădescu ca și la acele ale D-lui Carp. D-l Vlădescu a făcut o ochire retrospectivă a activității noastre la acest Minister, a arătat că relele acestui Minister le-a urmărit pas cu pas în trecut, și trebuie să-I aduc aci mulțumirile noastre pentru contingentul ce a dat în sfera care o urmărim, și pentru care tocmai ne propunem de a aduce ordinea în locul dezordinei și chaosului de azi.

Prin acest proiect de lege, D-lor deputați, pentru prima oară, precum v'am spus-o, se procede la organizarea Ministerului Domeniilor; pînă astăzi existența acestui Minister n'a fost decit rezultatul unei compilări de serviciuri, adunate după voia întimplărilor și capriciul fie-căruia.

Eū nu voiū răspunde la această parte a criticei D-lui Vlădescu, căci ea privesce trecutul și se resfringe mai mult asupra D-lui Carp, care a fost predecesorul actualului ministru al Domeniilor. Cred dar că laudele aduse de D-l Vlădescu persoanei D-lui Carp la începutul cuvîntărei D-sale, aū fost făcute mai mult de politeță, căci cuvîntarea de atunci, cind a expus faptele, cind a descris rezultatele și starea serviciilor, a fost critica cea mai severă a D-lui Carp și a administrațiunei sale.

Voiți veni, D-lor la partea cuvîntărei D-lui Vlădescu, privitoare la proiectul de lege de față.

D-l Vlădescu primește organizarea Ministerului și principiile pe care este bazată această organizare, primește separațiunea Statului, controlor al avuției naționale, controlor muncii naționale, controlor al agriculturii, al comerțului și al industriei, de Statul proprietar de imobile, de Statul agricultor, de Statul exploatator de păduri, de moșii, de mine și de pescărie.

Dar odată ce a primit această separațiune, D-l Vlădescu vine și spune: eu cred că nu este trebuință să fiți absoluți în principiile puse, trebuie să primiți oare-cari derogățiuni mai cu seamă în două privințe: în ceea-ce privește serviciul minelor și în ceea-ce privește serviciul pescăriilor.

D-sa, în această privință a atacat cu multă cruzime proiectul de lege actual, acuzîndu-l chiar de a fi dezorganizat acest serviciu. Am căutat, D-lor, să mi explic această părere a D-lui Vlădescu, să mi explic pentru ce atunci cînd a primit un principiu, că el a găsit acest principiu folositor pentru toate cele-l-alte servicii, să vii să ceri o derogare la principiu pentru al douăilea serviciu anume, fără a arăta nici un motiv temeinic, nici o împregiurare alta de cît, că în capul acestor servicii sînt persoane competente, cari dacă se vor vedea puși sub direcțiunea altuia de altă specialitate, se vor crede micșorate și nu vor mai consimți să meargă în capul serviciului. Acest argument nu'l putem primi, este un argument personal, și nu se poate ca o lege să fie creată pentru cutare sau cutare personalitate, legea este mai presus de persoane.

Dacă aceste persoane puse astăzi în fruntea acestor servicii voesc să și îndeplinească misiunea lor înainte, ele o vor putea-o face în aceleași condițiuni ca și astăzi, fiind-că nu sînt puse de cît sub controlul direcțiunii care centralizează toate serviciile de aceeași natură, cari depind de acest Minister.

Afară de aceasta, atunci cînd D-ta propui ca un serviciu existent astăzi chiar ca serviciu să fie ridicat, la rangul de direcție, fiind-că D-lor, astăzi aceste servicii n'au direcție specială, ele rămîn prin noua lege ceea-ce sînt și astăzi, dar sînt supuse sub controlul unei direcțiuni. Cînd vii D-ta și propui ca unele servicii, cari existau, să fie ridicate la direcțiune, dacă n'ai o rațiune de principiu, trebuie să ai un motiv de fapt, fie pe importanța lucrărilor, fie pe înmulțirea biurourilor serviciului; am luat budgetul ca să văd care este importanța serviciului pe care D-l Vlădescu l-a reclamat ca direcțiune. Serviciul pescăriilor se compune din patru funcționari: un arhivar-comptabil, un copist, D-l Antipa și un măturător. Care este motivul, dar ca să luăm un biurou atît de modest, compus din 3 funcționari și jumătate, să-l facem direcțiune? Este evident că ar fi să creăm o biurocrație inutilă și să suim lefuri. Serviciul pescăriilor este un serviciu exterior, și întreaga lui activitate este pe Dunăre; ce menire ar avea atunci o direcțiune centralizatoare de pescărie la București? Ași fi înțeles ca D-l Vlădescu să ne fi propus să facem un biurou central

la Tulcea și să punem acolo pe D-l Antipa, ca să privegheze toți peșcii săi, ar fi logic.

Dar să facem din D-l Antipa un director la București..

D-l *M. C. Vlădescu*: N'am propus nimic, D-le Scorțescu, eu numai am criticat; căci propunerea 'mî-o rezerv la amendament.

D-l *G. A. Scorțescu*: Eū cred, că critica D-voastre trebuia să aibă o concluzie, căci datoria orî-cărei critice este nu de a arăta numai un rău, dar de a arăta remediul acestui rău.

D-l *M. C. Vlădescu*: La amendament.

D-l *G. A. Scorțescu*: Critica este ușoară, D-le Vlădescu, clădirea este mai grea. Vă aștept la amendamente, dar fiind-că ați dat cestiunei o dezvoltare extraordinară și D-l Carp unindu-se cu D-voastre a accentuat lucrul zicînd, că a descoperit pe D-l Antipa, după cum Cristophor Columb a descoperit America, cred că este datoria mea să vă răspund.

Același lucru cu serviciul minelor. D-sa a declarat că serviciul s'a desființat și eu mărturisesc că în fața acestei declarațiuni, am crezut la început că nu cunosc bine legea, și am consultat budgetul și am văzut că serviciul minelor nu numai că nu este desființat, dar este chiar sporit.

Dar nu voesc să anticipez asupra răspunsului D-lui Ministru al Domeniilor. Veți vedea că și aci D-l Carp a avut intențiuni bune, dar în realitate faptele nu corespund voinței sale. Las dar această parte D-lui Ministru al Domeniilor și voiți conchide prin cuvintele care le-a rostit D-l Carp. D-sa a afirmat că această țară nu e coaptă pentru a primi o organizațiune a Ministerului Domeniilor.

Eū cred, după cuvîntarea D-lui Carp rostită azi, 11 ani după ce D-sa a inaugurat diferitele servicii de la Ministerul Domeniilor, inaugurare, care făcea ca țara întreagă să pună în D-sa speranțele unul mare reformator destinat a aduce o eră nouă în economia națională a țării, astî cînd vine și termină cu această formulă. îl putem la rîndul nostru cu tristeță, oplica personal mai cu drept cuvînt formula D-sale și zice că azi după 11 ani D-l Carp a trecut feste maturitate pentru a mai putea administra această țară.

S'a răscopt. (Aplauze).

D-l *Vice-președinte*: D-l Ministru de Domenii are cuvîntul.

D-l *N. Fleva*, Ministru al Domeniilor: D-lor deputați, cestiunea ce e supusă deliberării D-voastre, e prea importantă pentru ca într'o discuțiune generală să amestecăm amănunte și să bîgăm la mijloc și cestiuni personale, care nu aū nici un raport cu cestiunea.

De aceea D-lor, pentru ca să fim în poziție de a vedea dacă proiectul de lege ce se prezintă e admisibil sau nu în bazele lui, 'mî vor permite onor. deputați, care aū făcut obiectii de amănunte, să nu răspund la dinsele, pentru că ar fi să îngreuiăm discuțiunea. Și apoi D-lor, cred că mă cunoașteți, eu nu sînt un presunțios, care să susțin cu orî-ce preț, că ceea-ce am adus înaintea D-voastre este tot ce poate să fie mai bun; este tot ce am crezut eū mai bun. (Aplauze).

Cind D-voastre, veți admite bazele proiectului, dacă la detalii veți propune verif-o îmbunătățire, o voiți primi-o bucuros, dacă mă veți convinge că legea se va face mai bună (Aplauze).

Voiți evita, D-lor, și cestiunile personale.

De și am fost provocat și în stare de legitimă apărare; ași avea dreptul să fac și aci ceea-ce am făcut la Senat cu ocaziunea discuțiunii generale a Adresei, totuși, pe cit voiți putea, cestiunea personală o voiți lăsa la o parte.

Și apoi nu sîntem noi chemați aici ca să luăm, nici eu de la D-l Carp, nici D-l Carp de la mine, și nici chiar de la D-voastre certificate de bună administrațiune, de oameni capabili.

Pentru aceasta este opiniunea generală din țară, sînt faptele fie-căruia, iar nici de cum voturi carl le-ați da D-voastre. Opiniunea generală este judecătorul suprem, care e mai sus de aprecierea individuală și chiar colectivă a D-voastre. (Aplauze).

D-lor, în această discuțiune s'a născut următoarele cestiuni: întâiu, este sau nu trebuință de o lege de organizare, pentru Ministerul Domeniilor? A doua cestiune: dacă se recunoaște nevoia acestei organizări, legea ce vi se prezintă și organizarea proiectată este ea rațională, în bazele ei?

Asupra acestor două cestiuni aș vorbit diferiți oratori, și pare-mi-se, că s'aū contrazis între dînșii asupra primului punct.

Onor. D-l Carp ne-a zis: Nu trebuie nici o lege de organizare. Ministerul Domeniilor, trebuie lăsat așa cum se găsește astăzi, și organizația lui trebuie să fie capul ministrului.

La această aserțiune, onor. D-l Vlădescu și cu cel-l'altf orator, aș fost din potrivă de părere că Ministerul de Domenii are absolută trebuință de o organizare. Ba încă unul din ei, onor D-l Vlădescu a mers mai departe; ca să dovedească că această organizare este necesară, ne-a făcut un întreg istoric, poate străin de lege, dar care a fost de mare utilitate, căci v'a descris halul trist în care se găsește această administrațiune, care are rolul important de a da direcțiunea educativă a agriculturii, a comerțului și a industriei, pe lângă aceasta mai are și administrațiunea tuturilor Domeniilor Statului, D-l Vlădescu a zis — vă voiți cita propriile D-sale cuvinte: «Acest proiect are ceva bun, căci are o tendință de clasificare și de organizare».

Vă să zică, cred că nu afirm ceva ce nu a fost în intențiunea D-sale, cind ași zice că D-l Vlădescu, recunoaște și necesitatea unei organizări, și meritul acestui proiect de a avea ceva bun.

Nu trebuie organizațiune, zice D-l Carp, fiind-că organizațiunea trebuie să fie în capul ministrului și mai ales — pentru că după D-sa astăzi — a spus-o cu finețe de cuvinte și cu invențiune de termenii în care escelează, s'ar găsi la Ministerul Domeniilor un om neexperimentat, un om cu experiență inconștientă, adică care n'are dar se crede că are experiență, și acest om vrînd să organizeze, face mai mult rău, distruge totul.

D-lor, ca să vedeți dacă trebuie acestui Minister o organiza-

țiune, să 'mî dați voe să vă arăt care este starea actuală de lucruri, fiind-că nici unul din D-voastre nu o cunoașteți de aproape; răul și vede fie-care, dar cauzele acestui rău nu sînt bine cunoscute. Se știe că s'a'au făcut ferme, dar merg rău, s'a'au făcut construcțiuni dar n'a'au eșit bine; s'a'au întreprins diferite exploataări și ele nu dau rezultatele așteptate. Și așa mai încolo.

Acestea toate ar fi destul pentru ca mintea fie-căruia să se întrebe care e cauza, și examinînd de aproape, să recunoască numai de cît necesitatea unei organizațiuni. Și nu se poate admite serios ideea D-lui Carp, că organizațiunea trebuie să fie în capul ministrului, fiind-că serviciile multiple ale acestui Minister, reprezintă o mașină complexă și cînd s'ar întîmpla ca acel care se află în capul ei să deranjeze încă, ar trebui să fie ceva care să-l oprească de a duce lucrurile la prăpastie. (Aplauze).

Cum este astăzi, D-lor, administrațiunea domeniilor? Vă voiți arăta după budgetul Statului pe anul 1899, și veți aprecia dacă un cap ori-cît ar fi de bine organizat și un om ori-cît de mare, cum a zis D-l Vlădescu, că este D-l Carp, poate face ceva; și dovada o aveți. D-l Carp ori-cît de mare ar fi, n'a făcut de cît lucruri mici, fiind-că după 5 ani cît a stat la acest Minister, ne-a lăsat, cum v'a spus D-l Vlădescu, o stare haotică din care pentru predilecțiunea personală a D-lui Vlădescu, D-sa n'a scos cu față de cît două servicii, al pescăriilor și al minelor. În cele-l'alte ramuri, chiar după D-l Vlădescu, nu s'a făcut nimic.

Acest tablou ar putea fi îndreptat în rău, pentru că nici pescăriile, nici minele n'a'au dat aceea ce trebuia să dea.

Departate de mine, D-lor, ideea de a ataca pe cutare sau cutare persoană din Minister, dar nu primesc să se vină aci și să se facă un tablou negru pentru unul, și să se zică pentru alții că sînt luceferi.

Tabloul elogios, făcut de D-l Vlădescu nu e exact.

Și e destul să spun, că la serviciul minelor, unde D-l Vlădescu ne arată că avem un budget de 1.200.000 lei, vom avea anul acesta un deficit recunoscut pînă acum de peste 300.000.

Prin urmare, suma prevăzută în budget este umflată după cum a'au fost umflate multe cifre în budgetul Statului. Tot așa și la pescărit. D-l Carp a spus că venitul pescăriilor s'a îndouit.

Și aceasta este o aserțiune neexactă. Venitul pescăriilor era acum 5 ani după contracte de 500.000 lei aproape, iar anul acesta este de 700.000 lei; și nu știm dacă arendîndu-se astăzi bălțile, nu s'ar ajunge la această cifră. Dovadă este că o singură secțiune s'a creat de la 120.000 lei, a ajuns la 170 mii lei, așa în cît nu de la acest venit de 700.000 lei, se poate zice că am avut rezultate splendide.

Dar să revenim la cestiune. Cum este astăzi organizat Ministerul de Domenii?

Lăsînd la o parte pe ministru și pe secretarul general, avem în administrațiunea centrală patru secțiuni: a vînzării bunurilor, a proprietății funciare și secțiunea silvică; avem două diviziuni: a

agriculturei, industriei și comerțului și diviziunea comptabilității, a ordonanțarei, a personalului și materialului.

Avem dar pînă acum șase șefi cari lucrează cu ministrul. Mai avem apoi 5 servicii, cari nu depind de nici una din diviziunile și secțiunile de mai sus, și al căror șefi trebuie asemenea să lucreze cu ministru; avem serviciul statistice și al buletinului, serviciul viticol, serviciul minelor și carierelor și serviciul exploatarei stațiunilor balneare, și serviciul pescăriilor.

Iată dar în total 11 șefi cari se cred, cari nu depind de nici o direcție și cari sînt toți de capul lor; ca să vă faceți o idee că unele din aceste servicii s'au înființat pentru șefi, iar nu șefii pentru servicii, voiți adăoga că unele din ele nu au de cit doi sau trei funcționari.

Așa, spre exemplu, la serviciul băilor avem un inspector ca șef, și lingă dînsul un ajutor cu 150 lei pe lună și un copist.

Acest serviciu, precum vedeți n'are, D-lor, nici personalul necesar unui biurou.

Și nici nu poate fi alt-fel, căci ce are a face serviciul stațiunilor balneare în Minister? serviciul acesta este un serviciu exterior care se face în localitate la Govora, și la Călimănești, aci ar trebui să fie numai un biurou atașat la un serviciu analog oare-care.

Serviciul viticol, D-lor, asemenea are un șef, un arhivar și doi copişti. Și notați că serviciul acesta are cele 14 pepiniere din țară și cari în loc de a se desființa, după cum auzeam vorbîndu-se aci, se vor face 16 la anul viitor.

Căci s'a proiectat o nouă pepinieră în Dolj și una în Covurluiu, pentru ajutorul regiunilor viticole din acele părți.

Al 3-lea serviciu, de acest fel, este al pescăriilor, și acolo aveți un inspector ca șef, cu un ajutor, un verificator, și un copist.

Ce rezultă, D-lor, din toate acestea? Dacă ar rezulta numai că s'a satisfăcut ambițiunea unei persoane oare-care, răul nu ar fi fost tocmai prea mare.

Toți acești șefi, fără serviciu în realitate, ne-ar fi dat ideea acelor principate mici, în care puteai să dai la hotar cu praștia. (Ilaritate).

Dacă în realitate, răul este însutit mai mare, pentru că grandomania cum știți, n'are margini, și fie-care șef a voit să rămie de capul lui, și ast-fel unele servicii au rămas fără control.

Vă dau un exemplu, D-lor, la comptabilitate avem peste 30 de funcționari, însărcinați să facă comptabilitatea întregului Minister.

Ei bine! A venit un principe de aceștia mici, acela de la serviciul pescăriilor și a zis: «eu nu vreau ca comptabilitatea serviciului meu să se facă în Minister. Vreau să am la serviciul meu un comptabil». Și s'a pus la serviciul pescăriilor un comptabil.

Care a fost, D-lor, rezultatul acestei tendințe?

Rezultatul este că de la 1895, de cînd s'a luat pescăriile în regie, compturile pe cei d'intîi 3 ani nu sînt verificate și pe cei 2 ani din urmă compturile nu au fost încă înaintate la Minister, și

astăzi temnița din Tulcea geme; sînt o mulțime de funcționari cari au recunoscut singuri, că au mîncat banii Statului. Cînd acesta e rezultatul, cum putem spune, D-lor, că organizațiunea acestui serviciu este bună?

Dar nu e numai atît. D-lor, v'am arătat pînă acum diviziile, secțiile, serviciile cari, toate au bine, rău un căpătîiu.

În acest Minister sînt însă și servicii fără căpătîiu. Să-mi dați voie să vi le citez.

Este biourul planurilor și documentelor care nu are nici un șef, și cînd am întreat de cine depinde? Mi s'a răspuns că nu depinde de nimeni. (Ilaritate).

Și cînd m'am dus acolo, ce am constatat cu ochii mei? Lasă că e un șef de biou și un ajutor, bietul șef și acela ofticos ca și serviciul lui. (Intreruperi).

Dar credeți oare că documentele Statului se dau, se iaă cu veri-o regulă? Vă înșelați. Nu se trimite măcar o adresă sau o notă de serviciu. Și acest biou atît de important funcționează detașat și abstracție de toate cele-lalte servicii ale Ministerului. Merg mai departe: serviciul advocaturei. Credeți oare că e veri un biou al contenciosului în Minister, cu toate că Statul are sute și mii de procese? Nici unul. Există un avocat-inspector însărcinat ca să controleze pe cei din județe, dar biourul lui nu are nici o legătură cu direcțiunea centrală a Ministerului; el știe ce face, afară de cazul cînd se întimplă ca ministrul să-l vadă și să-l întrebe ce a făcut. Aceasta, bine, rău, pentru procesele din județe; pentru procesele din București, însă nu avem nici un contencios. Avem consiliul de advocați, cu un secretar. Dar știți ce este secretarul unui consiliu, cînd este consiliu, pune consiliulul cestiunile; dar ca să poți apuca pe cine-va din administrație, pentru ce s'a perdut cutare sau cutare act; pentru ce s'a amînat fără cuvînt un proces, nimic. Un serviciu fără căpătîiu.

Cu personalul ingineresc, aceiași situațiune. Cu personalul inspectorilor domeniali, același lucru; inspectorii nu depind de nici un serviciu, de nici o direcțiune. Dacă se întimplă să vad pe podul Mogoșoaiei un inspector plimbându-se, trec în carnet atunci, if daă de lucru. Am făcut foile săptămânale pentru toate serviciile exterioare, și mi s'a întimplat să vad pe ele săptămîna întregă nota următoare: «n'am avut nimic de lucru».

Cînd am văzut această stare de lucruri, cea d'întîi idee care m'a venit a fost: nu se poate, trebuie să se organizeze într'un mod oare-care aceste servicii, nu mai pot să rămîie așa.

Și cînd m'am gîndit să fac organizarea, am cerut să mi se dea lucrările ce au făcut predecesorii în această privință.

Mi s'a prezentat o schiță de proiect a lui Păucescu, am mai găsit o schiță a D-lui Misail, fost secretar-general la Minister; dar D-l Carp n'a lăsat nimic? am întreat. Mi s'a răspuns: știm că a lucrat ceva personal, dar a luat lucrările cu D-sa. Nu se poate mi-am zis ca D-l Carp, să nu se fi gîndit la această organizare; și apoi era ceva care îl silea să se gîndească; era palatul Ministerului.

D-I Carp a fost, cum v'a spus D-I Vlădescu, un ministru mare, și eă voiă adăoga: și cheltuiitor, căci măririle cu cheltuială mare se țin. Dacă am face socoteala milioanelor cheltuite de D-I Carp, nu știu la ce rezultat am ajunge. D-I Carp a făcut, cum știți palatul, și cine vrea să facă un palat Ministerului, se gîndește negreșit la clădirea lui, în raport cu organizarea ce o are în cap, dacă nu pe hîrtie.

Am voit dar să văd în ce condițiuni s'a clădit acest palat, și am găsit contractul încheiat cu arhitectul.

În acest contract se vorbește la art. 1, de clădirea palatului, conform cu programul adoptat.

Am întreat atunci unde este programul? Nu l'am găsit nicăeri; și ușierul de la cabinetul secretarului general îmi spune: este aci, D-le ministru, l'am adus eă de dincolo cînd ne-am mutat și l'am băfut în perete aci.

Ei bine! Și clădirea și programul ei, sînt o protestare vie contra ideii de astă-zî a D-lui Carp.

Din acel program am văzut, D-lor, că D-I Carp împărtea Ministerul în șase direcțiuni, a căror nomenclatură este trecută aci.

Spun acest lucru nu pentru ca să arăt care este organizarea cea mai bună, cea prezentată de noi, sau aceea de D-I Carp. D-sa nu s'a pus pe acest teren, ci pentru că D-sa a conchis că nu trebuie să facem nici o organizare și pentru că a adăogat, că cu organizarea ce o facem, noi distrugem trei servicii.

În acel program, o repet, găsesc că D-I Carp făcea 6 direcțiuni și anume: direcțiunea agriculturii și domeniilor, a comptabilității, a minelor, a comerciului și industriei, a silvică și a statisticei.

Noi facem numai 4, pentru că, între altele trebuie să facem și economie.

D-I Carp era în epoca de aur, și noi sîntem în epoca de aramă.

Domnia-sa administra pe atunci pe cînd robinetul rentei se învîrtea cu ușurință, și așa de repede, în cît băgase în capul unor oameni politici ideia: «împrumutați-vă dacă voiți să vă îmbogățiți».

Astă-zî, cum știți, nu ne mai putem să împrumutăm, ci trebuie să muncim pentru a putea plăti împrumuturile făcute altă dată fără nici o socoteală.

Pe acest teren, înțeleg, D-lor, discuția dacă trebuie șase, patru, sau numai trei direcții, dar discuțiune, că nu trebuie organizație, aceasta nu poate fi de cît în mîntea unui om care nu are în vedere partea obiectivă și că preocupate, o organizație este necesară.

Acum vin la al doilea punct, dacă prin proiectul nostru ea e rațională făcută?

E rațională D-lor, fiind-că în administrația centrală a Ministerului, după proiectul nostru nu rămîne nimeni care să zică, că e de capul său și fiind-că organizația propusă e bazată pe oare-care clasificăție care reiese din natura și afinitatea serviciilor.

Clasificația ce o facem noi coprinde patru direcții; direcția

secretariatului său administrativă, numiți-o cum voiți, e partea administrativă a Ministerului.

Noi am numit-o direcția secretariatului.

Fiind-că partea aceasta curat administrativă, fie sub direcția secretarului general, numai de amărăciunea că nu se vede satisfăcut îndată de ambițiunile sale personale.

În programul D-lui Carp, mai văd, D-lor, cite-va servicii-anexe: registratura, conservarea planurilor, etc.

Cînd s'a aplicat însă planul definitiv, se vede că autorii acestui program s'aŭ mai gîndit, și direcția agriculturii la un loc cu domeniile a făcut-o alături cu a industriei și comerțului, pe planul definitiv și aprobat de primărie această schimbare.

De aci reese că eu am dat acestei direcții partea personalului, a comptabilității, a registraturii, a statisticii.

Nu găsiți oare D-voastre, că este mai rezonabilă această diviziune de cît direcțiunea așa cum a fost pînă acum? Și cu unele din aceste servicii rasna?

Am venit la alte ramuri de servicii și am zis: avem agricultura, industria și comerțul, ce facem cu aceste trei ramuri? Să facem trei direcțiuni? În starea în care ne găsim ar fi fost o cheltuială prea mare, poate chiar luxul.

Este adevărat că în Franța este un Minister numai pentru agricultură și altul numai pentru comerț, dar acolo aceste ramuri sînt așa dezvoltate, în cît trebuie să fie la o parte.

La noi, însă, mai cu seamă în timpul de față cînd avem trebuință de economii, am zis, este rațional ca agricultura să fie separată de comerț și industrie, și am chibzuit să facem o direcție a agriculturii și o alta a comerțului și industriei.

Astăzi acestea formează o singură diviziune cu trei birouri: unul pentru agricultură, altul pentru comerț și altul pentru industrie.

Ne-am zis, că nu se poate ca dezvoltarea ce urmează să dăm acestor trei ramuri importante, să rămînem în starea în care ne găsim astăzi.

Rămînea acum partea relativă la administrarea averii Statului. Ministerul acesta este și Minister al Domeniilor, adică are sub direcțiunea sa și proprietățile Statului. Aci D-l Carp, prin programul său, punea secțiunea silvică de o parte și secțiunea Domeniilor de altă parte; noi am zis și pentru economie și pentru rațiune, că aci trebuie să fie o singură direcțiune a Domeniilor și pădurilor Statului.

Aceasta este împărțirea făcută de noi, în acest proiect de lege.

Aci aŭ născut obiecțiunile de două naturi, însă mai înainte de a intra în critica lor, să vă arăt împărțirea, sau clasificarea și organizarea serviciilor din diferitele direcțiuni.

Toate serviciile cari sînt afine între ele le-am legat, D-lor, împreună. Ast-fel serviciul proprietății ne-am zis, poate să aibă procese și atunci am făcut legătură între el și contencios; pepinierile, viticultura aŭ o legătură cu agricultura și atunci le-am pus la un loc cu agricultura și așa mai departe.

Viu acum la obiecțiunile. Onor. D-l Carp a spus că cu aceasta am prăpădit, am desființat unele servicii, și D-sa a mers mai departe, a zis că am distrus tot Ministerul, înființând acele patru administrațiuni regionale.

(Va urma).

COMERCIUL LEMNELOR

Din Rusia, prin Kronstadt s'a exportat la începutul navigației o mare cantitate de material fasonat din iarnă; pentru Anglia și pentru Olanda s'a exportat de asemenea prin Rotterdam și Amsterdam.

Stabilimentele de cherestea din Kronstadt, au încheiat contracte pentru țările următoare, în proporții diferite: Cu Anglia 57%, Olanda 25%, Germania 9%, Franța 5%, Belgia 25% și Danemarca 1/2%. Exportul scândurilor se va micșora simțitor din cauza marelui cantități de lemn rămas la locurile de exploatare, neputând fi scos din pricina timpului nefavorabil din anul acesta. Comerțul intern are șanse bune, oferte puține și cereri multe; prețurile se urcă simțitor.

* * *

Veniturile pădurilor Rusiei Europene pentru două luni.—

Pentru lunile Ianuarie și Februarie 1902, venitul pădurilor s'a ridicat la 8.018.639 ruble = 21.772.530 lei. În anul 1901 pentru aceste două luni, venitul era de 9.875.925 ruble, și în 1900 era 8.487.254 ruble. În comparație cu anii trecuți și în aceeași epocă, veniturile s'a micșorat cu 1.857.286 ruble. Această diminuare se explică prin lipsa totală ce se resimte printre locuitorii și criza generală din imperiul întreg.

* * *

Importarea materialului lemnos în Anglia, pe timp de la 1 Ianuarie — 1 Maiu 1902. — În intervalul de la 1 Ianuarie la 1 Maiu 1902, Anglia a importat diferite materiale lemnoase în cantitate de 1.373.384 load în comparație cu 1.393.155 l. în anul 1901 și 1.239.083 în anul 1900. Evaluarea totală a acestei cantități de material importat se ridică la suma de 3.005.832 l. lire sterline, contra 3.337.959 f. l. s. în anul 1901 și 2.954.643 f. l. s. în anul 1900. În comparație cu anii trecuți, rezultă o scădere a importului cu 332.127 f. l. s.

Un tablou întocmit după țările de unde importă Anglia materiale diferite, brute și fasonate, arată cantitatea și prețurile ce au variat la această epocă în anii 1901 și 1902.

Lemn brut din :	Cantitatea importată		Evaluarea	
	1901	1902	1901	1902
	Tond.		f. l. s.	
Rusia	36.112	46.271	79.151	95.713
Suedia	128.600	128.744	188.129	168.300
Norvegia	124.615	109.765	188.006	140.538
Germania	63.798	49.771	162.331	125.873
Statele-Unite	51.953	53.102	260.479	237.680
India	14.259	16.259	177.390	201.132
Canada	5.155	3.803	17.344	11.160
Diferite țări	330.311	340.803	340.122	318.483
Total	755.301	748.518	1.412.952	1.318.879

Lemn fasonat din :

Rusia	47.355	41.564	120.741	88.975
Suedia	121.056	119.534	344.626	289.316
Norvegia	183.793	192.347	524.809	497.525
Statele-Unite	157.336	140.957	559.334	463.654
Canada	95.978	98.629	269.313	247.489
Diferite țări	32.336	31.835	106.184	99.394
Total	637.854	624.866	1.925.007	1.686.953

In total, lemn brut

<i>și fasonat :</i>	1.393.155	1.373.384	3.337.959	3.005.832
---------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Afară de aceste, a mai importat diferite produse lemnoase pentru 1.577.315 f. l. s. pentru 1901 și 1.593.968 pentru 1902.

Din cifrele comparate rezultă o diminuare pentru Statele-Unite la 721.334 f. l. s. contra 819.813 din 1901 și de asemenea pentru Canada importul s'a micșorat la 258.667 f. l. s. contra 287.000 din 1901. Din Peninsula Scandinavică materialul lemnos importat se ridică la 1.245.570 f. l. s. în 1901 contra 1.096.279 în 1902, cu 12% în minus pentru 1902. Importul din Rusia s'a micșorat puțin simțitor.

Gh. D. Belinschi

Silvicultor aj. Dom. Coroanef Bicaz.

* * *

Cu privire la comerțul lemnului, reproducem după „Cronica“ următoarele :

De multă vreme oameni experți, cari cunoșteau valoarea bogățiilor țării noastre, profetisau dezvoltarea economică la care trebuia să ajungă într'o zi codrii și câmpiile sălbatice d'acum 50 de ani.

Să ne ocupăm numai de lemnărie.

Iată ce găsim publicat în *Dictionnaire universel théorique et pratique du commerce et de la navigation*, la pag. 322 vol. I, ediție din 1859, vorbind despre comerțul de lemnărie:

„*La Moldavie elle-même est venue faire ses offres ; et son éloignement ne sera pas longtemps un obstacle aux relations commerciales qu'elle provoque, dès qu'elle aura perfectionné ses voies de communication, etc.*“

Da, este adevărat, România de mai mulți ani încă, și-a organizat aproape în mod destul de satisfăcător căile sale de comunicațiune pentru ca să poată da comerțului său de export pentru lemnărie o importanță simțitoare. Astăzi lemnăria romină nu atinge numai porturile Turciei, Greciei, Italiei, Franței, Germaniei și Englierei, unde se fac colosale transacțiuni, ci și porturile celor-l-alte continente.

Dacă progresul pe care l'a făcut acest comerț într'un interval așa de scurt trebuia să ne mirească, datorî sintem, ca această importanță atât de prețioasă, să știm prin muncă a o conserva ne-alterată.

Comerțul de lemnărie la noi în țară se face în următoarele două forme :

a) Din lemnăria indigenă, și

b) Din lemnăria de transit din Austro-Ungaria (Bucovina și Galiția).

Comercianții exportatori se aprovizionează din interiorul țării cu toate speciile de lemnărie indigenă, fasonată sau brută, se aprovizionează asemenea și cu lemnăria de Bucovina și Galiția. Lemnăria de Bucovina și Galiția care se aduce ca transit, formează pentru exportatorii din portul nostru Galați, o complectare de specii sau cum se numește în limbajul poporului și al comercianților, formează cișit; așa dar, se face evident că ambele aceste două surse de lemnărie se alimentează una pe alta și se desface împreună, cu alte cuvinte lemnăria indigenă își găsește debușeurile sale prin concursul lemnăriei din Austro-Ungaria și vice-versa.

Încă din anul 1887, camera de comerț din Galați, sesizată fiind de D-l ministru al comerțului de a se pronunța asupra unor cesiuni relative la exportul de cherestele, zicea: «Nu se lucrează în interesul țării dacă nu se conservă Galațului importanța și renumele ce și l'a câștigat pe piețele Europei precum și în alte continente, de primul și cel mai important centru pentru exportul și comerțul de cherestea».

Guvernul nostru, care a împărtășit aceste vederi economice, prin înlesnirile pe cari le-a acordat, acestui comerț, a reușit a face ca într'un interval numai de 15 ani, să avem astăzi în țară în loc de 2—3 fabrici de cherestele cari exista în 1887, peste 45 de asemenea fabrici, cari, afară de materialul suficient și abundant putem zice, cu care alimentează întreaga țară, face un export colosal de lemnărie fasonată.

Avintul, pe care într'un interval așa de scurt l-a luat exportul lemnăriei în țară la noi, se datorește în special și circumstanței că, portul Galați a fost unicul care a servit și pentru exportul transit al lemnăriei de Bucovina și Galiția, cu drept cuvânt dar putem zice așa după cum am afirmat-o mai sus că, numai alimentându-se una cu alta aceste două izvoare de lemnărie, comerțul nostru de export s'ar putea menține la înălțimea și importanța sa.

Este elementar cunoscut, că comercianții angroșiști din străinătate și chiar marii și micii fabricanți, nu se pot considera aprovizionați în mod regulat de lemnărie fasonată și ne-fasonată, dacă în depozitele lor nu posedă în același timp lemnărie de Bucovina și Galiția, precum și lemnărie din România propriu zisă. Pentru construcțiuni, pentru lucrări publice ca și pentru diverse fabricațiuni, pururea lucrările se fac combinându-se ambele aceste două naturi de lemnărie.

În fața celor ce preced, se face evident că orî-ce piedică, fie ea de orî-ce natură, care ar paraliza mișcarea exportului prin portul Galați a ambelor izvoare de lemnărie, despre care am vorbit mai sus, este și constituie o pagubă reală pentru comerțul țării noastre.

Nu fără o legitimă îngrijire s'a văzut că onor direcțiune a căilor noastre ferate, de vre-o 2—3 ani pune piedici colosale mișcării de transit a lemnăriei din Austro-Ungaria; aceasta după noi constituie o pagubă vădită, atât pentru comerț, cât și pentru venitul Statului, care perde transportul a cel puțin 15.000 de vagoane de la Burdujeni la Galați, marfă care actualmente se exportează prin Odesa.

Afară de partidele cele mari cari se exportă, lemnăria de Bucovina și de Galiția nu este o marfă care se strecoară numai prin țară pe la noi pentru a fi exportată, ea se negociază chiar; prin urmare, portul nostru Galați este o piață unde se negociază nu numai lemnăria indigenă ci și cea de transit.

Mișcați de importanța economică ce reprezintă această cestiune, ne place a crede că guvernul nostru va lua cele mai energice mă-

suri pentru a protege comerțul de lemnărie, făcînd ca transitele cari au luat calea Odesei, să revie Galațului, sau mai bine zis țării noastre.

Nu pentru 20.000 lei cît pretinde C. F. mai mult peste suma cuvenită cu exportatorii, trebuie să sacrificăm un comerț așă de important al țării, și să lăsăm pe drumuri mii de oameni cari își găseau munca la descărcarea vagoanelor în port și încărcarea lor în vagoane.

Rusia, pentru o distanță de 380 kilometri de la punctul de pornire a mărfii și pînă la Odesa, percepe o taxă pe căile ferate mult mai mică de cît se percepea de noi de la Burdujeni la Galați, care este o distanță aproape pe jumătate. Pierde oare Rusia prin aceasta ceva? Nu, negreșit, acela care pierde sîntem noi; pentru că dorind ca să avem 20.000 lei mai mult, am pierdut traficul pe C. F. care ne procura anual peste o jumătate milion, am pierdut importanța comercială, am pierdut în fine mijlocul de existență a unui mare număr de oameni muncitori în portul Galați.

„Cronica“.

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Statistica torenților

Domnule Membru,

În ședința a 2-a a Adunării generale, ținută în ziua de 8 Maiu a. c., a Societății **Progresul silvic**, în urma discuțiunii asupra chestiunii pusă la ordinea zilei: *Indicațiunii și expunerii asupra localităților, pe unde s'au format eroziuni cu caracter torențial, cauzele și mijloacele de remediare pentru cele formate, și de prevenire pentru cele în formațiune*, s'a luat hotărîre, după cum și D-voastră prea bine cunoașteți, de a se autoriza Comitetul, a întocmi în timpul cel mai scurt posibil, un chestionar destinat a servi la facerea unei anchete, în scopul de a se constata importanța daunelor pricinuite țării de către numeroșii torenți aflători atît în regiunea colinelor cît și a munților proprii ziși.

În conformitate cu această deciziune, Comitetul, în ședința din 17 Iulie, a și alcătuit alăturatul chestionar, --

Anexa A. — cuprinzînd principalele cunoștințe, cari ne vor pune în măsură de a ne da seama despre intensitatea răului de care suferă întreaga țară, despre consecințele funeste ale torenților.

Statistica în această privință, care se va face, sper, cu mult spirit de discernămint, va fi, grație concursului D-voastră luminat, din cele mai interesante, ea ne va înfățișa icoana vie a pagubelor imense ce se ocazionaază agriculturii, fundamentul economiei noastre naționale, prin transformarea în pămînturi sterile, absolut improductive, a celor mai mănoase, mai fertile locuri de cultură; ea ne va dovedi în același timp, prin cifre indiscutabile, că prima operațiune ce trebuie făcută în interesul asigurării bunului regim al apelor, — ante-mergătoarea orî-cărei întreprinderi, avînd de țintă irigațiunile de pildă, orî canalizarea și rectificarea cursurilor rîurilor noastre, — este corecțiunea și stingerea torenților din valea Topologului, a Prahovei, a Slănicului, a Buzăului, etc.

Spre a stimula și mai mult zelul unora din D-voastră, precum și a oferi o mică compensație acelorora, cari prin munca, prin priceperea, prin patriotismul lor pus în serviciul unei cauze de interes general, vor fi alcătuit cea mai conștiincioasă lucrare, Comitetul a hotărît ca, cu toate puținele mijloace de care dispune Societatea, după examinarea răspunsurilor ce se vor primi, să deacearnă și un premiu, a cărui importanță se va fixa ulterior.

Afară de răspunsurile la chestionarul menționat, sinteții rugați a complecta și tabloul aci anexat, — *Anexa B.* — destinat a simplifica lucrarea de coordonare și interpretarea datelor statistice referitoare.

Rezultatul se va adresa la sediul Societății Progresul Silvic, din strada Știrbei-Vodă No. 3, cel mult pînă la 1 Aprilie 1903 a. c.

Președinte, **ION KALINDERU.**

Anexa A.

Chestionar relativ la statistica torenților.

1. Numele cunoscut în localitate al torențului, al ravenului său al piriului cu caracter torențial.

2. Pe teritoriul cărei comune săă cătune se află situat, în ce plasă și în ce județ?

3. Este el un *torent simplu*, cu un singur canal de scurgere, orî un *torent compus*, adică format din reunirea mai multor ravene, dînd ast-fel naștere la un canal de scurgere principal, ramificat în în mai multe altele secundare?

4. Altitudinea absolută — dacă este posibil — a locului de unde 'și ia originea torentul, precum și a extremităței conului săă de dejecțiune, saă a punctului unde torentul dă direct într'un riū, orî într'alt curs de apă, în care se varsă, orî cel puțin diferența de nivel, altitudinea relativă între aceste locuri.

Se va putea determina aceasta, servindu-vă saă de charta Statului-major romîn — unde există deja — prevăzute cu curbe de nivel, orî cu un barometru arenoid saă cu ajutorul unui nivelment indirect, cit de repede făcut.

5. Dacă torentul în chestiune este alcătuit din cele 4 părți ale sale constitutive :

a) *Bazinul de recepțiune* : partea sa superioară, în general în forma unei depresiuni concave, unei pilniî une-orî enorme, pe suprafața căreia se scurg apele de ploî, saă provenite prin topirea zăpezii de primăvară ;

b) *Canalul de scurgere* : porțiunea imediat vecină a căreî albie în general foarte îngustă este limitată de maluri foarte înclinate, de multe orî chiar abrupte ;

c) *Conul de dejecțiune* : partea din vale, unde torentul saă ravenul părăsesce regiunea munților orî a dealurilor propriū zise, și panta sa micșorîndu-se, torentul se descarcă și depune materialele (pietre, bolovanî, etc.) ce conține ;

d) *Albia de scurgere* : porțiunea ce separă extremitatea conului de dejecțiune de cursul de apă al căruî afluent este.

În cazul contrar, care anume din aceste părți lipsește ?

6. Suprafața aproximativă, exprimată în hectare a bazinului de recepțiune, lungimea canalului de scurgere și întinderea porțiunei limitată de proiecțiunea horizontală a liniei formată de partea superioară a malurilor sale directe. — Suprafața conului de dejecțiune — dacă există — în funcțiune de lungimea bazei sale resfirate în vale, asemănîndu-se în proiecțiune cu un triunghiū și a înălțimei sale pe jumătate. — Distanța parcursă de albia de scurgere, — dacă există — și întinderea de pămînt ce ocupă.

Aceste date în mod exact nu se pot obține de cit cînd fiecare torent, raven sau piriu torențial, va forma obiectul unei monografii, a unui studiu special amănunțit, care precede imediat începutul lucrărilor de corecțiune, și anume, atunci cînd se fixează perimetrul lor, cînd se ridică în plan, nu numai părțile sale constitutive, dar și terenurile împrejmuitoare etc.; mulțumită însă obținutei d-voastră în lucrări de topografie, va fi ușor a vi le procura asemenea științe prin apreciere din vedere, printr'o simplă măsurătoare cu lanțul sau panglica metrică pe ici pe colea; ori servindu-vă de charta noastră forestieră, de aceea a Statului-major român sau austriac etc. Dacă vă este cu putință, de și nu este absolut necesar, puteți anexa și cite o schiță de plan a întregii porțiuni brăzdată de torenți.

7. Descrierea generală a torentului, indicînd pe scurt, dacă bazinul său de recepțiune este împădurit sau nu, înrădit sau nu peste tot locul, dacă baza mineralogică apare pe alocurea la suprafață sub formă de bolovan, de blocuri de stîncă etc. Ce pantă medie sau predominantă are terenul în chestiune?

Adîncimea canalului de scurgere în raport cu înălțimea malurilor. Dacă talazurile acestor maluri sînt înrădite, ficsate prin vegetațiune aborescentă, sau din contră prezintă surpături, și în cazul acesta pe ce anume suprafață? Dacă malurile în chestiune sînt ori nu minate de izvoare subterane, din care cauză pămînturile vecine sînt și mai mult supuse ponoarelor, prăbușirilor. Compozițiunea mineralogică și originea geologică a terenurilor străbătute de fiecare torent. Natura petrografică și dimensiunile minime și maxime a materialelor, afară de particulele teroase și de nisipul mărunt — cel mai mult transportate de torenți în epoca creșterii lor maxime. Pînă la ce distanță în stînga și dreapta canalului de scurgere, se resimte efectele eroziunilor ocazionate de către apele torentului? Dacă din cauza acestei nestabilități, scufundări de pămînturi, s'a pricinuit deja prejudicii proprietarilor respectivi, caselor lor de locuință, etc.?

Cum variază declivitatea terenului în canalul de scurgere, precum și la ce cifră se poate socoti panta medie, ori cea predominantă? Volumul prin apreciere al materialelor depuse în conul de dejecțiune. Ce soiuri de plante (dacă sînt), cresc actualmente pe suprafața acestui con, și dacă proprietarul locului trage din acestea vre-un profit oare-care?

Albia de scurgere — dacă există — urmează direcțiunea celei mai mari pante, ori este formată din mai multe ramificațiuni?

8. Se poate cunoaște data, fie chiar aproximativă, a apariției torentului în localitate? Care este cauza primei sale formațiuni, precum și ce contribuie mai mult ca el să ia astăzi o dezvoltare din ce în ce mai mare?

9. Apa în torent sau raven este în continuu curgătoare ori seacă în cea mai mare parte a anului?

10. Terenul brăzdat de întregul parcurs al unui torent, aparține unuia sau mai multor proprietari particulari și în cazul acesta provine dintr-o veche delimitare de la 1864? este el un pământ moștenesc, ori aparține Statului, Domeniului Coroanei, sau altui stabiliment public? La ce cifră se poate evalua pagubele suferite de proprietarii respectivi din cauza consecințelor directe și indirecte ale torenților?

11. Prin ce anume fapte concrete se poate pune mai bine în evidență diversele fenomene de torențialitate cu un caracter mai pronunțat care au avut loc? În ce anume an urmările lor au fost mai funeste și cam la ce cifră ani de interval se reproduc în termen mijlociu?

Cite-va povestiri exacte și amănunțite ale martorilor oculari din localitate, demni de încredere, care au asistat la manifestarea acestor fenomene, care au văzut începutul intrării în activitate a torentului, epoca creșterilor maxime precum și daunele cauzate, sînt de multă însemnătate pentru scopul ce-l avem în vedere.

12. Sa întimplat din cauza torenților accidente de persoane, etc. și în ce anume împrejurări?

13. Comunicațiunea publică pe sosele, pe drumuri, etc. este ea adese-ori periclitată? au provocat torenții cînd-va distrugerea podurilor sau a altor lucrări de artă, de pe șosele sau căi ferate și anume cînd și în ce loc? Măsurile de apărare sau de remediere, pe care autoritățile în drept obicînuiesc a lua în asemenea cazuri, sînt sau nu îndestulătoare și pe ce anume dovezi se sprijină părerea emisă?

14. Care este cauza de ordine generală care a provocat în localitate sau în regiunea cunoscută de D-voastră, formațiunea torenților? La ce anume cifră se urcă întinderea terenului pierdut pentru tot-d'a-una pentru agricultură și ce măsuri de îndreptare sinteți D-voastră de părere a se lua?

Răspunsul la acest chestionar, va fi însoțit de un tablou resumativ al științelor cerute, după modelul anexat.— *Anexa B.*

In ce consista pagubele cauzate *)

Valoarea daunelor

Ha	Ha	Ha	Pe șosele	Pe căi ferate	Case de locuință distruse	Vite înecate și soai lor	Victime omenești: bărbați, femei, copii	Pământ devenit improductiv		Terenuri surplus		Terenuri vecine instabile, care au pierdut din valoarea lor		Poduri sau alte lucrări de artă		Case de locuit distruse		Vite înecate		TOTAL		
								Lel	B.	Lel	B.	Lel	B.	Lel	Lei	L	B.	Lel	B.	Lel	B.	

OBSERVAȚII

*) Dacă vor fi și alte soiuri de pagube, se va mai deschide atâta coloane câte vor fi de trebuință.

INFORMAȚIUNI

După situația tezaurului de la 31 Iulie, încasările făcute pînă la această dată din vînzări de lemne în comptul exercițiului 1901—1902, sînt de Lei 5.605.150 bani 78, față de Lei 7.091.286 bani 62, incasați pînă la aceeași dată în exercițiul 1900—1901.

În comptul exercițiului 1902—1903, pînă la aceeași dată, s'aŭ încasat Lei 639.902 bani 49, față de Lei 528.917 bani 99, incasați pînă la aceeași dată în exercițiul 1901—1902.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Octomvrie, s'aŭ ținut licitații la Craiova, București, Iași, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău și Bîrlad pentru vînzarea spre tăiere a 228 păduri ale Statului.

* * *

La 15 Octomvrie se va ține licitație pentru arendarea a 238 moșii, rămase nearendate la licitațiile precedente.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 și 15 August, s'a confirmat vînzarea a 21; iar din cele licitate în zilele de 9, 12 și 15 Septemvrie, s'a confirmat vînzarea a 31 păduri.

* * *

Domniile silviculor *C. Rădulescu* și *C. Opran* aŭ fost trimiși spre a face școala de silvicultură de la Tharand.

* * *

D-l silviculor *David D. Petrescu*, a fost admis ca membru al societății.

* * *

Următoarele mutări s'aŭ făcut în corpul silvic pînă la 1 Octomvrie: D. L. Rusescu, silviculor-șef, a fost mutat de la regiunea 6 București la regiunea 8 de Slatina.

D. N. Pușcaru, silviculor cl. II, fost șef al ocolului Cerna, se permută la ocolul Tîrgu-Neamțu, în locul d-lui D. Georgescu.

D. D. Georgescu, de la ocolul Tg.-Neamțu, se permută la ocolul Mitreni, în Ilfov, în locul d-lui N. Ionescu.

D. N. Ionescu, șeful ocolului Mitreni (Ilfov), se transferă la ocolul Slăvești (Teleorman), în locul d-lui I. Guguianu.

D. I. Guguianu, de la ocolul Slăvești, trece la ocolul Comana, în locul aflat vacant.

D. M. Bădescu, de la ocolul Cerna, trece la ocolul Țigănia-Drăgănești (Teleorman), în locul d-lui Opran, trimis în străinătate.

* * *

Pînă la 1 Octomvrie aŭ achitat cotizațiile și abonamentul pentru a. c. următorii membri și abonați:

Membrii: Anania M., Armășescu C., Belinschi Gh. D., Berian A., Bibescu A., Bibescu Em., Boiu Olimpiu, Cartianu Th., Christescu I., Codrescu Gh., Colțescu St., Cosmescu Al., Crișan Gr., Davidescu Fl., Dobrescu D., Kalinderu I., Manolescu C. R., Merenzeller O., Marinescu N.,

Nădejde N. C., Panaitescu C., Popescu I., Popovici Gh., Precup A., Săftoiu Gh., Stamatescu I. St., Droc I., Ionescu N., Papinian D., Zaharov F.; în total 30 din 200.

Abonați: Casa Regală, Administrația Domeniului Coroanei. Brigada A. D. C. Bușteni, Brigada A. D. C. Gherghița, General Gh. Manu, Societatea Bour și Ața, Sturdza D., General Vartiadi, Epitropia Sf. Spiridon din Iași, în total 9.

MIHAIL EUSTATIADI

Mare proprietar, membru activ al Societății *Progresul silvic*; după o scurtă suferință, a încetat din viață, în ziua de 13 Septembrie a. c., la proprietatea sa *Ciulnița-Eustatiadi*, din jud. Muscel.

Clima lunii Iulie 1902 st. n. la București-Filaret

Iulie 1902 a avut un timp mult mai răcoros și o cantitate de apă mai mică ca de obicei.

Temperatura lunară 21 grade, este cu două grade mai mică ca normala. De la 1857 încoace, numai în doi ani această lună a fost mai rece ca acum, în 1884 și 1886, când temperatura lunară a ajuns numai la 20 grade. Perioada cea mai călduroasă, exceptând primele două zile ale lunii cari au fost foarte călduroase, este cuprinsă între 18 și 23; iar cea mai răcoroasă între 4 și 8, precum și zilele de 29 și 30. Ziua cea mai caldă este aceea de la 22, cea mai ridicată temperatură 36°3, având loc în precedenta sa. Ziua cea mai rece a fost aceea de la 4, minimum temperaturii înscriindu-se în ziua următoare. Aceste valori extreme ale temperaturii sînt cuprinse în limite normale, în alți ani maximum ajungînd pînă la 39°8 în 1882, iar minimum coborîndu-se la 7.8 în 1896. Zile de vară am avut 25; în general sînt 28.

Totalul precipitațiilor atmosferice 52 mm. este cu 23% mai mic ca cel normal; numărul zilelor cu ploae 8, nediferind de cel obicuit de cît cu una. De la 1865 încoace, în 13 ani a plouat în această lună mult mai puțin ca acum; în 1894 nu s'au strîns de cît 4 mm. de apă. Ploaia din noaptea de la 11 spre 12 a fost torențială și însoțită de furtună mare.

Vîntul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică mijlocie 754 mm. este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 5% mai uscată ca de obicei. Am avut cite 14 zile senine și noroase și 3 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali; 349 ore în 30, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 321 ore în 31 zile. Roua s'a observat în 20 zile, tunete și fulgere în 5.

În cursul acestei luni vegetațiunea și în special porumbul, a cam suferit puțin, din lipsa de ploae. Grînele s'au secerat și început a treera. La sfîrșitul lunii finetele au început a se cosi a doua oară. Caisele, corodușele, migdalele, s'au copt în cursul acestei luni.

Clima lunii August 1902 st. n. la București-Filaret.

Luna August 1902 a avut un timp normal de călduros și puțin mai secetos ca de obicei.

Temperatura lunară 23° este aproape egală cu normala. De la 1857 încoace, în 10 ani această lună a fost tot atît de călduroasă, în 23 mai rece ca acum, la 1884 temperatura lunară fiind abia de 18° iar în restul anilor mai caldă, la 1860, 1873 și 1890 ea avînd valoarea de 25°. Perioadele cele mai călduroase ale lunii sînt de la 2 la 11, de la 19 la 23 și ultimele 3 zile ale lunii, cari au fost relativ cele mai călduroase; perioa-

dele cele mai răcoase sînt formate din restul zilelor, intervalul de la 11 la 19 fiind cu deosebire rece. Ziua cea mai caldă a fost cea de la 9 cînd s'a înscris și temperatura maximă lunară 36°.0, iar cea mai rece la 14, minimum 8°.5 avînd loc a doua zi. Aceste valori extreme ale temperaturii, sînt coprinse în limite normale în alți ani, maximum ajun-gînd pînă la 40° în 1896, iar minimum coborîndu-se la 6°.8 în anul trecut. Zile de vară am avut 28; în general sînt 27.

Totalul precipitațiunilor atmosferice 43 mm. este cu 6% mai mic ca cel normal; numărul zilelor cu ploac 4, a fost însă pe jumătate de cît cel obicinuit. De la 1864 încoace în 22 ani a plouat în această lună mult mai puțin ca acum; în 1883 și 1897 abia s'au strîns cîte 3 mm. de apă. Ploaia din noaptea de la 12 la 13 a fost torențială și însoțită de manifestațiuni electrice.

Vîntul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică mijlocie 754 mm este mai mare cu 0.5 mm. ca normala. Atmosfera a fost cu 2% mai uscată ca de obicei. Am avut 26 zile senine, 4 noroase și 1 acoperită. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali, 369 ore în 30 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 312 ore în 30 zile. Roua s'a observat în 23 zile; tunete și fulgere în 4.

În cursul acestei luni lucrările agricole 'și-au urmat cursul lor în condițiuni favorabile, porumbul continuînd a suferi de secetă. Arăturile și semănăturile de rapiță a început a se face. Dintre fructe, prunele, mercele și perele vîratice s'au copt, iar către sfîrșitul lunii nucelul și persicele începuse a se coace. Strugurii de asemenea începuse a se pîrgui.

Clima lunii Septembrie 1902 st. n. la București-Filaret.

Vremea din cursul lunii Septembrie 1902 a fost în general normal de călduroasă și mult mai puțin ploioasă ca de obicei.

Temperatura lunară 17°.3 este aproape egală cu normala. De la 1857 încoace, în 15 ani această lună a fost mult mai rece ca acum; în 1862 mijlocia lunară a temperaturii fiind numai de 13°.5. Este de remarcant în distribuțiunea temperaturii două perioade bine distinate în această lună. De la 1 la 19 a fost o perioadă relativ destul de călduroasă, iar de la 19 la 29, una relativ foarte rece, ultimile două zile fiind iarăși călduroase. Cea mai caldă zi a fost la 1, temperatura maximă 34°.0 înscrisîndu-se la 13; cea mai rece la 23, temperatura minimă 0°.8 înscrisîndu-se a doua zi. Aceste valori extreme ale temperaturii sînt coprinse în limite normale; în alți ani maximum a ajuns la 36°.4 în 1894, iar minimum s'a coborît la 0°.2 în 1891. Zile de vară am avut 16, tocmai cîte avem în general.

Totalul precipitațiunilor atmosferice 26 mm. este cu 30% mai mic ca cel normal; numărul zilelor cu ploac 5, este mai mic cu 2 ca cel obicinuit. De la 1864 încoace, în 16 ani a plouat în această lună mult mai puțin ca acum; în 1892 nu s'a strîns nici măcar un milimetru de apă. Ploaia de la 9 a fost torențială.

Vîntul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică mijlocie 758 mm. este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 4% mai uscată ca de obicei. Am avut 17 zile senine, 10 noroase și 3 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali, 281 ore în 29 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 233 ore în 29 zile. Rouă s'a observat în 23 zile, brumă în 3, tunete și fulgere în 4.

Lucrările agricole s'au continuat în condițiuni favorabile pe alocuri, făcîndu-se mare parte din arăturile și semănăturile de toamnă în special de rapiță. Către sfîrșitul lunii, porumbul începuse a se culege. De asemenea strugurii sînt aproape cu desăvîrșire copti.

Institutul Meteorologic.

CONGRESUL AGRICULTORILOR

14, 15 și 16 DECEMBRIE 1902

Apel către proprietarii rurali

Cu toate sforțările individuale făcute de noi, agricultorii, spre a ne ameliora situațiunea și a obține din munca noastră justa remunerație, la care are drept orî-ce muncitor, vedem că aceste sforțări rămîn zadarnice și că din an în an beneficiile sînt mai mici pe cînd greutățile ce ne copleșesc devin mai mari.

Cauza acestei situațiuni dezaastroase pentru noi, agricultorii, se poate atribui în mare parte nepăsărei, sau, mai bine zis, apatiei ce ne-a dominat pînă acuma, făcîndu-ne să părăsim apărarea intereselor noastre; apatie care a cuprins și pe guvernele noastre, urmînd indiferența generală pentru adevăratele interese ale țarei, reprezentate de agricultură.

Se poate oare închipui România fără agricultură? Nu, și dacă agricultura e temelie avuției țarei, nu e datoria tuturilor și, în prima linie, de datoria noastră a agriculturilor să ne preocupăm de izvorul nostru de existență, de viitorul lui, spre a-l păstra și impuțernici? Și în adevăr, trebuie să ne gîndim serios la acest viitor căci nu sîntem de fel organizați pentru lupta economică ce avem de susținut. Concurența străină e fără milă și convențiunile comerciale care bat la ușă ne vor zdrobi cu desăvirșire, nepregătiți și dezarmați cum sîntem. Pe cînd cele-l-alte puteri sînt deja gata de mult, noi, n'avem încă nici o anchetă agricolă serioasă, pe care să ne putem sprijini pentru apărarea intereselor noastre.

Pe de altă parte, întreaga noastră economie rurală e adînc sdruncinată și compromisă prin lipsa aproape totală de măsuri ocrotitoare în privința agriculturii. Toate merg în voia înțimplărei: vitele nu le putem vinde de cit cu prețuri derizorii și pe apucate; comerțul cerealelor se face în cele mai defavorabile condițiuni, avînd a suferi pierderi din toate părțile: pierderi cu căile ferate, din pricina unei administrațiuni defectuoase; pierderi cu docurile cari ne pricinuesc mai multă pagubă de cit folos; pierderi cu instituțiunile menite a veni în ajutorul agriculturii, dar cari în realitate o speculează; pierderi din pricina lipsei unui biurou de informațiuni la ministerul agriculturii cari să ne orienteze în vînzarea produselor noastre.

Impozitele apasă destul de greu, mai cu seamă asupra noastră agricultorilor și în schimb nu ni se dă de cit foarte puțin. Serviciul medical e aproape nul în comune; poliția rurală asemenea; și cite alte multe neajunsuri.

O asemenea stare de lucruri nu mai e tolerabilă, și de aceea Societatea Agrară, compusă din proprietari rurali, îngrijită de situațiunea din ce în ce mai amenințătoare pentru viitorul agriculturii noastre, ridică glasul, dă strigătul de alarmă, și face apel la toți plugarii chemându-i la consfătuire, spre a'și spune și dinșii cuvântul lor asupra acestor chestiuni de o importanță vitală. Din desbaterile lor în acest Congres vor eși la lumină adevăratele păsurii ale agriculturii, pe cari le vom supune guvernului spre a le remedia.

Până acum nici-o-dată, noi agricultorii n'am fost consultați, nici ascultați, nici-o-dată nu ne-am consfătuțit între noi, și de aceea interesele noastre au rămas în părăsire. Starea agriculturii noastre e prea critică ca să mai sufere o aminare în rezolvarea chestiunilor ce ne preocupă. Congresul agricol, la care vă convocăm, e prima manifestare a agrarilor romini. Pentru prima oară agricultura noastră își va vedea apărătorii săi firești întruniți pentru salvarea ei, și urăm ca din acest Congres să nască o eră nouă pentru viitorul agriculturii țării noastre.

Comitetul Societăței Agrare.

Programul Congresului

După cum s'a spus mai sus, Societatea Agrară a marilor proprietari din România convoacă pe ziua de **14 Decembrie** a. c., în Capitala țării un Congres al agricultorilor romini.

Pentru a face acest Congres cit mai impunător, ca să fie într'adevăr o reprezentanță demnă al agriculturii rominești, a nevoilor ei, și pentru a face ca rezoluțiunile sale să fie ținute în seamă de cei în drept, e necesar ca să ia parte un număr cit mai însemnat de cultivatori și proprietari rurali și de persoane cari să interesează de bunul mers al agriculturii naționale.

Societatea Agrară face deci apel la toți proprietarii și cultivatorii rurali, publiciști economici și la toți acei cari doresc să vadă înflorind principala avuție a țării noastre, ca să participe la acest Congres, *primul Congres al agrarilor romini*.

Acei cari vroesc să se înscrie pentru a lua cuvântul la Congres, pentru a trimite saũ a citi un memoriũ saũ a face vr'o observațiune,

sînt rugați a înștiința din vreme Societatea agrară printr'o simplă scrisoare (Calea Victoriei, 55).

* * *

De pe acuma s'aă fixat liniamentele generale ale Congresului. Congresul va dura trei zile și vor fi ședințe publice: de dimineață și după amiază.

S'a hotărît că se vor trata următoarele chestiuni:

Sîmbătă, 14 Decembrie

Dimineața : Îmbunătățirea vitelor. Chestiuni veterinare. Remonta pentru armată.

După amiază : Convențiunile comerciale.

Duminică, 15 Decembrie

Dimineața : Legile pentru încurajarea agriculturii în genere și în special : Poliția rurală. Igiena. Reducerea numărului zilelor de sărbători la sate.

După amiază : Protecția agriculturii și a industriilor agricole. Transporturile pe căile ferate și cele maritime. Docurile.

Lună, 16 Decembrie

Dimineața : Impozitele. Cadastrul.

După amiază : Instituțiunile de credit: Credit agricol. Sindicate agricole. Comerțul cerealelor. Camerele de Comerț.

Proprietarii rurali cari se vor înscrie vor fi considerați de drept ca membri ai Congresului.

SILVICULTURA ȘI COMERCIUL

În urma îmbunătățirii și înmulțirii căilor de comunicațiune, s'a făcut o schimbare în comerțul de lemne, care înainte se mărginea aproape numai la îndeplinirea trebuințelor locale. Această schimbare, care a transformat în articole de negoț lemnele în cantități însemnate ce erau privite ca netransportabile, n'a rămas fără o adîncă înriurire asupra cunoștințelor comerciale, de cari aă necesitate silviculturii pentru a putea estima în chip rațional produsele pădurilor. Înainte vreme lemnul se vindea în cantități mici, ca material brut, pe bani gata și numai într'un cerc restrîns, afară de

împrejurimile orașelor mai mari, cari alcătuiau în cit-va o excepțiune. Din această pricină nici pădurile nu se exploatau, de regulă, după principiile de a obține economicește cel mai mare câștig curat posibil. În aceste împrejurări, ce îngrijire, ce dezvoltare, se putea aștepta de la o știință, care părea inferioară și care avea de scop comerțul produselor silvice și în special al lemnului ?

Schimbarea s'a făcut, cum am zis mai sus, abia după transformarea căilor de comunicație. Greutățile ce se întâmpinau în transportul lemnului și care împiedicau în primul rînd nașterea unui comerț mai vioid, au dispărut îndată ce a început a se arăta folosul îmbunătățirii mijloacelor de comunicațiune moderne. Înmulțirea populațiunii, fluctuațiunea ei progresivă precum și emigrarea în orașe, au dat un avînt puternic construcțiunilor, cari formează cel mai de căpetenie debușeu pentru lemne. Civilizarea neîntreruptă a traiului oamenilor, și avîntul neînchipt al industriei au deschis de asemenea un cîmp întins întrebunțării lemnului. Cererea de lemne ast-lel mărită și defrișarea unor păduri pentru a se câștiga teren pentru alte culturi au adus cu sine despădurirea multor ținuturi din țările mai bogate în masive păduroase, spre a satisface lipsa de lemne.

Acestea au fost împrejurările de frunte cari au înălțat negoțul de lemne în ultimii 50—60 ani și i-au dat dezvoltarea care o are în timpul de față.

E de sine înțeles că în asemenea condițiuni, normele, după cari se conduceau pînă atunci silvicultorii la evaluarea comercială a lemnului, au trebuit să sufere și ele o modificare în raport cu schimbarea intervenită în negoțul de lemne.

În locul comerțului mic s'a ivit negoțul mare și în măsura, în care s'au înmulțit treburile, au crescut și cerințele ce se puneau conducătorilor acestuia în privința spiritului de afaceri și de cunoștințe comerciale. Ca urmare a acestor pretențiuni s'a dezvoltat o parte însemnată din lumea comercială. Grupul foarte numeros al comercianților de lemne, administrațiunile silvice mai mari au recurs la înființarea unor secțiuni comerciale, speciale pentru desfacerea produselor lemnoase, puse sub direcția unor persoane cu cultură comercială, pe cînd silvicultorii au trebuit să se bizue, de regulă numai pe talentul lor natural pentru negoț — talent pe care îl posedau adese-orî, dar care era lipsit, din nenorocire, de pregătire, de dezvoltarea teoretică necesară.

Cum vor putea dar deslega silvicultorii diferitele cestiuni pri-

vitoare la evaluarea rațională a produselor silvice, fără a contraveni scopului principal economic al orî-cărei exploatare, dacă tocmai în această direcție n'aŭ pregătirea necesară ?

Dacă trebuie să ție seamă, pină la oare-care punct, chiar în misiunea lor principală, care este plantarea și protegierea pădurei, de întrebunțarea produselor viitoare, cu cît trebuie să aibă ei mai mult în vedere acest scop, cînd string produsele lor ? Silviculorul trebuie să fie bine orientat în privința țîrgurilor și debușeurilor de lemne celor mai însemnate ; trebuie să știe perfect care e starea cea mai avantajoasă, în care pot fi transportate și vindute lemnele, precum și să cunoască exact taxele de transport pentru diferitele mijloace de comunicațiune. Silviculorul trebuie să aibă mai departe cunoștința de tratatele și convențiunile vamale, de taxele de export și de import și de obiceiurile și uzanțele comerțului cu lemne de pe piețele de desfacere streine. Trebuie să aibă cunoștințe cît mai întinse chiar și în ce privește banii, finanțele, dacă vreaŭ să-și îndeplinească pe deplin și bine, adevărata chemare.

Cum își va putea îndeplini însă el datoria și cum va putea corespunde cerințelor acestei științe speciale, dacă nu i s'a dat nici o dată privilegiul, ca pină acum, a și le însuși în decursul studiilor ? În zadar căutăm încă și azi, printre obiectele de studii ale școalelor de silvicultură secundare și superioare, principiile comerciale mai însemnate, fără de cari țînarul silviculor în practică zilnică va întâmpina dificultăți în ceea ce privește evaluarea comercială a lemnelor.

Negustorii practici, fără cunoștințe teoretice, încă se resimt destul de greu de lipsa unor școale comerciale, fie publice, fie particulare, unde să aibă ocazia a se pregăti cu termenî teoreticești saŭ a-și perfecționa și înmulți cunoștințele în bransa lor. Sint școli speciale pentru multe alte ramuri de comerț, dar lucru curios, s'a neglijat pină acum bransa însemnată a negoțului cu lemne, care arată un dever anual de sute de milioane și la care iaŭ parte mii de interesați. Și această lipsă se simte în cercul silviculorilor mai mult de cît în al industrialilor și comercianților de lemne ; se simte cu atît mai mult cu cît concurența în țîrgurile din țară și din streinătate e mai aprigă.

Silviculorii aŭ prin urmare neapărata necesitate de cele mai întinse cunoștinți comerciale, privitoare la negoțul cu lemne, și ar fi timpul să se ia măsuri pentru inițierea lor în această știință în școalele de silvicultură. Pină atunci, pentru a se remedia măcar

în cit-va această trebuință, care devine mai arzătoare, n'ar fi poate fără folos a se înființa, pe lângă școalele de comerț public și particulare cursuri speciale pentru cei interesați în negoțul cu lemne, pentru tinerii silvicultori și pentru industriași și comercianții de lemne.

J. M.

Trad. Forst und Jagd-Zeitung.

CONSERVAREA LEMNELOR ¹⁾

(URMARE ȘI FINE ²⁾)

În urma experiențelor făcute, s'a probat că acizii de țitei și în special sărurile de cupru ale acestor acizi sînt antiseptici foarte puternici, care lucrează nu numai asupra micro-organismelor multicelulare, dar chiar asupra baccililor; și tot aceleași rezultate a dat și încercările făcute asupra organismelor care sînt cauza distrugerii lemnului.

Cum însă sărurile metalice ale acestor acizi erau insolubile în apă, ceea ce constituia un mare inconvenient în injecțiune, s'a luat și întrebuintă ca dizolvant ligroina, tot un produs al destilațiunii țiteiului. Acest dizolvant prezintă însă un inconvenient serios de a fi foarte inflamabil, inconvenient care poate fi înlăturat întrebuintînd aparate convenabile; în schimb însă, se evaporază foarte ușor și încercările au arătat, că evaporația sa precum și a celorlalte hidrocarburi nu cauzează nici o alterațiune lemnului.

Injecțiunea cu aceste substanțe se face prin procedeul Bethel sub o presiune numai de 4 atmosfere, ligroina fiind perfect dialisabilă. Soluția ligoică de impregnat trebuie să conțină aproape 2% acizi, iar injecția unei traverse ar costa 0^l.50, fie-care traversă cerînd 800 gr. antiseptic.

Nu cunosc mai departe rezultatele căpătate prin întrebuintarea traverselor injectate în acest mod; un asemenea metod însă trebuie să ne atragă mai ales nouă, în mod serios

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic» în ziua de 23 Martie 1902.

2) Vezi «Revista Pădurilor» pe lunile Iulie, August și Septemvrie.

atenția, de oare-ce, după cum voiă arăta mai la vale, la noi se simte imperios nevoia înființării unei fabrici de impregnare — cu deosebire pentru traverse — și ne-am găsi în condițiile cele mai favorabile, dacă am putea întrebuița ca substanță antiseptică de impregnare produse din țiteiū, în care sîntem așa de bogați.

Domnilor,

Voiă termina expunerea metodelor de impregnare, descriind pe scurt procedeul *senilizării* lemnelor prin electricitate, procedeū inventat de D-nii Nodon și Bretonneau¹⁾, care aū reușit a întrebuița *electricitatea* pentru a modifica compușii sevei, ajungînd ast-fel, cu ajutorul acestei forțe fizice, a introduce asupra țesutului lemnos o soluție salină convenabilă, care după o uscare repede, asigură lemnului o mare rezistență contra agenților de putrezire. La Auber-villiers (Franța) funcționează de cîți-va ani o uzină model care se servește de acest procedeū de a usca lemnele prin senilizare artificială.

Exploatarea industrială a acestui procedeū este cît se poate de simplă, dispozitivul experimental constînd din băi de lemn sau de ciment de 6—12^m. lungime, 3^m. lărgime și 1^m. adîncime, căptușite cu o lamă de plumb de 1^{mm}. 1/2 grosime și izolate electric prin porcelan; iar pe fund sînt așezate serpentine de cupru prin care se aduce vaporii de apă necesari pentru încălzirea băiei. Lemnele de tratat, curățite de coaje și prevăzute cu două fețe paralele, se grămădesc cît se poate de uniform pe niște funduri mobile²⁾ acoperite cu o foaie de plumb de 1—2^{mm}. grosime, formînd ast-fel primul electrod care se leagă cu un pol al unui dynamo.

După aceia fața superioară a lemnelor se acopere cu un al douilea electrod format dintr'o foaie de plumb groasă de 1^{mm}, care se găsește în mai multe vase de lemn de dimensiuni anumite, așa că lamele de plumb unite între ele formează un electrod continuū și care se pune în comunicație

1) «Revue de Chimie industrielle», No. 140 din 1901.

2) Așezarea lemnelor pe funduri se face afară din baie, apoi cu un scripete se ridică și se aduc d'asupra băiei pentru a fi introduse înăuntru.

cu cel-l'alt pol al dynamului. Baia, ast-fel preparată, se umple cu soluția antiseptică de întrebuințat.

La Aubervilliers se întrebuințează pentru senilizarea propriu zisă o soluție de 20 părți sulfat de magneziu cristalizat și 80 părți apă încălzită la temperatura de 35° C. Curentul întrebuințat este de 110 volți, alternându-și sensul la fie-care oră saū din 2 în 2 ore; iar durata tratării este proporțională cu rezistența electrică a lemnului, care variază după natura și grosimea sa cum și după gradul saū de umezeală. Ca și la cele-l'alte procedee, operația se face cu atit mai repede și mai complet cu cît lemnele sînt tăiate mai de curînd.

Lemnele ast-fel tratate sînt puse într'un șopron unde se țin 8—15 zile pentru a se usca în aer liber, saū, după o primă uscare în aer liber, se țin într'un uscător cu aer cald 2—8 săptămîni, ridicînd treptat temperatura pînă la 35°—40° C. cînd lemnele sînt uscate complet și bune de întrebuințat.

În privința acțiunilor care se petrec în această tratare, printre cele mai importante, avem de notat:

1. Subinfluența curentului electric și prin *osmosă* sarea antiseptică întrebuințată, în cazul de față, sulfatul de magneziu pătrunde în lemn și, după cum ne confirmă analiza chimică, elementele acestor săruri se găsesc depuse pe materia fibroasă pînă în inima lemnului.

2. Acțiunea electrolică asupra fermentilor de descompunere și putrezire care se găsesc în lemn; și

3. Descompunerea sub acțiunea curentului electric a sărurilor organice din sevă, a materiilor incrustante din lemn și a sulfatului de magneziu (în general a săreii antiseptice întrebuințată); prin acest fenomen, sărurile și oxidul metalic se depun și se unesc cu materia fibroasă, precipitare favorizată și de prezența fosfaților ce conține fibra lemnoasă, care se găsește ast-fel acoperită și apărată de acțiunea aerului. Mai mult, prin răsturnarea sensului curentului, acizii care s'aū format prin electroliză coagulează albumina, iar sulful și fosforul care însoțește materia azotată formează cu metalul pus în libertate sulfurii și fosfuri care fac această materie azotată improprie pentru viața vegetală și animală.

Ast-fel, se formează în masa lemnului compuși minerali noi, stabili și imputrescibili, care împiedică cu desăvîrșire

dezvoltarea ulterioară a germenilor, una din cauzele principale de distrugere a lemnului.

Ca *avantagii* ale acestui procedeu asupra uscării în aer liber avem de notat în primul rînd că, prin senilizare, lemnul se contractă și textura sa e ast-fel pătrunsă mai cu greu de aer; afară de asta, cum materiile albuminoide nu mai există, lemnul nu va mai fi supus influenței stărei hogrometrice a aerului, și se va conserva prin urmare fără alterație, rezistînd la putrezire și acțiunea instanțelor.

Pentru a arăta creșterea tenacității materiei fibroase prin senilizație, s'a făcut experiențe la Paris cu pavage de fag senilizat, și de fag creozotat și s'a constatat, după oarecare timp, că fagul senilizat n'a prezentat nici o alterație datorită putrezirei obișnuite și s'a comportat la uzură cu mai multă rezistență de cît fagul creozotat. Pe lîngă acestea, prin senilizare nu se modifică colorația lemnului, ba, 'i mărește sonoritatea, ceea-ce 'i dă o deosebită importanță pentru lemnele întrebuițate la fabricațiunea instrumentelor de muzică.

De altă parte, acest procedeu nu se aplică numai pentru uscarea repede a lemnului, ci, modificînd condițiile tratării, permite de a mări una saū alta din calitățile citate după esențe și întrebuițarea ce urmează să aibă lemnul. Ast-fel, senilizînd într'o baie de fosfat și borat de sodiu, se va putea mări duritatea lemnului; senilizînd cu sulfat de zinc se poate da lemnului o rezistență care să-i permită a fi întrebuițat ca și lemnele creozotate la pavaj, traverse etc.

Una dintre aplicațiile cele mai importante ale acestei metode este *petrificarea* și prin urmare *ignifugația* lemnului

Toate procedeele întrebuițate în acest scop și dintre care am menționat cîte-va în paragrafele precedente, sînt bazate fie pe simpla văpsire superficială a lemnului, prin care nu se obține de cît o protecție iluzorie, acest strat dispărînd foarte repede în contact cu focul; fie prin injecția, sub presiune mare, a diferite soluții saline, dar care prezintă inconvenientul serios de a nu introduce produsele ignifuge de cît în partea exterioară a lemnului.

Așa că și în această privință, cel mai bun rezultat s'a obținut prin introducerea sărurilor în lemn cu ajutorul electricității.

Operațiile tratării și aparatele întrebuințate sînt aproape identice cu ale senilizării propriu zise; numai, cum introducerea sărurilor se face prin osmoză și seva fiind un factor important pentru aceasta, lemnele destinate pentru acest scop trebuie să fie *verzi* și nu *prea tari*.

Făcîndu-se experiențe cu o baie de sulfat de amoniu și borat de amoniu la temp. de 80° C. și pentru intensități de curent determinate și un timp determinat, s'a constatat că lemnele ast-fel tratate aū absorbit săruri care pătrund, pînă și în inima celulelor, în cantitate de 15—20 %.

Lemnele ast-fel tratate, apoi uscate, devin incombustibile. Aceasta se explică prin faptul că sărurile amoniacale, care înconjoară fibrele, supuse căldurei focului, la început se vor topi; apoi căldura crescînd, materia fibroasă se va carboniza încet, iar produsele gazoase care vor rezulta prin descompunerea sărurilor amoniacale vor împedica inflamația produselor combustibile ce provin din calcinația fibrei și ast-fel focul se va limita la punctele atacate și nu se va propaga la cele vecine.

Pentru a se învedera eficacitatea acestui mijloc de ignifugație, s'a făcut la Paris în anul 1900, de către Statul major al pompierilor, experiențe foarte demonstrative.

După cererea comisiei, inventatorii aū construit cîte-va cutii cubice din scînduri ignifuge de brad și plop, de 0^m.50 lățime și 0^m.26 grosime, iar fundul prevăzut cu cinci găuri pentru circulația aerului,

În trei din aceste cutii s'a pus respectiv 1, 2, și 3 kgr. de aschii uscate bine, care înflăcărare aū cerut pentru a arde complet, 5, 13 și 30 minute și s'a constatat, după combustie:

- a) la prima cutie pereții exteriori rămăseseră reci, iar cei interiori se carbonizase sub o grosime de 1^{mm};
- b) la a doua, interiorul cutiei era roșu, dar nici o flacără nu se propaga la suprafața scîndurilor; și
- c) în fine la a treia, interiorul cutiei era incandescent și carbonizat sub o grosime de 5—6^{mm}. iar exteriorul era d'abia cald.

Făcîndu-se apoi, comparativ, experiențe cu o cutie de brad netratat (neignifug) și numai cu 1 kgr. de aschii, încercarea s'a terminat după 3 minute printr'un incendiu care a trebuit stins cu apă.

În acest sens s'a făcut o mulțime de alte experiențe care au dat rezultate foarte favorabile acestui procedeu de mineralizare.

În fine, D-lor, ar fi foarte important să știm, care dintre atâtea metode este mai preferabilă din punctul de vedere al costului și al durabilității lemnului. De și la această întrebare, s'a dat o mulțime de răspunsuri, totuși ele nu se pot generaliza, ceea ce reiese clar din momentul ce diferitele instituții de impregnare s'a servit în diferite cazuri și timpuri de diferite metode.

Durabilitatea (conservabilitatea) lemnului depinde de *calitatea* esenței lemnului, de *starea solului* în care se pun, dacă e uscat sau umed, de calitatea subsolului, dar mai important ca toate de la modul cum s'a făcut impregnarea.

Costul depinde de cantitatea și prețul materialului antiseptic absorbit și acesta variază foarte mult după starea lemnului, de oare-ce o calitate de lemn absoarbe mai mult, iar alta mai puțin și după mersul comercial.

Faptul că toate aceste cestiuni nu sînt definitiv rezolvate, face ca — în loc de o singură metodă de impregnare — să se întrebuițeze după împrejurări diferite metode din cele expuse.

Domnilor,

În cele expuse pînă aci am arătat rolul substanțelor antiseptice întrebuițate pentru conservarea lemnului, diferitele metode de impregnare mai importante și mai întrebuițate, și eficacitatea impregnării în raport cu diferitele esențe forestiere.

Să vedem acum pe scurt, *în ce fază* se găsește această mare industrie a conservării lemnului în țara noastră.

La noi, după cît sînt informat, nu se face în vederea conservării lemnului, de cît simpla uscare în aer liber, iar cît despre procedeele chimice de impregnare, acestea n'au căpătat încă loc.

Față cu această constatare, se naște natural întrebarea :

De ce la noi n'a prins încă rădăcină și nu s'a dezvoltat această industrie a conservării lemnului? Nu avem noi nevoie să conservăm și să prelungim durata lemnului de lucru și construcției? sau, avem în țară atâtea lemne din orî-ce

fel de care ne trebuie și în așa cantitate că nu mai este nevoie a ne gândi la conservarea și prelungirea duratei lor, putându-le înlocui după plac și în mod mai puțin costisitor?

Domnilor, este de netăgăduit că această industrie așa de dezvoltată în alte țări și încă de foarte mult timp, urmează să capete un loc important și în țara noastră.

În adevăr, dintre diferitele esențe forestiere, stejarul este care dă lemnul cel mai bun de lucru și construcțiuni, ba în diferite aplicațiuni, întrebuințarea sa este indispensabilă.

Țara noastră trece drept o țară bogată în păduri, și dacă toate pădurile ar fi constituite numai din esențe de valoare în vederea lemnului de lucru și construcțiuni, atunci de sigur că n'ar mai fi așa mare nevoie să ne gândim la prelungirea duratei lemnului, operație care necesită cheltueli și toate acestea n'ar servi întru nimic față cu o abundență de lemn așa de mare.

Dar, în așa situație ne găsim noi? Răspund că nu.

Astăzi pădurile de stejar care ne-au servit atîta timp s'au rărit din ce în ce mai mult; lemnul de stejar devine din ce în ce mai scump — după cum ne va arăta exemplele ce voi da — așa că chiar acest lemn urmează și trebuie să fie supus la operațiile de conservare pentru ca prin prelungirea duratei să amortiseze din costul primitiv prea ridicat.

Dar, rolul metodelor chimice de conservare este de a face ca lemnele din esențe puțin valoroase — cum este s. ex. fagul și altele — să poată, prin preparația impregnării, lua locul stejarului, în diferitele sale aplicațiuni, rămînînd întrebuințarea sa acolo unde este indispensabilă.

Orî, tocmai în acest cas ne găsim noi. Pădurile de stejar se răresc, din contra avem foarte multe și frumoase păduri de fag, care nu sînt chemate azi să ne dea de cît lemn de foc.

Se înțelege că, pentru ca o industrie să se dezvolte într'o țară, trebuie să fie imperios reclamată de necesități importante. În toate Statele, unde această industrie s'a dezvoltat, serviciul maritim și al Căilor Ferate au fost factorii mai importanți care au forțat dezvoltarea ei.

Ei bine, Domnilor, pentru a pune în evidență rolul și eficacitatea mijloacelor chimice de conservare, voi lua ca exemplu și anume la noi în țară, lemnul întrebuințat ca tra-

verse pentru Căile Ferate, care lemne sînt supuse nu numai distrugerii organice ca toate lemnele de construcție, dar mai sînt supuse la cauze de distrugere de natură mecanică provenite din loviturile și trepidațiunile materialului rulant, cauze care le scurtează în mod considerabil durata.

În cele ce urmează mă voi servi de date relative la exemplul meu scoase din proiectul de buget de veniturile și cheltuelile C. F. R. pe anul 1899 și iată ce găsesc :

La noi totalitatea traverselor întrebuițate sînt de lemn de ștejar. Prețul traverselor noastre începînd de la 1883 s'a urcat de la 2.50 lei la 3 lei bucata în locul de predare pentru traversele semi-rotunde, iar pentru traversele ecarisate 5.50 lei bucata.

De altă parte pentru reînnoirea traverselor în uz trebuie pe fie-care an 700.000 bucăți. Durata lor maximă fiind abia de 6 ani, prețul anual al unei traverse cumpărată cu 3 lei revine anual la 50 bani bucata ; iar pentru cele 4.200.000 bucăți aflate în linie, cheltuiala anuală revine la 2.100.000 lei.

Față cu această mare cantitate de lemn necesară, — dacă facem abstracție de preț — și față cu rărirea pădurilor de ștejar, se impune neapărat dezvoltarea industriei conservării traverselor prin mijloace chimice, prin care alte esențe cum este s. ex. fagul să poată lua locul stejarului. Căci, în adevăr, după cum am arătat într'unul din paragrafele precedente, experiențe îndelungate și numeroase făcute de administrațiile Căilor Ferate streine din Germania, Franța, etc., au arătat că prin impregnarea cu creozot, s. ex. lemnul de ștejar își prelungește durata pînă la 25 ani, iar fagul supus acestei impregnări devine și mai durabil pînă la 30 de ani, ajungînd a întrece în calitate chiar traversele de ștejar și prezentînd în acelaș timp o rezistență dovedită astă-zî superioară ștejarului în ce privește uzura și acțiunile dinamice ale căei.

Iată dar că, supus preparațiilor chimice de conservare, fagul — privit azi ca un material depreciat, aproape abandonat în toată industria lemnului de construcțiuni, un material fără debușeu comercial, și în fine un material întrebuițat numai ca lemn de foc — devine prin creozotare un material prețios, aducînd un îndoit folos, pe de-o-parte Statului, care și-ar forma un debușeu pentru exploatarea pădu-

rilor de fag, iar Căile Ferate ar avea un material excelent, de durata sigură 30 de ani și foarte efitin.

Domnilor,

Se poate învedera și mai bine necesitatea înființării unei asemenea industrii în țara noastră, dacă considerăm foloasele financiare deduse din următoarele date :

O traversă semi-rotundă de stejar cu prețul de trei lei și durată de 6 ani costă anual 0.50 lei. Creozotînd-o, prețul său se ridică la 4.80 lei; avem dar o diferență în costul primitiv al traversei de 1.80 lei, care se va compensa dacă prin creozotare traversa va dura încă 4 ani peste cei 6 cînd era necreozată, adică dacă va dura în total 10 ani. Orî, o traversă de stejar creozotată durează cu siguranță 25 ani, iar o traversă de fag 30 ani; plusul de 15 ani cel puțin constituie ast-fel de fapt un beneficiu net care se realizează prin această preparare.

Ast-fel costul anual al traverselor impregnate va reveni pentru :

Traversele de stejar semi-rotunde . . .	0.19 lei	bucata
» » » ecarizate	0.29	» »
» » fag »	0.20	» »

În starea actuală Căile Ferate au nevoie pentru întreținerea întregii rețele de 6—700.000 traverse, ceea-ce reprezintă pentru cele semi-rotunde o valoare de 2.100.000 lei, dacă considerăm că prețul unei traverse se va menține tot la 3 lei bucata, ceea-ce — față cu rărirea pădurilor de stejar — nu e realizabil.

Dacă acum s'ar întrebuița traverse creozotate și admînd jumătate de stejar cu durata de 25 ani și jumătate de fag cu durata de 30 de ani, atunci după înlocuirea traverselor actuale și stabilirea regimului normal, numărul de traverse necesare întreținerii liniilor va fi în total de 152.000 bucăți cu costul de 823.000 lei, în loc de 700.000 bucăți cu costul de 2.100.000 lei, realizîndu-se ast-fel un beneficiu anual de 1.276.800 lei.

În același timp, Domnilor, crearea unei asemenea industrii va servi nu numai Căilor Ferate, dar și altor instituții care au absolută nevoie de lemne bune și durabile.

Domnilor,

Față cu aceste constatări ne-am putea iarăși întreba : dacă prin impregnarea cu creozot se obțin așa rezultate excelente și dacă servindu-se de traverse ast-fel preparate se realizează un așa mare beneficiu, cum Căile noastre ferate n'aū introdus și nu s'aū servit încă de acest mijloc de conservare ?

Aici, Domnilor, mă găsesc în plăcuta poziție de a vă da un răspuns mai favorabil. Cestiunea înființării unei fabrici de creozotare s'a pus în studiu încă de mult timp. Așa că astă-zī se găsește perfect studiată din toate punctele de vedere în mīnile distinsului inginer D-l Romulus Baiulescu, care cu o extremă bună-voință, mī-a dat foarte importante lămuriri asupra stărei acestei cestiuni la noi, pentru care profit de ocazie, a'ī aduce mulțumirile mele.

Dacă însă nu vedem chiar azi funcționind o asemenea fabrică, cu toată buna-voința tutulor D-lor Miniștri care s'aū succedat la Departamentul Lucrărilor Publice, cauza — fie trecătoare — a fost criza financiară din ultimii ani. Față însă cu imensele foloase pe care le poate aduce o asemenea instalație și de care cred că cu toții sīntem convinși, eū doresc și cred că în cel mai scurt timp să vedem dezvoltându-se și în țara noastră acest important mijloc de conservare, care interesează într'un mod capital un mare număr de industrii.

Am zis.

Ilie Păunescu-Circea.

IMPUȚINAREA PĂDURILOR

Tendința oamenilor a fost în tot-d'a-una micșorarea suprafețelor pădurești.

Masivele bătrine, mai ales, în timpul vieții lor îndelungate, își formează un sol de calitate superioară, sol pe care agricultorii doriți de ciștiguri ușoare, voesc a'ī acapara în tot-d'a-una. Din această cauză pădurea a găsit neconținut un dușman în agricultură.

Oamenii înmulțindu-se și civilizându-se, suprafețe întinse de

păduri au fost retezate fără cruțare. Ei nu le-au cunoscut importanța de cît mai tîrziu, cînd le-au depărtat de pe lingă locuințele lor.

Din punct de vedere financiar însă, a fost în tot-d'a-una greu ca cine-va să aștepte ațiția ani cît trebuie, pînă cînd puetul să ajungă arbore, mai cu seamă cînd virstele în pădure nu sînt ast-fel amenajate, ca veniturile să fie constante.

Cu toate acestea, cînd natura a răspuns la violență prin violență, cînd în urma devastării pădurilor, ea a adus devastări, s'a început a li se recunoaște importanța, începîndu-se a se înțelege rostul lor pe pămînt. Natura, care nesocotește adesea interesele speciilor, în vederea unor scopuri mai înalte, putea oare să fie ținută, să protejeze indivizii ce lucrau contra cerințelor sale pentru interesele lor bănești ?!

În părțile de munte, dovada a fost ilustrată cu nenorociri foarte triste.

În părțile de cîmpie, de-o-cam-dată se neagă importanța pădureii de către unii, iar acei ce o susțin, nu pot să aducă probe sigure de influența ei asupra climatei. Omul de alt-fel cu greu înțelege un lucru, pînă ce nu l' pipăie, pînă ce nu plătește ceva.

Din punct de vedere economic însă, importanța pădurilor noastre se accentuează, din care cauză materialul lemnos se scumpește în fie-care an, din ce în ce mai mult.

În congresul forestier de la Paris, ținut cu ocazia expoziției universale trecute, impuținarea pădurilor în lume a fost chestiune discutată. Ea este foarte îngrijitoare și pentru noi, unde suprafețe întregi se exploatează fără a se observa regulile culturale trebuincioase ; unde chiar posibilitatea prevăzută de amenajamente — mă refer la vólum, — nu se recoltează, pentru că regenerările naturale nu se ajută și în mod artificial ; unde arboretul se lasă în voia întâmplărei, de cînd se naște și pînă cînd moare ; unde focul și insectele pot să aducă tot răul posibil.

Impuținarea pădurilor și necultivarea celor existente, va reduce țara noastră, să importeze din alte țări materialul trebuincios construcțiilor sale. Va fi deci un tribut de plătit, tribut de care se scapă greu, cînd începe a se plăti.

Cu toate acestea avem pămînt mult, care nu așteaptă de cît mina inteligentă, care să pue și să 'ngrijească puetul ; avem pămînt pe care agricultura pretențioasă cum este la noi, de a l' întrebuința fără compensațiuni, nu l' exploatează cu succes, căci fiind supt de recolte numeroase extrase, nu poate da de cît niște plante piper-nice și fără valoare mare comercială.

Sînt proprietari, cari aŭ domeniŭ mari în țară, de la dinșii s'ar aștepta oare-care inițiativă pentru îndreptare. Ar trebui ca fie-care să'și studieze de aproape situația acestor domeniŭ și în amenajamentele generale, ce s'ar face, ar putea cu folos să se prevadă, ca suprafețele anuale defrișate de pădure să le deie culturai agricole iar pămîntul sărăcit prin agricultură să'l împădurească.

Ar fi o rotațiune a culturai silvice cu cea agricolă, din care folosite ar eși poate amîndouă.

Acei ce defrișează o pădure, trebuie să aibă în vedere că desgroapă un tezaur, la adunarea căruia nu a contribuit cu nimic, că prin urmare, n'aŭ drept să'l risipească și că de această faptă rea devin răspunzătorî înaintea generațiunilor viitoare. Pentru fie-care arbore, pe care un om cîstit îl taie, dacă voește să merite mai departe acest nume, este dator să sădească și să îngrijească de creșterea altuia.

E drept că impuținarea pădurilor a fost datorită civilizației, dar nu e mai puțin adevărat că reconstituirea lor și întreținerea celor existente în stare bună, va fi adevăratul semn al civilizației.

În special, în țara noastră cultura agricolă fiind foarte extensivă, criza ce ar aduce lipsa de material lemnos, va fi un semn trist pentru gospodăria generală, o rană ce ar sta mult timp deschisă pînă la vindecare.

I. A. Candiani

Silvicultor-ajutor Dom. Coroanei

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

U r m a r e ¹⁾

Să vorbesc întîi de aceste patru administrații exterioare car privesc numai Domeniile.

Eŭ, D-lor, sînt gospodar; cine intră în casa mea, modestă, vede oare-care ordine, care nu se poate vedea pretutindenî; eŭ ca gospodar m'am întreat, cum trebuie să fac cu averea Statului, pe care am datoria s'o administrez?

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe lunele Iulie, August și Septembrie, 1902.

Astăzi se taie pe furiș lemne din pădurea Statului și cînd trece pe acolo un funcționar de la pescărie, el zice : asta nu e treaba mea.

Astăzi, cînd un agent silvic merge să inspecteze un zăvoi și vede pe cine-va că vinează pe furiș pește, el zice : nu e treaba mea ; așa în cit agenții aceluiași Minister, în loc să se ajute unul pe altul, să se controleze, ei rămîn indiferenți, ba încă de multe ori se fac complicități la defraudarea averii Statului, zicînd : lasă-mă tu pe mine la pește și eu te las la pădure, în cit Ministerul nu are o administrațiune domeniială exterioară și eu nu pot să apuc pe nimeni, care să răspundă de abuzurile, care se fac.

Atunci 'mă am zis : pentru ce nu am utiliza noi mai bine serviciul silvic, singurul serviciu exterior ce avem astăzi ? D-l Vlădescu a criticat serviciul silvic și a laudat serviciul pescărilor.

Ei, D-lor, cu organizațiunea de astăzi a pescărilor, noi am încercat în adevăr a face comerț de pește cu străinătatea, însă nu am luat nici o măsură de control și toată partea care se cuvenea Statului din acest comerț, a fost furată de Cordea.

Iată ce a fost administrațiunea bună a pescărilor. M'am dus la Galați și am văzut că de 6 luni nu inspectase nimeni piața de vînzare, și cînd am întrebat pe inspector general, care dirigea serviciul, 'mă-a răspuns că el fiind însărcinat cu administrațiunea, n'a putut face și inspecțiunile. Și cînd 'l-am spus că nu s'a dat computurile, 'mă-a răspuns că el fiind om special, nu se pricepe în comptabilitate, și ast-fel s'a înîmplat lucruri anormale.

S'a încărcat 3 vapoare cu pește pentru Berlin, pe cari germanii le-a plătit lui Cordea, dar a fost frustra și pe pescari și pe Stat, fiind-că pescarilor li s'a dat jumătate din dreptul lor și Statului nu i s'a dat nimic, și nimeni nu s'a interesat să afle cum a eșit acest comerț cu peștele în străinătate. Atunci m'am gîndit să fac, D-lor, ceea-ce face un particular care are domenii întinse, și să împartă domeniul în 3-4 secțiuni, în capul cărora pune cite administrator pentru toate, alcătuiindu-l ingineri, arhitecți și tot ce trebuie pentru lucrări speciale.

Pe această idee am înființat și noi acele 4 regiuni, fără a provoca cu aceasta o nouă cheltuială în budgetul Statului. Astăzi avem 7 regiuni silvice, care nu se ocupă de cit de păduri, și ori-ce ar zice D-l Vlădescu, tot elementul silvic este în Minister acel care administrează mai bine, și ca dovadă este că administrațiunea pescărilor a luat pe agenții ei din serviciul silvic și atunci am zis : de ce să nu luăm acești agenți în număr de aproape 100, și să nu' l utilizăm și la alte servicii.

Și din cele 7 regiuni silvice, am făcut acele 4 regiuni administrative locale.

Dacă D-voastre credeți că pentru fie-care serviciu special trebuie să facem o administrațiune separată, atunci cu tot peștele din Dunăre și din Mare n'am putea plăti personalul necesar pentru o asemenea organizație, și ea nu ne-ar da nici un rezultat practic ; căci este necesar ca să fie unul care să țină în mînă conducerea

trebilor din localitate, cum este conductorul care ține în mână toate frinele.

Vin acum la cele-lalte obiecții ale onor. D-lui Carp.

D-sa, ca să combată legea, a luat câte-va exemple spre a le aduce înaintea D-voastre, și naturalmente că a luat ca exemple unele servicii pe care le putea pune înainte: serviciul minelor, serviciul viticol și pescăriile. Negreșit, D-sa, nu putea să ia serviciul său lucrări care n'au isbit de loc, neavînd nici o administrație în Ministerul de Domenii, cum sînt de exemplu, casele-model cu care s'a cheltuit un milion și jumătate, fermele cu care s'a cheltuit un milion și exploatarea lor în trei ani ne-a costat sute mii de lei și care n'au dat nimic pînă acum.

Dar să lăsăm acestea la o parte, să venim la serviciile puse înainte de D-l Carp, la serviciul minelor, la cel viticol și la serviciul pescăriilor.

D-l Carp ne întreabă: pentru ce desființați serviciul viticol? Căci adaugă D-sa, atașînd acest serviciu la agricultură, unde veți găsi șeful serviciului viticol care să primească a fi sub ordinele altuia?

Onor. D-l Carp, în fapt nu este așa, ci ca dovadă că cunosc și eu puțin oamenii, vă voi spune că, înainte de a lăuda D-voastră aci pe D-l Nicoleanu, eu l-am apreciat și l-am spus de mult: D-ta ești destinat să efi direcțiunea agriculturii, din care va face parte și serviciul viticol.

Dar, D-lor, dacă n'ași fi făcut lucrul acesta, ași fi distrus eu oare serviciul viticol, pentru că l-am atașat la agricultură?

Dar bine, onor. D-le Carp, uitați pînă și ceea-ce ați făcut D-voastră? Am aci programul D-lui Carp. Efi bine, și d-sa a anexat serviciul viticol tot la agricultură.

Efi bine, absolut același lucru îl facem și noi, pe temeiul acelor-ași considerațiuni și raționamente, care de sigur au condus și pe D-l Carp în programul său. De cît, D-lor, pasiunea, necazul omului, sînt așa de adînci cîte-odată în cît uși une-ori propriile tale acte și te ridici în contra lor, și cîte-odată uși dinadins, numai pentru ca să lovesci pe altul, care crezi că stă în drumul ambițiunii tale.

În privința serviciului minelor, D-l Carp zice: desființați serviciul minelor pentru că l'incorporați la o direcțiune oare-care.

Maș întâiu, incorporarea unui serviciu nu înseamnă desființarea lui. A! Cînd l'ași atașa la un serviciu cu care el n'are nici o relațiune, atunci aceasta ar însemna că nu l-am plasat bine, dar nici în cazul acesta nu ar însemna că l-am desființat.

Dar D-voastre ce ați făcut? În programul primitiv e adevărat că D-l Carp vrea să facă o direcțiune.

Ce? Însemnează desființarea unui serviciu, desființarea gloriolei unui șef, cînd îl puni sub o direcțiune oare-care? Admiteți D-voastră posibilitatea unui astfel de argumentații! Cum? legile organice ce se fac, pentru cutare său cutare persoană? Efi, D-lor, cred că o lege organică nu poate avea în vedere de cît interesul Statului și numai acesta, iar nici de cum interesul persoanelor.

Așteptam să văd o critică, resemată pe fapte sau considerațiuni obiective și eram gata să răspund; dar la critice cari nu au bază de cât argumente subiective ca jicnirea amorului propriu al cutărei sau cutărei persoane, și deducțiunea că din cauza acestei jicniri se va pricinui desființarea serviciurilor, la asemenea critice este greu de răspuns. Legea de față nu se uită la persoane ci n'are în vedere de cât un scop: ordinea și controlul în administrațiunea Ministerului. Când toți recunosc că astăzi nu este la Ministerul de Domenii de cât confuzie și desordine, 'ți este permisă negreșit critica unui proiect, căci nimeni nu poate avea putința de a fi făcut ceva perfect, dar nu 'ți este permis să spuni că țara noastră nu este încă coaptă pentru organizarea unui Minister, cum a zis D-l Carp.

Nici o critică însă din cele produse n'a fost argumentată pe fapte și considerațiuni obiective. Toate au avut la bază considerațiuni de persoane, sau cestiuni de amănunte.

Critica serioasă însă într'o discuție generală este aceea care îmbrățișează întregul tot, care îmbrățișează principiile fundamentale și consecuențele ce se degajează din ele.

D-l Carp a vorbit de serviciul minelor. E adevărat că D-sa voia să facă din el o direcțiune separată. Poate să ajungem cu vremea și la aceasta, dupe 10 ori 15 ani; însă D-sa cind a făcut, în planul definitiv a încorporat serviciul minelor la direcția industriei și comerțului.

D-l M. C. Vlădescu: Și legea minelor făcută în același sens.

D-l N Fleva, Ministru al Domeniilor: Noi am dat serviciul minelor la direcția domeniilor; ni se pare aceasta mai rezonabilă. De unde ați luat însă că 'l desființăm?

Ce să mai zic de serviciul pescăriilor? Acest serviciu era așa de mult considerat de D-l Carp și așa de mare importanță ca un serviciu a parte, în cât în planul D-sale nu 'i dat nici un loc anume și pentru acest mic principiu de Monaco nu văd nici un apartament. sau odae cât de mică, în marele palat al Ministerului Domeniilor și nici avea de ce să fie, pentru că nici se poate concepe un serviciu de pescărie în administrațiunea centrală a Ministerului. Aci se poate concepe cel mult un biurou pentru centralizarea corespondenței cu administrarea exterioară.

Eu vă mărturisesc că dacă ar fi să fac un serviciu separat de pescărie, l'aș face la Galați sau Tulcea, în mijlocul localității unde se face regia; iar nu în Capitală. Aceasta a fost și cauza care a dat loc la abuzuri strigătoare.

Iată ce aveam de zis, D-lor, pentru a vă dovedi că organizarea, ce vi se propune, nu este o organizare din neexperiență ci este o organizare rațională, și dacă voiți ca să rămie ceva temeinic, nu lăsați, cum cere D-l Carp la arbitriul ministrului, soarta acestor administrații, căci se va întâmpla ca ceea-ce face unul să desfacă foarte lesne altul. Vă dau un exemplu:

D-l Carp făcuse un lucru bun la Minister, o recunosc, serviciul statistic; ceva incomplet, dar în sfirșit era ceva, și v'a spus D-l

Vlădescu că acel serviciu făcuse o publicație foarte interesantă. Ei bine ! Cît a trăit D-sa la Minister a trăit și serviciul statistic ; îndată însă ce s'a dus, s'a dus și acel serviciu, nu prin ver-o măsură legislativă, ci printr'o simplă trăsătură de condei. Succesorul său a desființat acel serviciu. Nu era oare mai bine dacă D-l Carp ar fi organizat printr'o lege ? Aceasta este ceea-ce vă cerem azi, vă cerem ca să puneți niște baze legale acestei administrațiuni menite să facă cel mai mare bine țării noastre, să ajute agricultura, comerțul și industria pe de o parte, și pe de o parte să facă o îngrijire părintească în averea Statului, care azi e lăsată la voia întâmplării și cu care se întâmplă lucruri imposibile.

Vi s'a întâmplat D-voastre dacă ați avut un proces să vedeți că în zece ani nu puteți căpăta o hotărîre la tribunal ? Ei bine, Statului i s'a întâmplat un proces însemnat, care de zece ani stă la tribunalul de I-a instanță și Statul este reclamant.

Vi s'a întâmplat D-voastre, ca un expert să ceară 14.000 pentru facerea unei expertize la I-a instanță ? Nouă ni s'a întâmplat. Și am ajuns pînă acolo că alaltă-eri am aflat, și zic am aflat, pentru că dacă ași voi să întreb cum stau procesele nu am pe cine să apuc, că într'un proces de diviziune ce 'l are Statul ca pârtaș în două la o moșie de 10.000 hectare, s'a hotărît că moșia nu se poate împărți în natură. Ei bine ! Vă conjur, puneți un capăt acestei administrațiuni destrăbălate ; organizați o-dată acest Minister și fiți siguri că precum o mașină așezată bine și cu șurupurile strînse poate fi condusă la nevoe și de un fochist, tot așa organizînd acest Minister veți avea în tot-d'a-una control, și atît agricultura, comerțul și industria cît și averea Statului, vor fi bine îngrijite. (Aplauze)

Voc: Inchiderea discuțiunei.

— Se pune la vot închiderea discuțiunei și se admite.

— Se pune la vot luarea în considerațiune a proiectului de lege și rezultatul scrutinului este cel următor :

Votanți	71
Majoritate regulamentară . .	46
Bile albe	67
Bile negre	4

D-l *Vice-președinte* : Adunarea a luat în considerațiune proiectul de lege.

Sedința de la 23 Februarie 1900.

D. *Vice-președinte* : Acum la ordinea zilei avem discuțiunea pe articole a proiectului de lege, relativ la reorganizarea Ministerului Domeniilor.

— Se dă citire art. 1 și se adoptă fără modificare.

— Se dă citire art. 2.

D. *Vice-președinte* : D-l Vlădescu are cuvîntul.

D. M. C. Vlădescu: D-lor deputați, la art. 2 am onoare a propune un amendament. După cum am spus la discuțiunea generală, partea pe care o găesc slabă din acest proiect de lege, este despărțirea pe direcțiuni a administrațiunei Ministerului de Domenii.

Am ascultat argumentele aduse în favoarea acestei despărțiri de către D-l Cucu, de către D-l Scorțescu și de către Onor. ministru al Domeniilor. Vă marturisesc că am rămas în convingerea mea.

Se face în adevăr o confuziune regretabilă între administrațiunea Ministerului de Domenii, din punctul de vedere curat administrativ, și acțiunea de control și inițiativă tehnică a diferitelor servicii din acel Minister. Fără îndoială împărtășesc în oare-care măsură această separațiune, și sint și eu de părere, că, în cît privește partea administrativă, să fie concentrată într'un serviciu deosebit, care să aibă sub privegherea sa imediată, toate cestiunile de administrație pură de pe domeniile Statului, fie ca cestiuni de venituri, fie ca cestiuni de cheltuieli, însă întru cît privește partea tehnică, din punct de vedere al inițiativei și al controlului, în acest sens găesc că nu este necesar ca diferitele servicii din Minister să fie contopite și mai ales înglobate cu serviciile administrative. Din contră, este bine ca ramurile de activitate tehnică, să fie separate după specialitate, așa în cît serviciile, cari prin natura cestiunilor tehnice asupra cărora sint chemate să se rostescă, se găesc cele mai apropiate, să fie înglobate în aceiași direcțiune. D-l Ministru al Domeniilor a alcătuit acest proiect, pornit fără îndoială din lipsa pe care a constatat-o din punctul de vedere administrativ, în cestiunile de administrație ale Ministerului. Pînă acum, în adevăr administrația se făcea de diferiți agenți, în diferite ramuri și necontestat că serviciul silvic, prin agenții săi regionali, prin personalul său exterior, a fost chemat mai cu seamă să facă administrația în toate domeniile, chiar în domenii străine de activitatea lor tehnică.

Silvicultorii au fost agenți administrativi, atit în cestiuni de păduri, cît și în cestiuni de moșii și chiar de pescării. Tocmai din această cauză acest serviciu, nu a putut da, ca activitate tehnică, rezultatele pe cari trebuia să le dea, și aceasta e una din plingerile constante aduse de serviciul silvic.

D-l Fleva ne spunea că în administrație trebuie să aibă un om care să țină tot în mână. Da, necontestat că din punct de vedere administrativ e necesară această concentrare în mîna unei persoane, care să fie responsabilă de întreaga activitate administrativă; dar nu trebuie să uităm și acțiunea tehnică de studii, de inițiativă, de control, care nu se poate concentra în mîna unui om, fiind-că nimeni nu e, din punctul acesta de vedere, capabil de a desvolta o activitate adecuată cu necesitățile fie-cărei ramuri de serviciu. A face așa cum se prevede în proiect, e a se da precumpănire covârșitoare în toată administrația bunurilor Statului, numai cestiunilor pur administrative, cestiunilor fiscale, și a nu se preocupa de loc de cestiunile de ordine tehnică, cari sint foarte interesante și foarte necesare de desvoltat pentru mărirea surselor de avuție națională. Găesc, D-lor, că a se

face azi, mai cu seamă, această confuziune și că tocmai Statul să dea exemplu acesta rău, adică să arate că în toate ramurile de producțiune ale avuției sale, nu privește de cît cestiunea pur administrativă sau fiscală, găsesc că ar fi cel mai dezastruos exemplu. Toate măsurile, cari se vor indica de celelalte servicii, ce se organizează prin această lege, nu vor avea absolut nici un efect, întru cît privește propășirea tehnico-culturală pe domeniile celorlalți proprietari din țară.

Cum voiți D-voastre că proprietatea particulară, că administrațiile avuțiilor comunale, județene sau a diferitelor instituțiuni publice din țară, să aplice diversele măsuri indicate de serviciile respective din Ministerul agriculturii, dacă Statul, el însuși, nu le aplică pe proprietățile lui, cari sînt numeroase, sînt aproape covârșitoare.

Dacă am considera numai domeniul forestier și domeniul piscicol, care au întinderi colosale, chiar și moșiile Statului, cite au rămas pînă azi, vom constata că proprietatea Statului este foarte însemnată. Ei bine, avînd această avere, Statul, prin actuala organizare din proiectul de lege, nu va da nici un exemplu bun. Cred, că aceasta e o mare lipsă de logică și ne va conduce la rezultate foarte slabe. De aceea nu găsesc că ar fi bine să menținem acest principiu.

Prin urmare, eu propun un amendament, în care distribuțiunea serviciilor pe direcții, este mai potrivită cu acțiunea lor tehnic-culturală. În această împărțire am căutat să mă țin cît mai aproape de proiect, ca să nu provoc greutăți budgetare. Cu atît mai mult, cu cît, după cum vedeți constituit budgetul acestui Minister, organizarea prevăzută în acest proiect de lege, se indică că se va aplica chiar anul acesta.

De aceea am redus numărul direcțiilor de la 6 cite ar trebui să fie, și am dat o împărțire care nu mărește numărul direcțiilor, anume: pe de o parte, se separă administrația bunurilor Statului, de toate categoriile, într'un serviciu, în același timp celelalte categorii de servicii din punctul de vedere tehnic, se vor grupa pe afinitatea lor tehnică.

Și iată cari sînt acele diviziuni: 1) direcțiunea secretariatului său direcțiunea administrativă; 2) direcțiunea agriculturii, domeniilor și comerțului; 3) direcțiunea minelor și industriilor; 4) direcțiunea pădurilor și apelor.

Să explic cum înțeleg organizarea acestor direcțiuni.

Am numit direcțiunea secretariatului, prima direcțiune, ca să fim la fel cum e și în proiect, de și în realitate această direcțiune ași putea-o desemna cu numele de direcțiune administrativă și ar trebui să fie condusă de un director special.

Direcțiunea secretariatului, sau mai bine zis, direcțiunea administrativă, va avea să se ocupe de toate cestiunile cari se refer la administrațiune; fie la administrațiunea mai restrînsă a Ministerului, așa cum o prevede și proiectul de lege actual, fie la administrațiunea

generală a bunurilor Statului, prin urmare, la administrațiunea externă. Așa în cît, diviziunea pe servicii în direcțiunea secretariatului, s'ar putea dispune în modul următor: 1) *serviciul administrativ și de comptabilitate*, în care ar intra o secțiune funciară, saŭ a proprietății și tehnicei relative la ea, pe lingă care ar funcționa și contenciosul; 2) o secțiune administrativă pură și 3) secțiunea de comptabilitate. Ar fi pe urmă un *serviciu de statistică generală*, care s'ar putea divide: 1) în secțiunea demografică, însărciată cu cestiunile relative la populațiune; 2) secțiunea statistică agricolă, care s'ar ocupa cu toate cestiunile relative la agricultură, carl sînt foarte necesare și cu carl ne găsim foarte înapoiat; 3) secțiunea statistică industrială și comercială internă și o a patra secțiune: a statisticei comerciale și industriale externe. Aceasta ar fi prima direcțiune.

La această direcțiune, am atașat și contenciosul, care după proiectul de lege actual este împărțit la diferitele direcțiuni regionale din județe și o parte numai este lăsat la Minister; iar consiliul de advocați, cred că, trebuie lăsat ca serviciu separat, care ar rămîne de sine stătător și care ar lucra cu secretarul general, saŭ cu ministrul.

A 2-a direcțiune ce propun este: *direcțiunea agriculturii, comerțului și domeniilor*.

Această direcțiune va cuprinde: 1) *serviciul agriculturii*. În acest serviciu al agriculturii propun să între toate secțiunile carl se ocupă cu diferitele ramuri de agricultură pură, adică: 1) o secțiune agricolă, care să se ocupe cu agricultura în sens mai restrîns; 2) o secțiune zootehnică, care să se ocupe cu cultura animalelor, și 3) o secțiune a școalelor și institutelor relative la agricultură și zootehnic. Un al 2-lea serviciu în această direcțiune ar fi un *serviciu al viticulturii și al pomiculturii*, care se va ocupa cu aceste două ramuri de producțiune.

(Va urma)

COMERCIUL LEMNELOR

Raportul economic al Consulatului general al României la Breslau. — Lemnul. — De și comerțul de lemn luase naturalmente o ținută mai liniștită în ultimele luni ale anului vechiu, totuși el n'a pierdut prea mult din vioiciunea sa, ce se remarcase mai cu seamă în primăvara trecută. Necesitatea de lemn continuă și va deveni probabil încă mai mare în viitor, căci se poate susține aproape cu siguranță, că în urma stărei favorabile a industriei, dispozițiunea de a construi nu va înceta în curînd. Afară de aceasta, primim din ce în ce mai puțin lemn din Polonia rusească și Galiția. Inșă cel mai mare folos din această lipsă de material nu-l trag negustorii de lemn, ci Statul și posesorii particulari de păduri. Totuși nu se poate nega, că transacțiunile foarte rapide aduc și citor-va negustorii

de lemn oare-și-cară avantagiuri. Exportul lemnelor Silesiane în Saxonia, Lausitz și Berlin a devenit cu totul neînsemnat.

«Extras din *Buletinul Min. de Domenii*
No. 4 din 1900.

* * *

Raportul economic al consulatului general al României din Stuttgart. — **Lemnul.** — Cestiunea importului de lemne din România, se discută acum aici în cercurile interesate din toate punctele de vedere mai mult de cât altă-dată. De și încă pînă acum nu 'mă-e cunoscut, că aceste discuții ar fi avut vre-un rezultat decisiv, totuși găsesc de cuviință a menționa părerea dominantă care se discută mult în presa interesată, cestiunea fiind atît de importantă pentru ambele țări. După jurnalele speciale, nu e mare animație pentru importul de lemne din România pe o scară mai întinsă. Cauza principală e lipsa de căi de comunicație. Jurnalul «*Deutsche Holzindustrie*» zice că în prima linie ar fi de trebuință ca România să fie străbătută de căi de comunicație, pe care s'ar putea transporta lemnele fasonate lesne și fără mare cheltuială, pînă la vapoare sau stațiuni a căilor ferate; apoi și tariful transportului ar trebui modificat, ca să poată conveni importul în Germania. Aceste 2 condițiuni nu par a fi încă îndeplinite. Va depinde deci de deslușirile care le va da guvernul regatului României comercianților germani, ca aceștia să se decidă a trimite experți la fața locului, aceasta fiind de absolută trebuință. Afară de aceasta ar trebui să se acorde alte condițiuni de exploatare de cât acele cunoscute pînă acum, ca să nu se nască mai tirziu diferende între cumpărători și vinzători.

Dacă prețurile de cumpărare ar fi convenabile și tariful de transport moderat, atunci probabil că s'ar importa mai cu seamă multe traverse pentru căile ferate, atît ale Statului cit și pentru cele particulare. Pînă acum Germania depinde, în cât privește acest articol de Rusia, Polonia și Galiția.

Intreaga cultură forestieră din Württemberg are o întindere de vre-o 599.853 ha. Din aceste aparțin 193.571 ha. domeniului Coroanei și a Statului, 455 ha. la care participează Statul, 177.211 ha. sînt comunale, 7.706 ha. a societăților cooperative, 206.926 ha. proprietăți particulare și 13.984 ha. a diferitelor instituții de binefacere. În cât privește specia lemnelor, sînt 242.725 ha. foioase și 242.727 ha. brădiș.

Venitul net al pădurilor Statului pe an și ha. a fost în diferenții ani următorul :

anii		anii	
1820	5.7 mǎrcf	1880	26.6 mǎrcf
1830	8.2 »	90	33.3 »
40	16.4 »	94	36.9 »
50	11.1 »	95	38.1 »
60	32.2 »	96	37.9 »
70	26.2 »	97	42.91 »
75	42.2 »	98	41.42 »

Acest rezumat arată că venitul pădurilor a crescut în ultimul secol într'un mod constant. Acest venit prezintă o urcare considerabilă deja pe la anul 1895 pe timpul speculațiilor de clădiri. Criza agrară din ultimii 10 ani nu a atins de loc cultura forestieră. Urcarea prețurilor a fost cauzată prin desfacerea favorabilă de lemne și prin faptul că pădurile Württembergheze constau mai mult din brădiș.

La venitul brut al bugetului Statului, contribuiesc pădurile Statului, cu venitul brut de 16°/₁₀₀.

Cheltuelile totale ale exploatarei și administrației pădurilor Statului au fost de la 1880 încoace 39—51°/₁₀₀ a veniturii brut, sau 22—25 Mk. anual pe hectar. Dar venitul brut absoarbe cheltuelile totale cu atât mai mult la sută, cu cât aceste venituri sînt mai mici.

În cele mai multe State germane, cheltuelile de exploatare (salariile personalului silvic, plata muncitorilor, construcția căilor de comunicație, culturile, impozitele) consum cam jumătate din venitul brut.

Lemne de foc s'au importat în Germania din următoarele State :

	În mii de tone :			
	Rusia	Austro-Ung.	India	St-Unite
1880	818	682	103	8
1886	843	715	143	17
1890	1685	1111	291	51
1895	1317	1080	332	115
1896	1440	1312	395	121
1897	1675	1511	457	205
1898	1852	1890	511	271
1899	1864	1098	657	315

Din cantitatea totală a lemnului sînt 28°/₁₀₀ lemne tăiate și 72°/₁₀₀ lemne brute sau despicate de-a lungul.

Exportul de lemne al Germaniei dă din ce în ce îndărăt.

Articolul principal de export este lemnul brut. Pentru lemne tăiate Franța se prezintă înainte ca un bun consumator, însă de la 1892 încoace acest export s'a redus la jumătate.

Cantitățile cele mai mari trec acum în Elveția și Anglia.

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Decisiunea No. 22.218 din 15 August 1902, asupra împăduririlor.

Avind în vedere că România de și cu o suprafață păduroasă de aproximativ 2 milioane hectare, din cari ca la 900.000 hectare proprietate a Statului, ceea-ce reprezintă cam 16% din suprafața totală a teritoriului, totuși este o țară săracă în păduri;

Considerind că agricultura și-a întins în continuu domeniul acțiunii sale în detrimentul pădurilor și ast-fel acestea și-au micșorat suprafața prin despăduririle ce s'aū practicat în țară și care din nenorocire se practică încă; așa că lipsa pădurilor este serios simțită în unele regiuni ale țarei, în ceea-ce privește influența pădurilor asupra căderei ploilor, asupra acțiunii vinturilor și a celorlăți agenți atmosferici;

Considerind că în România, ca țară agricolă, cu un climat extrem, cu un sol adesea-orî prea mobil și expus fie la surpături, fie la eroziuni, fie la spulberări, importanța pădurilor este de netăgăduit nu numai prin foloasele produselor, dar chiar prin însăși existența lor;

Mai avind în vedere că, în unele regiuni ale țarei, cum e la munte și mai ales la podgorie, prin schimbarea culturii unor terenuri din forestieră în agricolă, aceste terenuri aū profitat cit-va timp proprietarilor respectivi; iar acum, din cauză că aū fost cu totul improprii culturii agricole, aū devenit improductive, decî perdate de-o-cam-dată pentru economia noastră națională, nu pot fi puse în valoare de cit prin împădurire;

Considerind că lipsa pădurilor în unele regiuni ale țarei a fost de mult simțită, ceea-ce a și motivat, în ceea-ce privește pe Stat cel puțin, rezervarea din moșiile sale de cimp a unor însemnate suprafețe spre a fi împădurite;

Considerind că în păduri săū în perimetrul pădurilor Statului există o însemnată suprafață de poeni săū locuri goale, cari nu pot fi puse în valoare de cit prin împădurire;

Mai avind în vedere că în unele regiuni ale țarei (regiunea dunăreană) există o suprafață însemnată de nisipuri sburătoare, cari, sub acțiunea puternică a vinturilor, pot deveni un pericol atît pentru satele din prejur, cit și pentru terenurile fertile pe care le-ar putea copleși cu timpul și că această suprafață este pierdută pentru bogăția noastră națională, ele fiind improductive;

Considerind că de mai mult timp încă s'a simțit necesitatea

absolută ca prin împădurire să se fixeze și pună în valoare acele terenuri sburătoare; să se consolideze și pună în valoare terenurile mișcătoare sau improductive din regiunea de munte și podgorie; să se completeze și să li se redea adevărata lor destinațiune poenilor și locurilor goale din perimetrul pădurilor; cum și să se creeze păduri în acea regiune a țării, unde lipsa lor este absolut simțită, pe porțiunile rezervate în acest scop din diversele moșii ale Statului;

Avind în vedere că, în scopul mai sus arătat, de mai mult timp s'a acordat serviciului silvic unele fonduri pentru facerea de împăduriri și că în cele din urmă s'a instituit, printr'o lege chiar un fond special, ce se alimentează cu 2% din venitul brut a pădurilor;

Considerind însă, că rezultatul împăduririlor, întreprinse pînă acum, nu a fost în tot-d'a-una în de-ajuns de satisfăcător, fie din cauză că nu s'a lucrat pe baza unui plan de acțiune bine stabilit, fie din cauză că nu s'a ales pentru împăduriri în tot-d'a-una esențele cele mai proprii, potrivit circumstanțelor locale, fie din cauză că conducerea și executarea unor asemenea lucrări nu a fost în tot-d'a-una încredințate unor agenți cu o suficientă practică și pricepere în materie, fie în fine din cauză că aceste lucrări aș fost începute pe o scară prea mare, în raport cu mijloacele de cari se dispunea atit bănește cit și ca brațe de muncă și ca personal de conducere;

Avind în vedere că fondului bănesc, de care dispunem și de care vom dispune în viitor prin alimentarea cu 2% din venitul brut al pădurilor, urmează a i se da o întrebuințare înțeleaptă pricepută și profitabilă;

Cum și în considerațiune că, pentru întrebuințarea și alimentarea acestui fond, este nevoie a se stabili bugete anuale de venituri și cheltueli, spre a se evita în chipul acesta începerea de lucrări în disproporție cu mijloacele;

Avind în vedere, că pentru a ajunge la aceasta, este necesar a se cunoaște mai intiiu gradul acțiunii serviciului silvic în cestiunea împăduririlor, suprafața de împădurit în total, perioadele în care urmează a se face împădurirea și, prin urmare, suprafața de împădurit anual;

Decidem :

1. Serviciul pădurilor va întocmi, cel mult pînă la 1 Martie 1904:

a) Statistica poenilor, locurilor goale din perimetrul pădurilor;

b) Statistica nisipurilor sburătoare sau a terenurilor expuse a deveni sburătoare;

c) A terenurilor improductive;

d) A terenurilor mișcătoare și erosive sau a celor expuse a deveni mișcătoare și erosive;

e) A terenurilor rezervate spre a se împăduri din diversele moșii ale Statului, acolo unde e lipsă de păduri.

Stabilind suprafața de împădurit pentru fie-care ocol.

2. Serviciul pădurilor va întocmi, tot pînă la 1 Martie 1904, o statistică exactă a lucrărilor de împădurire efectuate pînă acum cu indicațiunea precisă :

a) A localității și suprafeței unde s'a efectuat împădurirea;

b) A esențelor întrebuintate în împădurire;

c) A suprafețelor pe cari s'a făcut împădurirea și unde nu s'a reușit;

d) A costului lucrărilor și într'un cas și în altul.

3. Nici o împădurire din nouă nu se va întreprinde înainte de a se fi stabilit :

a) Suprafața totală de împădurit la fie-care proprietate;

b) Perioada împăduririi totale;

c) Suprafața de împădurit anual;

d) Costul total al împăduririi și costul ce revine pentru fie-care an.

Cu alte cuvinte, nici o lucrare de împădurire nu se va face înainte de a se fi întocmit devis de ansamblu pentru împădurire pe fie-ce ocol sau la fie-care proprietate.

4. Nici o împădurire nu se va întreprinde înainte de a se fi hotărît, în urma unui serios studiu local, natura esențelor de întrebuintat și modul împăduririi (prin însemnțare directă sau plantațiune).

5. Pentru a se stabili o normă în facerea împăduririlor și pentru a se evita comiterea de greșeli costositoare, provenind din insuficientă experiență, împăduririle se vor începe pe scară mică în fie-care centru de acțiune; iar suprafața de împădurit anual se va mări progresiv și treptat cu reușita lucrărilor.

6. Pentru ca personalul silvic să capete suficientă practică a lucrărilor de împăduriri, fără ca aceasta să se traducă prin pagube în sarcina Statului, se vor înființa, în prima linie și treptat cu mijloacele financiare disponibile, mici pepiniere, cu o suprafață de

5000 m. p., din cari se va introduce în cultură numai un sfert, pe lângă reședința fie-cărui ocol.

7. Lucrările de împăduriri, astăzi începute, în diverse centre ale țării, se vor limita pentru campania acestui an numai la întreținerea și complectarea celor efectuate, cum și la întrebuințarea pueților din pepinierele existente, în caz când aceștia, rămânând încă un an în pepiniere, ar pierde puțința de a fi întrebuințați în împădurire.

8. Poienile, locurile goale, nisipurile mișcătoare, terenurile rezervate spre împădurit din diverse moșii ale Statului și ori-ce teren rezervat domeniului silvic al Statului, fie spre a fi împădurit, fie spre a servi interesele silvice, se vor administra de acum înainte de către serviciul pădurilor, căci numai ast-fel ele vor putea fi exploatare în așa chip, în cât să fie și preparate pentru împădurire.

9. Veniturile rezultate din exploatarea lor pînă la împădurire se vor trece ca venituri ale pădurilor.

10. D. șef al serviciului pădurilor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni, prin darea ordinelor circulare relative și prin alcătuirea formularelor și instrucțiunilor ce va necesita lucrarea aci specificată.

p. *Ministru*, C. I. Băicoianu.

INFORMAȚIUNI

După situația tezaurului de la 31 August, încasările făcute pînă la această dată din vânzări de lemne în comptul exercițiului 1901—1902, sînt de lei 5.657.744 bani 53 față de lei 7.146.096 bani 22, încasați pînă la aceeași dată în exercițiul 1900—1901.

În comptul exercițiului 1902—1903 pînă la aceeași dată s'au încasat lei 2.094.071 bani 98, față de lei 1.638.690, încasați pînă la aceeași dată în exercițiul 1901—1902.

* * *

În Septembrie s'a înființat o societate culturală cu numele «*Codrul*» a elevilor școlii de silvicultură de la Brănești. Scopul acelei Societăți este, ca prin conferințe, discuțiuni, excursiuni etc., să strîngă cât mai mult legăturile de

camaraderie între membrii ei, să se ridice nivelul cultural al membrilor societății.

Comitetul a început să organizeze o bibliotecă, și prin coloanele acestei Reviste, face apel la toți autori, în special silvicultori, să bine-voiască a le trimite câte un exemplar din scrierile lor, și tot o dată mulțumește d-lui profesor Petre Antonescu pentru cărțile ce a donat Societății.

Societatea «Progresul Silvic» salută cu căldură înființarea acestei Societăți și 'i dorește izbândă.

* * *

La licitația de la 15 Octombrie s'au arendat 27 moși, iar în zilele de 15 și 16 Noembrie s'au ținut licitații pentru arendarea a 213 moși cu începere de la 23 Aprilie 1903.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 și 15 Octombrie s'a confirmat vânzarea a 40.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Noembrie s'au ținut licitații la Craiova, București, Iași, Tulcea, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău, Birlad și Constanța pentru vânzarea spre exploatare a 65 păduri.

* * *

Următoarele mutări și numiri s'au făcut în corpul silvic pînă la 15 Noembrie:

D-1 Inspector silvic *D. Papinian*, membru în consiliul tehnic, a fost numit șef al regiunii a IX, Craiova, în locul d-lui *Petre Antonescu*, care rămîne profesor la școala de la Brănești și șef de biurou în administrația centrală a Ministerului Domeniilor.

D-1 Silvicultor cl. I *N. Velescu*, șeful ocolului Țugurești (Dolj), a fost mutat la ocolul Strehaia (Mehedinți).

D-1 silvicultor cl. II *P. Sterian*, șeful ocolului Strehaia a fost mutat la ocolul Vinju-mare (Mehedinți).

D-1 Silvicultor cl. II *F. Zaharof*, șeful ocolului *Giurgiu* (Vlașca), a fost mutat la ocolul Țugurești.

D-nii *O. Cratero*, *M. Secăreanu* și *Gr. Stamatian*, foști silvicultori în serviciul Statului, au fost reprimiți, dîndu-li-se următoarele însărcinări: *O. Cratero*, atașat la regiunea VI; *M. Secăreanu*, atașat în minister și *Gr. Stamatian*, însărcinat cu conducerea ocolului Tomești (Iași).

Pină la 1 Noembrie aū achitat cotizațiile și abonamentul pentru a. c., următorii membrii și abonați:

Membrii: Chihăia I. P., Chivulescu Th., Georgescu Cesar, Ionescu Kivu, în total 34 din 200.

Abonați: Mack F., în total 9 din 55.

CLIMA LUNEI OCTOMBRIE 1902 st. n. LA BUCUREȘTI-FILARET

Vremea din cursul lunii Octombrie 1902, a fost în general normal de călduroasă și ceva mai puțin ploioasă ca de obicei.

Temperatura lunară 11°.6 este normală. De la 1857 încoace, a fost coprinsă între 16°.5 în 1859 și 7°.8 în 1864. Perioadele cele mai răcoase ale lunii aū avut loc de la 5 la 12, de la 14 la 17 și de la 24 la 28; restul zilelor, formînd perioadele călduroase. Cea mai rece zi, este aceea de la 25, temperatura minimă -2°.1, avînd loc în ziua următoare, iar cea mai caldă la 1, temperatura maximă 25°.5 înscriindu-se la 3. Aceste valori extreme ale temperaturii sînt coprinse în limite normale; în alți ani maximum a ajuns la 33° în 1888 iar minimum s'a coborît la -6°.0 în 1886. Zile de vară am avut numai una; în general sînt 4.

Totalul precipitațiunilor atmosferice 34 mm. este numai cu 10% mai mic ca cel normal, numărul zilelor cu ploae 12 este însă cu 4 mai mare ca cel obicinuit. Cantitatea de apă ce s'a adunat în această lună de la 1864 încoace a ajuns în 1881 la 121 mm.; în 1873 nu s'a strîns în tot cursul său nici un milimetru de apă.

Vîntul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică mijlocie 757 mm. este cu 1 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 2% mai uscată ca de obicei. Am avut 7 zile senine, 10 noroase și 14 acoperite, pe cînd în mod normal sînt cîte 11 senine și noroase și 9 acoperite. Soarele a strălucit mult mai puțin ca în anii normali, 140 ore în 25 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată 175 ore în 23 zile.

Rouă s'a observat în 14 zile, brumă în 6 și fulgere într'o singură seară.

Atît eclipsa de lună care a avut loc la 17 dimineața cît și aceea de soare de la 31 dimineața nu s'aū putut observa din cauza timpului nefavorabil.

În cursul acestei luni, vegetațiunea arborilor a început să înceteze, foile căzînd la majoritatea speciilor. În urma ploilor din prima decadă arăturile și semănăturile de toamnă s'aū putut continua în condițiuni favorabile. Griul care s'a semănat la 11 Octombrie, a răsărit după 8 zile, acum are înălțimea de 8 centimetri. Rapița care fusese semănată la 20 Septembrie pe un timp secetos a răsărit abia în a doua decadă din această lună; la sfîrșitul său ea fiind destul de mare.

Institutul Meteorologic.

CULTURA CASTANULUI ¹⁾

Domnule agent,

Vegetația țării noastre este în general abondentă și variată. Intre plantele de cultură, găsim specii, cari alt-cum iubesc un climat mai meridional; totuși însă aceste plante, de multe ori sufer prin gerurile de iarnă, cu toate că temperatura medie anuală a țării noastre nu este inferioară mediei acelor țări, în cari aceste plante se găsesc în mod spontan.

Intr'adevăr, o privire asupra hartei isothermelor anuale ne arată, că temperatura medie anuală a țării, de aproximativ + 11° C., este identică cu cea din nordul Italiei și sudul Franței. Privind harta isothermelor din luna Iulie, linia isothermică a țării noastre are aproape același curs, tînde însă spre sud. Cu totul diferită e însă linia isothermică a lunii Ianuarie, care linie ia un curs brusc spre nord, astfel în cît merge, în dezvoltarea ei, prin nordul Ungariei și trece spre Suedia, a cărei latitudine nordică e cu rotund 20° mai mare decît cea a țării noastre.

Clima României e deci variabilă și departe de caracterul moderat; aceasta explică că multe din plantele și arborii ce cresc, fie în cultură, fie spontan, în sudul Franței și în nordul Italiei, — care sînt la aceeași latitudine ca România, — lipsesc în flora noastră agricolă și silvică.

Unul din arborii folositori din sudul Franței este castanul alimentar. «*Castanea vesca* Gärtn», care însoțesc acolo și în Italia, vița de vie și aduce mari foloase populațiunii, dîndu-i un aliment care cere puțină cheltuială de producere. Am observat asemenea, în dese vizite ce am făcut la mai multe ferme din streinătate, cît de respîdită e cultura acestui arbore, și în vederea observațiunilor culese împreună cu d-l Olimpiu Boiu, șeful Regiei Domeniului Coroanei Bicaz, am întocmit expunerile de mai jos asupra introducerii castanului pe Domeniile Coroanei.

Castanul alimentar se găsește, după cum știți și la noi

1) Această circulară a fost adresată de domnul *Ion Kalinderu*, Administratorul Domeniului Coroanei și Președintele Societății «Progresul silvic», tuturor agenților acestei administrațiuni.

În țară, în apropierea mănăstirei Tismana formează un masiv păduros, și cum știm că el întovărășește via, sîntem pe deplin în drept a ne pune întrebarea dacă nu l'am putea introduce în coline și la cîmpie.

În sudul Austriei, castanul formează pe domeniul *Mokritz* din Carniolia un masiv de 2—300 hectare întindere, a cărui vegetațiune e foarte bună; în sudul Tirolului castanul dă recolte îmbelșugate și știm că mare parte din castanele ce ajung în comerț au originea lor în acele regiuni. După autorul *Wessely*, în aceste regiuni castanul se ridică la o atitudine de-asupra nivelului mării chiar pînă la 900 m. și se găsește în toate expozițiile versantelor. Botanicul *Bechstein* caracteriză castanul ca îndurînd gerurile, și într'adevăr, se pare, că el are o mare aptitudine de acomodare.

Rezistă foarte bine în Austria, Boemia și Moravia, în sudul Angliei și în nordul Germaniei și chiar în sudul Suediei, știință pentru noi de mare importanță, de oare-ce am văzut că isotherma din Ianuarie a țării noastre este aceeași ca cea din sudul Suediei. Cerințele castanului către sol sînt de asemenea modeste; în tot cazul însă, principala lui cerință e un sol profund, de oare-ce pivotul său e format tocmai ca al stejarului. Castanului îi priesce de preferință un sol fresc; nu-i convine însă umezeala; se zice asemenea că nu i-ar prii nici solul calcaros. Cu privire la acest din urmă fenomen autorul german Gayer zice că el se reduce mai cu seamă la acea împrejurare, că solul calcaros de regulă nu e profund. Se știe din contra că solurile silicioase convin foarte bine castanului și că în Germania, tratat în crîng, el vegetează în condițiuni bune, chiar în soluri nisipoase destul de sărace.

Pe Domeniul Coroanei Sadova, după cum știți, am ajuns a fixa nisipurile sburătoare pe o suprafață mai mare de 1000 ha. prin plantațiunii de salcîm, cari merg foarte bine.

Nu am putea oare încerca a introduce acolo castanul?

Solul și clima credem, că ar favoriza plantarea castanului chiar și pe domeniul Mălini, în părțile de jos, și cu atît mai mult la domeniul Dobrovăț, care e situat în coline; apoi pe toate domeniile de cîmp, după cele ce premerg, el ar trebui nu numai să reziste, ci chiar să dea roade bune.

Creșterea Castanului, după cum cunoașteți, se face de regulă din semințe. De mare însemnătate este de a alege pentru semănat semințe mari, bine dezvoltate, și a le scuti contra șoricilor, cari devin foarte periculoși pentru ele. Micile plante cresc încet la început și sufer de ger la noi în țară, după cum am constatat în unele încercări făcute pînă acum, așa în cît vor trebui poate întrebuințate mijloace pentru a le ajuta puțin în această primă perioadă a etății lor. Mai tîrziu dezvoltarea lor e repede și arborele crescînd normal ajunge etatea de peste 100 ani și dimensiuni extraordinare; așa «Castagno di cento cavalli» de la Aetna are un diametru de 15 metri și ocupă așa zicînd cel întîi loc între arborii uriași.

Castanul se întrebuințează și ca arbore de alee; după botanistul Leunis, la 1860, se găsea pe străzile Parisului peste 150.000 castani. Nu mai puțin important e și în calitate sa de arbore de pădure, propriu a forma masive întregi a căror masă lemnoasă la etatea de 70 ani, după cercetările consilierului silvic Dimitz din Viena, ajunge la 300—450 m³ de hectar în masivele din Carniolia. Tratat în crîng, în o rotație de 5 ani, castanul dă 25—45 m³ la hectar; deci creșterea sa anuală e de 5—9 m³ pe hectar.

Să vedem acum, d-le agent, ce anume calități are castanul și ce ne face să dorim introducerea lui la noi.

Trunchiul castanului ne dă un lemn foarte rezistent și frumos, apreciat de strungari și de stoleri, fiind-că primește foarte bine lustruirea, lacul și orî-ce culoare. Lemnul lui se deosebete cu greu de cel al stejarului, din care cauză constructorul și dogarul îl apreciază mult. Ca lemn de construcție, durata sa e mai mare ca a stejarului și suportă greutate mai mari de cît stejarul. În Franța s'au găsit case și biserici construite din lemn de castan, a căror birne după cîte-va veacuri — așa zice botanicul Bechstein — erau cu totul intacte. Chiar lemnul din rădăcini e foarte propriu pentru strungărie.

Fructele castanului, numite castane, sînt bine cunoscute. Prin altoirea castanului, aceste fructe devin mai mari și mai gustoase de cît cele cari se găsesc în comerț și cari provin aproape toate de la castani nealtoiți. Preparate prin fierbere sau prăjindu-se ele sînt foarte gustoase și se pot întrebuința

ca ciocolată sau cafea. În patria lui din țările de sud, ca Corsica, în unele părți ale Portugaliei, Spaniei și Italiei, fructele castanului sînt aproape singura hrană a locuitorilor, din care ei știu găti făină, pîne și un fel de mămăligă. Se mai face scrobeală și praf pentru toaletă (pudră). Recolta fructelor aproape tot-d'a-una e abundentă, și fructele mai mici, cari nu se pot scoate în comerț, sînt o bună hrană pentru porci și cerbi.

Din frunza castanului se extrag diferite culori; scoarța lui, carbonizată, dă un luciū negru; în fine, în timpul din urmă aceasta se întrebunțează mult în tăbăcărie, și pe scară întinsă, pentru extragerea *acidului gallic*, care la rîndul său servă în industriile de culori și cerneli.

În țară e mare nevoie de materii tanante, dovadă că importul acestora a crescut mult în ultimii 20 de ani. Ast-fel importul materiilor tanante de tot felul, care se ridică la 1884—1886 la 1.704.396 kgr. în mijlociū, este acum, după criză, de 3.568.720 kg. (media anilor 1899—1901), după ce a fost în anul 1898, adică înainte de criză, de 5.127,752 kilograme. Importul normal e deci acum de vr'o 5¹/₄ milioane de kg., adică de 3 ori mai mare ca acum 18 ani.

În deosebire întrebunțarea pentru extragerea acidului gallic, pare a deveni un pericol pentru castanii din insula Corsica, căci nu mai puțin de 3 mari fabrici s'aū stabilit acolo, decimînd puținele masive cari mai există.

Tratat în crîng, castanul dă, afară de scoarța sa prețioasă, foarte bună parî pentru vie și devine prin aceasta folositor viei, căci după cum spuneam mai sus, o întovărășește în regiunile ei.

Cred că aceste expunerî, sînt de ajuns pentru ca d-v. să dați toată atențiunea acestui arbore atît de puțin cunoscut pînă acum la noi în țară, și doresc ca acolo unde clima și solul sînt priincioase dezvoltării lui, să începeți chiar de pe acum încercări cu acest arbore, și după ce vă veți convinge că isbutește, veți continua a-l introduce pe o scară mai întinsă, ținîndu-mă în curent cu rezultatele ce veți obține.

Nu trebuie, d-le agent, să ne scape din vedere de a introduce în cultura noastră ori-ce soiū de plante, mai cu seamă din acelea cari aduc foloase populațiunei de la țară cu puține cheltueli de producțiune.

Cer de la d-v., a pune o fermă voință în executarea celor coprinse mai sus și nu uitați că un filosof al Romei a zis, că *«soarta ajută pe cei cu voință, dar trădează pe cei îndărătnici»*.

Administrator,
Ion Kalinderu.

O CHESTIE PĂRĂSITĂ

Chestia plantațiilor, ca cel mai eficace mijloc contra înzăpezirii liniilor drumului de fer, este o chestie veche și mult discutată. Cam în cuvintele acestea se exprimă autorul unui articol dintr'o revistă rusă de silvicultură, vorbind de linia transiberiană și indicând mijloacele de a o feri de înzăpezire. Pe lângă multele mijloace practicate și indicate, pentru a nu împedica regulata circulare a trenurilor, ast-fel ca zăpada să nu constituie o piedică, totuși și azi cazurile nu sînt rare cînd trenul stă infundat cîsurî și zile întregi chiar. Înzăpezirea trenurilor, de și nu are caracterul de catastrofă cu urmări grozave, cu toate acestea considerînd pagubele ce suferă pe o parte administrația căilor ferate, pe de altă parte interesele intriziate ale călătorilor, întirzierî și transporturî de mărfuri cu destinații și desfacerî urgente, cauzează pagube prea însemnate pentru părțile interesate.

Un exemplu grav citează autorul, cu foametea cea mare din Rusia în anul 1901, cînd din cauza liniilor infundate, guvernămînte întregî periau de foame, de și vagoanele cu alimente așteptaî în zadar la gări și pe cîmp, să li se deschidă drumul pentru o zi sau două și apoi să stea infundate iarăși săptămîni întregi.

Este de nediscutat neajunsul capital ce ar resulta pentru un tren militar infundat în timp de campanie. Întirziera unui transport de trupe sau de muniții, proviziî, mai ales cînd nu există alt mijloc de comunicație. Care ar fi folosul pentru un transport de trupe, care în loc să ajungă pe cîmpul de operații cu forțele virgine, să lucreze la desfundarea liniei ca să-și poată urma drumul. Nesosirea la timp, fie a trupeî, fie a muniției pe cîmpul de război, poate decide soarta victorieî unei armate. E un cas de «forță majoră» și este destul pentru a astupa gurile acelora, cari vor să cîrtească contra imperfecției mijloacelor de comunicație, o scuză de alt-fel nu greu de

găsit spune autorul, dar tot în detrimentul nostru, și scuza spune el la care nu am fi nevoiți să alergăm dacă am fi luat din timp măsurile să avem zone de apărarea liniilor de zăpadă prin garduri vii.

Între diferitele sisteme de garduri de apărare, cu care s'a experimentat, autorul, prin cifre, dovedește că gardurile de plantații pe lingă că aduc cele mai bune servicii dar sînt și cele mai puțin costisitoare. Pentru ilustrarea faptului, autorul se servește de broșura Inginerului *Tolvinschi*, care demonstrează că un gard permanent de lemn cu înălțimi variabile de la:

5 ars. înalt, costă	1650	ruble	km.
7 > > >	2310	>	>
9 > > >	2970	>	>
12 > > >	3960	>	>

durata acestor garduri este de 6 ani, și repararea și întreținerea lor necesită anual $\frac{1}{33}$ din costul total.

Gardurile inginerului Puparev, cu parți de lemn, costă ruble 275 km., durată 3 ani cu mai mari cheltuieli de întreținere; aceleași garduri cu stâlpi din șine de fer 1900—2000 ruble km., cu o durată de 21 ani $\frac{1}{2}$ și cu mici cheltuieli de întreținere; iar gardurile vii formate din plantații, variază între 20—365 ruble km. și 110—834 cu minime cheltuieli de întreținere și durată vecinică. Pe linia ferată transiberiană se poate vedea mai bine ca ori-unde eficacitatea întrebuințării gardurilor vii contra viscozelor.

Alt-fel, se întreabă autorul, ce ar fi trebuit să se facă pentru desfundarea trenurilor prin acele locuri unde brațele lipsesc și sațele sunt la distanțe mari de tot unele de altele. Foloasele gardurilor vii sînt netăgăduite, cînd ele sînt făcute cu pricepere și în mod rațional. Pe locurile sterpe și aride, pe locurile supuse la eroziuni, ele au roluri bine-cuvîntate. Autorul regretă că hotărîrile congresului C. F. din 1892 n'au fost aplicate nici astăzi în ce privește plantațiile pe lingă liniile ferate. Altă dată, cînd căile ferate erau în mâinile companiilor concesionate, devisa cărora era venit și iar venit și apoi «après nous le déluge», era permis să se neglijeze această chestiune; azi însă cînd proprietarul cel mare, este Statul, trebuie să se ia măsuri. Să aibă specialiștii, silvicultorii, cari să întocmească planuri și devise detaliate de stingerea și împiedicarea de formare de torenți pe lingă liniile ferate, de plantații pentru apărări, vii etc. etc.; și numai atunci se va putea șterge titlul din buget «curățirea zăpezii».

După datele inginerului Tolvinschi, s'a cheltuit pentru curățirea zăpezii, în 4 ani pentru o distanță de :

763 km.	891.504	ruble
283 »	303.685	»
780 »	789.876	»
503 »	503.721	»
198 »	134.765	»
508 »	334.414	»

În definitiv s'a cheltuit pentru 8.500 km. 5.042.063 ruble în 4 ani, media pe an ar fi 1.260.000 ruble și pe km. 150 ruble, sume cu cari s'ar construi în zeci de ani încă o bună rețea de căi ferate.

• Cit se cheltuește la noi sub titlul acesta ?

Gh. D. Belinschi

Silvicultor-ajutor Dom. Coroanei Bicz.

RAPORTUL ECONOMIC AL CONSULULUI ROMÂN DE LA ATENA PE ANUL 1900

Lemne de construcție. — În prima linie vin produsele de lemn și păduri; în adevăr în cifra de 605.486 fr. reprezentând importul total al României în Grecia, acest articol el singur se urcă la 460.579 fr., din care 439.462 pentru lemnul de construcție 20.468 lemn de construcție navală și 649 pentru cărbune de lemn. În decursul anului 1899 importul lemnurilor române în Grecia a fost de 515.708, rezultă deci pentru 1900 o diminuare de 55.129 fr.

În privința importanței țării de proveniență, România ocupă rangul al 4-lea pentru produsele de lemn și forestiere. Austria ocupă primul rang cu 5.590.705 fr., vin apoi: Germania cu 2.560.579 fr. și Turcia cu 1.138.311.

Printre deosebitile categorii de lemn, din cari se compune importul acestui articol, România nu figurează de cit pentru lemnul de construcție navală și cărbuni de lemn. Totalul importului în Grecia al lemnului de construcție (în general lemn de brad și molift), tăiat cu ferăstrăul său crăpat, este de fr. 4.239.810, acela al importului de birne și de brad și molift este de 1.731.200, acela al importului lemnului de construcție navală (brad și molift în general) este de fr. 459.756, în fine acela al importului cărbunilor este de 234.999.

Asupra totalului acestor 3 categorii, România ocupă al doilea rang pentru lemnul de construcție cu o cifră de 388.362, imediat după Austria cu 3.104.084 și înaintea Turciei cu 352.858.

Pentru importul grinzilor și al tălpilor, România este de asemenea a doua țară cu o cifră de 51.100, după Austria, care el reprezintă cu 1.632.400 și înaintea Italiei 26.600. Pentru importul lemnului de construcție navală, România ocupă al treilea rang, cu o cifră de 20.468 fr. după Austria (cu 304.182) și Turcia (cu 99.244) și înaintea Rusiei (cu 4.300).

În fine pentru importul cărbunilor de lemn România ocupă iarăși rangul al treilea, reprezentat cu suma derisorie de fr. 649, după Turcia (cu fr. 216.392) și Rusia (fr. 15.958) [vezi tabloul C, relativ la diferitele categorii de lemn].

Am fost obligați să urmărim această clasificare, care figurează pe buletinele publicate de Ministerul de finanțe și care e motivată prin inegalitatea tarifului vamal, fie-care din aceste categorii fiind impusă la o taxă diferită.

Comerțul de import de lemne fiind, după cum rezultă din tabloul precedent, din acelea de care Grecia are mare necesitate, este evident că de la semnarea convențiunii comerciale, România este chemată să găsească în țara aceasta unul din principalele ei debușuri; iată de ce nu putem în de-ajuns a atrage atențiunea producătorilor români asupra avantajelor ce le-ar putea trage, studiind tabloul detaliat, relativ la acest articol.

Afară de cele două categorii de lemn, menționate mai sus, adică lemnele de construcție navală și grinzile și tălpile pentru edificii, din care s'au făcut deja comenzi importante la case din Galați, a început a se comanda în România lemn de tei și de frasin pentru mobile, precum și de stejar pentru timplărie și parchete.

E de remarcă, că dacă pentru anumite categorii de lemn România n'ar putea lupta în mod avantajos contra unor anumite state, cum de exemplu-contra Austriei, pentru lemnul de Carintia și de Stiria, care sînt de o substanță mai grosă și mai uleioasă și care vin din Triest, pentru altele din contră, România poate concura cu ori-care țară.

În această categorie sînt următoarele soiuri de lemn: lemnul rotund de brad și de molift în trunchiuri (din care Germania a importat în 1900 pentru 2.559.180 fr.) lemnul de stejar, de castan, de ulm, lemnul lucrat pentru cutiile de expedit struguri, lemnul de doage și de timplărie.

Intr'o minuțioasă anchetă ce am făcut'o printre neguțătorii de lemne din Pireü, am constatat că una din cele mai importante case de comerț din Galați ar fi fericită să rupă convențiunea ce o are făcută cu casa Popper din Budapesta, prin care cele două case se angajează să mențină aceleași prețuri, ceea ce de sigur că e păgubitor pentru produsele romine. Aceasta era cu atât mai de regretat, că România, posedind lemn de excelentă calitate poate a susține în mod avantajos concurența contra Austriei. Lemnul de Piatră de pildă, așa de cunoscut în Grecia, atât pentru calitatea lui, cit și pentru modicitatea lui, nu admite credem, nici o rivalitate posibilă.

Sub raportul mijloacelor de transport, cel pe care neguțătorii din Pireü îl preferă, este acela cu corăbiile (vasele cu pînză), care are dublu avantaj de a fi mai efin și de a conserva mai bine marfa contra orî-cărei avarii, cu atât mai mult, că căpitanii acestor corăbii își iaș asupra-le spesele de încărcare și de descărcare.

Dăm aici un tablou al producțiunei pădurilor din Grecia pe 1897, 1898 și 1899 inclusiv.

	M. c. 1897	M. c. 1898	M. c. 1899
Lemn de construcție . . .	54.505	84.936	70.524
» » » navală.	182	936	110
» pentru unelte și mașini.	755	1.642	2.244
Cărbuni, ocale	12.503.157	16.912.219	13.945.795
Var, quintale	395.250	760.402	807.048
Alte materii, ocale	897.799	1.228.709	832.230

TABELA A

Comerțul exterior al Greciei. — Mărfuri importate în decursul ultimilor 4 ani.

Lemn în general

Unități	1900		1899		1898		1897	
	Cantități	Val. Lei	Cantități	Val. Lei	Cantități	Val. Lei	Cantități	Val. Lei
M. C. Ocale	120,211 10,013,623	11,142,801	82,670 12,111,487	9,141,698	89,214 14,526,331	7,709,726	372,903 7,284,770	2,618,886

TABELA B.

Mișcarea comerțului special între România și Grecia
în decursul anului 1900.

Import

Lemne de construcție . . . fr.	439,462.—	
» » » navală »	20,468.—	
Cărbuni de lemn . . . . »	649.—	
	<hr/>	fr. 460,579.—

TABELA C.

Importul în Grecia de produse de lemn și forestiere în 1900.

Lemne de ars :

Turcia . . . . . fr.	32,660.—	
Alte țări . . . . . »	1,121.—	
	<hr/>	fr. 33,781.—

Cărbuni de lemn :

Turcia . . . . . fr.	216,392.—	
Rusia . . . . . »	15,958.—	
România . . . . . »	649.—	
Alte țări . . . . . »	2,000.—	
	<hr/>	fr. 234,999.—

Lemne de construcție navală de brad și molift
în general:

Austria . . . . . fr.	304,182.—	
Turcia . . . . . »	99,244.—	
România . . . . . »	20,468.—	
Rusia . . . . . »	4,300.—	
Italia . . . . . »	344.—	
Alte țări . . . . . »	81,218.—	
	<hr/>	fr. 459,756.—

Birne și grinză de brad și de molift :

Turcia . . . . . fr.	26,100.—	
Austria . . . . . »	22,400.—	
Italia . . . . . »	23,000.—	
	<hr/>	fr. 71,500.—

Butuci de brad și de molift :

Turcia . . . . . fr.	1,430.—	
Austria . . . . . »	130.—	
Alte țări . . . . . »	8,125.—	
	<hr/>	fr. 9,685.—

Lemn de stejar :

Austria . . . . . fr.	3,720.—	
	<hr/>	fr. 3,720.—

Lemne de construcție. Tot felul de lemn de construcție de ferestrău sau tăiat de brad etc.:

Austria	fr. 3,104,084.—
România	> 388,362.—
Turcia	> 352,858.—
Italia	> 162,626.—
Rusia	> 100,018.—
Danemarca	> 34,652.—
Francia	> 21,586.—
Alte țări	> 75,624.—

fr. 4.230,810.—

Birne și grinzii de brad și molit :

Austria	fr. 1,632,400.—
România	> 51,100.—
Italia	> 26,500.—
Rusia	> 10,500.—
Danemarca	> 6,500.—
Turcia	> 2,900.—
Alte țări	> 1,300.—

fr. 1,731,200.—

Bucăți de brad și de molit:

Germania	fr. 2,559,180.—
Belgia	> 262,145.—
Turcia	> 36,400.—
Austria	> 7,215.—

fr. 2,864,940.—

Lemne de stejar:

Austria	fr. 167,530.—
Turcia	> 1,320.—
Rusia	> 550.—
Alte țări	> 6,930.—

fr. 176,330.—

Lemn de castan, de ulm și altele:

Turcia	fr. 86,100.—
Austria	> 24,300.—
Rusia	> 4,900.—

fr. 115,300.—

Bucăți de lemn lucrate pentru lăzi:

Francia	fr. 13,663.—
Englita	> 6,337.—
Italia	> 5,775.—
Austria	> 5,392.—
Turcia	> 1,589.—
Alte țări	> 244.—

fr. 33,000.—

Lemne de fag :

Italia.	fr.	11,100.—
Austria.	>	9,100.—
Turcia	>	910.—

fr. 21,100.—

Lemne de doage și cercuri de tot felul și de toate grosimile :

Italia.	fr.	52,119.—
Turcia	>	7,502.—
Austria.	>	5,266.—
Francia	>	927.—
Alte țări	>	372.—

fr. 66.186.—

Cherestea de tot felul și de toate grosimile :

Austria.	fr.	202,532.—
Turcia	>	118,289.—
Italia.	>	29,228.—
Rusia	>	11,481.—
Francia.	>	2,411.—

fr. 363,941.—

Lemne de fag în general :

Austria.	fr.	98,744.—
Turcia	>	39,518.—
Italia.	>	3,299.—
Rusia.	>	1,258.—
Alte țări	>	4,318.—

fr. 142,132.—

Lemne de tâmplărie: nuci, abanos, acajou, etc.:

Turcia	fr.	111,642.—
Rusia	>	13,576.—
Francia.	>	9,133.—
Austria.	>	4,220.—
Anglia	>	4,191.—
Statele-Unite	>	2,749.—
Italia.	>	1,469.—
Germania	>	259.—

fr. 147,239.—

Lemn ordinar, preparat pentru tâmplărie :

Turcia	fr.	3,457.—
Austria	>	2,466.—
Alte țări	>	399.—

fr. 6,322.—

Lemne de tâmplărie în planșe pentru placaje:

Francia.	fr.	2,115.—
Austria.	»	2,024.—
Germania	»	1,140.—
Alte țări	»	303.—

fr. 5,582.—

Recapitulațiune :

Austria.	fr.	5,590,705.—
Germania	»	2,560,579.—
Turcia	»	1,138,311.—
România	»	460,579.—
Italia.	»	315,460.—
Belgia	»	262,145.—
Rusia.	»	162,541.—
Francia.	»	49,835.—
Danemarca	»	41,152.—
Anglia	»	10,528.—
Statele-Unite.	»	2,749.—
Alte țări	»	1,131,949.—

Total . . . fr. 10,726,533.—

Extras din *Buletinul Min. de Domenii*
No. 5 și 6 din 1901.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

Urmare¹⁾

În fine, al 3-lea serviciu ar fi *serviciul domeniilor*, care s'ar ocupa cu studiarea exploatarei și planurilor de exploatare agricolă, cu facerea condițiilor din contracte de arendare, precum și cu modul întrebunțării în regie, din punctul de vedere al exploatarei culturale, pentru domeniile Statului.

Al 4-lea și ultimul serviciu de la această direcțiune ar fi *serviciul comerțului*, care se va ocupa cu diferitele date statistice și alte măsuri relative la comerț.

A 3-a direcțiune ce propun este *direcțiunea minelor și industriei*.

Direcțiunea minelor și industriei ar coprinde: 1) *serviciul industriei și al instrucțiunii tehnice*; 2) *serviciul exploatarei și al controlului minier*; 3) *serviciul studiilor și explorărilor miniere* și, în fine, al patrulea serviciu, ar fi *serviciul apelor minerale și al stațiunilor balneare*.

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Octombrie, 1902.

Toate aceste servicii formează un ansamblu. Toate reclamă aceleași cunoștințe tehnice, și deci se pot uni sub aceeași direcțiune.

A 4-a direcțiune ce propun este *direcțiunea pădurilor și apelor*. Această direcțiune ar avea două servicii: 1) *serviciul silvic*, care se va ocupa de toate chestiunile de păduri, nu numai ale Statului, ci și ale particularilor, societăților, sau instituțiilor particulare, despre care acest proiect nu vorbește nimic, dar asupra cărora trebuie să ne gândim. Așa în alte părți, în Austria, acest serviciu face planurile și exploatarea și pentru instituțiile particulare. La noi pădurile particulare s'au distrus și au lăsat în locul lor dealuri ce se denudează din cauza eroziunilor, sau se surpă de ape. Un efect rău foarte mare pe care 'l provoacă această distrugere a pădurilor este și asupra vegetațiunii și asupra producțiunii agricole. Toate aceste chestiuni trebuie să intre în activitatea serviciului silvic, atât din punctul de vedere tehnic, cât și al controlului tehnic.

Al 2-lea serviciu de la această direcțiune ar fi *serviciul piscicol și hidrografic*, care se va ocupa cu piscicultura în genere și cu punerea în valoare a acestor imense suprafețe de inundațiune din țară. Această suprafață de inundațiune este de 5 ori cât suprafața apei. După cum am spus, suprafața bălților este de 800.000 hectare, așa că suprafața de inundațiune este de 4.000.000 hectare, care se pot întrebuința, fie pentru cultură piscicolă, fie pentru alte culturi, ce s'ar indica ca posibil în urma studiilor și lucrărilor corespunzătoare.

Aceasta este diviziunea generală pe care o cred bună și din punctul de vedere fiscal și din punctul de vedere al activității tehnice, al impulsiei, al controlului tehnic. Cu o astfel de diviziune cred că, Ministerul agriculturii va putea desvolta o activitate rodnică și cu bune rezultate.

Sînt convins că asemenea lege ar rămîne mai multă vreme ca o lege bună. Ea va dura, căci cu greu o va schimba alt ministru, de oare-ce rezultatele ei vor fi absolut bune; iar serviciile se vor putea organiza și desvolta cu mare elasticitate.

Alt-fel, așa cum este în actualul proiect de lege, sînt convins că rezultatele ce se vor obține, vor fi slabe sau rele și legea va fi efemeră. De aceea rog și pe D-l Ministru al Domeniilor și pe onor. Cameră, să bine-voiască a admite acest amendament, care este semnat de numărul regulamentar de deputați. (Aplauze).

Îată cum este redactat amendamentul ce propun:

Art. 2 din proiectul de lege pentru organizarea Ministerului Agriculturii, Industriei și Comerțului, se modifică precum urmează:

Art. 2. Administrația Ministerului se împarte în:

1. Direcția secretariatului;
2. Direcția agriculturii, comerțului și domeniilor;
3. Direcția minelor și industriei;
4. Direcția pădurilor și apelor.

M. Vlădescu, B. Gănescu, Iosif T. Oroveanu, N. Cosăcescu, Căprescu, N. Drossu, G. Ghibănescu, R. Rădulescu.

D. *Președinte* : D-l Cucu are cuvîntul.

D. N. Cucu St. : Chipul cum onor. D-l Vlădescu propune a se grupa, pe direcțiunii, diversele servicii ale Ministerului, a cărui organizare o discutăm, este, D-lor, în contradicțiune cu separațiunea caracteristică ce exista între cele două feluri de atribute ale lui : atribute ce are de a lua măsuri generale pentru ca agricultura, industria și comerțul țării să fie îndrumate pe calea progresului și atribuțiile de un caracter cu totul special, de a îngriji de exploatarea proprietăților private ale Statului.

După cum Statul este dator să îngrijească de siguranța publică, să dea învățămîntul, să asigure sănătate publică, să împartă justiția, etc., tot asemenea incumbă Statului datoria de a face tot ce este necesar pentru ca agricultura țării, industria și comerțul ei să se dezvolte, chiar dacă el, Statul, nu face, pentru interesul său propriu, agricultură, industrie ori comerț. Aceasta nu poate fi contestat.

Sînt însă țări de organizațiune a Statului care voesc ca Statul să fie proprietar cît mai mare, să facă socialism de Stat.

D-l M. C. Vlădescu : În ce am vorbit eu nu e aceasta.

D-l N. Cucu St. : Nu am zis-o, dar fac teoria generală.

... Statul să ia în mîna sa cît mai mult din proprietate și să o exploateze cum ar crede mai bine pentru interesele națiunii, iar folosul natural, să-l raporteze poporului pe cale de reducere de impozite.

Statul nostru nu se găsește nici în cea d'întîiu din aceste situațiuni de a fi pur și simplu diriguitorul agriculturii, industriei și comerțului, fără ca el însuși să aibă proprietăți agricole sau industriale, nici nu știu că aspiră la sistemul de a deveni proprietar cît mai mare, de a cumpăra moșii și de a face comerț pe comptul națiunii.

Statul la noi se găsește, incidental și transitoriu în situațiunea de proprietar, prin faptul că a secularizat moșiile monăstirești, pe care le exploatează pînă va putea să le reverse în națiune, pe calea de vînzare.

D-l M. C. Vlădescu : Dar cu minele, dar cu bălțile, dar cu pădurile ?

D-l N. Cucu St. : Voiu răspunde la toate.

Statul se găsește a fi proprietar temporar a unor moșii, a unor păduri....

D-l M. C. Vlădescu : A pădurilor nu.

D-l N. Cucu St. : ... luate în stăpînire de la monăstiri prin legea secularizării.

Ce trebuie să facă Statul cu aceste averi ? Negreșit că urmează a le exploata, ca un bun proprietar, pentru a trage din aceste proprietăți maximum de beneficii, pînă se va desface de ele.

Și operațiunea aceasta de desfacere se urmează constant, căci din cele peste 2.000 moșii, ce avea Statul, astăzi nu sînt de cît vre-o 460 de care, potrivit legilor în ființă, încetul cu încetul Statul urmează să se despartă, pentru a nu-l rămîne de exploatat, pe cale

de regie, arendării sau concesiunii, de cit apele, pădurile, minele cunoscute și stabilimentele balneare.

Autorul proiectului de organizare ce discutăm, dindu-și bine seama, D-lor, de caracterul deosebit al atributelor actuale, ale Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor,—tribute permanente și de caracter general șitribute temporale și de caracter privat — a grupat în trei direcțiuni serviciile, raportându-se latributele permanente și într'o a patra direcțiune, deosebită, serviciile cutribute ce privesc proprietatea, modificabilă, a Statului.

Și este logic să fie așa; mai întâiu pentru că este în firea lucrurilor să nu se amestice lucrurile de caracteristice deosebite; al doilea, pentru că, chiar de la creațiunea Ministerului, proprietățile Statului au fost puse sub o direcțiune: cea a «domeniilor și pădurilor Statului», deosebită de celelalte servicii ale Ministerului și numai după creațiunea de noi servicii, ca acela al minelor, pescăriilor și viticol, s'a produs amestecul și confuziunea de astăzi.

Mai este și o altă considerațiune, D-lor, de ordine practică, care militează în favoarea grupării, într'o direcțiune deosebită, a serviciilor de exploatarea bunurilor private ale Statului. Se poate întâmpla ca să se găsească avantajii și din punctul de vedere al cheltuelilor, și din acela tehnic sau comercial, ca minele Statului, ca pescăriile Statului, să se exploateze de direcțiunea regiilor Statului, pentru că eu nu văd pentru ce adică minele de sare s'ar exploata de regie, iar cele de petrol sau de lignit, de către domenii; pentru ce tutunurile să se exploateze de regie, iar pescăriile de domenii, etc., etc. Dacă și cind vom recunoaște avantajul unei atare centralizării exploatațiunilor Statului, cu înlocuirea proiectului de lege ce discutăm, deslipirea de la Minister a unuia sau a mai multor servicii domeniiale, se va putea face cu o mai mare ușurință, fără vre-o dezorganizare sau modificare a serviciilor cu caracter permanent și general al Ministerului.

Din toate punctele de vedere, dar, și acela al logiceii, și acela al specializării funcționarilor, și acela al modificabilității administrative a exploatarei proprietăților Statului, este avantajii ca gruparea serviciilor cutribute generale privitoare la agricultură, industrie și comerț, să se facă deosebit de serviciile cărora le incumba sarcina exploatarei domeniului privat al Statului, așa cum o prevede proiectul.

D-l Vlădescu este de altă părere și, prin amendamentul D-sale, de și admite tot patru direcțiuni în Minister, însă grupează serviciile în direcțiuni după altă normă de cit aceea a servilitudinei de destinațiune a acestor servicii.

Ast-fel, D-sa admite, cum o face și proiectul, o direcțiune de secretariat și în această direcțiune așează administrațiunea propriu zisă, contabilitatea și statistica. Mai alipește însă tot aci și contenciosul. Aceasta mi se pare că este nepotrivit, și iată pentru ce:.....

D-l M. C. Vlădescu: Contenciosul doresc să fie deosebit.

D-l N. Cucu St. : În acest caz ce caută contenciosul în direcțiunea secretariatului? Pentru că contenciosul domeniilor derivă originar din daraverile Statului de a fi proprietar, de a exploata proprietăți.

D-l B. Gănescu : Consiliul avocaților are alte atribuțiuni, mult mai numeroase.

D-l N. Cucu St. : Este adevărat că consiliul avocaților, incidental...

D-l M. C. Vlădescu : Nu incidental, ci prin legea organică.

D-l N. Cucu St. : ... are și îndatorirea : dă avize în diferite circumstanțe, însă, după cunoștința mea, consiliul avocaților a fost expres creat pentru daraverile la cari dau loc bunurile Statului, dovadă de aceasta fiind că consiliul avocaților făcea parte din administrația de odinioară a domeniilor și pădurilor Statului, administrațiune care se ocupa numai de proprietățile Statului.

Și dacă mai în urmă s'a dat consiliului de avocați și alte atribuțiune, de pildă aceea de a-și da avisul în cutare sau cutare cestiune, este că guvernul avînd grupat la domeniul un colegiu de avocați însemnați, s'a adresat la acest colegiu ca să-și dea părerea, în diferite ocaziuni.

Susțin însă că instituțiunea contenciosului Statului, n'a avut de origină de cit faptul de a posede, al Statului.

Ori, aceasta fiind stabilit, dacă colegiul avocaților se raportează la proprietățile Statului, negreșit că locul lui este la direcțiunea domenală, pentru care a fost creat, iar nici de cum la direcțiunea secretariatului. (Înteruperi).

Aștept, D-le Vlădescu, ca să spuneți ce aveți de zis, atunci cînd veți lua cuvîntul.

În a doua direcțiune, ce creează amendamentul D-lui Vlădescu, se face o confuziune, sau cel puțin o inconsecință, tot atît de mare ca prima.

În această a doua direcțiune, D-l Vlădescu pune toate serviciile cu atribuțiune generale relative la agricultură și la comerț, în plus serviciile de exploatare a domeniilor.

Dar, mă întreb : ce relațiune poate să fie între cestiunile de exploatare de domenii și acelea de măsuri generale, pentru dirigiarea agriculturii și comerțului țării? Absolut nu este nici o legătură. În afară de aceasta, ca cestiune de lucru practic, încă este ceva necumpănit, căci, ast-fel compusă această direcțiune, ar avea o întindere imensă de acțiune, pentru că domeniile singure ocupă 4—5 servicii.

Dacă pe lîngă aceste servicii, se alipesc și acelea ce se ocupă cu agricultura și comerțul, s'ar face o direcțiune monstră, ca mărime, după cum e monstră ca neasemănare de atribuțiune.

A treia direcțiune, ce propune onor. D-l Vlădescu, direcțiunea minelor și industriei, cu caracter domenal, ca mina, și cu caracter general, ca industria, e în contradicțiune cu principiul general de separațiune pe caracteristica de atribuțiune ; este incomparabil mai mică

ca cantitate de ocupațiunii, de cît cele-l'alte direcțiuni și păcătuște chiar și ca denomi-națiune, fiind dat că minele nu pot face paralela industriei, din momentul ce minele, sau industria minieră, nu este de cît o parte din acel tot, ce se desig-nează cu titlul generic de industrie.

A patra direcțiune, propusă de D-l Vlădescu, aceea a apelor și pădurilor, este o direcțiune pur domeni-ală. Dar dacă în această a 4-a direcțiune s'a pus pădurile și bălțile, în a 3-a minele, ce se mai înțelege, prin acele «domenii» așezate de D-l Vlădescu în direcțiunea a 2-a? Numai moșiile? Dar atunci care din aceste direcțiuni va administra o moșie a Statului, ce ar avea pe dînsa și baltă și pădure, cum sînt unele din moșiile Statului de pe marginea Dunărei?

Amendamentul D-lui Vlădescu nu îmbunătățește legea; din contra, îi încurcă principiile fundamentale, întrunește niște grupări administrative fără similitudini între ele și îngreunează, ca să nu zic face imposibilă, administrațiunea bunurilor Statului.

Pentru aceste motive, vă rog, D-lor deputați, să respingeți amendamentul D-lui Vlădescu, admițînd denomi-națiunea și compozițiunea direcțiunilor, așa cum este prevăzută în proiect.

D-l G. C. Dobrescu: D-lor deputați, dacă este un lucru de care cu toții trebuie să ne plingem, în această țară, este acela că atunci cînd intrăm într'un Minister sau într'o administrațiune publică, nu putem găsi direcția, pe care o căutăm. Așa de exemplu, dacă te duci la căile ferate ca să găsești un serviciu, trebuie să te duci peste 15 strade, ca să găsești serviciul pe care îl cauți.

Dacă vei pleca iarăși în altă parte, același lucru ai să în-tîmpini.

Așa mi se pare însă, că este în Ministerul de Domenii. Dacă te duci, de exemplu, să cauți ceva la serviciul pădurilor și apuci la drapta, te trimite la stînga, și ast-fel nu mai știi unde să apuci este o amestecătură de servicii.

Ei bine, D-lor, mie mi se pare că și așa cum este făcută im-părteala aceasta în proiectul de lege în discuție, care, în genere lămurește destinațiunea pînă la oare-care punct, păcătuște însă din alt punct de vedere, spre exemplu:

La art. 19 se zice:

«În direcția industriei intră și concesiunile de mine, etc».

Cu alte cuvinte, trebuie să pui un fel de ochelari, ca să găsești un serviciu oare-care.

D-lor, teoriile care le face D-l Vlădescu și D-l Cucu, pot fi bune la Academie, însă cînd trebuie să faci un serviciu real țarei, trebuie să fugi de aceste teorii.

D-lor, inchipuiți-vă că un cetățean intră în Ministerul de Domenii și vrea să afle unde se găsește serviciul minelor; el nu știe unde să apuce, și în loc să găsească serviciul de care se interesează, se pomenește la un alt serviciu cu totul deosebit, de ceea de care se interesează. D-lor, sub imperiul legii acesteia, dacă ar veni un cetă-

țean care ar avea o concesiune oare-care, și ar vrea să se ducă la serviciul minelor și cum sînt două servicii de mine, unul la serviciul industriei și altul la serviciul domeniului, vrea să se ducă la serviciul industriei și de acolo îi spune: nu aici, du-te dincolo căci acolo găsești ceea ce cauți.

Să vedeți ce se întîmplă: la serviciul industriei, este serviciul de mine, și la serviciul domeniului, veți vedea că este alt serviciu de mine.

D-l ministru a spus că primește orîce amendament, eî nu face acest amendament de cit din punctul de vedere al interesului legii, fiind-că o lege nu se face numai ca să reglementeze o stare actuală, ci trebuie să prevadă și o stare viitoare, altminterî acea lege nu are nici un merit și eî sînt foarte zelos că D-l ministru să facă o lege care să aducă un adevărat serviciu țării, lupt ca s'o îmbunătățesc. Amendamentul meu dacă s'ar admite nu atinge întru nimic budgetul; vom avea un serviciu concentrat numit direcția minelor, împărțit în două părți: un șef de serviciu care va administra proprietățile particulare ale Statului, și un alt șef de serviciu cu consiliul de mine, care administrează proprietățile particulare.

Distincțiunea făcută de D-l Cucu poate fi bună în teorie; noi însă trebuie să ne coborîm și la nevoile acelor cari, aî a face cu Statul.

Acum, D-voastre știți că legea minelor abia a fost pusă în aplicare anul acesta, cu toate că D-l Stolojan și D-l Sturdza anunțau că legea minelor nu se aplică. D-lor acordaî pe sub mînă la favoriți. D-l ministru să observe tabloul concesiunilor și va vedea că am dreptate, Statul încasează după 7 luni de aplicare 200.000 lei și are să încaseze și mai mult, căci cred, că nu vor trece 5 ani și una din cele mai mari bogății ale țării după agricultură va fi minele.

Cred dar, că nu este bine să se lase acest serviciu sub dependența inginerilor silvici: cari absolut n'aî nici o competență în materie, și nu va găsi un bun director de serviciu care să lucreze în mod inteligent, dacă nu-i va da și o pozițiune morală în Minister.

Bogăția țării se va face de acum înainte prin mine, căci dacă conductul de petrol se va face pînă la Constanța, vă închipuiți cîte milioane vor intra în țară. Dobrogea și toți munții noștri sînt plini de mine; avem cariere de marmură și mine de sare, cari sînt deschise numai în două, trei locuri.

Crede D-l ministru, că față cu dezvoltarea aceasta a minelor e mai important să aibă un serviciu de agricultură specială și să n'aibă și o direcțiune a minelor și D-sa care vrea să facă o lege și pentru viitor, cred că e bine să se prevadă o direcțiune specială a minelor, cu atît mai mult, că nu se angajiază nici o cheltuială nouă. De aceea, D-lor deputați, am propus acest amendament prin care zic, că pe lîngă cele 4 servicii, se înființează un al 5-lea serviciu al minelor.

Încă o dată repet: minele aî luat o dezvoltare colosală în ultimul an și noi facem o lege care socotim că va fi durabilă și va

stăpini cel puțin 20—30 de ani, de aci încolo, organizarea Ministerului de Domenii. (Intreruperi).

De aceia rog pe D-l ministru să nu facă cestiune de amor propriu. Eu înțeleg să facă o lege bună. Iată cum este redactat amendamentul meu:

La art. 2 propunem ca să se adauge un al 5-lea aliniat și anume:

5. Direcțiunea minelor.

G. C. Dobrescu, C. T. Grigorescu, N. A. Bibianu, N. Drossu, N. Cosăcescu, I. Dărăscu.

D-l *Vice-președinte*: D-l ministru al Domeniilor are cuvântul.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor, sînt foarte mîhnit văzînd că cele mai multe critici și amendamente au mai mult un punct de vedere subiectiv de cît obiectiv. Eu v'am declarat că sînt gata să primesc ori-ce modificare care îmbunătățește legea, dar nu o modificare care ar dărîma-o în bazele ei.

Regret să declar, că amîndouă amendamentele negreșit unul mai mult, altul mai puțin, ating în fond sistemul de organizare ce noi ne-am închipuit că e bun.

Să încep cu amendamentul onor. D-l Vlădescu. D-sa ne ia acum cu 10 minți, ceea ce ne-a dat cu o mină în discuțiunea generală.

Am spus în discuțiunea generală că ideea fundamentală a acestui proiect, e ca să fie de o parte, partea de interes general și de altă parte, părțile de interes privat al Statului.

Ei bine, D-lor, pe această bază fiind făcută legea, ce ne propune D-l Vlădescu? Să dărîmăm această bază. E foarte curioasă declarațiunea D-sale că Dumnezeu-l primește principiul dar nu-l dărîmă. Cum? Ați văzut singuri D-voastre, și acilea să'mi dați voe, trebuie să ne înțelegem bine asupra lucrurilor, și să nu facem cestiune de cuvinte. Pentru ce am împărțit noi Ministerul în direcțiuni? Noi am luat cuvîntul direcțiune, ea coprinde mai multe servicii afine și legate la un loc.

Ei bine, D-lor, onor. preopinenți și chiar acest lucru îl dărîmă, direcțiunile D-lor nu mai sînt direcțiuni; și acest lucru îl voiți dovedi, cînd voiți vorbi asupra amendamentului propus de amicul meu D-l Dobrescu, zic amic al meu, pînă la legea aceasta.

Prin urmare, amendamentul D-lui Vlădescu, nu poate fi primit de noi și regret un lucru, dacă D-sa avea în vedere asemenea modificări, fiind-că ne-a vorbit 3 zile, de ce nu ne-a prezentat planul D-sale de organizare întreg, iar nu pe cale de amendament.

Aceasta este aproape o surprindere.

Iată ceea-ce face amendamentul D-lui Vlădescu inadmisibil.

Cum vi s'a spus, D-sa amestecă servicii străine unul de altul, și pune contenciosul la secretariat, zicînd că acest serviciu să nu depindă de nimeni. Mă iertați, eu înțeleg că, în administrațiunea centrală a unui Minister, se înțelege ca toate serviciile să fie puse sub o direcțiune oare-care, și să nu rămînă nimeni de capul lui.

Acestea sînt inconvenientele de astăzi, și pe care vi le-am semnalat.

Contenciosul administrativ din Minister și consiliul de avocați, sînt două lucruri cu totul deosebite. La Minister avem un consiliu de avocați, dar nu avem un contencios. Cum v'am apus, eu n'am pe cine să apuc pentru ce nu s'a înfățișat cutare proces, n'am pe cine să apuc pentru ce nu s'a primit hotărîrea, sau s'a pierdut un act.

Avocații cît de meritoși sînt, nu fac de cît își dau părerea și apără procesele cînd este înfățișare.

Sub ce direcțiune pune D-l Vlădescu contenciosul? D-sa îl pune la secretariat, unde este administrația, statistica.

D-l *M. C. Vlădescu*: Și administrația averei Statului.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Ce relațiune are partea administrativă cu contenciosul? Contenciosul trebuie să stea lingă serviciul care se interesează de dînsul, și care este acel serviciu? Negreșit, serviciul care îngrijește de proprietatea fonciară și care o apără, iar D-l Vlădescu îl pune — am crezut întîiu că la secretariat, — acum văd că îl lasă în vînt, adică și mai rău.

Onor. D-l Vlădescu, mai face o direcțiune, acea a agriculturii, comerțului și domeniilor.

Să mă ierte, dar păcătuiește fără să vrea, cade și D-sa în păcatul ce ne inpută nouă, că nu am face gruparea după specialități.

Eu, îl întreb: ce are a face administrarea domeniilor cu comerțul, cu tarifele vamale, cu tot ce privește interesele generale ale comerțului? Ce legătură are comerțul în genere cu moșiile date în arendă?

D. *M. C. Vlădescu*: Eu, D-le ministru, am propus ast-fel, pentru ca să nu se facă mai multe direcțiuni.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Atunci mă ertați, sistemul D-voastre păcătuiește de la temelie. Dacă puneți alte temelii trebuie să duceți lucrul pînă la consecințele lui.

Faceți ca D-l Carp, propuneți 6 direcțiuni.

D. *M. C. Vlădescu*: Șase ar trebui; le găsec necesare.

D. N. Fleva, ministru al domeniilor: D-lor, este destul această declarație a onor. D-lui Vlădescu, ca să constatăm că amendamentul D-sale dărima baza fundamentală a legii. D-sa zice, că face numai 4 direcțiuni, de și ar trebui șase, deci recunoaște că nu face o grupare rațională. Acum, D-lor, trecem la altă direcțiune propusă de D-l Vlădescu, la aceea a minelor și industriei.

Onorabile D-le Vlădescu, dacă poate fi ceva alături de industrie este comerțul, și D-voastră puneți comerțul la o direcțiune și industria la altă direcțiune, ca două lucruri care ar fi supărate și nu voesc să se vadă.

D. *M. C. Vlădescu*: Ca cunoștințe tehnice e mai apropiată industria de mine, de cît cea de comerț.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Eu vă spun ceea ce cred eu. Eu cred că industria și comerțul trebuie să fie la un loc.

Negreșit, vorbesc de lucruri cum ar trebui să fie grupate;

și nu mi se pare că sînt grupate în mod rațional, în modul cuu le grupați d-voastră comerțul la un loc cu domeniile și industria cu minele. Chiar D-l Carp, cînd a făcut repartitia în program....

D-l *Al. Marghiloman*: Nu a făcut-o nici-o-dată.

D. N. *Fleva*, ministru al Domeniilor: Încă o-dată nu 'mî închipsesc că a cheltuit cine-va două milioane ale Statului, ca să facă un palat Ministerului, fără să fi avut în mintea lui cum are să fie în acel palat așezate diferite direcțiunile sașu serviciil.

Și dovadă că este așa, e că acum diferitele servicii cari șade acolo după organizația veche nu 'și găsesc rostul, pentru că diviziunile palatului sînt făcute în vederea unei noi clasificări care era atunci în capul D-lui Carp, după programul ce v'am arătat.

În această clasificare pe care o făcea D-l Carp, punea direcțiunea agriculturii de o parte, și direcțiunea comerțului și industriei de altă parte, așa cum facem noi. Onorabilul D-l Vlădescu separă agricultura de domeniul și comerțul de industrie. Și toate acestea, pentru ce? Ca să 'și satisfacă dorința de a face direcție separată a minelor. Aci vin la propunerea onor. D-lui Dobrescu.

D. G. C. *Dobrescu*: Eū am cinci direcții, dar nu sînt înțeles cu D-l Carp.

D. N. *Fleva*, ministru al Domeniilor: Onor. D-l Dobrescu nu mai face patru direcții ci cinci. Pare că ar voi prin acest amendament să nu dea cu tîrnăcopul în lege, ci zice: «faceți și mie o direcție a parte din mine, și vă las legea».

Să discutăm și cestiunea aceasta, dacă trebuie să facem o direcție separată din serviciul minelor. Pentru ce să facem aceasta?

D. Dobrescu zice: aceasta e și o cestiune practică, la Minister nu putem să știm unde să ne ducem și nu putem găsi serviciile cu ușurință, se poate; de și aceea cari aū afaceri caută și vor găsi de sigur, pe acei la cari aū afacerile.

Dar chiar dacă lucrul ar fi așa cum 'l arată D-l Dobrescu, rezultă oare din aceasta că ar trebui să schimbăm organizația? D-sa nu critică organizația noastră, dar zice, că ea nu se potrivește cu clădirea. Dar atunci ce trebuie să facem? Să facem organizația după clădire și nu clădirea după o organizare rațională?

Dar eū vă asigur, onor. D-le Dobrescu, că cu organizarea noastră, veți găsi mai lesne serviciile, de cît le puteți găsi astăzi și de cît le ați găsi așa cum le propune D-l Vlădescu, să facem din serviciul minelor, o direcție a parte.

Dar, cum v'am spus, D-lor, ideea unei direcții trage cu dinsa ideea grupării mai multor servicii afine la un loc.

Putem oare să facem astăzi aceasta cu minele?

Dar ce? Am ajuns noi ca Belgia să trăim numai din mine, ca să creem o direcție separată?

Să dea Dumnezeu să ajungem acolo, dar pînă atunci va trece multă vreme, și mai avem mult de lucru.

Dacă am face acest lucru acum, am înființa o direcție în vederea unei persoane oare-care, pe care voim să o facem director,

dar nu am face o direcțiune care să corespundă în realitate la necesitățile acestui serviciu. Și eu unul, D-lor, vă mărturisesc, n'am de loc dispozițiunea să fac legile pentru persoane, și cred că nici onor. Camera nu are această dispozițiune.

Și apoi 'mi-ar veni greu, să fie aceasta și pentru faptul că mulți ingineri se găsesec făcînd parte din consiliile de administrațiune ale diferitelor societăți, cari fac exploatațiunii de mine și ar fi trist să ajungem la un moment dat, ca aceiași persoană interesată să ceară o concesiune de mine tot ea să 'și-o dea.

D. C. G. Dobrescu: Dați-I afară pe aceia.

D. N. Fleve, ministru al Domeniilor: Așa ar fi onor. D-le Dobrescu, dacă am putea să facem toate lucrurile; dar din nenorocire lucrul se poate face și pe sub mîna. Pînă acum se făcea pe față și am luat decisiunea prin care am impus tuturor funcționarilor din Ministerul meu să aleagă, ori să facă afaceri, pe seama lor, ori să nu mai fie funcționari meniți să controleze pe acei cari au afaceri în legătură cu interesele Statului. (Aplause).

Am luat această măsură, dar cine mă asigură pe mine că acel care ar eși astăzi pe ușe, să nu intre mîine pe fereastră? Iată de ce cred, că este bine, să fie în Minister o direcțiune care să aibă în capul ei nu un inginer de mine propriu zis, dar să fie un om capabil, onest, bine plătit și care va fi între ministru și diferitele servicii, între cari și minele, o bună garanție pentru aplicarea scrupuloasă a legii.

Dar să luăm lucrurile altmintrelea. La ce se reduce în realitate la noi serviciul minelor? In cereri de concesiuni particulare și în exploatarea de mine ale Statului în regie.

Apoi, D-lor, exploatarea de mine unde o facem noi, în biurouri? Ea se face în exterior, pe proprietățile Statului. Dacă am face o direcțiune separată, atunci nu este așa că, dacă nu în întregul ei, dar în mare parte s'ar lovi însăși baza de organizare a legii, de a separa ceea ce este de interes general, de ceea ce este interes privat al Statului? Și am avea o direcțiune separată a minelor care ar avea să facă exploatarea minelor Statului, în afară de direcțiunea generală a domeniilor, menită să administreze toată averea particulară a Statului? Dar în fine, ceva mai mult, D-lor, cîte biurouri astăzi, are acest serviciu? Unul singur, și D-voastre voiți dintr'un biurou să faceți o direcție? Ar fi ridicul. Iată de ce cred, că nu e bine a se face nici o fuziune în sensul propunerii D-lui Vlădescu, nici o direcție a parte cum propune D-l Dobrescu.

Așadar nu pot primi să sefacă o direcțiune din acest serviciu, cu toată asigurarea ce ne dă D-l Dobrescu, că aceasta nu are să ne coste mai mult.

Cum vă spuneam și ieri, cînd veți face o nouă direcțiune vor începe să plouă și funcționarii și porniți pe această pantă, nu știu unde vom merge cu fuiantele noastre.

D-lor, eu cred, că diviziunea făcută de noi, este o diviziune rațională care răspunde și la principiul pus în lege și introduce și

ordine în locul dezordinei care este astăzi. De aceea vă rog, să o admiteti și să respingeți amândouă amendamentele propuse.

Vot: Nu mai sîntem în număr.

— Ședința se ridică la orele 5 $\frac{1}{2}$ după amiază și cea viitoare se anunță pe a doua zi, 24 Februarie. (Va urma).

—♦—

PROIECT DE BUDGET PENTRU CHELTUELILE MINISTERULUI PE EXERCIȚIUL 1903—1904

SERVICIUL PĂDURILOR

§ 1. Personal.

No. pers. scarelor		NUMIREA FUNCȚIUNILOR	RETRIBUȚIUNI										
			MENSUALE				ANUALE						
			LeŃ	GradaŃii	Dourne	Spese			L e l	B.			
Pe trecut	Se propune	LeŃ	B.	LeŃ	B.	LeŃ	B.						
—	1	Inspector silvic clasa I, în-											
		sărcinat cu direcția . . .	476	—	—	—	159	—	—	—	—	7.620	—
3	3	Inspectori clasa I	476	—	—	—	159	—	—	—	—	22.860	—
6	6	» » II	375	—	—	—	126	—	—	—	—	36.072	—
1	—	Inspector » II	375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	7	Silvicultori șefi clasa I. . .	351	—	—	—	—	—	—	—	—	29.484	—
9	9	» » » II.	312	—	—	—	—	—	—	—	—	33.696	—
18	18	» » » III.	272	—	—	—	—	—	—	—	—	58.752	—
46	46	» clasa I	227	—	—	—	—	—	—	—	—	125.304	—
61	61	» » II	183	—	—	—	—	—	—	—	—	133.956	—
4	4	» asistenți	141	—	—	—	—	—	—	—	—	6.768	—
1	1	Arhivar	272	—	—	—	—	—	—	—	—	3.264	—
1	1	Impiegat clasa II.	183	—	—	—	—	—	—	—	—	2.196	—
6	6	Impiegați » IV.	114	—	—	—	—	—	—	—	—	8.208	—
6	6	Copiști	95	—	—	—	—	—	—	—	—	6.840	—
1	1	Desemnator (impiegat cl. IV). .	114	—	—	—	—	—	—	—	—	1.368	—
12	12	Brigadierii clasa I.	77	—	—	15	—	—	—	—	—	13.248	—
22	22	» » II.	62	—	—	15	—	—	—	—	—	20.328	—
100	100	» » III.	48	—	—	—	—	—	—	—	—	57.600	—
10	10	Cameriști la regiuni	—	—	—	30	—	—	—	—	—	3.600	—
200	200	Pădurari șefi	—	—	—	30	—	—	—	—	—	72.000	—
100	100	» clasa I.	—	—	—	25	—	—	—	—	—	30.000	—
200	139	» » II	—	—	—	20	—	—	—	—	—	33.360	—
100	100	» » III la reședința ocoalelor.	—	—	—	15	—	—	—	—	—	18.000	—
900	900	Pădurari clasa III	—	—	—	15	—	—	—	—	—	162.000	—
500	500	Confiniști.	—	—	—	8	33	—	—	—	—	50.000	—
		Spese de transport pentru 29 silvicultori-șefi atașați la regiuni	—	—	—	—	—	—	141	—	—	49.068	—
		Idem pentru 100 silvicultori, șefi de ocoale	—	—	—	—	—	—	85	—	—	102.000	—
		Totalul person. serviciului.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.087.592	—

Natura Serviciilor și a Cheltuelilor

CREDITE

	Cerute pe 1903-1904		Acordate pe 1902-1903	
	Lei	B.	Lei	B.
	§ 2. Material			
<i>a) Cheltueli generale pentru întregul serviciu</i>				
Spese de cancelarie, registre, condici, imprimate publicațiuni, material pentru desen, sigilii, insignii, table, cheltueli mărunte etc.	7.000	—	7.000	—
Mobilier de cancelarie și repararea celui existent, etc.	1.000	—	700	—
Cumpărare de instrumente topografice și silvice pentru întreg serviciul (central și exterior), cum: ciocane silvice, compasuri topografice, forestiere, corturi pentru lucrări, puscă, cartușe și diverse unelte, etc., precum și reparatul celor existente	4.000	—	3.000	—
Pentru muzeul silvic, mobilier, obiecte de expus etc.	1.500	—	1.000	—
Subvenția societății «Progresul silvic» pentru studiile, publicațiunile și lucrările ce face în interesul economiei forestiere	500	—	500	—
Pentru stațiuni de experimentație forestieră, crearea unor centre de exploatare silvică cu scop cultural, cum și cumpărarea instrumentelor și furniturilor necesare pentru funcționarea lor	2.500	—	2.000	—
Premii pentru distrugerea insectelor și fiarelor vătămătoare, material și unelte pentru distrugere, faceri de vinători oficiale, parcuri pentru înmulțirea vînatului util, etc.	1.000	—	1.000	—
Ajutoare pentru învățămîntul silvic, misiuni în țară și în streinătate, delegațiuni și diverse lucrări în interesul economiei forestiere	2.000	—	—	—
Indemnișafii, cheltueli de transport pentru agenții silvice mutați în interes de serviciu, spese și cheltueli de transport pentru anchete, excursiuni, inspecțiuni, etc.	4.000	—	7.000	—
Plata permiselor permanente și certificatelor de călătorie pe C. F. R. și pe vapoare pentru personalul serviciului	15.000	—	15.000	—
Lucrările de amenajarea pădurilor, ridicarea lor în plan, perimetrarea și stîlpuirea lor, lucrările culturale la păduri, pentru construirea de drumuri, pentru împăduriri și corecțiunea torenților, cum și ori-ce lucrări de îmbunătățire și punere în valoare a pădurilor, se vor plăti din fondul de 2% în limitele budgetului special al aceluși fond.				
Totalul materialului . . .	38.500	—	37.200	—
<i>b) Pentru regiunile silvice</i>				
Furnituri de cancelarie și diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile celor 10 regiuni, material pentru desen, imprimate	2.000	—	2.500	—
Mobilier de cancelarie și repararea celui existent	2.000	—	2.500	—
Luminatul și încălzitul cancelariilor, cum și cumpărarea obiectelor trebuitoare: lămpi, topoare, ferăstrae, etc.	1.000	—	1.500	—
Plata chiriei cancelariilor	11.000	—	11.000	—
Totalul materialului regiunilor . . .	16.000	—	17.500	—

Natura Serviciilor și a Cheltuelilor	CREDITE			
	Cerute pe 1905--1904		Acordate pe 1902--1903	
	LeI	B.	LeI	B.
<i>c) Pentru ocoalele silvice</i>				
Furnituri de cancelarie și diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile ocoalelor silvice, material de desen, imprimate etc.	2.500	—	2.500	—
Mobilier de cancelarie și repararea celui existent	1.500	—	—	—
Plata chiriei cancelariilor ocoalelor silvice, cari n'au case construite de Stat	5.000	—	5.000	—
Luminatul și încălzitul cancelariilor, cum și cumpărarea obiectelor trebuitoare ca: lămpi, ferăstrae, topoare etc.	1.500	—	1.500	—
Cumpărare de luntii pentru paza zăvoaelor și ostroavelor, cum și repararea celor existente.	1.000	—	500	—
Repararea și întreținerea caselor forestiere, construite pentru șefii de ocoale, brigadierii și pădurarii: (76 case pentru șefii de ocoale și 790 case pentru brigadierii și pădurarii), construire de atenanse la casele existente, împrejmuirea lor și construirea de noi case pentru șefii de ocoale, brigadierii și pădurarii.	9.000	—	8.500	—
Ajutoare și recompense agenților silvici inferiori (pădurarii și brigadierii) pentru anii îndelungați de serviciu, pentru infirmități căpătate în timpul și din cauza serviciului, premii în natură, (instrumente, vite, îmbrăcăminte, semințe de plante agricole) celor ce se disting în serviciu prin lucrări de ordine silvică și gospodărie agricolă	3.000	—	3.000	—
Total pentru ocoalele silvice	23.500	—	21.000	—
Total general al materialului serviciului	78.000	—	75.700	—

COMERCIUL LEMNELOR

Pădurile României. — Sub titlul acesta o Revistă forestieră, rusă, publică următoarele: «Suprafața păduroasă ocupă $\frac{1}{6}$ din suprafața totală a țării. După natura proprietarilor: Statul posedă 2.712.500 acr., 175.000 acr. Domeniul Coroanei, 315.000 instituții publice și comunale și 3.732.000 proprietăți particulare. Speciele cele mai principale cari populează pădurile României sînt: fag, stejar brad, molid, tei, ulm și frasin. Pădurile Statului se găsesc în stare bună și sînt exploatate rațional și reglementat. Pădurile populației rurale sînt exploatate barbar de tot. Afară de mici cantități, mare parte din produsele pădurilor țării sînt exportate. Exportul se face în mare parte prin Galați, unde operează câte-va firme streine.

După relațiile date de v.-consulul englez Lidell, exportul produselor păduroase prin portul Galaților, a luat un avânt mare, odată cu micșorarea tarifului căilor ferate pentru cherestea și aceasta a făcut ca Galațul să primească azi toate produsele, cari altă-dată se exporta prin Odesa. Intreaga cantitate de materii lemnoase exportate prin Galați în anul 1901, se urcă la 318.957 tone, repartizat ast-fel, după țările importătoare:

In Rusia	61.278
» Olanda	58.573
» Turcia	41.298
» Franța	34.129
» Italia	26.282
» Bulgaria	24.223
» Belgia	20.839
» Africa	20.214
» Grecia	16.542
» Germania	7.616
» Anglia	7.565
» Ispania	0.399

Din cantitățile exportate prin Galați numai 25 % sînt produsele pădurilor Romîniei propriu zise, restul compuse din transite mărfuri aduse din Transilvania, Galiția și Bucovina. Cea mai mare parte din produsele exportate în Rusia, sînt luate pentru confecționarea lăzilor de petrol la Batum. Anul trecut Belgia a importat o cantitate mare de traverse de ștejar pentru căile ferate din Congo.

Industria forestieră în timpul celor 20 ani a progresat în mod simțitor. În anul 1900 în România erau 36 ferestre mecanice, cea mai mare parte instalate în părțile păduroase din jud. Neamțu. Capitalul inițial al acestor fabrici era în 1900 de 13.896.190 fr. și produsele erau evaluate la 10.641.221 fr. Amploiații în mare parte romîni, erau în număr de 580 cu cunoștințe tehnice și 5000 lucrători, cu salarii de peste 2.500.000 fr. Afară de aceste stabilimente mari, lemnul se mai debitează în o mulțime alte mici fabrici, cari nu se bucură de avantajile de scutire pentru încurajarea industriei naționale.

Gh. D. Belinski.

* * *

Tîrgul de lemne din Praga. — În trimestrul trecut construcțiunile au continuat a fi ceva mai animate. Pe lingă efectele împrejurărilor de care am vorbit mai înainte, precum: concurența traverselor de fier și a depositelor vechi de lemn brut, ce le avea unele firme din Bohemia, s'a mai simțit însă și influența pricinuită

de-o parte din proprietarii mici de ferestre din Bohemia și din Moravia, cari au vîndut foarte efitin, adesea cu orî-ce preț, împedînd ast-fel o urcare a prețurilor. Către slîrșit au crescut în cit-va prețurile lemnului brut, din cauza împuținării tăerilor, ast-fel că s'a putut semnala o schimbare anormală, de oare-ce cu toate că prețurile materialului brut erau în urcare, cele al lemnelor fasonat, de și de calitatea a doua, erau în scădere.

Trad. *Forst und Jagt Zeitung.*

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Noû metod pentru utilizarea tăriștelor și rêmășiștelor de lemn. — In timpul din urmă se caută în industriile lemnoase a se utiliza cu folos atît pe cale chimică cît și mecanică, procentul mai mult sau mai puțin însemnat al diferitelor resturi ce râmîn de la lemn.

Există deja mai multe procedeurî, unele mai mult, altele mai puțin complicate, prin care se transformă aceste resturi în brichete pentru încălzit, în materii eterice sau gudron, făcîndu-le utile agriculturii și industriei. Cel mai intensiv mijloc se practică însă de o vreme încoace în Suedia, unde talajii, tărișta și cele-l'alte resturi se pulverizează pe cale mecanică, se usucă și se presază în formă de brichete cu ajutorul preselor hidraulice.

Brichetele ast-fel obținute se distilează apoi în niște cilindre de fier închise, iar vaporii se conduc prin țevi în formă de spirală la alte întrebuintări.

Analizîndu-se resturile de lemn ast-fel tratate, s'a constatat că ele s'au prefăcut în cărbunî de lemn de cea mai bună calitate, cari se pot folosi excelent la încălzit din cauza marelui puteri calorifice. Gudronul obținut în același timp e ușor și conține creozot. De asemenea acetatul de calce, un alt produs, care se datorește neutralizării și care se întrebuintează la fabricarea acidului acetic. Pe lingă acestease mai obține alcoolul metilic, care se întrebuintează la fabricarea culorilor de anilină și fabricațiunea formalinei, un desinfectant foarte prețios.

Rentabilitatea acestui procedeu e cu atît mai mare cu cît resturile vor fi în cantități mai însemnate și de calitate mai bună.

Coloarea lemnului de nuc vechi. — În unele industrii, în care se întrebuintează trunchiurile și scindurile de nuc, coloarea lemnului încă are o mare importanță.

Fiind-că nu se poate avea de cît rar cantitatea trebuincioasă de material de coloarea și structura unei singure etăți, se caută de un timp încoace a se obține pe cale artificială. Procedeu care a isbutit mai mai bine și mai durabil e care tratează lemnul cu acid pyrogalic și care constă în ungerea materialului cu o soluțiune de 5—10 % în apă sau alcool.

După ce lemnul a supt soluțiunea și s'a uscat, se unge din nou, însă cu un amestec egal de amoniac cu apă.

Sistemul acesta e foarte simplu și mai recomandabil de cît cel obicinuit cu un suc sau extract de nuc. Pentru nuanțele mai închise se repetă operațiunea de atîtea ori, cît e de trebuință.

Trad. *Forst und Jagt Zeitung*.

* * *

Industria forestieră în Japonia ¹⁾. — Industria forestieră în general ocupă un însemnat loc între diferitele alte industrii japoneze și în fie-care an se semnalează progrese simțitoare în această ramură. Pentru a'și putea cine-va da seamă, cît de puțin, de bunul mers al industriei lemnoase în Japonia, îi este de ajuns să treacă pe orî-care linie ferată spre a se convinge de visu că la distanțe mici chiar, aci fabrica de hirtie (din lemn), stabilimente perfecționate debitînd lemnul după trebuințele comerțului, dincolo fabricii de mobile, etc., etc. Pe linia Tokai se întînesc cele mai perfecționate mașini pentru debitarea și transformarea lemnului, mai ales orașele (tot după această linie) Sindzuni și Hamamadu sînt la înălțimea reputației pentru fabricarea diferitelor produse lemnoase lăcuite pentru orașul Sindzuni; iar în cel de al doilea este un mare atelier și singurul la înălțimea unui adevărat stabiliment de instrumente muzicale din lemn, pianine, etc. În orașele Osaka și Kobe găsesc mulțime de lucrători ocupație în fabricile de bețe pentru chibrite, nu numai pentru consumația internă ci și pentru export, aprovizionînd țările învecinate, concurînd în mod serios produsele de atare natură europene și americane chiar.

În tot interiorul țării industria lemnoasă e în floare și prosperă continuu. Pădurile Japoniei sînt exploatate rațional și posedă încă masive de frumusețe rară, în împrejurimile provinciei Kioto

1) Lesop. V, No. 46.

sînt frumoase păduri de bambus, cari dau material brut și pentru industrie pentru 1 milion *iene*¹⁾ pe an.

Exportul în anul 1901 a diferitelor materiale lemnoase a atins șifra de 18.772.000 *iene*.

Lemne brute pentru linii ferate	480.000	iene
Scinduri pentru cutii de ciaiă	270.000	»
Diferite obiecte de lemn lăcuite	990.000	»
Lemne pentru bețe de chibrite	180.000	»
Chibrite	7.390.000	»
Diferite obiecte de jucărie	530.000	»
Cutii pentru chibrite și petrol	100.000	»
Bambus brut	380.000	»
Diferite produse din bambus	530.000	»
Camfor	3.970.000	»
Unt de camfor	230.000	»
Obiecte de lemn pentru țesătorie	170.000	»
Eventailles de lemn	790.000	»
Felinarășe	110.000	»

Și alte multe obiecte, jucării, vase de lemn, trăsuri, etc., pînă la concurența sumei de mai sus.

Produsele păduroase aduc Japoniei un însemnat venit, și Statul își conservă bine fondul, căci exploatarea se face în mod reglementat și după studii serioase.

Este de observat că produsele de lemn lăcuite (lustruite) în anii trecuți se exporta în mari cantități, export care descrește simțitor, mai ales pentru Europa, din cauza mulțimilor de fabrici germane cari fac o concurență zdrobitoare produselor japoneze, prin buna calitate a produselor lor; căci în timpul din urmă Japoniei bazați pe reputația deja stabilită a bunelor lor produse, nu mai dădea mare interes la fabricatele noi.

Gh. D. Belinschi

Silvicultor Dom. Coroanei Bicz

INFORMAȚIUNI

La 22 Noembrie, s'a primit demisia d-lui P. S. Aurelian, Ministrul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor și în locul său, M. S. Regele a bine-voit a numi pe d-l C. I. Stoicescu, atunci Ministru al Lucrărilor publice. Noul ministru al Domeniilor, e o personalitate politică prea cunoscută, pentru ca să avem nevoie de a-l mai prezenta cititorilor acestei

1) ienul japonez valorează 5 lei 23.

Reviste. D-sa vine în capul departamentului așa de vast și de variat al Domeniilor, cu multă putere și dorință de lucru și sperăm că în special silvicultura se va bucura de atențiunea și de sprijinul său, mai cu seamă fiind mare proprietar și exploatând o mare parte din moșiile și pădurile sale în regie și foarte sistematic.

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1901—1902, care s'a închis la 30 Septembrie a. c., a fost de lei 5,698,767 bani 53, prevederile budgetare fiind de lei 4,000,000, așa că pădurile au dat un *excedent de lei 1,698,767 bani 53*.

Toate cheltuelile prevăzute în budgetul anului 1901—1902 privitoare la serviciul silvic, au fost de lei 1,162,732 fără școala de silvicultură și anume: retribuția personalului lei 1,088,432, iar lei 74,300 sînt cheltuelile prevăzute pentru materiale.

Dacă admitem că întreaga sumă prevăzută în budget s'a cheltuit, venitul net al pădurilor Statului pe exercițiul 1901—1902 a fost de lei 4.536.035 bani 53, ceia ce ar face lei 4 bani 18 pe an și pe hectar; iar cheltuelile sînt de lei 1 bani 07.

* * *

În comptul exercițiului 1902—1903 pînă la aceeași dată s'a încașat lei 2,698,512 bani 30, față de lei 2,492,314 bani 95, încasați pe exercițiul 1901—1902.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 și 15 Noembrie s'a confirmat pînă la 1 Decembrie vînzarea a 14.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Decembrie se vor ține licitații la Craiova, București, Iași, Tulcea, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău, Bîrlad și Constanța, pentru vînzarea spre exploatare a 229 păduri.

* * *

În ziua de $\frac{8}{21}$ Ianuarie 1903, se va ține licitație la direcția generală C. F. R. (gara de Nord) București, pentru furnisarea traverselor speciale în 12 loturi și anume:

			m. c.			m. c.
Divizia I	lotul No. I,		165.851	lotul No. II,		163.696
»	II	»	I, 129.113	»	»	II, 126.808
»	III	»	I, 193.939	»	»	II, 194.855
»	IV	»	I, 185.311	»	»	II, 183.133
»	V	»	I, 165.084	»	»	II, 165.209
»	VI	»	I, 188.377	»	»	II, 187.142

Traversele se vor preda în una din stațiile C. F. R. în termen de cel mult 5 luni, de la data contractului.

Condițiunile se pot vedea la serviciul central de întreținere București, precum și la biourourile diviziilor de întreținere (Craiova, Pitești, București, Buzău, Galați și Iași.

* * *

Până la 1 Decembrie au achitat cotizațiile și abonamentul pentru a c., următorii membrii și abonați:

Membrii: Munteanu V. C., Tănăsescu M., Valsamachi A., Virnav V. C., în total 38 din 197.

CLIMA LUNEI NOEMBRIE 1902 st. n. LA BUCUREȘTI-FILARET

Luna Noembrie 1902, a fost caracterisată printr'un timp mult mai rece și mult mai puțin ploios ca de obicei.

Temperatura lunară 1°3, este cu trei grade mai mică ca normala. De la 1857 încoace a fost cuprinsă între 11°4 în 1870 și -2°3 în 1862. Perioadele mai călduroase ale lunii sînt de la 1 la 5 și de la 9 la 11; restul zilelor au fost toate mai reci cu deosebire acelea de la 18 la 27, cari au constituit o perioadă foarte friguroasă. Cea mai călduroasă zi este aceea de la 2, temperatura maximă 13°7 avînd loc la 4, iar cea mai rece la 18, cînd s'a înscris și temperatura minimă din această lună -11.8. Aceste valori extreme ale temperaturii deși au fost mult mai coborîte ca acele din anul trecut, cu toate acestea ele sînt cuprinse în limite normale; în alți ani maximum a juns la 26°8 în 1883, iar minimum s'a coborît la -18°7 la 1888. Zile de îngheț am avut 20 iar de iarnă 5; în general sînt 13 de îngheț și 2 de iarnă.

Totalul precipitațiunilor atmosferice 13 mm. este cu 69% mai mic ca cel normal. De la 1864 încoace au fost 6 ani în cari s'a strîns în Noembrie mai puțină apă ca acum. În total au fost 4 zile în cari s'a adunat cantități apreciabile de apă; în 2 din ele la 27 și 29 a fost zăpadă. În alte 4 zile au căzut numai fulgi. De obicei în această lună sînt 8 zile cu cantități apreciabile de apă, dintre cari 2 provenită din zăpadă. Solul a fost acoperit cu un strat foarte subțire de zăpadă pe timp de 3 zile; în general el rămîne acoperit 4.

Vîntul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică 760.4 mm. este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 12% mai uscată. Am avut 7 zile senine, 5 noroase și 18 acoperite, pe cînd în mod normal avem cîte 8 senine și noroase și 14 acoperite. Soarele a strălucit mult mai puțin ca în anii normali, 76 ore în 16 zile, pe cînd în asemenea ani, el se arată 100 ore în 20 zile. De la 1880 încoace numai în 2 ani el a strălucit mai puțin ca acum.

Rouă s'a observat în 4 zile, brumă în 10, într'una chiciură și în 5 ceață.

În primele zile ale acestei luni vegetațiunea arborilor și arbuștilor a încetat cu totul, iar frunzele au căzut la toate speciile. Griul și rapița a continuat a se desvolta încet.

Gerul din ultima jumătate a lunii a făcut ca foile rapiței să degere; griul n'a suferit nimic.

Institutul Meteorologic.

CONGRESUL AGRICULTORILOR

și PĂDURILE

I.

A fost un eveniment mare *Congresul marilor proprietari rurali*, ținut în zilele de 14, 15 și 16 Decembrie 1902, și cu toate că nici o chestiune din program nu era referitoare la păduri, totuși «*discursul de deschidere*» se ocupă de păduri și împăduriri.

Este un început foarte înbucurător, că marii proprietari rurali, pe lângă numeroasele preocupări ce au, privitoare la agricultură, au început a se gândi și la păduri.

Până acum chestiuni de asemenea natură nu s'au discutat, aproape decât între specialiști și mai cu seamă cu ocazia Congreselor societății «*Progresul silvic*» și prin coloanele acestei Reviste, așa că afirmațiunile și constatările, ce D-l președinte al Societății Agrare, *Stefan D. Greceanu*, le face în discursul său de deschidere, mă înputernicesc de a afirma că este un *început înbucurător* și de mare importanță pentru silvicultură și deci pentru țară.

Fără a mai discuta cele afirmate prin acest discurs, pe cari le reproducem mai la vale și cari sînt crude adevăruri, voi adăogi un singur lucru, că: mai cu seamă, în ceea ce privește Muntenia, dacă se face o comparație între harta lucrată de Austriaci la 1856, harta lucrată de Statul-major român de la 1894 încoace și starea lucrurilor de azi, vom vedea că pe acolo, unde mai *existau păduri chiar la 1894, azi nu mai sînt*. Putem afirma, fără exagerație, că păduri particulare în regiunea cîmpiei, aproape nu mai sînt și defrișarea lor continuă cu o repeziciune extraordinară.

Nu voi intra în detalii, voi aminti numai *marilor proprietari* ca răul ar fi putut înceta de acum 10 ani, dacă în anul 1893 ar fi dat concursul lor să se voteze legea propusă de d-l *P. P. Carp*, atunci ministru al Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, care prin art. 1, 2, 3 și 4 punea barieră defrișării și pustierei pădurilor particulare.

Pornirea fie-căruși proprietar în parte poate să fie scu

zată pînă la oare-care punct, dar nu și a totalității proprietarilor. Ca unul ce am cutreerat aproape întreaga țară, am avut ocazie să vorbesc de mai multe ori cu proprietari mari, unii foarte înaintați în vîrstă, cari nu se jenau a'mi spune că *de multe ori pădurea 'i-a scăpat de sărăcie*. Unii îmi spuneau toate amănuntele unor greutăți ale vieții, cînd numai sacrificînd o porțiune de pădure puteau face față cerințelor momentului. Toți afirmă că mijloacele nu le mai permit a face sacrificii pentru pădure, ba din contră le convine tot-d'a-una a defrișa pădurea tăiată, sau a nu mai exercita nici o supraveghere, ceea-ce este mai rentabil. Mulți recunosc, dar cu oare-care jenă, că poate, dacă exista o lege specială și pentru pădurile particulare, ar fi fost mai bine!

A trebuit să vină o catastrofă ca acea din 1899, ca marii proprietari să se gîndească, nu numai la îmbunătățirea agriculturii dar, grație entuziasmului a cîtor-va din ei, să se producă curente favorabile pentru toate ramurile de producțiune, în legătură cu agricultura și decî și pentru păduri.

Fie ca acest entuziasm și această încordare a conducătorilor Societății Agrare să aibă răsunet și se convingă pe toți agricultorii țării și proprietari, că numai uniți și cu dor de muncă pot realiza o îmbunătățire în economia națională a țării.

În cele ce urmează reproducem din discursul de deschidere părțile privitoare la păduri :

Romînia, deși prin clima ei moderată și prin pozițiunea topografică, ar fi putut de mult timp să aibă o agricultură rațională și perfecționată, în realitate nu o are! Ea nu 'și-a cunoscut de multă vreme, puterea ei productivă și nici vre-o experiență veche prin cultura pămîntului nu a avut nevoie a face. Noi eram păstori de vite mai mult de cît plugari și muncitori de pămînt. Dacă s'a schimbat acest lucru, el este mai de curînd venit, de cînd Dunărea noastră și vapoarele ne-au cerut grîne se exportăm. Țara noastră a avut tot-d'a-una pămîntul ei bogat și roditor; ea era o țară de aluviune, ca o luncă fără sfîrșit (avînd numai în Bărăganul partea cea mai josnică și fără ape, a întregii acestei lunci). Și numai acolo nu aveam noi pădure pe suprafața țării; dar întregul rest al pămîntului nostru era păduros și pentru acest motiv s'a și fost numit din veacuri Silvania, adică țară păduroasă, iar peste munte dincolo s'a numit Transilvania, adică peste pădure.

Ceea-ce caracterizează mai cu osebite faptele făcute de noi, de cînd am început să facem serios agricultură, adică de cînd am văzut că e bine să devenim plugari, a fost dorința cîștigului și a îmbogățirii noastre cît mai curînd.

Însă tot din timpul acela s'a început și greșelile cari au produs una după alta, nevoile de cari suferim acum. Nu ne-am gândit de loc la viitor. Am înlocuit pădurile cu arături, am desființat suprafața țării în așa fel, în cât de la baltă până la poalele munților, astăzi pădurile au devenit o raritate! Copiii satelor noastre, neplimbați încă pe la munți, nici mai știu să cunoască acum frunza, nici lemnul de tufă, tei, jugastru, ulm, frasin, etc., cari creștea odinioară în vetrele satelor lor! Am făcut cîmpie lucie peste tot!

Dar tocmai astăzi vedem că ar trebui să căutăm să reimpădurim din loc în loc, unde e lipsă prea mare, căci cu toate căile de comunicație ce am creat, lipsa de păduri este păgubitoare, este regretabilă pentru agricultură.

Vă rog să nu credeți că voesc a acuza Statul său pe vre-o parte de proprietari, căci eu alt-ceva doresc: este ca să fie auzit glasul Societății noastre, și înțeles scopul și tendința noastră, ca să ne unim cu mare și cu mic, cu guvern și proprietari, ca să aducem remediū unde se va mai putea, să nu mai trăim fără grijă și prevedere, dacă ne iubim țara. Statul deci trebuie să dea acest exemplu începînd cu repararea acestei prime greșeli la noi, da a nu mai tăia la cîmp pădurile sale.

Domnilor,

Am vorbit de una din greșeli și nevoi, dar să venim și la altele tot așa de grave. Ce ne-a rămas nouă în locul pădurilor? Ne-a rămas frumoasa și bogata cîmpie! Privind-o de la loc înalt, de la creasta munților, de la dealurile de mai jos, țara noastră numai este astăzi Silvania, ci este o întinsă mare fără talazuri, plină de soare, dar și plină de produse de tot soiul. În loc de un mic număr de proprietari nedibaci pe la anul 1830, am dat, mai tîrziu, țaranului nostru din tot locul, proprietate să cultive, el care e muncitor și priceput, pentru a-l face independent și pentru ca să progreseze agricultura.

Apoi în altă parte D-l Greceanu spune:

Nu avem nici măcar începuturi de mici și locale *cadastre*, pe comune sau pe județe, a proprietăților, nici a celor mari, nici a celor mici, ori ale Statului; nu avem nici *regularea cursurilor rîurilor* noastre prin cîmpie și prin lunci; nici pe aceea a torenților prin văile munților, ba încă ni se amenință surparea coastelor muntoase prin tăerea neregulată și neînfrînată a pădurilor; chiar pe crestele Carpaților bradul l'am redus la minimum, chiar fagul, lemnul cel mai necăutat chiar aceluia i-a sosit ceasul ultim și s'a luat la topor, el, care după obicei se lasă a trăi pe maluri și coaste de munți, pentru ca să le sprijine și să le apere de dărîmări, și el acum se taie fără milă, și malurile munților nesprîjinite se scoboară neîncetat în albiile apelor, în cît toate văile mici și mari sînt amenințate de a deveni stăvilare rîurilor, umflîndu-le și apoi împingîndu-le de a se vărsa și de a îneca luncile, de a muta cursurile apelor pe toată zona cîmpiei și pînă la Dunăre.

Trebue dar și aci să fie sever observate *legile de a nu se despăduri munții fără regulă*, nici de Stat, nici de proprietari, nici de moșneni, și penalitățile să fie aplicate riguros.

II.

Dintre toți oratorii și conferențiarii, cari în timp de 3 zile au dezvoltat diferite chestiuni, citind Memoriile foarte documentate și de mare importanță, D-l *Pariano* (Constanța) a vorbit despre plantațiunile din Dobrogea. D-sa a citit un Memoriu, prezentînd Congresului doleanțele dobrogenilor, și un capitol al acestui Memoriu este intitulat *Plantațiuni*, în următoarea cuprindere :

Plantațiuni. Domnii mei, după pășaniile cu pămîntul, voi trece la acelea cu plantațiunile. Ori-cîți dintre D-voastră ați fost prin Dobrogea, de sigur că privirea v'a fost izbită în mod neplăcut de goliciunea cîmpiilor. Ca agricultori, știți asemenea de ce folos sînt pădurile în igiena animală și vegetală. Ele, nu numai că desfată traiul și domolesc intensitatea revoluțiunilor atmosferice; dar încă printr'insele se pot exploata și toate acele terenuri necultivabile, de cari Dobrogea este bogată. Situațiunea excepțională a Dobrogei, între două ape mari, reclamă mai mult de cît ori unde existența pădurilor.

Nimănuia dintre noi nu a scăpat din vedere această lipsă de păduri; dar toți am pus crezămînt pe legea de organizare a Dobrogei, care ne făgăduia formal împădurirea imediată a tuturor satelor noastre, socotite a câte un hectar pe fie-care locuitor. După acea lege Ministerul de Domenii era obligat să execute aceste lucrări prin agenții săi silvici și să procure semințele forestiere.

Dar iarăși nimic! Au trecut 25 ani de atunci, lefuri multe, cheltueli mari va fi plătit Statul, dar din toate acele zmicile plantate pînă astăzi în 3—4 pepiniere fără importanță, nu poate aduna nici măcar 100—200 de stîmjeni de lemne?

De plantațiuni comunale nici vorbă este. S'au început una tocmăi la frontiera Bulgariei, unde nici o nevoie nu era, dar și acolo rădăcinele puse estimp, le-au înăbușit buruienile anul următor, și așa s'au desființat și aceea. Pentru toți acei ce nu-și dau seamă îndestul de situațiunea excepțională de păgubitoare, în care este pusă agricultura noastră prin această lipsă de păduri, indiferența serviciului silvic, ar spori pur și simplu numărul acelor alte și de tot felul cu cari toate serviciile regalează interesele naționale; dar pentru noi, a căror singură speranță de ocrotire a recoltelor se reazimă numai pe aceste plantațiuni comunale, făgăduite de cătră vînzătorul pămînturilor noastre, ea constituie cel mai mare dezastru, ce Statul putea să pricinuiască agriculturii din Dobrogea.

Acolo unde, după cum știți vînturile și secetele sînt mai dese, în loc ca Statul să obvieze la aceste inconveniente climaterice, chiar și dacă

nu ș'ar fi luat asemenea obligațiuni; el din contră a închiriat și închiriază de acum 25 de ani de zile pe bani în folosul său, toate acele pământuri în sumă de zeci de mii de hectare, ce erau anume și irevocabil destinate de lege pentru plantațiuni, fără să țină nici o seamă că un câștig de așa natură, privează viața animală și vegetală de adăposturile și umezeala ce'i sînt atît de necesarii.

iar concluzia celor de mai sus este următoarea :

Ministerul de Domenii să procedeze imediat la împădurirea tuturor terenurile comunale destinate numai pentru aceasta; orî să restituie județului toate sumele încasate de dînsul din închirierea pe 25 de ani a acelor pământuri, pentru ea cu acești bani județul să efectuiască cît mai grabnic numitele plantațiuni comunale.

• Nu este locul și nici în căderea mea de a mă ocupa de plantațiunile din Dobrogea. Am reprodus numai ca simplu cronicar cele de mai sus, ca cititorii Revistei să poată lua cunoștință, mai cu seamă că în Memoriul ce Comitetul societăței agrare a prezentat onor. Minister al Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor la pagina 28, citim :

Asemenea, s'a recunoscut nevoia plantațiunilor comunale, luîndu-se măsuri de către Stat de a se accelera atarî plantațiuni.

Totuși, cu toate sumele adunate pentru plantațiuni, s'a făcut foarte puțin lucru pînă acum în această direcțiune.

Cele reproduse mai sus, — cari mai toate aū fost discutate amănunțit de silvicultori, fie în conferințe, fie în articole publicate în coloanele acestei Reviste, — constituind un adevărat program, ce Societatea Agrară își propune, — în ceea-ce privește pădurile, — pe noi specialiștii ne bucură și urînd conducătorilor putere de muncă, spre a obține mereu succese, ca acel obținut în acest prim congres agrar, le dorim izbînda cea mai desăvîrșită, pentru fericirea acestei mănoase țări.

N. C. Nădejde.

EXTRACT

DIN

STUDIUL PĂDURILOR EPITROPIEI AȘEZĂMINTELOR BRÎNCOVENEȘTI

În urma studiului general făcut asupra tuturilor pădurilor casei, s'a putut constata cu mihnire, că toate fără excepție, sînt ruinate și numai cu o cheltuială însemnată, cu o muncă încordată și sus-

ținută lung timp, se va putea ajunge la repararea răului, la o reconstituire a masivelor, căci peste 50% sînt degradate.

Pădurea reprezentînd un capital, trebuie să fie ast-fel compusă, pentru ca să dea un venit constant și proporțional cu puterea de producțiune a solului.

Pină în anul 1902, cînd s'a înființat serviciul silvic al Epitropiei, domeniul agricol era unit cu cel al pădurilor, arendașii uzaū de ele, pășunîndu-le după plac, în unele cazuri chiar tăindu-le și ca consecință starea lor deplorabilă.

Unele din păduri, de și s'aū ridicat în plan și s'aū amenagiat totuși, atît planurile cit și amenagiamentele, lasă mult de dorit, fiind sau greșite sau rău concepute.

Fără să mai intru în detaliile lor, voiū cita amenajamentu pădurei Mătăsaru din jud. Dimbovița, în suprafață de peste 800 hectare pădure bătrînă de stejar, căruia aplicîndu-i-se regimul „*crîng compus*” cu 10 rezerve (sic! . .) pe hectar, s'a transformat într'un tufăriș atît de rar, în cit din 800 hectare, abia 300 mai sînt cu pădure și aceasta în ce stare! . . . fiind lăstarul pășunat neîntrerupt.

Cît privește administrația și paza lor, pentru a'și putea orî-cine face o idee, de cele urmate în trecut, voiū adăoga, la cele spuse mai sus, cazul unei păduri din Dolj, aproape de 300 hectare, tăiată fără ca Epitropia să fi știut ceva, și pădurarul fiind de rea credință.

Descrierea și situația pădurilor.

Așezămintele Brincovenești, posedă 13 păduri, din care 4 de stejar, 3 de șleaū și 6 de luncă (zăvoaie).

Suprafața lor aproximativă, de oare-ce n'aū planuri majoritate din ele, este de 3300 hectare, din care: Stejar 2486 hectare, șleaū 128 hectare, zăvoiū 686 hectare; — toate se găsesc exploatate aproape radical, ast-fel că veniturile lor actuale, sînt neînsemnate, și cu atît mai rău, cu cit din neprevedere nu s'a ținut socoteală că Epitropia fiind o instituție neperitoare și de bine-facere, avea și are nevoie de un venit constant, pentru întîmpinarea cheltuelilor anuale, lipsînd'o ast-fel de o sumă destul de mare, — mai cu seamă acum, cînd trebuie să facă adevărate sacrificii, pentru reconstituirea pădurilor.

Aceste 13 păduri sînt răspîndite în toată Muntenia și anume :

În Ilfov . . . . . 2 (Gurbănești și Manolache)
» Dimbovița . . . . . 2 (Crovu și Mătăsaru)

In Muscel	1	(Bădești-Gorganu)
» Teleorman	2	(Periș-Riiși și Cervenia)
» Dolj	2	(Gingiova și Măceșul)
» Romanați	2	(Dăbuleni și Stoeniștii)
» Vlașca	1	(Găujan)
» Ialomița	1	(Sărăteni)
Total	13	păduri în 8 județe.

Ochire asupra măsurilor generale luate în anul 1902. Organizarea serviciului.

Pentru ca un serviciu, să poată da roade bune, trebuie să aibă o organizație convenabilă și să fie constituit din elemente deosebite și în de ajuns la număr, ca să poată face față cerințelor lui.

Epitropia printre altele, avind în vedere reconstituirea masivelor păduroase, pentru ca să poată avea un venit constant și pe cât posibil de ridicat, avea nevoie de un personal apt.

Serviciul silvic astăzi, s'a constituit după cum urmează:

Brigăzile silvice.

Toate pădurile formează 4 brigăzi, sub conducerea a 4 brigadierii, avind sediul fie-care brigadier, la cite una din cele mai importante păduri și anume: 1) *Brigada Gingiova*, 2) *brigada Dăbuleni*, 3) *brigada Cervenia* și 4) *brigada Mălăsaru*.

În același timp domeniul silvic s'a deosebit cu totul de cel agricol, fapt prevăzut prin noile contracte de la 1903—1913.

1) *Personalul silvic*. Și la Epitropie, cum era în vechime la stat, personalul silvic se compunea din oameni cu totul neapți pentru acest serviciu, trebuind înlocuiți aproape toți gardienii cu oameni tineri, știind carte, aleși dintre foștii militari gradați, iar brigadierii, din cei mai buni eșii din școala de la Brănești.

Aceștia din urmă, sint plătiți cu una sută lei lunar, 3 hectare loc de hrană, lemne pentru foc, locuință și diurnă 3 lei pe zi cind se deplasează la alte păduri, iar gardienii 20 lei pe lună, 3 hectare pământ pentru hrană, uscătură pentru foc și locuință.

Atit pentru brigadierii cit și pentru pădurarii, s'a construit în mare parte în a. c. cantoane solide și comode, de zid, costind peste 6000 lei unul — luindu-se toate măsurile a se împrejmuși și planta terenul destinat pentru grădina cu arbori fructiferi, altoi de diferite specii, pentru cari s'au făcut gropi din toamnă.

Pe lângă fie-care canton s'a înființat și cite o pepinieră volantă

destinată pentru a procura pueții necesari pentru plantațiunile viitoare a poenilor, golurilor și simosităților conturului pădurilor, pină în linia de perimetrare.

Fie-care brigadier și gardian au primit cite o condică de serviciu ca și la stat, în care se înscrie toate ordinele ce li se dă cu ocazia inspecțiunilor, fiind obligați a raporta la finele fie-cărei luni despre executarea lor.

Tot personalul s'a uniformat pe socoteala Epitropiei, primind și cite o geantă de piele, un corn de vinătoare și alte obiecte necesare serviciului.

Brigadierii sint însărcinați cu susținerea proceselor de delict silvice pe la autorități; ei au în păstrare, cite un ciocan silvic triumphiular, cu care marchează arborii tăiați în delict, fiind obligați la fie-care trei luni, a face cel puțin o inspecțiune pădurilor și moșiilor casei.

Pentru a și cunoaște mai bine indatoririle, s'a făcut un regulament de atribuțiuni, pe care trebuie să-l execute întocmai.

Printre atribuțiunile brigadierilor, este și cea de a ține licitații pe la comunele rurale, pentru diferite materiale, în care scop s'a alcătuit un regulament, căruia ei trebuie să se conformeze.

2. *Perimetrarea* pădurilor fiind importantă și urgentă, de oare-ce la 23 Aprilie 1903 intră în vigoare nouile contracte de arendare, pe periodul de zece ani 1903—1913, spre a se înlătura conflictele cu arendașii și pentru a stabili în mod definitiv conturul pădurilor pe cit posibil de rectilini, s'a procedat la fixarea perimetrelor, executind lucrările pe teren, pe care lini s'a și început facerea șanțului perimetral în dimensi 1 ,60 la gură, 1^m,20 adine, 0^m,80 la fund.

Aceste șanțuri, se lucrează în schimbul materialelor rezultate prin curățirea masivelor de uscătură, cedindu-se un car pentru 16^m liniar.

3. *Ridicarea pădurilor în plan*, fiind o chestiune de căpetenie, absolut indispensabilă la amenagerea lor, și la executarea lucrărilor mai importante, s'a măsurat vara trecută deja cite-va, lucrare ce se va continua în anul viitor, pină la terminare.

4. *Studiul general al masivelor*. Pentru a cunoaște starea actuală a tuturilor pădurilor casei, și de lucrările ce se cer pe viitor, s'a studiat fie-care pădure în parte, iar observațiunile și propunerile făcute, s'au consemnat într'un memoriu.

5. *Holărnicia moșiilor și pădurilor*. Multe din proprietățile

Epitropiei, erau încălcate de vecinî; unele de și măsurate, totuși n'aveau fixate scmnale de hotare; anul acesta, in urma constatărilor ce s'aũ făcut, s'aũ executat mai multe hotărnicii, respingîndu-se și încălcările găsite.

6. *Lucrări de punere în exploatare și amenajeamente:*

Din cauza exploatărilor nechibsite și lăcomiei, s'aũ sleit mai toate veniturile pădurilor casei, căci s'aũ tăiat suprafețe prea mari, proporțional cu posibilitatea lor.

Pe de altă parte, pădurile de luncă (zăvoaiele), s'aũ exploatat numai în vederea lemnului de foc, obținîndu-se un venit relativ cu mult inferior, celui ce s'ar fi putut extrage prin exploatarea lor, pentru nuele și pari, care materiale in localitățile acele, este plătit foarte scump și mult căutat.

Pentru a mări venitul pădurilor, s'a amenajat toate zăvoaiele devenite exploatabile, in vederea producțiunei de nuele, adoptînd o revoluție de 5 ani, ast-fel că venitul lor se va împătri — de oare-ce vor putea fi tăiate de 4—5 ori — în intervalul unui revoluții de 20 ani, cum se admisesse in trecut, pentru lemne de foc.

Amenajeamentele vechi, urmează a se revizui și modifica conform stărei și circumstanțelor actuale, treptat cu ridicarea pădurilor in plan.

Modificîndu-se estimațiile vechi ale pădurilor scoase in vinzare, s'a obținut la licitație indoită valoare ca in trecut pe hectar.

7. Una din lucrările principale ce se impune, pe lingă plantarea nisipurilor sburătoare și fiese din Dolj și Romanași, este reconstituirea masivelor ruinate; in acest scop, la pădurile perimentrate. s'a început deja mobilizarea terenurilor destinate a fi insemnțate și plantate cu stejar și alte specii de valoare, chiar in anul viitor.

Sistemul adoptat este cel experimentat la Stat ca mai bun, semănînd saũ plantînd la distanță de 3 metri între rinduri, ca să se poată face in intervalul lor cultură de plante prăsitoare ciți-va ani, pînă ce se va asigura reușita deplină a lucrărei; între cuiburi saũ pueți, se va menține distanța de 1^m,50 putîndu-se lesne rări mai tîrziu dacă va fi nevoie.

La fie-care pădure de stejar, se vor crește in pepiniere pueții necesari de plantat, acolo unde insemnțarea saũ plantațiunile n'ar reuși bine; iar la zăvoie, s'aũ dispus încă din astă toamnă, crearea unor pepiniere tot volante, puțin costisitoare (arate, nu desfundate)

in care se vor crește din butași, specii convenabile cu rădăcină, pentru locurile unde n'ar răuși butașii înfipti direct fără rădăcină.

8. In astă toamnă s'au început lămurirea pădurilor, in care există o cantitate considerabilă de uscătură și mulți arbori deperisanți, vicioși, etc: acest material se perdea in trecut sau se fura; el s'a fasonat de locuitorii in grămezii de cite un car, cu obligațiune de a plăti 4 lei carul, făcind șanț pe perimetru, a 0,25 bani metru liniar, in dimensiile arătate mai sus, adică pentru un car uscătură 16 metri liniari de șanț, sau 4 zile de lucru, a 1 leu ziua.

Încă din primă-vara anului 1902 s'a început curățirea masivelor tinere in stare de nueliș; curățirea mărăciilor, de care sint pline toate pădurile casei și extracțiunea eițelor uscate sterpe, cedindu-le tot pe lucrării de șanț și zile de lucru; aceste folositoare operațiuni se continuă in prezent.

9. Toate rezervele deteriorate, uscate sau deperisante, s'au extras spre a nu se pierde cu totul valoarea lor, iar cele rămase s'au curățat de furii.

10. Printre alte chestiuni importante, Epitropia avind pe unul din domeniile sale «Dăbuleni» (Județul Romanați) o podgorie insemnată de peste 4000 pogoane, plantată de locuitorii, pe nisipurile Dăbulenilor, și stăpinite pină acum cu embatic de peste 2500 locuitorii, fără însă a se cunoaște precis, nici numele tuturilor celor ce le stăpinesc, nici suprafața viilor, s'a stabilit perimetrele definitive, spre a nu se mai lăși in mod neregulat, cu noui ocupațiuni, pină ce nu vor fi sădite cu vii și terenurile virane dintre ele, care vor fi fertile, iar cele sterpe vor fi plantate cu salcimi.

Cultivarea viei pe nisipurile din Rominia, este o chestiune destul de importantă, atit prin venitul mare ce aduce cultivatorilor (pină la 200 lei pe pogon netto) cit și prin ușurința cu care se prinde și vegetează pe acele terenuri mobile, unde agricultura nu dă de cit roade proaste, dind naștere la formațiuni de noui focare de nisipuri sburătoare; via oloagă reușeste și ficsează admirabil nisipurile; pogonul din unele Dăbulenilor, produce un venit de 20 lei arendă anuală Epitropiei, iar mărirea întinderii suprafețelor plantate ar fi foarte recomandabilă pentru dinsa cit și pentru populațiune mărindu-se o ramură de producție a țării, care trebuie cu atit mai mult iucurageată, cu cit filoxera pare a nu ataca via pe aceste soluri.

11. Hotarele moșiilor Epitropiei, au fost expuse la dese încălcări, după cum s'a constatat. Pentru a înlătura acest inconvenient

pe viitor, urmează să se facă plantațiunii în tot lungul lor, după cum s'a făcut pe unele domenii ale Coroanei.

12. Pentru a putea stabili planul general al mersului plantațiunii lor în viitor pe nisipurile sburătoare, de la Dăbuleni și Măceș, cit și pe nisipurile carii, de și sint inerbate, dar sint expuse a deveni mobile, din cauza pășunatului, ce se exercită, a trebuit să se facă în vara aceasta și măsurătoarea lor, aproape 2500 hectare din care plantate sint peste 800 hectare. Tot o dată s'a rectificat și perimetrele plantațiunilor executate, cu multă răușită și abilitate de d-l Inspector silvic C. Al. Orăscu.

Tot în această primă-vară s'a complectat prin plantațiunii cu salcim restul nisipurilor sburătoare, peste 100 hectare și s'a efectuat complectarea pueților pieriți în toate porțiunile sădite, iar în cursul verei s'a prășit pe toată suprafața la adincime de 30 c.m. plantațiunile inerbate, unde reușita lor lăsa de dorit, din cauza pirului coplesitor.

În acelaș timp, pentru a asigura producerea pueților necesari la plantațiunile viitoare, s'a înființat 2 pepiniere volante capabile a procura la 1 milion pueți anual, pentru a accelera terminarea plantațiunilor și aceasta cu scop de a câștiga timp și foloase bănești, putind la etate de 15 ani, obține masive capabile să procure un venit de 3—400 lei pe hectar anual. Cheltuiala unui hectar plantat la 2^m distanță între rinduri și 1^m între pueți, cu costul producțiunii lor, abia a atins la Dăbuleni cifra de 25 lei pe hectar.

13. Alte mici îmbunătățiri tot în cursul acestui an s'ați făcut ca: a) Oprirea numeroaselor drumuri ce parcurgeau pădurile în toate sensurile, expunindu-le la delictе și incendii; b) oprirea vânătoarei prin așezarea tablelor «vinătoarea oprită» și măsuri luate printr'un regulament a se arenda dreptul de vânătoare; c) diguri pentru protejerea malurilor la unele păduri expuse mult la surpări de către riuri; d) înființarea unei mici archive la brigăzii și la gardienii; e) întocmirea tuturor formularelor imprimate ca la stat, pentru vinzări de materiale, procese-verbale de flagrant și nellagrant delict, acte extimative etc. etc.

O ultimă și utilă măsură luată, a fost pentru oprirea pășunatului în pădurile casei, ceea-ce s'a prevăzut și prin noile contracte pe periodul 1903—1913.

Acestea sint principalele lucrări ce s'ați executat relativ la pădurile casei, afară de altele relativ la moșii în cursul acestui an.

Ernest C. Gheorghiu

Inspector silvic și agricol al Așezămintelor
Brincovenesti

STEJARUL

Sărmanul stejar dispăre. Regele arborilor este persecutat în toate părțile. El, care este atât de prețios, e tăiat fără prevedere.

A învins anii, a învins intemperiele ce aduc secolii; niște topoare însă, în o jumătate de oră distrug o întregă operă, distrug rostul muncii unei vitalități îndelungate.

Și înmormintarea lui e atât de puțin pioasă!

Este dus departe în țări străine, departe de solul ce l-a născut. Departe de țara ce l-a hrănit și pe care e firesc să o servească și după moarte; el va servi niște ființe ce n'a cunoscut nici-odată.

El bine-cuvintează focul, care va distruge chinurile-î rămășițe.

Acum moare . . . . În jurul lui vede un gol nemărginit. Puteți, ce el a născut sint deja năpădiți de buruienile, ce-au crescut în urma tăerii arborilor din juru-î, și el știe din îndelungata-î experiență că într-o asemenea situație copiii lui nu vor crește nici-odată.

Cît e de tristă soarta să mori fără urmași . . . . și totuși la picioarele sale toporul își urmează, fără șovăire, opera-î funebră!

Nu departe de dinsul prietenii săi de copilărie se rostogolesc. — Aceia, cu cari se învățase a-și face traiul, unul cite unul mor și fiecare căzătură îi mărește și mai mult mihnirea, ce-î produce apropiatul lui sfârșit.

Stejarul însă acum, cînd vede poiană mare în juru-î, dorește singur moartea, ar muri de tristeță de la sine, dacă nu l'ar omori acum toporul la picioare-î.

În aceste scurte minute el își vede viața lui întregă. Ce bine era odată cînd creștea prin crengile părinților săi, cari îi făcea loc, murind cu încetul. De și era cam strîns din toate părțile de seminii lui, dar mergea bine, căci era favoritul.

El moare acum, în jurul lui arborii frumoși mor și ei. — Pe ici, pe colo însă rămîn niște stirpitorii de care pădurea își bătea joc odată, și în care el nu are nici o sperență, că vor fi în stare să regenereze locul rămas gol.

Din depărtare vîntul îi dă vești triste.

În toate părțile pădurele de stejar se distrug, tovarășii lui iubiți mor în toate părțile. Care nenumărate le duc trupurile la gări, la porturi.

Și dinsul se întrebă: oamenii aceștia, cari mă omoară pentru

a mă duce departe, pentru a satisface trebuințele altor oameni, ce scop ai? Ce le-am făcut noi oare, că ne urăsc ei?

Trăind cu dinșii atita timp învățasem să-l iubesc, frații de ai mei îi consideram, căci de și e deosebire mare între noi, dar același pământ ne nutrește. Și cînd dinșii se adăposteau prietenește sub umbra mea și cînd dragostea lor găsea locaș priitor sub ramurile mele, ce mîndru eram. Pe atunci iubirea-mi pentru ei se mărea din ce în ce mai tare, crăngile mele tremurau de plăcere și poeziile lor cîntau armonia ce e în univers.

Dar nu . . . , nu eram ambițios să trăiesc cit lumea, visul meu era ca în juru-mi, să văd cel puțin pe acei cari să mă urmeze, cari să formeze pădurea.

Și dorul meu era ca corpu-mi măcar, să rămie pe lingă oamenii, pe cari i-am văzut născîndu-se și cu care am îmbătrînit de-odată.

Cel puțin eram mîngiat cu atita, căci e grozav de trist să mori fără nici o mîngiere.

Dar simt cum se tulbură totul în juru-mi, cum plaiurile depărtate dispar, cum mă întunec. Și nu știu, ce să mai zic în această clipă din urmă, dacă trebuie să mă blestem pe acei ce mă omoară . . . Să-i blestem?! Dar blestemul le va veni de la mine. În viitor nu vor mai avea lemnul trebuincios vieții lor!!!

Și cu sgomot mare arborele, ce avea mai mult ca două secole, se prăbușește. Văile de la un cap la altul al pădurei răsună și 'n urmă tăcere de mormint se face . . . Pădurea e tăiată toată.

I. A. Candiani

Silvicultor-ajutor dom. Coroanci

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

Urmare¹⁾

Sedința de la 24 Februarie 1900.

D-1 *Președinte*: Acum la ordinea zilei avem continuarea discuțiunii pe articole a proiectului de lege relativ la organizarea Ministerului de Domenii.

D-1 G. A. Scorțescu: D-lor deputați, la art. 2 s'a depus două

1) Vezi Revista Pădurilor pe luna Noembrie, 1902.

amendamente: întiiul amendament, propus de D-l Vlădescu, are cuprinderea aceasta :

«Administrația Ministerului se împarte în :

1. Direcția secretariatului;
2. Direcția agriculturii, comerțului și domeniilor;
3. Direcția minelor și industriei;
4. Direcția pădurilor și apelor.

Comitetul delegaților a respins în unanimitate acest amendament.

Al doilea amendament este propus de D-l Dobrescu, în cuprinsul următor :

«La art. 2 propunem să se adauge un al 5-lea alineat și anume :

«5. Direcțiunea minelor».

Comitetul delegaților a respins în unanimitate și acest amendament.

— Se pune la vot amendamentele D-lui Vlădescu și se respinge.

— Asemenea se respinge și amendamentul D-lui Dobrescu.

Se pune la vot art. 2 și se adoptă fără modificare.

Se dă citire art. 3.

D-l *Președinte* : D-l Vlădescu are cuvîntul.

D-l M. C. Vlădescu : Am luat cuvîntul ca să fac o declarațiune.

Articolul 2 ce s'a votat de Cameră, cuprinzînd întreaga economie a acestui proiect de lege, și amendamentul propus de mine, fiind respins de comitetul delegaților și de Cameră, angajamentul ce-l luasem în discuțiunea generală de a propune diferite amendamente la acest proiect de lege nu mai poate avea ființă; deci, declar că mă găsesc degajat de a mai depune alte amendamente la acest proiect de lege.

D-l *Președinte* : D-l Cucu are cuvîntul.

D-l N. Cucu St. : D-lor, la acest articol este un alineat care așî dori să fie discutat de cei competenți în drept, anume dacă secretarul care ține locul ministrului poate să rezolve chestiuni în afară de acele care sînt hotărîte prin regulamente sau legi a fi rezolvate de ministru.

După cît știu, dar nu pot pune mare temei pe acestea, căci nu cunosc destul de bine legea responsabilității ministeriale, secretarul-general nu poate să înlocuiască pe ministru în orî-ce afacere, că aceasta ar fi o atingere a acestei legi.

Această lămurire așî dori să mi se dea, ca nu cum-va redacțiunea alineatului să nu fie în concordanță cu legislațiunea noastră.

D-l G. C. Dobrescu : D-lor, mi se pare că ceea-ce a făcut comitetul delegaților este ca să creeze încă un ministru pe lîngă ministrul de fapt.

Căci iată ce zice alineatul 2 de sub art. 3 :

«El este asistat de un secretar-general, care, în lipsă, îi ține locul și rezolvă orî-ce chestiune, în afară de acele care, prin lege orî prin regulamente, sînt rezervate ministrului însuși».

Cu alte cuvinte, secretarul-general nu are de cît să contrasemneze hotărîrile ministrului ; adică să contribuie cu experiența și

priceperea sa acolo unde este nevoie de priceperea și capacitatea sa ; dar ca să se facă din secretarul-general un al doilea ministru, mi se pare ceva extra-ordinar.

D-lor, este adevărat că sînt o mulțime de cestiuni cari, prin legi și regulamente, sînt rezervate a fi rezolvate numai de ministru, dar, nu mai puțin adevărat este, că sînt și alte multe și importante cestiuni, cari nici prin legi, nici prin regulamente nu sînt prevăzute de cine aș să fie rezolvate. Ast-fel fiind, dacă am da noi secretarul-general dreptul de a le rezolva, prin aceasta nu am crea un al doilea ministru, de oare-ce el ar tranșa cestiuni despre care ministrul nu ar avea nici o știință, de și el, după legea responsabilității generale, este singur răspunzător ?

Reluînd dar ideea D-lui Cucu, propun un amendament pentru a se șterge modificarea propusă de comitetul delegaților, rămînînd redacțiunea care era în proiectul guvernului, că adică ministrul e pur și simplu asistat de un secretar-general, care nu poate avea altă atribuțiune de cît acele ce i se dau de ministru ; căci alt-fel cînd am voi să tragem la răspundere pe ministru, pentru anume acte de administrațiune, ministrul ne-ar putea răspunde, că nu el este vinovat, ci secretarul-general. În asemenea condițiuni legea responsabilității nu ar mai avea rațiune de a fi.

De aceea, ca să se înlătorească această dificultate, cer ca Adunarea să suprimă modificarea făcută de comitetul delegaților.

D-l D. A. Sturdza : D-lor deputați, mi se pare că D-l Cucu și D-l Dobrescu ori nu aș înțeles, ori nu voesc să înțeleagă acest aliniat ; căci e o practică constantă și se știe de toată lumea, că secretarul-general ține locul ministrului.

Cuf voiți D-voastre să se adreseze cine-va cînd ministrul lipsește de la Minister, fiind presente aci, dacă nu secretarul-general care ține locul ministrului și are competența, în multe cazuri, de a face lucrări în locul ministrului ?

Cred dar că este foarte bun acest aliniat și rog să se mențină așa cum se propune de comitetul delegaților.

D-l G. A. Scorțescu : D-lor, aliniatul introdus de comitetul delegaților nu a făcut de cît a consacra o stare de lucruri obicnuită la toate ministerele. Cînd un ministru intră în funcțiune, el dă o delegațiune secretarului-general, care are să-i țină locul, ca în caz de absența sa să iscălescă pentru dînsul toate hărțile curente. Noi am voit, prin modificarea introdusă, ca o asemenea delegațiune să fie înscrisă în lege în mod permanent, și în această privință mă refer la proiectul de lege relativ la organizarea Ministerului de finance, în care există un articol identic cu acesta. Acum dacă D-voastre voiți să fie și mai complet acest articol, s'ar putea face un amendament, prin care să se zică : că secretarul-general are dreptul să rezolve ori-ce cestiune în limitele delegațiunii date de ministru.

D-l F. Corlătescu : Am onoare a propune la art. 3 următoarea redacțiune :

« Al. I admis.

«Al. II. El este asistat de un secretar-general, care în lipsă îi ține locul, și rezolvă în limitele delegațiunii dată de ministru ori-ce cesiune, chiar din cele cari prin legi și regulamente sînt rezervate ministrului însuși».

D-l B. Păltineanu : Mă unesc și eu cu această propunere.

D-l G. C. Dobrescu : Susțin și eu acest amendament

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor : N'am nimic de zis contra amendamentului D-lui Corlătescu

D-l G. A. Școarșescu : Comitetul delegaților a primit amendamentul D-lui Corlătescu.

— Se pune la vot acest amendament și se primește,

— Se pune la vot art. 3, împreună cu amendamentul admis, și se adoptă.

— Se dă citire art. 4.

D-l Președinte : D-l Marghiloman arc cuvîntul.

D-l Al. Marghiloman : D-lor deputați, socoteam că era de prisos să discutăm mai departe legea de organizare ce ni se prezintă. Noi ne am făcut rezervele noastre în privința ei. Odată luarea în considerațiune votată, a ne mai pune în curmeziș. ar fi fost hîrțuală. În situațiunea normală, nu am hîrțuit pe miniștrii liberali : nu văd pentru ce ași plăti cu altă măsură pe miniștrii conservatori.

În discuțiunea generală însă D-l ministru al Domeniilor a declarat că este dispus să țină seamă de observațiunile și să primească amendamentele cari ar îmbunătăți legea ; iar într'o conversațiune particulară, ce am avut onoarea să am cu D-sa, 'mî-a zis că acceptă ori-ce reducere de cheltueli și de lefuri.

Aceasta mă îndreptățește ca cu ocaziunea *inspectoratului*, — căci numai de această parte am să vorbesc, — să fac o ochire generală asupra situațiunii bănești pe care o crează Statului aplicațiunea legii acesteia, și să cercetez cu D-voastre dacă nu este loc să reducem din sacrificiile ce se cer de la noi.

Din nefericire am văzut ce soartă a fost rezervată amendamentelor privitoare la organizațiune. Cînd D-l ministru a respins o propunere înțeleaptă, firească, ca a D-lui Dobrescu, am fost pe dată fixat. Nu 'mî fac iluziune asupra primirei ce s'ar face ori-cărei propunere de îndreptare a legii.

Sper, însă, că în privința cheltuelilor veți fi cu toții simțitori la observațiunile ce am să fac și că D-l ministru se va arăta mai puțin ireductibil.

În momentul cînd ne adresăm la resursele tuturor claselor sociale, cred că s'ar putea ține mai de aproape băierile pungei Statului, Or, în general, aplicațiunea acestei legi este costisitoare.

După socoteala făcută *grosso modo*, ea încarcă budgetul Statului cu peste 300.000 lei. Evident, că din cercetarea numai a legii, nu veți găsi aceste cifre, fiind-că dacă avem la sfîrșitul legii o tabelă de natura funcțiunilor, de cifra apunamentelor, atribuită pentru fiecare dintr'însele, nu avem și o tabelă de numărul funcționarilor, așa ca dintr'o simplă operațiune de multiplicare să vedem la cit se ri-

dică suma de platit. Ni s'a distribuit însă budgetul, care este întocmit pe baza legii acesteia; pentru D-l ministru n'a fost umbră de îndoială că proiectul D-sale va fi admis nemodificat.

D-l ministru are arta de a ne prezenta budgetul D-sale cu o scădere de cheltuială de 22.000 lei.

Ca înfățișare, ce voiți mai frumos? O organizațiune nouă și un budget mai scăzut.

Dar scăderea aceasta este numai aparentă; ea este *un trompe l'oeil*. De fapt, în budget sînt reducățiuni mult mai însemnate care ar trebui se facă ca, în loc de 22.000 lei, budgetul să ne dea *cel puțin 300.000 lei economit mai mult*.

Și pentru a pune în evidență aceasta, nu am să citez o reducățiune de 2.000 în dreapta, de 5.000 în stînga, voiți cita numai cifre importante.

Tot asemenea nu voiți cita schimbările de destinațiune a unor alocațiuni: găsim la material reduceri de 30.000, chiar de 50.000, asupra unui singur capitol, dar ele se regăsesc ca sporuri aiurea, și se compensează unele cu altele.

Sînt însă o serie de scăderi care nu 'și mai găsesc reprezentațiunea lor în noul budget; totalul lor este însemnat. Le citez pe rînd ca să mă puteți urma.

La personalul serviciului de avocați al Statului, noul budget și noua organizare, prezintă o scădere de 15.960 lei; de la serviciul de ingineri și arhitecți al Statului, de asemenea noul budget prezintă o scădere de personal de 17.400 lei, deci avem o scădere de personal în noua organizare de 33.360.

Este bună sau nu această reducere în personalul de avocați și de ingineri? Nu discut. D-l ministru care are în acest moment răspunderea, trebuie să știe mai bine de cit orîcine, dacă ea se împacă cu interesele serviciului?

Dar această reducere de 33.360 ar trebui să o găsim economie curată, și în noul budget ar trebui să avem un minus de cheltuieli de 33.360, aferentă la această reducere de personal.

Dar sînt și alte reducățiuni mult mai însemnate.

Din creditul pentru regia bînurilor Statului și pentru administrațiunea domeniială, în Dobrogea, D-l ministru propune o reducere de 20.000 lei.

D-sa mai propune suprimarea unei alocațiuni de 36.200, care erau în budget pentru crearea unui muzeu industrial; muzeul nu s'a creat, nici nu se putea crea cu această alocațiune insuficientă; îmi închipuesc chiar că cifra aceasta figura în budgetul trecut numai ca indicațiune. Deci e foarte bună și legitimă economia.

Mai departe, D-l ministru ne mai propune anularea unei cifre de 11.960 de la recensămîntul din Dobrogea. Această operațiune e deja terminată; cifra care figura anul trecut pentru despozierea recensămîntului, numai se cădea să figureze întregă în budgetul anului viitor. Și aceasta e o economie bine dobîndită.

Mai departe, D-l ministru propune de la păduri ștergerea dota-

țiunei de 75.000 care era consacrată pentru faceri de studii, de amenajamente, de pepiniere, etc.

Pentru ce? Nu doar că aceste lucrări nu se vor mai face, din contră, se vor face în noul proiect cu sume și mai mari, dar ele vor fi trecute de la budgetul ordinar la o dotațiune specială pe care D-l ministru o propune, și foarte bine face că o propune; un fond special care se va constitui cu 2% din venitul brut al pădurilor. Deci cifra aceasta nu mai figurează în budget.

În sfârșit, și aceasta e cifra cea mare: D-l ministru renunță la o dotațiune de 151.740 pentru mina de la Mărgineanca. Expunerea de motive ne spune că mina aceasta fiind acum înzestrată cu aparate perfecționate, speșele de exploatare vor fi mai mici.

Dacă adăuionezi toate aceste cifre riguros, exact, găsim că se propune în însăși budgetul D-lui ministru, din-aceste 5 diferite condee, o economie de 294.900. Va să zică: se gășesc disponibili în budgetul actual o sumă de 294.900, cari ar trebui să cadă în economii curate, bine dobândite pentru Stat, de oare-ce diferitele alocațiuni nu 'și mai au cuvintul lor. La aceasta adăuogînd 33.000 de la avocați și arhitecți, avem în total 328.000, economii curate. Și cu toate acestea D-l ministru ne prezintă un budget care nu are de cît un minus de 22.000. Ar rămîne dar un rest de 306.000 economii, pe cari ar trebui să 'l regășim în timpul acesta de lipsă. 306.000 e un obol simțitor. Din nenorocire el este mistuit în noua organizare! (Aplauze, întrepreri).

Mi se zice de D-l raportor: «Toate acestea le-am aruncat la material». Nu e exact. Am verificat și această cifră și am gășit că dotațiunile de material sînt aceleași, în mod simțitor și în budgetul cel nou. Va să zică unde trece? La personal! (Aplauze).

Atunci zic: legea e dispendioasă; legea are prea mulți funcționari și cusur mai mare pentru mine: are lefuri prea mari și vă voiți da pe dată exemple. Cînd vorbim, cifre nu putem cerne așa prin controverse de la D-l raportor, la mine; acestea trebuie cercetate ceva mai de aproape. Din nenorocire comitetul delegaților și secțiunile a discutat proiectul în grabă și tocmai partea esențială a proiectului de lege, aceasta n'a putut să fie cercetată în destul, nici nu putea fi cercetată, pentru că budgetul nu era făcut, trebuie atunci să vă ilustrez eu că așa e cum vă spun.

Luați tabloul de la finele legii. Comparați-l vă rog cu tabloul funcționarilor din trecut. În Minister era pină aici o leafă mare: secretarul-general avea 1.000 lei pe lună, proiectul propune 1.300. Mai era un singur șef de serviciu cu 1.000 lei pe lună, pentru că era inginer-șef, și după legea corpului tehnic trebuia să aibă tratamentul gradului său; era director al serviciului minelor. În colo, cel mai mare funcționar după secretarul-general, directorul domeniilor nu avea de cît 750 lei pe lună.

Astăzi inspectorii încep cu 1.000 lei pe lună, și sînt de trei categorii: cu 1.000, cu 800 și cu 600 pe lună; directorii au 800, și sînt clasa 1-a și a 2-a.

Numai după ce am trecut prin inspectorii și directorii, ajungem la șefii de diviziune și biurouri.

Cînd ești la largul tău înțeleg să te arăți generos. Și eu sînt partizan al muncii bine retribuită. Dar cu toții ne aflăm la o mare strîmtoare, și nu cred că e bine venit momentul ca să facem acest asalt considerabil, nu numai în înmulțirea funcționarilor, nu am nesăbuita pretențiune de a vă face să reveniți asupra voturilor precedente și să reduceți mișiunea aceasta de funcționari, dar și în sporul ălfurilor, cel puțin pentru principalele cifre am să atrag atențiunea D-voastră.

Iați măi în special corpul inspectorilor. D-nii mei, am împărțit în totul criticile D-lui ministru, cînd nu avea de cît cuvinte severe pentru funcțiunile de inspectorii și pentru modul cum ele erau îndeplinite. Sînt și acum partizan absolut al supresiunii acestui fel de funcționari, cari, cel puțin pentru mine, au un mare cusur, (aplauze), că nici sfera lor de acțiune nu este bine definită, nici condițiunile de admisibilitate determinate.

Ceea-ce face că aceste funcțiuni sînt, afară de excepțiuni foarte onorabile, sînt în genere refugiul a o mulțime de declasați sociali și a unor oameni cari nu și-au găsit căpătiul într'o altă sferă de activitate. (Aplauze).

Nu înțeleg, D-nii mei, cînd D-l ministru este de aceeași părere cu mine; cînd nu are să se laude de activitatea inspectorilor; cînd nu poate nici chiar cu carnete de control, să ajungă la intima convingere, că acești oameni lucrează ceva; nu înțeleg cînd ai un corp de inspectorii compus din șase oameni, să 'l împingi prin noua lege pînă la numărul de un-spre-zece.

Ași ruga pe D-l Fleva, care m'a deprins la logică în acțiunile D-sale...

D-l *P. P. Carp*: Ba nu. (Ilăritate).

D-l *Al. Marghiloman*: Și care a vorbit cu atîta amărăciune de inspectorii D-sale, să le dea lovitura de grație.

D-nii mei, am votat în contra luării în considerație a proiectului de lege. Acum însă, că s'a luat în considerațiune trebuie să căutăm a 'l îmbunătăți organizarea cît măi mult. D-l ministru spunea că nu 'l place în Ministerul D-sale o organizare în care unii funcționari să nu atîrne de nici un serviciu său în care unii șefii să fie cu pretențiunea de a lucra numai cu ministrul. Ori, dacă citiți art. 7, care trebuie combinat cu art. 4, vedeți că cei patru inspectorii generali atîrnă numai de ministru și n'au altă muncă de cît aceea pe care le-o va da ministrul. Cum se alătură atunci cuvintele D-lui Fleva, cu proiectul D-sale?

Prin urmare, ca calitate de funcționari sînt absolut în contra inspectorilor; ca cantitate sînt în contra proiectului de lege. Să vedem dacă critica mea este fundată.

La direcțiunea agricolă se înființează:

Un inspector-general a 12.000 lei pe an;

Un inspector *clasa I* a 9.600 lei pe an;

Un inspector *clasa II* a 7.200 lei pe an;

Totalul pentru direcțiunea agriculturii lei 28.800.

La direcțiunea industriei înființează:

Doi inspectorii *clasa I* a 9.600 lei;

Un inspector *clasa II* a 7.200 lei.

Total pentru această direcție 26.400 lei.

La direcția domeniilor găsim:

Un inspector-*general* a 12.000;

Doi inspectorii *clasa I* a 9.600 lei;

Un inspector *clasa III* a 7.200 lei.

Total pentru această a treia direcție lei 38.400

Adăogați că mai găsim încă un inspector de *clasa I* delegat ca director.

În sfârșit, și acesta este buchetul care îl rezerv și care probabil va surprinde poate pe D-1 ministru al Domeniilor, el însăși, la direcțiunea secretariatului se mai găsește un inspector financiar. În Ministerul Domeniilor se găsește un *inspector-general financiar*! Atunci pentru ce avem un șef-comptabil în toate Ministerele? Dacă principiul este adevărat că pe lângă comptabilii trebuie și un inspector financiar, să 'i suprimați de la Ministerul de finanțe și să 'i adăogați la toate ministerele!

Ore numai Ministerul de Domenii este acela care are manipulațiunii de bani? Dar la Ministerul lucrărilor publice sînt fonduri însemnate, care trec prin mîinile diferiților comptabili, și nu cunosc în Ministerul lucrărilor publice un inspector financiar special.

La Ministerul de Domenii se institue pe lângă secretarul-general, un inspector-general financiar cu 12 mii de lei. Ce are să facă acest inspector? Nu știu; dar ceea-ce știu este că într'o organizațiune bine chibzuită, acolo unde coexistă administrațiune și minuire de bani, ele se complinesc și se controlează una prin cea-l'altă.

Directorul, în cazul de față, supraveghează pe comptabil și comptabilul supraveghează pe toți minuitorii de bani și sub-impiegații lui; iar Curtea de compturi supraveghează cheltuelile tuturilor. Cînd din întîmplare se ivește vre-un conflict între șeful administrativ și șeful-comptabil, sau cînd din lipsă de supraveghiere se ivește o gaură în lună, cum s'a întîmplat la pescăriile din Dobrogea, atunci se trimite....

D-1 N. Fleva, ministru al domeniilor: Gaura este în pungă, nu în lună.

D-1 Al. Marghiloman: Am voit să auresc lucrul.

Se trimite, zic, un inspector financiar care cercetează cifrele și stabilește răspunderile. Dar inspector financiar în Ministerul Domeniilor? Credeți-mă că este o superfetațiune al cărei echivalent nu 'l veți găsi în nici o organizare de Minister din România.

În total avem, afară de inspectorul de *clasa I*, care este delegat la direcțiunea domeniială, avem pentru *personal de inspectorat* 105.600 lei pe an în bugetul cel nou.

Inspectoratul cel vechiu costa numai 61.800 lei.

D-1 G. A. Scorțescu: Costă 72.000 lei.

D-1 Al. Marghiloman: M'ați întrerupt de două ori. Vedeti că

nu știți cifra? Cifra totală este de 72.600 lei; dar inspectorul general la școalele este la bugetul școalelor industriale, și cînd ele se vor întoarce la domenii se va întoarce și el la alocațiunea de 1.500 000 lei, care este d'abașca pentru școli.

Prin urmare, inspectoratul domeniial este numai 61.060 lei. Scăzînd această cifră din cifra viitorului buget, vedem un plus pentru inspectorat de 44 000 lei!

«Ab uno disce!» Dacă socotiți D-voastră că sîntem în stare în momentul de față a suporta această augmentare de funcționari și lefură, mergeți înainte cu articolul patru; eu n'am nimic de zis. Dacă credeți însă că e ceva de făcut... și aci fac apel la D-l ministru, care personal spunea, că funcționarii sînt plaga Romîniei și că lefurile mari doboară orîce organizațiune, fiind-că se taie de la material, căci materialul n'are gură, și se adaog la funcționari, căci funcționarii strigă; ei bine, iacă o rară ocazie pentru D-sa de a pune actele în concordanță cu vorbele. Să taie D-sa de la personal și să adauge la material! (Aplauze). Să pună capăt acestel organizațiuni stufoase a inspectoratelor care nu e menită să facă bine bugetului și care, în orîce caz, este inutilă administrațiunii domeniilor.

Iată ce aveam de zis. Dacă socotiți că răsare ceva din argumentațiunea mea, bine-voiți a vă opri la dînsa; dacă nu, scuzați-mă că v'am întretinut 20 minute de risul unui om, care credea că economiile nu trebuiesc numai proclamate în vorbe, dar trebuiesc și traduse în fapte. (Aplauze).

D-l *Președinte*: D-l ministru de domenii are cuvîntul.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor deputați, onor. D-l Marghiloman, ca om abil, a crezut că poate să discrediteze această lege prezentînd-o sub forma care, dacă ar fi cum o arată D-sa, chiar pe mine, care sînt autorul ei, m'ar speria. D-sa se prezintă cu drapelul economiilor, drapel ce trebuie să fie al nostru, al tuturilor.

D-l Marghiloman a criticat legea și a zis: că e costitoare din două puncte de vedere:

Intîiu pentru că ea mărește personalul și al doilea mărește lefurile, și a adăogat: acest proiect de lege se traduce, nu printr'o economie de 20.000 lei, ci printr'o pagubă de 300.000 lei.

Să cercetăm. Ca să vă dovedească aceasta, onor. preopinent v'a pus înainte unele cifre din buget. E adevărat că bugetul e proiectat după legea de organizare.

Era de datoria mea să fac aceasta și numai așa putea să aibă onor. Cameră tabloul exact al aplicării legii și să nu fie indusă în eroare cum s'a întîmplat adese-orî.

De aceea am făcut bugetul după lege, pentru ca să fim cu toții în plină cunoștiință de cauză.

Față cu bugetul anului trecut, bugetul viitor se prezintă cu o economie de 20.000 lei, aceasta este un fapt incontestabil. (Aplauze).

Și ași putea zice că, este unul din rarele bugete care se prezintă cu o economie, de și aplică o lege întregă de organizare a

Ministerului, creînd și 4 administrațiuni regionale, care nu există azi, pentru administrarea exterioară a averii Statului.

Cu toate însă că bugetul prezintă economii, D-l Marghiloman nu se mulțumește; și sub pretext că multe articole din vechiul buget nu sînt puse la cheltuieli, conchide că economia ar fi mai mare.

Chestiunea ast-fel pusă, cu toate că așa fi avut dreptul să zică: cînd faci o organizație poți să ceri mijloace mai multe, cu toate acestea ești nu cer, și voiu dovedi că onor. D-l Marghiloman nu are dreptate.

Nu este exact; ceea-ce a pus D-sa înainte se zice că ar fi aproape 300 000 lei economie de la diferitele capitole bugetare ale anului trecut, față cu bugetul anului viitor.

(Va urma).

COMERCIUL LEMNELOR

Comerțul de lemne în Rusia¹⁾ (de la 1 Ianuarie — 30 Iulie 1902). — Exportul de materiale lemnoase în cele 7 luni ale anului 1902, atinge suma de 29.907.000 milioane ruble, contra 31.847.000 m. r. din 1901 și 28.539.000 m. r. din anul 1900 tot la aceeași epocă, deci o micșorare pentru anul curent cu 1.940.000 m. r. sau 6 $\frac{1}{2}$ %, în deosebi s'a micșorat² exportul de lemn brut (birne) pentru vr'o 2 m. r. și lemn de construcție $\frac{1}{2}$ mil rub. (grindărie); s'a urcat exportul scindurilor cu vr'o 400.000 mii ruble și lemn de lucru pentru $\frac{1}{2}$ milion de ruble. Intreaga cantitate a materialului lemnos exportat se urcă la 114.391.000 puduri; din care sumă:

Birne	27.074.000 pud.
Grindărie	12.717.000 >
Scindurărie	57.550.000 >
Stilpi, araci	4.297.000 >
Lemne de foc	5.983.000 >
Material pentru bețe de chibrituri și celulosă	1.426.000 >
Lemne de lucru	4.134.000 >

Prețul tuturor acestor materiale lemnoase în raport cu sumele obținute în anii trecuți, se vede din tabloul următor:

	1902	1901	1900
	Mii ruble	Mii ruble	Mii ruble
Birne	5.237	7.273	7.516
Prăjină	132	199	144
Grinză	2.622	3.176	2.282
Scinduri	18.313	17.907	15.469
Draniță și șindriță	16	17	19
Araci	516	540	487
Lemne pentru celulosă și bețe de chibrite	651	942	468
Craci și fașine	20	25	10
Transport	27.507	30.079	27.395

1) Les op. V. No. 46.

	1902	1901	1900
	Mii ruble	Mii ruble	Mii ruble
Report	27.507	30.079	26.395
Lemne de foc.	497	573	506
Bureți de lemn	5	3	2
Lemne de nuc	98	25	68
> > palmier.	46	5	58
Lemne de lucru.	1.752	1.162	1.513
Total	29.907	31.847	28.539

În *Anglia* s'au exportat (exceptînd exportul prin granița Irlandeză) 39.590 mii puduri pentru suma de 12.899.000 ruble, contra 11.997.000 ruble din 1901, mai mult cu 92.000 ruble.

În *Germania* s'au exportat 43.643.000 puduri pentru suma de 8.489.000 ruble contra 11.563.000 ruble din 1901 sau mai puțin cu 3.074.000 ruble.

În *Olanda* 6.964.000 puduri pentru 2.036.000 ruble contra 1.340.000 ruble în anul 1901.

În *Belgia* 4.110.000 puduri pentru 1.476.000 ruble contra 668.000 ruble în anul 1901.

În *Franța* 3.923.000 puduri pentru 1.310.000 ruble contra 1.634.000 ruble în anul 1901.

Exportul produselor derivate ale lemnului a variat ast-fel în timpul celor 7 luni din acești trei ani din urmă: în anul 1902 cu 2.533.000 ruble, în 1901 cu 2.342.000 ruble și 1900 cu 2.590.000 ruble. S'a exportat mai ales: reșina din lemn, păcură, terebentină, cărbuni de lemn, tanin, impletituri etc., etc.

Importul din contră a diferitelor materiale lemnoase, produse lemn fasonat, s'a micșorat simțitor în comparație cu anii trecuți, fiind în anul 1902 pentru periodul de 7 luni de ruble 12.159.000 contra 13.307.000 ruble în anul 1901, și 13.085.000 ruble în 1900, adică cu 1.149.000 ruble mai puțin sau cu 8%.

Importul se repartizează ast-fel pentru anii cei trei din urmă:

	Cantitatea în pud.			Estimată		
	1902	1901	1903	1902	1901	1900
	mii	mii	mii	mii	mii	mii
Material lemnos	26.363	26.589	22.573	5.904	6.813	4.890
Lemn de lucru pentru stol. trăs. (gata)	—	—	—	1.329	1.594	1.562
Resina	1.227	1.378	1.125	874	1.038	2081
Praf pentru oșet	1	5	40	1	13	86
Materii colorante	2.194	2.047	1.439	1.644	1.629	1.249
Tanin etc.	552	1.034	984	406	937	953
Hârtie din lemn	1.076	963	966	1.360	1.006	1.054
Celulosă	336	403	624	641	778	1.210
Total				12.159	13.308	13.085

Gh. D. Belinschi.

Raportul economic al Consulatului general al României la Breslau. — Lemne. — Mersul comerțului de lemne în perioada raportului de față n'a corespuns așteptărilor. Prețurile obținute n'au fost de loc în proporțiune cu prețurile exagerate ale cumpărăturii, din care cauză au rămas mari cantități nevândute, iar la cele vândute nu s'a obținut un câștig potrivit. Lemnele de construcțiuni nu s'au cerut mult din cauză că s'a restrins activitatea construcțiunii; însă consumul lemnului de mine a crescut simțitor din cauza producțiunii enorme de cărbuni.

Prețurile lemnului de mine au continuat a se urca, pe cind în traverse se constată o scădere.

Sporirea prețurilor de cumpărare și urcare continuă a salariilor și prețurilor de transport e tot-d'a-una compensată prin prețuri de vânzare mai mare.

Extras din *Buletinul Min. de Domenii*
No. 7 din 1901.

* * *

Raportul economic al Consulatului general al României la Breslau. — Lemnul. — Cu privire la comerțul de lemne în Silesia-de-sus, se scrie jurnalului «Breslauer Zeitung» din 7 August din Kattowitz următoarele :

Fabricile de vagoane din Silesia-de-sus fiind ocupate foarte bine în timpul din urmă ca și mai înainte, comerțul de lemne a profitat din această situațiune, și cererile au fost foarte vii. Afară de aceasta, multe stabilimente silesiane nu vor duce lipsă de comenzi din cauza înmulțirii flotei. Comerțul lemnului de construcțiune a fost cam viu pînă în timpul din urmă; șansele pentru viitor nu sînt însă favorabile. În vederea lipsei de bani și în urma faptului, că băncile fac dificultăți din ce în ce mai mari în acordarea de împrumuturi, activitatea în executarea construcțiunilor nu va mai fi atît de vie ca pînă acum. Importul de trunchiuri de brad devine din ce în ce mai greu pentru că proprietarii de păduri din Austria-Ungaria și Rusia cer din ce în ce prețuri mai mari. E încă probabil, că sporirea enormă a prețurilor, ivită în cei doi ani din urmă, va fi ajuns la culme, cel puțin pentru cît-va timp. Comerțul de traverse și de lemne pentru mine n'a avut o dezvoltare satisfăcătoare pînă în timpul din urmă. De asemenea în comerțul lemnului de tâmplărie nu s'a putut constata o dezvoltare favorabilă în perioada trecută, consumul fiind prea mic. Situațiunea generală a comerțului de lemne nu se poate desemna ca defavorabilă, dar nici ca tocmai bună. Cum am arătat mai sus, ea diferă în diferitele branșe.

* * *

Raportul economic al consulatului României la Atena. — Lemne de construcție. — În 1899, totalul importului de lemne de construcție din România în Grecia a fost de 515.708 fr.

România are numai rangul al treilea în importul acestui articol.

În primul loc figurează Austria pentru suma de fr. 5.839.526, apoi vine Turcia pentru 1.194.085 fr.

Și sub acest raport, încheierea unui tratat de comerț cu Grecia ar permite României de a rivaliza într'un mod fericit, nu numai cu Turcia, dar chiar cu Austria.

Extras din *Buletinul Min. de Domenii*
No. 9 și 10 din 1900/1901.

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Pădurile și silvicultura în Finlanda.

N. C. Frederiksen a publicat de curind o lucrare interesantă intitulată: *La Finlande, Economie publique et privée*, în care vorbind despre economia forestieră finlandeză, zice că Finlanda este o țară păduroasă. Din suprafața totală de aproximativ 36 mil. hectare, pădurile ocupă aproape 15 mil. hectare, afară de 7 mil. hectare, de smircuri și de mlăștini. Rotațiunea se face în partea sudică a țării între 80—120 ani, iar în cea nordică între 150—200 ani. În țară se consumă ca la 15 mil. m.c. lemn, iar exportul se ridică numai la aproximativ 4 m.c.. Pentru gudron se întrebuințează în fie-care an aproape 700.000 de copaci.

După acest autor, silvicultura în Finlanda e cu toate acestea mai înaintată decît în Rusia nordică, de oare-ce are mai multe masive prețioase exploatabile decît cele 5 districte din Asia nordică cari n'au mai mult de 10 mil. hectare de asemenea păduri. Și, aceasta din cauză că în Finlanda s'au separat din vreme pădurile Statului.

Pe la jumătatea secolului trecut a fost adus în țară Baronul de Berg, Directorul vestitei școli saxone de silvicultură din Tharandt, care a organizat silvicultura. Pădurile Statului au parchete exploatabile numărînd aproximativ 80 mil. de arbori în total. În timpul din urmă au început și particularii să dea o mai mare atențiune pădurilor lor, ceea-ce a făcut ca exportul lemnului să se mărească foarte mult. Exportul anual trece peste 100 mil. de mărci,

afară de valoarea produselor din lemn, precum e celuloza, celulozidul și altele, cari încă se socotesc la 30 mil. de mărci. Finlanda singură trimite în Englitera în fie-care an mosorele de ață din lemn de mesteacăn pentru 2 mil. de mărci.

* * *

Stîrpirea lupilor în Franța.

Pină acum 20 ani lupii erau foarte numeroși în Franța și făceau pagube însemnate la turme și la pasări. Legea pentru stîrpirea lor, prin care s'a pus premiū de fie-care lup ucis, s'a făcut de Baronul d'Estero abia în anul 1882 și numai după multe stăruințe. Ca exemplu se dedea Anglia, unde acest animal răpitor dispăruse cu totul. La început se obiecta însă că Anglia, fiind insulă, măsura putea să fie bună, de oare ce odată nimicit cel din urmă exemplar, nu mai avea de unde veni alții, pe cînd în Franța se puteau strecura destui peste granițe. Această imigrare nu se putea, ce e drept, împiedica; nu era însă nici motiv ca să nu se încerce contra acestei feare.

Premiul prevăzut e de 100 franci pentru un lup sau o lupoaică mare. Pentru o lupoaică însărcinată 150 franci și 200 franci pentru fie-care lup care s'a dat la oameni. De asemenea 40 franci pentru un pui; toate fără deosebire la modul în care au fost uciși: otravă, cursa sau cu pușca.

Legea a intrat în vigoare la 6 Septembrie 1882 st. n. și în cele 4 luni pină la sfîrșitul aceluī an s'a uci 423 lupi, pentru cari s'a plătit premiū în sumă de 38.200 franci. În 1883 s'a urcat la 101.350 franci pentru 1316 capete. De atunci numărul lor a scăzut fără încetare, ast-fel că anul trecut s'a plătit numai 11.400 franci pentru 171 lupi, dintre cari erau 96 tineri, adică abia a 10-a parte din primii ani. Pină în 1896 inclusiv s'a plătit 607.410 franci, sumă care a fost foarte bine întrebuițată, căci s'a scăpat țara de un animal răpitor foarte păgubitor.

Acum nu mai sint de cit puțin, și fiind-că stîrpirea continuă cu multă sirguintă, peste cîți-va ani se vor fi distrus cu totul. Teama de la început, că lupii vor intra în țară, peste granițe, s'a dovedit ca nefondată, de oare ce în județele *Vosges*, *Meurthe-et-Moselle* și *Meuse* cari se mărginesc cu Germania, s'a uci numai 58 capete, pe cînd în departamentele *Charente*, *Dordogne*, *Corrèze* și *Haute-Vienne*, din partea vestică, 86 lupi.

* * *

Spirtul din lemn.

Cercetările chimiștilor au descoperit de mult că există o mare înrudire între scrobeala care se poate transforma în zahăr și deci prin fermentație în alcool — și substanța lemnului. De sigur, când se va reuși să se transforme substanța lemnosă în zahăr, pentru ca omul să obție o hrană atât de prețioasă și totuși extrem de eficientă — atunci se va opera o întreagă revoluțiune în economia națională. Pînă acum tehnica nu a reușit să extragă un zahăr care să poată fi asimilabil pentru nevoile corpului nostru. În schimb chimia a reușit să extragă spirtul din lemn.

Grație hotărîtoarelor lucrări ale chimistului *Simonsen* din Christiania, s'a reușit să se extragă din lemn, produsul atât de necesar al alcoolului.

Se știe că spirtul se dobîndește prin influența unui ferment special asupra zahărului, mai ales a celui din amidon — care'l transformă în alcool și acid carbonic. Asupra altor combinațiuni fermentul nu are influență, ast-fel că se poate dobîndi dintr'o soluțiune zaharoză impură și slabă, o cantitate notabilă de alcool, care în urmă se poate purifica prin destilațiune și da sub o formă voită.

Simonsen a putut să arate că celuloza aflată în lemn, se poate despărți sub anume condițiuni în zahăr de struguri sau glucoză, iar acesta din urmă se poate transforma printr'o a doua operațiune în alcool sub influența fermentului. Metodele experimentate în mic, au dat pînă acum rezultatele cele mai bune.

El a reușit ca să capete direct alcoolul din lemn brut iar nu acesta transformat în celuloză, căci cele-l'alte substanțe aflate în lemn nu strică de loc operațiunea transformării celulozei în zahăr de struguri, iar a acestuia în spirt.

Prima operațiune constă în a pune la un loc pilituri de lemn cu o soluțiune de $\frac{1}{2}$ 0/10 de acid sulfuric, un scurt timp la o temperatură de 170 grade și apoi de a o răci în mod brusc.

Acest proces s'a isbit pînă acum de greutăți la operațiunea în mare. Căci din cauza marelui presiuni, vasele trebuie să fie foarte puternice însă ferul este exclus de oare-ce acidul sulfuric îl atacă.

O a doua greutate este cauzată de timpul de încălzire a materialului prim. Dacă lemnul este prea lung timp încălzit, atunci glucoza se transformă mai departe și în parte se alterează.

Acî zace problema care ve trebui rezolvată de către ingineri

de a crea niște mașini în care mari cantități de lemn să fie încălzite cu soluțiune slabă de acid sulfuric la o mare temperatură și apoi brusc răcite.

Masa dobândită în urma primei operațiuni, se tratează cu ceva calce și se capătă ast-fel zahăr, care prin destilațiune se transformă cu ușurință în alcool.

Cu o operațiune bine condusă, se dobîndește din 100 kg. lemn uscat, 6—7 litri alcool (96 %).

Se vede de aci cit de rentabilă este această operațiune, mai ales pentru țara noastră, care va putea să-și utilizeze în mod cit se poate de avantajos, cantitatea de lemn ce posedă. Greutățile ce întîmpină operațiunea nu sint așa mari ca să nu se găsească pentru ele promptă soluțiune și atunci de sigur că un nou și puternic izvor de bogăție va fi pus la dispozițiunea țărilor.

(*Amicul Agricultorului*).

A. S.

INFORMAȚIUNI

Comitetul central de administrație, în ședința de la 24 Decembrie 1902 a hotărît ca anul acesta să se ție, la Societatea «*Progresul silvic*» trei conferințe, după următorul program :

În ziua de 1 Martie a. c. D-1 *M. Tănăsescu*, Inspector silvic, va vorbi despre : Valea Lotrului ;

În ziua de 8 Martie a. c. D-1 *P. Antonescu*, Silvicultor șef și Profesor, va trata despre : Convențiunile comerciale și influența lor asupra desvoltării Industriei și Comerciului lemnului în România ;

În ziua de 15 Martie a. c. D-1 *I. Guguianu*, silvicultor, va vorbi despre : Protecția pădurilor de cîmp contra insectelor vătămătoare.

Au fost admiși ca membri ai Societății D-nii : *Sava Șomănescu, D. Anghelescu, G. E. Schina, Ion Popovici, Budu Caloianu și D. Georgescu.*

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903 pînă la 30 Noemvrie 1902 a fost de Lei 3.817.121 bani 12, față de lei 3.549.530 bani 70, incasate în perioada corespunzătoare din exercițiul 1901—1902.

Pină la 1 Ianuarie s'a confirmat vânzarea următoarelor păduri :

3	adjudecate	în	luna	Octomvrie ;
29	»	»	»	Noemvrie ; și
18	»	»	»	Decemvrie.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Ianuarie s'a ținut licitații la Craiova, București, Tulcea, Slatina, Ploești, Bacău și Pitești pentru vânzarea a 236 păduri.

* * *

La licitația de la 15 și 18 Noemvrie s'a ținut arendat 8 moșii din 213 ; iar la 15 Ianuarie s'a ținut licitații pentru arendarea a 204 moșii.

* * *

La 22 Februarie, se va ține licitație pentru arendarea a 35 moșii ale Statului pentru periodul începător la 23 Aprilie 1904.

* * *

La 12 Februarie se va ține licitație la Direcția generală a Regiei — Calea Victoriei, 127 — pentru aprovizionarea cu 240.000 kgr. lemne de stejar pentru București, 480.000 kgr. pentru Iași și 3100 m. c. pentru salinele : Ocnele mari, Tg.-Ocna și Slănic.

* * *

La 14 Februarie se vor ține licitații la Comandamentele garnizoanelor : Craiova, Slatina, Turnu-Severin, Calafat, R.-Vilcea, Caracal și Tg.-Jiū, pentru aprovizionarea cu 11.854.600 kgr. lemne de foc.

* * *

D-l I. *Protopopescu*, fost silvicultor în serviciul Statului, prin decizie ministerială, a fost reprimat, însărcinându-se cu conducerea ocolului *Seaca-Optășană* (Olt), iar D-l M. *Secăreanu* a fost numit șef al ocolului *Cerna* (Tulcea).

* * *

Societatea *«Codrul»* a elevilor silvicultori, aduce cele mai vii mulțumiri D-lui silvicultor *Gr. Crișan*, Șeful Regiei Domeniului Coroanei Gherghița (Prahova), care a dăruit Societății suma de lei 40.

* * *

Pînă la 31 Decembrie 1902, au achitat cotizațiile și abonamentul pentru acest an, următorii membrii și abonați :

Membrii: Adolph Christian, Angelin Al., Busuioc V., Galleriu Th., Georgescu N. (Sinaia), Grumăzescu H., Macovei N. C., Popovici N. G., Sterian P., David D. Petrescu., în total 48 din 197.

Abonați: Rașcanu Th., Sangeorjan I., Societatea anonimă forestieră fosta Götetz, în total 13 din 55.

CLIMA LUNEI DECEMBRIE 1903 st. n.

La București Filaret

Luna Decembrie 1902, a fost caracterizată printr'un timp foarte geros și zăpadă abondentă care a căzut în prima decadă.

Temperatura lunară $-5^{\circ}7$ este cu patru grade mai mică ca normala. Au mai fost însă ani în cari această lună a fost și mai friguroasă ca acum; ast-fel, de la 1857 de cînd se fac observațiuni termometrice la București, această lună în 1864 și 1865 a avut drept temperaturi mijlocii $-6^{\circ}2$ și $-7^{\circ}7$. Temperatura decadei a doua $-9^{\circ}5$, cînd a avut loc gerul cel mai pronunțat, este cu opt grade și jumătate mai coborîtă ca valoarea sa normală. În perioada cea mai friguroasă care a avut loc de la 4 la 26, zilele de 19, 20 și 21 au fost ceva mai puțin friguroase și cu desgheț slab în cursul zilei. Zilele de 13 și 14 au fost cele mai geroase, cu temperaturile mijlocii zilnice $-17^{\circ}8$ și $-18^{\circ}7$; temperaturile minime coborîndu-se respectiv la $-20^{\circ}4$ și $-23^{\circ}8$. Această din urmă temperatură este cea mai coborîtă din această lună la București în ultimii 25 de ani de cînd se înregistrează aci temperaturile extreme zilnice. Ziua cea mai puțin friguroasă a fost la 28. Temperatura maximă absolută din cursul lunii $+7^{\circ}1$ a avut loc la 30. Toate zilele au fost cu îngheț afară de două, la 3 și 28. Zile de iarnă au fost 18. În mijlociul într'un an sunt 23 zile de îngheț, din cari 9 de iarnă. În anul 1889 au fost în Decembrie 27 zile de iarnă. Cantitatea totală de apă 57.6 mm. din cari 56 mm. proveniți din ploaia și zăpada căzută în prima decadă, este cu 7 mm. mai mare ca normala. Zăpada de la 5 și 6 a fost însoțită de viscol; el a fost puternic la 5, cînd circulațiunea trenurilor a fost întreruptă în cea mai mare parte a țării. Grosimea totală a stratului de zăpadă 49 c.m.; în ultima zi a lunii solul mai era acoperit de zăpadă pe o grosime de 15 c.m. În 1885 căzuse în această lună 106 c.m. zăpadă. La 18 și 19 polei slab. Vîntul dominant a fost cel de la Sud (Austrul), el a suflat tare în 5 zile. Presiunea atmosferică mijlocie 757.5 mm. este egală cu normala. Cerul a fost tot atît de înorat ca de obicei; am avut 7 zile senine, 8 noroase și 16 acoperite. Soarele a strălucit 68 ore în 18 zile; cu o oră mai mult ca în anii normali. Bruma s'a observat în 4 zile, chiciură în 13 și ceață în 11. În cîte-va din ele ceața a fost foarte deasă, mai ales în diminețile de la 1, 10 și 20 cînd nu se putea vedea la o distanță de cîți-va pași. Asemenea cețe s'au mai semnalat în serile de 7 și 19 Decembrie ale anului 1901.

Institutul Meteorologic.

TABLA DE MATERII

CONȚINUTE ÎN VOLUMUL XVI, ANUL 1902

AL

„REVISTEI PĂDURILOR“

C

Pag.

<i>Cadastrul țării</i> , de P. Antonescu	150
<i>Ce însemnează «statornicirea hotarelor»</i> , de N. Saegiu	53
<i>Clima anului 1901</i>	31
> lunilor Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Mai, Iunie, Iulie, August, Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie	94, 128, 160, 122, 287, 320, 352, 382
<i>Congresul agricultorilor (circulară)</i>	289
> și pădurile, de N. C. Nădejde	353
<i>Comerțul lemnului</i>	23, 90, 189, 275, 312, 346 și 374
<i>Comunicări și fapte diverse</i>	126, 186, 279, 315, 348, 377
<i>Conferințe silvice (discurs de deschidere)</i> , de Ion Kalinderu	33
<i>Conservarea lemnului (conferință)</i> , de Ilie Păunescu-Circea	161, 220, 294
<i>Cultura castanului (circulară)</i> , de Ion Kalinderu	321

D

<i>Deciziunea Min. Cultelor și Instrucțiunii publice, cu privire la sădirea pomilor.</i>	81
--	----

E

<i>Extract din studiul pădurilor Epitropiei Așezămintelor Brîncovenesti</i> , de Ernest C. Gheorgiu	357
---	-----

F

<i>Fondurile regionale</i> , de M. Anania	193
---	-----

H

<i>Harta țării</i> , de P. Antonescu	170
--	-----

I

<i>Industria noastră forestieră</i> , de P. Antonescu	83
<i>Industria lemnăriei în România</i> , după «Curierul Financiar»	86
<i>Informațiuni</i>	27, 91, 127, 156, 191, 286, 318, 350, 380
<i>Impușinarea pădurilor</i> , de I. A. Candianî	303

J

	Pag.
<i>Jurisprudență zilvică</i> , de C. B. U.	19

N

<i>Necesitatea modificării dispozițiilor penale ale C. S.</i> (conferință), de P. A. Grunau.	97, 138
<i>Necrolog</i> . Barbu D. Neagoe, Mihail Eustatiadi.	158, 287
<i>Nici o cultură fără pădure, nici o pădure fără cultură</i> (conferință), de Al. Lazurian.	34

O

<i>Observatorul astronomic din București</i> de P. Antonescu	74
<i>Observațiuni asupra C. S.</i> de P. Antonescu	205
<i>O chestie părăsită</i> de Gh. D. Belinschi	325

P

<i>Pădurile de la Cheia</i> , de M. G. Ionescu	6
<i>Perimetrarea cu șanț la pădurile Statului</i> de R. Plopceanu	88
<i>Proiect de lege pentru reorganizarea Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor</i>	245, 305, 333, 365
<i>Proiectul de Budget al Ministerului de Domenii pe ex. 1903—1904</i>	344

R

<i>Raportul economic al consulului Român de la Atena pe anul 1900</i>	327
<i>Resumatul ședințelor adunării generale a Soc. «Progresul silvic»</i>	129, 175, 231

S

<i>Serbarea pomilor săi serbarea școlară</i> , de Gh. D. Belinschi	78
<i>Silvicultura și comerțul</i> (traducere)	291
<i>Statornicirea hotarelor</i> , de Petre Antonescu.	107
<i>Stejarul</i> , de I. A. Candiani	364
<i>Studiu asupra punerii în valoare a nisipurilor sburătoare</i> , de Er. Gheorghiu.	214

T

<i>Torenții în România</i> , de Petre Antonescu	1
---	---

V

<i>Vizita M. S. Regelui Carol la Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor</i>	153
--	-----

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

Lei B.

Antonescu Romus P. S. — Studiū asupra regulilor de exploatarea pădurilor	5.—
» Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	3.—
» Pădurile de munte și câmpie, 1875	2.—
» Cercetarea cauzelor și remediul inecurilor și depunerilor din baziul Prahovei. 1887	8.—
» Regulatorul de exploatare al pădurei Urjugonia-Mușita	8.—
Antonescu Petre. — Tratatul de grădinarit și aplicațiunea sa în România	2.—
» Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cornica-Pasarea	2.—
» Studiul pădurilor de reținoase de pe lângă afluenții Râului Doamnei, jud. Muscel, ediție oficială	—
» Torenții de pe Valca Topologului—in colaborare cu D-l Iohann Pitschaak, ediție oficială	—
» Importanța economică a pădurilor de ștejar în special	1.50
Chivulescu T. — Catechismul silvicultorului, 1896	2.—
» Cestiuni de păduri, 1890	4.—
» «Împădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavit»	4.—
Dem. Ionescu-Zaue. — Proiect de lege pentru organizarea corpului silvic al Statului	—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiū asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătoarea în România, tratat enciclopedic și cu o prefață de D-l Dr. S. Istrati, fost ministru. Lucrare prezintă de Aca- demia Română	5.—
» Conferința asupra Vinatului în România	—
Isopescu C. — Dendrometria, tradusă după <i>Cavaler A. de Guttenberg</i>	—
Lăzurlianu Al. — Studiū asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	3.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din mușii «irinei» cu 11 planșe	—
N. Manolescu. — Zig-zaguri forestiere	2.—
B. D. Neageo. — Tabele de prețuri, aranjate de <i>Schmiell K.</i>	50.—
» Legislațiunea corecțiunii torențiilor în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o parcelă la o dreaptă dată	—
» Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
» Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Petrescu Marin. — Studiū asupra citor-va cestiuni de economie rurală din Dobrogea	—
Rusescu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana	—
Stamațian Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiū forestier asupra județelor Muscel și Dimbovița	—
» Studiū asupra administrațiunii, exploatarii și amenajării pădurilor Statului austriac	—

CONFERINȚE

Antonescu Romus P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiū asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
» Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valca Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile reținoase din țară	—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreinere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stîrpirea fiarelor stricătoare și braconajului în România	2.—
Lăzurlianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Macovei N. C. — Ochire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—
Stătescu G. — Istoria vinătoarei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1885	—
» Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silviei și aplicarea lui	—
» Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
» Pășunatul în pădurile Statului	—
» Dare de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—
Teodorescu F. N. — Împădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893	—
Dem. Ionescu-Zaue. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1893	—